سلطان محمد خان فاتح

لیکوال :

ادریس ازاد

تاريخي داستان

Ketabton.com

ژباړن :

قریب الرحمن سعید

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسلمانانو پرخلاف د صليبي سازش دزنځيري کړيوبربندونکې په زړه پورې ناول

سلطان محمد خانِ فاتح

ليکوال:
ادريس ازاد

ژباړن:
قريب الرحمن سعيد

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: سلطان محمد خان فاتح

لیکوال: ادریس ازاد

ژباړن: قریب الرحمن سعید

کمپوز: ژباړن

د ښېښتې طرحه او انلاین چاري: مختار احمد احسان - د لراوبر برېښنايي کتابتون

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب لړلیک

ددې تاریخی پیښو په اړه ۵

-دلیکوال د زړه خواله ۷

-۱. سکندربیګ ۱۰

-۲ .د پنځه زره کیسز فوځ سالار ۲۷

-۳ .شاهي ځارګر ۵۷

-۴ .د قیصر جاسوس ۹۴

-۵ .د زیجیډین تړون ۱۳۲

-۶ .د بوسنیا شهزادګۍ ۱۷۴

سلطان محمد فاتح : دویمه برخه « تیرې شوې پاڼې» ۲۱۳

سلطان محمد خان ۲۲۷

طلايي ښکر ۲۵۵

ایا صوفیاء ۲۹۱

د ډوډۍ په سر اختلاف ۳۳۳

د روم قیصر ۳۶۹

مقدسه نقشه ۳۹۹

د فاتح یلغار ۴۲۴

د پای ځو ټکي ۴۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

ددې تاریخی پیښنو په اړه

که څه هم دا کتاب په څرګنده توګه د یوه داستان په شکل لیکل شوی ، اولیکوال یی هڅه کړی چی تاریخي پیښې په کی داسی را ونغاړي چی لوستونکی یی هم د لوست څخه او هم د تایخي پیښنو څخه پوره پوره ګټه پورته کړای شي ، خو په حقیقت کی دا همغه تاریخ دی چی اوس هم د شکل او بڼی په بدلون سره په اسلامی هیوادونو کی تکراریږی.

سلطان محمدخان فاتح دهغو مسلمانو ، ویاړلو حکمرانانو څخه دی چی عیسویانو ته یی په خپل مرکز قسطنطنیه کی ماتی ورکړه او قسطنطنیه یی په استنبول (اسلام بول) باندی بدله او د اسلامی خلافت برخه یی وګرځوله.

دسلطان محمدخان سوبه ټول اسلامی امت ته یو درس دی. دعزم ،میړانی ، استقلال او هوډ درس. دزړګونو کالو تاریخ لرونکی قسطنطنیه په استنبو له باندی بدلول دا ډاګیزه کوی چی که چیری په اسلامی امت کی یووالی ، عزم او استقلال وی نوکولی شي صلیبیان که هر څومره په وسلو سنبال هم وی دماتی سره مخ کړی .

دسلطان محمد خان فاتح عزم د اسلامی ډلو ټپلو مشرانو ته هم یو درس دی ، او هغه داچی دصلیبیانو دمترکو لاندی د راتلو په ځای که دعزم او هوډ خاوندان شئ نو صلیبیان به په خپله ستاسو تر متروکی لاندی راځي.

دا باید په ډاګه وی چی سلطان محمدخان فاتح د عثماني امپراطورۍ اتم ځوان سلطان دی ، اودغه کورنۍ په اصل کی افغان ترکان وو چی هغه وخت یی دافغانستان (خراسان) څخه د چنګیزیانو د وحشت له ویری د خپلو کورنیو سره یو ځای سوریې ته اوبیا ترکیې ته لیږد کړی و او هلته یی دخپل اتحاد او یووالی په واسطه ستره امپراطوري جوړه کړه چی نژدی شپږسوه کاله یی د نړۍ په یوی ستری برخی حکومت وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپا ته اسلام دهمدی عثمانی حکمرانانو (افغانی ترکانو) له خوا راوړل شوی خو نن افغانانا د خپلمنځی اختلافاتو په لومه کی داسی را نغښتی چی هر غلام پری حکمرانی کوی.

دا داستان د افغان ولس له پاره ځانګړی درس لری. ځکه زمونږ دولس تاریخ دا ډاګیزه کوی چی افغانانو هم د هند په ستره وچه او هم په اورپایی هیوادونو په مختلفو شکلونو سره حکمرانی کړی ده، او شونی ده چی دخپل اتحاد او یووالی په اساس به که خدای کول یو ځل بیا د نړی د یوه غښتلی اسلامی هیواد په څیر راڅرګند یږی.

دهغی ورځی په هیله،

قریب الرحمن سعید

۲۰۱۱کال داګست میاشت، ناروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

دليكوال د زړه خواله

بالاخره د قسطنطنيې د سوبې ویاړ اووم عثماني سلطان «سلطان محمد فاتح» ته ور په برخه شوه.

دا په حقیقت کې د اسلام د ستر پیغمبر رسول الله صلی الله علیه وسلم له اړخه بشارت او زیرې و چې ویلې یې وو: تاسې به هرومرو قسطنطنیه فتحه کوئ ،... نو بیا به ډیر ښه امیر د هغې امیر وي او ډیر ښه لښکر به همغه لښکر وي .« (مسند امام احمد ، څلرم ټوک ، ۳۳۵ م مخ).

د رسالت همدغه فرمان وو..... چې د هر دور او وخت مسلمان فاتحین یې د قسطنطنیې د نیولو له پاره هڅول. خو د پرلپسې حملو او بیا بیا هلو ځلو سره سره بیاهم ددې پخوانې ښار دروازې دمسلمانو فاتحینو تر مخه نه پرانستل کیدې.

هغه وخت چې سیدنا معاویه رضی الله عنه خلیفه شو نو هغه د لمړي ځل له پاره د خپل زوی یزید په مشرۍ د قسطنطنیې د سوبې له پاره دمسلمانانو لښکر ور ولیږه. په دې حمله کې ډیره ستر ستر جلیل القدره صحابه رضی الله عنهم اجمعین په شهادت ورسیدل. چې په دې ډله کې سیدنا ابوایوب انصاري رضی الله عنه هم شامل و. ددې ښار دکلابندۍ په وخت کې سیدنا ایوب انصاري رضی الله عنه سخت ناروغه او بیا شهید کړل شو او هملته د قسطنطنیې د دیوال لاندې خاورو ته وسپارل شو.

د سیدنا عمر بن عبدالعزیز رحمة الله علیه ، هشام بن عبدالملک ، مهدي عباسي او هارون الرشید په څیر ستر ستر خلفاؤ هم ددې ښار د نیولو له پاره زبردستې حملې وکړې خو د قسطنطنیې په نیولو بریالي نه شول.

قسطنطنیه یو نه تسخیریدونکې ښار و، ددې ښار درې واړو خواو ته سمندر بهیږې ، یواځې یو اړخ یې د وچې سره نښلي ، دښار چارچاپیر نژدې ۱۴ میله دایروی شکله ستر دیوال و ، په دې دیوال یوسل اویا فټه لړې ستر او مستحکم برجونه جوړ کړل شوي وو ، ددې دیوال په داخل کې یو بل دیوال جوړ کړل شوې و اوبیا ددې دواړو دیوالونو ترمنځ یو ستر خندق کیندل شوې و چې شپیته فټه پراخوالې یې درلود او سل فټه یې ژوروالې و. دهغې اخوا یو بل دیوال هم موجود و چې ددې ښار سل زره خلک یې په خپله لمن کې خوندي ساتلي وو. په دې توګه د دې ښار سوبه کول نژدې بلکل ناشونې ګرزیدلې وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسطنطنیه د عیسایي روحاني نړۍ ستر مرکز و . همدا علت و چې د مسلمانانو ستري ستري لښکرې به د خپلو ټولو شتو وسایلو سره یو ځاي ددې ښار د سوبې کولو له پاره را تللې..... خو هر ځل به ناکامه بیرته ستنیدلې. خو بلاخره د رسول الله صلی الله علیه وسلم د بشارت وړ د عثماني دولت اووم حاکم « سلطان محمد فاتح » و گرزید.

«عثماني ترکان » .... چې مونږ یې د «عثماني خلافت » په نامه پیژنو ،.... د خراساني کوچیانو (طغرال) د زوې « عثمان» د زوزاک څخه وو. کله چې دوې کوچنۍ اسیا ته را ننوتل نو د خپلو ځانو له پاره یې د یوه سلطنت بنسټ کیښود. خو د درې سوه کالو په جریان کې ددوې څخه د نړۍ ډیر ستر ځواک جوړ شو، په شرق کې ددوې عروج په «سلطان سلیم» او په غرب کې یې په « سلطان اعظم» باندې پاې ته ورسید. خو دعثماني دولت تر ټولو مشهور حاکم « سلطان محمد فاتح » وو ، چې په لاسو یې د عالمیانو دسردار (صلی الله علیه وسلم) بشارت تکمیل ته ورسید.

ددولسم « قسطنطین» او د «سلطان محمد فاتح» تر منځ دا جنگ په ډیرو حیرانونکو پیښو او تاریخ باندې مشتمل دې. په ځانګړې توگه هغه وخت چې عثماني سلطان خپلې بحریې ته په وچې باندې د بیړیو د چلولو حکم وکړ اوبحري لښکرو یې نژدې لس میله غرنۍ تیږلوړه واټن د کشتیو په راښکودو سره وواهه.

دا ستره او نه زوال موندونکې معرکه په حقیقت کې د تاریخ یوه ډیره ستره نه هیریدونکې پیښه ده چې ما د یوه مکمل ناول په بڼه کې بیان کړې ده. غربي تاریخپوهان د قسطنطنیې فتحه ، د منځنیو پیړیو او اوسنی عصر تر منځ یو حد گڼي ،.... او دا هم یو حقیقت دې چې د پخوانۍ بازنطینی سلطنت پایتخت او د ټولې عیسایي نړۍ روحاني مرکز تسخیرول ... د جهالت په تیارو کې د را نغښتو غربي نسلونو اخري ماتې او د مسلمانانو اخري فتحه وه.

هغه وخت چې رومي پادشاه « قسطنطین» په دریمې عیسوي پیړۍ کې عیسوي مذهب قبول کړ نوهمدا ښاریې خپل پایتخت و گرځاوه ، نو دهمغه وخته یې نوم قسطنطنیه پاته شو.

رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې ښار باندې جهاد کونکو ته د مغفرت زیرې ورکړې دې. د قسطنطنیې پادشاه ته یې د روم قیصر وایه ، د سلطان محمد فاتح په وخت کې هلته د قسطنطین په نوم دولسم قیصر حکمراني کوله. په دې جنگ کې اخري قیصر هلاک شو او قسطنطنیه د تل له پاره ...« اسلامبول ، یا استنبول» و گرزیده ، او په دې توگه د رسول الله صلی الله علیه وسلم یوه بله وړاند وینه ، لکه د نورو په څیر ، ریښتونې ثابته شوه . لکه چې ویلې یې وو: (اذا هلک قیصرا فلاقیصر بعده) « کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبیا به بل کوم قیصر را پیدا نه شي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هڅه کړې چې ددې ناول تاریخ د افسانې په بڼه وړاندې نه کړم او نه ددې افسانې څخه د تاریخ د جوړولو هڅه وکړم. ما هڅه کړې چې د دې ناول ټول تاریخي کرچار په حقیقت باندې ولاړ وي. اوزه په دې کار کې تر ډېره پورې بریالې شوې هم یم. خو ما ددې کار له پاره خپل ډېروخت مصرف کړې دې او په دې وختو کې مې د (ایډورډ ګین ، کریسي ، عثماني دولت ، د اسلام تاریخ، او جهان دیده ،) څخه علاوه دجغرافیی او صلیبي جنګونو دتاریخ زیات کتابونه تر سترګو تیر کړي دی.

ددې ناول له مخې د پنځلسمې پیړۍ منځنې وخت و، دا پیړۍ په دې اساس ډېره مهمه ده چې دهمدې پیړۍ په منځنۍ برخه کې دعیسایانو مقدس ښار قسطنطنیه فتحه شوه .... او دهمدې پیړۍ په اخري لسو کلونو کې د اندلس مسلمانان د تل له پاره له منځه ولاړل.... ما غوښتل چې...که نور نه وي نو لږ تر لږه د ال عثمان تاریخ خو په لنډه توګه په دې ناول کې را ونغاړم. خو د ناول په ډېره په زړه پورې برخه کې دې لیکنې ته ځاې پیدا نه شو. همدا علت و چې ما د بلې برخې پیل « د تیروشو پاڼو» تر عنوان لاندې یو لنډ فصل ولیکه ، په دې کې د طغرال څخه ان تر سلطان محمد فاتح پورې دعثماني حکمرانانو تاریخ په لنډه توګه وړاندې کړل شوې دې ، په دې اساس دا ناول یوائې ناول نه بلکه یو مکمل تاریخی سند ګرزیدلې دې. لنډه دا چې زه دخوښۍ احساس کوم چې دا تاریخې ناول د خپلو لوستونکو تر مخ وړاندې کوم او په دې ویاړم چې ما په خپله خوښه عثماني تاریخ په ډېره ښه بڼه بیان کړې دې ، خو دا پریکړه به ددې ناول لوستونکې کوي.

په اخر کې زه .... د منیر ایاز، ریاض امین ، عبدالرحمن طاهر ، محمدسلیم سني ، او د قاسم یادڅخه ممنون یم ، ځکه چې ددې دوستانو د علمي همکاریو نه پرته ددې ستر ناول سرته رسول اسانه کار نه و .

ستاسې د آندونو منتظر

ادریس آزاد

P.O.Box No:1064

اسلام اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱

سکندر بیگ

دعربي نسل یو ځواکمن آسپ ، په داسې حال کې چې یو نقاب پوښه پرې سپور و ، په ډیر طمطراق سره میدان ته را ننوت. دا میدان «اورنه» یا (اینډریانویل) نومیده. دمیدان په څلورو خواو کې ګڼ شمیر تماشاچیان ناست و. ددې آسپ سپور نقاب پوښه درا ننوتلو سره سم په ټولو خلکو کې چپه چپتیا خپره شوه. نن د ترکانو کلنۍ میله وه . او په دې لوبغالي کې د تورې وهلو ، نیزې ویشتلو او نورو لوبو مقابلې روانې وې. دغه نقاب پوښه اس سپور په داسې حال کې چې خپله الباني دوه سرې توره یې په هوا کې خوځوله دمیدان منځته را غې ، او دلږ څه ځنډ وروسته یې خپل نقاب لرې واچاوه. دا آس سپور پخپله « سکندربیګ » وو . سکندر بیګ د سلطان مراد خان منل شوې زوې و. دهغه د آس تر شا په یوه نرۍ شانته لښته د « سلطان بایزید یلدرم» بیرغ رپیده ، په دې وخت کې سکندر بیګ په میدان کې ولاړو ، او د (ینې چري) سالارانو ته یې ور غږ کړ. دا سالاران په دې لوبغالي کې د مقابلو منصفین وو. سکندر بیګ ورته وویل چې:

« د ال عثمان په جاه و جلال مې سوګند: چې په ټول عثماني سلطنت کې داسې ځوان نه میندل کیږي چې په لاسو یې سکندر بیګ مات شي.... که چیرې داسې کوم ځوان دلته په دې میدان کې شتون ولري نوزه ورته د زور د ازمیښت له پاره بلنه ورکوم.»

د عثماني سلطنت د ستر پادشاه « سلطان مراد خان ثاني» ناست ځاې بلکل د سکندر بیګ مخامخ وو. کله چې سلطان د سکندربیګ دا چلنج واورید نو په ډیر ویاړ سره یې و خندل ، خو د سلطان څخه څو ناست ځایه لرې دناستې «مارسي» په وچ تندي باندې دا خبره ښه و نه لیګیده ، مارسي د سکندر بیګ په دې چلنج باندې ډیره تاوه راتاوه شوه. دغه البانوي حسینه ، مارسي ، د سکندر بیګ ښه نه راتله. دسکندر د چلنج په اوریدو سره د ینې چري د فوځ یو ځوان سالار « اغاحسن» را مخته شو ، د اغاحسن دکتلو سره سم د سکندربیګ په مخ ډیره تحقیرونکې خندا خپره شوه. اغا حسن په یوه ستر قوې ذاته ایراني نسله آس باندې سپور و ، او په لاس کې یې دیمن جوړه شوې درنه توره وه. کله چې د مقابلې دواړه ګډونکونکې یو دبل مخې ته راغلل نو په ټول میدان کې حیرانونکې چپتیا خپره شوه. د تماشاچیانو تر منځ جوش و جذبه راپیدا شوه ، مارسي هم په خپل ناست ځاې کې پورته پورته غورزیده. یوه منصف د تکبیر د غږ په پورته کولو سره دمقابلې د پیلیدو اعلان وکړ. په دې وخت کې دواړه سپاره په داسې حال کې چې خپلې تورې یې بربنډې نیولې دي یو بل ته را نژدې شول. سکندر بیګ ورته په هیبت ناکه توګه وویل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ډیر ښه ځوانه.... ! زه ستا د جرءت په کتلو باندې ډیره زیات حیران شوې یم. زه تا ته د لمړی حملې اجازه درکوم.»

اغا حسن د سکندربیګ ځخه د څه ویرې پرته ورمخته شو او په پوره ځواک سره یی په هغه وار وکړ. سکندر دبرق په څیر خپل ځان تاو راتاو کړ او د اغا حسن د ګذار څخه یی ځان خوندي وساته. بیا یی وخندل ، خو اغا حسن یو ځل بیا په ډیره بیړه مخته راغې اویو ځل بیا یی په سکندر باندې په پوره ځواک سره حمله وکړه ، خو د سکندر اس د خپل مالک د مزاج څخه پوره پوره خبر و ، آسپ په یوه درنګ سره خپل ځاې بدل کړ او په دې توګه د اغاحسن دویم وار هم خطا ولاړ. اغا حسن دریم ځل بیا خپل آس پونده کړ ، خو اوس نو سکندر هم خپله اراده بدله کړې وه. هغه د ځان دتاوولو په ځاې د اغاحسن د توري ګذار په خپله توره تم کړ اوبیا یی په ډیره حیرانونکې توګه دبرق په څیر په اغا حسن باندې دخپلې تورې وارونه پیل کړل. په میدان کې د تورو شرنګار تر ډیره لرې پورې اوریدل کیده. د اغاحسن په شاته تلو باندې د مراسي ګلرنګه څیره تکه سپینه شوه. ځکه هغې چې کومه هیله درلوده هغه له منځه ولاړه. هغې غوښتل سکندر له ماتې سره مخ شی ، په داسې حال کې چې سلطان مراد خان د فخر او ویاړ نه خپله غړی تاووله او خندونی و. هغه به دسکندر په هر وار باندې عش عش کاوه او پورته پورته به لګیده.

د لږ ځنډ وروسته د مقابلې پریکړه وشوه ، د اغاحسن توره د سکندر د درنې تورې په یوه ګذار دوه ټوټې شوه. په ټول لوبغالي کې دخوشحالۍ څخه لاسونه و پړکیدل ، سکندر دپخوا په څیر مقابله وګټله ، دسلطان مراد خان تر څنګ ناست دهغه نوې ځوان زوې ، دخوشحالۍ څخه دخپله ځایه را پورته شو او په دواړو لاسو یی لوښې ډبول. خو مارسي په ډیر خراب حالت کې ناسته وه. هغې نه غوښتل چې سکندر بیګ یو ځل بیا ووینې. ځکه سکندر پر هغې باندې خپل رعب حاکمول غوښتل خو مارسي ته د سکندر ټول کړچار ناخوښه و..... او د خپلې مور یی هم.

دپوخ عمر «مارتها» د مارسي مور وه. دا ښځه د البانوي شهزادګانو سره یوځاې د «اورنه» شار ته ته راغلې وه. سکندربیګ هم البانوي شهزاده و ، دهغه البانوي نوم « جارج کسټریاټ» و ، سلطان مرادثاني ډیره موده مخته دالبانیا فرمانروا « جان کسټریاټ» د تورې په زور دخپل ځان تابع ګرځولې و. جان کسټریاټ بیا سلطان ته عذر و زاري وکړې او خپل ریاست یی ترې بیرته وغوښت ، سلطان هم دهغه غوښتنه و منله خو دهغه د څلورو زامنو په ضمانت کې داخستو وروسته یی هغه ته خپل ریاست بیرته ورکړ. ددې شهزادګانو سره یو ځاې البانوي کنیزه « مارتها» هم د سلطان قصر ته روغله. کله چې مارتها د عثماني سلطنت دارالخلافې ، اورنه ، ته ورغله نو ډیر ژر یی هلته په اشرافي طبقې کې اثر و رسوخ پیدا کړ. مارسي دهمدې مارتها لور وه او جارج کسټریاټ یعنې سکندربیګ هم دهمدې مارتها په کور کې خاپوړې کړې وې او را ځوان شوې و. سکندربیګ د ینې چرې د طبیعت په مطابق عیسایی مذهب پریښود او اسلام یی قبول کړ. خو مارتها تر اوسه هم په خپل عیسایی مذهب باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلکه ولاړه وه. که څه هم دمارسي په زړه کې داسلام له پاره ډیره مینه وه خو د مور له ویرې هغه تر اوسه پورې همغسې عیسایی پاته شوې وه. مارتها ډیره کلکه مذهبي ښځه وه او داسلام پر خلاف یی ډیره سخته کینه او حسد درلود. خو مارسي هغه وخت ډیره حیرانه شوه چې دهغې مور مارتها د سکندر په مسلمانیدو باندې هیڅ هم و نه ویل. مارسي خپلې مورته د شک په سترګو کتل. هغې دا شک کاوه چې دهغې مور به پخپله سکندر بیګ د اسلام په منلو باندې مجبور کړې وي. هغې دخپلې مور او په خپل کور کې د رالوې کړل شوې ځوان جارج کسټریټ په کرچار باندې شک کاوه او داسې یی انګیرله چې ددوې دواړو دکرچار څخه د عثماني سلطنت پر خلاف د سازش بوي رازي.

مارسي ته ددې شک په پیدا کولو کې «ابوجعفر» ډیر رول درلود، ابوجعفر یو عمر رسیدلې وګړې و. چې همله په «اورنه» کې د یوه مذهبي مشر او د جومات د امام په څیر اوسیده ،خو په حقیقت کې د (قسطنطنیی د قیصر) جاسوس و. هغه دلته «اورنه» ته د یوه مذهبي مشر په څیر راننوتې و او دمارتها د راتلو تر مخه یی د سازش جال خپور کړې و. هغه وخت چې مذهب پاله وینځه مارتها د سلطان محل ته را ننوته نو د ابوجعفر سازش نور هم په زیاتیدو شو، هغه تر هر څه لمړی مارتها ته د صلیب اعظم سوګند ورکړ او په خپل سازش یی کې را ګډه کړه. پخپله ابوجعفر په قسطنطنیه کې د « ایاصوفیاء» د چرچ سره تړلې و او ښه پوخ راهب و. کله چې قیصر سلطان مراد ثاني د عثمانیه سلطنت په تخت باندې کیناستې وکوت نو دیوه نوې چال په لوبیدو یی پیل وکړ. ابوجعفر چې اصل نوم یی « ډیمونان» و دستر عیسایی سلطنت د پادشاه یعنې د قسطنطنیی د قیصر جاسوس و. هغه د قسطنطنیی قیصر (مینومیل) ته دعثماني سلطنت د دارالخلافی « اورنه» څخه هره میاشت د هر کوچنې او غټ خبر په اړه معلومات ور کاوه. ځکه په اورنه کې د قیصر د ټولو جالونو د غوړولو مشري پخپله همدې ابوجعفر په غاړه درلوده. لمړی ابوجعفر دمارسي دمور کور ته په پرلپسې توګه دولس کاله تګ راتګ کاوه. مارسی دهغه څخه ان د کوچنیوالي په وخت کې هم سخته کرکه کوله. هغې به دهغه دمکار شکل دلیدلو څخه بد راتلل خو د ابوجعفر د دې سازشونو په اړه یی هیڅ ډول معلومات نه درلود خو دهغه دعاداتو او کرچار څخه یی دا انګیرله چې دا مکار شخص هغسې نه دې لکه څنګه یی چې د شکل اوصورت څخه معلومیږي. کله به چې ابوجعفر دمارتها کورته را ته ، نو دواړه به بیا په یوې بندې خونې کې کیناستل او ترډیره به یی خبرې کولې. دوې به کله کله سکندربیګ هم راباله. خو مارسي ته د خپلې مور سره د مسلمانانو ددې مذهبي مشر ځانته ناسته ښه نه ښکاریده او په دې اړه ډیره شکمنه وه.

سکندر بیګ چې دکومه وخته مسلمان شوې و نو دهغې وروسته یی کرچار نور هم کرکجن او دبداخلاقیو نه ډک ګرزیدلې و. هغه به چې څومره ډیره دلته د مارتها په کور کې تم کیده نو همغومره وخت به یی مارسي ته په ډیرو بداخلاقه سترګو کتل. مارسي دکوچني والي څخه د سکندر بیګ دغه کرچارنه خوښاوه. ځکه سکندربیګ لا د همغه وړکتوب څخه بداخلاقه او بدمزاجه انسان و. کیدې شي چې دهغه ددې بدمزاجی لامل دا وي چې دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر مخه دهغه پلار ... جان کستریاټ ته سلطان مرادخان ثاني ډېره د ذلت نه ډکه ماتې ورکړې وه . اوبيا يې هغه د خپلو نورو دري کوچنيو ورونو سره يو ځاې يرغمل کړ او تر «اورنه» پورې يې راوست. اوبيا دا چې دهغه دغه درې واړه ورونه د همدې ليږد په وخت کې ناروغه اوبيا ددې د سترګو تر مخه ددې دنياګۍ څخه ولاړل. نو دا ټول هر څه د سکندربيګ د سترګو تر مخه وو . ددې ترڅنګ د مارتها غوږه ژبه او سازشي کړچار هم و چې سکندربيګ يې دومره بدله اخستونکې او مغرور ګرځولې و .

نن يو ځل بيا مارسي و کتل چې سکندر بيګ د مقابلې ميدان وګاټه. دسکندربيګ په سوبه د مارسي په وجود کې د قهر او غصې څپې راپيدا شوې وې. او نن خو دهغې د غم او غصې يو علت دا هم و چې سکندر بيګ سهار وختې دکوره د وتلو سره سم مارسي ته ويلي وو چې:

« نن د تورې د وهلو د مقابلو ورځ ده. او زه به نن يوځل بيا د «اورنه» د جنګجويانو اتل و ګرځم.... دا سپک ترکان زما دمقابلې توان نه لري ، نو نن که چيرې زه بريالی شم او د بريالیتوب مډال و ګټم نو د مارتها کاني څخه به ستا د لاس غوښتنه کوم.»

سکندر بيګ ، مارتها ته د کاني په نامه غږ کاوه. کله چې مارسي دهغه دا خبره واوريده نو دغصې څخه تکه سره شوه او ورته يې وويل:« دومره کبر مه کوه .... په حقيقت کې سلطان په تا باندې ډير باوري دې. به دې خاطر د شاهي درنښت په اساس ستا مخې ته هيڅوک نه راځي. زه ډاډمنه يم چې د «ينی چري» کوم سالار به په ډيره اسانۍ سره تاته ماتې درکړي. »

سکندر بيګ دمارسي ددغې د زهرو نه ډکې جملې باندې ډير و قهريد او په غصه دکوره ووت. او اوس مارسي کتل چې د يني چري يو سالار د سنکدر بيګ په لاسو په ډيره بده توګه ماتې وخوړه. دمارسي سترګې د ميدان څخه را واوښتې او په خپلو پښو باندې و نښتې. هغې د نن سهار خبرې را يادولې ، هغه وخت چې سکندر بيګ ورته ويلي و چې: «زه به نن ستا دمور څخه ستا لاس غواړم»

مارسي ډيره نا ارامه وه ، او د راتلونکې وخت څخه په ويره کې. د مارسي سترګې ښکته وې ، په همدې وخت کې په لوبغاړي کې شور و غوغا شوه..... د لاسونو د پړکار شور ،کله چې مارسی ميدان ته وکتل نو دحيرانتيا څخه يې خوله خلاصه پاته شوه. يو اجنبي ځوان چې په عربي کاليو کې پټ و د لوبغاړی په يوې غاړې کې په يوه سپين آس سپور را ښکاره شو ، ددې ځوان خدوخال هم حجازی و ، هغه په ترکي نسله بهترين آس باندې سپور و او په ښي لاس کې يې درنه ځليدونکې توره نيولې وه. د هغه په وجود باندې نه زره وه اونه بل څه. دهغه په سر هم د اوسپنيزې خولۍ په ځاې خالصه حجازی پګړۍ تړلې وه. ددې ځوان ټول عمر د اولس کالو په شاوخوا کې و. تماشا چيانو ورته په پوره زور سره لاسونه و پړکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اجنبي ځوان په کتلو او راتللو سره سم د سکندر بیګ په تندي باندې لیکې را پیدا شوې. هغه ته ددې عرب ځوان را تلل ډیر حیرانونکې وو. په همدې وخت کې د لوبغالي اعلان کونکي په لوړ اواز اعلان وکړ او خلکو ته یې ډاګیزه کړه چې دا اجنبي ځوان « قاسم بن هشام» نومیږي ، او د حجاز د مکې دښار اوسیدونکې دې ، د مکې ددې ښاره داسلام دلمر وړانګې را خپرې شوې دي. ډنډورچي اعلان وکړ چې قاسم د عثماني روزن ځای د تورې وهونکو د استاد (طاهر بن هشام) کوچنې ورور دې. خو په دې وخت کې د مارسي حالت هم د کتلو وړ و. هغې بیا بیا په خپل ناست ځاې کې ځنګ بدلاوه او خپلې لاسونه به یې موټې کول اودخپلو احساساتو څرګندونه به یې کوله.

کله چې دغه عرب آس سپور د سکندر بیګ مخې ته راغې نو سکندر د خندا کولو هڅه وکړه ، هغه د پخوا په څیر دغه عرب آس سپور ته په کرکجنه توګه وکتل او ورته یې وویل: «ځوانه ! زه ستا په مخ کې د جرءت او میړانې نښې وینم. خو په افسوس سره باید وواېم چې ستا دا ټولې هیلې به د سکندر د لمړي وار سره سمې له منځه ولاړې شي. دا مکه نه ده ، بلکه د عثماني خلافت مرکز «اورنه» ده او زه د سلطان مرادخان ثاني تر ټولو تکړه او غښتلې توره وهونکې یم.»

قاسم ، دسکندر بیګ فرعونیت په پوره توګه احساس کړ او په عارفانه توګه یې وخندل اوبیا یې په ډیره سوکه توګه هغه ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« زه د وخته مخته لویې لویې دعوې نه کوم ، خو زه همدومره درته وایم چې زما په وجود کې د خالد بن ولید وینه بهیږي ، زما ډیره کلکه هیله داده چې زه یوه ترک شهزاده ته د حجازي تورې اوسپنه ورووښایم.»

قاسم همدومره وویل اوخپل آس ته یې پونده ورکړه. سکندر هم په پوره توګه دهغه دحملې له پاره تیار و. قاسم خپله توره په هوا کې پورته کړه او په خالصه عربي ژبه یې دالله اکبر غږ پورته کړ اوپه سکندر بیګ یې ورحمله کړه. په دې وخت د لمر وړانګې د قاسم په عربي توره باندې ولګیدې اوبیرته یې د تماشاچیانو سترګو ته ور منعکس کړې. دا یوائې د تورې شعلې نه وې بلکه د اسماني تندر په څیر شعاعې وې.... د قاسم دغه درنه حمله د سکندر له پاره د هزیمت او ناکامۍ پیغام و. ځکه دهغه ټول چالونه خوشې ولاړل ، هغه به پرلپسې توګه هڅه کوله چې د قاسم هر ګذار په خپله توره باندې تم کړي ، داسې څرګندیده چې قاسم به ډیر ژر ستومانه شي ، مارسي به د قاسم په هر وار باندې د ځایه پورته پورته کیده ، خو په اخر کې دخپل ناست ځاې څخه پورته شوه او ودریده. ټولو تماشاچیانو قاسم ته لاسونه پړکول، سلطان هم د مرحبا ، مرحبا چغې وهلې ، ترڅنګ یې شهزاده «محمد» خپله شاهي مرتبه تر پښو لاندې کړه او دکوچنیانو په څیر یې لاسونه پړکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې وخت کې يو ناڅاپه قاسم د يوې نوې حربې څخه کار واخست. هڅه يې وکړه چې خپل ځان ستومانه وښيي ، سکندر هم د قاسم په وارونو کې کمزورتيا احساس کړه ، سمدستي يې خپل ډوب شوي زړه ته تکيه ورکړه او په قاسم باندې يې حمله راوسته. اوس نو قاسم د سکندر د هر وار څخه خپل ځآن څنګ کاوه. دهغه آس به لږ لږ شاته ته. اودهغه توره به هر ځل د سکندر د تورې سره په ټکر کې وه او د هغه د تورې وارونه به يې تمبول. سکندر هم نور ډير ستومانه شوې و ، غوښتل يې په يوه ډول نه يوه ډول دا مقابله پاې ته ورسوي. په دې وخت کې يو ناڅاپه قاسم د خپل آس د زين څخه خپله پښه شاته کړه او دزين د پاسه کيناست. په دې بلې لمحې کې ، هغه وخت چې تماشاچيانو د قاسم چال وکوت نو ټول حيران پاته شول ، ځکه قاسم دخپل وجود بار په خپلو پښو باندې واچاوه اوپه يوه ټکان سره و دريد ، په دې وخت کې د لوبغالي ټولو ناستوخلکو د لاسو د پړکولو تر څنګ د قاسم ددې چال په وړاندې و دريدل. اوس نو د اوږود قد خاوند قاسم د سکندر نه په لوړه وه ، هغه ته په سکندر باندې دحملې کولو له پاره هم لاره پرانستې وه. هغه د آس په زين ددريدو سره په سکندر باندې داسې سخت ګذار وکړ چې د سکندر وار پار يې وارخطا کړ. مارسي هم د خوشحالۍ نه چغې کړې ، سکندر بيګ د اوږود قاسم دغه ګذار و نه شو زغملې ځکه د قاسم توره د سکندر په اوسپنيز خول باند ې لګه د اوسپنې د ګرز په څير راپريوتې وه ، سکندر هڅه وکړه چې په خپله توره د قاسم ګذار تم کړي خو قاسم دومره سخت ګذار کړې و چې سکندر د آس په زين باندې ټينګ نه شو او لاندې را پريوت. قاسم هم د يوه لوبغاړي په څير د آس د زين څخه ښکته را ټوپ کړ او د سکندر د راپورته کيدو د مخه يې دهغه په سر پښه کيښوده. د سکندر په تندې باندې د خولو د څاڅکو په کتلو سره مارسي د خوشحالۍ نه چغې کړې ، سلطان هم د خوشحالۍ په جذبو کې ډوب و او لاسونه يې پړکول.

په زمکې باندې د پښو د ايښودو سره سم قاسم سکندربيګ تر خپلو لاسو لاندې کړ. که څه هم سکندر بيګ هڅه کوله چې خپل ځان کنترول کړي خو قاسم پرې ناڅاپې سخته حمله وکړه او بيرته يې څملاوه. اوس نو سکندر ته خپله ماتې تر سترګو شوه. قاسم په يوه ټکان سره خپل اړخ بدل کړ او د سکندر په اړخ يې ځواکمن ګذار وکړ سکندر هڅه وکړه چې د خپلې تورې په واسطه د قاسم دغه ګذار تم کړي خو هغه د قاسم په چال و نه پوهيده ، قاسم د ښې اړخ په ځاې خپله اراده بدله کړه او دسکندر په چپ اړخ يې قوي حمله وکړه ، دسکندر په اړخونو او بازو ګانو باندې اوسپنيز خولونه تړلې وو. خو د قاسم تورې د هغه دغه اوسپنيز بندونه له منځه يوړل بلکه د سکندر بازو يې هم زخمې کړ، اودهغه د وينې څاڅکې په زمکه را پريوتل. په دې وخت کې په لوبغالي کې ناست تماشاچيان غلي شول، قاسم د حالاتو نزاکت احساساوه نو په دې خاطر يې دخپلو حملو لړۍ بنده کړه او سکندر يې په خپلو زخمونو کې تاورا تاو پريښود او په شا ترې ولاړ. دلته د مقابلې منصفين په يوه ليکه کې ولاړ وو. د ټولو خلکو په مخونو کې يو ډول حيرانتيا ، يو ډول احساس او يو ډول جذبه ډاګيزه کيده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په پوره بې خبرۍ سره د لوبغالي د تماشاچيانو په لور کتل چې په دې وخت کې سکندر د پوره بې اصولۍ څرګندونه وکړه او په ډېره بېړه د قاسم په لور و ور وخوزید. که چيرې په همدې وخت کې ماسی دخپله ځايه په قاسم باندې غږ نه وې کړې نو په ډاډمنه توګه به سکندر د قاسم ورمیږ ور پرې کړې و. قاسم د مارسي غږ وا ورید او سمدستي دحالاتو په لور متوجه شو ، هغه نه یوازې د سکندر د ګذار څخه ځان خوندي وساته بلکه پر هغه یې یو ځل بیا ځان وړونکې حمله وکړه. په دې وخت کې د تورو د شرنګار اواز تر لرې لرې پورې اوریدل کیده. اوبیا تماشاچیانو وکتل چې د قاسم په ګذارونو سره د سکندر توره ټوټې ټوټې شوه او په هوا کې د نڅا وروسته لاندې زمکې ته را پریوته. اوس نود سکندر لاس خالی شوې و ، قاسم هم خپله توره خطا کړه او د سلطان مراد ثاني په لور دکتلو پرته یې د عراقي پهلوانۍ په څير داسې یو داو وکړ چې سکندر یې د زمکې څخه څو فټه پورته کړ او بیرته یې زمکې ته راخلاص کړ ، سلطان د قاسم په دې میړانې باندې د خپله ځايه پورته شو او حکم یې وکړ چې مقابله پاې ته ورسوئ.

مقابله خو هسې هم پاې ته رسیدلې وه. ځکه سکندر د قاسم په لاسو مات شوې و او په زمکه باندې پړمخ پروت و او دزمکې خاورې یې څټلې. مارسي چې سکندر په داسې حال کې وکوت نو دخوشحالۍ څخه دلیونتوب مرحلې ته رسیدلې وه. دلوبو په پاې ته رسیدلو سره سلطان مراد ثاني د لوبو د ګډونکو تر منځ انعامونه وویشل. او ټولو ته یې په خپل خپل وار شاباسې ووایه. خو کله چې د قاسم نوبت راغې نو سلطان ، قاسم د اوږو څخه و نیوه ، په ډېر غور سره یې ورته وکتل او بیا یې ورته وویل: « قاسم بن هشامه ! ستا د تورې د وهلو فن د ستاینې وړ دې. عثماني سلطنت ستا په څير ځوانانو ته سخته اړتیا لري .د عیسایانو تر ټولو ستر جرنیل « هونیاډې» دخپل یونیم لک فوځ سره همدا اوس زمونږ په پولو باندې پروت دې ، د « هونیاډی» د تورې مقابله ، یوازې ستا توره کولې شي. زه غواړم چې ته زمونږ په روزل شوي فوځ یني چري کې شامل شې ، زه به تا د یني چري د «زرکسیزې ډلې سالار» و ټاکم.»

د سلطان دا پریکړه د قاسم له پاره د هیلو نه پورته وه .هغه ولړزید ځکه هغه خو یوازې د یو څو ورځو د تیرولو له پاره دلته «اورنه » ته دخپل ورور طاهر بن هشام کور ته راغلې و . او که نه هغه د مکې په ښار کې پوره مصروفیات درلودل ، دخپل مور او پلار د خدمت ، دکښت او زراعت ، مال او حیواناتو ساتنه ....ددې هر څه ښه سبنالول او ساتل د هغه په دندو اومسؤلیتونو کې شامل وو. دهغه مشر ورور طاهر لا دمخه د سلطان مراد ثاني ملازم و. طاهر په عثماني روز ځاې کې د تورې وهلو د فن استاد و. توره وهل او پهلواني د قاسم میراثی کورنۍ لوبه وه. دهغه پلار هشام د حجاز یو نوموړې او ستر پهلوان تیر شوې و ، اوس قاسم یوازې دخپل ورور دکتلو له پاره راغلې و . هغه یوازې یوه ورځ مخته « اورنه » ته را غلې و ، دلته د راتلو وروسته ورته دکلنۍ میلې په اړه معلومات ور په برخه شول ، هغه ډیر خوشحاله شو او سهار وختي دخپل ورور طاهر هشام سره یو ځاې لوبغالي ته ورغلې و. اوس نو دا یو ناڅاپې کار و چې دهغه په سر راپریوتې و. هغه د سکندر کبر اوغرور و نه شو زغملې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دخپل مشر ورورسره د سلا کولو وروسته یې دې مقابلې ته را و دنګل.تر څو سکندر ته دهغه ددې لویې کولو سزا ورکړي. خو دمقابلې وروسته هغه ته د سلطان له اړخه همدلته په « اورنه » کې داوسیدو حکم شوې و ، دسلطان دحکم په اوریدو سره قاسم په سکته کې راغې او چپ چاپ و درید. سلطان د قاسم ددغه چوپیا په کتلو سره وویل چې:

« اې ځوانه ! ته زما په دې خبره خوشحاله نه شوې ؟ تر اوسه ستا عمر کم دې نو په دې خاطر مې د زرو کسو سالار و ټاکلې. خو که ته په دې دنده خوشحاله نه اوسې نو زه به تا د پنځه زرو غوره او ښه عسکرو سالار و ټاکم.»

داسې بریښیده چې قاسم اوس د کوم ژور خوب څخه را ویښ شوي وي ، هغه یو ناڅاپه دسلطان په لور وکتل اوبیا یې لږ څه په ټیټ اواز سره وویل چې:« نه !درونده سلطانه ! زه دکوم لالچ په خاطر خاموشه شوې نه وم. بلکه زما د چوپتیا علت زما مور او پلار دي ، ځکه زما مور اوپلار هلته په کور کې دخپل کرکیلې او مالدارۍ په خاطر یوازې دی. په داسې حال کې چې زما مشر ورور طاهر بن هشام دلته ستا په عسکر ځاې کې دتورې وهلو د فن استاد دې.»

سلطان په ډیره ښه توګه د قاسم خبرې واوریدې. اوبیا یې په ډیره نرمه لهجه قاسم ته وویل چې:« مال او مالدارې یا کور ددنیاوي ژوندانه له پاره تکیه ده. د یوه ریښتوني مسلمان او مومن عسکر له پاره د دنیاوي ژوند څخه د راتلونکې اخروي ژوند ارزښت ډیر وي.... ته په داسې حال کې چې یو ډیره ښه عسکر او د تورې د وهلو دفن ماهر یې ولې خپل وخت په مال او مالدارۍ باندې ضایع کوې ؟... تر هغو چې ستا د مور اوپلار پورې اړه لري نو زه به هغوې همدلته را وبلم...زه به په دې اړه ستا د ورور طاهر هشام سره خبرې وکړم.»

اوس نو دقاسم سره بله کومه لاره نه وه. په پټه خوله یې د تسلیمۍ سره ټیټ کړ ، سلطان دهغه دخوښې څخه خوشحاله شو او سمدستي یې د خپل «یني چري» فوځ سپه سالار را و باله اوهغه ته یې حکم وکړ چې د قاسم بن هشام په مشرۍ دې هغه ته پنځه زره فوځونه ورکړي. په دې توګه یې قاسم هشام د پنځه زریز فوځ ستر سالار و ټاکه. پخپله قاسم حیران و چې سلطان یواځې د یوې تورې د وهلو د مقابلې په ګټلو هغه ته دومره ستر فوځ ورحواله کړ خو تر څنګ یې هغه د سلطان د پریکړې څخه ډیر خوشحاله هم و ځکه هغه کولې شو چې په دې توګه د خپلې خوښې جنګجویانه ژوند څخه خوند واخلي.

مارسي هلته د ښځو په ناست ځاې کې ناسته وه او دسلطان او قاسم تر منځ خبرو ته یې غوږ ایښې و. اوس نو د هغې په زړه کې د قاسم په نوم غوټه پرانستل شوې وه. ځکه دا دښه قد و قامت خاوند عربې ځوان د سکندر د تکبر او غرور بت ورمات کړې و اودهغه د فرعونیت له پاره د اجل پیغام ګرزیدلې و. په دې اساس دا اړینه وه چې مارسی پرې ځان قربان کړي..... هغې په خوږو خوږو سترګو سره د قاسم بن هشام غنمرنګه مخ ته کتل. ترهغو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د سلطان تر څنګ ولاړ و نو مارسي د هغې لوري ته متوجه وه. خو کله چې قاسم د سلطان څخه جدا شو نو د مارسي سترګو د هغه قدمونه څارل. هغه هلته لرې د معزیزنو په لیکو کې د خپل ورور طاهر هشام څنګ ته ولاړ او کیناست. اوس نو د مارسی له پاره په لوبغالي کې بل کوم کار نه و پاته. دخپله ځایه پورته شوه او بیرون ولاړه .

کور ته په رسیدو سره مارتها په مارسي باندې خوله و لګوله. او ورته یې وویل چې: « نجلۍ ! ستا کړچار ډیر خرابیږی ، نن سهار یو ځل بیا تا د سکندر سره د بداخلاقۍ څرګندونه کړې ده !»

د خپلې مور مارتها په دې خبره مارسي سر ټیټ کړ ، بیا یې په لړه ترخه ژبه وویل چې:« درنې مورې ! ته دې دا زړه څخه و کاږه چې زه به د سکندر بیګ ناوې کیږم....زه ستا د غه نازولې یوه لحظه هم نه شم زغملې»

مارتها ورته په قهر سره وویل:

خبردار ! چې کومه غلطه خبره د خولې نه و نه کاږې.بدبختې نجلۍ ! ته ولې خپل ځانه هیروې ؟ سکندر بیګ د البانیه شهزاده دې. او ډیر ژر به د سیمې پادشاه شی . په داسې حال کې چې مونږ د هغې غلامان یو .د سکندر بیګ نه علاوه به بل هیڅوک هم تا دومره خوشحاله و نه شي ساتلای.»

« واه ! دا څه خبره دې وکړه ؟ شهزاده صاحب خو پخپله د سلطان مراد ثاني په لاسو کې یرغمالی دی. او د هغه پلار « جان کستریاټ» د سلطان مراد خان ثانی باج ورکونکې ..... ته د یوه یرغمالي په اړه څنګه وایی چې هغه به په راتلونکې کې د البانیه پادشاه وي ؟» مارسي په طنزیه توګه خپلې مور مارتها ته ځواب ورکړ. خو مارتها یو ناڅاپه خاموشه شوه. ځکه هغې نه غوښتل یو ځل بیا ووایی چې سکندر بیګ د البانیه راتلونکې پادشاه دې. هغه په دې پوهیده چې د هغې او جعفر ترمنځ د دولس کلنې جوړکړل شوي سازش پوره کیدو ته لا څو ورځې پاته دي. او هغې د داسې نازکې خبرې د کولو په اړه د ډیره احتیاطه کار اخست. کله چې مارسی خپله مور مارتها خاموشه و کتله نو د موقع نه یې په ګټه اخستو سره په ډیره بیړه د انګړ په لور ور منډه کړه. او دلته یې مارتها د خپل سازش په فکرونو کې ډوبه پریښوده.

مارتها او ابوجعفر دواړه سکندر په مکمله توګه په خپل جال کې را نغاړلې و. سکندر د مارتها تر سترګو لاندې وړکتوب تیر کړې و. هغې ته هغه وخت ډیر ښه په یاد و کله چې د البانیه پادشاه « جان کستریاټ » د عثماني سلطنت د سلطان مراد خان ثاني په لاسو ډیره بده او ذلت ناکه ماتې خوړلې وه .... په هغه وخت کې مارتها په البانوي محل کې د یوې وینځې په توګه شپې تیرولې. مارتها د ځوانۍ اوښایست تر څنګ یو ذهینه او چالاکه پیغله وه. په محل کې د وینځیتوب نه مخته هغې د یوه البانوي امیر څخه د محبت دوکه هم خوړلې وه. د هغې په غیږه کې د خپل همغې محبوب یو کلنه نجلۍ هم پرته وه. البانوي امیر په لمړیو کې د مارتها سره ډیره مینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوله. خو کله چې د مارتها غیبړه ډکه شوه ، نو هغې مارتها په ډیره بې عزتۍ سره دکوره وویسته. اوس نو د مارتها سره ددې پرته بله لاره نه وه چې تر پادشاه پورې خپله شکایت و رسوي. هماغه و چې هغه د البانیا دپادشاه جان کسټریاټ دربار ته ورسیده اوپادشاه ته یې خپله ټوله قصه واوروله. خو کله چې پادشاه د البانوي امیر نوم واورید نو په هغه ولایت کې یې د بغاوت دخپریدونه د مخنوي په خاطر هغه امیر ته هیڅ هم و نه ویل. خو مارتها ته یې په خپل محل کې ځای ورکړ. او هملته یې دخپل ځان سره د وینځې په توګه و ساتله.

مارتها ډیره ذهینه او چالاکه ښځه وه ، همدا علت و چې ډیره ژر د پادشاه تر سترګو شوه. هغه ټول څلور شهزادګان چې سلطان مراد خان ثاني له ځانه سره یرغمل راوستي وو ، د پخوا څخه د مارتها سره اشنا وو. همدا علت و چې جان کسټریت سلطان مراد خان ثاني ته دخپل زوي سکندر بیګ د ورسپارلو په وخت کې مارتها هم دهغوې سره یو ځای ور کړه. مارتها اودغه څلور واړه شهزادګان هملته د سلطان په محل کې اوسیدل. مارتها د خپلې لور اودهغو څلور شهزادګانو سره یوځای د محل په اخري شاتنۍ برخه کې په ازادۍ سره ژیست کاوه. سلطان هغه څلور واړه شهزادګان په مکتب کې داخل کړل او د پادشاه په مصارفو باندې تر روزنې لاندې و نیول شول.

« اورنه » ته د مارتها د راتلو ډیر کمې ورځې شوې وې ، خو هغې ډیر ژر دمحل دننه خپل اړیکې و غځول.هغه ډیره مذهبي ښځه وه. د بله اړخه ابوجعفر هم هملته په اورنه کې موجود و. ابو جعفر یو روزل شوې هوښیار جاسوس و. هغه هلته په « اورنه » کې د سلطان په خلاف د جاسوسۍ جال خپور کړې و ، د کوټوال نه نیولې د ینې جري فوځ د یو شمیر سالارانو پورې یې د خپل پټ کار تارونه غځولي و. ان تر دې چې دسلطان په دربار کې یې هم کارندې موجودې وې. داسې بریښیده چې په اورنه کې ابوجعفر بې تخته پادشاه و. هغه به په څرګنده توګه د یوه مذهبي لارښود په څیر را ښکاره کیده ، خلکو به ورته د غرب خطیب وایه. خو په حقیقت کې هغه د قسطنطنیې د ارتوډکس دچرچ «ایا صوفیا» یو روزل شوې پادری و. هغه هلته په اورنه کې دڅو کالو څخه اوسیده او جاسوسانو به یې ورته د عثماني سلطنت د ټولو کړو وړو په اړه خبرونه ور رسول.

د البانیه دماتې وروسته مارتها او البانوي شهزاده «اورنه»ته راغلل ، دهغوې راتګ ابوجعفر ته د هغه د سازش د جال د خپرولو له پاره نورې اسانتیاوې هم راپیدا کړې. هغه د ټولو دمخه د مارتها کمزورتیاوې راپیدا کړې اوبیا یې دغه ښایسته ښځه په خپل جال کې د راښکیلولو له پاره منډې ترړې پیل کړې. دیوه مذهبي مشر اولارښود په څیر ،خلکو ته د سلطان د محل شاتنۍ برخې ته د هغه تګ راتګ دومره عیبجن نه ښکاریده. لمړۍ ځل چې هغه دمارتها کورته راغې نو مارتها هغه د مسلمانانو مذهبي لارښود وګاڼه او څه ځانګړې پاملرنه یې ورته و نه کړه. خو دغه مکار ابوجعفر په خپلې همغې لمړنۍ کتنه کې مارتها په خپل بوتل کې بنده کړه. په لمړیو کې مارتها د عیسویانو د دې سازش څخه په ویره کې وه. خو د ابوجعفر غوړه مالۍ هغه ډیره ژر په خپله ولکه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوسته ، اوس هغه د يوې البانوی وينځې په ځای د «قيصر» يوه ډيره مهمه جاسوسه وه. مارتها به د ابوجعفر له پاره سلطانی محل ته ورتله اودهغه ځايه به يی مکمل را پور ابوجعفر ته ورکاوه او په دې توګه يی د يسوع مسيح ددين له پاره خپل ځان وقف کړې و.

په دې وخت کې يوه ډيره مهمه پيښه رامنځته شوه. د سربيه پادشاه (لارډ ستيفن) خپله شهزاګۍ لور «سروين» د سلطان مرادخان ثاني په نکاح کې ورکړه. دسربيه پادشاه لارډ ستيفن که څه هم په مذهبی توګه عيسايی و خو د مرادخان ثاني د نيکه (سلطان بايزيد يلدرم) د وخته راهيسې دعثماني سلطنت خيرغوښتونکې او وفاداره پاته شوې و. دبايزيد يلدرم د وخته راهيسې ستيفن دمسلمانانو سره يو ځای په ډيرو جنګونو کې ګډون کړې او په هر محاذ به د سلطان تر څنګ ولاړ و. د انګورې په جنګ کې هغه وخت چې د تاتاريانو حاکم (امير تيمور) سلطان بايزيلدرم ته سخته ماته ورکړه ، نو ستيفن هم د سلطان سره يو ځای ولاړ و. په هغو وختو کې ستيفن نوې ځوان شوې و ، ستيفن سلطان بايزيد يلدرم ته د وفادارۍ د نښې په توګه خپله خور هغه ته په نکاح ورکړه. او اوس يی سلطان مرادخان ثاني ته ، چې دبايزيد يلدرم لمسې او دسلطان محمدخان اول زوې و ، د وفادارۍ د نښې په توګه خپله لور شهزادګۍ «سروين» واده کړه. کله چې شهزداګۍ سروين د سلطان محل ته را غله نو د مارتها او ابوجعفر غوږونه را پورته شول. په دې وخت کې ابوجعفر مارتها ته وويل چې:

« مارتها ! دا شهزادګۍ ستا دمنګلو څخه لرې نه ده. هغې ته د سترصليب سوګند ورکړه او د خپل ځان سره يی په جهاد کې شريکه کړه.»

مارتها هم شهزادګۍ سروين سره خپل اړيکې و غځول اودهغې محل ته يی تګ را تګ پيل کړ. خو هغې ته ډيره ژر څرګنده شوه چې د لارډ ستيفن لور دخپل پلار په څير په پاک زړه د عثماني سلطنت ملاتړې ده. مارتها ډيره ژر ناهيلې شوه او ابوجعفر ته يی وويل چې شهزادګۍ سروين دومره غوړه مړۍ نه ده چې په اسانه د ستونې تيره شي. خو ابوجعفر نا هيلې شوې نه و. په دې خاطر يی په خپل جال کې د شهزادګۍ سروين د راښکيلولو له پاره هلې ځلې جاري و ساتلې.

په حقيقت کې ابو حعفر يو ډير سفاک او ظالم انسان و. هغه د البانيی پادشاه جان کستړياټ ، دسلطان پر خلاف بدګمانه کاوه او هغه يی د بغاوت په لور را کشاوه ، ددې کار له پاره هغه يو ستر پلان جوړ کړې و. خو کله يی چې دخپل دغه پلان څخه مارتها خبروله نو هغه ډيره په ويره کې شوه ، ځکه چې د ابوجعفر سازش ډير ظالمانه اوسفاکانه و. دسلطان پر خلاف د البانيی د پادشاه جان کستړياټ دبدګمانه کولو له پاره ابوجعفر ، دسلطان په محل کې د اوسيدونکو البانوي معصومو شهزادګانو د وژلو پلان جوړ کړ. مارتها چې په يوه ډول ددې کوچنيانو مور ګڼل کيده ، نه غوښتل چې د ابوجعفر په دې سفاکانه سازش کې راګډه شي ، خو ابوجعفر څو ورځې په پرلپسې توګه مارتها ته ددې کوچنيانو د وژلو له پاره حکم کاوه. خو کله چې مارتها دهغه خبره و نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

منله نو ابوجعفر پیغله مارسي د مارتها څخه په زوره جدا کړه ، مارتها ډیره سخته په جال کې را ګیره شوې وه. اوس نو هغه د ابوجعفر سره دهغه د زمکې لاندې جاسوسي پروګرامونو کې داسې ورننوتې وه چې د بیرته راتګ ټولې لارې یې په خپل مخ تړلې وې.

بلاخره مارتها په لړزان توګه د ابوجعفر حکم منلو ته غاړه کیښوده او د البانوي پادشاه جان کیسټریاټ درې واړو معصومو کوچنیانو ته یې په ډوډۍ کې زهر ورکړل. سکندر په خپلو ورونو کې تر ټولو مشر ، او تر یوه ځایه چالاکه او هوښیار هم و. مارتها د ابوجعفر په سلا سکندر ژوندې پریښود خو پاته درې واړه شهزادګان یې د سفاکې ښځې په خیر په زهرو ووژل. په حقیقت کې دغه کوچنیان د خپل مور او پلار نه لرې په یو ډیر لرې هیواد کې دهمدې مارتها درحم او کرم پورې تړلي وو. نو کله چې دغه درې واړه کوچنیان د لوبو نه وروسته دسترخوان ته را غلل نو د غذا خوړلو په لوښو کې هغوې ته مرګ انتظار کاوه. دا زهر ابوجعفر راوستي و چې کرار کرار یې اغیز شینده.

کوچنیان د غذا د خوړلو وروسته بیرته په لوبو کې مشغول شول. خو یو ساعت وروسته ترټولو کوچني شهزاده ته د قي کولو تکلیف پیدا شو اوبیا د لږ ځنډ وروسته د هغه روح دهغه دتني څخه ووت، هغه نور کوچنیان تر یوه وخته پورې پاته شول او دځو ورځو سختې ناروغتیا وروسته یو په بل پسې له دې نړۍ و کوچیدل.

د دې درې واړو شهزادګانو په مړینې سلطانې ماڼۍ په لړزیدو راغله. سلطان مراد خان ثاني سمدستې دربار را وغوښت او ددربار حاضرینو ته یې دغه ټول حالات تر مخ کیښودل. سلطان پخپله هم ډیرزیات غمژن او پریشانه و. ځکه چې دهغه تر پالنې لاندې د البانیه درې کسه معصوم شهزاداګان په ډیره پټه توګه یو په بل پسې وفات شوي وو ، دهغوې د ډلې څخه یوازې یو شهزاده «جارج کسټریاټ» ژوندې پاته شوې و. په حقیقت کې دا دیوه مسلمان پادشاه له پاره د ډیر شرم او خجالت ځاې و. دسلطان خپل زوې «شهزاده محمد» ددې البانوي شهزادګانو همصنفې او همځولې و. دسلطان له پاره د ډیرې زیاتې اندیښنې خبره دا وه چې د البانیې پادشاه به اوس دهغه پر خلاف راپاڅیږي او د عثماني سلطنت په شمالي ولایتونو کې به په بغاوت لاس پورې کړي. ددربار حاضرین ټول په فکرونو کې ډوب ناست وو. ځکه د دې شهزاداګانو دغسې پټه مړینه د ټولو له پاره معمه وه ، او د مجرم په اړه هیڅ ډول معلومات نه ترلاسه کیدل. په اخر کې سلطان د خپلې ځارګرۍ د محکمې مشر ددې مړینو د پټو رازونو درا برسیره کولو له پاره مامؤر کړ. تر څنګ یې د البانیه د پادشاه په لور یې د تعزیت له پاره یو درونډ هیئت و استاوه. خو هغه ته یې دا پیغام و لیږه چې دا معصوم شهزادګان د کومې نه پیژندل شوې ناروغتیا له امله وفات شوي دي. ددې ترڅنګ سلطان مراد خان ثاني دا یو قدم بل هم واخست چې جارج کسټریاټ یې نیغ په نیغه د خپلې ځارنې لاندې واخست اودهغه د روزنې له پاره یې پوه او وفاداره وګړي و ټاکل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو ابوجعفر او مارتها ته د البانيا د پادشاه له لورې د بغاوت هيله پيدا شوې وه اودهمدې له پاره په انتظار کې ناست وو. ابوجعفر د دې معصومو شهزادګانو د مړينې په اړه د قسطنطنيې قيصر ته په خپل راپور کې و ليکل چې:

«معظم شهينشهاه او د مسيحيت ستر محافظ ، د قسطنطنيې دروند قيصر !

ما ددرې کسو معصومو عيسايي کوچنيانو په پاکو وينو باندې د سلطان مراد خان له پاره پرلپسې عذاب وليکه. او د عثماني سلطنت البانوي پولې مې د بغاوت دبارودو څخه ډکې کړې دي. سلطان زمونږ د هيلو سره سم څلورم شهزاده نيغ په نيغه دخپلې ځارنې لاندې نيولې دې او اوس زه دمسيح ددين په مطابق ددې څلورم شهزاده فکري اوذهني روزنه کوم ، زه به ډيرژر هغه دسلطان په کور کې دننه د يوه ستر دښمن په څير تيار کړم.»

دقيصر خير غوښتونکې

ډيمونان.

اوس نو ابوجعفر مارتها ته دا دنده ورکړې وه تر څو شهزاده چارج د سلطان پر خلاف ښه و پړسوي. ددرې ګونې قتل وروسته ، اوس مارتها په مکمله توګه د ابوجعفر په لاسو کې نڅيده. دهغې له پاره د ابوجعفر دخبرو دمنلو پرته بله لاره هم نه وه. په دې اساس مارتها همغه څه کول چې ورته به د قيصر د جاسوس ابوجعفر «ډيمونان» له اړخه ويل کيده. مارتها شهزاده جارج ته د انتقام اوبدلې د اخستلو په خاطر دا ويل چې دهغه درې واړه ورونه د سلطان مرادخان ثاني له خوا په زهرو وژل شوي دي. جارج لا تراوسه پورې د لس يولس کالو هلک و. هغه دخپلو بې اسرې ورونو په مړينه باندې سخت غمژن شوې و. هغه به د مارتها له خوا دسلطان پر خلاف را پړسول کيده ، په دې خاطر دهغه د وجود دهر رګ په وينه کې د انتقام اوبدلې اخستلو وينې ګرميدې. هغه ته به د سلطان هر قدم او هر کار دظلم يوه نمونه ځرګنديده. دهغه تر مخه به د خپل مفتوح هيواد او خپل مغلوب پلار مخ تر سترګو کيده ، هغه ته د خپلې بدحالۍ هغه وخت هم را په ياديده چې پلار او مور يې ورڅخه بيليدل ، او پخپله د کوچنيوالې په عمر د خپلو درې نورو ورونو سره يو ځاې يو بيګانه هيواد ته د بنديانو په څير بوتلل کيده. بيا يې خپل کمرعمره ورونه په داسې حال کې کتل چې دمرګ په خاطر د زهرو په نشه کې لاس و پښې وهلې او کانګې يې کولې. مارتها دغه نوې ځوان شهزاده د خپلې غوږې ژبې په جال کې را نغاړلې و.

که څه هم البانوي شهزاده جارج کستړياټ نيغ په نيغه د سلطان تر ځارنې لاندې راغلې و خو دهغه په سينه کې د غم او غصې جهنم را خوټيده. مارتها به په دې لمبو نور هم تيل ور شيندل. خو تر څنګ به يې هغه د سمدستې بدلې اخستلو څخه منه کاوه. مارتها به هغه ته ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« جارج ! کوم داسې کار د رڅخه په بيره کې تر سره نه شي چې دهغې په واسطه دا پټ راز ټول را څرګند شی او بيا ته دخپلې بدلې د اخستلو څخه بې برخې شي.»

اوس نو جارج په مستقيمه توګه په شاهي مکتب کې ښوونه او روزنه تر لاسه کوله. دلته هغه د شهزاده محمد سره هم ملګرې شو. خو شهزاده محمد د جارج څخه په عمر کې پوره کوچنې و. جارج هوډ وکړ چې د بلوغ د مرحلې وروسته به د سلطان مرادخان ثاني دا زوې شهزاده محمد وژني او د خپلو ورونو د بدلې داخستلو تنده به پرې ماتوي. د جارج خام ذهن ددې خيالاتو او فکرونو سره ورځ په ورځ پخيده. کرکې ، غم اوغصې هغه بدمزاجه او بدکړچاره کړ. شاهي ښوونې او روزنې د جارج پټې وړتياوې هم را بربنډې کړې ، کله چې هغه ځوان شو نو د يوه ضدي بلکه تجربه کار شهزاده په توګه ځوان و ځليد.د شاهي مکتب څخه د فارغيدو وروسته هغه د ينی چرې په عسکرى روزن ځاې کې د عسکرى فن د ښوولو او زده کولو جوګه شو. هغه ډير ژر د تورې وهلو او نيزې ويشتلو فن زده کړ. چې ددې روزنې استاد يې« طاهر هشام» و.

د ينې چرنې روزن ځاې په حقيقت کې د عيسايې بنديانو له پاره د اسلام د ښوولو او د مسلمان په څير دهغوې د روزلو له پاره جوړه کړل شوې وه ، خو دجارج ذهن په دې روزن ځاې کې هم بدل نه شو ، جارج که څه هم د سلطان دغوښتنې په اساس خپل مذهب په ښکاره توګه تبديل کړ خو په زړه کې همغسې عيسايې پاته شو . مارتها اوابوجعفر هم هغه ته په ښکاره توګه د مذهب د بدليدو مشوره ورکړې وه. جارج هم دهغوې دمشورې په اساس مذهب بدل کړ او اسلام يې و مانه. سلطان د جارج اسلامی نوم «سکندر بيګ» کيښود. او جارج ته يې دخپل زوې حيثيت ورکړ. خو سلطان ته دا ډاګيزه نه وه چې هغه يو مار په خپل لستونې کې پالي. داسې يو مار چې شاته يې د ابوجعفر په څير يو زهري ښامار او دمارتها په څير يوه خطرناکه ښاماره ولاړه ده.

۱۴۴۳زيږديز کال پيليدونکې و ، دپسرلې ښايسته موسم پيل شوې و او د تخت کيناستې کلنۍ ميله په خپل اوج کې وه. نن سکندر بيګ ته غانښ ماتونکې ماتې ورکړل شوې وه. او دهمدې ماتې په خاطر د مارتها لور مارسي دخوشحالۍ څخه پورته پورته غورځيده. خو مارتها او ابوجعفر دسکندر د ماتې په خاطر ډير غمژن ښکاريدل. خو سلطان ددې ميلې دغه مقابله يوه لوبه وګڼله او شاته يې ورغورځوله

سلطان د لوبې او ميلې د پاې ته د رسيدول وروسته سکندربيګ خپل محل ته را وباله اودهغې په چپ بازو باندې د راپيداشوي زخم په اړه يې و پوښتل. سکندر لا تر اوسه پورې دخپلې ماتې د اغيز څخه نه و راوتلې. کله چې سلطان ، سکندر په خپل حال کې وکوت نو ترې ويې وپوښتل:

«سکندربيګه ! مونږ ستا په ميړانې او ځواک باندې قايل يو ، تاته په دې اړه د انديښنې کولو اړتيا نه شته. مونږ پريکړه کړې ده چې تا د غربي پولو د جاګير او زمکو والي و ټاکو. اوس وخت را رسيدلې دې چې تاته دحکمرانۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو دنده در وسپارل شي. مونږ ستا د ښوونې او روزنې څخه ډاډمن یو ،اوتا خپل زوی ګڼو . ستا دماتې خوړلو د اغیز د له منځه وړلو له پاره همدا لاره مونږ ته غوره ښکاري.»

دسلطان دپریکړې په اوریدو سره د سکندر بیګ احساسات را ژوندي شول. هغه سمدستي دخپلې ماتې ټول غم له یاده وویست. او یوناڅاپه یې ورته دخپلې بدلې منزل را لنډل و ښود. سکندر خپله ملا ټینګه کړه او د سلطان د پریکړې څخه یې خوښي و ښوده او دخندا کولو هڅه یې وکړه او ویې ویل:

دروند ه سلطان ! تا یو یرغمالي شهزاده ته دخپل زویوالي لقب ورکړ. اودا چې تا ماته تر ټولو ستره او ښه روزنه را کړه ، زه به ستا دا ښیګڼه هیڅکله هم له یاده و نه کاږم او نه به یې د بدلې د پوره کولو وړتیا ولرم. زه ستا ددې ټولو ښیګڼو په بدله کې یواځې دا ژمنه کولې شم چې د سلطان هر خدمت به د زړه له کومې په پوره خوشحالۍ سره تر سره کوم.»

سلطان د سکندربیګ د خبرو په اوریدو سره ډیر خوشحاله شو او بیا یې وویل چې:

« سکندره ! مونږ په تا پوره پوره باور لرو !....ته همدا سبا سهار وختي د غربي پولو په لور د تللو له پاره ځان تیار کړه. هلته د سرحداتو د جاګیر والي ته زمونږ دغه شاهي فرمان له ځانه سره یو سه ، دنن نه اخوا ته زمونږ دسلطنت یو ستر جاګیردار یې. او زه هیلمن یم چې ته به خپله دغه دنده په ډیره ښه توګه تر سره کړې.»

اوبیا د میلې په دریمه ورځ سکندر د خپلو ساتونکو سره یو ځای دغربي پولو په لور روانیدونکې و . د تللو تر مخه سکندر مارتها ته په کلکه وویل چې د تللو د مخه مارسی مجبوره کړی چې له ماسره واده وکړی او بیا یې له ځانه سره یوسي. مارتها هم همداسې هیله درلوده. خو مارسي په سپینه پانه ترې ددې کار کولو په اړه ښننه و غوښته، خو کله چې سکندر نور هم زیات فشار راوست نو مارسي دیوه بل چال په لوبولو باندې پیل وکړ اوپه علني توګه یې وویل چې هغه نه غواړی د یوه مسلمان سره واده وکړي. هغې اعلان وکړ چې که چیرې سکندر بیرته عیسایي مذهب ته را وګرځي نوبیا دهغه سره واده کولو ته تیاره ده. دمارسي ددې اعلان سره سم سکندر ، مارتها او ابوجعفر ټول حیران دریان پاته شول. اوس نو د مارتها سره ددې پرته بله چاره نه وه چې مارسي د اصل حقیقت څخه خبره کړي ، مارسي هم د وخت پیژندونکې مارتها لوروه. هغې یو چال ولوباوه اودخپلې مور څخه یې حقیقت را وسپړوده. مارتها خپله لور مارسی یوې بلې ځانته خونې ته یوړه او دا حقیقت یې ورته ډاګیزه کړ چې سکندر بیګ په اصل کې مسلمان نه دې بلکه هغه د خپل ځان اودخپلو ورونو د بدلې داخستلو په خاطر د اسلام د منلو ډرامه جوړه کړې ده . د مارتها د خبرو په اوریدو سره د مارسي سترګې د حیرانتیا څخه بوتې را ووتې. دهغې دزړه درزار نور هم زیات شو او هغه یو ناڅاپه دې ته متوجه شوه چې هغه د یوې سترې پتې څخه خبره شوې ده. هغې دخپلو زیاتو معلوماتو د تر لاسه کولو له پاره خپله مور نوره هم و ګړوله او ترې ویې پوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مورې ! نن ماته رېښتيا رېښتيا ووايه چې ددغه ابوجعفر حقيقت څه دې او دا څه ډول انسان دې ؟ ځکه دغه کس لکه څنګه چې په ښکاره توګه تر سترګو کېږي په حقيقت کې هغسې نه برېښي ؟»

دمارسي دخبرو په اورېدو سره مارتها و لړزيده . هغې خو نه غوښتل چې د سکندر راز هم را بربنډ کړي خو مجبوره شوه داسې قدم واخلي. خو د ابوجعفر په څېر د يوه خطرناک جاسوس د مخ څخه يې د نقاب دلرې کولو په اړه رنګ تک ژيړ شو خو د خپل ځان د سنبالولو هڅه يې وکړه او مارسي ته يې وويل:

« لورې ! دا وخت ددې خبرو نه دې. تا شرط اېښې و چې ته به د يوه عيسايي سره واده کوې ، په دې خاطر ماتاته د سکندر بيګ په اړه حقيقت ډاګيزه کړ. اوس نو ته نور وخت له لاسه مه ورکوه او ژر دخپل واده له پاره ځان تيار کړه .»

دمارسي په ذهن کې توپان را پورته شوې و . هغې ته په لومړي ځل دا احساس راپيدا شوې و چې دهغې مور په څومره لوې سازش کې را ښکيل شوې ده . هغې د خپلې مور په سترګو کې سترګې ور ننوېستې او په پوره زړه ورتيا يې ورته وويل چې:« سهی ده ، کومه ورځ چې ته ما ته دا ډاګيزه کړې چې دا مکار ابوجعفر څوک دې ؟نو زه به په همغې ورځ د سکندر سره د واده کولو له پاره ځان تيار کړم.»

د مارسي دخبرو په اورېدو سره مارتها په خولو کې ډوبه شوه . اوس نو ورته د خپلې لور قانع کول ستونزمن شوي و . هغې دا هم نه غوښتل چې دهغې د ضدي لور کرچار د سکندر بيګ او ابوجعفر تر مخه را برسېره شي . ځکه هغه په دې پوهيده چې سکندر څومره خطرناک وګړې دې . که چيرې هغه يو ځل دهغې د لور څخه يو ځل مخ واړوي نو په ډاډمنه توګه له منځه به يې يوسي . د مارتها له پاره هر ډول پرېکړه ستونزمنه شوې وه . سريې ټيټ کړې و او په فکرونو کې ډوبه ناسته وه . بلاخره د سکتې نه را بيرون شوه ، د خونې نه باهر ورته سکندر بيګ او ابوجعفر دواړه منتظر ناست و . مارتها په درندو قدمونوسره مخته راغله او په داسې حال کې چې خپل ځان يې نورمال ښوده ويې ويل:

« سکندره زويه ! مارسي د واده کولو له پاره تياره ده . خو د دومره ژر واده کولو څخه وېرېږي ، ته په اطمينان سره ولاړ شه ، زه به پخپله مارسي هلته ستا جاګير ته د له ځانه سره دروړم. بيا مونږ ټول هملته له تاسره واوسو .

ابوجعفر په ډېره عجيبه توګه د مارتها په مخ باندې خپلې سترګې ور ننبلولې وې. هغه دمارتها خبری په ډېر غور اودقت سره واورېدې اوبيا يې په تفهيمی او طنزيه توګه دهغې سره دهوکړې سر و خوځاوه . مارتها د ابوجعفر په نيت پوه شوې وه او دننه وجود يې ټول د وېرې په لړزه کې و . هغې ته دا معلومه شوې وه چې دې خطرناک شخص ته به د ټولو کړو وړو اندازه معلومه شوې وي ، په هر صورت سکندر دمارتها خبرې په ډېره حوصله سره واورېدې او د هغې په اړه يې دکوم قهر او غصې څرګندونه و نه کړه بلکه مارتها ته يې وويل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ترورې سهې ده ! زه به دهغه ځاې د چاپيريال د کتلو وروسته ، ډېر په تاسې پسې هلته د راتلو له پاره ځوک را و ليږم.»

دسکندر دخبرو څخه دمارتها ويره لږ څه کمه شوه خو ابو جعفر ورته وويل چې:

هو هو ! په دې کې د انديښنې کولو څه خبره ده. مارسي او سکندر دواړه د يوه کور کوچنيان دي. مونږ چې کله هم وغواړو دهغوې تر منځ واده کولې شو .... اخر مارسي به دسکندر پرته بل چيرې ځی ؟ د ابوجعفر اخري خبرې دوه معناوې درلودې. دا چې سکندر به پرې پوه شوې او که نه ، خو مارتها پرې رسيدلې و ه.

خداې خداې يې کول او سکندر دهغه ځايه ولاړ . دهغه دتلو سره سم دمارسي په وجود کې ساه راپيدا شوه . دشپې مارسی وکتل چې دهغې مور په خپله بستره باندې اوړي را اوړي ، بيا نژدې نيمه شپه وه چې مارتها دخپلې بسترې څخه را پورته شوه، دلور خواته راغله ، هغه ډيره زياته نا ارامه وه. کله چې مارسي دخپلې مور دا حالت وکوت نو پرته له ځنډه يې ترې وپوښتل: « درنې مورې !ولې دومره انديښمنه يې ؟ مارسي دخپلې مور دکيناستو سره سم دا خبره وکړه . مارتها اوږده ساه واخسته او په ډيره مړژواندې ژبه يې وويل:« مارسي ! زه ستا په اړه انديښمنه يم . ته پوهيږې چې سکندر يو ضدی او جګړه کونکې انسان دې . هغه به ستا دانکار کولو څخه په غضب شي. دا غنيمت دې چې تر اوسه پورې هغه تا دخپلې وينځې لور ګڼي ، او په دې هم پوهيږې چې ته د هغې پرته دبل چا کيدې نه شې. خداې دې نه کوې ، که هغه ته دا ډاګيزه شي چې ته دهغه سره واده کول نه غواړې نو حالات به ډير کړکيچن شي.»

د مارتها دخبرو په اوريدو سره مارسي راپورته شوه ، کيناسته ، او دمور د اوږې سره خپل سر يو ځاې کړ او ورته يې وويل: « مورجانې !ته انديښنه مه کوه !هيڅ ستونزه به نه راپيدا کيږي.»

مارتها او مارسي تر ډيره وختّه پورې په همدې خبرو کې مشغولې وې ، خو دسهار نه لږ څه مخته د مور اولور سترګې ورغلې او بيدې شوې.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲

دپنځه زره کسيز فوځ سالار

دخپل ورور کور ته د قاسم د راتلو نن پنځمه ورځ وه ، درې ورځې مخته يې د تورې وهلو په فن کې چې کومه کارنامه تر سره کړې وه په هغې دهغه ورور طاهر هشام اووراندار يې «سکينه» دواړه ډير خوشحاله شوي وو. دهغوې دواړه کمر عمره زامن هر يو «عمر» او «علي» له ده سره دهمغه دريمې ورځې څخه وروسته را بلد شوي و. هغوې نن ټوله ورځ د خپل مکتب د همعمره کوچنيانو سره د خپل کاکا د تورې د وهلو دمقابلې د ګټلو قصې کولې .

سبا سهار وختي قاسم خپلې دندې ته حاضريده . دهغه ورندار ورته سهار وختی د زيتونو په غوړيو کې حلوه تياره کړې وه ، کله چې مابنام طاهر کورته راستون شو نو هغه يې په لاسو کې د سمندرې ماهيانو ځو ټوټې و کتلې . داسې ځرګنديده چې نن د قاسم له پاره ځانګړې ميلمستيا تياره کړل شوي وي. مابنام يې ورندار د زورلو په خاطر ، دسترخوان په سر ورته وويل چې:

« بس ، اوس نو وخت ستا د واده کولو له پاره هم مناسب دې ، زه به کومه ښه ښايسته ترکي پيغله پيدا کړم او ستا د رشتې خبره ورسره و چيړم.»

ددې خبرې په اوريدو سره کوچنيانو دخوشحالۍ نه ټوپونه پيل کړل (دکاکا واده دې....دکاکا واده دې) ، طاهر هم د سترګو لاندې خندل ، خو قاسم احتجاجا پورته شو او ويې ويل چې:« نه ورندار نه ، د اوس نه دا تيرې را سره مه کوئ ، زه خو اوس بايد نرۍ ووينم غواړم سلطان «قيصر» ته د درس ورکولو له پاره قسطنطنيه کلابنده کړم. دبله اړخه د غربي اروپا خطرناکه سپه سالار « هونياډې» دصليبي ځواکونو د قومندې د اخستو له پاره راستون شوې دې ، عثماني سلطنت د ځلورو خواو څخه په ګواښونوکې ډوب دې. نو په داسې وخت کې به د ينې چرې د فوځ د پنځه زرو عسکرو سالار څه ډول د واده جنجالونه وپالې» قاسم د واده د نه کولو له پاره ډيره معقوله لاره خپله کړې وه. سکينه د قاسم دځواب څخه ډيره حيرانه پاته شوه.

«او هو ... ! تا خو داخبره ډيره جدي واخسته. سهې ده ، وروره سهې ده ، ته لمړۍ قسطنطنيه فتحه کړه اوبيا واده وکړه. بلکه دهمغه ځايه له ځانه سره کومه اروپاې ميم راوړه.» سکينې ورته په خندا کې وويل اوخبره يې واړوله.

طاهر دخپل ورور او خپلې ښځې د بحث څخه خوند اخست ، بيا يې په خندانه خوله وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«سکینه بیگم ! سلطان د قاسم څخه ډیر اغیزمن شوې دې ، نو لرې نه ده چې هغه به پخپله د قاسم له پاره کومه ښه رشته را پیدا کړي.»

دطاهر په دې خبره درې واړو وخندل. په همدې وخت کې د کور دره چا و ټکوله. دوې ټول چپ چاپ شول ، د طاهر په تندي ګونجې راپیدا شوې او په لوړ غږ سره یې وویل چې:

« په دې وخت کې به څوک وي ؟... خیر زه به یې ووینم ...» هغه د دروازې په لور د ورتلو له پاره پورته کیده چې قاسم پرې ور مخته شو ، « ته کینه وروره ! زه به یې وینم چې څوک دې ؟» قاسم چې دروازه پرانسته نو مخې ته یې یو د پوخ عمر اجنبي ولاړ وموند. دا ابوجعفر و. قاسم هغه د لمړي ځل له پاره کوت. د ابوجعفر په سترګو کې د مار په څیر ځلاوه. ابوجعفر د قاسم دکتلو سره سم هغه ته په خندانه خوله سلام وکړ او بیا یې ورته وویل:

« ته ما نه پیژنې خو ستا ورور زما دوست دې. په هرصورت ، نن خو زه یوائې ستا د زیارت کولو له پاره راغلې یم ».

دابوجعفر دخبرو داوریدو وروسته ، قاسم هغه ته د میلمستون دروازه پرانسته. اودغه پوخ عمري ابوجعفر ته یې هلته د کیناستو له پاره اشاره وکړه .« ته دلته کینه ، زه مې ورور خبروم اوبیرته را ستنیږم. خو که مهرباني وکړې اوخپل نوم دې را ته و ښایې تر څو یې زه خپل ورور ته ووایم.» « بلې ، زما نوم ابوجعفر دې .» کله چې قاسم خپل ورور طاهر ته د ابوجعفر د راتلو په اړه وویل نو دهغه د تندې ګونجې نورې هم ژورې شوې.

«ابوجعفر !...د غرب خطیب ، دا سړې دلته څنګه راغلې دې ؟ تر څو چې ماته معلومه ده دا سړې خو د ښار په هغه سر کې د «بغدادی دروازې » د جومات خطیب دې.» طاهر دفکر په نړۍ کې ډوب ، دخپل تندې خولې په لاس وچې کړې اوویې ویل :« هغه وایې چې له ماسره د کتلو له پاره راغلې دې ، هغه ستا دوست دې ....هغه همداسې ویلې دې که نه...»

« زما دوست.....؟ نه ، ماخو هغه یو ځل نیم چیرې کتلې دې. خیر ورځه ، ور به شو چې خبره څه ده.»

دواړه ورونه د ابوجعفر دکتلو له پاره میلمستون ته راغلل ،او هلته دمیلمه سره کیناستل ، ابوجعفر په خپلې چاپلوسانه لهجې سره وویل:

« شیخ طاهر !...ستاورور خو ډیر جنګجویه دې. د میلې په ورځ د هغه دکړچار څخه سلطان ډیر اغیزمن شوې دې په دې خاطر یې هغه د ینی چرې دپنځه زرو کسانو سالار و ټاکه. زه دهغه دهمدې بریاو د مبارکۍ په خاطر دلته راغلې یم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر په ډېره حيرانتيا سره دابوجعفر خبرې اوريدې اوبيا يې په پوره ادب سره ورته وويل: « ستا څخه ډېره ډېره مننه ، تا زحمت وګاله ... ريښتيا هم په ينې چري کې زما د ورور مقرريدل زما او زما دکورنۍ له پاره د سعادت خبره ده .»

قاسم او طاهر دواړو ته تر اوسه دا ډاګيزه نه وه چې ابوجعفر څومره خطرناک انسان دې. خو ابوجعفر د طاهر په اړه دهر څه نه خبرو . خو اوس د هغه توجه د قاسم په لورې وه . ځکه چې د ينې چرې سالار دهغه د سازش ځانګړې ښه وه . تر اوسه هغه د ينې چرې د فوځ درې کسه سالاران په خپل خپور کړې جال کې را ښبلولي وو.... دهغه کار داو چې هغه به ناوادہ شوي او کمعمره سالاران د عيسايي تنکيو پيغلو په لومو کې راګيرول.... اويو ځل به چې څوک دهغه د راز ملګرې شو او په جرم کې به ورسره شريک شو نو بيا به دهغه بيرته را ستنيدل شوني نه ښکاريدل هغه به د ينې چرې مهم سالاران د بغاوت په لور رابلل. ينې چرې د سلطنت تر ټولو مهم او جنګجو فوځ و .

دا فوځ د عثمانيه سلطنت د بنسټ ايښودونکې « عثمان خان» زوې « اورخان» دخپل ورور «علاؤالدين » او « قراء خليل» په سلا باندې منځته راوست . د « اورخان » په وخت کې ، کله چې کوچنۍ اسيا د عيسايي حکومتونو څخه پاکه شوه نو د عثماني سلطنت خاص مامورين د ټول هيواد په جاګيرونو کې خپاره کړل شول ، په پخوا وختونو کې ګڼ شمير عيسايان بنديان کړل شوي و او نور ګڼ شمير يې د سلطنت رعايا ګرزيدلي و او دذميانو په څير يې په دې کوچنۍ اسيا کې خپل ارام ژوند کاوه . صدراعظم علاؤالدين خپل ورور «اورخان» ته سلا ورکړه چې ستر ستر جاګيرداران چې د سترو سترو فوځونو خاوندان هم دي ، ځينې وختونه د سلطنت له پاره دګواښ سبب ګرځي.

په دې وخت کې ترکانو کوم منظم فوځ نه درلود. او صدراعظم علاؤالدين ددې خبرې څخه په ويره کې و چې يو وخت به دهغه جاګيرداره عيسايي رعيت د ګاونډيو عيسايي سلطنتونو سره پټ تارونه و ځغلوي او دمخالفت او بغاوت کولو وړتياوې به پيدا کړي. په دې خاطر هغه دا اړينه وګڼله چې د عيسوي بنديانو او عيسوي رعاياو څخه ځوان او دنوي عمر خاوندان د سلطنت د څارنې لاندې وروزي اوپه دې توګه هغوې ته اسلامي ښوونه او روزنه ورکړي ،مسلمانان يې کړي او يو ځواکمن فوځ ترې جوړ کړي.

دې فوځ ته به ځانګړې شاهي فوځ ويل کيږي. ددې خلکو څخه به د بغاوت او سرکشۍ هيله نه کيږې. او تر څنګ به يې ددې نوو ځوانو مسلمانانو خپلوان هم د سلطنت مخالفت نه کوي. ددې برعکس به هغوې ته هم په اسلام کې د راننوتلو ترغيب ورکول کيږي. همدا علت و چې دا وړانديز سمدستي ومنل شو .

ددې کار دپلي کولو له پاره په لمړې کال کې زر کسه عيسايي ځوانان ددې کار له پاره را وړل شول اوهغوې ته فوځي روزنه ورکړل شوه ، په پيل پيل کې چې کله دوه زره کسان د فوځې روزنې څخه فارغ شول نو دوې ټول د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان د خوندي ساتلو د ګارډ په څير وګمارل شول ، سلطان دهغوي دروزنې له پاره یوه ستر صوفي « حاجي بکطاش» ته ددعا له پاره ورغي ، دغه خداي پاله بزرګ دیوه ځوان په اوږه باندې لاس کيښود او دې فوځ ته یې دعاینه وینا وکړه او د «ینې چري فوځ » نوم یې پرې کيښود.

په دې ډله کې قاسم بن هشام لمړی کس و چې عیسایی نه و . خو بیا هم په ینې چري کې شامل شوې و، عیسایی ځوانانو به داسلام د قبلولو وروسته دسلطان تر ځارنې لاندې د حرب د فن په اړه اعلې روزنه تر لاسه کوله .دهغوي په فوځې روزنه کې به ډيره سختي کیده ، همدا علت و چې هغوي به هر ډول ستونزې په اسانۍ سره زغملې. دخپل مورو پلار ، وطن او مذهب د پريښولو وروسته به دهغوي ټولې هیلې دسلطان سره تړلې وې نو په دې خاطر د اسلام ملاتړ دهغوي د ژوندانه مقصد او نصب العین ګرزیده. سلطان به هم په هغوي ډير باور کاوه ، دا فوځ به په ډير شان وشوکت سره اوسیده او ځنګه به چې د سلطان آند و په همدې توګه به عیسایانو ته په خپله په دې فوځ کې د ورننوتلو هیلې په زړه کې را ټوکیدې. همدا علت و چې هر کال به د بلې دورې له پاره د خلکو شمیره په خپله پوره کیده بلکه کله به دخلکو شمیره دومره زیاته شوه چې خلک به بیرته تللو ته مجبوریدل.

خو دا ځل سلطان د هیلو پر خلاف یو مسلمان ځوان په ینې چري فوځ کې راننویستې و. خو د سلطان ددې پریکړې حقیقي حکمت دا و چې هغه غوښتل چې په دې نوې مسلمانو فوځونو کې یو پوخ مسلمان هم ورګډ کړي تر څو د راتلونکې وختو د سازشونو څخه اګاه و اوسي. ابوجعفر د ینې چري یو شمیر سالاران بیرته مرتد کړي و او عیسایت ته یې را ګرځولي وو. په ینې چري فوځ کې د ابوجعفر فعالیتونه ورځ په ورځ پراخیدل.

د بله اړخه دسلطان اګاه غوږونه ددې حالاتو څخه پوره خبر وو. همدا علت و چې سلطان د پوره بصیرت څخه کار واخست او قاسم یې په دې نوې مسلمان فوځ کې شامل کړ. خو دا خبره د ابوجعفر له پاره ښه و نه بریښیده. هغه د سلطان د پریکړې څخه سخت په ویره کې پریوتې و. ځکه چې اوس نو د یوه پوخ عرب مسلمان په شتون کې د ابوجعفر له پاره په ینې چري کې دبغاوت کولو پلان جوړول ستونزمن شوي و. دابوجعفر په ګیډه کې همدا درد و چې هغه یې دعثماني فوځې روزن ځاې د استاد طاهر هشام کورته په راتلو مجبور کړې و . او س نو ابوجعفر د قاسم دایمان داندازې داخستلو هڅه کوله.

خو قاسم بن هشام د ځو پښتو نه مسلمان ، مجاهد او جنګجو و . ابوجعفر ته د طاهر او قاسم دخبرو د اوریدو څخه پوره ناهیلې را پیدا شوې وه ، ځکه چې دهغې مکارو او تجربه لرونکو سترګو دا احساس کړې وه چې په خپل جال کې ددې دواړو عربو ورونو را تاوول اسانه کار نه دې.

هغه د اخوا دیخوا خبرو کولو نه وروسته نیغ په نیغه د قاسم څخه وپوښتل چې:« ددې علت به څه وي چې سلطان دلمړي ځل له پاره په ینې چري فوځ کې یو مسلمان سالار و ټاکه»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د پخوا څخه د ابوجعفر مارشکله سترګې کتلې وې او دهغه کړو وړو ته سخت متوجه شوې و . اوس چې هغه دا پوښتنه وکړه نو قاسم ته هم حیرانونکې وه. خو پخوا له دې چې قاسم په دې اړه څه وواییی ، طاهر په خبرو پیل وکړ : « اوریدلې مې دي چې په ینې چري کې کوم بغاوت را ټوکیدونکې دې. غالبا چې سلطان به دهمدې حقیقت د را برښدولو په خاطر زما په ورور باور کړې وي»

دطاهر په دې خبره د ابوجعفر زړه نور هم غمژن شو ، ځکه په ینې چري فوځ کې د بغاوت مشري پخپله دهمدې په غاړه وه. دطاهر هشام خبرو په میلمستون کې یو انقلاب راوست ، ابوجعفر ډیر وارخطا شو ځکه چې قاسم په پرلپسې توګه د ابوجعفر سترګو ته کتل. ابوجعفر ددې عربو ورونو سره نور پاته کیدل نه غوښتل په دې خاطر یې ډیره ژر اجازه واخسته او دهغه ځایه ووت.

بله ورځ قاسم خپل نوي کالي واغوستل او دخپلې خوښې په آس سپور شو او د ینې چري مرکزی قرارګاه ته ورغې. دلته هغه تر ټولو لمړی د اغا حسن سره وکتل ، دا همغه ځوان و چې دمیلې په ورځ یې د سکندربیګ څخه ماتې خوړلې وه. قاسم ته ددې ځوان په مخ کې عجیبه شانته سادګې او خلوص تر سترګو شو. قاسم ته ډیره ژر دا څرګنده شوه چې ددې ځوان سره دهغه دوستې کیدونکې ده. اغاحسن د قاسم څخه په عمر کې زیات و ، ترڅنګ یې د ینې چري د فوځ یو تجربه لورنکې سالار هم و. هغه د خپلو بریاو او کړچار له کبله ډیره ترقي کړې وه او د لس زره کسیز فوځ مشری ور په غاړه وه. کله چې اغاحسن قاسم وکوت چې د ینې چري د فوځ مرکزي چاپیریال ته را ننوځې نو پېښه یې و نیوله ، ځکه هغه ته د همغې میلې په ورځ د قاسم میړانه خوښه شوې وه. د قاسم په کتلو سره هغه یو ناڅاپه دهغه مخې ته روغې. قاسم هم سمدستي دخپله آسه را ښکته شو ، په دې توګه د ینې چري دواړه سالاران یو بل ته ورغاړی وتل. اوبیا یې په خبرو خبرو کې ددفتر په لور مخه کړه.اغاحسن ورته د تللو په وخت کې وویل چې :« زه ستا مشر ورور طاهرهشام پیژنم. هغه هلته په روزن ځای کې د تورې د وهلو درس ورکوي اوزه هم کله کله د خپل شوق په خاطر دهغه درسونو ته ورځم.»

« ډیرښه !.... ددې مطلب دا شو چې زما ورور به هم تاسې پیژني...... زه ډیر خوشحاله یم چې د ټولو تر مخه مې له تاسره لیده کاته وشول. په هغه ورځ تا ډیر ماهرانه ګذارونه وکړل. که چیرې ستا توره نه وې ماته شوې نو په ډاډمنه توګه به تا سکندر بیګ ته ماتې ورکړې وه»

اغا حسن د قاسم دغه ماهرانه آند ته حیران پاته شو ، دا حقیقت و چې دهغې توره په دوکه کې ماته شوه او که نه هغه نور هم دڅو ساعتو له پاره د جنګ کولو توان درلود.

قاسم ټوله ورځ د اغاحسن سره پاته شو ، هغه د اغاحسن دکمانډ لاندې د زر کسیزو ، پنځه سوه کسیزو ، سل کسیزو ، لس کسیزو عسکرو د سالارانو سره لیده کاته وکړل. دینې چري ټول فوځ په یوه ځای کې سرا راټول

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي و. ددې فوځ ټولو وګړو خپل وطنونه ، کورنۍ ، او مذهبونه پرېښې و اوپه دې وخت کې د اسلام دسرلوړۍ په خاطر دخپلو ځانو د ځارولو له پاره تيار ناست و.

کله چې ماښام کورته د راتلو له پاره قاسم د اغا حسن څخه اجازه واخسته نو هغه ته يو ناڅاپه ابو جعفر په ياد راغې.اوبيا ورته په يني چري کې د بغاوت خبره راياده شوه. هغه د ټولې ورځې دملګرتيا څخه په دې پوه شوې و چې اغا حسن يو باوري سالار دې ، همدا علت و چې هغه په ډير راز سره د اغاحسن څخه په دې اړه وپوښتل: « دا خبره به څومره سهي وي چې په يني چري کې يو شمير خلک دسلطان پر خلاف په فعاليتونو کې مصروف دي ؟ ايا ته په دې اړه څه معلومات لرې ؟»

اغاحسن ټکان وخوړ او دقاسم په لور يې و کتل اوبيا يې په ډيره محتاطه توګه وويل چې: «نه زه په دې اړه ډير معلومات نه لرم. ماته همدومره ډاګيزه شوې ده چې يو شمير خلک د تنخواګانو د لوړلو او نورو اسانتياو د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې کوي»

قاسم ورته په تفهيمي توګه سر و خوځاوه او د اغا حسن څخه يې اجازه واخسته او ولاړ.

د يني چري په فوځ کې قاسم ډير ژر د يوه وړ او مقبول سالار په څير را څرګند شو ، اوس يې « مور و پلار» هم همدلته «اورنه» ته دهغه دمشر ورورطاهر هشام کورته راغلی وو. اوس نو هره ورځ په خپل آس سپور د يني چري د فوځ مرکز ته تګ او بيرته راستنيدل د قاسم معمول ګرزيدلې و . کله کله به هغه د داغاحسن سره د ډوډۍ د خوراک له پاره هم تم کيده او کور ته به ناوخته راته.

يوه ورځ قاسم د خپل عسکری مرکز څخه دکور په لور روان شو ، په لاره کې د زيتون څو باغونه مخې ته راتلل، دلسمې شپې سپوږمۍ د زيتون په ونو باندې خپله رڼا غوړولې وه ، ددې باغونو سره نزدې دغره په څنډه کې د اوبو يو ستر ډنډ و چې څلور خواو ته يې شين والې خپله قالينه خپره کړې وه. قاسم چې د اوبو ددې ډنډ غاړې ته ورسيد نو لږ څه تم شو ، ځکه چې کوم کس د کومه ځايه دتالاب په لورې کانې وويشت. دا کانې په اوبو کې پريوت او د اوبو څپې يې راپيدا کړې. قاسم سمدستي خپل آس و دراوه او د برق په څير يې په ډيره بيړه خپله توره را وويستله « دلته څوک دي ؟ مخته راشئ ! او که نه ، که ما پخپله پيدا کړئ نوبيا به مو د څټ د وهلو پرته پرې نږدم.»

ژمنۍ هوا هره پاڼه په نڅا مجبوروله ، دسپوږمۍ په دغه رڼا کې د ونو سيورې لکه د جادو وزمه ښار په څير تورې په ديو شکله توګه خاموشه ولاړې وې.هرې لورې ته خاموشي خپره وه. د آس د سومانو لاندې د زيتون د ونوو چې پاڼې په ټول چاپيريال کې يونوې رنګ راپيدا کړې و . دقاسم غوږونه پورته و او خپل ټول حسونه يې بيداره کړې و او د چا د شتون د محسوسولو هڅه يې کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ناڅاپه هغه د آس د هنړیدو اواز واورید. دا اواز د انار دکوچنیو ونو د شا څخه راته. قاسم د خپلې تورې لاستې نور هم ټینګ کړ او آس یی همغې لورې ته ور وګرځاوه. هلته په ور نژدې کیدو سره یی و کتل چې هلته یو آس نه بلکه دوه آسونه وو چې دیوې بګۍ مخې ته تړل شوي و. دلته په دې ورانې ویجاړې کې د بګۍ په کتلو سره قاسم نور هم حیران شو ځکه داسې بګۍ دلته په «اورنه» کې ډیر وخت د خانانو ښځې استعمالوي، دقاسم تندې ګونج شو او فکر یی وکړ چې حتما دلته کومه خبره شته. هغه همدې بګۍ ته نزدې ورغې او په لوړ اواز یی وویل چې « دلته څوک دي ؟... زه پوښتنه کوم چې دلته څوک دي ؟» هغه تر لږه وخته پورې همداسې څو اوازونه وکړل، کله چې هغه ته ځواب ورنه کړل شو نو هغه ددې بګۍ شاته پرده دتورې په څوکه پرانسته، خو دلته هم څوک نه وو. اوس نو قاسم نور هم محتاط ګرزیدلې و. تر اوسه هغه د دې حالاتو په نزاکت باندې فکر کاوه چې د انار د ونې د شا څخه ورته یوه غټه بلا شانته را ښکاره شوه، قاسم سمدستې توره په تیکې کې کیښوده او د آس د زین څخه یی کمان را پرانست، په دې کمان کې یو غشې لا دمخه اېښودل شوې و، هغه سمدستې دغې غټې شانته بلاته حکم وکړ او ورغږ یی کړ چې: « خبردار ! ته څوک یی ؟ هملته تم شه، یوقدم هم مخته را نه شې، او که قدم دې واخست نو په غشي دې ولم.»

دغه هیولا هم په خپل ځای و درېده، اوبیا لږه شیبه وروسته یوه ډیره ښکلې نقره یی قهقهه دزیتونو په دې باغونو کې واوریدل شوه. ددې خندا په اوریدو سره قاسم حیران شو چې دا خندا خو د کومې ښځې خندا ده. قاسم داسې و انګیرله چې هغه دکومې جادوګرې ناولې ښځې سره مخ شوې دې. خو هغه په انتظار کې اړود پاته نه شو. ځکه هغه دښځې په څیر هیولا په خپله په خبرو پیل وکړ.

« وویریدې !...... د ینې چرې د پنځه زره کسیز فوځ سالاره، وویریدې.»

دا دمارسې اواز و. هغه سمدستې د ونو د سیورې څخه را ووتله او مخې ته راغله. قاسم ته دمارسې په اړه هیڅ ډول معلومات نه و. مارسې په نرمو قدمونو باندې په کراره کراره راغله اود قاسم تر څنګ و دریده. اوس نو هغه په څرګنده توګه په سترګو کیده، د لسمې شپې د سپوږمۍ درڼا وړانګو دهغه روڼ اوښایسته مخ نور هم ښایسته کړې و. دهغې غټې سترګې دنیل رنګه ډنډ په څیر ځلیدې. هغه په خندا خندا د قاسم خوا ته راغله او په ډیره ښه لهجه یی ورته وویل:

« درونده سالاره ! زه له تاسره په دې توګه د کتلو په اړه ښښنه غواړم، خو ماسره ددې نه پرته بله لاره نه وه. که چیرې ددې نه مې زیات ځنډ کړې وې نو شونې وه چې ډیره زیاته تباهي به خپره شوې وې. په دې اساس ما دا غوره و ګڼله چې ستا لاره و نیسم او له تاسره خبرې وکړم..... زه د ډیره وخته راهیسې ستا انتظار کوم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دخبرو څخه قاسم ټکان وخوړ. خو هغه تر اوسه پورې په لاره کې ددې ولاړې پيغلې په خبرو باندې باور نه شو کولی. هغه د مارسي څخه داسې پوښتل چې هغسې پوښتل يې حق هم و.

« ته چې ماته څه ويل غواړې هغه به را ته وروسته ووايې ، خو لمړی راته دا ووايه چې ته يې څوک؟»

مارسي خپلې زلفې او سترګې را پورته کړې او د شونډو څخه يې خندا لرې کړه او په پوره دقت سره يې وويل چې :« درونده سالاره ! ته زما په اړه د پوهيدو څخه مخته دغه مهم راز په غور سره واوره چې زه يې درته را بربنډوم.» مارسي ددې خبرې سره سم ورته وويل :« درونده سالاره ! ته يقين وکړه چې د سلطان له اړخه منل شوې زوې سکندربيګ د زړه نه مسلمان شوې نه دې. بلکه هغه د عيسويانو د يوه ژور چال اوسازش له مخې د جان کستړياټ څخه په سکندر بيګ باندې بدل شوې دې. سلطان هغه ته په ناپوهی کې دغربي پولو جاګير ور وسپاره. تا ته به دا ډاګيزه وی چې هغه دالبانيه د مړشوي پادشاه جان کستړياټ مشر زوې دې ، هغه غواړې چې د يو شمير عيسوي جاګيردارانو او د فوځ د يو شمير سالارانو په کومک بغاوت وکړي ، هغه غواړي د البانيه د سلطان د باج ورکولو څخه ځان ازاد کړي او دسلطان څخه بدله واخلي ،ځکه دهغه په آند دهغه درې کوچني ورونه د سلطان لخوا په زهرو وژل شوی دي.

درونده سالاره ! ته زما په خبرو باندې يقين وکړه ، په دې ژور پلان اوسازش کې ابوجعفر نومې يو شخص هم شريک دې....زه تاته ددې نه زيات نور څه ويل نه غواړم.»

مارسي همدومره خبره وکړه اوبيا په ډيره بيړه دخپلې بګۍ په لور ور روانه شوه. قاسم تر اوسه پورې دحيرانتيا څخه هملته په خپل ځاې د وچ لرګي په څير ولاړ و. هغه وکتل چې د ونو د بوټو څخه يو ځوان راووت چې د ګاډيوان په څير کالي يې اغوستي وو. هغه هلک په تيزی سره په بګۍ کې کيناست او آسونو ته يې لښته ورکړه ، قاسم د حيرانتيا ددې ډنډ څخه هغه وخت را ببس شو چې د مارسي بګۍ دهغه ځايه تللې وه.

هغه ته دهغه ځايه په ناڅاپي توګه ددې اجنبي پيغلې تلل د خفګان وړ و ګرزيدل ، له ځانه سره يې پريکړه وکړه په آس سپور شو او د آس واګې يې سستې کړې ، اوس نو هغه مارسي تعقيبوله ، هغه غوښتل چې ددې پيغلې په اړه معلومات ترلاسه کړی چې هغه څوک وه ؟او هغه څه يې چې ده ته ويلې تر کومه ځايه پورې حقيقت لري ؟دهغوې بګۍ هم په لمړيو کې ډيره ګړندی ځغليدله. خو ښاری ابادۍ ته په رونژدې کيدو سره هغې خپل ګړنديتوب پريښود او کرار کرار روانه و ه. د ينې چري عسکري کالوني د « اورنه» څخه بيرون اروپايي لورې ته پرته وه. دهغه ځايه د ښاره پور ې د راتللو له پاره څو کوسه واټن وهل کيده. دښار ديوالو ته د ورسيدو سره سم دمارسی بګۍ په ناڅاپي توګه تم کړل شوه. دلته هم سپوږمې تړوله سيمه په خپله رڼا باندې ښايسته کړې وه. دقاسم آسپ چې د بګۍ څنګ ته ورسيد نومارسي د بګۍ شاته پرده پورته کړه ، قاسم هم د بګۍ شاته برخې ته ور ورسيد

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهلته ودرید. اوس نو مارسي اوقاسم یودبل سره مخ په مخ و. دواړو یو دبل په سترګو کې سترګې ور ننویستې. خو بیا معلومه نه شوه چې ولې مارسي خپلې سترګې ښکته کړې، قاسم داسې و انګیرله چې هغه پخوا هم مارسي چیرې کتلې وه. هغه په خپل ذهن باندې زور راوست، خو هیڅ ورته په یاد را نه غلل. بلاخره قاسم په ډیره باورې توګه د مارسي څخه وپوښتل:

«ګوره محترمې! هغه څه چې تا ماته وویل هغه نامکمله او نا قابل باور دي. زه په همدې خاطر ستا تر شا راغلم تر څو له تا څخه نور معلومات هم تر لاسه کړم. ددې نه علاوه زه هم غواړم له تا وپوښتم چې تا ددې خبرې د ویلو له پاره زه ولې انتخاب کړې یم؟» که تا غوښتلي نوپخپله تر سلطانه پورې ور تللې شوې، د سلطان نه اخوا د سلطنت نور مهم مشران هم دلته شته، خو ددې ټولو په شتون کې زه، بلکه یو نوې او اجنبي شخص ولې غوره کړ؟ قاسم ددې خبرو کولو په وخت کې دآسه را کیوتې و.

مارسي قاسم ته ځواب ورکړ، «درونده سالاره! ته به د «اورنه» له پاره اجنبي اوسې خو زما له پاره بلکل اجنبي نه یې. ما وکتلې چې ته زما تر شا را روان یې نو پخپله مې بګې و دروله تر څو ښار ته د ورننوتلو دمخه تاته خپله مجبوری ووایم. په دې وخت کې دلته په اورنه کې ستا نه اخوا بل داسې کس ماته نه تر سترګو کیږي چې زه ورسره په اسانۍ سره ووینم او باور پرې وکړم. ما ته ددې له پاره هم انتخاب کړې چې تا دمیلې په ورځ سکندر بیګ ته ماتې ورکړې ده او په همغې یوې مقابلې کې دې دهغه د شیطانی فطرت په اړه اګاهي تر لاسه کړه .... زه له تانه دا غواړم چې دخداې له پاره، چې زما په اړه اوس د پوهیدو هڅه مه کوه، ځکه چې زه مجبوره یم. کله چې کومه مناسبه خبره مخته راغله نو زه به پخپله ستا مخې ته راځم او خبروم به دې. بیا به زه تاته دا هم ډاګیزه کړم چې زه څوک یم.»

اوس نو د اوږد قد قاسم د مارسي سره ډیر نژدې ولاړ و، هغه دمارسي په سترګو کې دسهار د ستوري په څیر ځلا هم کتله او د شفق په څیر سوروالي هم. دا پیغله د قاسم د آند څخه هم ډیره ښایسته او حسینه وه. دمارسي پراخه تندې د هغې د ذهانت ثبوت وړاندې کاوه. دهغې وجود نازکه هم واو سخت هم، داسې څرګندیده لکه د یاقوتو کانړي ته چې لباس ور اغوستل شوې وي. دقاسم ذهن دمارسی دښایست په کتلو سره راپاریدلې و. هغه خپل ځان سنبال کړ او تر شونډو لاندې مسکا کې یې وویل:

«تا چې ماته څه وویل، زه هغه سلطان ته نه شم ویلې، ځکه د کوم ثبوت پرته سلطان ته د سکندر په څیر د نژدې وګړي په اړه داسې ګوته پورته کول دعقل خلاف کار دي.....هو، زه به دخپله اړخه د سکندربیګ په اړه ځانته د معلوماتو د تر لاسه کولو هڅې وکړم....اوس که ته چیرې ماته دخپل ځان په اړه څه نه وایی نو مه یې وایه.... خو زه غواړم چې په دې لړ کې یو ځل بیا له تا سره ووینم. کیدې شي چې تا زما خبره درک کړې وي.» قاسم د مارسي نیل رنګه سترګو کې د غوټې خوړلو په وخت کې وویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارسي د قاسم په حالاتو پوه شوې وه او په زړه کې يې ډيره خوشحالي احساسوله ، مارسي ته پخپله هم د قاسم په خير د يوه توانمنده انسان اړتيا وه . نو هغې که دقاسم سره د زړه سودا کولې او قاسم هم دهغې دمحبت ځواب په محبت ورکړې وې نو دا دمارسي له پاره دراتلونکو ګواښونو او خطرونو څخه د خوندي پاته کيدو يوا ځني لار وه . مارسي د قاسم خبرې واوريدې او د څه فکر کولو وروسته يې په ټيټ اواز سره وويل:

« سهی ده !...... زه به پخپله له تاسره ووينم..... خو ته زحمت مه باسه ،»

«نو تاته به څه ډول ډاګيزه شي چې زه له تاسره کتل غواړم ؟» قاسم دمارسي خبره ور غوڅه کړه او ترې وپوښتل. مارسي ورته د مسئلې حل و ښود او ورته يې وويل: « ددې حل دادې چې کله کله به زما باوري ملازم «اکبر» ستا په خدمت کې حاضريږي»

قاسم ورته يو ځل بيا وويل چې « ايا ستا ملازم خو به همدا کوچوان نه وی چې همدا اوس ستا بګۍ ځغلوي ؟»

« هو !...... همدا دي ،.....زه به هغه ښه وپوهوم چې هغه به څه کوی !»

ښه ، ډير ښه ، يوه اخري خبره راته وکړه ، تا ديوه شخص نوم واخست....ابوجعفر... ايا ته ددې وګړي په اړه لږ نور څه هم ماته ويلې شې ؟ قاسم ته په همدې وخت کې د ابوجعفر نوم به ذهن کې راغې نو سمدستې يې دمارسي څخه دهغه په اړه وپوښتل ، مارسی ورته وويل:

في الحال زه ددې نه زيات څه نه شم ويلې ، چې دا شخص د عثماني سلطنت پر خلاف په هر سازش کې شريک دې. خو اوس ددې نه زيات ځکه زه نه شم ويلې چې ددې وګړې پر خلاف له ماسره هيڅ ډول ثبوت نه شته. خو دا سړې ډير مکار او سازشي شخص دې اوزه په دې ډاډمنه يم چې همدې سړې د «يني چرني» سپه سالار انو او د سلطان يو شمير خپلوانو ته هم لاره پيدا کړې ده.»

دابوجعفر په اړه دداسې خبرې په اوريدو سره قاسم نور هم په حيرت کې پريوت ، ځکه چې هغه د ابوجعفر سره کتلې وو. ابوجعفر دهغه د ورور کور ته راغلې و او په همغې ورځ قاسم دهغه دمارصفته سترګو دکتلو وروسته ډير محتاط شوې و . قاسم غوښتل خبره اوږده کړي او لږ څه نور معلومات هم تر لاسه کړي چې مارسي ترې سمدستي اجازه و غوښته ، مارسي مسکۍ مسکۍ کيده او دشاتو په څير په خوږه ژبه يې وويل :

« اوس ماته اجازه راکړه چې پر ما ناوخته کيږي.»

قاسم ورته زړه نازړه سر و خوځاوه . مارسي کوچوان ځوان ته اشاره وکړه ، بګۍ روانه شوه او لږه شيبه وروسته هوايی شوه . قاسم په درنو پوندو بيرته راستون شو او په اس سپور شو او دخپل کور په لور روان شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه وخته راهیسې چې سکندر بیګ «اورنه» پرېښوده او ددې ځایه ولاړ نو د ابوجعفر فعالیتونو دپخوا څخه نور هم ډیر ګړندي شوي و. ځکه چې دهغه تر ټولو غوره او مهمه مهره اوس د خپل مقصد په لور روان شوې و. سکندر بیګ د غربي سیمو په لور د تللو په وخت کې ډیر مذموم مقاصد له ځانه سره وړي و. اوس نو ابوجعفر همدلته په «اورنه» کې ناست او دوه ستر پلانونه یې مخته بوتلل. لمړی یې په البانیه کې دسکندربیګ بغاوت او هلته د خپلې خپلواکۍ پلان و. اوبلی یې د ینې چري فوځ د یوه ستر بغاوت له پاره تیارول و. هغه څه چې اوبوجعفر د سکندربیګ په اړه غوښتل هغه ټکي په ټکي پوره شوي و او سکندر هم د ابوجعفر څخه اخري هدایت اخستې و اود خپل مقصد په لور روان شوې و. او په یو څو ورځو کې سلطان مرادخان ثاني ته دالبانیه له لورې د یو ستر زیان خبر رارسیدونکې و. دبله اړخه ابوجعفر په ینې چري فوځ کې د خپل بغاوت د پلان د پلې کولو په اخرې لیکو کې و. په ینې چري کې یو شمیر داسې نوي مسلمانان هم وو چې د زړه له کومې یې د اسلام په منلو کې لا تر اوسه ډیر وخت پاته و. ابوجعفر به همداسې ځوانان ښکارول. هغه په همدې توګه ډیر شمیر ځوانان د مختلفو لارو څخه دخپل پلان اوسازش په دې جال کې را ښکیل کړي و.

ابوجعفر ډیر خوشحاله و ځکه دهغه پلان په پوره بریالیتوب سره مخته روان و. هغه د تیرو څو کالو راهیسې همدلته په «اورنه» کې پروت و. خو هیڅکله د چا سترګو ته رانغې. او اوس خو دهغه ټول کارونه په اورنه کې پای ته رسیدونکې وو. هغه اوس د سکندربیګ له اړخه د بغاوت انتظار کاوه. هغه ته د البانیه دخپلواکې د اعلان په اړه بیړه وه، ځکه دهغې اعلان سره سم دلته په اورنه کې د ینې چري د فوځ یو شمیر سالاران راپورته کیدل او ددې ځای اوسیدونکې یې یرغمالول. همدا راز د ینې چري یو شمیر سالاران او د سلطان یو شمیر خپلوان د سلطان د محل د نیولو له پاره لاس بهوهلي ناست وو. په دې توګه ابوجعفر د قسطنطنیې دقیصر په حکم د عثماني سلطنت د تباه کولو له پاره هر څه تیار کړي و. د بله اړخه د څو ورځو راهیسې دا خبر هم خوله په خوله کیده چې دسلطان یو شمیر اروپایي باج ورکونکې ریاستونه د بغاوت په لور روان دي اویوشمیر خو یې لا ترمخه دا اعلان کړې دې.

په داسې حال کې چې د بوسنیا، سربیه او هنګري فوځونه د «هونیاډې» تر بیرغ لاندې سره را ټول شوي و. په حقیقت کې دسربیه دپادشاه «ستیفن» چې د سلطان مرادخان ثاني خسر هم و، دمړینې وروسته سربیه د عثماني سلطنت څخه د بیلتون او دخپلې خپلواکۍ اعلان کړې و. د لاړه ستیفن ځای ناستې یوبل عیسوي «جارج برنیک وچ» نومیده. دا وګړې دخپل سلف په څیر عاقل او سنجیده انسان نه و. په دې اساس د قسطنطنیې قیصر دهغه په خلکو کې د تارونو د ځغلولو له پاره ښه کار و کړ. قیصر دهغه په ولس کې د عثماني سلطنت پرخلاف دکرکې د راپارولو له پاره ډیر ګړندې کار وکړ او په دې لاره کې یې جارج برنیک هم دخپل ځان ملګرې کړ. د هنګري خلکو هم، چې په دې وخت کې یې د «نکوپولس» د ترخې ماتې تجربې له یاده ویستلې وې نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی هم د عثماني سلطنت پر خلاف دبغاوت له پاره خپل ځانونه تيارول پيل کړل. هغوي په دې تياريو کې څو کاله وخت مصرف کړ.

په همدې وختو کې سلطان مرادخان ثاني په (۱۴۳۰) کال کې « د زانتي جزيره » او د «يونان» د جنوبي برخو تر څنګ د «سالونيکا» پورې تړوله سيمه فتح کړې وه او دلته يې وينسيانوته ماتې ورکړې وه. تر څنګ يې د وينس رياست په ډيرو خرابو شرايطو سره دسلطان سره سوله وکړه ، څرنګه چې وينس دقسطنطنيې د قيصر ملاتړې و نو په دې اساس د قسطنطنيې قيصر دهغوي په ماتې اوذلت باندې ډير خوابدې شو. همدا علت و چې قيصر په خپلو سازشي پلانونو کې د پخوا څخه زيات ځآن مصروف کړ. د يوه اړخه دلته په اورنه کې دهغه جاسوسان خپلو مقاصدو ته ور نژدې شوې و اود بله اړخه سربيه ، رومانيه ، هنګري ، کروتيا عيسايي سلطنتونو هم د بغاوت بيرغ را پورته کړې و. که څه ددې بغاوتونو د ټکولو له پاره يو ځل سلطان په ۱۴۳۸ کال کې يو لښکر واخست او دجنګ په ډګر کې يې نژدې اويازره عيسايان بنديان له ځانه سره راوړل. خو کله چې سلطان دهغو ميدانو څخه بيرته راستون شو نو په هغوې سيمو کې يو ځل بغاوتونو سر را پورته کړ.

په همدې ورځو کې د غربي اروپا د جنګونو تجربه لرونکي سپه سالار « جان هني ډيز» يعني « هونياډې» هم د هنګرې څخه راستون شو. هونياډې د سجمنډ پادشاه نا جايزه بچې و. دهغه مور «ايلزبت مارسي» يوه ښکلې حسينه اوبدکاره ښځه وه. هونياډې هنګرې ته د رارسيدو سره سم د فوځ سالاري په خپله ولکه کې واخسته او دراتلو سره سم يې د ترکانو پر خلاف د جنګ اعلان وکړ. هغه د « ټرانسلونيا» د ولايت څخه ترکان وويستل. د ترکانو جرنيل « فريدبيګ » چې دسلطان له اړخه هلته د چارواکې په څير ټاکل شوې و د هونياډې په لاسو په شهادت ورسيد. په دې جنګ کې د فريدبيګ ځوان زوې او شل زره نور عثماني عسکر د هونياډې له لاسه په تورو و ريبل شول. او هغوي چې د هونياډې لاسو ته ژوندي ورغلي و دهغوې سره يې هم ډير ناروا سلوک وکړ. هغه د دې سوبې په خوشحاليو کې په هنګرې کې جشنونه اوميلمستياوې جوړې کړې او په دې جشنونو کې به يې کله کله مسلمان بنديان په ډيره بې دردۍ سره وژل. په دې توګه د خوشحاليو په غونډو کې د دې ترکي فوځيانو وژل يوه په زړه پورې لوبه ګرزيدلې وه.

کله چې سلطان مرادخان ثاني ته د فريدبيګ او نورو شلو زرو فوځيانو د وژلو او د بنديانو د بې رحمانه وژلو خبر را ورسيد نو هغه د هونياډې پر خلاف او د بدلې اخستلو له پاره د يوه ستر لښکر د ورليږلو پريکړه وکړه ، خو هغه ته دا ډاګيزه شوې نه وه چې عيسايي دنيا يو ځل بيا متحده شوې او د اروپا د براعظم څخه يې د ترکانو د ويستلو پرکړه کړې ده.

دا ځل ترکانو ته د ماتې ورکولو او د اروپا د لويې وچې څخه دهغوې د ويستلو له پاره په اروپايي ولسونو کې ډيره زياته جوش او جذبه را خوټيدلې وه چې مثال يې ددې نه مخته نه و ليدل شوې د هنګري پادشاه « لارډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلاس» اود هنګري سپه سالار «هونياډي» په دې اړه د هر چا څخه مخته وو. او اوس خو د فريدبيګ د وژلو وروسته دهغه دميړانې اوبهادرۍ قصې په ځاې ځاې کې کيدې. په دې خاطر د ټولې اروپا هر ځوان غوښتل د عثماني سلطنت پر خلاف په دې جنګ کې شريک شي. ددې ترڅنګ د رومن کتوليک دکليسا پوپ دې جنګ ته د مقدس جنګ نوم ورکړ او خپل کارډينل «جولين» يې ددې صليبي جنګ په خاطر دخپل نماينده په څير روم ته و استاوه.

کارډينل جولين د شرقي اوغربي اروپا بيړنۍ دوره وکړه اوپه هر ښار کې يې د مسلمانانو پر خلاف دخلکو د راپارولو له پاره تبليغ پيل کړ. هغه به هر چيرې چې ورته ، نو هلته به يې د مسلمانانو په اړه د درواغو قصې جوړولې اوخلکو ته به يې اورولې او د اروپا عيسويان ته به يې د غفلت د خوبه د رابيداريدو تلقين کاوه. کارډينل جولين د يولسمې پيړۍ د «پطروس هرکوليس» د ژوند تاريخ پوره لوستې و. هرکوليس لمړنۍ کس و چې دصليبي جنګونو بنسټ يې کيښود. هغه د سلطان صلاح الدين ايوبي پرخلاف د ټولې اروپا فوځ را يو ځاې کړې و اودهغه دمقابلې له پاره يې راوستې و. هرکوليس هم پخپله پادري و اودمسلمانانو سره سخته دښمن پاته شوې و. هغه ددې مقصد له پاره خپله ځوانه لور لوڅې پښې او شکيدلې کالې په کوڅو او سرکونو ګرځوله.... خو تر شا به يې دعيسوي راهبانو يو لښکر هم را روان و. هغوې ټولو به په غاړو کې دصليب سترې سترې نښې را ځړولې وې. اوستر صليب به يې د ټولو تر مخه وو. هغوې به خلکو ته ويل چې مسلمانانو ستر صليب په کوړو وهلې دې اود مقدس صليب سپکاوې يې کړې دې.

د پطروس هرکوليس په قدمونو د تلو له پاره جولين هم همدا کار وکړ. هغه د اروپا اوسيدونکو ته وويل چې ټوله عيسوي نړۍ د ترکانو په لاسو تباه کيدونکې اوډوبيدونکې ده نو که اوس هم عيسوي ځوانان د جنګ ډګر ته را ونه دانګي نو بيا به دمسيح نوم اخستونکې په نړۍ کې پاته نشي. همدا علت و چې ډير ژر د هنګرى ،سربيا ، واليشيا ، پولينډ ، جرمني ، ايټاليې ، فرانسې ، استريا او بوسنيا فوځونه د هونياډې تر قومندې لاندې سره راټول شول.

دابوجعفر ځانګړې لاس پوڅې سکندر بيګ په همدې حساسو وختو کې دالبانيې په لور روان شوې و. سکندربيګ د ډير لږ وخت له پاره هلته په خپل جاګير کې تم شو ، هغه هم د ترکانو پر خلاف د هونياډې د راتلو انتظار کاوه ، څنګه چې د هونياډې لښکر مکمل شو نو سکندر هم د خاصې البانيې په لور ورغې اوبيا همغه څه وشول چې......

د سلطان مرادخان ثاني منل شوې زوې ، دهغه په محل کې د اولاد په څير پالل شوې سکندر..... دچاسره چې سلطان ډيره زياته مينه کوله او څوک چې سلطان يوائې د اتلس کلنۍ په عمر کې د يوه «سنجق» حاکم ټاکلې و او بيا ورته دسکندر بيګ لقب ور کړې و .... غدار وخوت. سکندر د خپل کړچار څخه دا ثابته کړه چې هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغې مار په ځیر دې سلطان ورته شیدې ورکړل او را ځوان یی کړ . سکندر دسلطان ټولې ښیګڼې له یاده وویستلې او دخپل سازش په اخري مرحله کې یی په پوره بریالیتوب سره قدم واخست.

داسې وشول چې ..... هغه وخت چې سکندر د اورنه خخه تلو ته تیار و نو غوښتل یی چې مارسی هم له ځانه سره یوسي خو ابوجعفر وته سلا ورکړه چې « مارسي اوس له ځانه سره مه وړه ....» هلته په البانیه کې د خپل کورني پادشاهې د جوړولو وروسته به بیا ستا له پاره د محل دکنیزې مارتها او دهغې دلور مارسي درغوښتل اسانه وي ، ځکه چې دا مور اولور دواړه په خپل عیسوي مذهب باندې ولاړې دي»

سکندر ته هم د ابوجعفر خبره معقوله ښکاره شوه. نو هغه وخت چې مارتها هلته په خونه کې دننه دخپلې لور مارسي سره خبرې کولې اوبیا بیرون را ووتله نوهمغه وخت ابوجعفر او سکندر په خپلو منځو کې دا پریکړه کړې وه. همدا علت و چې دمارتها په دې خبرې چې مارسي له تاسره اوس تلل نه غواړي ، سکندر خفګان و نه ښود .

سکندر دهغه ځآیه د غربي پولو په لور ولاړ او څو میاشتې یی هلته د هونیاډي د فوځونو د تیاریدو له پاره انتظار و کیښې. خو کله چې په ۱۳۴۳ کال ترکي فوځونو د هونیاډي په مقابل کې ماتې وخوړه ، فریدبیګ د شل زره نورو کسانو سره په کې شهید کړل شو نو سکندر هم په خپل آس سپور شو د غربي پولو په لور ولاړ ، په دې وخت کې دهغه سره یوا ځې یوه ساتونکې ډله وه. سکندر په ډیره ګړندۍ توګه سفر کاوه. هڅه یی کوله چې په پټو لارو باندې ولاړشي ، هغه د سلطاني لښکر د قرار ګاه پورې راغې خو دې قرار ګاه ته د رارسیدو دمخه یی څو کوسه لرې دمه وکړه او د شپې د راتلو انتظار یی وکړ.

نیمایی شپه سکندر دخپلو ملګرو سره یو ځای دسلطاني لښکر خیمو ته را ورسید. سکندر خپل ساتونکې دخپله ځانه د یوې کلا په څیر راتاو کړل اوپه خپله د سلطان رئس الافندي « میرمنشي » خیمې ته ورننوت. میرمنشي په خواږه خوب ویده و چې سکندر توره یی د ورمیږ سره و نښته ، سکندر د خپلې تورې په څوکه باندې میرمنشی و ټومبه ، میرمنشي سمدستي راپورته شو ، خو کله یی چې سترګې پرانستې نومرګ یی په سر سپور و . کله چې هغه حالات وکتل نو سکندر ورته تر سترګو شو. په دې وخت کې ورته سکندر وویل:

« رئیس الافندي ! زه تاته حکم کوم چې همدا اوس او همدا ګړۍ د البانیا صوبیدار ته شاهی مکتوب ولیکه.... هغه ته ولیکه چې سکندر بیګ چې دسلطان له اړخه د وائیسراې په څیر هلته در رسیدلې دې ، ورته د البانیه د دارالسلطنت په ګډون د ټولو سیمو واکمني وروسپاره.»

درئیس الافندي د پښو لاندې زمکه و ښتیده ،هغه دا فکر هم نه شو کولې چې دسلطان روزل شوي غلام به تر دې حده پورې مخته ولاړ شی. هغه ته په خپلو غوږونو یقین نه راته ، په دې خاطر هغه د لږ څه ځنډ نه کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخست ، سکندر سمدستي دخپلي توري سر ته لړ څه نور زور هم ورکړ ، په دې وخت کې د رئیس الافندي ساه بنده شوه ، اوسمدستي یی دحکم د تعمیل کولو اشاره وکړه. سکندر یی د غاړې څخه توره لرې کړه.

افندي په لړزان ځان پورته شو او په ډیره بیړه یی سلطاني حکم نامه ولیکله. ددې مکتوب د لیکلو وروسته یی پرې د سلطان مرادخان ثاني مهر ثبت کړ او هغه یی سکندر بیگ ته ورکړ ، سکندر بیگ په یوه لاس مکتوب واخست او په بل لاس یی توره پورته کړه او کمزورې ریس الافندی یی پرې داسې وواهه چې دهغه سر له تنې څخه پرې کړل شو . اوس نو هغه د البانیی د ښار « کروټیه » دترکي صوبیدار په نامه حکم نامه تر لاسه کړې وه . هغه غوښتل دهمدې فرمان په واسطه په البانیه باندې ولکه وکړي.

سکندر خپل کار په پوره بریالیتوب سره تر سره کړ اودخیمې څخه ووت ، دهغه ملگرو په پوره احتیاط سره پهره کوله ، سکندر خپل ساتونکي له ځانه سره واخستل او په پوره بیړه د البانیی په لور ولاړ. هغه د خپل سفر په دریمه ورځ دکروټیه « آق حصار» ته ورسید. سکندر د شاهي فرمان له مخې د ترک صوبیدار څخه د خپل پلار تخت بیرته واخست او ترکي فوځونو ته یی د البانیی څخه د سمدستي وتلو حکم وکړ . په البانیه باندې ولکې کولو وروسته ، بله ورځ هغه په ښار کې اعلان وکړ چې هغه د اسلام دین پرې ایښې اوبیرته عیسوي شوې دې . البانوي خلکو چې دخپل پخواني پادشاه زوې په دومره میړانې سره د سلطنت په ولکه کولو وکوت نو پرې زیات خوشحاله شول . هغوې د سکندر بیگ لاس نور هم ورکلک کړ او دهغه په فوځ کې ډلې ډلې را شامل شول.

سلطان مرادخان ثاني ته دترکي فوځې سالار فریدبیگ د وژلو اوماتې وروسته د خبر هم سخت ټکان ورکړ ، هغه په څو ورځو کې مات رامات شو ، ځکه چې هغه سکندر بیگ په ډیر نازو نعمت کې پاللې و . دسکندربیگ بې وفایی سلطان ته داسې ټکان ورکړ چې هغه یی دناروغتیا له امله د کټ کړ. نن سبا د ابوجعفر په مخ خوشحالۍ هم وې او حیرانتیاوې هم. ځکه دهغه له اړخه تیار کړل شوې سازش بریالیتوب ته رسیدلې و ، سلطان لا تر اوسه پورې ددې ټکانونو څخه را وتلې نه و چې یوبل بد خبر ورته را ورسید. دهغه دسلطنت په اسیایی برخه کې د کوچنۍ اسیا په ښار « قونیا» کې قیصر یو لوې سازش بریا ته رسولې و . د قونیا سردارانو هم دبغاوت بیرغ پورته کړ ، دې کار سلطان دخواږه خوبه را ویښ کړ . دغې دریم بد خبر سلطان د ناروغتیا اومړینې څخه را وویست او نوې ژوند یی ورپه برخه کړ. هغه د یوه سیلۍ اوتوپان په څیر را پورته شو ،خپله توره یی د تیکي څخه را وویسته او نیغ دسلطنت دربار ته ورغې.

اوس نودهغه ذهن پرانستل شوې و ، په شاهي مسند کیناست او دربار یی را وباله..... خاصدارانو منډې ترړې ووهلې او په څو لمحو کې یی د عثماني دربار ټول ستر ستر وزیران ، امران ، رئیسان اوسالاران را ټول کړل. نن د ټولو وگړو په مخونو کې یو ډول تجسس اوپلټنه وه. په دربار کې داسې چپه چپتیا وه چې د ستنې د لویدو اواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم په کې اوریدل کیدې شو . په دې وخت کې سلطان خپله توره په زمکه کې و ټومبله او را پورته شو . او دزمري په ځیر و غورید.

«د سلطنت مشرانو ، وزیرانو ، امرانو او سپاهیانو ..... !

مونږ ته په پرلپسې توګه خراب خبرونه را رسیږي ، لمړی د سربیا پادشاه بغاوت وکړ ، چې مونږ ورته سزا ورکړه .دهغه سره د جنګ په میدان کې مونږ اویا زره عیسویان بندیان و نیول او هغوې ته مو د نافرمانۍ کولو سزا هم ورکړه. تاسې ټول په دې ښه پوهیږئ چې اوس یواځې په دې درې کالو کې د اروپا ټول عیسویان د هونیاډې تر بیرغ او قومندې لاندې سره راټول شوي دي ، هغوې زمونږ یو ولایت (ټرانسلونیا) زمونږ څخه تر لاسه کړې دې او زمونږ یو ډیر میړنې اوبهادر جرنیل « فریدبیګ » اودهغه زوې یې د شل زره نورو عسکرو سره یو ځاې شهیدان کړې دي ، عیسایانو یواځې په دې باندې صبر و نه کړ او اوس په هرې میلمستیا اومیلې کې ترک بندي فوځیان راوړي اوپه ډیره بې دردۍ سره یې وژني. او بیا تاسو ټول په دې پوهیږئ چې د سکندربې وفایي هم یو لړزونکې خبر و . خو دا یاد ساتئ چې سلطان ددې معمولې خبرونو په اوریدو باندې زړه بدې نه دې ، په دې اساس ما پریکړه کړې ده چې ددې بغاوتونو سر په پوره ځواک سره و څپوم.

پخوا مو په خپلو پریکړو کې لږ څه ځنډ کاوه خو همدا اوس مونږ ته خبر را رسیدلې دې چې په کوچنۍ اسیا کې زمونږ د ښار د « قونیا» سردارانو هم دعثماني سلطنت په مقابل کې د بغاوت بیرغ پورته کړې دې په دې اساس مونږ سمدستي .... په یوه وخت کې ددوو لښکرو د تلوپریکړه کړې ده . لمړی به په اتیا زرو کسو مشتمل فوځ د « شهاب الدین پاشا » تر مشرۍ لاندې داروپا په لور ورځي اودویم لښکر به زما د قومندې لاندې د قونیا په لور حرکت کوي تر څو دهغه ځاې بغاوت و ځپوي اوبیا دهغه ځآیه د کوچنۍ اسیا په لور حرکت وکړي ، په دې اساس ټولو سالارانو ، سپاهیانو او دحکومت نورو مسؤلینو ته حکم کیږي چې همدا اوس ددې دواړو لښکرو د تیارولو له پاره هلې ځلې پیل کړي.»

سلطان ډیر په قهر و او دا ټوله وینا یې په پوره جذباتو سره واوروله. هغه خپلې خبرې خلاصې کړې اوبیرته په شاهي مسند باندې کیناست. په دربار کې په مکمله توګه خاموشي خپره و ه. ټول خلک د سلطان ددې ناڅاپي پریکړې څخه حیران شوي و ، ځکه چې دا ډیره ستره پریکړه وه. په یوه وخت د لرې لرې محاذونو له پاره ددوو لښکرو ورلیږل څه داسې وړه خبره نه وه.

تر لږه وخته پورې په دربار کې خاموشي خپره وه. بیا د سلطنت یو وزیر را پورته شو او په پوره ادب سره یې وویل: « د معظم سلطان پریکړه په یقیني توګه په پوره درائیت باندې ولاړه ده.خو که چیرې معظم سلطان لمړی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هونیاډې دبغاوت د ځپلو او بیا د کوچنۍ اسیا د بغاوت د ځپلو له پاره توجه وکړي نو شونې ده چې په دې توګه به دواړه محاذونه په اسانۍ سره فتحه شي.»

وزیر په داسې حال کې دا سلا ورکوله چې ټول وجود یې لړزیده. سلطان دهغه د سلا په اوریدو باندې وخندل او په نرمه لهجه یې وویل: « مونږ به همداسې کوو. د شهاب الدین پاشا لښکر به لا تر هغه وخته پورې خپلې لیکې نه وي جوړې کړې چې مونږ به د قونیا د بغاوت دځپلو څخه فارغه شو او دهغوې سره به یو ځای شو.»

د سلطنت وزیر د سلطان د ځواب په اوریدو سره ډاډمن شو ، اوس نو د سلطان دځیرې څخه سختې لرې شوې وه. او په دربار کې ناستو خلکو د اوسنیو تازه حالاتو په اړه یو دبل سره په خبرو لګیا شول. په همدې وخت کې د سلطان دځانګړي فوځ ینې چري سپه سالار را مخته شو او په ډیر آدب سره یې سلطان ته وویل: « معظم سلطانه !.... ما ته څه حکم دې ؟»

سلطان ورته ځواب ورکړ چې:

« ته به هم د شهاب الدین پاشا تر بیرغ لاندې دهغه سره د اروپا په لور خوزیږې ، له ماسره به د ینې چري پنځه زره کسان هغه لورې ته ځې. او پاته به ددې نور فوځ څخه وي.»

کله چې سلطان خپله خبره پوره کړه نو سپه سالار بیا وویل :

دمعظم سلطان سره د ینی چري کوم پنځه زره کسان هغه لورې ته ځې ؟

سلطان تر لږه وخته پورې فکر وکړ او بیا یې یو نا څاپه ټکان وخوړ او حکم یې وکړ « هغه عرب ځوان چیرې دې چې د میلې په ورځ یې سکندربیګ ته ماتې ورکړې وه ،هغه سمدستې را وغواړئ او زما سره دتللو له پاره یې تیار کړئ.»

د ینې چري سالار دحکم دتعمیل له پاره سر ټیټ کړ او شاته ولاړ. ددې وروسته تر څو ساعتو پورې د فوځونو د لیږلو په اړه خبرې کیدې ،په همدې وخت کې قاسم بن هشام هم را و غوښتل شو. کله چې قاسم دسلطان مخې ته راغې نو دسلطان توجه دهمغه لورې ته شوه ، سلطان قاسم خپل ځان ته راوباله او ورته یې وویل چې:

قاسم بن هشام ! ته به زمونږ سره بله ورځ سهار وختې د قونیا په لور سفر کوې ،که چیرې ته په دې لړ کې څه ویل غواړې او یا دکوم شي له پاره اړتیا ولرې نو پرته له ځنډه یې ویلې شې»

قاسم په ډیر ادب سره دسلطان خبره واوریده او بیا یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! ستا تر سیورې لاندې ماته د هیڅ شي اړتیا نه شته. ستا په رکاب کې ماته جهاد کول به زما د ژوندانه تر ټولو ستره نیک بختي وي. ته به بله ورځ سهار وختي د ټول لښکر څخه مخکې ماهلته بیا مومې.... البته...»

قاسم غوښتل څه ووایي خو یوناڅاپه یې خوله و نیوله. هغه د لمړي ځل له پاره د کوم سلطان دربار ته راغلې و ، همدا علت و چې د هغه الفاظ په ژبه باندې نه راتلل. خو سلطان ورته سمدستي وویل:

هو ، هو ! ووایه ، تا څه ویل غوښتل ؟

قاسم په غټه ژبه ورته وویل:

درونده سلطانه ! زه غواړم یوه ډیره عاجزانه مشوره درکړم. معظم سلطان غواړي خپل یولښکر د شهاب الدین په مشرۍ د اروپا په لور ولیږي اوپخپله غواړي چې د کوچنۍ اسیا په لور وخوزیږي ، خو زه اندیښمن یم چې د «اورنه » داسې پرېښوول به په دې سیمه کې د قسطنطنیې د قیصر له پاره د خپلو جاسوسیو د تارونو د غزولو له پاره فرصت برابر کړي ، زه دا احساسوم چې په اورنه کې یو شمیر پټ لاسونه د معظم سلطان د سلطنت په خلاف په سازشونو کې ککړ دي. اودا همغه لاسونه دي چې سکندریې بغاوت ته اړ کړې دي.»

سلطان د قاسم په خبرو باندې ټکان وخوړ دهغه په سترګو کې د خونړي زمري دسترګو په څیر نښې راپیدا شوې ، په خپلې ګدۍ کیناست او سترګې یې په قاسم کې ورښخې کړې. او د کومې مهمې خبرې د کولو په فکر کې شو ، د لږ څه ځنډ وروسته سلطان وویل:

« قاسم بن هشامه ! زه ستا ددې آند ډیر درنښت کوم دلته زمونږ پخوانې ډیر پوه او تجربه لرونکې ملګري هم شتون لري خو تا دهغوې ټولو څخه خپلې سترګې ډیرې پرانستې دي. مونږ همدا اوس اوس پریکړه کړې ده چې مونږ به تا د خپله ځانه سره قونیاته نه بوځو. بلکه مونږ ه ته دلته په اورنه کې د شاهي سلطنت د ځارګرې اداري مشر و ټاکلې....مونږ پخپله هم په دې شک کې وو چې دسکندر بیګ تر شا د قسطنطنیې د قیصر لاس دې ،خو مونږ دې لورې ته توجه نه وه کړې چې په اورنه کې په کوم سازش باندې هم ځارنه وکړو. مونږ له تا څخه ډیره زیات خوشحاله یو او دحکومت ټولو مسؤلینو ته حکم کوو چې د اړتیاو په وخت کې له تاسره پوره پوره مرسته وکړي.»

د قاسم له پاره دسلطان دا پریکړه د هیلو پر خلاف وه. په همغه لمړۍ ورځ پنځه زره کسیز فوځ دسالار په څیر د قاسم ټاکل هم هغه ته دحیرانتیا وړ وو. قاسم لږ څه فکر وکړ..... پادشاهان همداسې وي ، چې په هر وخت کې د توقع اوهیلو پر خلاف پریکړې کوي. اوس نو دقاسم سره سلطان ته د ویلو له پاره نور څه نه و. قاسم د حکم سره سم خپل سر ټیټ کړ نو سلطان ورته یو ځل بیا وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته به له ماسره ددربار دخلکو د تللو وروسته ځانته ويني..... مونږ غواړو چې له تا سره څه ډيرې اړينې خبرې وکړو .» قاسم يوځل بيا خپل سر د تعظيم له پاره ښکته کړاو شاته ولاړ.

کله چې درباريان ولاړل نو ددربار خاص دربان قاسم د سلطان د قصر تر دروازې پورې وروست. دلته خاص خادمې قاسم له ځانه سره يو ړ او دسلطان د اوسيدو د ځاې په لور ورسره ولاړه. دا د « يلدرم قصر » وو. ددې ځاې ټوله لاره د شيشيي تيږو په واسطه ښايسته کړل شوې وه. په شاهي ګلستان کې رنګ رنګ فوارې نصب کړل شوې وې، قاسم خاص ديوان ته ور ننوت. مخامخ ورته په شاهي کاليوکې ملبوس يو ښايسته شکله ځوان ولاړو. دا ځوان شهزاده محمد نوميده. دمعظم سلطان دويم زوې. د سلطان د ستر زوې نوم شهزاده «علاؤالدين » و. شهزاده محمد په خندانه توګه د قاسم استقبال وکړ. په دې وخت کې خاص خادمه يوې لورې ته ودريده. شهزاده محمد د قاسم سره په ډيره مينه ورغاړيوت. اوبيا يې په خندا خندا کې وويل:

« د ميلې په ورځ مې ستا د تورې وهلو فن ډير زيات خوښ شو. اودهمغې ورځې راهيسې مې غوښتل چې له تاسره ووينم. خو کله مې چې نن ستا د راتلو په اړه واوريدل نو ستا د ليدلو له پاره راغلم.... خو د معظم سلطان سره دکتلو وروسته يوځل هرومرو له ماسره هم ووينه. زه به په همغه ځانګړې خونه کې ستا سر د ليدلو منتظر اوسم.»

قاسم ته شهزاده محمد ډير ښه انسان ښکاره شو. ژمنه يې ورسره وکړه چې دبيرته راستنيدو په وخت کې به ورسره هرو مرو ويني. بيا قاسم د همغې خادمې په لار ښوونه د سلطان مرادخان ثاني تر مخه حاضر شو. سلطان قاسم دمينې اوشفقت له مخې د خپله ځانه سره کيناوه. او خپلې خاص خادمې ته يې د قاسم د خدمت کولو له پاره حکم وکړ. دا د سلطان دليدلو کتلو ځانګړې خونه وه. په خونه کې څلورو خواو ته تکيه لرونکې ګدۍ ايښول شوې وې. په ديوالونو يې د عثماني سلطنت د خطاطانو او انځورګرانو ډير ښه انځورنه او ليکنې موجودې وې. په چت کې يو قرمزي فانوس را ځړول شوې دې، دکمرې په فرش باندې ديونان څخه راوړل شوې سره تيږه يا « سنګ احمر» ځليده، او دکړکيو رنګينه پردې را ځوړندې شوې وې. سلطان د قاسم څخه خپله لمړۍ پوښتنه وکړه :

« تاته څه ډول معلومه شوه چې د اورنه په قصر کې جاسوسان فعاله دي ؟»

درونده سلطانه ! زه کالونې د تلو په لاره کې ديوې اجنبي پيغلې په واسطه تم کړل شوم. هغې خپل نوم او ادرس د ښوولو نه ډډه وکړه خو دا يې راته وويل چې سکندر بيګ د معظم سلطان پر خلاف د بغاوت کولو اراده لري.ما ددې پيغلې څخه په دې اړه د نورو معلوماتو اوهم دهغې دنوم او ادرس په اړه وپوښتل خو پيغله د سترګو په رپ کې په خپله بګۍ کې کيناسته او ترې تم شوه....څرنګه چې سکندر ستا ډير نژدې زوې ګڼل کيده ، نو په دې خاطر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دهغې پيغلې خبره درواغ و ګڼله او هسې مې پرېښوده» قاسم پخپل دغه ناوړه عمل باندې د شرم احساس وکړ او دا خبرې يې وکړې.

دسلطان سترګې د حيرانتيا څخه وازې پاته شوې وې ، په ډيره بې صبرۍ سره يې د قاسم څخه وپوښتل «دا د څه وخت خبره ده ؟دسکندر د تلو څخه د مخه او يا دهغې وروست ؟»

« دسکندر د تلو وروسته خبره ده»

هو !....سلطان د قاسم دخبرې د اوريدو وروسته په تفهيمي توګه وويل چې:« ددې نه ډاګيزه شوه چې سکندر بيګ د پخوا څخه غدار و . اودا هم ډاډمنه شوه چې دلته په اورنه کې هم دقيصر جاسوسان شتون لري..... ډير ښه ددې نه علاوه تاته په دې اړه نور څه معلوم هم شته ؟»

قاسم ورته په نازړه توګه ځواب ورکړ: « ددې نه علاوه زه د يني چري په څو کسو سالارانو باندې هم شکمن يم. زه يې څارم او وينم چې هغوې د باغيانه فکر خاوندان دي. او څو نور شخصيتونه هم زما له آنده مشکوک دي.... خو تر اوسه پورې مې دهغوې په اړه شواهد نه دې تر لاسه کړي، اوس چې تاسې ماته دا مسؤليت را سپارلې دې نوزه به انشاء الله د سر په قيمت باندې ددې ټولو سازشونو جرړې راسپړم»

« ډير ښه ! مونږ له تاڅخه همداسې هيله لرو. زه غواړم چې دقونيا څخه زما دراستنيدو وروسته به ته مونږ ته دلته په اورنه کې د جاسوسانو د نيولو زيرې راکړې. پخوا خو ما د قونيې څخه د اروپا په لور د تللو اراده درلوده خو اوس مې پريکړه کړې ده چې مونږ به يو ځل دقونيه څخه بيرته دلته اورنه ته راستنيږو او غدارانو ته به عبرتناکه سزا ورکوو . مونږ ستا سره د بسپنې له پاره دخپلې څارګرې ادارې مشر بهران هم ټاکو او د ښار کوتوال ته هم په دې اړه ضروری هدايات ورکوو .»

قاسم د لږ څه فکر کولو وروسته سلطان ته وويل:

« درونده سلطانه !.... تا خو زه د ټول دربار تر مخه د شاهي څارګرې ادارې مشر و ټاکلم، ددې کار څخه خو به دلته په اورنه کې مشغول جاسوسان ټول خبر شي او په خپلو فعاليتونو کې به محتاط شي. زه غواړم چې تاسې بهرام خان او دښار کوتوال ته زما په اړه هدايات ورنه کړئ،ځکه زه غواړم چې خپل دښمنان په بې خبرۍ کې را ګير کړم ».

سلطان مراد خان ثانی يو فقير مزاجه انسان او يو ډير غښتلې او ميړې عسکر و . هغه ته د قيصر په څير ددغسې سازشونو چل نه ورته. خو دسلطنت علماء اوپوهان د سلطانې بصيرت اوتدبير څخه خبرو. غالبان سلطان دخپل دور انديشۍ له مخې غوښتل چې بهرام او ښار کوتوال په دې کار باندې خبر کړي خو قاسم هغه ددې کاره منه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه دقاسم مشوره و منله. ددې وروسته قاسم او سلطان دواړه تر ډېره وخته پورې د غدارانو او جاسوسانو په اړه په خبرو اترو کې مشغول پاته شول ، د ډېره وخته وروسته کله چې قاسم د سلطان د درباره راووت نو شهزاده محمد ورته هلته په خپله خونه کې منتظر ناست و . هغه دقاسم د کتلو سره سم د هغه د ښه راغلاست له پاره راپورته شو او قاسم یی له لاسه و نیو او د خپل ځان سره په نژدې ګدۍ یی کیناوه.

درونده قاسم بن هشامه ! دهغې ورځې دمقابلې په جریان کې که چیرې زمونږ د وینځې لور په وخت په تاباندې غږ نه و کړې نو سکندربه ستا سر له تنې پرې کړې و . »

دشهزاده محمد دخبرې په اوریدو سره قاسم دحیرانتیا څخه ټوپ شانته کړ.

« وینځه ، کومه وینځه ، او دهغې کومه لور ؟.... زه خو ، درونده شهزاده ، ستا په خبره و نه ورسیدم»

شهزاده د قاسم دخبرو په اوریدو مسکې شو اوبیا یی وویل.« ایا تاته در په یاد نه دي چې دمقابلې په وخت کې کله چې ته د مصنفینو تر څنګ ولاړ وې او د تماشاچیانو په لور دې کتل نوستا تر شا سکندر پر تا باندې ډیر خطرناکه ګذار وکړ ، په همغه وخت کې ستا د خبرولو له پاره چې کوم چا غږ پورته کړ هغه دسکندر دالبانوي وینځې لور « مارسي» وه.»

قاسم د حیرانتیا په سمندر کې غوټې وهلې ، بیا یی لږ څه په سادګۍ سره وویل

« اواز خو نه و ،البته ما یوه چیغه واوریده ، خو زه پوه نه شوم چې دا چیغه د کومه ځایه راغله»

« اوس نو شهزاده محمد مسکې و اویو ځل بیا یی وویل: « هو ! ښاغلیه. هغه د مارسی چیغه وه..... خیر دا خبره به پریږدو ، ... مونږ دڅه له پاره دلته ناست یو او څه خبرې مو را وسپړلې ....اوریدلي مې دي چې ته یی دشاهي ښارګرې اداري مشر و ټاکلې. درونده وروره ! دخداې له پاره ، زما له پاره هم یودوه رازونه هم را بربنډ کړه .» شهزاده ذومعنې جمله استعمال کړې وه. دواړه پرې دزړه داخلاصه وخندل. خو د قاسم ذهن په پرلپسې توګه په همغې چیغې کې راګیر و . او تر اوسه یی فکر کاوه چې دې پیغلې په ډېر نازکه وخت کې دهغه ژوند خوندي ساتلي دې اوپر دې یی ډیر احسان کړې دې. په دې سوچ اوفکرکې شو چې څه ډول دهغې کنیزې لور ته ځان ورسوي او دهغې ددې احسان په اړه ترې خپل ممنونیت څرګند کړي.

په کوم خیال کې ډوب قاسم دشهزاده محمد څخه وپوښتل « محترم شهزاده !.... حق خو دادې چې زه ددې پیغلې شکریه ادا کړم. خو نه پوهیږم چې هغه به چیرې پیدا کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم په ذهن کې څه نور خیالات هم را څرخیدل ، داسې معلومیده چې دهغې په وجود کې ښارګرې را نغاړل شوې وه. او که نه په دې توګه ، په خپلې لمړنی لیدنه کې به یې د یوه شهزاده سره ددومره بې تکلفه خبرو کولو هڅه نه وې کړې. شهزاده محمد د قاسم خبرې واوریدې او په زوره یې وخندل.

« ډیر ښه !..... په دې څو لمحو کې خبره تر دې ځایه راورسیده. هسې نه چې زمونږ دښارګرۍ مشر په غیب کې عاشق شوی وي.» نوې ځوان شهزاده ! خپله خبره کلکه کړه ، خو قاسم ورته وویل چې:

« نه درونده شهزاده ! داسې کومه خبره نه شته ..... ما هسې په اخلاقي توګه دا خبره کوله ،ځکه چې هغې پیغلې زما ژوند خوندي کړې دې.»

شهزاده محمد یو ځل بیا مسکې شو « درونده وروره !.... ستا اخلاق په خپل ځای د قدر وړ دي. خو یاد ساته چې ته یو مسلمان یې او هغه د یوې عیسایی مور عیسوي لور ده.»

د قاسم له پاره دا خبره حیرانونکې وه ،هغه په خپل تقدیر باندې رشک کاوه چې د ښارګرۍ دپیل سره سم ورته تر ټولو لمړی اطلاع ورکړل شوه. دهغه ذهن دیوې عیسوي پیغلې په پیدا کیدو کې مشغول شو ، چې د میلې په ورځ یې دقاسم ژوند خوندي کړې و. اودا پیغله د البانوي سکندر د کنیزې لور وه. داخوریښتیا ډیره عجیبه پیښه وه. ددې په خبریدو سره د قاسم ویښتان زیږه شول ، هغه په بې صبرۍ سره خبره وکړه او ویې ویل:

« خو درونده شهزاده ! ماته خو ددې پیغلې دځای په اړه معلومات هم راکړه. تر څو زه دهغې د ممنونیت د ادا کولو له پاره هغې لورې ته ورشم.»

« ډیره ښه ! ....سبحان الله .... داسې معلومیږي چې زمونږ د پنځه زره کسیز فوځ سالار او د ښارګرې ادارې مشر قاسم بن هشام د یوې عیسوي پیغلې د مینې او محبت په زلفو کې را ګیر کړل شو.»

شهزاده محمد په کړس کړس خندل او قاسم بن هشام هم ورسره دخنداکولو ټوکیزه ډرامه کوله . شهزاده محمد ورته بیاوویل.

« سهي ده ، زه به تاته د مارسي ځای څیړې و ښایم. خو په یوه شرط. لمړی هغه شرط پوره کړه.»

قاسم ورته سمدستي وویل « بې شکه...... امر وکړئ ، څه ډول شرط ؟»

شهزاده محمد ورته په خندا کې وویل :« زما شرط دادې چې ته به له ماسره ددوستۍ کولو ژمنه کوې ....ته به له ماسره ژمنه کوې چې ته به زما سره ښکار ته هم وځې. او زما سره دکتلو له پاره به دلته سلطاني قصر ته هم تشریف راوړې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم ددې خبرو په اوريدو سره د ډاډ ساه واخسته. « ستا سره دوستي ؟... دومره د ښه نصيب خاوند ! ماته ستا ټول شرطونه منظور دي.»

دقاسم دخبرو سره سم دواړو په زوره زوره و خندل ، قاسم ددې نوې ځوان شهزاده سره لاس ورکړ او ورته يې وويل: « سهې ده ! درونده شهزاده. اوس راته ووايه چې د سکندربيګ د البانوي کنيزي لور مارسي چيرې اوسيږي ؟»

شهزاده محمد قاسم ته دهغې درک ورکړ او ورته يې وويل چې د شاهي محل شاته کالونۍ کې د البانوي کنيزې مارتها کور دي. اوس نو د قاسم له پاره د شهزاده سره نور پاته کيدل شوني نه و. هغه ته دخپل مشن لمړۍ سراغ په لاس ورغلې و. همغه و چې دلږڅه ځنډ وروسته يې د اجازې د اخستلو غوښتنه وکړه ، نوې ځوان شهزاده هغه ته اجازه ورکړه او ورسره د خاص ديوان تر دروازې پورې راغې اوهلته يې پريښود ، او کله چې قاسم دهغه ځايه ولاړ نوشهزاده يوه ډيره عجيبه خبره وکړه:

دوسته ! مونږ په دې ښه پوهيږو چې ته د البانوي کنيزې کور ته د شکريه د ادا کولو په ځاې دسکندربيګ د سازش جرړې راسپړې ، خو مونږ به تا و نه ځنډوو.»

قاسم په ساده توګه د شهزاده په لور وکتل او په زړه کې يې دهغه بصيرت ته افرين ووايه. قاسم په دې وپوهيده چې د سلطان مراد خان ثاني په نسبت دهغه زوې « محمد» دډير ښه ذهن اوبصيرت خاوند دې... بيا قاسم شهزاده ته سلام وکړ اومحل څخه راووت.

اوس نو دهغه په ذهن کې دجذبو او احساساتو آسونو ځغاسته کوله. هغه غوښتل چې څومره ژر چې کيدې شي دمارسي سره ووينې ، د وخت په تيريدو سره دهغه يقين پخلنې ته رسيدلې و اوپه دې پوه شوې و چې مارسي همغه پيغله ده چې د زيتون په باغونو کې يې دده سره ليده کاته کړې و. تر اوسه پورې دماښام تيارغونې ته لا وخت و ، ځکه هغه غوښتل چې دشپې په تياره کې د مارتها کور ته ورشي. هماغه و چې دهغه ځاې په لور د تللو په ځاې خپل آس د خپل کور په لور را وګرځاوه. هلته په کور کې يې ورور طاهر هشام موجود و. کورته د راتلو سره سم بې وريرونو مخې ته ور و ځغاستل او په پښو پورې يې ور ونښتل ، اوس نو دهغه وريرونه دهغه سره پوره پوره اشنا شوې و. کله به چې قاسم کور ته راغې نو دهغه سره به يې لوبې کولې ، دهغه مور وپلار هم په اورنه کې د ژوند څخه خوشحاله و. ځکه چې هغوې دلته دخپلو دواړو زامنو ،نګور ، او لمسو سره يو ځاې اوسيدل. دقاسم مور تر اوسه دومره زړه شوې نه وه. هغه يوه نيکه او ديندراه ښځه وه. همدا علت و چې دهغې دواړه زامن ددينې عقايدو خاوندان و. قاسم هلته په خپله کمره کې دکوچنيانو سره په لوبو کې مشغول و چې طاهر پرې را ننوت.

« اوريدلې مې دي چې ته نن سلطان ور غوښتې وې؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته څنګه و پوهیدې ؟ ما خو هیڅ چاته هم نه دي ویلي ؟» قاسم ترې په لږ څه حیرانتیا سره و پوښتل.

« ماته ستاد وست دلس زریز فوځ سالار اغا حسن دا خبره وکړه. طاهر ورته په خندا کې وویل ،او بیا د قاسم سره یو ځای په فرش باندې کیناست.

« هو ! سلطان غواړي په یوه وخت کې دوه لښکرې ولیږي ، یو د « هونیاډې» د مقابلې له پاره اروپا ته ، اوبل د « قونیا» په لور د بغاوت دځپلو له پاره . قاسم ورته وویل. « ته یې په کوم لښکر کې شامل کړې یې ؟» « ماته سلطان حکم کړې دې چې همدلته پاته شم او دقیصر د جاسوسانو جرړې را وسپړم. هغه زه د شاهي څارګرې اداري مشر ټاکلې یم.» قاسم ورته لږ څه ټیټ اواز سره وویل. « دا څه خبره ده ، شاهي څارګر، ایا ته اوس د پنځه زریز فوځ سالار نه یې ؟ طاهر ترې په حیرانتیا سره و پوښتل.

قاسم ورته وویل چې « نه ، داسې کومه خبره نه شته ، په حقیقت کې ما پخپله سلطان ته ویلي و چې دلته په اورنه کې د قیصر جاسوسان شتون لري.»

په دې وخت کې قاسم ته یو فکر را پیدا شو او سمدستي یې دخپل ورور څخه وپوښتل: « وروره ! ته د ابوجعفر په اړه څومره معلومات لرې ؟همغه ابو جعفر چې یو ځل دلته زمونږ کور ته راغلې و .»

طاهر په حیرانتیا سره د قاسم په لور وکتل ، او د لږ څه فکر کولو وروسته یې په ټیټ اواز سره وویل چې « زه خو دهغې په اړه همدومره پوهیږم چې هغه د « بغدادي دروازې » د جومات اما م او خطیب دې. خو ماته دهغه ځآیه دومره معلومات هم تر لاسه شوې چې دهغه اړیکې ان د شاهي دربار پورې غځیدلې دي. دطاهر د خبرو په اوریدو سره قاسم په دې منځ کې را ټوپ کړ.

« نه ، ایا ته په دې پوهیږې چې هغه «اورنه» ته له کومه ځایه راغلې دې ؟دهغه څلور خواوې څه دي ؟ اودا چې ایا په اورنه کې دهغه کوم خپلوان هم شته او که نه ؟»

طاهر لږ څه فکر کې پریوت. اوس نو دهغه په تندي د فکرونو ګونجې را پیدا شوې وې ، د څو ثانیو د خاموشۍ وروسته یې وویل: « تر هغې چې ماته معلومه ده ، په اورنه کې ابوجعفر هیڅ خپلوان نه لري. دا سړې دعربو اوسیدونکې دې او دڅو کالو راهیسې دلته په اورنه کې مقیم شوې دې.»

ددې ډاګیزه کیدو نه وروسته چې ابو جعفر دلته په اورنه کې کوم خپل خپلوان نه لري د قاسم سترګې را وځلیدې. هغه نیغ کیناست. اوطاهر ته یې وویل: « ورور جانه ! تا کله هم ابوجعفر ته په غورسره کتلي دي ،... ته یې په یاد راوړه ، هغه به هرو مرو د عربو په څیر سور ښنن اودښه روغتیا خاوند وي ، خو دهغه سترګې دعربو سره هیڅ مشابهت نه لري ، دهغه د سترګو شینوالې د لاطینې ولسونو په څیر دې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دخبرو په اوریدو سره طاهر مسکې شو « او هو وروره ! ته خوربښتیا هم جاسوس شوې یې.... دومره لرې لرې تارونه سره را یوځاې کوې.... تاته به هسې وهم وګمان را پیدا شوې وي ، ابوجعفر د تیرو شلو کالو راهیسې دلته اوسیږي ، تر نن ورځې پورې پرې هیچا شک نه دې کړې ، ...او اوس ته یې چې هغه د عرب په څیر هم نه منې ..... حال دا چې هغه ډیره ښه عربي وایی.»

قاسم دخپل ورور خبره واوریده خو خاموشه پاته شو . ځکه دهغه دماغ بل کوم ځاې کې و . کله چې طاهر قاسم په خلا کې په فکرونو کې ډوب وکوت ورته یې وویل:

« راځه ، اوس دې دا سراغ رساني او څارګري پریږده ، را ځه چې ډوډۍ تیاره ده !»

قاسم په دسترخوان باندې دکیناستو نه وروسته هم همغسې خاموشه پاته شو . د هغه وخته چې سلطان ورته څارګري سپارلې وه ، نو دهغه دماغ ډیر فعاله شوې و . اوس هم هغه د قسطنطنیې دقیصر او ابوجعفر په فکر کې ډوب و . هغه ته دا محسوسیده چې هغه مسؤلیتونه چې ورسپارل شوي دي دهغه د ترسره کولو له پاره اړینه ده چې هغه ته د قسطنطنیې د قیصر په اړه پوره معلومات تر لاسه شي. هغه دهمدې فکرونو په ژورتیا کې دخپل ورور څخه یو ځل بیا وپوښتل.

« ورور جانه ! د قسطنطین په اړه دا مشهوره ده چې هغه د جنګ په ځاې دښمن د سازشونو له لارې له منځه وړي ، .... ایا دا خبره ریښتیا ده ؟»

طاهر د قاسم خبره په پوره دلچسپۍ سره واوریدله . او ویې ویل « دا ریښتیا دي ..... قیصر د زمکې لاندې سازشونو کې یو نوم لري..... زمونږ د سلطان نیکه « سلطان بایزید یلدرم» او د اسیاد مشهور فاتحَ«امیر تیمور» تر منځ د اسلامي تاریخ تر ټولو رسوا کونکې جنګونه په حقیقت کې دهمدې قیصر د پټوسازشونو پایلې وې. ما د تربیت ځآې په کتابتون کې دهغې مکتوب نقل وکوت چې قیصر دبایزید یلدرم پر خلاف امیر تیمور ته لیکلې و . هغه په کې لیکلې و چې.....

«زما سلطنت تر ټولو زوړ دې ، دسیدنا محمد صلی الله علیه وسلم او د اصحابو کرامو په وخت کې هم زمونږ سلطنت په قسطنطنیه کې موجود و . دهغې وروسته د بنوامیه او بنو عباس په وختو کې هم دخلفاو سره مونږ بیا بیا سولې کړې دي ، ددوې څخه یې هیڅ یو هم د قسطنطنیې د نیولو هڅې نه دی کړي.

خو اوس عثماني سلطان زمونږ په ډیرو سیمو باندې ولکه کړې ده ،او غواړي زمونږ درالسلطنت قسطنطنیه هم تر غابښو لاندې کړي . دهمدې حالاتو په اساس مونږ مجبور شو چې له تاڅخه بسپنه وغواړو ، او دا څرګنده ده چې ستا نه پرته مونږ دبل چا څخه دا سې غوښتنه هم نه کوو . که چیرې ته د بایزید یلدرم دمسلمانیدو او زمونږ د عیسایت په اړه فکر کوې نو تا ته دې دا ډاګیزه وي چې بایزید یلدرم دلته په اروپا کې په پرلپسې توګه فتوحات

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي او په ځواکمنې کې يې ورځ په ورځ ډېرښت راځي ، داسې معلومېږي چې هغه به ددې لورې څخه ډېر ژر ځان بيغمه کړي او ستا په ولکه شوو سيموباندې به يرغل دروړي او بيا به تاته دا ستونزمنه وي چې د هغه مقابله وکړای شئ. بايزيد خان « سلطان احمد جلائر» او « قراء يوسف ترکمان» چې له تا څخه را تښتيدلي و د خپل ځان سره د عزتمندو ميلمنو په توګه ساتلي دي. او دا دواړه باغيان ستا پر خلاف د جنګ کولو له پاره هڅوي ، تا ته به داخبره د بې عزتۍ نه کمه نه وي چې ستا باغيان د سلطان بايزيد يلدرم سره د ميلمنو په څير واوسيږي او ته يې دهغه څخه بيرته و نه غوښتې شې. نو اوس خو ډيره مناسبه داده چې ته په کوچنۍ اسيا باندې حمله وکړې ، ځکه دا هيواد بايد په طبيعي توګه ستا تر ولکې لاندې اوسي......

او قاسمه ! امير تيمور دومره ستر پادشاه و خو بيا هم د قيصر د چال لاندې راغې. دقيصر دې ليک په اسلامي نړۍ کې د باروتو کار و کړ ، او ددوو مسلمانو پادشاهانو تر منځ د « انګورې» په سيمه کې داسې خونړۍ جګړه و شوه چې د جنګ په ډګر کې د مسلمانان خپل منځې عامې وژنې باندې اسمان هم و ژړل. په هغه جنګ کې تيمور بايزيد ته سخته ماتې ورکړه ...... او سلطان بايزيد يې د اوسپنو په بنجره کې بند کړ او کوڅه په کوڅه يې و ګرځاوه او رسوا يې کړ.

قيصر دتل له پاره دهمداسې لويدلو لارو کار اخلي ، کله چې کمزورې شي نو بيا د مسلمانانو لاندې خپلې ريښې ځغلوي ، خو کله چې لږ څه فرصت هم تر لاسه کوي نو بيا د هيڅ لويدلي حرکت څخه هم ځان نه سمپوی. تاته به ډاګيزه شوي نه وي چې د« سلطان مرادخان اول» څخه د ويريدو په خاطر ، قيصر درې ډيرې ښايسته او حسينې پيغلې لمړي مراد خان ته ورکړې ، يوه پخپله دهغه له پاره اودوه دهغه د زامنو له پاره. خو دهغې سره سره بيا هم قيصر د سلطان اول په خلاف په سازشونو کې را ننبتې و. په ۷۸۲ هجري کال کې د قسطنطنيې قيصر « پليولوګس» لمړی د سلطان پر خلاف ډير ناوړه سازش جوړ کړ او بيا چې کله د سلطان د غضب څخه وويريد نو دخپل زوې «تهيوډورس» يې د سلطان دربار ته راوليږه او دهغه څخه يې وغوښتل چې هغه ته هم ديني چرې په فوځ کې د ورداخليدو عزت ورو ښې.

قيصر د مسلمانانو پادشاهانو محلونو ته دخپلو لوڼو او خويندو د ورليږلو څخه هم کار اخست. دعثماني سلاطينو په محلونو کې به هم دقيصر شهزادګانې هرو خت په خطرناکو سازشونو کې ککړې وې.»

طاهر ، قاسم ته د قيصر په اړه په پوره تفصيل سره خپله خبره وکړه. او دا دهغه کار و چې داسې پيښې په همداسې تفصيل سره ولولي او بيا يې بيان کړي. ځکه هغه يو تجربه لرونکې معلم و. قاسم د خپل ورور په خبرو کې داسې ډوب شوې و چې د وخت دتيريدو احساس يې هم نه و کړې. هغه يو ناڅاپه متوجه شو چې هغه خو دمارسي سره کتل غواړی په دې اساس يې دندې ته په دلچسپې باندې غوره والې ورکړ او دمارسي د کور په لور يې د تللو پريکړه وکړه. د ډوډۍ خوړلو وروسته يې لاس پريمنځه او بيا را پورته شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر چې قاسم را پورته کیدونکې وکوت نوترې ویې پوښتل:« څه خبره ده ؟ ایا ته چیرې ځې ؟»

« هو ! زما تګ ډیر ضروري دي. تا چې د معلوماتو لړۍ په کوم ځاې کې پری ایښې ده ، دهمغه ځآیه وروسته به یې زه د اوریدو تمنا لرم. ستا خبرې ډیرې په زړه پورې او هر اړخیزه دي. اوس زه ستاسې څخه اجازه اخستل غواړم»

دډوډۍ دخوراک وروسته کوچنیان دخوبه ډک و ، هغوې دخوب خونو ته ولاړل. قاسم خپل آس را پرانیست او د کوره بیرون ووت. شپه شوې وه. هوا هم لږ څه یخیدو ته روانه وه ، په اسمان کې ستورې ځلیدل ، دقاسم آسپ هم د «اورنه» په کوڅو کې په ګرزیدو باندې مصروف و. هغه بیړه نه کوله. هغه غوښتل چې ډیر وخت داسې تیر کړي ، دیخنۍ د راتلو وخت و او خزان په پوره عروج کې و. د «اورنه» بازار بند شوې و خو په کوڅو کې یویو کس خوزیده ، دقاسم آسپ هم د ګرزیدو وروسته دمحل شاتنۍ برخې ته ولاړ. دلته دوه دوه او درې درې منزله عمارتونه و ، دلته دښار اشراف ، امران ، رئیسان او وزیران اوسیدل ، تر څنګ یې د سالارانو او بیروني هیوادو د سفیرانو کورونه هم و. قاسم د شهزاده محمد له اړخه د ورښوول شوي کور په لټه کې و ، هغه په یوه کوڅه کې ور ګرزید او خپله نښه یې و موندله. په څو لمحو کې دمارسي دکور تر مخه ودرید. لاس یې ور مخته کړ او د دروازې زنځیر یې و ټنګاوه. اوبیا یې د کوم کس د راتلو انتظار پیل کړ. څو لمحې وروسته د دننه څخه د دروازې دپرانستلو اواز راغې ددې سره دقاسم تجسس نور هم زیات شو ، دروازه پرانستل شوه او یوه عمر تیرې ښځه ترې را بیرون شوه. قاسم سمدستي یو دوه قدمه ورمخته شو او دهغې زړې خادمې تر مخه ودرید او ورته یې وویل:

«درنې ! زه غواړم د محترمې مارسي سره ووینم.»

قاسم په نازړه توګه دمارسي نوم واخست. خادمې هم ورته په حیرانتیا سره وکتل ، اوس نو هغه په مکمله توګه د دروازې څخه بیرون راوتلې وه.

مارسي ؟؟..... درونده ! تا ماته څه وویل ؟ زه خو پوه نه شوم ؟

« زه غواړم دمارسي سره ووینم. قاسم ورته خپله خبره راغبرګه کړه ، اوس نودغې ښځې په پوره دقت سره قاسم ته کتل.

« ستا نوم ؟..... تر څو زه یې مارسي ته ووایم» خادمې ترې په استفهامیه توګه و پوښتل.

« بس ته هغې ته همدومره ووایه چې د شهزاده محمد یو دوست راغلې دې» قاسم خپله پیژنه همداسې وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه د زاړه عمر خادمې د يو څو لمحو له پاره فکر وکړ ، بيا کورته ورننوته او دروازه يې په ځان پسې بنده کړه ، قاسم دحيرانتيا په نړۍ کې ولاړو . تر اوسه هغه نه و پوهيدلې چې څه پيښيږي ، چې په دې وخت کې دغه عمر خوړلې خادمې يو ځل بيا دروازه پرانسته ، په دې وخت کې ددې خادمې سره يوه بله معززه ښځه هم مل وه . دا ښځه مارتها وه . مارتها د قاسم د سلام د ځواب د ويلو وروسته هغه ته د را ننوتلو وويل . او ښځه دهغې نه مخته مخته روانه شوه . کورته د ورننوتلو په وخت کې قاسم وکتل چې دمارتها تر څنګ يو حبشي غلام هم په پوره ورتيا سره روان دې او ورسره دوه سرې توره يې هم له تيکې راويستلې ده .

قاسم په پوره بې پروايي سره د مارتها ميلمستون ته ور ننوت . په ميلمستون کې ډيره ښه سامانونه ځاي په ځاي شوې و . په دې سالون کې دمسلمانانو د رواياتو پر خلاف د لرګي چوکۍ پرتې وې ، په مخامخ ديوال باندې د عيسې عليه السلام مجسمه (صليب) را ځوړنده شوې وه . مارتها د قاسم سره دکيناستو په ځاي ولاړه پاته شوه اودقاسم څخه يې و پوښتل « درونده ځوانه ! ايا ته ماته ويلې شې چې ته ولې زما دلور مارسي سره کتل غواړې ؟» دهغې په لهجې کې لږ څه درونډوالې و .

قاسم دشرم نه سر ټيټ کړ اوويې ويل « زه دمحترمې مارسي څخه ممنونيت کول غواړم..... ځکه چې هغې زما ژوند خوندي کړ او پر مايې ډير احسان وکړ .»

دقاسم دځواب سره د مارتها په تندی ګونجې را پيدا شوې او ويې ويل:

« ځان ؟....مارسي ستا ژوند خوندي ساتلې ؟..... کله ؟ څه ډول ؟ په کوم ځاي کې ؟» دمارتها په لهجې کې حيرانتيا و ه .

قاسم ورته په خندانه توګه ځواب ورکړ « په اصل کې ما د سکندر بيګ سره دتورې وهلو مقابله درلوده ، په همدې وخت کې ، کله چې سکندر پرما د تورې ناڅاپي وار کاوه نو مارسي ماته په لوړ اواز غږ وکړ او..... »

لا تراوسه قاسم خپله خبره نه وه خلاصه کړې چې يو ناڅاپه مارسی هلته کمرې ته را ننوتله .دهغې په سترګو کې دحيرانتيا سپينوالې و . اوپه سخت عصبي کشمکش کې ډوبه وه . کمرې ته د را ننوتلو په وخت کې دهغې سترګې دغضب نه خلاصې پاته شوې وې ،کله چې دننه را ننوتله نو مارسي دقاسم تر مخ ودريدله ، قاسم هم دمارسي د درنښت له ځايه پورته شو او و دريد . مارسي په سترګو کې قاسم و پوهاوه او ورته يې وويل:«آآآ، ته..... غالبا چې ته به همغه ځوان يې چې دميلې په ورځ يې سکندر بيګ ته ماتې ورکړه .....ما ته هملته کتلې وې.»

مارسي دخپلې مور اوغلام په شتون کې د قاسم د نه پيژندګلوي ادا کاري وکړه . قاسم هم دمارسی په دې کارپوه شوې و نو ځکه يې په خندا کې په ډيره ټيټه لهجه وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! زه د همغې ورځې د احسان د ممنونیت په خاطر دلته حاضر شوې یم. تا زه په همغه ورځ په ښه وخت کې خبر کړم او زما د ژوند په خوندي کولو کې دې را سره مرسته وکړه ، نوې ژوند دې را وبانښه ، چې د هغې له پاره زه ستا د احسان ممنون یم. او ستا له پاره خدمت کول خپله نیک بختي ګڼم. »

د قاسم د خبرو په اوریدو سره مارسی وخوزیده او مسکې شوه ، « واه ،....دا څنګه خبره ده. ته د دومره اوږدې مودې وروسته زما د احسان د ممنونیت له پاره دلته راغلې یې...... ډیره ښه» کله چې مارسی دا خبره وکړه نو قاسم غلې شانته شو اوبیا یې په مړاوي اواز سره وویل « په اصل کې ما ته ستا نوم او ستا د ځای درک خرک همدا نن معلوم شو ،همدا علت دې چې زه دومره ناوخته ستاسې په دربار کې حاضر شوی یم. »

په دې وخت کې مارتها هملته ولاړه وه او د قاسم د خبرو څارنه یې کوله. خو اوس د هغې وهم او بدګماني له منځه تللې وه. داسې معلومیده چې قاسم او مارسي په خپلو اداکاریو کې بریالي راوتلې و. کله چې مارسی وکتل چې قاسم ریښتیا هم یو ساده سپاهی دې نو مسکې شوه او ویې ویل:

« سهی ده ، هیڅ خبره نه شته ، مونږ دومره ناوخته هم ستا شکریه او ممنونیت منو. تاسې کینئ ، زه به ستا د درنښت له پاره څه مشروبات راولیږم.» مارتها په ډاډمنې لهجې سره قاسم ته دا خبره وکړه. اوبیا یې خپل حبشي غلام له ځانه سره واخست او د کمرې څخه بیرون ووتله. مارتها خو ولاړه خو قاسم ته ډاډ نه و ورپه برخه شوې. هماغه و چې خپله اداکاري یې په ځای وساتله او مارسی ته یې وویل:

« ګوره ! تاسې ما خپل خادم و ګڼئ ، که چیرې زه په خپل ژوند کې ستاسې کوم خدمت وکړای شم نو زما له پاره به ویاړ وي.»

مارسي د شونډو لاندې خندل او د قاسم خبرې یې اوریدې. اوبیا یې په ډیر ټیټ اواز قاسم ته وویل:

« تا خو وعده خلافي وکړه. څکه چې تا زما د منه کولو سره سره بیا هم زما درک پیدا کړ ، خو زه حیرانه یم چې تا ته زما درک او ادرس چا در وښود ؟»

« ما ستا مور ته ویلي دی چې زه د شهزاده محمد دوست یم. او د شهزاده څخه مې ستا درک تر لاسه کړ. په اصل کې ما غوښتل چې ستا کور ته یو ځل راشم. ما غوښتل ستا د مور سره ووینم او ورسره لیدنه وکړم»

قاسم د مارسي سر خپل ځانته رانژدې کړې او په غوږ کی یې ورته څه خبره وکړه ، د قاسم خبره د مارسي په غوږونو کې انګازې کولې او د هغې ذهن کې ورکیوته. قاسم ته د مارسي دومره را نژدې کیدل د تعجب خبره وه. مارسی هم په خپل وجود کې دیخوالې احساس وکړ ، د هغې د مخ غومبرې سره شوې و اوسترګې یې ښکته وې. قاسم ورته یو ځل بیا وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« او له تاسره لیدنه هم اړینه وه ، ته که سبا ورځ ماته لږ وخت راکړې.... څه ډیرې ضروري خبرې دې چې له تاسره یې کول ډیر اړین ګڼم. »« وخت ؟..... دورځې ؟ .....لیکن چیرې؟» مارسي دموم په څیر ویلې شوه او ویې ویل.

اوس نو هغوې دواړو یو بل سره په پټه خبرې کولې ، قاسم ورته په ځواب کې وویل: « زما په فکر چې که ته د لاله شاهین یادګار ته راشې.... هلته زړه هدیره هم ده ، زه به تاته د لاله شاهین د یادګار سره نژدې د شاه توتو د ونې لاندې انتظار کوم.»

په دې وخت کې د بیرون څخه دکوم کس د راتلو پښنار تر غوږو شو ، اوقاسم خپله خبره بدله کړه ، اوس یې نو په لوړ اواز وویل « ستا مور خو ډیره درنه اوسلیقمنده ښځه ښکاري ، زه ستا دمور ددې کار څخه ډیر اغیزمن شوې یم.»

دقاسم دخبرې دکولو سره سم خادمه میلمستون ته را ننوتله. دهغې په لاسو کې د مشروباتو څخه ډک پتنوس و. دخادمې نه لږ شیبه وروسته مارتها هم هغې خونې ته را ننوتله. اوس نو دلته دقاسم کار سر ته رسیدلې و. او د نور زیات تم کیدو اړتیا یې نه لیدله. ځکه چې هغه دمارسی مور له نزدې څخه کتلې وه. اوهغه یوځې دهمدې ښځې دکتلو له پاره دمارسې کورته راغلې و. هغه شاهي ځارګر و نو په دې اساس یې دسکندربیګ په لاسو روزل شوې البانوي کینزه مارتها د سترګو نه شوه غورځولې. اوس نو هغه د مارتها دکور اودهغې د ټول کړچار په اړه پوره معلومات تر لاسه کړې و. او دهغې په اړه یې خپله رایه جوړولې شوه.

ددې نه وروسته ، قاسم تر لږ وخته پورې ددې خلکو سره اخوا دیخوا خبرې کولې اوبیایې ترې اجازه واخسته او ولاړ.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳

شاهي ځارگر

د لاله شاهين يادگار دښار د جنوبي دروازې څخه بيرون دښار دديوال تر څنگ جوړ کړل شوي و . دا په يوه وخت کې شاهي پارک و خو نن سبا په قبرستان بدل شوې و . دلته د شاهي کورنۍ او نورو امراو خپلوان او مړي ښخول کيده . په ونو به گونگيان کيناستل او په خپله ژبه به يې خبرې کولې . ددې ځاې د شاهي باغ ټولې ښکې ښکانې له منځه تللي وې ، دلته به د ورځې هم د انسان غونې زيږيده ، کله ناکله به کوم کس ددې ځايه تيريده .

دمارسي بگۍ د دې باغ دننه ورننوتله . دبگۍ نوې کوچوان ځوان د خپل عمر نه زيات زيرکه او هوښيار ښکاريده . هغه د مارسي بگۍ د ابنوس د ونو سيورې ته يوړه ، او گڼو بوټو شاته يې و دروله .مارسي د بگۍ نه راښکته شوه او د ياردگار تر څنگ د باره دوري د مانۍ لورې ته ورغله . هغې په خپل لوې پړونې کې خراسانۍ توره را نغاړلې وه . مارسي ..... دمارتها لوروه او دخپلې مور مارتها په څير هوښياره .....او ميړنۍ وه . هغې دومره ويران ځاې ته د راتلو څخه هيڅ ويره نه احساسوله . مارسي د باره درې زړو پاتخو ته ورسيده او بيا هلته باره درې ته ورننوتله . خو د ننوتلو مخته يې د احتياط نه کاروا خست او په ډيره محتاطه توگه يې غږ وکړ : « سالاره ! ..... محترمه سالاره ! ..... ايا ته همدلته يې ؟ »

ددې سره سره چې مارسي د قاسم د نوم سره پوره بلده وه خو هغې به قاسم ته سالار وايه . دمارسي غږ ته چا ځواب ورنه کړ . نو هغه دا و انگيرله چې قاسم تر اوسه لاندې راغلي په داسې حال کې چې هغه بايد دمارسي څخه مخته دلته راغلې وې . مارسي ته انديښنه پيدا شوه او خنجريې په لاس کې کلک و نيوه ، خو د لږ ځنډ نه وروسته دمارسي تر شا د ونو د ځنگله څخه يو اوږود ښايسته ځوان را ووت . دا پخپله قاسم و . قاسم د راتلو سره مارسي ته وويل چې :

« زه ښښنه غوارم ، په حقيقت کې ما تر ډيره پورې هڅه کوله چې ستا د تعقيبونکو شک له منځه يوسم . ما غوښتل و پوهيږم چې که چيرې څوک ستا په تعقيب پسې راغلي وي نو بايد مخته راشي .»

مارسي اوږده او يخه ساه واخسته . خو هغه ته د قاسم ددې کار څخه دا ډاډ ور په برخه شو چې قاسم يو محتاط وگړې دې ، اوس نو قاسم او مارسي د باره درې په زينو ور وختل اوهلته د نيم تياره او وراسته چت لاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کيناستل. د باره دري په زمکه باندې په ځای ځای کې گياه را شنه شوې وه. دا وخت خزان په عروج کې و او وچې پاڼې هرې لورې ته پرتې وې، دوې دواړو دخپلو کيناستو له پاره ځای پيدا کړ اوبيا دواړه يو بل ته نژدې کيناستل. دا د مارسي او قاسم لمړنې ليدنه کتنه وه. دواړه تر يوه وخته پورې خاموشه ناست و.

تر ډيره پورې يوبل ته نژدې ناست و، او سترگې يې د مخامخ يادگار په کنډرو نښتې وې. ددواړو د زړونو کيفيت څه بله ډول و. هغوې يو بل ته څه ويل غوښتل خو دهغې و ديلو له پاره يې الفاظ نه شو پيدا کولې. بالاخره مارسي دا سکوت مات کړاو ووېې ويل:

«غالبا چې تا زه دکوم کار له پاره دلته را بللې وم.» دمارسي په لهجه کې نرې شانته طنز هم شامل و. قاسم ورته متوجه شو:

«هووووو !.... کار! ...... هو! رينښتيا هم ما تاته د يوه کار په خاطر دلته د راتلو تکليف درکړې دې» قاسم ورته په تتره ژبه وويل. هغه په فکرونو کې ډوب و چې ايا رينښتيا هم هغه مارسی دکومې خاصې خبرې له پاره دلته رابللې ده؟ اوکار به څه شې وي؟ دهغه تر مخه ټول حالات را بربنډ شوي و. دنمونې په توگه، هغه په ابوجعفر باندې شک کاوه، ابوجعفر دمارسی د مور مارتها کور ته تگ راتگ کاوه، مارتها پښخه عيسايېه وه، سکندر بيگ د مارتها په غيږه کې ځوان شوې و. هرومرو دسکندر او ابوجعفر تر منځ هم ژور اړيکې موجود و. مارسی دخپلې مور، ابوجعفر، اوسکندربيگ دحالاتو څخه ښه خبره وه. خوپخپله يې دڅه وجوهاتو په اساس سکندر بيگ ښه نه ايسيده. شونې ده چې دا به سکندر بيگ خپل مزاج و. په هر حال دا ثابته وه چې مارسی د سکندر بيگ پر خلاف وه.

قاسم په همدې خبرو کې ډوب و. اوس به نو قاسم دمارسي څخه نور څه پوښتل؟ يوائې همدا چې هغه د ابوجعفر په اړه نور څومره معلومات لري؟ که چيرې همدومره خبره وايې نوبيا خو دمارسي په ځای د ابوجعفر معلومات په خپله پلټلې شول. قاسم په خپل فکر کې را نښتې و.... اخرولې يې مارسي دلته رابللې ده. بالاخره د شونډو لاندې مسکې شو او د اتمام حجت په خاطر يې همغه پوښتنه وکړه.

«ما غوښتل له تا څخه د ابوجعفر په اړه و پوښتم.»

څرگنده نه ده چې د قاسم په لهجه کې به څه وو چې مارسي پرې په زوره زوره و خندل..... قاسم فکر وکړ چې دا به قهقه خندا نه وی، داسې بريښيدل چې د هندوانو په کوم مندر کې طلايې گنگرې و شرنگول شو. مارسي يوائې ښايسته او ښکلې نه وه بلکه د ډير ستر او عالي شخصيت خاونده هم وه. دهغې تجربه کاري مور، مارتها، هغې ته دميراڼې او په پوره جرءت سره دنيغ په نيغه د تنقيد کولو فن هم وروښولې و. مارسی دا و انگيرله چې قاسم په زړه کې غل دې، څه لري خو نه يې وايی. غالبا چې د محبت او مينی غل، خو دهغه دقاسم په خير د يوه جرير

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان په حیا کولو باندې حیرانه وه. هغې په شریرو سترګو قاسم ته وکتل او ورته يې وويل:« زه خو د ابوجعفر په اړه همدومره پوهيږم چې هغه د مسلمانانو مذهبی مشر دې ، د بغدادي دروازې د جومات خطيب او امام دې او تيرو شلو کالو راهيسې دلته په «اورنه» کې ميشت دې. ددې نه اخوا دهغې وخته چې زه په ښه اوبد پوه شوې يم نوموړی وينم چې زمونږ کور ته تګ راتګ کوي ، هغه په ساعتو ساعتو زما د مور سره په ځانته کمره کې کيني او کومی ځانګړې مسئلې په اړه پټې خبرې ورسره کوي. زما مور ډيره سخته عيسايښه ده او د مسلمانانو پر خلاف دهر ډول عمل څخه دريغ نه کوي. ترهغې چې زه معلومات لرم نو سکندر زما مور او همدې ابوجعفر د سلطان پر خلاف را پارولې او بې وفايی ته يې اړ کړې دې. پخپله سکندر زما ډير بد ايسي ، هغه په وړکتوب کې زما سره يو ځاې را ستر شوې دې خو په طبيعې توګه کمينه ، بدذاته او بد مزاجه دې...... بس همدا څو خبرې وې چې زه پرې پوهيدم او تاته مې وکړې...»

دمارسي په خبرو قاسم په زړه کې مسکې شو ، څه فکر يې وکړ ، مارسي ورته ټکې په ټکې هر څه وويل. اوس نو هغه ډاډ من شوې چې مارسي يې يو اځې ددې له پاره دلته نه وه رابللې بلکه ددې ليدنو وروسته بله کومه جذبه هم شته چې په پايلو کې تر ډيرو ورځو پورې بې نومه پاته کيږي اوکله چې ورته نوم ورکول کيږي نو بيا يې دمحبت په نامه ياد وي. قاسم يو ناڅاپه په خپل ځان په غصه شو اودخپله ځانه سره يې وويل:.....قاسم جانه ! په هوش کې راشه...... ته يو سپاهي يې او ستا ژوند ستا ددين له پاره وقف شوې دې. ته به څنګه د يوه چا سره د خپل ټول ژوند کولو پيمان او ژمنه وکړې ...... اوبيا خو مارسي مسلمانه هم نه ده ، يوه عيسايی پيغله ده.

په همدې وخت کې هغه ته يو فکر راپيدا شو اود مارسي څخه يې يوه حيرانونکې پوښتنه وکړه .« ډيره ښه ! مارسي جانې ! ...... ستا د قصې څخه خو داسې انګيرل کيږي چې ته عثماني سلطنت سره د خپلې ګروهې او عقيدې په نسبت ډيره همدردي لرې. ايا ستا په زړه کې د اسلام په اړه کله هم کوم فکر راغلې دې؟»

د قاسم پوښتنه ډيره حيرانونکې وه ، مارسي يو ټکان وخوړ او قاسم ته يې په کلکو سترګو وکتل او ورته يې وويل:

« قاسم صيب !......ما د اسلامي ارزښتونو په مطابق ښوونه او روزنه تر لاسه کړې ده او په همغې کې را ستره شوې يم ، زما په ناسته پاسته ، اوعادتونو او رواجونو په رګ رګ کې اسلام جاري دي خو ما تر اوسه پورې د اسلام د منلو اعلان په رسمي توګه نه دې کړې.»

« مګر ولې ؟ کله چې ته د اسلام څخه دومره اغيزمنه شوې يې ، نو ويلې شې چې هغه کوم خنډونه دي چې تا د اسلام په رڼا کې د را ننوتلو څخه منه کوي ؟» قاسم ته د مارسي د ځواب نه نور هم تجسس راپيدا شو ، دهغې دبلې پوښتنې په مقابل کې مارسي وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ایا په دې اړه اعلان کول اړین دي ؟ زه خوچې تر اوسه پورې په ځه پوه شوې یم هغه دادې چې هره ښه خبره او متوازن عمل کول پخپله اسلام دي . اوهر هغه څه چې متوازن نه دي هغه غیر اسلامي دي ...... زه غیر متوازن کارونه نه کوم ، اوهره ښه خبره خوښوم ..... ایا زه جومات ته ولاړه شم او د ابوجعفر په څیر د وګړو په لاسو اسلام اعلان کړم او د مارسي په ځای په خپل ځان د سکندر نوم کیږدم .؟»

د مارسي په دې خبره قاسم مات مات شو . هغه فکر هم نه کاوه چې دیوې غدارې مور لور به دومره د علم ، پوهې ، تدبر او عقل خاونده وي. هغه د مارسی د دې معقولو خبرو په اړه بې ځوابه پاته شو . او د څه ډیره وخته خاموشه پاته کیدو وروسته یی وویل:

« ستا خبره بلکل سهي ده . خو ایا دا به سهی نه وي چې په ښکاره توګه هم اسلام خپل کړې ، ځکه ستا له پاره په ټولنیزه توګه ډیر ښه ژوند میسر دې . » مارسي ورته په پوره تدبر سره ځواب ورکړ : « هو ! که ما همداسې کړې واې نو یقینا چې ښه فرصتونه به راته پیدا شوې وې . او تر ټولو لمړی به دا کیده چې د سلطان د ویل شوي زوې سکندر سره به راته نکاح کول را پیښیدل . په داسې حال کې چې هغه زما بد ایسي . او پاته شوه دا خبره چې د خلکو په سترګو کې به زما د اسلام د منلو سره زما عزت او درنښت نور هم ډیر شوې واې ، نو دا کار خو د اسلام له اړخه هم غیر معقول دي. عزت باید زیات کړل شي خو د الله تعالې په دربار کې ، زه په دې آند یم چې دا کار د نیت په خلوص سره شوني دي.

مارسي یوائې ښایسته او ښکلې نه وه بلکه د ډیر ستر او عالي شخصیت خاونده هم وه . د هغې تجربه کاري مور ، مارتها ، هغې ته د میړانې او په پوره جرءت سره د نیغ په نیغه د تنقید کولو فن هم وروښولې و . مارسی دا و انګیرله چې قاسم په زړه کې غل دي ، څه لري خو نه یی وایی . غالبا چې د محبت او مینی غل ، خو د هغه د قاسم په څیر د یوه جریر انسان په حیا کولو باندې حیرانه وه . هغې په شریرو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یی وویل:« زه خو د ابوجعفر په اړه همدومره پوهیږم چې هغه د مسلمانانو مذهبی مشر دې ، د بغدادي دروازې د جومات خطیب او امام دې او تیرو شلو کالو راهیسې د لته په «اورنه» کې میشت دې . د دې نه اخوا د هغې وخته چې زه په ښه اوبد پوه شوې یم نوموړی وینم چې زمونږ کور ته تګ راتګ کوي ، هغه په ساعتو ساعتو زما د مور سره په ځانته کمره کې کیني او کومی ځانګړې مسئلې په اړه پټې خبرې ورسره کوي . زما مور ډیره سخته عیسایپه ده او د مسلمانانو پر خلاف د هر ډول عمل څخه دریغ نه کوي . تر هغې چې زه معلومات لرم نو سکندر زما مور او همدې ابوجعفر د سلطان پر خلاف را پارولې او بې وفایی ته یی اړ کړې دې . پخپله سکندر زما ډیر بد ایسي ، هغه په وړکتوب کې زما سره یو ځای را ستر شوې دې خو په طبیعې توګه کمینه ، بدذاته او بد مزاجه دې ...... بس همدا څو خبرې وې چې زه پرې پوهیدم او تاته مې وکړې ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي په خبرو قاسم په زړه کې مسکې شو ، څه فکر یې وکړ ، مارسي ورته ټکې په ټکې هر څه وویل. اوس نو هغه داډ من شوې چې مارسي یې یواځې ددې له پاره دلته نه وه رابللې بلکه ددې لیدنو وروسته بله کومه جذبه هم شته چې په پایلو کې تر ډیرو ورځو پورې بې نومه پاته کیږي او کله چې ورته نوم ورکول کیږي نو بیا یې دمحبت په نامه یاد وي. قاسم یو ناڅاپه په خپل ځان په غصه شو او دخپله ځانه سره یې وویل :.....قاسم جانه ! په هوش کې راشه...... ته یو سپاهې یې او ستا ژوند ستا ددین له پاره وقف شوې دې. ته به څنګه د یوه چا سره د خپل ټول ژوند کولو پیمان او ژمنه وکړې ...... اوبیا خو مارسي مسلمانه هم نه ده ، یوه عیسایی پیغله ده.

په همدې وخت کې هغه ته یو فکر راپیدا شو او د مارسي څخه یې یوه حیرانونکې پوښتنه وکړه.« ډیره ښه ! مارسي جانې ! ...... ستا د قصې څخه خو داسې انګیرل کیږي چې ته عثماني سلطنت سره د خپلې ګروهې او عقیدې په نسبت ډیره همدردي لرې. ایا ستا په زړه کې د اسلام په اړه کله هم کوم فکر راغلې دې.؟»

د قاسم پوښتنه ډیره حیرانونکې وه ، مارسي یو ټکان وخوړ او قاسم ته یې په کلکو سترګو وکتل او ورته یې وویل:

« قاسم صیب !......ما د اسلامي ارزښتونو په مطابق ښوونه او روزنه تر لاسه کړې ده او په همغې کې را ستره شوې یم ، زما په ناسته پاسته ، اوعادتونو او رواجونو په رګ رګ کې اسلام جاري دې خو ما تر اوسه پورې د اسلام د منلو اعلان په رسمي توګه نه دې کړې.»

« مګر ولې ؟ کله چې ته د اسلام څخه دومره اغیزمنه شوې یې ، نو ویلې شې چې هغه کوم خنډونه دې چې تا د اسلام په رڼا کې د را ننوتلو څخه منه کوي ؟» قاسم ته د مارسي د ځواب نه نور هم تجسس راپیدا شو ، دهغې دبلې پوښتنې په مقابل کې مارسي وویل:

« ایا په دې اړه اعلان کول اړین دې ؟ زه خو چې تر اوسه پورې په څه پوه شوې یم هغه دادې چې هره ښه خبره او متوازن عمل کول پخپله اسلام دې. اوهر هغه څه چې متوازن نه دې هغه غیر اسلامي دې....... زه غیر متوازن کارونه نه کوم ، اوهره ښه خبره خوښوم...... ایا زه جومات ته ولاړه شم او د ابو جعفر په څیر د وګړو په لاسو اسلام اعلان کړم او د مارسي په ځای په خپل ځان د سکندر نوم کیږدم.؟»

د مارسي په دې خبره قاسم مات مات شو. هغه فکر هم نه کاوه چې دیوې غدارې مور لور به دومره د علم ، پوهې ، تدبر او عقل خاونده وي. هغه دمارسی ددې معقولو خبرو په اړه بې ځوابه پاته شو. او د څه ډیره وخته خاموشه پاته کیدو وروسته یې وویل:

« ستا خبره بلکل سهي ده. خو ایا دا به سهی نه وي چې په ښکاره توګه هم اسلام خپل کړې ، ځکه ستا له پاره په ټولنیزه توګه ډیر ښه ژوند میسر دې.» مارسي ورته په پوره تدبر سره ځواب ورکړ : « هو ! که ما همداسې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

واې نو يقينا چې ښه فرصتونه به راته پيدا شوي وې. او تر ټولو لمړی به دا کيده چې د سلطان د ويل شوي زوې سکندر سره به راته نکاح کول را پيښيدل. په داسې حال کې چې هغه زما بد ايسي. او پاته شوه دا خبره چې دخلکو په سترګو کې به زما د اسلام دمنلو سره زما عزت او درنښت نور هم ډير شوې واې ، نو دا کار خو د اسلام له اړخه هم غير معقول دی. عزت بايد زيات کړل شي خو دالله تعالې په دربار کې ، زه په دې آند يم چې دا کار د نيت په خلوص سره شونې دې.

قاسم دا سې انګيرله چې دکومې عامې پيغلې په ځاې د کومې عالمې ، فاضلې او پوهې پيغلې سره ناست دې ،اوس نو هغه د زړه له کومې به مارسي باندې ځاريده. هغه خوښايسته هم وه او دهغې ذهانت ، اودخبرو کولو انداز دهغې شخصيت نور هم را برسيره کاوه ، پههمدې خيالونو کې ډوب قاسم يو ځل بيا وويل:

« ليکن مارسي ، که چيرې ته په څرګنده توګه اسلام و نه منې نو بيا به ستا ژوند د کوم مسلمان ملګری سره څه ډول منسلک کړل شی ؟ زما مطلب دادې چې که چيرې ته په عيسايی مذهب باندې همداسې ولاړه اوسې نو شونې ده چې ستا واده به هم ديوه عيسايی ځوان سره تر سره شي.»

قاسم په ډيره ساده توګه د مارسي څخه دا پوښته وکړه. خو ددومره پوهې سره خبرې کونکې مارسي خپلې سترګې ښکته کړې او په مخ يې سرې سرې نښې را څرګندې شوې . دواده کولو يادونه هغه بلکل اوبه اوبه کړې وه. کله چې قاسم دمارسي مخ ته وکتل نو په زړه کې يې دا خيال راغې..... چې هر څنګه چې وي دا پيغله له ماسره مينه کوي ، قاسم ته دا فکر په پوره ډاډ سره په زړه کې را وګرزيد . خو مارسي دقاسم د پوښتنې په اړه يواځې همدومره وويل چې:

« ماته په څرګنده توګه د اسلام منل د اعتراض وړ خبره نه ده. زه خو يواځې دخپلې مور درويی په خاطر خاموشه پاته شوې يم.»

کله چې مارسي خاموشه شوه نو قاسم د خوشحالۍ نه په کاليو کې نه ځايده. ځکه نن نه يواځې مارسي دمسلمانيدو په اړه اقرار کړې و بلکه په دې توګه يې دهغه د محبت پيغام هم منلې و. اوس نو قاسم خپله خبره لکه څه په څرګندو ټکو کې وکړه .

« مارسي ! ستا جادو کونکي شخصيت زه دخپل جادو د اغيز لاندې راوستې يم. ته په داسې حال کې چې يوه پيغله يې خو د ډيرو تکړو اوپوهو نارينه و څخه هم د عقل او فکر نه ډکه خبره کوی. اوس خوستا د سترګو څخه زه ويره احساسوم.» ددې اخرې خبرې د کولو په وخت کې قاسم په ذومعنې توګه وخندل.

مارسي ترې هم په خندا کې و پوښتل چې: « ايا زما سترګې دومره بد شکله دي ؟ » ددې خبرې سره يوځاې مارسي خپلې سترګې راپورته کړې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د مارسي په سترګو کې و ننوت او ويې ويل «ويريږم چې د دې سترګو په بحر کې ورډوب نه شم»

دا خو يو شرارت و ، مارسي بلکل په دې خبره اوبه شوې وه. د دغه مخ د انارو په څير تک سور ګرزيدلې و ، کله چې قاسم او سپنه ګرمه وکتله نو بيا يې وويل چې:

« مارسي ! که چيرې ماته په ژوند کې ستا د مشورو تر څنګ ته هم يې ، نو شوني ده چې په دنيا کې به د نيمايي فساد د جرړو د له منځه وړلو جرءت پيدا کړم.»

مارسي د قاسم په دغه خبره باندې په زړه کې عش عش وه ، اوس هغې غوښتل څه ووايي ، خو دلږ څه ځنډ وروسته يې په الفاظو تکيه وکړه او ويې ويل:

« زما مشورې ستا دبصيرت څخه ډيرې ارزښتناکه نه دي ، ماته به د دې څخه بله ستره رتبه دکومه شی چې ستا په څير ديوه شجاع او زړه ور سالار مشيره را ته وويل شي.»

دقاسم زړه په ګوګل کې ټوپونه وهل ، ځکه هغه دا انګيرله چې مارسي دهغه اقرار منلې دې ، خو په دې وخت کې يو ناڅاپه مارسي څه شرارت لورې ته ولاړه اوويې ويل:

« سالار صيب ! ايا تا زه دهمدې خبرو له پاره دلته رابللې وم ......ما خو فکر کاوه چې دملک اوملت کومه مهمه خبره او دنده به وي چې ته يې دې کنډوالو ته په راتلو مجبوره کړې يې.»

په دې خبر قاسم لږ څه زوړند غوندې شو ،خو په ژولې ژبه يې وويلې « په حقيقت کې په محبت او جنګ کې هر څه روا دي ،»

قاسم د محاورې لار غوره کړه. خو مارسي يو ناڅاپه يو نوې رنګ اختيار کړ او خپله خبره يې داسې را غبرګه کړه .«نه ! درونده !دا بلکل غلطه خبره اوفلسفه ده. په محبت او جنګ کې هر څه نه شي روا کيداې، ډير داسې څه شته چې نه خو په محبت کې روا دي او نه په جنګ کې. خو شرط دادي چې د روا اوناروا پريکړه بايد د انساني آند په واسطه وکړل شي. دامحاوره خو په حيواناتو باندې تطبيقيږي ، ځکه چې هغوي په محبت او جنګ کې هر څه روا بولي.»

اوس نو قاسم ته د خپلې کمزورتيا احساس شوې و. دهغه په اعصابو باندې ډيره پوه او عاقله پيغله سپره شوې وه ، هغه خپل ويده ضمير ته ور غږ کړ او په لږه شيبه کې يې مارسي حيرانه دريانه پريښوله.« مارسی ! په دې کې هيڅ شک نه شته چې ستا آند ډيرې ژورې خبرې هم را سپړي ، خو حقيقت دادي چې محبت په خپله د جنګ بل نوم دې. اويا جنګ د محبت . زه يو عسکر يم ، او دهيواد د پايښت اوبقا له پاره جنګيدل زما دنده ده. خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې دندې د تر رسولو له پاره محبت زما دتکمیل لاره ده..... په دې خاطر که ما د محبت له پاره رابللې يې او يا د ملک او ملت د بقا په خاطر ، دواړه يوه خبره ده.»

دقاسم ددې ښکلو خبرو په واسطه د مارسي سترګې خلاصې پاته شوې. اوس نو هغه بې ځوابه پاته شوې وه. په دې خاطر هغې وخندل او په مرموزه توګه خاموشه پاته شوه.

پوره ډیر وخت تیرشوي و. په دې وخت کې نا ثاپه کوم شوپرک د چت دکوم درز څخه راوالوت ، اوپه يوه ترړپ د مارسي او قاسم تر مخه را پریوت. مارسي د ويرې او وار خطايی څخه چغې کړې ،او يوناثاپه د قاسم په لاسو کې را پريوته ، دهغې چپ لاس د قاسم په ښي لاس کې پريوت ، هغه داسې شو لکه برق يې چې په سينه کې راننوتې وي ، دمارسي زړه په زوره زوره په ټوپونو شو. اودقاسم په زړه کې يوه نوې غوټۍ په پرانستو شوه. خو دا ټول هر څه د څو ثانيو له پاره وو. ځکه د لږ ځنډ وروسته مارسي د قاسم څخه بيله شوه او بيرته په خپل ځاې کې کيناسته. دهغې مخ د شرم اوحيا څخه لکه د انار په څير سور شوي و ،اوس نومارسي بيرته تلل دخپل ځان له پاره غوره وګڼل. ځکه په دې توګه د قاسم دبدن سره د يوځاې کيدو اوبيرته جدا کيدو په واسطه دهغه وجود ټول په لړزا راغلې و ، هغې د خبرو کولو توان هم له لاسه ورکړې و ....

هغه په لړزيدلو پښو را پورته شوه اوپه زمکه پرتو وچو پاڼو ته يې په کتلو سره وويل:« اوس نو بايد مونږ له دې ځآيه ولاړ شو »

د قاسم له پاره د نن ورځې ليدنه دهغه د دويشت کلن ژوند بهترينه اوښکلې تجربه وه. هغه ډير خوشحاله و ، دمارسي سره دهغه يو ځاې والې داسې معلوميده لکه هغه چې د اوه براعظمونو پادشاهي تر لاسه کړی وي. قاسم هم راپورته شو اودمارسي سره قدم په قدم مخته ولاړ. په لاره کې يې يو ځل بيا د مارسی څخه وپوښتل:

« اوريدلې مې دې چې ابوجعفر د سلطان د خپلوانو سره هم اړيکې عځولې دی. ايادا ريښتيا دي ؟»

مارسي ځواب ورکړ چې « هو ! ما هم همداسې اوريدلی دی، زما مور به ويل چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدين سره ډير نژدې اړيکې لري ، »

« د شهزاده علاوالدين سره ؟.....دا ته څه وايې ؟....نوايا شهزاده علاوالدين ، يعنې دسلطان مشر زوې هم دهمدې غدارانو ملګرې دې ؟» قاسم ترې په ډيره حيرانتياسره په ډير لوړ اواز سره و پوښتل.

« نه ! په يقين سره چې نه ، زه شهزاده علاوالدين په شخصې توګه پيژنم ، هغه هيڅکله هم داسې کار نه کوي ، ابوجعفر به دکوم چال اوپلان په خاطر هغه په خپل جال کې را ګير کړي وی.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د ډاډ ساه واخسته ، خو هغه ددې نوې خبرې په معلومولو خوشحاله و ، چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدين سره هم تګ راتګ لري. يعنې هغه ته يو نوې راز را ښکاره شوی و.

قاسم او مارسی په خپلو کې خبرې اترې کولې او ابنوس تر ونو راورسيدل ، نوې ځوان «اکبر» بګۍ تياره کړې وه او همهلته ولاړ و. مارسي او قاسم دواړه پښه نيولې شول. مارسي دقاسم څخه د اجازې اخستلو په توګه وويل .

«ته خو د يني چري سالار يی. داسې برېښې چې ته به هم د محاذ په لور د روانيدونکې لښکر سره سبا هغه لورې ته سفرکوې. ما غوښتل چې يو وخت پخپله ستا ناست ځای ته حاضره شم او ستا د کورنۍ سره ووينم.» مارسي په ډيره خلاصه توګه دا خبره وکړه.

قاسم ورته وويل : اتفاقا چې زه يې ددواړو لښکرو سره دتللو څخه بې برخې کړې يم. ما ته يې ويلې چې همدلته په «اورنه» کې و اوسم او د کومکې موادو د استولو څارنه وکړم» قاسم د مارسی څخه خپله نوې دنده پټه کړه. او دخپل نه تګ په اړه يې اخوا ديخوا خبرې وکړې. مارسي د قاسم د ځواب څخه تر ډيره پورې حيرانه ولاړه وه، هغې هيڅ هيله نه درلوده چې د قاسم په څير يو ميړنې عسکر دې د جهاد د دندې څخه شاته پاته شي. په دې اساس يې په استفها ميه توګه تر ې وپوښتل :

ايا سلطان ستا په څير يو وياړلې توره وهونکې سپاهې يواځې د غنمو د دانو د لټون له پاره پريښې؟» دمارسی دخبرې په اوريدوسره د قاسم روح په لړزه راغې ، هغه د څه ځنډ کولو پرته وويل «نه سلطان چې ماته کوم کار سپارلې دې ، دهغې نه بيانول زما دندې لمړنۍ غوښتنه ده. زه شاته پاته کيدونکې سپاهی نه يم..... کيداې شې چې تر اوسه د جنګ په ميدان کې زما د وړتياو د ازميښت وخت نه وي راغلې ... زه هيلمن يم چې سلطان به دقونيا څخه دبيرته راستنيدو په وخت کې ما ته هم دصليبيانو پر خلاف په ستر جهاد کې دګډون وياړ راکړي.»

مارسی د قاسم په خبره وپوهيده او په تفهيمې توګه يې سر وخوځاوه ، او دخپلې خبرې په اړه يې ښښنه وغوښته. قاسم هم په خندا شو. دلږڅه خاموشې وروسته مارسی د قاسم دسترګو څخه سترګې راوويستې ، را وګرزيده او په بيړه د بګۍ په لور ور روانه شوه. او په بګۍ کې کيناسته.

دبله اړخه سلطاني لښکر کوچ کړې و. خو شهاب الدين پاشا دهغوې څخه ځو ورځې وروسته روانيدونکې و. دقاسم په زړه کې که څه هم د جنګ دميدان څخه د لرې پاته کيدو غم ځپې وهلې خو دمارسی خبرو دهغه په دماغ د نشتر په څير داغ لږولې و. هغه غوښتل چې دصليبيانو په مقابل کې دجنګ په ميدانو کې خپله ميړانه را ښکاره کړي ، دهغوې سره پنجه په پنجه شی ، دهغوې د اوسپنو سره اوسپنه ټکر کړي ، اوهغوې ته دا ډاګيزه کړې چې د مکې عرب اوس هم دخالدبن وليد په څير زړه ور او ميړنې دځواک خاوندان لری ، خو اوس هغه ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

«اورنه» کې د تم کيدو حکم شوې و ، په همدې خيالونو کې ډوب د ينې چرې دخيمه ځاې په لور ور روان و . دهغه په ذهن کې د راتلونکې پلانونه اوختل را اوختل.

لږ څه مخته په يوه چوک کې و درېد اوشاته يې مخ را واړاوه ،هغه غوښتل د اغاحسن ځاې ته ورشي. ځکه اغا حسن د ينې چرې د لس زرېز فوځ قوماندان و . هغه هم نوې مسلمان و خو په ايمان او قول کې د اوسپنې په څير پوخ اوکلک و . اوس نو د قاسم دهغو فوځې تمځاېو په لور روان و چې د خښتو او تيږو څخه د فوځې سالارانو له پاره جوړ کړل شوې و .

قاسم داغاحسن کمرې ته نژدې را ورسيد نو د کمرې دننه يې په زوره زوره خندا وې واريدې . داسې بريښيده چې دننه په کمره کې ښه ټوکې ټکالې روانې دي . قاسم دتم کيدو پرته د اغاحسن کمرې ته ورننوت . د اغا حسن کمره د ينې چرې د ځوانو افسرانو څخه ډکه وه . کمره په ډير ښه فرش فرش کړل شوې وه . او ديوالونو ته تکيه ګانې ايښوول شوې وې. قاسم د ټولو سره دترغاړې وتو وروسته وويل:

« نن خو محفل د دزعفرانو دکشت په څير ګرزيدلې دې ، داسې بريښې چې تاسو ته مياشتنۍ تنخوا ترلاسه شوې ده .» دقاسم په خبرو باندې خندا نوره هم زياته شوه . خو سالار امير خان په لوړ اواز ځواب ورکړ چې « وروره ! مونږ ته خو همدا معسکر کور هم دې او دنيا هم . دلته خو هره ورځ زمونږ اختر اختر وي او هره شپه مو دبرات شپه وي» په دې خبره ټولو يو ځل بيا ښه په زوره وخندل.

د ينې چرې په فوځ کې امير خان تر ټولو زيات خنده کونکې او لوړ غږې وګړې و. قاسم خان ته داسې ډاګيره شوه چې نن دهمدې امير خان په برکت دا محفل دومره رنګين ګرزيدلې دې . کله چې ټول کيناستل نو قوماندان اسلم خان لږ څه په سخته لهجه وويل:

« محترما ! د تنخوا ګانو خبره به څه وي ؟ اوريدلې مې دې چې د بايزيد يلدرم په وخت کې به ډيرې اوچتې اوچتې تنخواګانې ورکول کيدې . تر څنګ يې د اورنه د خلکو تر منځ د ينې چرې د فوځيانو ډير ستر مقام او ښه دبدبه وه . اوس خو يې ينې چرنې دکوهيانو په ويستلو او دپلونو د جوړولو په څير په سپکو کار و مصروف کړې دي.»

داسلم خان دخبرو سره سم د محفل رنګ بدل شو . د اغاحسن په ګډون په يو شمير سالارانو دا خبره ښه ونه لګيده. خو يو شمير نورو د اسلم خان دخبرې سره سر تاو کړ . قاسم تر اوسه پورې يو ډير پوه او ماهر جاسوس ثابتيده . هغه دراتلوسره سم د محفل څخه داسې يوه پوښتنه وکړه چې دهغې په واسطه په ينې چرنې کې درا ټوکيدونکې بغاوت له پاره لمړنې معلومات تر لاسه کيدې شول . د اسلم خان د خبرو سره دقاسم خان تندې و غوړيد ، هغه به ډيره ساده ګۍ سره بل غشې پريښود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دوستانو ! دا راته ووایاست چې دسلطان سره کوم کوم کسان تللې دي او د شهاب الدین پاشا سره به څوک ملګرتیا کوي ؟»

اغا حسن سمدستي ځواب ورکړ ، « دسلطان سره د ینې چرې یواځې پنځه زریز فوځ تللې دې ،پاته ټول فوځ په جاګیردارانو او سردارانو باندې مشتمل دې. ددې پنځه زریز فوځ قومندانی زمونږ دوست «ریاض بیګ » کوي ، خو دشهاب الدین سره به د ینې چرې د فوځ دیارلس ډلې روانیږي . په لمړیو لیکو کې به زه او امیر خان د قومندانانو په څیر درومو. پاته نور ټول چې دلته ناست دې ، د اسلم خان پرته ، به دفوځ په قلب کې پاته کیږی. په میمنه او میسره باندې جاګیرداران او سرداران ټاکل شوي دي. و ددرې زره پیاده فوځونو کمان پخپله د سلطان دخور دخاوند «محمد چلپې» په غاړه دې...... دا خو زمونږ حال دې خو زه حیران یم چې ستا نوم په هیڅ لیست کې نه تر سترګو کیږي.

اغا حسن د شهاب الدین د فوځ دتللو تفصیلي خبره وکړه او په اخره کې یې د قاسم څخه همغسې پوښتنه وکړه چې مارسي ترې کړې وه. قاسم داغا حسن پوښتنه له نظره و غورځوله اود اسلم خان په لور یې وکتل او ورته یې وویل :

« دا اسلم خان یې ولې دلته تم کړې دې ؟»

اسلم خان ددې پوښتنې څخه حیران پاته شو . هغه په ټړ ټړې ژبه وویل چې:

«تا تا تاسې...... خپله خبره ګول مول کړه او زما په اړه دې وپوښتل ، لمړی ته ووایه چې ته ولې دلته پاته کړل شوې یې او له ځآنه سره یې ملګرې کړې نه یی.؟

پخوا له دې چې قاسم په خبرو پیل وکړې ، سالار عبدالرحمن په خبرو شروع وکړه « زه به درته ووایم چې قاسم بن هشام ولې د لښکرو سره یو ځاې نه کړل شو .»

ټول محفل خاموشه کیناست او د پوخ عمري سالار « عبدالرحمن» په لور متوجه شو .

« سلطان قاسم ته دلته په اورنه کې د اوسیدو په وخت کې د جنګ کولو حکم کړې دې. داسې اوریدل کیږي چې دلته دقیصر پټ فوځ شتون لري.»

دعبدالرحمن دخبرو په واسطه اسلم خان خپل څنګ بدل کړ اوپه سترګو کې یې د ویرې نښې را څرګندې شوې، هغه فکر کاوه چې قاسم خان به پخپله د کوچ څخه ځان په څنګ کړې وي ، خو دلته اوس خبره بلکل برعکس شوه. دعبدالرحمن دخبرو سره سم په ټول محفل کې یو حیرانونکې څرنګوالې راپیدا شو .« پټ فوځ ! دا ته څه وایی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورنه خو د عثماني سلطنت زړه دې ، نو که چیرې دلته هم پټ فوځ شتون ولري نو بیا د هونیاډې پر خلاف د جنګ کولو له پاره تلو ته څه اړتیا ده ؟ امیر خان په تندې باندې دیولس لکیرې جوړې کړې او ویې ویل:

اسلم سمدستې د امیر خان د خبرې سره ځان یو کړ « هو ! که چیرې همدلته دهغوې فوځ شتون ولري نو بیا خو عثماني سلطنت د سختو ګواښونو سره مخ د ې ، په داسې حالاتو کې هغې لورې ته د سلطان تللو ته څه اړتیا ده ؟»

د اسلم د خبرو په وخت کې قاسم په مکمله توګه د هغه لورې ته متوجه و . د اسلم خان د خبرو په پای کې قاسم خان یو ځل بیا خپله پوښتنه تکرار کړه او ویې ویل:

« هو ! تا غوښتل چې ووایې چې ته ولې د لښکرو سره یو ځای ولاړ نه شوې ؟»

دا ځل د قاسم په خبرو کې یو ډول سختوالې هم و چې اسلم خان ډیر ښه محسوساوه ، هغه یو ځل بیا ترټرې شو او په لړزانده اواز یې وویل:

« په حقیقت کې زمونږ په کور کې کوچنې پیدا کیږي. او زما د کورنۍ د پاملرنې له پاره زما څخه اخوا بل څوک نه شته .»

قاسم خان ترې په حیرانتیا څخه وپوښتل چې «ایا ته دلته د معسکر په اقامت ځای کې نه اوسیږې، لکه څنګه چې دا نور سالاران هم اوسیږي ؟ ماته خو دا هم ډاګیزه شوې نه وه چې ته به واده ولرې .»

د قاسم د خبرې ځواب همغه عمرتیري عبدالرحمن ورکړ « په حقیقت کې چې د یني چري کوم سپاهی اویا سالار واده کوي نو هغه ته د چونۍ په سیمه کې د سلطان له اړخه یو کور ورکول کیږي ، ته خو پوهیږې چې مونږ ټول پخوا غیر مسلمان و . او ته په دې هم پوهیږې چې دیني چري ډیره کې سپاهیان هغه بندیان دي چې عثماني سلطنت په مختلفو جنګونو کې بندیان کړې دي ،په دې خاطر نه دلته زمونږ کومه کورنۍ شته او نه مور او پلار ، او خویندې ورونه. ستا خبره بیله ده. دیني چري په تاریخ کې ته لمړی کس یې له بیخه مسلمان یې او مسلمان پیدا شوې یې.»

قاسم خان ته په دې اړه پخوا دومره معلومات نه و . هغه د کوم شک په بسټ د اسلم په اړه تحقیقات کول. ځکه هغه ته معلومه شوې وه چې د یني چري یو شمیر سالاران د ابوجعفر په اشارو باندې ناڅي. په دې وخت کې یو ناڅاپه قاسم خان ته کوم فکر پیدا شو او مصنوعي خندا یې وکړه او بیا یې وویل:

« یاره ، بس پریږده ، تاسو خو ډیر ښه اورنګین محفل جوړ کړې و . ما هسې په هسې ستاسې په رنګ کې بنګ ورګډ کړل ، راځئ دا خبره پریږدو او دا راته ووایاست چې زما د راتلو تر مخه مو په کومه خبره خنداګانې کولې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم نه غوښتل چې اسلم دخپل ځان په اړه حساس کړي. اوبیا دخپل شک په اساس بل کوم کار و نه شي کولې. دقاسم دخبرو د اوریدو سره سم اغا حسن په خندا شو او ویې ویل:

« ستا د راتلو تر مخه دلته د مشاعرې محفل جوړ شوې و، او قومندان امیر خان خپل فارسي شعرونه اورول.

ددې خبرې د اوریدو سره قاسم دامیر خان په لور وکتل او په خندا یې ترې وپوښتل. « ډیر ښه، ته شاعری هم کوې. لږ خو مونږ ته هم واوروه ، چې تا څه لیکلي دي ؟ امیر خان سمدستي ځواب ورکړ: « هو د شاعرۍ به څه ووایم ، مونږ ته خو په اندلس کې شاعري په کار وه. مونږ به هلته د « الحمرا » په دربار کې شعر وایه. اودخاص دیوان شهزادګیو به د برنډو څخه پر مونږ ګلان را شیندل.

دامیرخان په دې خبره یو ځل بیا محفل دخندا ډک شو او دخونې فضا بلکل بدله شوه. په همدې وخت کې قاسم خان عبدالرحمن ته وویل:

« قاسم بن هشام. ته خو عرب یې ، ایا فارسي شاعري باندې هم پوهیدې شې؟

ته د پوهیدو خبره کوې، زه به درته په فارسی کې اشعار واوروم.

په دې وخت کې ټول محفل غوږ په اواز شو. قاسم د شونډو لاندې خندل ، او د لږ څه ځنډ نه وروسته یې په ډیر ښه اواز سره داسلم خان په لور د کتلو په وخت کې دا شعر ووایه.

ان نه من باشم که روز جنګ بیني پشت من   آن منم که درمیان خاک وخون بیني سرې.

د قاسم دا شعر دومره ښایسته و چې د اغا حسن په کمره کې د واه واه اوازونه پیل شول.د شعر دویلو په وخت کې دقاسم سترګې په اسلم خان ورنښتې وې، هماغه و چې هغه په ډیره بده توګه په خپل ځای کې راغونډ شوې و.

اغاحسن او امیر خان د قاسم خان د شعر په اوریدو سره په وجد کې راغلل او د قاسم خان څخه یې وغوښتل چې خپل شعر یو ځل بیا واوروی. قاسم مسکې شو او خپل شعر یې یو ځل بیا ووایه. دا ځل په ستاینه کولو کې اسلم خان هم را یوځای شو ،

د یني چرې د سالارانو دا غونډه همداسې ګرمه وه چې کمرې ته یو پوخ عمرې شخص را ننوت ، دهغې په مخ باندې د وقار او دبدبې نښې وې، قاسم دهغه په کتلوسره دا و انګیرله چې دا هم د یني چرې د فوځ کوم سالار دې. دا کس پخپله « محمد چلپي» و، نوموړې دسلطان مراخان دخور میړه او د شهاب الدین باشا ددریزره ایز پیدل فوځ سالار ...... په خونه کې شته دیني چرې ټول سالاران دهغه په درنښت و دریدل ، محمد چلپی خونې ته مسکې را ننوت. اوبیا یې د ټولو سره د ښه راغلاست وروسته داغا حسن تر څنګ کیناست. اوبیا هملته په فرش

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې د کيناستو وروسته يې ټولو سالارانو او قوماندانو ته وويل « سپه سالار شهاب الدين حکم کړې دې چې دنوې مياشتې د سپوږمۍ د کتلوسره سم به د دوشنبې په ورځ زمونږ لښکر د اروپا په لور کوچ کوي ، هيله ده چې تاسې ټول به تر هغه وخته پورې تيار اوسئ ، زمونږ د فوځ دکوچ کولو له پاره يواځې پنځه ورځې پاته دي ، داځل چې کوم جنګ مونږ ته مخته دې هغه به دټولو جنګونو څخه مختلف وي ، مونږ د هونياډې د فوځ پر خلاف جنګ ته ورځو . تاسې ته به معلومه وی چې څو اونۍ دمخه د ټرانسلوانيا د هربان ستاټ په سيمه کې هونياډې زمونږ سالار فريد پاشا ته سخته ماتې ورکړې ده ، بيا دغه هونياډی ترکې بندي فوځيان په بيلا بيلو ميلمستياو کې دخلکو تر مخه د تيغه تير کړل او په بې ګناه توګه يې د جنګې بنديانوويني توې کړې مونږ به دهونياډی څخه ددې شهيدانو د وينو بدله اخلو .

دهونياډې په دې برې اوزمونږ د فوځونو پرلپسې ماتې په ټوله اروپا کې د اروپايانو تر منځ د خوشحالۍ څپې راپيدا کړې دی ، په همدې اساس يې دترکانو د مکملو ويستلو له پاره په اروپا کې يوه ستر يووالې را منځته کړې دې . « شاه لارډ سلاس » چې په دې وختو کې د هنګري اوپولينډ دواړو هيوادونو مشري په غاړه لري دې غورزنګ ته نوې روح ورکړې دې. په دې اتحاد کې هنګري ، پولينډ ، لاچيا ، اوبوسنيا حکومتونه په پوره ځواک سره شريک شوی دی. سربيا هم چې دلارډ سټيفن په وخت کې د عثمانيانو دسلطنت ملاتړې وه د هغه د ځآې ناستې « جارج برنيکوچ » په مشرۍ دهمدې اتحادي فوځونو په ليکوکې ورګډه شوی ده . فرانس او جرمني هم دخپلو جګړه مارو ډيره شميره دې ليکو ته ور ليږلې ده . ددې نه علاوه د اروپاېې هيوادونو زيات شمير عسکر په خپله خوښه دې ليکو ته راغلې او په کې راګډ شوې دې . تر ټولو مهمه خبره داده چې صليبيانو دې جنګ ته دمقدس جنګ نوم ورکړې ، په دې اړه د روم پوپ ډير په جوش او جذبه کې راغلې اوخپل نماينده کارډينل « جولين سيزراينی » يې د يوه ستر وسلوال فوځ سره هلته ور استولې د ې. ددې نه علاوه د اروپا دهرې سيمې څخه ددې فوځ د بسپنې له پاره مالې او خوراکې تعاون را روان دې. په حقيقت کې دا يو صليبې جنګ دې اوياد ساتئ چې دا جنګ دعيسايت مذهبی جوش د اسلام پر خلاف راپارولې دې. د وينس او جينوا دجمهوريتونو بحري بيړۍ هم د عيسايي لښکرو د بسپنې له پاره رارسيدلي دی..... په دا سې حال کې چې د بدقسمتۍ څخه دعثماني سلطنت بحري ځواکونه د نشت سره برابر دي . په دې خاطر هونياډ فکر کوي چې زمونږد سلطان فوځونه به د کوچنۍ اسيا څخه، چيرې چې هغوې د قونيا د اميرکرمانيا په سيمه کې په جنګ کې مصروف دي اروپا ته ولاړې نه شي..... اتحادي ځواکونه په ښکاره توګه دلارډ سالاس تر قومندې لاندې دي خو په حقيقت کې دهغوې سردار دهنګري د پخوانې پادشاه « سجمنډ» نا جايزه زوې « هونياډې » دې چې په دې وختو کې دعيسايي نړۍ تر ټولو ستر اتل ګڼل کيږي.

د محمدچلبي په ژبه کې دومره اغيزو چې په کمرې کې ټول سالاران خاموشه او غلي ناست و ، محمد چلپې د هونياډې دفوځ داسې يو انځور وړاندې کړ چې قاسم خان يې هم په عسکری مهارت اوپوهه باندې قايل شو . په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې وخت کې هغه ته دا ډاګیزه شوه چې دجنګ په اړه دا خبرې کونکې ، نړۍ کتونکې او عزتمنده وګړې د سلطان دخور میره دې.

قاسم په ډیره مؤدبه توګه د محمد چلپې څخه وپوښتل:

« دورنده سالاره ! که د محاذ حالات دومره خراب وي نو بیا خو معظم سلطان ته پخپله په کارو چې د اسلامي فوځ قیادت وکړي .»

محمد چلپې د قاسم په لور مخ ور و ګرځاوه او په خندانه توګه یې ورته وویل:« داسې بریښې چې ته به قاسم بن هشام اوسې. ستا د میړانې او بهادرۍ قصې هلته سلطاني محل ته رارسیدلې دی. خیر په هر صورت. ستا د پوښتنې ځواب دادې چې: معظم سلطان به په خپله دجنګ قیادت کوي ، زمونږ دغه اتیازره کسیز لښکر خو یوازې د لمړیو دلګیو په څیر مخته ورځی»

خو قاسم د یوه فکر په اساس یوه ځل بیا ترې وپوښتل:« دورنده سالاره ! که د محترم سلطان دراستنیدو دمخه زمونږ فوځ د هونیاډی د فوځ سره لاس و ګریوان شی نوایا په هغه وخت کې به هم زمونږ ځواکونه د سلطان د رارسیدو انتظار کوي ؟

« نه ! که داسې وشول نو مونږ به په کلکه مقابله کوو . او انشاء الله دمعظم سلطان د رارسیدو دمخه به دښمن ځپوو .» دمحمد چلپې په لهجې کې عزم او هوډ وو. هغه په جګه غاړه ځواب ورکړ.

په دې وخت کې اغاحسن ترې وپوښتل:« دورنده سالاره ! اوریدل کیږي چې دلته په اورنه کې دقیصر خطرناکه جاسوسان شتون لري او هغوې دمعظم سلطان په مقابل کې په سازشونو لګیا دی ؟

د اغا حسن دخبرې سره سم ټول سالاران غوږ په اواز شول ، محمد چلپې ځواب ورکړ.« دغه ډول راپورونه ماته هم را رسیدلې دي خو تر اوسه پورې په چا لاس نه شی تر پورته کیدې. خو تر هغې چې د قیصر پورې اړه لري نو هغه خو دهمغه لمړۍ ورځې راپدی خوا د مړانو دجنګولو ، خنزیرانو ، سپیو او مږزانو د لوبولو شوق لري. ډاګیزه ده چې داسې شخص به نیغ په نیغه د جنګ میدان ته د راتلو په ځای په همدې ډول سازشونو تکیه کوي.....مونږ په افواهاتو باندې کنترول پیدا کړې او معظم سلطان ددې خبرو د چانولو له پاره ډیر پوه او ماهره وګړي ټاکلي دي
.

داسې معلومیده چې محمد چلپې د قاسم د منصبي دندې څخه خبر و . خو په عام محفل کې یې دهغې د یادولو څخه ډه ډه کول مناسب و ګڼل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغا حسن په خونه کې تر ډېره پورې په مختلفو موضوعاتو باندې خبرې کیدې ، ان تر دې چې د ماسپښین د لمانځه واخت راغې. دسلطان دخور میړه محمدچلپي دنورو سالارانو څخه اجازه واخسته او په کومې لورې ولاړ. تر څنګ یې د اغاحسن په کمره کې ټول نور سالاران هم د ماسپښین دلمانځه د ادا کولو له پاره را ووتل ، اوس نو په دې خونه کې یواځې اغا حسن او قاسم دواړه ځانته پاته شوي و. قاسم د نورو وسالارانو د وتلو وروسته تر ډېره ځنډه پورې خاموش ناست و اوبیا پورته شو اود خونې دروازه یې د دننه څخه کونډه کړه. اغاحسن په ډېر تجسس سره د قاسم خان دې کار ته کتل او بیا یې ترې په ډېره رازداره توګه وپوښتل:

« قاسمه ! څه خبره ده ، نن خو ډېر په فکر کې ډوب معلومیږې »

قاسم اغا حسن ته دخپل سره د رانژدې کیدو اشاره وکړه اوبیا یې په ډېر ټیټ اواز سره اغاحسن ته وویل: « آغا !..... تاوکتل چې قومندان اسلم زما د تنخوا په خبره باندې څه ډول تبصره وکړه. ؟»

اغا حسن ځواب ورکړ: « څه ډول ؟ په ما خو دهغه خبرې ښه و نه لګیدې. د یني چري ټول سپاهیان د سلطان د زامنو په خیر دي ، مونږ ته د تنخوا او مال و دولت سره کومه دلچسپي نه شته. اسلم خان ډېره ناوړه خبره وکړه او زما په آند چې په ټولو ډېره بده ولګیده. خو تا ترې څه مقصد تر لاسه کړې دې ؟»

اغا حسن یو پاک سپاهي و ، د سراغ رسانۍ سره یې سروکار نه درلود. د اسلم خان خبره پرې په ښکاره توګه بده لګیدلې وه ، خو قاسم ، داسلم خان په اړه په شک کې لویدلې و. ځکه هغه په یني چري کې د غلطو افواهاتو دخپرونکو پلټنه کوله. سلطان مراد خان ثاني په ریښتیا چې یو تجربه لرونکې پادشاه و. دا چې هغه د سراغ رسانۍ د کار له پاره د قاسم بن هشام په خیر ځوان ټاکلې و دهغه د بصیرت ښه ګڼل کیده. قاسم دهمغه لمړۍ ورځې څخه هر چاته د شک په سترګو کتل. هغه د اغاحسن خبرې واوریدې او اوپه تأدیبي توګه یې وویل: «اغا ! دعقل څخه کار واخله. دې ته هم ووینه چې اسلم خان د لښکرو سره د تللو څخه ځان په څنګ کړې دې. په داسې حال کې چې د سلطان پټه محکمه وایي چې دسلطان سره غداران به د سلطان په نه موجودیت کې دسلطنت پر خلاف بغاوت جوړوي ، اودا هم ویل شوې چې دیني چري یو شمیر سالاران هم ددې غدارانو سره ملګري شوي دي.»

د قاسم په خبرو اغا حسن په فکر کولو مجبور شو. اغاحسن په پلټونکو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:

« دا خو ماته ډاګیزه شوې ده چې زمونږ په فوځ کې تور لیوان شتون لري. خو د اسلم خان په اړه ما ددې نه مخته هیڅ دا ډول فکر نه و کړې. ستا خبره مې زړه ته را غورزي. ځکه تر هغو چې زما معلومات دي ، دهغې په اساس د اسلم خان په کور کې د کوچنې د پیدا کیدو له پاره لا تراوسه ډېر وخت شته. هغه زما دوست دې. څو ورځې دمخه یې ماته ویلي و چې خداې تعالې به ورته د شوال په میاشت کې لمړنې اولاد ورکړي. خو نن چې هغه کوم عذر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وراندې کړ نو زه هم پرې حيران شانته شوم ، اوبيا تر ټولو ستره خبره داده چې يو سپاهې دجنګ ميدان ته د تللو په وخت کې هيڅکله هم عذر نه کوي ، ولو که هر څومره ستونزې هم ولري.»

قاسم ډاډمن شو . اوس ورته ډاګيزه شوه چې په اسلم خان يې شک کول سهي وو . هغه دڅه ويلو له پاره خوله پرانسته چې يو ناڅاپه يې خبره و دروله دهغه سترګې د دروازې په لور واوختېتې. دهغه شپږم حس رابيداره شوې و ، دقاسم د سترګو په ځليدا اغا حسن هم په پلټنې پيل وکړ. قاسم په خپلو شونډو باندې ګوته کيښوده او اغا حسن ته يې د چپ پاته کيدو اشاره وکړه. اوپخپله دخپله ځايه راپورته شو . اوس نو هغه په پټوپښو د دروازې په لور ولاړ. دروازې ته نژدې ورسيد او په يوه بې اوازه توګه يې د دروازې کونډه پرانسته. اوبيا يې و ناڅاپه ددروازې دواړه پلې په يوه شرک سره پرانستې ، د دروازو دپرانستو سره سم يو درز شو او د يني چري يو فوځي دکوټې دننه راپريوت. داسې بريښيده چې هغه د دروازې دپلې سره غوږ ايښې و او د اغاحسن او قاسم خان دخبرو د اوريدلو هڅه يې کوله.

قاسم اواغاحسن دواړه ژر تر ژره خپلې تورې د نيام څخه را وويستې ، قاسم خپله توره په هوا کې و خوزوله او مخته ولاړ او ددروزاې کنډه يې بيا کلکه کړه. دا ديوه سراغ رسان په څير دهغه لمړۍ معرکه وه. د يني چري دغه سپاهې د اغاحسن او قاسم د تورو په کتلو سره وارخطا شو. دهغه په مخ باندې د مرګې زيړې راخپور شوې و. او په چغو او سورو يې پيل وکړ. قاسم دخپلې تورې څوکه دهغه په ورميږ کيښوده اوشاته يې ټيل واهه او دديوال سره يې و نښلاوه. قاسم ترې په ډير غضب اوقهر سره و پوښتل:« تاولې زمونږ خبرې اوريدلې ....؟ ته څوک يې ؟.... اود چاپه وينا دلته د جاسوسۍ له پاره راغلې يې ؟»

ددې ځوان ستونې وچ شوې و . هغه توکانې تيرې کړې تر څو خپل حلق تازه کړي. په همدې وخت کې اغا حسن چې دغه ځوان ته يې په پوره غور سره کتل وويل « دا د يني چري د دوويشتم دلګې عسکر دې چې د اسلم خان د قومندانۍ لاندې جنګيږي.»

د اغا حسن په خبره قاسم خان په ډيرو معنې لرونکو سترګو دهغه په لور وکتل اوبيا يې ددې ځوان څخه وپوښتل : « نوم دې څه دې ؟»

«تت....تر....ترکبا....ترکباز....» ځوان د ويرې په ترټرۍ ژبه خپل نوم ووايه. « زمونږد خبرو د اوريدو له پاره ته دلته چا را استولې يې ؟» قاسم ترې يو ځل بيا وپوښتل.

خو دا ځوان خاموشه پاته و . قاسم د خپلې تورې څوکې ته لږ څه نور زور هم ورکړ ، دترکباز د سترګو اوښکې راغلې. دهغه د ستونې څخه د حلاليدونکې وزې د اواز په څير اواز را وت. قاسم ترې يو ځل بيا خپله همغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه تکرار کړه .« وو ایه چې تا دلته چا را لیږلې وې ؟» که چیرې را ته یې و نه وایې نو یاد لره چې زه به ستا پښې اولاسونه پرې کړم او په چوک کې به یې ګوذار کړم.»

دویرې ځخه د ترکباز رنګ د خزان د پاڼو په څیر ګرزیدلې و ، خوبیا یې هم څه ونه ویل. کیدې شې چې هغه نه غوښتل د چا نوم واخلي. کله چې قاسم وکتل چې ترکباز په اسانۍ سره اقرار نه کوي نواغا حسن ته یې د ترکباز د پښو اولاسونو د تړلو اشاره وکړه.

اغ حسن خپله توره کېښوده او دخپل صندوق ځخه یې رسۍ را وویستله او لکه شیبه وروسته ترکباز لاس و پښې تړلې د زمکې په فرش باندې تړلې پروت و . اوس نو اغاحسن او قاسم دهغه تر څنګ ناست و، قاسم ورته وویل :« ګوره ! مونږ ته ووایه چې ته دلته چا را استولې یې. اوکه نه ته پوهیږې چې مونږ به ستا غوښې ټوټې ټوټې کړو » ددې خبرې سره سم قاسم په خپله توره دهغه مټ ورزخمې کړ ، دهغه کمیس و شکید اود اوږې ځخه یې وینې را روانې شوې. اوس نو هغه بلکل ویرې اخستې و هغه دخپلې مړینې له ویرې په فریاد او ژړا کې وویل چې:

« زه ..... زه ....اس.....اس .....ودي ....اس ودي..... اسودي رالیږلې وم..... او زه ....»

په دې وخت کې دکمرې دکړکۍ نه یو غشې راغې او دترکباز په ستونې کې و ننښت. ..... تر یوه وخته پورې خو قاسم او اغاحسن هم په دې و نه پوهیدل چې دا څه وشول. ترکباز په خپلو وینو کې ککړ پروت و. لاس و پښې یې تړلې وې ، اوسترګې یې دخپلو ګاټوسره راوتلې وې. ..... هغه دمړینې په حال کې و .غشې دهغه د ستونې سره یو ځاې ننښتې و اودهغه ساه یې وربنده کړې وه.

خو کله چې قاسم خپل فکر راسم کړ نود برق په څیر یې ټوپ کړ او دکمرې دروازه یې پرانسته او بیرون ووت. اوس نو هغه هلته د بیرکونو تر مخ جوړې شوې برنډې کې منډې وهلې. هغه د عمارت اخري برخې ته روان و .ځکه هلته په چت باندې دختلو له پاره د خټوځخه زینې جوړې شوې وې. قاسم په ډیره بیړه په زینو باندې ور وخوت. دهغه تر شا اغا حسن هم په منډه کې و خو دواړو شاته نه کتل. هغوې څو ثانیې وروسته دبام سر ته ورختلې وو. خو دلته په راتلو سره هغه نا هیلې شول ، ځکه دترکباز وژونکې دبام هغه بلې لورې ته ټوپ وهلې و او تښتیدلې و . کله چې قاسم اغا حسن بام ته د راختلو په وخت کې وکوت نور ورغږ یې کړ « منډه کړه ....دلته نه شته ......هغه بلې لورې ته...... د بوټو په لور یې ووینه.... هغه د بام ځخه ټوپ وهلې دې.»

قاسم هم په خپله بیرته شاته منډه کړه او د سیلۍ په څیر د عمارت شمال لور ته ورغې خو دلته هم اغا حسن او قاسم ناهیلې شول ، ځکه دښمن د ولکې ځخه وتلې و ، قاسم او اغا حسن د فوځ د یوه دلګې سره یوځاې ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

معسکر شاوخوا ټوله سیمه وکتله خو د ترکباز قاتل داسې غیب شوې و لکه دخره د سره نه چې ښکر غیب وي. د ماښاام دلمانځه وروسته چې کله بیرته کمرې ته راغې نو اغا حسن ته یې وویل.

«د ترکباز لاش سره دې څه وکړل ؟»

« هغه خو د جاسوسۍ د څانګې مشر بهرام خان له ځانه سره یوړ. کوم وخت چې مونوږ د قاتل په لټه کې و نو بهران خان دلته راغلې و اوخپل کار یې تکمیل کړې و ، » اغاحسن ځواب ورکړ او قاسم یو اوږود ...... اوووو وکړ.

قاسم ترې یو ځل بیا و پوښتل « ښه ، دا راته ووایه چې ستا په ذهن کې ددی پیښې په اړه څه معلومات را پیدا شو ، اودا چې دا « اسودي » به څوک وي ؟ ځکه ترکباز د مړینې نه مخته د اسودي نوم اخستې و.»

« نه ، ماته په دې اړه کوم خاص معلومات نه شته ،.... کله چې هغه ټک ټک کاوه ...... او آس آس یې وایه نو مافکر کاوه چې هغه به اسلم خان ویل غواړي. خو هغه بیا د اسودي نوم واخست. ..... څرګنده نه ده چې دا اسودي څوک دې ؟ د اغا حسن په مخ باندې دژور فکر کولواغیز و. قاسم د کوم خیال سره اغا حسن ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« اغا ، ته د اسلم دقومندې لاندې بل کوم سپاهې را وبوله. کیدې شې چې د اسلم تر لاس لاندې وګړي هغه ته د اسودي په نوم غږ وکړي. ځکه چې په عمومي توګه د فوځ عسکر خپلو سالارانو ته دخپلې خوښې نوم ورکوي. داسلم مخ اوځیره هم توره ده ، کیدې شي دهغه د لاس لاندې وګړي د هغه د تور رنګ په خاطر هغه ته اسودي غږ کوي.

د قاسم دخبرو سره اغا حسن یو ټکان وخوړ ، اوپه ستاینوکو سترګو یې د قاسم په لور وکتل او ویې ویل: « په خداې چې ته ډیر ذهین انسان یې. ته باید د همدی پټې څانګې مشر اویا شاهی سراغ رسان واوسې.ته بلکل سهي خبره کوې ، داسلم خان دغه نوم دهغه تر لاس لاندې خلکو نه دې ایښې ، بلکه په یوه وخت کې پخپله سلطان هغه د اسودي په نوم یاد کړې و . په دې اساس اسلم خان کله کله دخپل نوم سره د اسودي لقب هم استعمالوي. خو بدي دا ده چې ماته داخبره مخکې ولې په یاد را نغله. په حقیقت کې د قاتل لټون زما دماغ هغه لورې ته متوجه کړې و .» هغه حسن په ډیره څرګنده او ډاګیزه توګه دا خبرې کولې. قاسم خان هم په ډیر عجیب حالت کې ناست و. ځکه یو ډیر مهم سراغ یې موندلې و. هغه لږ څه په ژولې توګه اغا حسن ته وویل.

« اغا !...... فکر کوه چې اسلم ددې پیښې څخه خبر نه شي. زه غواړم هغه په کومې ځآنګړې توګه تر خپلې ولکې لاندې راوړم.» د قاسم په خبرو اغا حسن ډیر زیات حیران شو اوویې ویل « غواړې هغه ونیسې ! مقصد دې څه دې ؟ ته په کوم حیثیت په هغه باندې لاس ږدې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم ته دا احساس پیدا شو چې هغه باید د اغاحسن تر مخه په قاسم باندې د ولکې کولو خبره نه وې کړې ،خو اوس یې خبره د خولې څخه وتلې وه. په دې خاطر یې د درواغو ویلو په ځاې هوډ وکړ چې د اغاحسن په څیر مجاهد شخصیت د خپل ځان ملګرې کړي.

« په حقیقت کې زه د سلطان له اړخه په وختي ډول د سراغ رسانۍ له پاره ټاکل شوې یم. ما ته په دې لړ کې ستا کومک ته اړتیا ده. زه د پخوا څخه یو شمیر خلک تر خپلې څارنې لاندې لرم. خو دکوم څرګند ثبوت د نه لرلو په اساس دهغوې پر خلاف لاس نه شم پورته کولې. خو اوس د لمړي ځل له پاره ماته ددې سازشي زنځیر یوه کړۍ تر لاسه شوې ده. په دې خاطر زه غواړم اسلم خان اسودي په ناڅاپې توګه و نیسم.»

دقاسم ددې نوې دندې د اوریدو په اړه اغا حسن ته کومه حیرانتیا پیدا نه شوه. بلکه تر یوه حده پورې خوشحاله شو. بیایې په خندانه توګه قاسم ته وویل. « اسلم خان اسودي ته خو به معلومات ورپه برخه شوی وي چې دهغه رالیږل شوی عسکر دمړینې په وخت کې د اسودي نوم اخست.»

د اغا حسن خبره بلکل په ځاې وه. قاسم دیوې لمحې له پاره فکر وکړ اوبیایې وویل. « زما په آند ، تر هغو چې اسلم خان ته دا یقین تر لاسه شوې وی چې زمونږ په لاسوکې د هغه د نیولو له پاره کوم څرګند ثبوت نه شته ، نو هغه به د تیښتې هڅه نه کوي ، او پخوا تر دې چې هغه وتښتي نو زه به یې څټ ورمات کړم»

په همدې وخت کې قاسم د کوم آند په اساس یو ځل بیا وویل : « اغا ! ایا تاته د اسلم خان اسودي د اوسیدو د ځاې په اړه معلوما ت شته.؟»

« مقصد دې څه دې ، ایا نن شپه خو به نه غواړې هغه ونیسي ؟» اغا حسن ورته په پلټونکو سترګو وویل. قاسم ورته د هوکړې په خاطر سر و خوځاوه.« بې شکه چې زه د نیکۍ په کار کې دځنډ کولو قایل نه یم. زه به همدانن ددې غدار په سر د تندر په څیر راپریوځم ، زه به د هیواد ددې دښمن څخه د قیصر د ټولو جاسوسانو نومونه را باسم.»

اغ حسن په پوره دلچسپۍ سره د قاسم خبرو ته غوږ اینبې و. بیا یې سمدستي وویل:

« سهې ده ، زه هم له تاسره یو ځاې ځم.» « یوا ځې ته نه بلکه قومندان امیر خان هم له ځانه سره یو ځاې وړو. کیدې شی چې اسلم دفاع وکړی اویا دهغه څه نور ملګرې دهغه د ملاتړ له پاره را و ځغلي.»

ددې خبرو نه وروسته تر ډیره وخته پورې اغا حسن او قاسم په خپل راتولنکې پلان او په مختلفو امورو باندې خبرې اترې وکړې ، ان تر دې چې شپه پخه شوه ، قاسم را پورته شو او ویې ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ به نیمه شپه دخپل پلان د پلي کولو له پاره حرکت کوو .دا ډیره ښه شوه چې تاته د اسلم خان دکور لاره اوګودر معلوم دي...... اوس نو ستا په غاړه دا کار هم دي چې امیر خان هم په دغه ټول پلان باندې خبر کړې او په خپل وخت یې له ځانه سره د چونۍ تر دروازې پورې راوړې.»

قاسم خان ، اغا حسن ته خپله دنده ور وښوله ، دقاسم د هرې خبرې سره اغا حسن د اثبات سر خوځاوه. د ټولو امورا تو د ترسره کولو وروسته ، قاسم د اغا حسن څخه اجازه واخسته او خپل کور ته رهي شو.

شپه تر نیمایي زیاته تیره شوې وه. د اورنه په فوځي چونۍ په سیمه کې دافسرانو د اوسیدو دځایو ته نزدې درې آس سپاره تر سترګو شول. دا دهغوې افسرانو داوسیدو ځای و چې کورنۍ یې درلودې. ددې د اوسیدو د ځایو شاتنۍ برخه کې د شاه توتو ګڼې ونې ولاړې وې ، دلته به ټوله ورځ د افسرانو کوچنیانو خپلو ځانو ته شاتوت را ټولول. دغه درې واړه آس سپاره د شاتوتو دې ونو ته راورسیدل او همدلته و دریدل. دلته د ونو سیوري دتیارو په ډیرښت کې کومک کاوه. دا درې واړه دخپلو اسونو څخه را کیوتل او خپل اسونه یې د شاتوت په ونو پورې وتړل. اوس نو دغه درې واړه سیوری د عمارت په لور روان شول.

د عمارتونو په دریم کتار کې لمړنۍ کور د اسلم خان د اوسیدو ځای و. دغه درې واړه سیوري همغه لورې ته ورغلل. کله چې د اسلم خان کور ته ورنژدې شول نو و دریدل. دا دپښو خښتو څخه جوړ شوې یو کوچنې داوسیدو ځای و .ددې کور بیرونۍ دروازه دکوڅې په لور څوارلس فته ستره وه ، شاته یې د کور داوسیدو د کوټو دیوالونه وو. دامیر خان سیوري د کور شاته برخې په لور ولاړ. اغاحسن او قاسم ددروازې په لور ورغلل. دیني چړي دغو درې واړو افسرانو خپل مخونه را نغاړلي وو. هغوې د چیتا په څیر په پوره چالاکۍ سره دکور دروازې ته راغلل او دروازې ته یې غوږ ونیوه. هغوې غوښتل دکور دننه کوم اواز واوري ، تر ډیره وخته پورې د دروازې څنګ ته ولاړ و تر څو دکور دننه د حرکت څخه ځانونه خبر کړي. وروسته بیا قاسم په دې ډاډه شو چې اسلم خان اودهغه کورنۍ د خرګوش په خوب ویده دي ، په دې خاطر یې سمدستي د دروازې په سر د ورختلو له پاره ورټوپ کړ ، دهغه وجود په تور رنګه کالیو کې پټ و او په خپله ملا یې دوه عدده خنجرونه تړلي وو. بلې لورې ته یې د تورې خالي نیام را ځوړند و ، ځکه توره قاسم خان په خپله خوله کې نیولې وه. تر شا یې د غشو ستره کڅوړه وه ، قاسم په ډیر احتیاط سره هغه لورې ته ورکوز شو ، اغا حسن همدلته په کوڅه کې ولاړ و تر څو د اسلم خان د کور ددرې دپرانستو وروسته ور ننوځي. قاسم خان په ډی احتیاط سره دروازه پرانسته ، او اغا حسن یی دننه راننویست.

په بل اړخ کې امیرخان هم خپل کمالونه ښوول ،هغه د کور د شا له مخې د ونو په کومک د کربوښي په څیر خپلې پنجې لګولې اود کور چت ته را وښوت. دچت په منځ کې دتللو په ځای یې دبام په یوې لورې دیوال باندې په پټو پښو لکه دپیشو په څیر تګ کاوه ان تردې چې د کور دبام تر زینو یې ځآن راورساوه. هغه ددې ځآیه دکور تیاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګړ په ښه توګه کتلې شو . امير خان په تر ټول پورته پاټکې باندې غلې کيناست. هغه دهمدې ځايه د اغا حسن او قاسم خان د فعاليت څارنه هم کوله.

قاسم او اغا حسن دبيروني دروازې څخه دننه راغلي و، هغوې هم دلته د کور په انګړ کې و ، په انګړ کې د شاتوتو يوه ستره ونه ولاړه وه.ددې ونې سيوري لکه د پيري په څير په ديوالو باندې پريوتې و. دسپوږمۍ شپه وه. خوسپوږمۍ خپل ځو منزلونه وهلي و او نزدې و چې د لمر په تعقيب کې دهغې د شفق څخه ور ټوپ کړي. قاسم او اغاحسن مخته ور غلل او برنډې ته ور ننوتل.دلته ډيره تياره وه او دکوټو دروازې دد ننه څخه تړل شوې وې. قاسم او اغا حسن په بيلو بيلو دروازو باندې غوږون کيښودل تر څو د ددننه څخه کوم اواز و اوري. خو په کوټو کې پوره پوره خاموشي وه. قاسم ته دا کار څه غير قدرتي ښکاره شو. خوهغه پرې و نه پوهيده. بلاخره يې په دروازې باندې زور وکړ ، خو هغه وخت ډير حيران شو چې دروازه کونډه شوې نه وه. هغه سمدستې دروازه پرانسته ، اواغا حسن ته يې هم دخپل ځان په لور د راتللو اشاره وکړه. په خپله همدې تيارې خونې ته ور ننوت.

څو لمحې وروسته هغه په خونه کې دننه ور ننوتې و خو کوټې ته و ر ننوتلو سره سم نزدې و چې په هغه يو افت را پريوځي. په هغه چا د توري داسې دروند ګذار وکړ چې نژدې و سر يې له تنه جدا کړي خو معلومه نه ده چې هغه کوم ځواک و چې قاسم يې ټوپ وهلو ته اړ کړ. قاسم ټوپ کړ اويوې لورې ته ودريد اوپه دې توګه په تياره کې دپټ دښمن دتورې دغه وژونکې ګذار هسې ولاړ.

اوس نو قاسم ځان سنبال کړې و. هغه د خپل دښمن دتورې بل ګذار دهغه د تورې د پړک په واسطه و کوت اودبيا يې هغه دخپلې تورې په زور تم کړ. اوسپنه د اوسپنې سر و جنګيده او د ټنګ اواز ترې راپيدا شو ،داسې بريښيده چې دښمن يوا ځې نه دې بلکه دهغه بل کوم ملګرې هم دلته شاوخوا کې پټ شوی و. هغه ملګرې يې په اغا حسن باندې يرغل وروستې و ، ددې نه دا را څرګنده شوه چې اسلم خان اودهغه ملګری لا دپخوا څخه په سنګر کې ناست و.قاسم په همغو تيارو کې ددښمن د تورې ګذار تمباوه. بيا هغه يو ناځاپه يوبل داو ولوبوو. هغه خپله پښه و غځوله او په زمکه پريوت. اوپه همدې ملاسته کې و خويد او ددښمن پښو ته يې ځآن ورساوه. مقابل لورې غوښتل چې په قاسم د پاسه راپريوځي خو په دې وخت کې قاسم دخپلې تورې څوکه پورته ونيوله ، په دې وخت کې مقابل لورې په قاسم راپريوت خو توره يې په ګيډه کې ولاړه او ترشا يې ووتله. دغه تياره خونه يوې چغې ولړزوله اودمقابل لورې دګيډې څخه د وينو سيلاب راسر شو. قاسم ددښمن را پرځولو وروسته بيرته پورته شو اوپه بيړه بيرون ووت. خو دلته اغا حسن خپل مقابل لورې دښمن څو لمحې دمخه ختم کړې و. اغاحسن اوقاسم ته د زينو په لور د يوه سيوري دمنډې اواز تر غوږو شو ،اوبيا دلږ ځنډ وروسته دتورو د ټنګار اواز راغې ، داسې معلومه شوه چې اميرخان هم ددښمن سره په ټکر کې لويدلې دې. کله چې اغا حسن او قاسم د زينو په لور ورمنډه کړه ، خو پخوا تر دې چې هغوې په زينو ور وخيژې د زينو څخه د يوه دروند شي د راپرزيدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اواز یی واورید، خو دا کس دقاسم په پښو کې د لویدو سمدستې وروسته بیرته و درید ، اغا حسن هغه د سپوږمۍ په رڼا کې و پیژانده چې اسلم خان دی. دهغه څخه توره لویدلې وه اوپخپله د زینو څخه رالویدلې و خو روغ و جوړ و. قاسم خپله توره پورته کړه اوداسلم په ورمیږ یی ور کینښوده. اسلم جرءت وکړ اوپه لوړ اواز یی وویل: « څو......څوک یاستئ ؟اوزما څخه څه غواړئ ؟»

کله چې اسلم اواز رااوویست نو قاسم خپلې تورې ته نور هم زور ورکړ او د زمري په څیر یی په غړمبار پیل وکړ او ورته یی وویل:

« اسلم خانه ! ته مونږ ډیر ښه پیژنې چې مونږد اسلام او وطن د غدارانو له پاره مرګ ثابتیږو. ته که غواړې څه مراعات تر لاسه کړې نو ستا خیر په دې کې دې چې ته باید هر څه چې درسره وي مونږ ته یی ډاګیزه کړې.»

«څه ....څه دروته ډاګیزه کړم ؟......ما ....ماته خو څه معلوم نه دي ، که چیرې تاسو ماته څه وویل نو تاسو به پخپله هم خوندی پاته نه شئ. تاسې د یني چري په یوه سالار لاس پورته کړې دې» په دې وخت کې اسلم خان حوصله په ځای کیده.....

قاسم په ناڅاپی توګه د اسلم خان د ورمیږ څخه خپله توره را دیخوا کړه ، اسلم په حیرانتیاسره د قاسم په لور وکتل ، خو څو لمحې وروسته دهغه دردناکه چیغو ټوله فضا و څیرله. قاسم خپل توره په پوره توګه دهغه د ښې اړخ په ورون کې ور ننویستې وه. د تکلیف اوزخم ددرد په خاطر دهغه ستونې نور د چغو څخه چاودیده. کیدې شي چې دهغه چیغې په شاوخو کورنو کې هم اوریدل شوي وي ، اوس نو چې اغاحسن او قاسم څه کول غوښتل باید سمدلاسه یی تر لاسه کړې وي. امیر خان هم تر دې وخته پورې هملته په چت باندې ناست.و . هغه د یوه ښه روزل شوي عسکر په څیر خپله مورچه پرې نه ښوده. قاسم د اسلم په ورون کې خپله توره ننویستې وه خو بیرته یی و نه ویستله. اسلم دتکلیف د زوره چغې او سوری وهلې. خواغا حسن ورمخته شو اودهغه په خوله یی لاس کینښود اوخوله یی وربنده کړه. قاسم د یوه وینه تویونکې انسان په څیر د اسلم خان په سترګو کې ورکیوت او ورته یی وویل:

«اسلم خانه ! د ژوند څخه ډیر ارزښتناک بل کوم څیز نه شته. په ځانګړې توګه ستا په څیر غدارانو ته. اوس کې ته غواړې ژوندې پاته شې نوربښتیا ربښتیا ووایه چې ستا رالیږل شوي کس ولې زمونږ خبرې اوریدلې.؟..... دا راته هم ووایه چې د ابوجعفر سره دې اړیکې تر کومه ځایه دي ؟ .... اوپه یني چري کې ستا نه اخوا نور څومره کسان د قیصر جاسوسان دي. ؟..... اویاد ساته ، چې نورې چغې و نه وهي ، او که نه زه به دې غوږونه در پرې کړم.

»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم په خبرو کې ډیره زیاته سفاکي او بې دردي وه. اسلم خو پریږده چې اغا حسن هم د قاسم په خبرو باندې لړزیده. اغاحسن دقاسم په اشارې سره د اسلم دخولې نه لاس لرې کړ، اسلم د قاسم د سفاکۍ څخه دومره ویریدلې و چې دډیرو سختو دردونو سره سره یې بیا هم ژبه و دروله. دقاسم دبیا پوښتنې په اړه هغه د طوطی په څیر په خبرو پیل وکړ. هغه وویل چې په حقیقت کې ابوجعفر د قیصر جاسوس دې اودعثماني سلطنت د تباه کولو په خاطر دلته د تیرو شلو کالو څخه میشت شوې د ې. هغه دا هم وویل چې ابوجعفر په یني چري کې هم دخپلو جاسوسانو جال خپور کړې دې. خو هغه په یني چري کې دموجوده جاسوسانو نوم او ادرس و نه ویلې. هغه دیوه سالار نوم واخست چې څټ یې ځوړند شو ، داسې معلومیده چې هغه بې هوشه شوې وي ،په همدې وخت کې امیر خان د چت څخه په مرموزه توګه دوې ته وویل چې « تر څنګ کور کې څه حرکت تر سترګو کیږي ، ،تاسې په بیړه خپل کار تر سره کړئ»

قاسم په مایوسۍ سره د اسلم په لور وکتل او د لږڅنډ وروسته یې خپله توره دهغه د ورانه څخه را وویستله. اسلم د بې هوشۍ په حال کې په زمکه ترپیده .خو سترګې یې پرانه نستې ، قاسم ، اسلم په همغه ځاې کې پریښود . او اغا حسن ته یې د پورته ختلو او د امیرخان سره دخبرو له پاره ورولیږه ، خو پخپله هغه بلې بندې خونې ته ورغې. دقاسم په آند چې دلته د اسلم ښځه بنده پاته وه. هغه دروازې ته ور ورسید اودروازه یې ور ټیل وهله. قاسم هملته پرته ډیوه رڼا کړه او دبرنډې په دیوال کې یې پروت مشال هم روښانه کړ ، اوس نو مشال په لاس قاسم بندې دروازې ته ودرید اود هغې د پرانستلو هڅه یې کوله. د لږڅه هڅې وروسته دروازه په یوه کړک سره پرانستل شوه خو هغه ته کمرې ته ور ننوتل په نصیب نه شول ، معلومه نه ده چې د زینو سره پروت بې هوشه اسلم کله په هوش کې راغلې و او په زمکه باندې په ښویدو ښویدو کله د قاسم تر شا را رسیدلې و ،اوس نو دهغه په لاسو کې یو اوږود خنجر د ورایه ځلیده. کله چې قاسم د دروازې پټې ورماتې کړې نو اسلم هغه نیمه دړه را پورته کړه او په قاسم یې د تورې دروند ګذار وکړ ، قاسم بلکل په همغه اخرې لحمې کې د شا له خوا اواز واورید اوپه بیړه را وګرزید. خو اوس ډیر ناوخته شوې و د اسلم خان خنجر د قاسم په ښې اوږې باندې راپریوتې و اودهغې دغوښې دپرې کولو ورسته بلې لورې ته وتلې و. په دې توګه اسلم خان د خپل زخم بدله واخستله. قاسم په زوره زګیروې وکړ. خو په خپل ځاې باندې ثابت قدمه پاته شو، مشال دهغه د لاسو څخه ولویدخو تر اوسه پورې یې رڼا خپروله. قاسم دخپل زخم هیڅ پروا و نه کړه او په پوره زور سره یې خپله توره راخلاصه کړه او داسلم سر یې د تنې څخه جدا او دکوټې منځ کې ور وغورځاوه. دمشال رڼا تر ډیره پورې دننه کوټه روښانه کړې وه. داسلم پرې کړل شوې سر د کمرې په صحن کې رغړیده. اوبیا په هغه بله خونه کې ښځینه اواز تر غوږو شو. دا د اسلم دښځې چغې وې.

قاسم رالویدلې مشال بیا راواخست. او کمرې ته دننه ور ننوت. هغه د رڼا په مرسته وکتل چې هلته یوه ښځه ناسته ده، ټول وجود یې د ویرې نه ریږدیږي ،دهغې په پښو کې یوه تیزه توره هم پرته ده. داسې معلومیده چې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

توره اسلم خپلې ښځې ته د خپل ځان د دفاع له پاره ورکړې وه. خو هغې ښځې دخپلې کمزورتيا په اساس هغه استعمال نه کړای شوه. او د ويرې نه يې لاندې غورځولې وه. د اسلم ښځې چې کله د خپل ميړه پرې کړل شوې سر وکوت نو خپل ذهني توازن يې له لاسه ورکړ ،هغې په راوتلو سترګو تر ډيره پورې نقاب پوشه قاسم ته کتل اوبيا يې يو ناڅاپه په پښو کې پرته توره را پورته کړه او د يوې پاګل وحشي حيوان په څير يې په قاسم باندې حمله وکړه. قاسم څو قدمه شاته شو او بيا ددې ناروزلې ښځې د تورې ګذار په خپله توره باندې تم کړ ، دهغې ښځې توره دهغې له لاسه ولويده او دديوال سره ولګيده. په همدې وخت کې د بيرون څخه د منډې اواز راغې ،دا اغا حسن چې قاسم ته يې ويل چې څو کسه وسله وال کسان غواړې دغه کور د مخې له لورې تر کلابندۍ لاندې راولي. قاسم ددې خبرې په اوريدو سره د برق په څير بيرون ته ور ودنګل اود درې زينې خيزونو په وهلو سره د کور بام ته ورسيد. اغا حسن يې هم تر شا په منډو و. امير خان لا د پخوا څخه هلته په چت باندې موجود و . هغه د عسکري پوهې څخه په ګټې اخستو سره مخکې دمخکې يوه رسۍ دلاندې کيوتلو له پاره دکور شاته غوځولې وه. تر ټولو دمخه اغا حسن لاندې کيوت ، ....بيا قاسم او په اخر کې امير خان هم لاندې را کيوت. اوس نو هغوي بلکل خوندي و . درې واړه په ډيره محتاطه توګه د شاتوت د ونو سيورې ته راغلل او پخوا ددې څخه چې هغه وسلوال کسان دې کورته را ننوځې د يني چرې دغه درې واړه سالارانو خپل کار تکميل کړې و او د فوځې چونۍ د سيمې څخه وتلي و.

سهار د اورنه په خلکو کې عجيبه عجيبه خبرې کيدې. هرې لورې ته حيرانتيا خپره شوې وه. خلکو په ځاې ځاې کې د شپې د پيښې شوې پيښې په اړه خبرې کولې ، ځکه په يوه ورځ کې د يني چرې په عسکرې چونۍ کې څلور کسان وژل شوي وی ، دهر چا په ژبه همدا خبره وه چې د قيصر جاسوسان په اورنه کې را خپاره شوي دي.

خو قاسم په بل کوم فکر کې و. دهغه سره ډير کم وخت و ، خو تر مخ يې کارونه انبارونه وو. په دې وخت کې هغه د بغدادي دروازې ترڅنګ ګرزيده را ګرزيده. ځکه ابوجعفر همدلته اوسيده. اوس ورځ وه خوهغه دا ځاې يواځې په دې خاطر کوت چې په راتلونکې ګام اخستو کې ورته اسانتياوې پيدا شي، بازار کې هم پوره ګڼه ګونه وه. خلکو ترکې خولۍ په سر کړې وې او درانه کالی يې اخستې و ، ټول په خپل کاروباري زوند کې ښتې وو. قاسم په کرار کرار په بازار کې ګرزيده. خو يواځې يو څوکسان د پرونۍ پيښو په اړه په خپلو منځو کې خبرې اترې کولې. قاسم عربی کالی په تن کړی و چې کميس يې تر پښو پورې را غځيدلې و ،په سر يې حجازی لونګۍ تړلې وه ، هغه د بازار د غوغا څخه بې پروا د بغدادي دروازې په لور وروان و. هغه غوښتل د بغدادي دروازې جامع جومات ته ورشي. هغه د بغدادي دروازې جومات ته ور ګرزيدونکې و چې په دې وخت کې يې سترګې د مارسی په ځوان کوچوان باندې ولګيدې. دمارسي کوچوان په بازار کې د څه اړينو شيانو د اخستلو له پاره راغلې و ، هغه غوښتل د مارسی کوچوان (اکبر) سره ووينې ، کله چې د اکبر لورې ته ورنژدې شو نو اکبر هغه وپيژانده

(c) ketabton.com: The Digital Library

« او.... صاحبه ته !.....ته دلته څه کوې ؟..... مارسي ستا ډېره ستاينه کوي ، نن خو زمونږ کورته هغه راغلې دې..... هغه زما دمشرې مالکې دوست دې. .....هغه د چوغې خاوند ....؟

داسې ډاګيزه شوه چې اکبر د قاسم ستونزه اسانه کړه. هغه چې د چا لټون کاوه هغه پخپله د قاسم مخې ته راغې. قاسم سمدستي د اکبر څخه وپوښتل.

« څوک ؟..ابو جعفر ؟»

« هو ! هماغه ابوجعفر..... دنيلا ستګرو خاوند ..»

کله چې اکبر ورته د نيلا سترګو خاوند وويل نو د قاسم ذهن بيا په را وڅرخيد.د نيلا سترګو خاوند عرب اوسيدونکې ، ابوجعفر به تل دقاسم په زړه کې را ټکيده. قاسم سمدستي پريکړه وکړه چې هغه به مارسی ته يو پيغام استوي ، په همدې خاطر يې اکبر ته وويل :

« زه تاته يو ليک درکوم. ايا ته يې په سهي توګه خپلې کوچنۍ مالکې ته ور رسولې شې ؟« هو ! بلکل ، زه به ليک هرو مرو کوچنۍ مالکې ته ور سپارم.»

د مارسي کوچوان دخپل عمر نه زيات چالاکه و. خو اوس قاسم ته ستونزه راپيدا شوه ، ځکه هغه غوښتل په بازار کې دخط د ليکلو کوم ځاې پيدا کړي ، هغه فکر وکړ چې دکوم سراې د منشي د کاغذ او قلم څخه بايد کار واخلي. په دې خاطر هغه د مارسی دکوچوان سره يوځاې د يوه سراې په لټه کې روان شو. په بازار کې پوره ګڼه ګوڼه وه. خلک په پښو تلل راتلل، خويوشمير خلک په خرو اواسونو سپاره په بازار کې ګرزيدل. دهرشي اوهر ډول وسايلو څخه دوکانونه ډک و ، ښځه او نر ټول په پيرلو او پيريدلو کې مصروف و. دا د اورنه تر ټولو ستر بازار و. دا د بغدادی دروازې څخه پيليده او دښار تر منځه پورې رسيده. قاسم او اکبر د سراې د لټون له پاره ان د بغدادي دروازې تر چوکه پورې را ورسيدل ، قاسم د اکبر د وينا په اساس په يوه ځاې کې تم شو ، دا ډېر ستر او ښايسته سراې و ، قاسم اکبر له ځانه سره واخست او سراې ته ور ننوتل. د سراې د عمارت په کتلو سره حيران پاته و ، دا تيږو څخه جوړشوې يو ډېر ښکلې عمارت و ، قاسم دعمارت له منځه تير شواو د استقباليه ميز په لور ورغې ، هلته يو دپوخ عمر سړې دهغوې ښه راغلاست وکړ ، قاسم ورته د کيناستو سره سم خپله خبره وکړه. هغه پوخ عمري سړي سمدستي کاغذ او قلم د قاسم تر مخ کيښوول تر څنګ يې د قلم رنګ هم رامخته کړ. قاسم خان قلم او کاغذ راواخست او مارسي ته يې وليکل:

«نن يو ځل بيا عقاب ستا په انګړ کې دې ، پخوا له دې چې هغه ستا د کيناستو ځاې زيانمن کړي دهغه عزايم ځانته ډاګيزه کړه ، د ستورو د چال چلند په اساس نن ورځ زمونږ له پاره ډېره غوره ورځ ده. د چمن د مرغانو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره د دې عقاب خطر کمیدونکې دې. امید دې چې د شاهین تر راتلو پورې به دغه عقاب د کوم ښکاری ښکار وګرځي. خو دهغه په تګ راتګ باندې ، په ځانګړې توګه نن ورځ ځانګړې څارنه په کار ده ، والسلام»

دا د رازه ډکه لیکنه وه. خو مارسی ذهینه نجلۍ وه ، هغه ته ددې مسئلې ډاګیزه کول ستونزمن کار نه و، قاسم مارسي ته لیکلی دغه لیک را تاو کړ او بیا اکبر ته ورکړ. اکبرپه دې و پوهیده چې کار پوره شوې دې ، نو سمدستې د تللو له پاره تیار شو. خو قاسم یوځل بیا هغه تم کړ. په چوترې باندې ناست دغه پوخ عمری سړې چې د قاسم دا لیک یې دخپلو عینکو لاندې کوت ، حیران پاته و. ځکه د قاسم د لیک مضمون ډیر عجیب و. که چیرې لیک د مارتها اویا ابوجعفر لاسو ته هم ورغلې وې نوبیا یې هم راز ترې نه شو پیدا کولې. قاسم تر اوسه پورې د یوه ډیر پوه سراغ رسان په څیر خپل ځان ثابت کړې و. هغه اکبر ته وویل:

« ګوره اکبره ! .....خپلې مالکې ته دې ووایه چې ددې لیک ځواب به همدا نن راکوې اوهغه هم ژر تر ژره..... اکبره ! ته په خپله د خپلې مالکې ځواب ماته راوړه. زه به نن ماسپښین ستا د راتلو انتظار کوم. ... هلته د لاله شاهین دیادګار تر څنګ.....»

د قاسم د هدایاتو د اوریدو سره سم اکبر خپل سر د درنښت په خاطر و خوځاوه. هغه ولاړ اوقاسم هم پریښود چې ژر تر ژره ولاړ شی. له یوې خوا قاسم اکبر د مارسي د کور په لور ولیږه خو دبله اړخه یې اراده وکړه چې هغه به په خپله د ابوجعفر د څارنې له پاره د مارتها تر کوره ورځې. خو اوس هغه داکبر د بیرته راستنیدو انتظار کاوه. کله چې اکبر د سراې د منشي څخه ووت نو قاسم هم د منشی شکریه ادا کړه او بیرون وتلو له پاره را پورته شو. هغه د سراې څخه د را وتلو په حال کې و چې په دې وخت کې یې سراې ته د یوه اجنبي په را ننوتلو سترګې ولګیدې. دا سړې دخپل شکل اوصورت څخه د هنګرې عیسایی معلومیده ، اوهمدا خبره وه چې قاسم یې دهغه لورې ته متوجه کړې و .دا اجنبي مسافر و اودهغه په شا بار کړل شوې سامان ددې ګواه و چې هغه همدا اوس اورنه ته را ننوتې و ، پخوا ددې څخه چې قاسم دهغه په اړه څه نور فکر کړې واې ، اجنبي بلکل د قاسم سره نژدې تیر شو ،خو تم شو او په ډیر معصومیت سره یې دقاسم څخه و پوښتل.

« ایا دا سراې دې ؟»

د اجنبي د لهجې څخه د قاسم ګمان په یقین بدل شو. دا ریښتیا هم دهنګرې اروپایی اوسیدونکې و ، د قاسم په څیر سراغ رسان د هنګرې ددې اوسیدونکې پوښتنه غنیمت وګڼله اوپه مکمله توګه دهغه اجنبي په لور متوجه شو.

« هو ! تاسې دکومه ځایه راغلي یاست ؟..... ایا ته د سراې په لټون پسې یې ؟» قاسم اجنبي ته دځواب ورکولو په ځاې په عامه توګه ترې وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! زه دهنگرى څخه راغلې يم ، او همدا اوس دې ښار ته راننوتم.» د اجنبي په خبرو کې بلکل سادګي وه ، هغه د شکل او صورت نه د قيصر جاسوس اويا د عيسايي فوځ سپاهي نه معلوميده. دهغه په مخ ساده شانته خندا وه او دسترګو شاوخوا يې تورې حلقې وې. دهغه سترګې هم داروپايي خلکو په څير شنې شانته وې. دهغه په کتلو سره دقاسم اعصاب ارام شوې و. هغه په دې فکر کې شو چې دا شخص خطرناکه نه دې. دهغه لهجه ، خبرې او قواره د جاسوس په څير نه معلوميده. کيدې شي چې دا کوم سوداګر اويا سيل کونکې وي ، په همدې خاطر قاسم د زړه له کومې د تللو پريکړه وکړه، خو دخپلو معلوماتو په خاطر يې داجنبي څخه اخري پوښتنه وکړه. هغه دهغې دمخه يې اجنبی ته وويل:

« هو !دا سراې دې او ډير ښه سراې دې.... ته را ته سوداګر معلوميږې.» د قاسم په استفهاميه لهجه ورته وويل:

هغه سرې وخندل. او خپل سر يې د نفې په خاطر و خوځاوه.« نه ، نه ، ماته سوداګر مه وايه. زه د دنيا د اخستلو له پاره نه يم راغلې ، او نه يې د پلورلو له پاره راغلې يم. زه خو په دې خاطر را وتلې يم تر څو خلک وپوهوم چې د دنيا پيرل او پيرودل بندکړئ ،ژوند ډير لنډ دې اودغه لنډ ژوند په پيرلو او پيردلو باندې له لاسه مه ورکوئ.»

قاسم يو ناڅاپه د اجنبی په خبرو کې دلچسپې واخسته. هغه اجنبي ته په مسکا وويل چې:

« ستا د سوداګرئ خبره سهي ده. خو د ژوند د لنډون خبره دې غلطه ده. ژوند به ولې مختصر وي ، ژوند خو ډير اوږود دې. لمړی په دې دنيا کې ژوند کول په کار دي اوبيا هغې دينا کې. دمرګ ملايکه خو يواځې دانسان بدن لمسوي ،.... هغه د روح دمرکز څخه لرې اوسي....»

اجنبي د قاسم خبرې په پرانستو سترګو اوريدې. بيا يې په بيړه دخپلې شا څخه سامان را ښکته کړ ، او د قاسم سره ورغاړې وت. « واه ! زه څومره خوش نصيبه يم ، په اورنه کې د لمړي قدم د ايښودو سره سم زه د يوه ډير مناسب انسان سره مخ شوې يم. تا د ژوند په اړه ډيره ښه خبره وکړه.... دا ډيره ستره خبره ده. ايا ته خو به حکيم نه يې ؟»

د اجنبی په خبرو قاسم وخندل او ورته يې وويل « نه !دروندہ ميلمه ، دا دومره ستره خبره نه ده. دا خو عامه خبره ده .دا خبره خو تاته د مسلمانانو يو کوچنې ماشوم هم کولې شی.»

اوس نو اجنبي د پخوا څخه هم ډير حيران پاته شو.

« ايا ريښتيا هم دمسلمانانو کوم کوچنې ماشوم دا خبره همداسې کولې شي ؟»

« هو ! يو کوچنې ماشوم هم !» قاسم ورته په خندا کې ځواب ورکړ. اوس نو هغه دغه اجنبي کوم خبطې وګڼې ګڼه. ځکه هغه وکتل چې اجنبي خلا ته ګوری او دخپل ځان سره خبرې کوي. اجنبي ويل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ددې مقصد دا شو چې د مذ هب سره هم د کائناتو په اړه د ستونزمنو پوښتنو ځوابونه شته. ما خو دا فکر کاوه چې مذهب د یوځو کسو پوهو خلکو د لوبو وسیله ده ..... که چیرې مسلمان په مرګ قایل نه وي نو په یقیني توګه به دهغو سره د انسان دموخو له پاره اعلې او برتر شعور شتون ولری..... ددې مقصد خو دادې چې زه بلکل سهی لورې ته راغلې یم.....هو ! زه بلکل سهي ځاې ته راغلې یم. اوس به زه د تندې احساس نه کوم ، ای اربانه ! تا واوریدل چې زه سهي ځاې ته راغلې یم. »

د اجنبي ددې خبرو د اوریدو سره دقاسم دلچسپې نوره هم زیاته شوه. خو دهغه سره دوخت کمښت و. ځکه هغه غوښتل د ابوجعفر د نیولو له پاره پلان جوړ کړي. په دې خاطر ددې نه زیات د پاته کیدو جوګه نه و. هماغه و چې داجنبی ځخه یی رخصت واخست او روان شو. خو اجنبی هغه له لاسه و نیوه « ته چیرې ځې ،.....را ځه لما سره راشه. زه یو اجنبی یم ، ماته لاره و ښیه ، ته ماته ډیر نیک انسان معلوم شوې.»

قام ودرید او په ډیر متانت سره یی اجنبي ته وویل:« درونده ! زه خو اوس له تاسره نه شم تم کیدې ، خو ته همدلته په سراې کې اوسه زه به ستا دکتلو له پاره یو ځل بیا راځم....خو تا ماته خپل نوم او دلته اورنه د راتلو مقصد و نه وایه. نو که ته په دې اړه څه ونه وایی نو زما او ستا تر منځه به دغه بیګانګې ځنګه له منځه ولاړه شي.؟

اجنبي په ډیره ټیټه لهجه وویل« زه ښنه غواړم چې ماتاته خپل نوم و نه ښود. زما نوم «اربا ن» دې ، د هنګري اوسیدونکې یم اوهمدا اوس اوس د قسطنطنیې ځخه دلته اورنه ته راغلې یم ، زه کوم ځآنګړې کار نه کوم خو داوسپنې د ویلې کولو په کار کې پوره مهارت لرم..... اوسپنه زما په لاسو کې ویلې کیږي... په دې خاطر ما دکسب له اړخه ددې وخت داود وګڼه.»

اوس نو قاسم په خلاصو سترګو اربان ته کتل ، قاسم په پوره جوش او ولولې سره اربان د لاسو ونیو او په ډیره مینه یی ورته وویل:

درونده اربانه ! ته دلته زمونږ معزز میلمه یی. ته همدلته په سراې کې اوسه. ستا ټول مصرف به زه ورکړم ، خواوس زه په بیړه کې یم سبا به څه وخت ستا په خدمت کې حاضر شم.

قاسم په معذرت سره داربان ځخه رخصت واخیست. او دسرایه راووت. اوس نودهغه مخ د سلطاني قصر په لور و. ځکه هلته د امرانو د اوسیدو ځایونه و. هغه غوښتل د سلطان دقصر شاتنۍ برخې ته د ابوجعفر دڅارنې له پاره ور وځغلي ، اوغوښتل یی چې دمارتها تر دروازې ور ورسیږي.اوبیا دڅارنې له پاره باید یو داسې ځاې و ټاکي چې دهغه ځایه دابوجعفر په تلو راتلو باندې ځارنه وکولې شي. خو هغه ته د مارتها د دروازې پورې د ورتلو اړتیا پیدا نه شوه.ځکه هغه د لرې ځخه دمارسی کوچوان وکوت. ځکه قاسم لړه شیبه مخته همد ې کوچوان ته دمارسی په نوم یو لیک ورکړې و ، قاسم فکر وکړ چې دهمدې کوځې په سرکې په اکبر باندې ورغږ کړي .....بیا هغه یوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریکړه وکړه اوهمغې لورې ته روان شو په کومې چې اکبر روان و . هغه څو کوڅې داکبر تر شاولاړ اوبیا په یو موړ کې را وګرزید ، وبې کتل چې اکبر د ښار دننه سړک لورې ته روان دې. په دې خاطر یې په هغه ورغږ کړ. اکبر د غږ سره سم و درید کله یې چې شاته وکتل نو خوله یې دحیرانتیا څخه وازه پاته شوه. هغه په ډیره بیړه د قاسم لورې ته راغې ،قاسم دهغه سره دغیرمعمولی یوځاې کیدو په ځاې دمعمول مطابق په لاره دتلو په وخت کې دیو ځاې کیدو پریکړه وکړه. د لږ څه وخت وروسته قاسم او اکبر یوځاې په لاره روان و . اکبر لکه د طوطي په څیر په خبرو لګیاو.

«نن زما مالکه ډیره خوشاله وه. ستا دلیک نه وروسته یې دخوشحالۍ نه ټوپونه وهل ، خو بیا پوه نه شوم چې ولې زما مالکې د مشرې مالکې اودهغې د میلمه دخبرو داوریدو له پاره کړکۍ ته ورغله اوهملته ورته ولاړه وه اوغوږ یې ورته ایښودې. مالکې مې ماته هم وویل چې دهغوې خبرې واورم ......نن مالکه ډیره خوشحاله ده ، صاحبه ! ما ددې نه مخته هیڅکله هم هغه دومره خوشحاله نه وه کتلې.»

اکبر تر اوسه پورې خبرې کولې. خو قاسم دهغه خبرې غوڅې کړې او ورته یې وویل چې « ایا تا هم د ابوجعفر او مارتها خبرې واوریدې ؟

«هو !» اکبر په لنډه ورته وویل:

قاسم ترې بیا وپوښتل : « هغوې څه ویل ؟»

اکبر تندې را ګونج کړ او د لږ فکر نه وروسته یې وویل « هغوې دواړو په یني چرې کې د راپورته شوو پیښو په اړه خبرې کولې، ابوجعفر ورته ویل چې دا کار د شاهي سراغ رسان کړنه ده. ..... اومارتها ، یاد ساته چې دا شاهي سراغ رسان ډیر زیات خطر ناکه او چالاکه انسان دې...... ما هغه کتلې دې. دهغه وجود داسپ د وجود په څیر او دپړانګ په څیر سترګې ، او د ګیدړې په څیر تیزدماغ لرې.

اکبر همدومره وویل اوبیا خاموشه پاته شو. قاسم ترې یو ځل بیا په پلټونکې لهجې سره و پوښتل.

« بس !......ایا همدومره څه دې اوریدلې و یا نور څه دې هم ؟»

اکبر یوځل بیا وویل:« ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره د کتلو خبره هم کوله. هغه مارتها ته داخبره کوله چې شهزاده دهغه په لاسو کې دې او دا چې مارتها ته په دې اړه د ویریدو اړتیا نه شته. هغه په ډیره ټیټه توګه دا خبرې کولې. داسې کومه کومه خبره به ترې را وتله ، خو زما مالکه ټوله ورځ هلته د کړکۍ سره سر یو ځاې کړې و ، ولاړه وه اودهغوې خبرې یې اوریدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم له پاره همدومره خبره کافي وه. هغه په تلو تلو کې اخرى پوښتنه وکړه. «ایا ابو جعفر تر اوسه هم هملته دې».

«نه، هغه لږ څه دمخه دهغه ځآیه را ووت. خو دا راته ډاګیزه نه شوه چې هغه چیرې ولاړ، کیدې شي چې زما مالکې ته په دې اړه معلومات وي.»

قاسم د تلو تلو په وخت کې یو ناڅاپه و درید. هغه چې د اکبر څخه څه غوښتل و پوښتي، هغه یې پوښتلي و. اوس نو هغه ته د اکبر سره یو ځاې په کوټو کې تګ مناسب نه ښکاریده. په ډیره مینه یې اکبر ته دوه درې اشرفۍ په لاسو کې کینښودې، هغه یې په اوږه باندې و ټپاوه. او پخپله په یوې بلې لورې ولاړ. هغه په لاره کې په همدې فکرونو کې ډوب و چې دابوجعفر په غداریدو کې خو هیڅ شک پاته نه شو. دهغه په ذهن کې یو ځل بیا دهغه نیلې سترګې را ځلیدې. هغه په دې ډاډمن شوې و چې ابوجعفر د عثماني سلطنت له پاره یو خطرناک جاسوس او مهمه مهره ده. خو دهغه په ذهن کې را ټوکیدونکې دغه خیال تر اوسه پورې یوه مفروضه وه. هغه دا انګیرله چې ابوجعفر د یوه عربي په ځاې یو اروپایي اوسیدونکې دې هغه غوښتل چې د ابوجعفر اصلي بڼه را برسیره کړي. خو ددې ویرې چې بغاوت په هروخت کې شونې دې چې په ټولو ځایو کې سر راپورته کړی ،خپلې پلټنې ته یې ددوام ورکولو په ځاې پریکړه وکړه چې ابوجعفر ته ددې نه زیات وخت ورنه کړي او لاس پرې پورته کړي او په خپله ولکه کې یې راوړي. په همدې خاطر یې په ډیره بیړه ځان د پټې محکمې مشر بهرام خان ته ورساوه، ځکه هغه ته دد ې کار د ترسره کولو له پاره یوه ډله عسکر و ته اړتیا وه. تر څو دسلطان له اړخه ورکړل شوي خصوصي اختیارات استعمال کړي او ابوجعفر په رڼا ورځ و نیسي اوبندي یې کړي.

دهغه دغه ننۍ ورځ ډیره مصروفه تیره شوه، هغه ته ماسپښین ناوخته دمارسي پیغام هم رارسیدونکې و. په دې خاطر هغه باید د لاله شاهین یادګار ته ورغلې وې. او همدا نن ورځ یې د ابوجعفر په څیر د یوه ځواکمن او بانفوذه وګړي د نیولو پلان هم درلود تر څو دهغې له لارې د سازشونو ټولې کړۍ راو سپړي. هغه د سهاره تر اوسه پورې پیدل روان و. خو اوس ورته د یوې وسله والې ډلې اړتیا پیدا شوې وه. ترڅنګ یې دخپل ځان له پاره دیوه بهترین آس اړتیا هم. هغه ددې کار د تر سره کولو له پاره دخپل ځان سره د بهران خان رایوځاې کول مناسب وګڼل. هغه نیغ دسلطاني قصر تر څنګ د سرکاري دفترونو دعمارت په لور ورغې ،ځکه هغه کولې شو دبهرام خان سره همدلته ووینې.

دبهرام خان څنګ ته د رسیدو سره سم هغه ورته خپله مدعا وویله. خو بهرام خان داسې خیز وواهه لکه لړم چې په کو خاص ځاې کې ټک ورکړې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا ته څه وایی ؟ مونږ څنګه کولي شو دابوجعفر په څیر شخصیت و نیسو .؟ هغه خو دامراو د ډلې څخه دې. او د سلطاني قصر سره نیغ په نیغه اړیکې لري.»

قاسم خان د بهرام خان خبرې واوریدې او خوله یی را جوړه کړه ، لږ څه په قهر یی وویل « که هغه د سلطاني قصر سره اړیکی لری ، نو څه وشول. دا خو پخپله د معظم سلطان حکم دې چې هر هغه څوک پرته له ویرې ونیسئ چې اړیکې یی دغدارانو سره ثابتې شي. زه به د ابوجعفر دنیولو پرته ارام کینم. دا به زما په دنده کې زما غفلت وي ،دقیصر جاسوس به زمونږ تر سترګو ګرځي را ګرځي او مونږ ورته هیڅ هم ونه ویلې شو. دا به څه ډول شوني وي ..؟»

بهرام د ابوجعفر د نیولو په لاره کې خنډ و. ځکه هغه ددومره سترې خطرې بار په غاړه نه شو اخستې. چالاکه ابوجعفر دخپلو غوړه مالیو په اساس د شهزاده علاوالدین نه علاوه د سلطنت نور ډیر مسؤلین هم په خپلو لاسو کې لوبول. بهرام داسې انګیرله چې د ابوجعفر په نیولو سره به شهزادګان ،ستر ستر وزیران او امران دهغه د ملاتړ له پاره په خوزښت راشي ، هغه د لږ څه فکر کولو وروسته قاسم ته وویل:

« قاسم بن هشامه ! زه له تاسره د ابوجعفر په څیر د شاطر انسان دنیولو له پاره نه شم تلاې. ځکه که ما ابوجعفر و نیوه نو شهزاده علاوالدین به زما په لاسو کې زنځیرونه واچوی..»

اوس نو قاسم په هغه څه پښیمانه ښکاریده چې سلطان یی دده په اړه د هدایاتو د ورکولو څخه منه کړې و. هغه ته دسلطانی دماغ د لرلید اوباریک بینئ په اړه اوس معلومات تر لاسه شو. هغه داسې انګیرله چې سلطان به یواځې یو سپاهي وي خو اوس ورته د ډاګیزه شوې وه چې هغه یواځې یو سپاهې نه بلکه یو ډیر پوه او د سترو تجربو خاوند دې. هغه ته د خپلې عاقبت نا اندیشئ په اړه احساس کیده. ځکه که نن سلطان بهرام ته حکم کړې وې نو بیا به دا ستونزه نه رامخته کیده. خو په هر صورت هغه داخري حربې په توګه بهرام ته وویل :

« بهرام خانه ! سلطان ستا په شتون کې زه د ټول دربار تر مخه شاهي سراغرسان ټاکلې یم ، په دې اساس زه تاته حکم کوم چې دابوجعفر په نیولو کې زما سره مرسته وکړه.»

اوس نو بهرام خپل تخرګونه ګرول. ځکه دا ریښتیا و ، کله چې سلطان قاسم د شاهي سراغ ر سان په څیر ټاکه نو بهرام خان هم هلته موجود و. خو اوس بهرام خان په دې خاطر وړاندې وروسته کیده چې سلطان ورته په ځآنګړې توګه کوم حکم نه و صادر کړې. څنګه چې قاسم بهرام ته دسلطان دحکم په اړه وویل نوبهرام یو رامات شو او په مړاوې لهجه یی وویل.

« قاسم بن هشامه ! سهي ده ..... زه ستا په مسؤلیت ددې کار کولو له پاره تیار یم. خو یاد ساته چې که شهزاده علاوالدین ماته حکم وکړ نوزه ابوجعفر سمدستي پریږدم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د بهرام خان دومره څه هم د ځان له پاره غنیمت وګڼل. او ویې ویل:

« سهي ده ، د شهزاده علاوالدین د وینا په اساس ته ابوجعفر بیرته پرېږده.»

ددې وروسته قاسم خان او بهرام خان د ابوجعفر د نیولو له پاره په پلان باندې خبرې اترې پیل کړې ، ان تر دې چې ماسپښین پیل شو. قاسم خان د بهرام خان سره د پلان د جوړولو وروسته دبرق په څیر راووت او د کرایې د اسونو د اخور په لور ولاړ او د لاله شاهین دیادګار پورې د تللو له پاره یې یو آس کرایه کړ. دماسپښین دکیوتو تر مخه هغه دیادګار دروازې ته رسیدلې و. خو د ژمنه کړل شوي وخت نه لږ څه وروسته رسیدلې و. کله چې دروازې ته ورننوت نو اکبر یې تر سترګو شو. هغه دابنوس د ونو سره نژدې په یوه مات دیوال باندې د پاسه ناست و. اکبر هم ددروازې په لور کتل. هغه سمدستې ددیواله راټوپ کړ او بیا د قاسم په لور په منډه ورغې. په همدې وخت کې د قاسم سترګې هم هلته د ونو په ګڼو بوټو کې دولاړې بګۍ په لور ونښتې. هغه حیران شو. ځکه ددې مطلب داو چې مارسي پخپله هلته راغلې ده. دمارسی په جرءت باندې حیران و ځکه نن سبا مارتها اودابوجعفر دخپلو سازشی کړیو په اخری سر کې و. او همدانن هم ابوجعفر دمارتها دکوره راوتې و ، مارسي ته احتیاط کول په کار و ،په یقین سره چې مارتها او ابوجعفر به په مارسي باندې شک کوي اودا هم شونې ده چې دابوجعفر جاسوسان به دمارسي پټه څارنه هم کوي ، قاسم په همدې فکرونو کې ډوب په بیړه بیړه د باره درې په لور ولاړ. اوس نو اکبر هم ورته را نژدې شوې و ، قاسم اکبر ته په خندا کې وویل :

« داسې معلومیږي چې ستا مالکه هم په خپله دلته باره درې ته راغلې ده.»

اکبر په پوره جوش سره ورته د اثبات په توګه سر وخوځاوه. اودقاسم سره یې د لاس د ورکولو وروسته وویل

«مالکه په باره درې کې نه شته بلکه هملته په بګۍ کې ناسته ده.ته هم هملته ورشه ، نن مونږ دتعقیب څخه ویریدو. په دې خاطر د مختلفو لارو څخه په پټه توګه دلته راغلي یو»

قاسم دمارسي پوهې ته حیران و ،یعنې هغه څه چې هغه انګیرلې و مارسي هم همغسې انګیرنه درلوده.

د مارسي سره خپلو خیالاتو دهماهنګۍ د کتلو وروسته د قاسم په زړه کې نورې هم دخوشحالۍ څپې ګرمې شوې . هغه بګۍ ته ور نږدې شو اود بګۍ شاتنۍ پرده یې پورته کړه او په بګۍ کې ناستې مارسي ته یې سلام وکړ. مارسي په خندا سره د قاسم د سلام ځواب ووایه. اوهغه ته یې دننه بګۍ ته د راتلو له پاره اشاره وکړه. اکبر بیرته منډه کړه او د څآرنې په خاطر دهمغه مات دیوال د پاسه وخوت. اوس نو هغه دیوه هوښیاره چیتا په څیر څلور خواوې تر څارنې لاندې نیولې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارسي او قاسم په بګۍ کې د لرګیو څخه په جوړو شوو چوکیو باندې یو بل ته مخامخ کیناستل. دا څلور ضربې لس فټه کوچنۍ کمره وه. مارسي او قاسم یو بل ته دومره نژدې ناست و و چې دهغوی زنګونونه یو د بل سره نښتل. نن مارسي په ساده کالیو کې وه او دپخوا څخه ډیره ښایسته او ښکلې ښکاریده. دهغې په لویو لویو سترګو کې یو ډول تجسس او پلټنه وه. یو ناڅاپه دهغې شرارتي زلفې دهغې د سر څخه راپرانستل شوې او په اوږو او مخ یې راوغوړیدې. هغې بیرته په بیړه په لاسو خپلې زلفې را جوړې کړې او مسکۍ شوه. قاسم ته دا سې څرګندیده لکه د ګل غوټۍ چې را سپړیدلې وي. تر یوې لمحې پورې هغه خپل ټول مسؤلیتونه له یاده ویستلي و. هغه په دې آند و چې دهغې ښکلتیا دهغه په اعصابو باندې سپره شوې ده. خپل سر یې و څنډه او په پوره غور سره یې وویل.

« نن ابوجعفر ستاسې کور ته درغلي و »

مارسي دقاسم خبره واوریده او په زوره یې وخندل او بیا یې داثبات له پاره سر وخوځاوه او ویې ویل: « تا ماته د ابوجعفر د جاسوسۍ له پاره ویلي و ، خو ددې څخه ماته ستا اصلیت را څرګند شو ..... درونده شاهي سراغ رسانه ...!

قاسم لمړۍ پوه نه شو خو وروسته چې وپوهیده او د شرم څخه یې سرښکته کړ او مسکې شو.

« زه سهي ده ، که چیرې تاته ډاګیزه شوي وی نو ته یې داسې وګڼه چې مادرته د سلطنت له اړخه یوه نیکه دنده درسپارلې وه. خو اوس راته دا ووایه چې ستا د مور او ابوجعفر ترمنځ څه خبرې شوې دي.

مارسي په پوره متانت سره وویل « زه نن هغه وخت ډیره زیاته حیرانه شوم چې وامې وریدل چې زما مور او ابوجعفر د قسطنطنیې د قیصر جاسوسان دي او دهغه له پاره کار کوي. زما په ذهن کې هم نه راتله چې زما مور دې په دومره خطرناکه سازش کې را نغښتې وي.... هو ! دا خلک دسازش په کړیو کې را نښتي دي ،پرون چې د ینې چري کوم سالار وژل شوې دې ، نو ابوجعفر وایې چې په دې قتل کې شاهي سراغ رسان یعنې قاسم بن هشام هم شریک دې. دیني چري سالار اسلم خان د ابوجعفر ډیر نژدې سړې و اوابوجعفر یې په مړینه باندې ډیر خواشینې ښکاریده. هغه تاته د څه زیان د درسولو خبره هم کوله. تر هغې چې زه د خپلې مور او ابوجعفر دخبرو څخه پوهه شوې یم نو زه فکرکوم چې هغوې به اورنه ته دسلطان د راستنیدو د مخه کومه خطرناکه لوبه لوبوي. په دې خاطر ما تاته دخط د لیکلو په ځاې پخپله دلته د راتلو او له تاسره دمخامخ خبرو کولو پریکړه وکړه.

دمارسي دخبرو په اوریدو سره قاسم حیرانتیا ونه ښووله. ځکه هغه ته ددې خبرو په اړه د پخوا څخه معلومات تر لاسه شوې و خو هغه لږ څه شک یې چې په زړه کې و هغه هم اوس له منځه ولاړ ، هغه ته اوس دا ډاډمنه شوې وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دلته په اورنه کې به ابوجعفر اودهغه ملګرې د سلطان د راستنیدو دمخه فساد اوبغاوت خپروي ، هغه د لږڅه خاموشۍ نه وروسته په هوډمنه توګه مارسي ته وویل:

« ته اندیښنه مه کوه زه به همدانن شپه ابوجعفر نیسم ، تر څو هغه پخپله د خپلو سازشي پلان تولې کړې را بربنډې کړی»

مارسي ورته په حیرانتیا سره وکتل او په پوره جذبې سره یې ورته وویل: «ایا ریښتیا هم ته داسې کولې شې؟ ما خو اوریدلې دی چې ابوجعفر ان تر شاهي دربار پورې خپلې اړیکې غوځولې دي. هغه خو زما مور ته تسلي ورکوله چې شاهي سراغ رسان زمونږ هیڅ نه شي کولې ، ځکه چې هغه له ځانه سره شهزاده علاوالدین ملګرې کړې دې »

دشهزاده د یادونې سره سم د قاسم تندې ګونجې شو ، ځکه هغه دهره ځایه همدا خبره اوریده ، اوس نو دهغه په زړه کې دا شک را پیدا شو چې هسې نه چې د سلطان مشر زوې علاوالدین د ابوجعفر د نیولو په کار کې ورته خنډ پیدا نه کړي. هغه اوس په دې فکر کې شو چې څه ډول شهزاده د ابوجعفر د ملاتړ څخه لرې وساتي. کله چې مارسی وکتل چې قاسم ګونګ ناست دې نو خپله نازکه ګوته یې دهغه په زنګون کیښوده او زور یې ورکړ ، دمارسی په ګوته کې لکه دبرق په څیر ټکان و .داسې وبریښیده لکه قاسم ته یې شاک ورکړې وي ، یوناڅاپه را نیغ شو ، مارسی دهغه په کتلو سره مسکۍ شوه او رته یې وویل:

«په خداې ! ته یوخالصه عرب مسلمان یی. ستا ټول کرچار د یوشریف الطبع انسان نمایندګي کوي .... کله چې تاته وینم نو په زړه کې مې را ګرځي چې یوه لحظه هم له تا جدا نه شم. » ددې اخري خبرې په کولو سره دمارسی سترګې د حیا نه ښکته شوې.

اوس نو د قاسم نوبت وو ، هغه په شرارتې او مینه ناکه توګه وویل : «که چیرې د لرې کیدودومره ویره درسره وي ، نو یوځل ولې نه رانژدې کیږي. زما درنه مور او ورندار به ستا په کتلو ډیرې خوشحاله شی ، ته کله زمونږ کور ته راشه ، » دقاسم لمړۍ خبره بلکل ډاګیزه وه ، دمارسی مخ د شرم څخه تک سور شو اوپه خپل ځاې باندې یېغه نیغه شوه. قاسم داسې و انګیرله چې یوه ډیره ستره خبره یې ډیره ژر اوبې وخته کړې ده. په دې خاطر یې دخپلې خبرې د جوړولو هڅه وکړه:

«زما په آند چې په تا زمونږ دکور په لور دور تللو خبره ښه و نه لګیده. په دې خاطر خاموشه پاته شوې.»

مارسی د قاسم د خبرې په اوریدو سره ټکان وخوړ او سمدستي یې خپل سر راپورته کړ او دخپلې چپتیا په اړه یې څرګندونې پیل کړې :

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نه ، نه ، داسې مه وایه ، اوس خو ستا نوم زما له پاره ژوند ګرزیدلې دې. تاته به ډاګیزه شوي نه وي چې زه سکندر څومره تنګه کړې یم. په حقیقت کې زه او سکندر یو ځاې را ستر شوي یو. زما مور دهغه د پلار وینځه وه. په دې خاطر هغه ما دخپل پلار جاګیر ګڼي ...... سکندر هغه لورې د تللو دمخه هڅه وکړه چې ما هم له ځایه سره یوسي خو ما ترې ځان په دې خاطر شاته کړ چې هغه یو مسلمان دې او زه یوه عیسایی ، زه نه غواړم چې دیوه مسلمان سره واده وکړم. ما خو ترې په همدې بهانه ځان په څنګ کړ. خو اوس هغه د اسلام څخه بیرته اوختې دې. او عیسایی شوې دې. زه هره لحظه دخپل ځان د خوندي پاته کیدو په اړه اندیښمنه یم. ځکه زما مور غواړې زه د سکندر سره واده وکړم. سکندر چې هغه لورې ته ورته ، نو دایی ویلي و چې هغه به ډیر ژر ما هلته ور وغواړی ، نو په داسې حالاتو کې ستا وجود زما له پاره دپناه اخستو بهترین ځاې دې.

دمارسي دخبرو څخه دقاسم په جود کې د سکندر پر خلاف د قهر او غضب څپې را پیدا شوې. هغه ددې نه مخته د مارسي په دغه قصه او غم باندې نه وخبر. هغه ته دا ډاګیزه شوه چې مارسي سهي خبره کوي ، د سکندر په څیر د یوه حیوان صفته انسان څخه هر عمل شونې دې. اوس نو قاسم مارسي له خپله ځانه سره نوره هم نژدې احساسوله ، په یوه عزم سره یی هغې ته وویل:

مارسي ! تا ډیره ښه وکړه چې په وخت دې دسکندر د عزایمو څخه خبر کړم. اوس به زه هڅه کوم ستا په اړه هم ځان اګاه و ساتم. ته اندیښنه مه کوه ، زه نن شپه ابوجعفر نیسم ، زه هیلمن یم چې دلته په اورنه کې به زه دهغه او د سکندر د ملګرو په اړه پوره معلومات تر لاسه کړاې شم. او ډیر ژر به ټولې مهرې را بربنډې کړم او په دې توګه به ستا داندیښنو لړۍ هم پاې ته ورسیږي

قاسم تر اوسه پورې خپله خبره نه وه خلاصه کړې چې د بګۍ نه بیرون دپښو ترپار شو ، قاسم لکه دپړانګ په څیر متحرک شو اوسمدستې یی د بګۍ شاتنۍ پرده پورته کړه ، اکبر په بیړه دبګۍ په لور ور روان و دقاسم په تندې باندې غونجې پیدا شوې وې. هغه فکر کاوه چې هرو مرو کومه خبره راپیدا شوې ده، پرته له ځنډه د بګۍ څخه را ووت. په دې وخت کې اکبر هم را ورسید. اکبر دراتلو سره سم وویل:

« مایو آس سپور وکوت چې ددې یادګار په شاوخوا کې ګرزیده. او د دیوال دچاودنو څخه دننه یی دیادګار د کتلو هڅه کوله.»

دې خبرې د قاسم په اعصابو باندې بد اغیز وکړ ، سمدستې یی خپله توره را وویسته او اکبر ته یی وویل ، ته په بګۍ کې کینه ، زه به بیرون دحالاتو څارنه وکړم. اوس باید مونږ ددې ځآیه و لاړ شو.» قاسم ددې خبرې په کولو سره دخپل آس په لور ورغې ، ماسي هم داکبر خبرې اوریدلې وې ، دهغې زړه ددې نوو حالاتو په را پیدا کیدو سره درزیده. په دې خاطر یی دخپل پړونې لاندې پټ خنجر را وویست او په لاس کې یی ونیو ، قاسم په خپل اس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپور شو او د یادګار ددروازې څخه بیرون ووت. هغه داس په شا هم دهرډول حالاتو سره دمقابلې له پاره تیار و. په یوه لاس کې یې توره نیولې وه او په بل کې دآس قیضه. هغه خپل آس په بیره باندې و ځغلاوه او د یادګار شاوخوا یې ټوله سیمه و څارله. دهغې سترګې په پوره تیزۍ سره هرې لورې ته متوجه وې او غوږونه یې دهر ډول اواز داوریدو له پاه خلاص وو. هغه ځلورو خواوته نظر و ځغلاوه خو هیڅوک یې تر سترګو نه شول، بیرته راستون شو او اکبر ته یې اشاره وکړه تر څو بګۍ راوکاږي. دې په خپل اس سپور و او بګۍ یې تر څنګ تیره شوه. مارسی دبګۍ پرده پورته کړه او په استفهامیه توګه یې قاسم ته وکتل اودسترګو په اشارې سره یې د حالاتو په اړه معلومات تر لاسه کړ. قاسم ورته په ټیټ اواز سره وویل:

« داند یښنې خبره نه شته. کیدې شي اکبر ته کومه غلط فهمي پیدا شوي وي. په هر صورت تاسې ولاړ شئ. په لاره کې هیڅ ډول خطر نه شته. لږ وروسته لمر پریوځي اودماښام تیارې خپریږي. په دې خاطر د تیارو دمخه تاسې خپل کور ته ستانه شئ»

کله چې یادګار ته رانژدې شول نو اکبر د بګۍ اس ته لښته ورکړه ، اوبیا په څو لمحو کې بګۍ دښار منځته رسیدلې وه.

قاسم د ابوجعفر دنیولو له پاره د شپې د نیمایی وروسته خپل پلان تر تیب کړې و ، ننۍ ورځ د قاسم له پاره د ټولو مصروفترینه ورځ وه. تر اوسه پورې هغه د خپل پلان دپلې کولو له پاره پوره وخت درلود، په دې خاطر یې دښاره کرایه کړې آس بیرته هغه ځاې ته ورساوه اوپه خپله دخپل کور په لور روان شو.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴

دقیصر جاسوس

پخښنه نیمه شپه وه چې بهرام خان او قاسم دواړه د روزل شوو امنیتي عسکرو سره یو ځای د ابوجعفر کور تر خپلې کلابندۍ لاندې راوستې و. غوښتل یې په څو لمحو کې خپل کاري پلان پلې کړي. کله چې ټول کسان په خپلو خپلو ټاکلو شوو ځایو باندې و دریدل نو بهرام خان او قاسم خان دواړه ور مخته شول او د ابوجعفر د کور دروازه یې ور و ټکوله. دایو ستر او عالي شانه ماڼۍ وه. په روازې د ټک ټک کولو اواز د شپې په چپتیا کې تر ډیره ډیره ځایه پورې رسیده. دبهرام خان رنګ تک ژیړ تښتیدلې و. ځکه هغه ویریده چې د غرب په خطیب باندې به دلاس دپورته کولو څخه په ښار کې فساد اوبغاوت را پورته شي. بهرام تر اوسه دې ته تیار نه و چې دابوجعفر دجاسوسۍ خبره و مني. ځکه هغه د بهرام خان د امنیي د ندې داخستو تر مخه هم همدلته میشت و. هغه حیران و چې دا سړې څنګه یو ناڅاپه جاسوس وخوت. هغه په دې فکر کې ډوب و چې د سراغ رسان په څیر د قاسم په ټاکلو کې سلطان ډیره غلطي کړې ده. هغه ته قاسم یوبې تجربې او احساساتي ځوان ښکاریده ، هغه په همدې غمونو کې ډوب و او دزړه درزار یې وار په وار زیاتیده. په همدې وخت کې د کور ددروازې د پرانستو اواز واوریدل شو ، بهرام یو دم د دروازې په لور وروکتل ، دروازه دابوجعفر غلام څوکیدار پرانستې وه. هغه هم ددروازې دپرانستو سره سم په ډیره خرابه لهجه وپوښتل:

« څوک یاستئ..؟ تاسې نه پوهیږئ چې نیمه شپه ده ، د څه له پاره دلته راغلي یاست ؟»

ددوې سره مله نور عسکر شاوخوا تیار ولاړ و. ددې څوکیدار مخې ته یواځې بهرام او قاسم خان ولاړ وو. قاسم ورمخته شو او دڅوکیدار سره یې په خبرو پیل وکړ.

« مونږ غواړو د غرب دخطیب سره ووینو ...... مونږ دهغه په نوم د قونیا څخه دسلطان خاص پیغام له ځانه سره راوړې دې. ابوجعفر ته ووایه چې سالار ریاض بیګ د قونیا څخه دسلطان خصوصي پیغام له ځانه سره راوړې دې.

دقاسم دخبرو په اوریدو سره څوکیدار دخپلې غصې څخه را ټیټ شو او شاته ولاړ او په یوه منډه یې ځآن د ابوجعفر خونې ته ورساوه. قاسم ددې فرصت نه ګټه پورته کړه او عسکرو ته یې خپلې شاته د راتلو او کور ته د ورننوتو حکم وکړ. اوس نو هغه خپله توره هم را ویستلې او په لاس کې نیولې وه. او د توپان اوسیلۍ په څیر دکور دننه ورغې. هغه څوکیدار کوټ چې په کومه ولاړ ، دهمغسې پسې قاسم ، بهرام او نور عسکر هم همغه لورې ته ورغلل اوپه دهلیز کې و دریدل. قاسم په اخري کونج کې دبندې کمرې په لور ورغې ، دقاسم تر مخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوکيدار هم همدې خونې ته ورننوتې و . کمرې ته د ورننوتلو سره سم قاسم ودرید، خو هلته هیڅ اواز نه اوریدل کیده. دروازه یې لږ څه ور ټیل وهله، ویې کتل چې ددیوال تر څنګ یو مشال روښ دې خو هغه کمره خالي وه. هغه په پټو قدمونو سره دننه ورغې اوپه حیرانتیا سره یې څلورو خواو ته کتل، دا دهغه ځاې منځنۍ کمره و ه. او په ډاډ سره چې دهغې تر شا د کور نورې خونې هم وې. ځکه چې ددې کمرې په دیوال کې دروازه هغه لورې ته پرانستل کیده ....دا دروازه پرانستې وه، دا سې څرګندیده چې څوکیدار همدا اوس اوس دهمدې دروازې څخه دننه ورغلې و. کله بې چې دهغه بله اړخه اواز واورید نو هملته تم شو، داسې معلومیده چې دهغې لورې کوم کس دې لورې ته را روان دې ، قاسم سمدستي شاته ولاړ او تر شایې خپلو عسکرو ته هم حکم وکړ تر څو ددیوال سره ځانونه تکیه کړې. لږه شیبه وروسته د راتلونکو قدمونو اواز واوریدل شو اوبیا چا دروازه دهغه لورې څخه پرانسته ، قاسم خپله توره تیاره په لاسو کې نیولې وه، بهرام اودهغه ملګري ساه نیولي ولاړ و، دهغوې سره دې کمرې ته یواځې څلور کسه عسکر راغلي وو. پاته نور عسکر بیرون په خپلو خپلو ځایو کې ولاړ و. د دروازې د پرانستلو سره سم لمړۍ ابوجعفر خونې ته راننوت. هغه د شپې کالې په ځان کړې و او سترګې یې دخوبه ډکې وې. په کمره کې د قدم د ایښودو سره سم یې دحیرانتیانه خوله خلاصه پاته شوه. په کمره کې یې د شپږو وسله والو کسانو په کتلو سره سترګې پرانستې پاته شوې،خو اخر هغه هم ابوجعفر و ، هغه دخپلې حوصلې په ځاې کولو کې ځنډ ونه کړ ، سمدستي یې خپل ځان ډیر غضبناکه ونیو، او په ډیره قهرجنه توګه یې بهرام ته وویل:

« بهرامه !.... دا څه بدتمیزي ده ...؟ تاسو زما کورته ، زما د اجازې پرته څنګه را ننوتي یاست؟

دابوجعفر په خبرو د بهرام پښې په لړزیدو شوې ، هغه غوښتل په معذرت ډوله توګه څه ووایې ، خو قاسم ورمخته شو او خپله لوڅه توره یې د ابوجعفر په سینه کیښوده او مار په څیر د پرشیدو سره یې ورته وویل:

« دشنو سترګو نقلي عربه او د قسطنطنیې دقیصر خطرناکه جاسوسه ، ته په مسلمانو عسکرو باندې سترګې را باسې. لمړۍ خپل ګریوان ته ووینه.» دا د قاسم له اړخه یوه رواني حربه وه. چې دهمدې حربې له مخې ورته زیاته بریا په برخه شوه. ځکه ابوجعفر یو ډیر ښه روزل شوې جاسوس و ، دهغه په سترګو کې دقاسم خبره تر یوې لمحې پورې ګرزیده خو وروسته یې بیرته خپله حوصله په ځاې کړه او په ډیرې غصې سره یې وویل:

« ته څه اپلتې وایې ؟ دا څنګه دجادې نه وتلې خبرې کوې. ته څه ویل غواړې ؟..»

بهران چې پخپله هم یو ډیره پوه سراغ رسان ګڼل کیده ، د ابوجعفر مخ ته یې په ډیر غور سره کتل ، هغه په زړه کې وویل ...... قاسم په ابوجعفر باندې په لاس پورته کولو کې غلطي کړیده. دا هغه څوک نه دې چې قاسم یې په لټه کې دې ...... قاسم هم د ابوجعفر د ځواب څخه نا هیلې شوې و ،خو هغه د ابوجعفر د پرواه کولو پرته خپلو سپاهیانو ته حکم وکړ چې: « لاس و پښې یې و تړۍ او د پټې محکمې ځمکنۍ برخې کې یې ور وغورزوئ ، »

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دخبرو سره سم دهغه عسکرو پر ابوجعفر باندې لاسونه وتړل او د تورو ترمنځ یې را ښکیل کړ. ابوجعفر خپل ځان ډیر ډاډه او مطمئن ښوده خوپه حقیقت کې هغه ټول دننه وجود به لړزان وو. عسکرو دهغه لاسونه د شالورې ته په زنځیرونو تړلي و و. دبهرام مخ د ویرې څخه ژیړ ګرزیدلی و ، قاسم د بهرام حالت ډیره ښه احساساوه ، دهغه په اوږه یی لاس کیښود او ورته یی وویل:

« بهران خانه ! ته اندیښنه مه کوه ، له ما سره راځه ، زه به ستا تر مخ دهغه څخه دا را ډاګیزه کړم چې اصلی نوم یی څه دي. ته دا فکر مه کوه چې هغه د شلو کالو راهیسې دلته میشت دې. ایا تاته دقیصر دسازشي لوبې او په دې اړه د اوږدو پلانونو په اړه معلومات نه شته. له ما سره یو ځای راځه... !

بهرام خان چې دقاسم پریکړه واوریده نو په لړزه شو. ځکه قاسم غوښتل د ښار یو مذهبي لارښود ته دهغه په پټنځای کې اذیت او تکلیف ورکړي ، د بهرام له پاره دا خبره دزغم وړ نه وه. هغه فکر کاوه چې که چیرې قاسم د غرب خطیب ته اذ یت ورکړې نو په ښار کې به اړو دوړ را پیدا شي. هغه په زره کې پریکړه وکړه چې قاسم به د اذیت ورکولو د فکر نه تیر کړي ، په همدې فکرونو کې هغه د قاسم او ابوجعفر سره یو ځای بیرون راووت. په همدې وخت کې دهغه په ذهن کې یوه خبره راغله او بیرون ته د را وتلو سره سم یی خپلو سپاهیانو ته وویل :

« تاسو اوس ابوجعفر د ښار د کوتوال په زندان کې واچوئ ، دهغه څخه به دپلټنې کار سبا سهار وختی پیلوو. په دې وخت کې پټې محکمې ته دابوجعفر ورل اړین نه دي.»

قاسم غوښتل څه ووایی خو بهران دلاس په اشارې څخه هغه منه کړ او ورته یی وویل:

« څه ویلو ته اړتیا نه شته ، زه د سرکاري لیکنو پرته دومره مهمه شخصیت په خپلو پټو پلټنځایو کې نه شم ساتلې. کله چې هغه د کوتوال په زندان کې ور پریوځي او نوم یی هلته ثبت شی نو بیا یی مونږ خپل پلټنځایو ته ور وړلې شو.»

داسې بریښیده چې بهران په سهي وخت کې غلط قدم واخست. څرګنده وه چې د امنیت عسکر د بهران خان دحکم لاندې و ، قاسم ته سمدستي داسې ډاګیزه شوه چې په لاس راغلې ښکار له لاسه ووت.. سپاهیانو ابوجعفر له ځانه سره بلې لورې ته بوت ،دهغوې سره د دې پټې محکمې ټوله ډله ملګري وول ، په همدې وخت کې بهرام قاسم خان ته وویل:

« تا ډیره ستره غلطی وکړه ، اوس دعا کوه چې په ښار کې د ابوجعفر د نیولو دخبرونو څخه کومه غوغا اوفسا د را پیدا نه شي ، ځکه بله ورځ د جمعې مبارکه ورځ ده او په دې ورځ به په ټولو غونډو کې دابوجعفر د نیولو په اړه خبرې کیږي ، که داسې پیښ شول نو مونږ دواړو ته به ډیره ستونزه را ولاړه شي. دسلطان زوې به پرمونږ باندې لاس پورته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبهرام دخولي څخه د سلطان دزوي دکليمي د راوتلو سره سم ، قاسم د سلطان محمد په اړه په فکر کې شو ، هغه ته دا رایاد شول چې سلطان محمد ورسره د دوستۍ لاس ورکړې ، هغه هوډ وکړ چې سباسهار وختي به د شهزاده محمد سره د ابوجعفر د نیولو خبره مطرح کوي ، همدغې خبرې هغه ته یو ډول ډاډ ور په برخه کړ او دخپل آس په لور ولاړ، په دې وخت کې بهرام هم په خپل آس سپور شوې و . دوې دواړه تر ډېره ځایه یو دبل سره یو ځای روان و . بیا قاسم دبهرام څخه اجازه واخسته او دخپل کور په لور ولاړ.

نن قاسم ډېر ستومانه شوې و . ځکه هغه په یوه وخت کې ذهني او جسماني جنګ را ښکیل شوې و ، کله چې په خپله بستره کې څملاست نو متوجه شو چې بدن یې ټول مات مات دې. کمبله یې په ځان را واچوله او څو لمحې وروسته په خواږه خوب ویده شو.

هغه تر ډېره پورې ویده و ، دهغه ورور او ورندار هم دا فکر کاوه چې هغه ستومانه شوې دې نو په دې خاطر یې د سهار چاې ته را پانه ځاوه. دهغه ورور او وریرونه یې خپلو خپلو مکتبونو لورې ته تللې وو، او ورځ ښایسته ډېره راپورته شوې وه.

د ورځې د یوې برخې دتیریدو وروسته دهغه سترګې د دروازې په ټکار باندې را پرانستل شوې. ځکه چا د طاهر هشام دکور بیرونۍ دروازه په زوره زوره ووهله. هغه خپلې سترګې مښلې او په دې حیران و چې ویې کتل دومره ورځ یې په خوب کې تیره کړې ده. د بسترې نه راووت او څپلۍ یې په پښو کړې او د بیرونۍ دروازې په لور ورروان شو ، ددروازې دپرانستلو سره سم یې هغه وخت سترګې پرانستې پاته شوې چې......

دهغه تر مخه ابوجعفر ولاړ و . دهغه په مخ زهرجنه خندا وه ، تر څنګ یې څلور کسه سپاهیان او څو نور لاس پوڅې هم ولاړ و. دابوجعفر د کتلو سره سم د قاسم خان دخولې نه په نا څاپې توګه را ووتل: «ته ؟»

دهغه سترګې دحیرانتیا څخه بوتې راوتلې وې. هغه باور نه شو کولې چې هغه ابوجعفر چې هغه څو ساعته مخته په پوره میړانې سره نیولې و او د کوتوال په زندان کې یې اچولې و ، هغه اوس په رڼا ورځ په پوره ازادۍ سره دهغه تر مخه ولاړ دې. ابوجعفر چې قاسم دومره حیران دریان و کوت نو په خپله زهرجنه خندا کې یې وویل: « قاسم بن هشامه ! زه دشلو کالو راهیسې په اورنه کې په پوره عزت اودرنښت سره شپې سبا کوم. خو دلته ستا د راتلو څخه تر اوسه څو په شمار ورځې تیرېږي ..... هغه څه چې تا له ماسره وکړل دهغې دحساب ورځې به ډېرې ژر راشي. خو اوس زما سره د غه سرکاري مامورین غواړې تا دشهزاده علاوالدین دربار ته وړاندې کړي. دا باید ډاګیزه وي چې زه دشهزاده علاوالدین د ځانګړې حکم په واسطه راپرېښول شوې یم.

د ابوجعفر په خبرو د قاسم وجود ټول دقهر اوغصې څخه په اور کې سوزیده ، د ابوجعفر په سترګو کې یې سترګې ور ننویستې او ورته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ابوجعفره ! ته زما د ولکې څخه خوندي نه شې پاته کیدې. زه ستا د ټولې لوبې څخه خبریم. زه به د شهزاده علاوالدین تر مخه ستا له مخه دغه نقاب لرې کړم. او یاد ساته کله چې زه تا یو ځل بیا ونیسم نوبیا به هیڅوک هم تا ته زما د غضب څخه نجات در نه کړای شي.

ابوجعفر د قاسم په خبرو باندې په زوره زوره وخندل ،دهغه په مخ د شیطانت نښې د ورایه ځلیدې ، ابوجعفر په زهرجنې خندا سره وویل: « ته نور ما نه شې نیولې ، ځکه له تاسره زما په خلاف هیڅ داسې ثبوت نه شته چې شاهې دربار کې یې وړاندې کړای شې. ما شهزاده ته ستا په اړه ټولې خبرې کړې دي. اوس به ته د یني چرې د یوه سرتیرې قومندان « اسلم خان» د وژلو په اتهام بندي خاې ځې.

د ابوجعفر د مکر نه ډکې خندا ټوله فضا را نغاړلې وه. او قاسم ته دابوجعفر دخبرو انداز د زغم نه وتلې و. خو هڅه یې کوله چې خپل ماغزه ساړه کړي ، نو ځکه یې یو سرکاري مامور ته وکتل او ورته یې وویل:

« تاسو وواياست ، چې تاسو د څه له پاره دلته راغلي یاست ؟ د قاسم په خبرو کې نرې شانته طنز و ، سرکاري مامور چې یو ښایسته او ښکلې ځوان و په لږ څه سخته ژبه وویل:

مونږ له ځانه سره ستا دبوولو له پاره راغلي يو .....مونږ د شاهي ګارډ د ساتونکو د ډلې عسکر يو ، او دلته د شهزاده سلطان علاؤالدين بن سلطان مرادخان ثاني په حکم راغلي يو .....

قاسم دهمدې حالاتو له پاره تيار شوی و . هغه دځوان څخه کور ته د وبيرته ور ننوتلو اجازه واخسته، کورته دننه ورغې ، دهغه مور ،پلار او ورندار په دې نه و خبر چې ددروازې نه بيرون څه روان دي. قاسم په کور کې دڅه ويلو پرته د ضروري کارونو څخه ځان فارغه کړ او بيا يې خپلې ورندار ته وويل چې د شاهي دربار په لور ورځي، ددې خبرې سره سم بيرون راووت.

دا دشهزاده علاوالدين سره دقاسم خان لمړنۍ ليدنه کتنه وه ، هغه په لږ څه بې پروايي سره د شهزاده تر مخه و دريد ، شهزاده ورته په ډيره غصه وويل :

اوريدلي مې دي چې ته معظم سلطان شاهي سراغ رسان ټاکلي يې. داسې معلوميږي چې درونډ سلطان نور زوړ شوې دې ، دلته په اورنه کې کوم قيامت راتلونکې و چې دشاهي سراغ رسان دټاکلو پورې يې خبره ورسيده. تا خو زمونږ د سلطنت په يو ډير عزتمنده سلاکار باندې لاس اچولي اوهغه ته دې سپکاوې کړې ، مونږ به درونډ سلطان ته ستا ددې کار او ددې سپکاوي په اړه شکايت کوو. ترڅو چې معظم سلطان د قونيا څخه را ستنيږي نو تر هغه وخته به ته دلته زمونږ سر بندي يې. ستا د بې باکۍ او بې عقلۍ سزا به په خپله سلطان ټاکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهزاده دخبرو په اوریدو سره د قاسم دپښو لاندې زمکه و خویده. ابوجعفر ریښتیا ویلي و، لوبه بلکل بدله شوې وه ، د شهزاده د خبرو څخه ډاګیزه کیده چې د قاسم دخبرو اوریدو ته تیار نه دې. خوبیا هم قاسم جرءت وکړ او ویې ویل:

دورنده شهزاده ! زما په نظربند کولو کې بیړه مه کوه ...... لمړۍ.....

شهزاده قاسم خبرو ته پرې نه ښود او دهغه خبرې یې په منځ منځ کې غوڅې کړې:

چپ شه ! خبرو کولو ته دې ضرورت نه شته. که چیرې معظم سلطان تاته دومره عزتمنده ځای نه وې درکړې نو مونږ به همدا اوس او په همدې شیبه ستا سر له تنې جدا کړې و.

اوس نو قاسم ته د ویلو ځای نه و پاته. ځکه د شهزاده دروازه چیان د بربنډو تورو سره هملته دحکم منلو ته په لیکه ولاړ و و. قاسم په پوره ناهیلۍ سره د شهزاده په لور وکتل او د بې وسۍ نه یې سر ښکته کړ ، هغه په همدې فکر کې و چې د ابوجعفر پلان بریالې شو او قاسم و نه توانید چې اورنه د قیصر د جاسوسانو څخه خوندي و ساتلای شی. د شهزاده د حکم سره سم ساتونکو قاسم خان په خپله ولکه کې واخست. او هملته په شاهي محل کې یې په خصوصي زندان کې بندي کړ. دا زندان د نورو په څیر د اوسپنې د سلاخو څخه نه و جوړ شوې ، دا یوه پراخه کمره وه او څلورو خواو ته یې کړکۍ وې ، خو هرې کړکۍ ته بیا د اوسپنې سلاخونه لګیدلي و او بیرون ترې وسله وال ساتونکو پیره کوله.

اوس نو قاسم د اورنه دخوندي ساتلو له پاره هیڅ نه شو کولاې. ان تر دې چې په دې شاهي زندان کې یې بل زنداني ملګرې هم نه وچې خبرې یې ورسره کړې واې ، هغه ټول وخت په همدې فکر کې ډوب و چې څه ډول به وتوانیږي چې اورنه د بغاوت اوفساد څخه خوندي و ساتلای شي.

خو دهغه دهمدې کار په واسطه ابوجعفر په خپله په یني چرې کې د بغاوت را پاڅولو پلان شاته غورزولې و. هغه ډیر زیات چالاکه او شاطر انسان و. هغه فکر کړې و چې په داسې حال کې چې دهغه رقیب اوس دشهزاده علاؤالدین تر مخه د بغاوت در اپیدا کیدو خبره کړې ده ، ......نو په دې خاطر دا به مناسبه نه وي چې دومره ژر بغاوت راپورته کړي ، که چیرې دا کار وشي نوبیا به دشهزاده باور را باندې له منځه ولاړ شي ، په دې خاطر هغه سمدستي دخپل سازش ټولو کړیو ته خبر ورکړ چې دبغاوت اوفساد له پاره جوړ کړل شوي پلان تر یوه وخته پورې شاته و غورزوي ...... هغه نه غوښتل چې د بهران اوشهزاده تر مخه دقاسم خان خبرې او اندیښنې سهي ډاګیزه شي. همغه و چې هغه د قاسم خان د درواغژن کیدو په خاطر خپل پلان و ځنډاوه. د بله اړخه قاسم خان د وخت په تیریدو سره ورځ په ورځ نا ارامه کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو ورځې تيرې شوې ،مارسي هم ډيره انديښمنه او غمژنه وه ، دقاسم د کورنۍ کسان هم وراخطا او ويرې اخستې و.ځکه قاسم دهمغې ورځې څخه چې تري تم شوې و ، تر اوسه پورې يې درک نه و لګيدلې. دهغه ورور طاهر د ښار کونج کونج و لټاوه ، هغه د ښار د کوتوال د سپاهيانو سره يو ځاې د ښار ډير ځايونه تر سترګو تير کړل خو د قاسم په اړه يې کوم معلومات تر لاسه نه کړاې شو . اوڅنګه به ورته معلومات تر لاسه شوې واې ځکه هغه خو دسلطان په محل کې زنداني پروت و .

مارسي به هره ورځ خپل کوچوان اکبر دقاسم پسې استوه . خو هغه به بيرته هر ماښام ناهيلې را ستنيده . هغې اکبر د لاله شاهين يادګار ته هم څو څو ځله استولې و . او دوه درې ځلې د طاهر کور ته هم.

يوه ورځ مارسی فکر وکړ چې د ابوجعفر په اړه معلومات تر لاسه کړي. ځکه چې قاسم ورته په اخري کتنه کې د ابوجعفر د نيولو په اړه د خپل پلان خبره کړې وه.

په داسې حال کې چې اکبر مارسي ته همدومره ويلی و چې ابوجعفر سهي سلامت دې او په ښار کې موجود دې. مارسي داسې انګيرلې وه چې ابوجعفر تر اوسه پورې بلکل نيول شوې نه د ې. خو هغې ته د انديښنې خبره دا وه چې هغه ولې ددومره وخت دتيريدو سره سره بيا هم دهغې دمور دکتلو له پاره دهغوې کورته رانغې مګر دهغې مور پخپله دوه درې ځلې دکوره وتلې وه. مارسي ډيره هڅه وکړه چې دخپلې مور د سترګو څخه ځان اخوا کړي ، خو مارتها ډيره روزل شوې جاسوسه وه او دمارسي په دا م کې و نه نښته. مارسي خپل کوچوان اکبر د ابوجعفر په لور ور وليږه ، تر څو دهغه د نوکرانو څخه دهغې شپې په باره کې تفصيلات را ټول کړي په کومه شپه چې دهغه د نيولو له پاره دهغه په کور قاسم د پوليسو سره يو ځاې يرغل وروړې و .....خو اکبر هم ونه توانيد کوم خاص خبر تر لاسه کړي .او د قاسم په اړه به هغه څه ډول خبر تر لاسه کړې و ،ځکه چې هغه خو دهغه نا پوهه شهزاده په څآرن ځاې کې بندي پروت و .

او بيا يوه ورځ خبر را غې چې د شهاب الدين پاشا په مشرۍ د ترکانو فوځ د «نيش» په سيمه کې د «هونياډې» د لښکرو سره د ټکر وروسته ډيره سپکه ماتې خوړلې .

ييښه داسې منځته راغلې وه چې سلطان مرادخان ثاني د کوچنۍ اسيا د قونيا په ښار کې د «کرمانيا دامير» سره په جګړه کې بوخت و ، خو دبله اړخه عثماني لښکر د شهاب الدين پاشا او محمد چلپي په مشرۍ د «هونياډې» دبې شميره لښکرو د غشو د ګذار لاندې و . عيسايي لښکر د «ډينوب د درياب» څخه تير شوې و او د «نيش» په سيمه کې د عثماني لښکرو په مقابل کې يې خيمې وهلې وې. دهونياډې د بيرغ لاندې د ټولې نړۍ د عيسايانو ډيره نامتو جګړماران را ټول شوې و ، په داسې حال کې چې د شهاب الدين پاشا تر قومندې لاندې يوا ځې اتيا زره تجربه لرونکې فوځ و . سهار وختي ددواړو فوځونو تر منځه جنګ پيل شو ، د ۱۴۴۳ کال د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماسپښين په وخت کې د «نيش» په سيمه کې ددې دواړو ځواکونو ترمنځ سخته زمکنۍ جګړه و نښته. دمحمد چلپي پياده عسکر په ډيره ميړانه و جنګيدل. محمد چلپي پخپله هم په اس سپور دخپلو عسکرو لارښوونه يې کوله.

دماسپښين په وخت کې ، کله چې د جنګ ميدان د هرې لورې ګرم و او هرې لورې ته د انسانانو لاشونه په خپلو وينوکې تړپيدل ، نو داسې ډاګيزه شوه چې دمسلمانانو پله درنه شوې ده ، په همدې وخت کې قومندان امير خان هم خپله پنځه زره عسکر د غرونو دپټنځايو څخه رابيرون کړل او د الله اکبر په نعرې سره يې په صليبي ځواکونو باندې يرغل راوست. هغه ددښمن په ميسره باندې يرغل وکړ او دهغوې ليکې يې يو په بله پسې و ځيرلې اوان ددښمن تر قلبه پورې ورسيد. هغه د پخوا څخه دا پلان درلود چې ددښمن د فوځ په اعلى قومندان هونياډې به حمله کوي ، هغه په ډيره ميړانه خپل ځان د هونياډی پورې ور ورساوه ، خو کله يې چې شاوخوا وکتل نو پوه شو چې ددښمن د تورو د ګذار لاندې راغلې دې. خو امير خان د ويريدو په ځاې په خپلو متوکې نور توان هم را پيدا کړ او د هونياډې ساتونکې ډله يې ځيرې کړه ، په دې وخت کې د هونياډې اس دهغه تر مخه و. هغه تر ډيره وخته پورې توره چلوله خو ناڅاپه متوجه شو چې بازو يې له کاره وتلې دې ، هغه ته داسې ډاګيزه شوه چې دشهادت وخت يې را رسيدلې دې. په همدې وخت کې يې په ذهن کې يو ډير عجيب فکر را ګرزيد ، په ډير قوت يې خپله توره د نيزې په څير د هونياډې په لور ور و توغوله. تورې هم فضا ځيرې کوله اونيغه دهونياډې په شا کې ور ونښته. هونياډې دخپله اسه لاندې راپريوت. خو د بله اړخه امير خان بې وسلې شوې و ، په دې اساس ډيرې تورې پرې په يوه وار راپريوتې او دهغه وجود يې ټوټې ټوټې کړ...... دبله اړخه هونياډې خو داسه راپريوتې و خوبيرته سمدستي را پورته شو ، د تورې د ور شغولو په وخت کې د امير خان په لاسو کې دومره ځواک نه وچې توره يې دهونياډې په وجود کې ور ننوځي ، په دې اساس يواځې د توره څوکه دهونياډې په وازده کې لږ څه ورننوتې وه، چې د هونياډې د راپريوتو سره سم ترې بيرته پخپله را و غورزيده. که څه هم هونياډې زخمي شوې و خو د پوره ميړانې څخه يې کار واخست او بيرته په خپل آس سپور شو.

په دې جنګ کې اغاحسن او ديني چري ګڼ شمير سالارانو ګډون درلود. خو په دې ټولو محمد چلپي ډير مصروف و. هغه خپل لښکر ان ددښمن تر قلبه پورې رهبري کړې و ، دهغه لښکريانو په ډيره ميړانه د دښمن په لښکرو باندې ګذارونه کول ، پخپله چلپي هم په اس سپور ددښمن په ليکو کې د برق په څير ښي او چپ لورې ته ګذارونه کول. په همدې وخت کې محمد چلپي ددښمن دنيزې د ګذار لاندې راغې اودهغه د آس سينه يې څيره کړه او بلې لورې ته ترې ووتله. خو محمد چلپي د آس د راپريوتو دمخه دهغې څخه ټوپ کړ او لاندې ودريد ، اوس نو هغه هم پياده شوې و ، توره يې لکه دبرق په څير هرې لورې ته پرکيده ، او په پرلپسې توګه يې ددښمن ګڼ شمير سپاهيان له منځه يوړل ، خو هغه هم به ناڅاپې توګه د يوه افت لاندې راغې ، يوه غښتلې رسۍ چې يو سر يې ګنډه شوې و په هواکې لامبو وهونکې تر محمد چلپي پورې را ورسيده او پخوا ددې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خپله دفاع وکړای شی ، رسۍ یې په څټ کې ونښته او د لږ مقاومت وروسته هغه په یوه جټکې سره په زمکه راپریوت، څکه چې درسۍ را غورزونکې خپل آس په مخالف لورې و ځغلاوه او محمد چلپې یې هم له ځانه پسې کشاوه.

د محمدچلپې د نیولو خبر د عثماني لښکر تر منځ لکه د اور په څیر خپور شو ، ددې خبر سره سم دعسکرو حوصلې کمزورې شوې او په دې توګه دماښامه نه مخته د جنګ پریکړه وشوه. د ترکانو لښکر په ډیره بده توګه ماتې خوړلې وه ، څلور زره ترکې عسکر ژوندی نیول شوي و او ګڼ شمیر نور بندیان شوي و اوپه دې توګه د شهاب الدین پاشا زړه ور لښکر د هونیاډې د ګڼ هیوادی لښکر په لاسو د عبرتناکې ماتې سره مات شو.

د ترکانو لښکر ته د ماتې د ورکولو وروسته د هونیاډې حوصله نوره هم ځواکمنه شوه. هغه د ترکانو د فوځ تر شا ان تر «صوفیه» بورې ولاړ اوهغه ځاې یې هم دمسلمانانو څخه ونیوه. څو ورځې وروسته یې د بالقان دغرونو څخه په تیریدو سره د «فلیپوپولس» په ښار حمله وکړه ، دلته ترکانو یو ځل بیا دمقابلې کولو هڅه وکړه خو داځل یې هم ماتې وخوړه. اوس نو دعیسایانو له پاره ډګر خالي و، دهغوې حوصلې د پرلپسې فتوحاتو په واسطه ډیرې قوې شوې وې.

تر اوسه پورې سلطان مراد خان د قونیا څخه بیرته نه و راستون شوې ، خو دخپلو لښکرو دماتې څخه هملته په کوچنۍ اسیا کې خبر شو. په دې خاطر یې ژر تر ژره د بیرته راستنیدو له پاره ځان تیار کړ. هونیاډې د «روملیا» او «د بالقان د درې» دتباه کولو وروسته د عثماني سلطنت دپاې تخت اورنه په لور په اسانۍ سره راتلاې شو ، څکه سلطان په اورنه کې نه و او د هونیاډې ځواکمن فوځ ته دسلطان په نشتوالي کې په اورنه باندې ولکه کول کوم ګران کار نه و. خو هغه غوښتل د خپلو دغو بریاو په اړه د عیسایي دولتونو څخه داتلوالي سند واخلي ، همدا علت و چې هغه په اورنه باندې د ولکې کولو په ځاې د بیرته ستنیدو پریکړه وکړه او د «بوډا» په سیمه کې یې دټنګ ټکور ،عیش ونوش او مستۍ کولو مجلسونو جوړ کړل.

قاسم ددې ټولو حالاتو څخه بې خبره پاته و. دمارسی اود قاسم د کورنۍ حالت ، دهغه په ورکیدو باندې ، نورهم ډیر خراب شوې و ، طاهر دخپل ورور قاسم په ورکیدو دومره اندیښمن و چې بلاخره یوه ورځ د سلطاني قصر په لور ولاړ.غوښتل یې چې د شهزاده محمد سره ووینې ،څکه قاسم ورته د شهزاده سره دخپلو اړیکو په اړه خبر ورکړې و. نن هغه هوډ درلود چې دشهزاده سره دلیدلو په وخت کې به ورته دقاسم د ورکیدو په اړه خبر ورکوې. کیدې شي شهزاده دهغه په راپیداکولو کې ورسره مرسته وکړې. څکه چې شهزاده پخپله قاسم ته د دوستۍ کولو وړاندیز کړې و. طاهر ډیر زړه نازړه د شهزاده د کتلو له پاره ورغې څکه هغه پوهیده چې شهزاده ایله اوس د څوارلس کالو ځوان دې اودهغه څخه دکومې ټیکې پریکړې اخستل دهیلو نه لرې بریښي. خوبیا هم طاهر هغه لورې ته ورغې. په دې وخت کې ډوب شوې په ډکې هم تکیه کوې ...... په همدې ډکې د تکیه کولو له پاره طاهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشهزاده کتلو ته ورغې ، کله چې محل ته ور ننوت نو دمحل ناظم هغه په خپله خونه کې کیناوه ، اودهغه د راتلو په اړه یې شهزاده محمد ته پیغام ورکړ. شهزاده محمد ته چې کله څرګنده شوه چې دقاسم بن هشام ورور راغلې دې نو هغه د دربار دکوم شخصیت د ورلیګلو په ځای په خپله هلته ورغې، هغه دطاهر د کتلو له پاره د انتظار خونی ته ورغې ، د محل اعلي منتظم او نور سرکاري افسران دشهزاده د درننبت له پاره و دریدل.

شهزاده د طاهر سره ور غاړیوت او سمدستي یې ترې و پوښتل..

قاسم بن هشام چیرې دې ؟... هغه خو له ماسره ژمنه کړې وه چې کله کله به دلته سلطانی قصر ته راځې او له ماسره به ویني، خو دهغه وخته چې هغه تللې دې نو بیا یوځل هم دې لورې ته نه دې راغلې. که مونږ غوښتلې نو هغه مو را بللې شو خو فکر مو وکړ چې کیدې شي په خپلو کارونو کې مصروف و اوسي.

هغه وخت چې شهزاده دا خبرې کولې نو دمحل اعلي منتظم د شهزاده دخبرو په اوریدو سره ټکان وخوړ ،خو شهزاده او طاهر دواړه په خپلومنځو کې په خبرو و او هیڅ یوه هم د منتظم په لور توجه نه درلوده. کله چې شهزاده محمد د قاسم بن هشام د ورکیدو په اړه واوریدل نو حیران پاته شو. او دنور څه د ویلو نه پرته یې طاهر بن هشام له ځانه سره خپلې کمرې ته یوړ. دهغه په ذهن کې ډیرې زیاتې خبرې ګرزیدې . په اورنه کې د قاسم په څیر د یوه وګړي داسې ناڅاپه ورکیدل ددې خبرې نښه وه چې په اورنه کې کوم ژور او خطرناکه سازش روان دې ،اوس نه هغه هم په خپرو شوو افواهاتو باندې باور پیدا کړ ، او دا چې په اورنه کې دقیصر جاسوسان موجود دی ، خپلې د ناستې خونې ته د رسیدو سره سم شهزاده د طاهر څخه یو ځل بیا وپوښتل:

څومره ورځې کیږي چې قاسم غایب شوې دې ؟اودا راته ووایه چې په اخري ځل هغه کومې لورې دتلو په خاطر دکوره وتلې و.

طاهر هشام حوسیلې وکړ او لږ څه په ټیټ اواز یې وویل :

اخري ځل قاسم خپلې ورندار ته ویلې و چې د سلطانې قصر په لور ورځې ، دهغه د ورکیدو نن دریمه اونۍ برابره شوه ، پخوا مونږ دا باور درلود چې هغه به دخپلو کارونو په لړ کې کورته د راتلو وخت نه شي پیدا کولې، اوبیا زمونږ کور ته یو اجنبي شخص دا پیغام راوست ، چې قاسم د سلطان سره دکتلو له پاره قونیا ته تللې دې. خو دوه ورځې دمخه ماته څرګنده شوه چې قاسم قونیاته نه دې ورغلې بلکه بلکل د اورنه څخه وتلې نه د ي.ماته ډیره اندیښنه راپیدا شوې ده ، په همدې فکر کې مې هوډ وکړ چې سلطاني قصر ته ورشم او دشهزاده محمد څخه د کومک غوښتنه وکړم.

ځوان شهزاده په ډیره غور سره د طاهر خبرې اوریدې. د طاهر دهرې خبرې سره د هغه حیرانتیا په زیاتیدو وه. په ځانګړې توګه کله چې هغه ته دا ډاګیزه شوه چې قاسم د اخري ځل له پاره دسلطاني قصر په لور راغلې دې......

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه داسې وانګيرله چې قاسم دهغه د کتلو له پاره دلته راغلې و ،خو تر څنګ يې په ذهن کې دا فکر هم را ټوکيده ، چې په دې اړه بايد د محل د مؤظفينو څخه پوښتنه وکړي. په دې خاطر يې د دروازې د ساتونکې په کومک دمحل اعلې منتظم راوغوښت. اوس نو هغه د طاهر سره نورې خبرې ونه کړې بلکه د اندېښنې په حال کې يې د کمرې فرش ته کتل ، په همدې وخت کې دمحل منتظم هم کمرې ته را ننوت. دهغه په مخ کې هم د اندېښنې نښې تر سترګو کيدې. هغه کمرې ته را ننوت او په ډيره مؤدبه توګه يوې لورې ته و دريد. شهزاده محمد ورته وويل:

علي خانه ! ......د نن نه درې اونۍ مخته شاهي سراغ رسان قاسم بن هشام زمونږ سره دکتلو له پاره دلته سلطاني محل ته راغلې و ،خو هغه مونږ ته نه دې رارسيدلې.... ته په دې اړه ما ته څه ويلې شې؟

دشهزاده دخبرو په اوريدو سره د علي خان په مخ کې د ويرې سيورې را ښکاره شول او په لړزيدلې اواز سره يې ځواب ورکړ « درونده شهزاده ! هو ! درې اونۍ مخته قاسم بن هشام دلته راغلې و خو ستا سره دکتلو په ځاې هغه د شهزاده علاؤالدين سره دکتلو له پاره ورغلې و. او شهزاده علاؤالدين ......

علي خان څه ويل چې ناڅاپه تم شو .....دهغه ويناد شهزاده تر څنګ طاهر هم خپل ځانته متوجه کړې و. ضرور کومه داسې خبره شته چې علي خان يې د ويلو څخه ويريده. شهزاده محمد ورته په غصه شو او ورته يې وويل:

علي خانه ! خبره دې ولې بنده کړه... ماته ووايه چې قاسم بن هشام زما د ورور سره دکتلو وروسته بيا چيرې ولاړ ؟مه ويريږه ، څه چې درته معلوم دې ټول مونږ ته ووايه.

اوس نو د طاهر زړه په سينه کې په درزهار و. خداې پوهيږې چې علي خان به څه ويل غوښتل. د شهزاده محمد اوطاهر سترګې دعليخان په مخ نښتې وې. په دې وخت کې ورته عليخان ډاګيزه کړه چې شهزاده علاؤالدين خو قاسم بن هشام په اورنه کې د فسادونو د پيداکولو او امن ته د زيان رسولو په جرم د معظم سلطان دبيرته راستنيدو پورې په شاهي زندان کې بندې کړې دې. داخبر د شهزاده محمد له پاره غير متوقع و. هغه ته دا څرګنده وه چې دهغه مشر ورور د سلطنت وليعهد دې او دسلطان په نه موجوديت کې احکام جاري کولې شي خو هغه ته دا څرګنده نه وه چې دهغه مشر ورور د قاسم بن هشام په څير ميړنې ، مخلص او دامن راوړنکې مجاهد شخصيت په بنديخانه کې هم اچولې شي ، ښکاره ده چې شهزاده علاؤالدين د شهزاده محمد څخه ستر هم و او دواک او اختيار خاوند هم. دطاهر بن هشام حالت هم ډير غمژن و ، هغه ته بلکل دا ډاګيزه نه وه چې شهزاده علاؤالدين دکوم ډول خطرې د راپيداکيدو په اړه دهغه ورور بندې کړې دې. طاهر او شهزاده محمد دواړه په همدې فکرونو کې ډوب ناست و چې اعلې منتظم علي خان دوې ته يو بل ټکان ورکونکې خبر هم واوراوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«درونده شهزاده ! په حقیقت کې شاهي سراغ رسان قاسم بن هشام په ناڅاپي توګه د غرب خطیب ابوجعفر نیولې و او په هغه یې داشک پیدا کړې وه چې هغه د قیصر د جواسیوسو د شبکې مشر دې.... او تاته معلومه ده چې شهزاده علاؤالدین د غرب دخطیب ابوجعفر ډیر درنښت کوي، شهزاده علاؤ الدین فکر کړې چې قاسم بن هشام د ښار او سلطنت په یوه ډیر عزتمنده انسان باندې لاس اینښودې دې او په دې توګه یې په اورنه کې دامن ثبات ته دزیان داړولو هڅه کړې ده......همدا علت دې چې هغه قاسم بن هشام د خپله ځانه سره نظربند کړې دې.

اوس نو شهزاده د ډاډ ساه واخسته. ځکه هغه ته دپیښې په اړه معلومات تر لاسه شو. سمدستي یې دخپل مشر ورور سره د کتلو پریکړه وکړه او علی خان ته یې د بیرته تللو اجازه ورکړه. اوس نو هغه غوښتل د شهزاده علاوالدین دربار ته ورشي. طاهر بن هشام یې په میلمستون کې په انتظار کې کیناوه. او په خپله د شهزاده علاؤالدین خاص کمرې ته ورننوت.

د شهزاده علاوالدین له پاره د شهزاده محمد خبرې هسې دکوچنیوالې خبرې معلومیدې. په دې خاطر یې د شهزاده محمد د خبرو د اوریدو وروسته وویل: زه به د سلطان د راتلو تر مخه دا نالایقه شاهي سراغ رسان ازاد نه کړم. که چیرې خداي ناخواسته دسلطان په نشتوالې کی دلته په اورنه کې بغاوت را پیدا شی نوبیا به دهغه مسؤلیت د چا په غاړه وي؟

خو شهزاده محمد دهغه د خبرو څخه ډاډمن نه شو. او په احتجاجي توګه یې وویل: درونده او عزتمنده وروره !......ته ولې په دې فکر نه کوې چې دغه ځوان په خپله سلطان دلته په اورنه کې د سازش کونکو د جرړو د پیداکولو له پاره شاهي سراغ رسان ټاکلې دې ،اوس نو که ستا په خاطر دهغه په کار کې کوم خنډ راشي نوبیا به دهغې مسؤلیت د چا په غاړه وي؟

دشهزاده محمد خبرو په علاوالدین باندې هیڅ اغیز و نه کړ. بلکه هغه دپخوا په څیر په سخته لهجه باندې وویل:

محمده ! ته ، تر اوسه پورې کوچنې هلک یې. تاته څه معلوم ، چې قاسم بن هشام په اصل کې څوک دې؟ مونږ ته خو د مغرب خطیب ابوجعفر ویلی دي چې دا سړې په تیره میله کې ناڅاپی راپیدا شوې دې او په یوې مقابلې کې یې د معظم سلطان زړه ګټلې دې. او بیا چې کله سلطان د قونیا په لور روان شو نو هغه دغه سړی ته دلښکر سره دتللو حکم کړې و خودغه سړي د بهانو په جوړولو سره دلته دپاتې کیدو له پاره ځانته زمینه برابره کړه او د یوه نامعلوم سازش د ځپلو له پاره یې سلطان ډاډمن کړ. ساده زړي معظم سلطان هم ددې شکمن شخص په خبرو باور وکړ او هغه یې د جنګ میدان ته دوړلو په ځاې همدلته په اورنه کې پریښود....ته پوهیږې چې ابوجعفر زمونږ دسلطنت پخوانې وفاداره شخصیت دې ، همدا خبره قاسم بن هشام ته د زغم وړ نه وه نو په دې خاطر یې زمونږ د سلطنت په وفاداره شخص باندې حمله وکړه ،کله چې بهرام خان ماته دهغه د نیولو په اړه خبر را کړ نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ سمدستي ابوجعفر خوشې کړ او د قاسم خان د بندی کولو احکام مو ورکړل .....ته ډاډه اوسه ،مونږ چې هر څه کړي دي د سلطنت د ګټو په خاطر مو تر سره کړي دي، معظم سلطان به هم په دې ښو ورځو کې بېرته راستنیږي ، دمعظم سلطان د راتلوسره سم به مونږ ټول حقیقت د هغه تر مخ بیا ن کړو .... شهزاده محمد ته اوس پوره ډاډګیزه شوې وه چې ابوجعفر دهغه ورور شهزاده علاؤالدین په مکمله توګه په خپل جادو کې را نښلولي دی. په دې اساس یی فکر وکړ چې شهزاده علاؤالدین به دهغه هیڅ خبره و نه مني اونه به قاسم خان د سلطان د راتلو تر مخه ازاد کړي. هغه په همدې فکر کې ډوب ناست و ، بیا یی دخپل ورور څخه اجازه واخسته اوبیرون راووت. اوس نو هغه په خپل فکر کې بله کومه خبره ګنډه کړې وه. په بیړه تر میلمستونه پورې راغې او د راتلو سره سم یی دقاسم ورور طاهر د خپل پلان څخه خبر کړ ، هغه طاهر ته وویل:

داسې ډاګیزه کیږي چې ابوجعفر زما ورور شهزاده علاؤالدین په خپل جادو کې را ښکیل کړی دی. نو په دې خاطر دهغه څخه دا هیله نه کیږي چې هغه دې قاسم بن هشام دسلطان د راتلو تر مخه ازاد کړي. خو زه اندیښمن یم چې د قاسم بن هشام د نظر بندۍ په وخت کې او دسلطان دراتلو تر مخه دسلطنت غداران کومه توطئه جوړه نه کړي ..... ته زما وړاندیز و منه ، دا به ستا له پاره ، د سلطنت له پاره او زمونږ د ټولو له پاره ډیر غوره وي .

شهزاده محمد غوښتل خپل پلان ډاګیزه کړي خو دهغه د خبرې تر مخه طاهر ترې و پوښتل :« ته چې څه ویل غواړې پرته له ځنډه یی راته وویایه ، زه به ستا هره سلا د سر په سترګو و منم .» دطاهر دخبرو په اوریدو شهزاده محمد ډیر زیات خوشحاله شو او بیا یی وویل : «ته به داسې وکړې چې سبا سهاربه په یو ډیر ګړندي اوتیز تلونکې آس باندې سپور شې او زما لیک به کوچنۍ اسیا کې د معظم سلطان دربار ته ورسوې اوهغه به د ټولو حالاتو څخه پخپله خبر کړې. زه باوري یم چې معظم سلطان به شهزاده علاوالدین ته سمدستي یو بیړني پیغام را ولیږي.» طاهر دهغه دخبرې سره سمدستي موافقه وکړه او په ډیره احساساتي توګه یی وویل:

« ستا لیک به ماته څه وخته پورې ترلاسه شي.؟»

« ته همدا اوس خپل ځان دسفر کولو له پاره تیار کړه ،سبا سهار وختي د تلو تر مخه به زما لیک تاته در ورسیږي»

د شهزاده محمد او طاهر هشام تر منځه تر ډیره وخته پورې په همدې مسئلې باندې خبرې اترې روانې وې اوبیا طاهر اجازه واخسته او سلطاني قصر ته ولاړ. اوس نو دهغه حالات ډیر بدل شوي وو. هغه تر ډیره پورې ډاډمن و ځکه ورته ډاګیزه شوې وه چې ورور یی چیرې دې؟ او په څه حال کې دی ؟ هغه په بیړه د آسونو د اصطبل پورې راغې او خپل آس یی را پرانست او دکور په لور رهي شو. هغه په دې فکر کې ډوب وو چې کله یی کوچنیان خبر شي چې دروند کاکا یی په خیر خیریت سره په سلطاني قصر کې موجود دی ، نو ډیر زیات به خوشحاله شي. تر څنګ یی د راتلونکې ورځې د سفر له پاره یی هم ځان تیاراوه ، خو کله چې دکور دروازې ته را ورسید نو هلته یی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يوې کوچنۍ بګۍ وکلته چې ولاړه ده ، د دې بګۍ په دريدو او کتلو سره يې حيرانتيا نوره هم زياته شوه ، داسې ځرګنديده چې کومه ميلمنه ښځه دهغوې کور ته راغلې وي. طاهر په همدې فکرونو کې شو چې هغه ښځيه ميلمنه به څوک وي چې ددوی کور ته راغلې ده. ځکه هغه پوهيده چې په اورنه کې دهغه اړيکې د ډيرو کم شمير خلکو سره جوړې شوې دي. خو په هغوی کې داسې څوک نه شته چې ښځې يې په بګيو کې سفر ونه کوي. په دې اساس دا به هرومرو د امراو د طبقې دکورنۍ د ښځو څخه کومه ښځه وي. طاهر دهمدې خبرو په فکرونو کې ډوب کور ته را ننوت. کوچنيانو يې په انګړ کې لوبې کولې. دخپل پلار دکتلوسره سم يې دهغه په لور را منډه کړه. اوخپل پلار ته يې وويل:

« پلار جانه ! کورته يوه ښځه راغلې ده .....اود قاسم کاکا په اړه پوښتنه کوي ، مور او نيامې دهغې سره په خبرو لګيادي ...»

د طاهر د تندي ګونجې نورې هم زياتې شوې ...دا به څوک وي ؟ دهغه تجسس نور هم زيات شو. دا سې بريښې چې کومه ښځه چې دلته دقاسم پوښتنې ته راغلې ده هغه قاسم پيژني. هغه ته دا خبره نوره هم دحيرانتيا سبب وګرزيده. ځکه قاسم خو يوائې ځو مياشتې مخکې اورنه ته راغلې و نو دومره ژر به يې څنګه د يوې ښځې سره اړيکې پيدا کړې وي. په همدې فکرونو کې ډوب هغه دکور يوې بلې کمرې ته ولاړ. دواړه کوچنيان يې ښې او چپ لورې ته روان وو او په پرلپسې توګه يې خبرې کولې ، طاهر دهغوی خبرې له نظره وغورځولې او ورته يې وويل:

« ولاړه شئ ، اوخپله مور مو دلته را وبولئ ،...... شاباس !

دواړو کوچنيانو منډه کړه او څو لمحې وروسته د طاهر ښځه دهغه تر مخ ولاړه وه. هغه مسکۍ وه او خوله يې دخندا نه وازه پاته وه. دهغې په مخې دخندا په کتلو سره د طاهر حيرانتيا نوره هم ډيره شوه نو سمدستې يې ترې وپوښتل:

« څه خبره ده ؟ دا ميلمنه ښځه څوک ده اودکومه ځآيه راغلې ده ؟ اود قاسم په اړه څه پوښتي ؟ د طاهر دښځې سکينې په مخ د شرارت نه ډکه خندا وه ، اوپه همدې خندا کې يې وويل:

« ته قاسم و لټوه ، الله مونږ ته د سپوږمۍ په څير ناوې راکړې .» طاهر دخندا په ځاې نور هم حيران شو او ويې ويل: « دا ته څه وايې ، د يوې بيګانه نجلۍ سره په لمړي ځل په خبرو کې داسې دومره پر مخ تللې ياست ، اول خو راته ډاګيزه کړه چې دا څوک ده ؟

اوس نو سکينې هم په ډير غور سره خپله خبره وکړه. ځکه هغې ته دخپل ميړه مزاج بلمنګه محسوس شو ،په ټيټه لهجه يې وويل: « دا مارسی ده ..... دا هغه نجلۍ ده چې د ميلې په ورځ يې دقاسم ژوند خوندي کړې و .دا نجلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم په اړه ډیره معلومات لری ، دومره معلومات چې زه او ته یې هم نه لرو . زه ښځه یم او دمحبت په معامله کې زما سترګې دوکه نه خوري. ما ددې نجلۍ په سترګو کې د قاسم له پاره دسمندر په څیر څپې وکتلې. دا پیغله د څو ورځو راهیسې د قاسم د بیلتون څخه سخته نارامه وه او نن مجبوره شوې چې دلته راشي اودهغه په اړه و پوښتي.او که نه هغې دلته د راتلو څخه د شرم احساس کاوه. په ظاهر د سکینې خبرې له یوه اړخه ښې ولګیدې اوپه دې اړه په فکر کولو مجبور شو چې ددې پیغلې نوم خو مارسی دې.....او دا د مسلمانانو په څیر نوم نه دې ، نو ایا قاسم دکومې عیسایی پیغلې سره دمحبت تارونه غځولې دي. هغه په دې فکر کې هم و چې هسې نه چې دا نجلۍ د ابوجعفر جاسوسه وي اودقاسم په اړه دهغه د ورور د راتلونکې پلان څخه ځان خبروي. اوپه همدې خاطر دلته راغلې وي. دهغه ذهن په اسانۍ سره دا خبره نه منله چې مارسي دې دهغه د ورور سره مینه اومحبت وکړي ، خو کله کله به یې چې دا فکر کاوه چې مارسی دهغه د ورور محبوبه ده نو په سینه کې یې دخوشحالۍ ګیګړې شړنګیدل. کله چې سکینې طاهر په فکرونو کې ډوب وکوت نو ورته یې وویل: «یوائې زه نه ،بلکه ستا دروند پلار او درنه مور هم د مارسي سره دخبرو کولو وروسته ډیره خوشحاله دي. دا پیغله د ډیره وخته راهیسي دلته موجوده ده او مونږ په دې خاطر دلته ستنه کړې چې ته دسلطاني قصر څخه دقاسم په اړه څه معلومات راوړې نو مارسي به هم دهغې څخه خبره کړو .

طاهر په دې فکر کې شو چې که دا پیغله دابوجعفر جاسوسه وي نو بیا خو ترې د قونیا په لور دتللو خبره پټول په کاردي ، خو د قاسم د بندي کیدو په اړه ابوجعفر پخپله هم معلومات لري نو په دې خاطر به دې پیغلې او خپلې کورنۍ ته دد ددې خبرې یادول دومره زیانمنونکي نه وي ،بلکه ښې پایلې به ورکړي. تر څنګ یې که ابوجعفر ته دا ډاګیزه شي چې د قاسم ورور طاهر تربندي خانې پورې د قاسم پورې ور رسیدلې دې نو هغه به لږ څه نور هم محتاط شی. اوپه اورنه کې به د کوم بغاوت د راپیداکولو پروګرام شاته و غورځوي. د همدې فکر په بنسټ طاهر پریکړه وکړه چې هغه به ددې میلمنې پیغلې مارسي تر مخه دقاسم د بندي کیدو یادونه کوي. په همدې خاطر یې خپلې ښځې سکینې ته وویل:

« سهي ده ، ته دا پیغله تر دې ځآیه راوړه ، چې زه یې یو وار ووینم.»

سکینې دخوشحالۍ نه ټوپ کړ او دخپل میړه په لور دکتلو وروسته په بیړه دهغه ځآیه ووتله. کوچنیان لا د پخوا څخه ددې کمرې څخه وتلي وو او په انګړ کې په خپلو لوبو کې مصروف و . د لږ څه وخت دتیریدو وروسته قاسم دهغه پیغلې مخ وکوت. کله یې چې سترګې په مارسي و نښتې نو حیران پاته شو، په دې فکر کې شو چې ایا دا ډول ښکلې مخونه هم شته ؟ دا سترې سترې سترګې ، اوږدې اوږدې زلفې، داسې خوزیدې لکه دوه تورې کونترې چې په هوا کې وزرونه رپوي. مارسي په داسې حال کې چې سر یې د شرم نه ښکته و دې خونې ته را ننوته او د طاهر تر مخه د لرګي په چوکۍ کیناسته. دطاهر مور اوښځه هم دمارسی تر شا دې خونی ته را ننوتل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي په کيڼ او ښي اړخ کې کيناستل. تر او سه لا طاهر خبره نه وه کړې چې د پلار يې په ډېرو کمزور قدمونو سره کمرې ته راننوت او دطاهر تر څنګ په کټ کې کيناست. طاهر مارسي ته په ډير غور سره کتل ، هغه ته ددې پيغلې په مخ د پرېښتو په څير معصوميت تر سترګو کيده. طاهر په خپله په جاسوسۍ باندې نه پوهيده بلکه يو نيغ په نيغه توره وهونکې ماهر او استاد و ،په دې خاطر يې په ناڅاپه توګه په فکر کې راغله چې مارسي دکوم غلط قدم له پاره دهغوې کور ته نه ده راغلې ، سمدستي يې د مارسي څخه خپلې سترګې واړولې اوخپلې درنې مورته يې مخ کړ او ورته يې وويل:

« درنې مورې ! د قاسم درک خومعلوم شو.»

دهغه ددې خبرې سره په خونه کې ناست دهر چا خوله دحيرانتيا څخه خلاصه پاته شوه. په دې وخت کې دمارسي حالت هم دکتلو و. هغې د تجسس ، پلټنې ، احساس ، محبت او مينې څخه ډکو جذباتو کې طاهر ته په ډکو سترګو و کتل او تر ټولو دمخه يې وويل:

«آ..آ.......آيا ته رښتيا واې ؟ دهغې په لهجه کې شرم وحيا را نغښتې وه ، دمارسي نه وروسته د قاسم مور په ډيره بيره وويل: « زما زوې چيرې دې...... چيرې دې هغه...؟ تا خو ويلي و چې هغه به له ځانه سره راوړم. د طاهر ښځې هم همداسې وويل او زياته يې کړه: ددې نه ډاګيزه شوه چې زمونږ د ناوې نګور قدم زمونږ له پاره د خير او عافيت سبب وګرزيد. همدا نن مارسي زمونږ کورته راغله او همدا نن د قاسم په اړه هم مونږ ته خبر تر لاسه شو ،

تر ټولو وروسته دقاسم پلار په پوره غور سره وويل : « څنګه معلومات يې شوې دې......؟ اوس قاسم چيرې دې ، ايا هغه دکوم کار پسې سلطان استولې دې ؟» دا دهشام خبرې وې ، چې دخپل وخت ډير مشهور پهلوان هشام بن عدی ......

د ټولو دخبرو داوريدو وروسته طاهر په ټيټ اواز وويل: «نه !درونده پلاره..... سلطان خو قاسم ته ډير مهم کار ورسپارلې و . خو دسلطان مشر زوې علاؤالدين د غرب د خطيب ابوجعفر په وينا دتيرو درې اونيو راهيسې دخپل ځان سره نظر بند کړې دې.

دطاهر د خبرو داوريدو وروسته مارسي په خپل ځاې کې ورخښه شوه ، داسې معلوميدل چې ابوجعفر خپل کار کړې دې. مارسي ته دا ومنله چې ابوجعفر يو ډير ښه روزل شوې جاسوس دې ځکه هغه مارتها ته ويلي و چې هغه به ډير ژر قاسم دخپلې مخې څخه لرې کړي ،مارسي په همدې فکر کې وه چې ابوجعفر خبله خبره پوره کړه.... د بله اړخه طاهر خپل پلار ته د پيښې په اړه تفصيلي معلومات ورکوي ، په دې وخت کې ناڅاپي د طاهر په زړه کې يو فکر راغې اودقاسم قصه يې په نيمايي کې پريښوده او دمارسي په لور متوجه شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

« محترمي ! ستا په اړه مې ماته ښځې ځه ویلي دي خو هغه ماته کافي نه دي. نوکه ته یې بده نه ګڼې مهرباني وکړه او خپله کورنۍ راته را وپیژنه، تر څو زما په ذهن کې اندېښنې له منځه ولاړې شي.

دا ډول پوښتنې د مارسي له پاره غیر متوقع نه وې. خو څرنګه چې د هغې ذهن د قاسم په لور متوجه و نو په دې اساس د طاهر په پوښتنه یې ټکان وخوړ. او بیا یې د لږه ځنډه وروسته په داسې حال کې چې سره یې ښکته کړې و داسې وویل:

« زه له تاسو څخه څه نه پټوم. په دې دنیا کې یوازې تاسې زما له پاره هر څه یاست. زه به تاسو ته د خپل ژوند انه یوه یوه پاڼه پرانزم او در ته به یې بیان کړم»

د دې خبرو نه وروسته مارسي د خپل ځان او خپلې کورنۍ په اړه د طاهر کورنۍ ته پوره تفصیلي معلومات ورکړل . هغې د البانوي قصر نه نیولې د سلطان تر محله پورې او بیا د سلطان د قصر نه نیولې د قاسم سره د کتلو پورې ، څه چې ورته یاد وو بیان کړل....د هغې په قصه کې د سکندربېګ یادونه هم وشوه او ابوجعفر یې هم یاد کړ..... هغه د قاسم سره د خپلو لیدنو کتنو په اړه هم تفصیلي خبره وکړه او د خپلې مور مارتها د جاسوسۍ د کرچار په اړه هم. کله چې مارسی خپله قصه پوره کوله نو د طاهر د مور او ښځې د سترګو څخه اوښکې روانې وې ،طاهر او پلار یې په خپل ځای ناست و او د مارسي د مینې ډک داستان یې اورید. په دې وخت کې د طاهر مور پورته شوه او مارسي یې د سینې سره یو ځای کړه، د مارسی د غټو غټو سترګو څخه د اوښکو څاڅکې لکه د باران په څیر په زمکه راپریوتل. سکینه هم ور پورته شوه او د مارسي سره یې د مینې غاړه ورکړه.

« زه خو وایم چې ته اوس همدلته اوسه. ځکه چې ته په خپل کور کې د خپلې مور مارتها څخه هم خوندی نه یې. خدای نا خواسته که څه درته پیښ شی نو مونږ به د قاسم تر مخ څنګه سر پورته کړو.

د سکینې خبرې لا نه وې خلاصې شوې چې هشام په خبرو پیل وکړ.« ګوره لورې ! تا مونږ ته هر څه په ریښتیا سره بیان کړل او زمونږ په زړونو کې دې د خپل ځان له پاره ډېر ښه ځای پیدا کړ. د دې څرګندونې وروسته چې تا اسلام منلې دې زه نور هم خوشحاله شوې یم. زه تا ته نصیحت کوم چې ته خپل نوم هم په یو مسلمان نوم بدل کړه ، او ځانته یو مسلمان نوم کېږده.

مارسي د قاسم د پلار د خبرو په اوریدو سره په شرمناکه لهجه باندې وویل: « نو بیا همته ما ته یو ښه نوم پیدا کړه ، هر هغه نوم چې تا ماته راکړ همغه به پس له دې زما نوم وي.»

اوس نو هشام د خپل راتلونکې نګور د نوم په اړه فکر کاوه. د لږ څه وخته وروسته هشام وویل: سهي ده لورې ! مونږ ستا له پاره یو نوم پیدا کړې دې. » ټولو د هشام په لور وکتل نو هغه هم وخندل او په خندا کې یې مارسي ته ور غږ کړ..... غزاله....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهشام دخولې څخه مارسی دخپل نوی نوم په اوریدو ډیره خوشحاله شوه، دا نوم بلکل سهي و . د مارسي له پاره دغزاله په څیر د غټو سترګو خاوندي ته همدا نوم مناسب و . کله چې سکینې مارسي ته دغزاله د نوم په اړه تشریح ورکړه نودهغې مخ د شرم څخه تک سور وګرزید. هغه په دې فکر کې شوه چې عربي ځوان قاسم به په څومره مینه هغې ته دغزاله نوم اخلي.

مارسی څو ساعته د قاسم په کور کې پاته شوه. په پیلامه کې دهغې راز داره کوچوان اکبر د دروازې نه بیرون ولاړ و . خو وروسته مارسی هغه بیرته ولیږه او ورته یې وویل چې د ماسپښین نه وروسته راشي اوهغه پورته کړي. اوس نو هغه مارسی نه وه بلکه یوه مسلمانه پیغله غزاله وه. خو هغې تر اوسه پورې خپل دغه نوم د خپلې مور او ابوجعفر څخه پټ ساتل غوښتل.

ماسپښین ناوخته و چې اکبر د مارسي د بیرته وړلو په خاطر خپله بګۍ راوسته. مارسي هم د طاهر د کورنۍ د ټولو غړو سره د مینې او محبت په فضا کې پوره وخت تیر کړې و او اوس بیرته خپل کورته ستنه شوه.

بل سهار طاهر د قونیا په لور و خوزید ، هغه یوآځې خپلې ښځې ته ویلي و چې د سلطان سره د کتلو له پاره کوچنۍ اسیا ته ورځې تر څو دقاسم د ازادولو له پاره څه وکړای شي. تر څنګ یې خپلې ښځې ته لارښوونه وکړه چې د اوس له پاره قونیا ته دهغه د تللو خبره پټه و ساتي ، سکینې هم سهار وختی د لمانځه وروسته د هغه د تللو له پاره تیارې نیولې و.

د بله اړخه مارسی د قاسم د کتلو له پاره نا ارامه وه. همدا نن سهار هغې پریکړه کړې وه چې هغه به سلطاني قصر ته ورځې او د کومې لارې څخه به د قاسم سره لیدنه کوي. سلطاني قصر ته د مارسي تل راتلل څه نوې خبره نه وه. ځکه چې هغه د البانوي وینځې مارتها لوروه او دسکندر محبوبه هم..... خو نن سهار د روانیدو سره سم یې مور و دروله.

« اې نجلۍ..... ! دا نن بیا چیرې روانه یې؟ د پوښتنې ایګنې پرته روانه یې ؟

په مارسي د مور خبره ډیره بده و لګیده. مخ یې را وګرځاوه او مورته یې وویل. « دلته نژدې ورځم ، د سلطاني قصر پورې.... »

غالبا چې مارسی به هلته په قصر کې د کومې ملګرې نوم اخیستې و ، خو نن د مارتها سلوک څه بلمنګه ښکاریده. په دې اساس یې په سختې ژبې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« خبردار ! ....ته هيڅيرې نه شې تلاى. تاته ډاګيزه ده چې ته دالبانيا راتلونکې ملکه يې. سبا به په البانيه کې سکندر سره يو ځاى په تخت کينې. دخپل حيثت په اړه دې فکروکړه. دا ته هره ورځ چيرې اوکومو ځآيو کې ګرځې را ګرځې. ما همدا نن سهار اکبر د دوو ورځو په رخصتۍ ليږلې دې.

مارسي دخپلې مور د خبرو څخه لږ څه پښه نيولې شوه او يوه نامعلومه ويره يې په زړه کې کيناسته. هغه ته داسې څرګنده شوه چې دا خبرې دهغې مور نه دي کړي بلکه ابوجعفر دهغې دمور په ژبه غږيږي. هغه فکر وکړ چې دهغې مور خو پخوا داسې نه وه ، ځکه هغې ته به يې تل ناز ورکاوه او په ډيرو نازونو کې يې را ستره کړې ده. يو ناڅاپه يې فکر خراب شو پريکړه يې وکړه چې سلطاني قصر ته به هرو مرو ورځو ، ابوجعفر ته په قهر وه په دې اساس يې پريکړه وکړه چې سلطاني قصر ته به هرومرو ورځي. په دې خاطر يې وويل:

« مورجانې !څه درباندې راغلل.... زه خو تر محله پورې ورځم..... پيدل په پښو هم ورتلاى شم... زه د ملکې سروين سره هم کتل غواړم او د سربيايي وينځو سره هم غواړم ووينم.... ډير وخت وشو چې هغه لورې ته نه يم ورغلې.

مارسي د خپلې مور په خوږ رګ باندې ګوته کيښوده. ځکه سربيايي شهزادګۍ سروين او دهغې وينځې هغې ته ډير ارزښت درلود. په ځانګړې توګه د ملکې سروين وينځې د عيسايي توب په خاطر هم مارتها ته ډيرې ورنژدې وې. کله چې مارتها د مارسی دژبې څخه دهغوې نومونه واوريدل نو خاموشه شوه او مارسي ته يې دتللو اجازه ورکړه.

مارسي دکوره ووتله او په پښو تر سلطاني قصر پورې ولاړه. هغې په لاره کې فکر کاوه چې دملکې سروين سره کتل به د قاسم دازاديدو له پاره ګټور وي. په داسې حال کې چې پخوا ددې هغې فکر کاوه چې دخپلو سهيليو په منځګړتيابه د شهزاده علاؤالدين سره نيغ په نيغه ووينې او په دې اړه به ورسره خبرې کوي. خو اوس هغې خپل فکر کې بدلون راوستې و او دد ې کار له پاره يې سربيايي شهزادګۍ ملکه سروين چې د سلطان مرادخان ثاني ملکه وه مناسبه و ګڼله. ځکه هغې کولې شول د قاسم په را خلاصيدو کې ښه او غوره کړچار ادا کړي. هغه په دې پوهيده چې دواړه شهزادګان ، شهزاده محمد او شهزاده علاوالدين د ملکې سروين ډير قدر او درنښت کوي او دمور په سترګو ورته ګوري.

ملکه سروين د سربيا دپادشاه لارډ ستيفن لور وه. دسربيا دغه پادشاه د سلطان مرادخان ثاني ډير وفاداره ملګرى او دوست و. دهمدې وفادارۍ په بنسټ يې سلطان مراخان ثاني ته خپل لور شهزادګۍ سروين په نکاح ورکړه. او بيا شهزاداګۍ سروين د خپلو څو کسو وينځو سره يو ځاى اورنه ته دسلطان دناوي په څير راغله.

مارسي محل ته درا ننوتلو سره سم نيغه محل سراى ته ورغله. هلته يې د ټولو دمخه دملکې سروين خواجه سراى سره وکتل. دهمغې له لورې ورته وويل شول چې ملکه سروين د شاهي باغ شاته سيمه کې مرغيو ته دانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ور کوي. مارسي به ددی نه مخته هم کله کله د ملکې سروین سره کتل. همدا علت و چې هغه پرته له کومه ځنډه د شاهي باغ شاتنۍ برخې ته ورغله. کله چې ملکې سروین مارسی وکتله نو په خندا یې ورته وویل:

« خوش امدید.......نن خو زمونږ البانوي خور زمونږ لیدلو ته راغلې ده .....»

دملکې په ژبه کې د بورې په څیر خوږلني و، د ملکې د لهجې نه د مارسي حوصله نوره هم لوړه شوه. او ویې ویل:
« درنې ملکې !...... ستاسې محبت مې کله کله دې مانیو ته د راتلو له پاره را کاږي. او که نه....

په شاهي بزم کې د غریبانو تیریدل څه معنې لري.........

ملکې یو دم د مارسي په لور وکتل او دهغې ددې خبرې څخه یې په خوند اخستلو سره وویل: « سبحان الله ! نن خو ته په مشکو او عنبرو کې را لتاړې خبرې کوې.....داسې معلومیږي چې کوم زخم دې خوړلې او دلته راغلې یې.

مارسي د شونډو لاندې و خندل او سریې ښکته کړ اوبیا یې وویل: د درنې ملکې د ژبې څخه د سبحان الله د کلیمې په اوریدو سره داسې ډاګیزیږي چې درنې ملکې د اسلامي معمولاتو سره هم دلچسپې پیدا کړې ده .ملکې ورته پر ته له ځنډه وویل: « ولې نه...... د اسلام سره خو زما مینه دهمغې لمړۍ ورځې څخه شته ، زما درونډ او معظم پلار لاړډ ستیفن هم د زړه له کومې مسلمان و. همدا علت دې چې هغه د ترکانو د سلاطینو ددرې نسلونو سره د عثماني سلطنت د ټینګښت له پاره کار کړې دې.

اوس نو مارسي په ډیره مینه او محبت دغې ښکلې اوښایسته ملکې ته کتل. لږ وروسته ملکې دمارسي څخه وپوښتل: « وایه مارسي ! څنګه دې پیښه راکړې ؟ داسې ډاګیزیږی چې نن ته زمونږ څخه د څه غوښتنې له پاره راغلې یې؟

مارسی د حیرانتیا څخه سترګې راپورته کړې اوبیا یې په پوره خوشحالۍ سره وویل: عجیب........ درنې ملکې ! ډیره عجیبه...... ته خو اوس د زړونو په حال هم پوهیږې. »

« د زړونو په حال یواځې الله تعالې پوهیږي.... مونږ یواځې ستا په مخ لیکل وکتل ، تا نه دې اوریدلې چې څیرې مکمل کتاب وي.» ملکې نرمه شانته خندا وکړه او بیایې وویل. اوس نو مارسي هم ورته خپله خبره پیل کړې وه .....

« درنې ملکې !..... تا به اوریدلې وي چې معظم سلطان یو عرب ځوان د شاهي سراغ رسان په څیر ټاکلې دې......»

« داسې بریښي چې هغه سراغ رسان ستا د زړه سراغ لګولې دې.....ولې ؟..... ایا زړه خو به دې پرې نه وې بایلودې ؟...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي ځیره د حیا څخه سوربښنه شوه. سترګې یې ښکته کړې او دلږ څه ځنډ نه وروسته یې وویل: « ددرنې ملکې سترګې هر څه ویني...... خو اوس ما د عثماني سلطنت د پاینښت سوال له ځانه سره راوړې دې.

دمارسی په خبرو باندې ملکه حیرانه شوه او سمدستې یې وویل: « خداې دې نه کړې چې عثماني سلطنت ته پیښښ شي. تا څه ډول پوښتنه له ځانه سره راوړې ده.،،،،»

مارسي لږ په تتړه ژبه وویل : « درنې ملکې ! هغه عرب ځوان چې معظم سلطان په اورنه کې د سازشونو د بربنډولو له پاره په خصوصی توګه ټاکلې دې نو په دې وخت کې دیوه غدار په خبره شهزاده علاوالدین نظر بند کړې دې...... په داسې حال کې چې هغه غدار د سلطنت پر خلاف په خطرناکه سازش کې مصروف دې.

دملکې رنګ تغیر وکړ او په ډیر غور سره یې وویل: « هغه غدار څوک دې چې شهزاده علاوالدین یې په خپله ولکه کې اخستې دې ؟..... مارسي تو خو په هوش کې یې ؟ تاته معلومه ده چې ته څه وایې ؟ ته خو په یوه ترک شهزاده او ولیعهد باندې الزام لګوې ؟»

دملکې دخبرو د تکمیل سره سم مارسي په پوره عزم سره ورته وویل: « درنې ملکې ! زه یوا ځې الزام نه لګوم بلکه دا وایم چې شهزاده علاوالدین قاسم بن هشام په زندان کې اچولې دې ، درنې ملکې ، په دې وخت کې په اورنه کې قاسم هشام ته سخته اړتیا لیدل کیږي ، دخداې له پاره څه وکړئ ، هسې نه چې د معظم سلطان په نشتوالې کې ابوجعفر په اورنه کې دفساد اوبغاوت اور بل کړي.

اوس نو دملکې سترګې د حیرانتیا نه وازې وې ، او په لږ څه تیزې لهجې سره یې وویل:

« ابوجعفر ؟........ ایا دا همغه سړې نه دې چې دسترګو رنګ یې د لاطینې ولسونو په څیر نیلې دې ؟ او د غرب د خطیب په نامه یې شهرت موندلې دې..... اې مارسي ! هغه سړې خو ستا دمور خواته ډیر تګ راتګ کوې ،...... همداسې ده که نه ؟

ملکې خپلې سترګې په خلا کې اړولې را اړولې اوپه څه فکر کې ډوبه وه. هغه ته په یاد راغلل چې یو وخت ابوجعفر او مارتها په دې شهزادګۍ باندې دخپل اثر ورسوخ د وراچولو هڅې کولې. په هغه وخت کې سروین نوې نوې را واده شوې ناوې وه. په دې خاطر د نا اشنایی په اساس خاموشه ناسته وه. خو نن چې مارسي د ابوجعفر د سازش په اړه خبره وکړه نو د ملکې سروین سترګې هم را وغوړیدې ، هغې دمارسی خبرې هم په ډیر غور سره واوریدې ، مارسي ورته وویلې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنې ملکې ! ابوجعفر زمونږ کورته تګ راتګ کوي.... په همدې خاطر زه ددې سازش په اړه پوره معلومات لرم. درې اونۍ مخته قاسم بن هشام د قیصر دجاسوسانو دسراغ د پیدا کولو له پاره د ابوجعفر تر پوزې پورې ور رسیدلې و. خو شهزاده علاؤالدین ټوله معامله سرچپه کړه..... اوس نو ته که څه کولای شې ویې کړې......»

اوس نو ملکه په ټولو حالاتو ښه پوه شوې وه .... هغې فکر کاوه چې د شهزاده علاوالدین سره ددې مسئلې په اړه څه ډول خبرې وکړي ، هغې دمارسي په خبرو پوره باور وه ځکه چې هغه پخپله د ابوجعفر دکړچار څخه خبره وه. هغې فکر کاوه چې نه یواځې قاسم بن هشام را خلاص کړل شي بلکه په یوه ډول نه یوه ډلو د ابوجعفر ستونې هم ورخفه کړي. هغه په دې پوهیده چې اوس دهغې په اوږو باندې ډیر درونډ بار را پریوتې دې.... مارسي ته یې وویل:

مارسي ! ستا ډیره زیاته ممنونه یم... چې مونږ ددې نازکه حالاتو څخه خبر کړو. مونږ به همدا نن د څه کولو هڅه وکړو.

دملکې په خبرو مارسی د ډاډ ساه واخسته. اوبیا یې په ټیټ اواز سره وویل:

« درنې ملکې !زما یوه غوښتنه ده....»

ملکې د مارسي په لور وکتل او ترې ویې وپوښتل: « هو هو ، ووایه».

«درنې ملکې ! زه غواړم دقاسم بن هشام سره ووینم ، هغه همدلته په شاهی قصر کې په زندان کې بندي دی. نو که ملکه دزندان مسؤل ته حکم وکړي چې هغه ماتم نه کړی....»

ملکه یو ځل بیا حیرانه شوه.... دڅو لمحو له پاره په فکر کې ډوبه شوه. اوبیا یې د یوه نوي عزم سره وویل:

« زما سره یوځاې راځه... مونږ به همدا اوس شاهي زندان ته ولاړ شو اودقاسم بن هشام سره به ووینو.» ملکې په پوره احساس سره قدم پورته کړ او د مارسي په زړه کې د خوشحالۍ ګوره په ماتیدو شوه.

دشاهي زندان مسؤل چې ملکه سروین وکتله نو پښې یې په لړزیدو شوې ، دا سیمه د محل په شمال غرب کې پرته وه ، دمحل سراې ښځې به دلته هیڅکله هم نه ورتللې. یوازې ددې ځاې کارکونکې خلک د محل په دې سیمه کې اوسیدل. دلته شاهي آسپ ځاې هم و او دمحل وسله تون هم همدلته پروت و. دهمدې ستر عمارت په منځ کې یوه ستره کمره د شاهي زندان له پاره ځانګړې شوې وه. کله چې ملکه د زندان داروغه ته ور نژدې شوه نو هغه تر ملا پورې را ښکته شو اودملکې له پاره یې درنښت په ځاې کړ. ملکه هم همدلته ودریده. او په تحکمانه توګه یې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شاهي زندان کې څومره بنديان پراته دی ؟» ملکې په شاهانه انداز کې خبرې کولې. داروغه په لړزيدو شو او په تر تړی ژبه يی وويل :

« مم...ملکه معظمه ! دلته يوا ځې يو بندي موجود دی.»

ملکې ترې بيا وپوښتل: « دهغه نوم څه دې ؟»

د زندان داروغه ورته په ډيره درنه ژبه وويل : « قاسم بن هشام»

ملکې چې د قاسم نوم واوريد نو يو ځل يی دمارسي په لور و کتل ، دمارسي مخ هم د احساساتو ډک و ،ملکې داروغه ته مخ کړ او ورته يی وويلې« مونږ همدا اوس او همدا وخت د قاسم بن هشام سره کتل غواړو . ولاړ شه او هغه د ډير زيات درنښت سره يو ځاې دلته له ځانه سره راوړه . »

د زندان داروغه سمدستي شاته و ګرزيد او په منډه منډه د زندان دروازې ته ولاړ . د لږ وخت وروسته قاسم د مالکې او مارسي تر مخ ولاړ و. په دې درې اونيو کې دقاسم روغتيايی حالت ډير خراب شوې و، دهغه مخ ژيړ ګرزيدلې و خو سترګې يی لا تراوسه هم روښې او روښانه وې ، مارسي د قاسم په کتلو سره ډيره نا ارامه شوه ،خو هغې دقاسم سره د ملکې او دزندان د داروغه په شتون کې په بې تکلفۍ سره خبرې و نه شوې کړاې. هغه يوې لورې ته و دريده او په ډيره غمژنه توګه يی دقاسم روغتيايی حالت ته کتل.قاسم مخته راغې او ملکې ته يی سلام وکړ ، ملکې ورته په خندا ځواب ورکړ او بيا يی ورته وويل:

« قاسم خانه ، زه د سلطان مرادخاني ثاني ، دعثمانيه سلطنت د پادشاه ، ملکه يم. مونږ ته نن مارسی ستا د حالاتو په اړه په تفصيل سره خبره کړې ده ، په دې خاطر مونږ په خپله ستا سره د کتلو له پاره دلته راغلې يو .... ته انديښنه مه کوه ، مونږ به همدا نن د شهزاده علاوالدين سره خبرې وکړو او تا به د زندان څخه خوشي کړو.»

قاسم چې د پخوانه يی دا انګيرلې وه چې دهغه سره ليدونکې د شاهي کورنۍ کومه درنده غړې ده ، نو دملکې د خبرو په اوريدو سره نور هم مؤدب و دريد اودملکې په درنښت کی يی خپلې سترګې ښکته کړې او په نرمې لهجې سره يی وويل:

« د معظمې ملکې بخت دې نور هم ستر شي...... ماته دخپلو بندي کيدو په اړه کومه انديښنه نه شته.خو په دې اړه ډير انديښمن يم چې شاهي حکم مې په ځاې نه کړاې شو . خداې پوهيږې چې دسلطنت غداران تر کومه حده پورې رسيدلې دي، ماته خودا هم نه وو معلوم چې زمونږ لښکر د جنګ ډګر ته روان شوې دې او اوس په څه حال کې دې ؟.....

ملکې په پوره ډاډ سره د قاسم خان خبرې واوريدې او په لږې شانته غمژنې لهجې سره يی وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د اروپا په لور زمونږ تللي لښکر د صليبي ځواکونو څخه ماتې خوړلې ده. زمونږ د درونږ د درونږ سلطان د خور او زمونږ د اندرور ميړه سپه سالار محمد چلپي هم د هونياډي په لاسو بندي شوي دي، د صوفيا ښار زمونږ د لاسو څخه وتلي دي او زمونږ لښکرو د بلقان په درو کې هم دصليبي دښمن له لاسه ډير زيانمن شوي دي. تر څنګ يې يو بنه خبر هم شته او هغه دا چې معظم سلطان د کرمانيا امير ته ماتې ورکړې ده او دقونيا بغاوت يې ځپلې دي. اوس به معظم سلطان په څو ورځو کې بيرته اورنه ته را ستون شي. دهغې وروسته به معظم سلطان د هونياډي پر خلاف د جنګ له پاره د اورنه څخه روانيږي.

ملکې د روانو حالاتو اودلښکرو دحال په اړه قاسم ته په تفصيل سره خبره وکړه. د خبرو د تفصيل داوريدو سره سم قاسم ډير زيات احساساتي شو، په ځانګړې توګه کله يې چې د سلطان دخور د ميړه سپه سالار محمد چلپي د بندي کيدو خبره واوريده، ځکه هغه ته د محمد چلپي سره خپله هغه ليدنه په ياد راغله چې د اغاحسن په خونه کې يې فوځي افسرانو ته د خبرو کولو وروسته دده سره درلوده. هغه په ډير خلوص سره ملکې ته وويل:

« د محترم سالار محمدچلپي د بندي کيدو په اړه ډير زيات خواشينې شوي يم. زه دا احساسوم چې په داسې حالاتو کې ماته سلطنت ډيره سخته اړتيا دلوده.»

ملکې دقاسم په خبرو باندې سر خوځاوه. اوبيا يې په دلاسه کوونکې لهجې باندې ورته وويل: « بس ته به همدا نن ازاد کړل شې. زما له تاسره همدا ژمنه ده.... اوس به نو مونږ بيرته ولاړ شو.....»

ملکې دبيرته ستنيدو دمخه دمارسي په لور وکتل اوبيا د شونډو لاندې وخندل، مارسی هم د شرم اوحيا څخه سترګې ښکته اچولې وې. کله چې ملکې خپلې سترګې واړولې نو مارسی هم دوخت نه په ګټې اخستو سره دقاسم په لور په ډيره غمناکه توګه وکتل اوبيا د ملکې سره روانه شوه. په دې کتلو کې ددواړو سترګې څلور شوې وې او په همدې کتو کې يې يو بل ته ډير څه منتقل کړي و. قاسم په ډيره نرم اواز سره دمارسي نوم واخست نو مارسي هم د يوې لمحې له پاره پښه نيولې شوه اوپه تلو تلو کې يې قاسم ته مخ کړاو ورته يې وويلې چې « مارسی نه.....غزاله...... دا ستا د درونږ پلار له اړخه راکړل شوی نوم دی....»

دهمدې خبرې سره سم مارسی هم د ملکې په لور ور ګړندۍ شوه او په بيړه دهغه ځآيه ووتل. خو دمارسی د اخرې خبرې دقاسم په غوږونو کې همغسې انګازې کولې..... هغه وانګيرله چې مارسي دهغه دکورنۍ دغړو سره هم کتلې دي. په دې وخت کې د قاسم زړه دمحبت او مينې د نغمو څخه ډک و.

دبله اړخه طاهر بن هشام د توپان اوسيلۍ په خير سفر کاوه او د سلطان دلښکرو په لور ور روان و. خو هغه لا په لاره کې و چې د سلطان دلشکر د بيرته را ستنيدو خبر ورته ورکړل شو. خو ددې سره سره بياهم هغه خپل تګ ته دوام ورکړ. هغه له خپله ځانه سره د شهزاده محمد ليک هم درلود او دهمدې ليک په کومک يې هڅه کوله چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ورور د شهزاده علاوالدين د زندان څخه را ازاد کړي. هغه د دانيال ددرياب څخه تير شو او کوچنۍ اسيا ته ور ننوت. هملته ورته د سلطاني لښکر دبيرته راستنيدو نښې نښانې تر سترګو شوې. بله ورځ هغه د سلطاني لښکر تر مخه و ، په خپل ستومانه آس سپور د لښکر و قرارګاه ته ورننوت. او سمدستي يې د شهزاده محمد لخوا ليکل شوې ليک د سلطان تر مخ کيښود.

سلطان چې کله د شهزاده خط ولوست نو غومبري يې تک سره شول ، په مخ کې يې د غصې او قهر نښې را وځليدې ، خو د خط د لوستلو وروسته خاموشه پاته شو. بيا يې د څو لمحو نه وروسته طاهر بن هشام ته وويل :

« تا ډيره ښه وکړل چې مونږ دې خبر کړو. زه پخپله ډير ژر اورنه ته رسيدونکې يم،خو هلته به زمونږ په رسيدو کې وخت لګيږي ، او کيدې شي په همدې وخت کې دښمن هلته د بغاوت د پيلامې له پاره کار وکړي. په دې خاطر مونږ غواړو چې يو تيز تلونکې قاصد له تاسره يو ځاې و استوو تر څو قاسم بن هشام د شاهي زندان نه ازاد کړي»

طاهر هم همداسې غوښتل. همدا علت و چې دارام کولو په ځاې يې په همغه ورځ دماښام نه مخته د شاهي قاصد سره يو ځاې د کوچنۍ اسيا څخه لکه دباد او توپان په څير د اورنه په لور راوالوت.

خو پخوا تر دې چې طاهر اورنه ته را ورسيږي ، دملکې د وينا په اساس شهزاده علاوالدين قاسم بن هشام را زاد کړې و. او کله چې طاهر بير ته ا ورنه ته را ورسيد نو قاسم هم په کور کې موجود و. طاهر د سلطاني قصر څخه فارغ شو نو قاسم او مارسي دواړه يې د کوچنيانو سره په انګړ کې د لوبو کولو په حال کې وکتل. کله يې چې په قاسم سترګې و نښتې نو سمدستی يې ټوله ستوماني له منځه ولاړه. کله چې قاسم خپل مشر ورور وکوت نو ورمنډه يې کړه اودهغه استقبال يې وکړ. هغه ته ورغاړې وت. عمر اوعلی چې کله خپل پلار وکوت نو د خوشحالۍ نه يې داسې چيغې کړې چې اسمان يې په سر واخست......هغه دې ...هغه دې پلار مو راغې ، پلار مو راغې ....چغې يې هرې لورې ته وهلې. دواړو د پلار په لور ورمنډه کړه او دهغه د پښو څخه چاپيره شول. د کوچنيانو د چغو سره سم سکينه او د قاسم مور اوپلار هم دخپلو کمرو څخه راووتل ، مارسی هم دخوشحالۍ نه شنه وه ، طاهر چې کله خپله ټوله کورنۍ په خوشحاليو کې وکتله نو په زړه اوخوله دواړو يې د الله تعالې شکر ادا کړ.

خوابوجعفر تر اوسه پورې ازاد و. دبله اړخه شهزاده علاوالدين هم قاسم ازاد کړ خو په دې شرط چې هغه به بيا په ابوجعفر حمله نه کوي ، هماغه و چې هغه د ابوجعفر او دهغه په يوڅو ملګرو د څارنې کار پيل کړ. او په يني چري کې يې خپلو ډلګيو ته دتيارسئ حکم وکړ. خو اوس يې د سازشي کړيو د نيولو په ځاې د سلطان تر بيرته راستنيدو پورې په انتظار کې کيناست. تر څنګ يې په ټول ښار کې ديني چري فوځي دلګې خپاره کړل. او دهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول حالاتود مقابلې له پاره یې خپل ځان تیار کړ. تر څنګ یې په ډېره ناقراری سره دسلطان د بیرته راستنیدو په انتظار کې کیناست.

څو ورځې وروسته اورنه ته د سلطان د رارسیدو خبر را ورسید. دښاروالۍ مسؤلینو د ښار پاکوالې پیل کړ او دشاهي دربار پورې اړونده خلک هم د سلطان د رارسیدو له پاره په ذهني توګه تیار شول. دابوجعفر زړه هم په سینه کې په لړزیدو و. خصوصا دهغه وخته چې قاسم ازاد شوې و، هغه ته د خپلو خطرناکه پایلو په اړه په زړه کې ویره راګرزیده. په دې وخت کې هغه ته دا هم ډاګیزه شوې وه چې د مارتها لور مارسي دقاسم بن هشام کور ته تګ را تګ کوي، هغه په مارسی ډیر په قهر و. ځکه چې هغه نه شو کولې چې اوس مارسي د قاسم دکوره بنده کړي، په دې توګه قاسم ته دنورو ثبوتونو په اړه معلومات تر لاسه کیده.تر اوسه پورې هغه خپل زړه ته تسلي ورکوله چې سلطان به هیڅکله هم په هغې لاس پورته نه کړي ،خو بیا یې هم دسلطان مرادخان ثاني له اړخه په زړه کې ویره درلوده. هغه به ښکته پورته کیده، ناسته پاسته به یې کوله خو د وخت په اړه به یې فکر کاوه. هغه د راتلونکو ګوانښونو دمقابلې له پاره دخپلې ادارې لاندې جاسوسي کړیو ته خبر ورکړې و اوهغوی یې تیارسئ کړې و. د هغه پلان دا و چې که چیرې سلطان یې و نیسي نو د قیصر جاسوسان دې خپل مخونه پټ کړي اودښار په ګوټ ګوټ کې دې اورونه بل کړي اوفسادونه دی پیل کړي. په یني چري کې موجود جاسوسانو ته هم لارښوونه شوې وه چې که یو ځل په ښار کې اور بل شي نو دوي دې هم دخلکو کورنو ته ورننوځې او لوټمار او قتل وقتال دې جوړ کړي. ابوجعفر په خپله یو پخوانې جاسوس و اوهغه هیڅکله هم کوم خام کار نه کاوه په همدې خاطر یې سمدستي د خپلو تښتیدو له پاره هم پروګرام جوړ کړې و. د هغه پلان داو چې څنګه چې شاهي دلګې دې ونیسي نو په همغه وخت کې دې د یني چري د غدارو سپاهیانو یوه خونړۍ ډله د کوم اړخه په شاهي ډله باندې حمله وکړي او ابوجعفر دې ترې خلاص کړي، هغه د قاسم بن هشام د له منځه وړلو له پاره هم پټ پلان جوړ کړې و او ددې کار له پاره یې ځانګړې ډله ټاکلې وه. دې ډلې به هروخت د قاسم څارنه کوله او ورته حکم شوي چې د مناسب وخت سره سم هغه له منځه یوسي.

په دې توګه ابوجعفر دسلطان دراتلو سره سم دخپل پروګرام د پیل له پاره تیار ناست و. اوس نو دهغه له پاره دیوه کار دپیلامې مناسب وخت په کار و. اوهغه دمارتها د لور مارسي تښتول اودالبانیه پادشاه سکندر بیګ ته دهغې روغ رمټ رسول و.همدا علت و چې هغه به کله هم مارسی د قاسم کور ته د تلو راتلو په وخت کې کتله نو دمارپه څیر به ورته تاویده راتاویده.

دهغه وخته چې سکندربیګ د اورنه څخه د البانیا په لور تللې و نوابوجعفر دهغه سره په رابطه کې و. څو ورځې مخته سکندربیګ ابوجعفر ته پیغام استولې و چې دهغه امانت یعنې مارسی هغه ته ور ورسوي او اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابوجعفر غوښتل چې دسلطان در اتلو دمخه هغه ددې مسئلې څخه هم ځان بيغمه کړي. همغه و چې يوه ورځ يې دمارسي د تښتولو پروګرام جوړ کړ.

هغه شپه ډيره يخه او سړه هوا په کې چليده ، ستورو هم د غرب له لورې شرق ته خپل پړاونه وهل او د اورنه خلک په دې يخو شپو کې په خپلو کوټو کې بند د ګرمو بړستونو لاندې ويده پراته وو. په ورانو او شاړو کوڅو کې کوڅه ډپو سپيو حکمراني کوله. په همدې وخت کې د سلطاني قصر تر شا تعميرونو کې څلور کسه اس سپاره را ښکاره شول ، ددوې تر مخه ابوجعفر روان و. دې څلورو واړو آس سپورو نقابونه اغوستې و. ابوجعفر خپل دغه نقاب پوشه ملګري را روان کړي و او دمارتها دروازې ته يې و درول ...... هغه دخپله اسه راکيوت او دمارتها دانګړ دروازه يې دخپل خنجر په لاسکې و ټکوله. په دې وخت کې دهغه نقاب پوشه ملګري هم دخپلو اسونو څخه را کيوتي وو. دهغوې څخه دوو نقاب پوشو دخپلو آسونو واګې يو دريم نقاب پوش ته ورکړې ځکه هغه دريم نقاب پوش د ابوجعفر دآس واګې هم په خپلو لاسو کې نيولې وې. هغه څلور واړه آسونه و نيول اود لارې يوې خواته و دريد. دابوجعفر سره دوه نور نقاب پوشان د ديوال تر څنګ پټ و دريدل تر څو د دروازې د پرانستلو په وخت کې يې څوک و نه ويني. ابوجعفر خپله توره په تيکي کې ايښې وه او ددروازې د ټکولو سره سم يې خپل نقاب له مخه لرې کړ. کله چې ددروازې دهغې لورې څخه د مارتها زړې خادمې اواز وکړ...... څوک يې ؟ .....نو ابوجعفر ورته ځواب ورکړ « زه ابوجعفر يم. دروازه پرانيزه او خپلې مالکې مارتها ته زما د راتلو په اړه خبر ورکړه .» دمارتها خادمې ابوجعفر و پيژانده. او سمدستي يې دروازه پرانسته. د دروازې د پرانستلو سره سم ددې خادمې سر د تنې څخه پرې کړل شو او هلته په انګړ کې يې ټوپونه وهل پيل کړل..... ابوجعفر د تورې په راويستلو او دخادمې د سر په پرې کولو کې لږ څه ځنډ هم ونه کړ. ددې کار نه د فراغت وروسته هغه خپلو دواړو ملګرو ته د راننوتلو اشاره وکړه .اوبيا دريواړه د مارتها کور ته ورننوتل. دمارتها په کور کې ټول پنځه کسه اوسيدل ، مارتها، مارسي ، دمارسي کوچوان اکبر ،د مارتها خادمه ، او بل دهغې زوړ خادم چې لږه شيبه مخته د ابوجعفر په توره يې سر پرې کړل شوې و. ابوجعفر ته د نور مقاومت هيله نه وه. په دې خاطر پرته له کومې انديښنې د مارتها اودهغې د لور کوټې ته ورغله. اوس نو هغه هڅه کوله چې مارتها د کوم مقاومت پرته خپله لور مارسی هغه ته ورحواله کړي،خو هغه په دې هم پوهيده چې مارتها د خپلې لور سره ډيره زياته مينه کوي. خو تر څنګ يې هغه ته دا هم ډاګيزه وه چې مارتها په خپله سکندر ته مارسی ورکړې تر څو د البانيې ملکه وګرځي. هغه دا هم کولې شو چې نيغ په نيغه مارتها ته ووايي چې مارسي دهغه ددې کسانو سره يو ځای د سکندر بيګ په لور و استوي. خو هغه په دې هم ډاډمن و چې مارسی به هيڅکله هم دهغه د کسانو سره البانيا ته د تلو له پاره زړه ښه نه کړي. په همدې خاطر يې د مارسی د تښتولو په اړه پريکړه کړې وه. په دې توګه هغه فکر وکړ چې په يوه غشي دوه ښکاره ښکار کړي. خو دلته د راتلوسره سم دهغه دپلان پايلې دهغه دهيلو برعکس وختې. دهغه له پاره مارسی غوره ډوډۍ ثابته نه شوه. بلکه په مرۍ کې يې نښتې اغزې وګرزيد. هغه وخت چې هغه مارتها ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل غږ د دروازې دپرانستلو وویل اوبیا دننه ورننوت نو مارسي یې توره په لاس وکتله ، او ویې کتل چې دهغه په تندي باندې خولې راماتې دي. مارسي په خپلو لاسو کې توره نیولې وه او دمرګ او مړینې له پاره تیاره ولاړه وه. ابوجعفر سمدستي خپله توره په نیام کې کېښوده او په پوره مکارۍ سره یې وویل :« مارتها ! زه ستا د لور د بوتلو له پاره راغلې یم. هغې ته دعا وکړه ، ځکه هغه به د سکندربیګ ملکه ګرزیږي ....»

خولا تر اوسه د ابوجعفر خبرې خلاصې شوې نه وې چې مارسي پرې لکه د زمرۍ په څیر وغړمبیده: « خبردار ! که یو قدم دې زما په لور راواخست نو ټوټې ټوټې به دې کړم....»

دمارتها له پاره دا صحنه دهغې د هیلو پر خلاف وه. هغې غوښتل چې لور یې ملکه وګرځي خونه د تښتولو له لارې . هغې دمارسي سره د لیونتوب تر پولو پورې مینه کوله. مارتها هغه وخت ډېره قهرجنه شوې وه چې ابوجعفر یې وکوت چې په نیمه شپه دهغې کورته دهغې داجازې پرته ، لوڅه توره را ننوتې دې . اوس نو هغې د یاده ویستلې و چې د مارسي له پاره د سکندر بیګ ځخه بله ښه رشته نه شته. هغې ته دا هم ډاګیزه وه چې دهغې لور مارسي ددې لوڅکو کسانو په لاسو کې خوندي نه شي پاته کیدې نو په همدې اساس یې په پوره همت سره وویل :

« ابوجعفره ! ما له تا ځخه د اهیله نه درلوده .... خو نن تا دا ثابته کړه چې ته یو ښه عیسایي نه یې. بلکه یو بدفطرته انسان یې ...... ته ولې د مارسي د تښتولو له پاره راغلې یې. په داسې حال کې چې ما له تاسره وعده کړې وه چې زه به مارسی سکندر بیګ ته واده کوم او زه ددې کار له پاره تیاره ناسته وم. په دې کې شک نه شته چې زه د صلیب په خاطر ستا سره په ډېرو شیانو کې ملګرې وم خو یاد ساته چې زه به هیڅکله هم اجازه ورنکړم چې څوک زما لور زما تر سترګو و تښتوي.

کله چې مارتها خپله خبره پوره کړه نو ابوجعفر په زوره زوره دومره وخندل چې ټوله کمره یې د خندا دانګازو ځخه ډکه شوه. دهغه په مخ د نرۍ دشیطانت ټولې ځپې ګرزیدې. هغه نه یواځې په زوره خندل بلکه په خپل مکروه اواز کې یې خپله خندا همداسې اوږدوله. بیا یې په ډېر مشکل سره خپله خندا و دروله او ویې ویل: « واه ، مارتها بیګم ! چې زه به ستا دا نازدانه لور په ډولۍ کې کینوم او وړم به یې. اویا به ورته په لارو کې ګولونه شیندم. مارتها بیګم ! ستا په ذهن کې به هم دا خبره را ونه ګرځي چې د ابوجعفر ذهن تر کومه ځایه پورې رسیږي. اوس نو واوره چې زه ولې ستا د لور د تښتولو له پاره په دې نیمه شپه کې ستا کور ته راغلې یم.

مارتها ! ته اوس د قاسم بن هشام او ډېرو نورو خلکو په سترګو کې راغلې یې. او په دې توګه ته زما له پاره یوه کمزوري ګرزیدلې یې. زه په دې پوهیږم چې ته یوه کمزوري ښځه یې. که چیرې د قاسم بن هشام په سلا سره سلطان تا ونیسي نو بیا به ته د پټې محکمې د جلادانو سختۍ ونه شې زغملاې اوزه په دې هم ډاډمن یم چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالبانوي شهزادګانو د وژلو نه تر اوسه پورې چې څومره حالات تيرشوي دي ټول به دې پټې محکمې ته بيان کړې او ته په دې هم پوهيږې چې زه دخپل ځان پر خلاف هيڅ ډول ثبوت نه پريږدم......اوس وخت راغلې چې زه ستا دخدمتونو بدله تاته درکړم.

دابوجعفر خبرو دمارتها وينه و چه کړه. اوس نو هغه پوه شوې وه چې په دې نيمه شپه ابوجعفر دهغې کورته ولې راغلې دې. ابوجعفر خپلې خبرې بندې کړې اوبوځل بيا يې په ډيره مکروه او ناولې توګه په خندا پيل وکړ. دهغه خوله دخندا نه وازه وه او توره يې په نيام کې وه چې مارسي پرې يو ناڅاپه مرګوني ګذار وکړ خو ابوجعفر يو اړخه ته ځآن واچاوه او دمارسي د تورې دګذار څخه يې ځان خوندی کړ ،که چيرې دمارسي ګذار پرې لګيدلې وې نو دهغه اوږه به يې شکولې وې اودهغه د زړه پورې به رسيدلې وې. اوس نو نه يواځې هغه خپل ځان خوندې کړ بلکه خپله توره يې هم را وويسته او خپلو دواړو ملګرو ته يې هم د را ننوتلو حکم وکړ. کله چې هغه دواړه نقاب پوشان کمرې ته را ننوتل نو په مارسی باندې يې را هئ کړل خو ابوجعفر هغه وخت ډير حيران پاته شو چې مارسی د يوې ماهرې تورې وهونکې په څير ددواړو نقاب پوشانو توره وهونکو سره درنه مقابله کوله. او مارسی به ولې دهغوې مقابله نه کوله ، هغې دقاسم د ازاديدو وروسته دقاسم څخه په پرلپسې توګه دتورې وهلو درس اخسته. او اوس هغې د يوې پوهې اوماهرې توره وهونکې په څير مقابله کولې شوه.

ابوجعفر او مارتها يوې لورې ته ولاړ و او د مارسي او دوو نقاب پوښانو تر منځه يې دمارسی دتورې دوهلو دفن سيال کاوه. مارتها هم ډيره حيرانه ولاړه وه او مارسی يې کتله چې څه ډول يې کورته د راننوتو غلو دتورو په مقابله کې خپله توره جنګوله اوځان يې خوندي ساته. دشپې په تيارو کې د تورو شرنګار تر لرې لرې ځايو پورې اوريدل کيده ، زړه خادمه او ځوان کوچوان اکبر هم په خپلو خونو کې رابيداره شوي وو. دخادمې په زړه کې ويره او د ځوان اکبر په زړه کې ميړانې ټوپونه وهل. اکبر په يوه ټوپ سره خپله بستره پريښوده او په يوه منډه يې په ديوال باندې نښتې برچه راواخسته ، دهغه ذهن په ډيره ګړندی توګه دې لورې ته متوجه شوې و چې په کور باندې غلو داړه اچولې ده او يا دا چې دښمن په مارسي باندې يرغل راوې دې. په ډيره بيړه د خپلې کمرې څخه ووت اودخپلې مالکې د کمرې په لور ورغې ،کمرې ته د ورننوتلو وروسته يې چې کله وکتل چې دمارسی او دوو نقاب پوشانو تر منځه دتورو مقابله روانه ده او ترڅنګ يې مکروه اوشيطان شکله ابوجعفر خپله توره د تيکې را ويستلې اودمارتها په لور وررون دې نو ډير زيات حيران دريان و درید. هغه باور نه شو کولې چې ابوجعفر به هم مارتها ووژني. همدا علت و چې هغه مارتها پريښوده اودمارسی دکومک له پاره يې ورمنډه کړه اوپه يوه ګذار يې د يوه نقاب پوښ په ملا کې خپل خنجر ور ننويست. په دې وخت کې مارسی هم د مقابلې څخه ستومانتيا احساسوله. په ملا خنجر خوړلې نقاب پوش د زمکې سره زمکه شو خو په همدې وخت کې مارسی او اکبر دمارتها زړه چاودیدونکې چغې واوريدې اودهغې په لور يې ورمنډه کړه .داکبر سترګې دحيرانتيا څخه بيرون را وتلې وې. ځکه هغه باور نه شو کولې چې دمارتها ډير پخوانې د زړه ملګرې ابوجعفر به هم مارتها په داسې بې دردی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ووژني. کله چې مارسی خپله مور په وینوکې ډوبه و کتله نو هر څه یې پرېښوده اوهغې لورې ته یې ورمنډې کړې ، خپله توره یې هم ایسته اچولې وه ، هغې فکر کاوه چې مور یې هغوې د تل له پاره پرېښودل. منډه یې کړه اودمور سره ورغاړې وته او په چیغو چیغو یې مور ته اواز کاوه ، مورې ...مورې ... خو دمارتها په ګیډه کې د ابوجعفر توره ښه ګرزیدلې وه . او هغې خپله اخري ساه اخسته . مارسی دخپلې مور سر را پورته کړ اوپه خپل زنګون یې کیښود او هغې ته یې په زوره زوره غږ کاوه تر څو هغه د بلې نړۍ د تللو څخه راستنه کړي.

دکمرې بل منظر هم د لیدلو وړ و . دمارسي څخه لویدلې توره اوس د اکبر په لاسو کې وه او اکبر د هغه بل پاته شوې نقاب پوښه پر خلاف په جنګ کې لګیا و . ابوجعفر خالي لاس و او په دې انتظار کې و چې که موقع او فرصت تر لاسه کړي نو دهغه وژل شوي نقاب پوښه توره به راواخلي. ځکه دهغه خپله توره دمارتها په ګیډه کې پاته شوې وه. او دمارتها تر څنګ په غم او غصې کې ککړه مارسي ناسته وه. همدا علت و چې ابوجعفر مارسي ته د ورنژدې کیدو څخه په ویره کې و . اکبر د تورې د وهلو په فن نه پوهیده. خو بیا یې هم د هغه نقاب پوشه هر ګذار په خپلې تورې باندې لکه د یوه ماهر سپاهي په څیر تم کاوه او په پوره همت سره یې مقابله مخته وړله...... خو تر څو پورې به دغه دیارلس ، څوارلس کلن هلک د ابوجعفر د روزل شوي تجربه لرونکې غدار سپاهي سره مقابله کوله ،....او بیا همداسې وشول ، دغه تجربه لرونکې نقاب پوښه اکبر پوره ستومانه کړ او بیا یې پرې د تورې سخت ګذار وکړ او داکبر یو لاس یې دهغه د تنې څخه پرې کړ. د اکبر پرې کړل شوې لاس دمارسي تر څنګ پریوت . مارسی تر اوسه پورې هڅه کوله خپله مور د مرګ دکومې څخه را وکاږي. خو دمارتها سترګې دهغې دبدن څخه بیرون را وتلې وې اودهغه وجود هره شیبه د وینې د بهیدو په خاطر زیږیده. خو ناڅاپه دمارتها د وجود رګونه ساړه شول دخپلې لور مخ ته یې وکتل.... مارسي چغې کړې او مور ته یې وویل:

مورې .....مورې.....دخداې له پاره ما ځانته مه پرېږده ......

مارتها د مړینې په حال کې وه ،اخري ساه یې اخسته. هغې مارسي ته وکتل او د څه ویلو هڅه یې کوله دهغې اخري الفاظ داسې و....

«مم....مم....مار.....سې !.....اب.....بو.....فر......دقیصر جاسوس دې........مم......مم.... ما ال...بان وي....شاه زادګانو ته ......زهر.......ور.......کړ..........کړی....ووو....»

مارتها مړه شوې وه ،مارسي چې کله د خپلې مورسترګې بې نوره وکتلې نو اسمان څیرونکې چیغه یې دخولې ووتله ، اوس نو هغه په دې نړۍ کې ځانته پاته شوې وه . بلکه د ابوجعفر په څیر د یوه وحشي حیوان رحم وکرم ته پاته وه . خو پخوا ددې څخه چې دخپلې مور په اړه څه نور فکر وکړي ، خپل شاته یې دځوان اکبر چغې تر غوږو شوې . مارسي داسې شوه لکه څوک چې د خوارږه خوبه رابیدا ر شي . دنقاب پوښه توره دهغه په سینه کې ور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننوتي وه..... کله چې مارسی خپل وفادار ملازم په دغه حالت کې وکوت نودهغې په وینه کې دقهر او غصې ځپې نورې هم تاندې شوې ،هغه داور د بځرکي په څیر ورمخته شوه او د اکبر توره يې راواخسته اود زخمې زمری په څیر یې په نقاب پوښه باندې حمله وکړه . کله چې نقاب پوشه دمارسی حملې ته متوجه شوه نو خپله توره یې دکبر دسینې څخه را وويسته او ځای یې بېرته په وسله سمبال کړ. مارسی لکه د توپاني سيلۍ په څير په دواړو باندې حمله ور وړه اوهمدا دهغې غلطي وه ، کله چې ابوجعفر وکتل مارسی لکه د لیونۍ په څیر هرې لورې ته حملې کوي نوپه ډېر زغم سره يې دهغې ګذار په خپله توره تم کاوه. مارسي دغصې څخه دې حد ته رارسيدلې وه چې د ستونې څخه به یې ډول ډول اوازونه راوتل ، د بله اړخه نقاب پوښه هم دمارسی د تورې ګذارونه په پوره حوصلې سره اخستل ، ابوجعفر اونقاب پوشه نه غوښتل مارسی له منځه يوسي ځکه هغوې دهمدې له پاره راغلی وو چې مارسي له ځانه سره و تښتوي. په دې اساس هغوې هوډ درلود چې دغه بې عقله نجلۍ ژوندۍ و نیسي .

دمارسي څخه هم برق او بريښنان جوړه شوي وه، هغه به هرې لورې ته ټوپونه وهل اوپه هغوې دواړو به یې حملې کولې ، هغې به دومره په چالاکۍ سره حمله کوله چې ابوجعفر او هغه بل نقاب پوشه به دهغې حمله په مشکل سره دفعه کوله ، خو دا ډاګیزه نه شوه چې د مارسي تورې به په ابوجعفر او نقاب پوش کې څومره زخمونه پیدا کړي و خو هغوې اوس هم غوښتل مارسي ژوندۍ ونیسي ځکه مارسي د ابوجعفر له پاره ډېر اهمیت درلود ، ځکه که هغه مارسی له لاسه ورکولې نو بیا خو ابوجعفر دسکندر بیګ څخه دقیصر د جاسوسۍ له پاره کار نه شو اخیستلای. په همدې خاطر ابوجعفر دمارسی دتورې هر ګذار په ډېر احتیاط سره اخسته. خو دلږ ځنډ وروسته مارسي احساس کړه چې نوره ډېره ستومانه شوې ده او دستومانتیا څخه یې دزړه درزهار وار په وار زیاتیږي او نژدې ده چې په زمکه راپریوځي.

کله چې دمارسي په حملو کې کمښت راغې نو ابوجعفر او نقاب پوښه دواړو دهغې د نورو ستومانه کولو په خاطر په هغې پرلپسې حملې پيل کړې. اوس نو دمارسی همت نور ځواب ورکړی و ، ابوجعفر او نقاب پوښه دواړه قوی او تنومنده وګړي وو ،په داسې حال کې چې مارسی دهغوې په مقابل کې يوه ځوانه او د کمزوري وجود خاونده پيغله وه. خو نن هغې د خپل همت نه پورته مقابله کړې وه او د ابوجعفر اودهغه د نقاب پوښه ملګري وار پار یې وارخطا کړي و. خو اوس هغې دا احساس کړې وه چې ددې دواړو غلو مقابلې ته نور دوام نه شي ورکولې ، په همدې وخت کې هغې یوه ډېره عجيبه و غريبه پريکړه وکړه او دابوجعفر په څير د بدکرچاره خلکو څخه یې دخپلې ابرو اوعزت د خوندي ساتلو په خاطر دا و پتییله چې خپل ژوند پای ته ورسوي،هغې نه غوښتل چې ابوجعفر يې ژوندۍ و نیسي. په همدې فکر کې يې خپل ځان په زمکه را و غورزاوه او سمدستي يې دخپلې تورې څوکه په خپلې ګېډې کې ورننویسته.......

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دغه ډول له منځه تلل ابوجعفر ته د زغم وړ نه و ، هغه ډير زيات وار خطا شو ،هغه داسې وانګيرله چې ټول کار يې اوبو ويوړ. سمدستي ورمخته شو او دمارسي د ګيډې څخه يې دهغې توره راوويستله. اوپه د ډيرې واخطايي په حال کې يې خپل نقاب پوښه ملګرى ته حکم وکړ چې سمدستې مارسي په اوږه کړي او ددې ځآيه يې و کاږي. نقاب پوښه هم رامخته شو او بې هوشه مارسي يې په لاسو کې واخسته او په ډيره بيړه بيرون ووت. ابوجعفر هم ور پسې په بيړه ووت. اوس نو دابوجعفر له پاره دمارسي ژوند ډير ارزښتناکه و. هغه غوښتل ژر تر ژره مارسي ته طبې کومک ورسوي ، کله چې ابوجعفر او هغه نقاب پوښه مارسى د وژل شوې مارتها له کوره را وويستله نو هغې زړې خادمې په ډير احتياط سره د اواز دپيدا کيدو پرته د کور د انګړ دروازه و تړله. همدا زړه خادمه اوس ددې ټولو کړنو يواځنۍ شاهده وه.

ابوجعفر دخپله ځآنه سره زخمي مارسى د خپل يوه بل جاسو او فعال غړي سليم پاشا کور ته ور ورسوله. سليم پاشا د اورنه ډير مشهور معالج ډاکټر پيژندل کيده ، خو په حقيقت کې هغه هم د قيصر مهم جاسوس و ، هغه د جراحت او د طب په علومو کې پوره پوره مهارت درلود . اود خپل ذهانت او تجربې په اساس يې تر سلطانې قصر پورې لاره پيداکړې وه. د سلطان مرادخان ثاني د طبيبانو شميره شل کسو ته رسيدله. اوسليم پاشا هم دهمدې ډلې څخه يو و. په تيرو څو ورځو کې سلطاني قصر ته دشهزاده علاو الدين د کتلو له پاره د سليم پاشا تګ راتګ ډير زيات شوې و. ځکه چې شهزاده علاؤالدين د ډيرو ورځو راهيسې د ځګر په ناروغتيا ککړ شوې و ، کله چې شهزاده علاوالدين دخپلې ناروغتيا په اړه ابوجعفر خبر کړ نو هغه ورته دسليم پاشا څخه دعلاج کولو له پاره مشوره ورکړه. په داسې حال کې چې پخپله شهزاده علاؤالدين د ابوجعفر په واسطه د ځګر په ناروغتيا اخته شوې و. هغه دڅو مياشتو راهيسى شهزاده علاؤالدين ته په مختلفو خوراکونو او مشروباتو کې داسې زهر ورکول و چې هغه په کرار کرار له منځه يوسي.

څو مياشتې مخته ابوجعفر داسې محسوس کړې وه چې کار يې نور په اورنه کې پوره کيدونکې دې نوپه دې خاطر يې د عثماني سلطنت ددغه ميړني او فعال شهزاده د له منځه وړلو له پاره دغه پلان پيل کړ. ځکه د سلطان مرادخان ثانې وروسته همدغه شهزاده و چې د فوځ قيادت او قومنده به يې په غاړه اخيسته. خو ابوجعفر دهغه بل شهزاده په لور کوم فکر نه کاوه، ځکه چې له يوه اړخه هغه تنکې ځوان و اودبله اړخه ابوجعفر دا انګيرله چې په هغه کې دسلطانۍ وړتياوې نه شته . همدا علت وچې ابوجعفر د شهزاده علاوالدين سره اړيکې پيدا کړل اودخپلو مذمومو موخو د ترسره کولو له پاره يې دهغه له منځه وړل اړين وګڼل. او اوس چې په اورنه کې دابو جعفر کارونه پاې ته رسيدونکې وو نو هغه شهزاده ته د سست اغيزکونکې زهرو نسخه ورکړه ، سليم پاشا د شهزاده علاؤالدين طبيب و خو په حقيقت کې دغه وګړې په اورنه کې د ابوجعفر نه وروسته د قيصر ستر جاسوس و. ددې ترڅنګ سليم پاشا لا تراوسه پورې د قاسم بن هشام د سترګو هم خوندي پاته و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې ابوجعفر زخمي مارسی له ځآنه سره د سلیم پاشا کور ته وروړه. نو سلیم پاشا یې پرته له ځنډه علاج پیل کړ ، مارسي ډیره زیاته وینه له لاسه ورکړې وه . اودهغې د ښایسته څهرې رنګ د خزان د پاڼې په څیر تک ژیړشوي و. هغه د ډیره وخته راهیسی بې هوشه وه اودهغې ښایسته ښو دهغې سترګې داسې ور پټې کړې وې لکه تابه ویل چې په خوا ږه خوب ویده ده......

پاته ټوله شپه سلیم پاشا د مارسي تر څنګ ناست و او دهغې د زخمونو په علاج کې مصروف و. سهار وختي یې ابوجعفر ته خبر ورکړ چې د البانیې دراتلونکې ملکې ژوند اوس د خطر نه بیرون دې نو په لمړي ځل د ابوجعفر په مخ باندې دمکر اوفریب خندا را پیدا شوه. اوس نو دابوجعفر پلان تکمیلیدونکې و. یو نظر یې مارسي ته وکتل ،کله یې چې هغه دخوب په حالت کې وکتله نو ډاډمن شو ، ابوجعفر دکمرې څخه بیرون را ووت ،دهغه تر شا سلیم پاشا هم را ووت ، په دې وخت کې ابوجعفر سلیم پاشا ته وویل:

« ډیر ښه ډاګټر صیب. زه اوس در څخه ځم. دانجلۍ به یو څو ورځې همدلته له تاسره اوسي. ددې ساتنه او څارنه په تا ده. که دیسوع مسیح خداې وغواړي نو مونږ به ډیر ژر هغه د سکندر بیګ لورې ته ور ولیږو اودهغه سره به خپله ژمنه پوره کړو. هغه به زمونږ ددې کار څخه دومره خوښ شي چې خپل ټول فوځ به د هونیاډې د فوځ تر قومندې لاندې ورکړي ، سلیم پاشا ! زه ډاډمن یم چې دا پیغله به څو ورځې له تاسره همدلته خوندي پاته وي .....»

سلیم پاشا ورته په مثبته توګه هوکړه وکړه او ورته یې وویل« مقدسه پلاره ! ته اندیښنه مه کوه ، اوس به دانجلۍ دلته زمونږ سره خوندي پاته وي.....»

ابوجعفر ورته یو ځل بیا وویل: « را ته ووایه ، چې د شهزاده علاوالدین علاج دې کوم ځآې ته رسولې دې ؟» ددې خبرې دکولو سره سم دابوجعفر په څیره کې دشیطانت مسکاهم را ډاګیزه شوه.

سلیم پاشا هم په همغه توګه خندا وکړه او ورته یې وویل: « مقدسه پلاره ! شهزاده علاؤالدین به ډیر ژر دتل له پاره دنړۍ د ستومانتیاو څخه بیغمه او ازاد شي، ما په ډیره احتیاط سره دهغه علاج تر سره کړې دې.....»

ابوجعفر د سلیم پاشا دخبرو داوریدو وروسته د ډاډ او اطمینان ساه واخسته ، سر یې و خوځاوه او بیا یې دځانه سره فکر وکړ چې څومره ستر جاسوس دې چې د عثماني سلطنت په مرکز اورنه کې یې دسلطان مراد خان ثاني پر خلاف د جاسوسۍ پراخه جال خپور کړې دې او اوس دهغه دغه پلان د بریالیتوب اخري پړاونو ته رسیدلې دې. هغه فکر کاوه چې اوس نو هغه د شاهي سراغرسان او نورو خلکو په سترګو کې را لویدلې دې په دې خاطر بایدهر وخت د اورنه د پریښولو له پاره تیار و اوسي. هغه فکر وکړ چې دهغه نایب ډاکټر سلیم پاشا تر اوسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې دچا تر سترګو شوې نه دي. نو په دې خاطر پاته کار به سليم پاشا ته ور وسپارل شي. په همدې فکر کې ډوب و چې سليم ته يې وويل:

« سليمه ! زه فکر کوم چې نور نو په اورنه کې زما کار پاې ته رسيدلې دي. زما خبره په غور اودقت سره واوره. کله چې دا نجلۍ د تللو ور وګرځي نو زه به يې د خپله ځانه سره يو ځاې البانيه ته يوسم ، خو ترشا وروستې کارونه ، په اورنه کې بغاوت خپرول او د شهزاده علاؤالدين او قاسم بن هشام وژل او دسلطان عزل او دهغه دتخته د را پرزولو ټولې دندې تاته درسپارم. ته د ينې چرې ټول عيسايي مجاهدين ډير ښه پيژنې او زمونږ دسازش د پلې کولو په وخت کې به د ټولو خلکو سره اړيکې موجودې وي. په دې اساس ته به په دې اړه د هيڅ ډول ستونزو سر مخ نه شې.

دسليم پاشا له پاره دا ډيره دعزت خبره وه ، او تر څنګ يې يو دروند مسؤليت هم و. هغه په مؤدبانه توګه خپل سر وخوځآوه،ابوجعفر ته يې تسلي ورکړه او ورته يې وويل: « مقدسه پلاره ! تا چې ماته د صليب اعظم دخدمت کوم فرصت را کړې دي ، دهغې فرصت څخه به زه پوره پوره ګټه واخلم او دا به درته ثابته کړم چې ستا پريکړې تر څومره پورې سهي وې.»

ابوجعفر بيرته ستون شو. د ټولې شپې جنګ و جدل هغه پوره ستومانه کړې و. اوس هغې غوښتل چې ولاړ شي او ارام وکړي ، دطبيب سليم پاشا څخه يې اجازه واخسته.او دهغه د کوره را ووت. په دې وخت کې د هغه دواړه نقاب پوښه ملګرې دخپلو خپلو ځآيو په لور تللې و. هغه مارسی همدلته دسليم پاشا په کور کې دهغه تر څارنې لاندې پريښوده.

سليم پاشا هم په حقيقت کې سليم پاشا نه و ،دهغه خپل نوم « لوګان» اودهنګري اوسيدونکې و، نومورې د تيرو څو کالو راهيسې دلته په اورنه کې ميشت و. خو دخپل قدو قامت نه په ګټې اخستو سره يې خپل ځان ترک ښکاره کاوه. اورنه ته د راتلو وروسته هغه خلکو ته دا ډاګيزه کوله چې هغه يو ډير ستر طبيب دي او د تاتاري سيمو څخه عثماني سلطنت ته راغلې دي. هغه خلکو ته داهم وويل چې دهغه پلار د امير تيمور په دربار کې شاهي طبيب او جراح و. همدا علت و چې دسلطنت امراء ډير ژر دهغه سره اشنا شول. اوهغه يې دخپلو ځانو له پاره خاص طبيب و ټاکه. مارسي د سليم پاشا ځآې ته رارسيدلې وه او تر اوسه د خوب په حالت کې پرته وه. همدا علت و چې سليم پاشا خپلې زړې خدمتګارې ته د مارسي په اړه ځانګړې لارښوونې وکړې او پخپله د ارام کولو له پاره خپلې خونې ته ولاړ.

سهار چې د قاسم سترګې دخوبه پرانستل شوې نو فکريې وکړ چې ډير خطرناک خوب يې کتلې دي. دهغه وجود ستومانه و او زړه يې په نااشنا توګه درزيده. خو هغه نه شو احساسولې چې دا خوب څه ډول تعبير کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدې خوب په اړه یې فکر کاوه او د بسترې څخه راپورته شو ، دسهار دلمانځه له پاره جومات ته ولاړ. د لمانځه د فراغت وروسته بیرته کورته راستون شو ، په دې وخت کې کوچنیان هم دخوبه را ویښ شوي و. په دې وخت کې دعمر او علي عمرونه هم د پنځو او درې کالو شوی و . عمر بلکل دخپل پلار په شکل و خو علی خپلې مور سیکنې سره په شکل او قواره کې یو شانته والې درلود. خو په دې وخت کې دې دواړو کوچنیانو دخپل مور اوپلار په ځای د قاسم او مارسي سره ډیره اشنایی پیدا کړې وه. دتیرو څو ورځو راهیسې به مارسي هره ورځ د قاسم کورته راتله. په دې اساس دقاسم دکور دهر وګړي سره هغه پرته له کومه تکلفه کیناسته. مارسي پخپله هم یوه شوخه او شقبه پیغله وه ، په دې خاطر په څو ورځو کې دټول کور ستورې وګرزیده. یوه ورځ د قاسم مور قاسم ته دسهار د ناشتې په وخت کې وویل:

«اوس نو څه ته انتظار کوې .... اوس خو زمونږ لور غزاله جانه باید زمونږ کور ته راوستل شي . ځکه هغه هلته دخپلې عیسوي مور سره دخوندیتوب احساس نه کوي.»

قاسم دخپلې مور په خبرو ډیر حیران شو . هغه ته داسې څرګنده شوه چې په دې سهار کې د هغه د مور د خبرو او دهغه د تیرې شپې دخوب تر منځه یو ډول یوشانتوالي تر شترګو کیږي . هغه ته په ناڅاپې توګه د مارسي هغه خبره هم یاد ته راغله چې ډیره موده مخته یې قاسم ته ویلي وو ..... « زه هر وخت د خپل خوندیتوب په اړه اندیښمنه کوم »...... ډاګیزه نه شوه چې قاسم ته څه ورپیښ شول چې یو ناڅاپه یې د سهار د ناشتې څخه لاس واخست. هغه په ډیر غمژنه توګه خپلې مور ته وویلې:

« مورجانې ! داریښتیا ده چې زه د غزالې د خوندیتوب په اړه ډیر اندیښمن یم، خو دسلطان د راستنیدو دمخه زه هیڅ داسې قدم نه شم اخستلې ، ځکه زه سلطان دلته په اورنه کې څارونکې اوسراغ رسان ټاکلې یم. نو اوس که زه چیرې په دښمن باندې دڅارنې په ځای دواده په مراسمو کې مصروف شم نو بیا به زه دسلطان تر مخه خجالت و اوسم ...... بس یو څو ورځې نور هم صبر وکړئ، څنګه چې سلطان دخپل فوځې مهم څخه بیرته را ستون شي نو مونږ به هم غزاله کور ته راوړو »

په د ې وخت کې د قاسم ذهن بل ځای کې مشغول و ، هغه چې څه ویل هغه یې په خپله هم نه اوریدل. خو دهغه په دماغ کې د تیرې شپې خوب یو ځل بیا خپلې نوکې ښخې کړې وې. ډیره نا ارامي یې احساسوله. په همدې وخت کې د قاسم دکور دروازه چا و ټکوله. د قاسم کور ته دمارسی نه پرته بل څوک دومره نه راتلل. قاسم ددروازې دهمغه لمړي ټکټیک سره را پورته شو خو یو ناڅاپه ډیره حیران پاته شو چې مارسی به ولې دومره وختي زمونږ کور ته راغلې وي ؟ هغه راپورته شو او په ډیر بیړه دروازی ته ورغې. خو کله یې چې په دروازې کې د پټې محکمې مشر بهرام خان وکوت نو ډیر حیران پاته شو ، مارسي یې له یاده ووته او دا فکر یې په ذهن کې را وګرزید

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هسې نه چې په ښار کې ابوجعفر دبغاوت اور نه وي لګولې. هغه دروازه و تړله او بیرون د بهرام خان سره په خبرو شو.

« بهرام خانه ! خیریت دې... ته ؟...... دومره سهار وختي ......؟؟»

خو دبهرام ځیره دقهره تک شنه وه. دقاسم زړه هم په زوره زوره درزیده او اعصاب یې ستومانه شوي و. هغه خپل ځان د هرډول بدې خبرې اوریدو ته تیار کړې و. په همدې خاطر یې د بهرام خان څخه یو ځل بیا وپوښتل.

« بهرام خانه ! ته خو هیڅ نه وایې ؟.... دومره سهار وختي دلته څنګه راغلې یې ؟»

بهرام خان په نیولې ژبه ورته وویل « ستا له پاره زه ښه خبر نه لرم قاسم بن هشام ! زه تاته لږ څه زحمت درکول غواړم.....»

د بهرام خان د لهجې څخه دقاسم خان په تندې خولې را ماتې شوې. ځکه ضرور داسې کومه خبره شته ...هغه د بهرام خان په لهجه کې نه یواځې طنز محسوساوه بلکه دهغه تحکمانه انداز یې هم له پامه و نه ویست. خو بیا یې هم ترې و پوښتل:

مقصد دې څه دې ؟..... ته ماته څه ویل غواړې ؟..... کومه خبره زما له پاره ښه خبر نه دې ؟»

«قاسم بن هشامه ! د البانوي وینځې په کور باندې چا حمله کړې ، حمله کونکو هغه هم وژلې ده او ترڅنګ یې دهغې زوړ ملازم او ځوان کوچوان هم له منځه وړې دې. دهغې ځوانه لور هم حمله کونکو له ځانه سره تښتولې ده .ددې ټولو حالاتو او ګواهیو نه دا څرګندیږي چې ددې وژونکو عملیاتو شاته یو شخص قرار لري....»

بهرام دهمدې خبرو وروسته خاموشه شو. خوپه ددې وژونکې خبر په اوریدو سره په قاسم سر وګرزید. هغه دخپلو پښنولاندې زمکه خویندونکې احساسوله. دمارتها ، اکبر او زوړ خادم د وژلو خبر دقاسم لپاره لړزونکې و . اوس نو هغه دبهرام خان تحکمانه لهجه هیره کړې وه . هغه دې ته هم متوجه نه و چې د بهرام خان سره د پټې محکمې درې څلور کسان عسکر هم ولاړ دي.

هغه لا تراوسه د پیښې په چار چاپیر کې ډوب و چې یو ځل بیا یې ټکان وخوړ. بهرام خان ورته وویل:

قاسم بن هشامه ! د البانوي وینځې لور مارتها د څو ورځو راهیسې ستا کور ته تله راتله . او د بهرام خان دسترګو څخه دا خبره پټه نه وه...... ماته دا هم ډاګیزه شوې وه چې البانوي وینځې له تا او له تا سره دملګرې پیغلې مارسې څخه کرکه کوله. اوس ددې نجلۍ ژوندۍ غیبول او په بې رحمۍ سره دمارتها وژل همدې لورې ته اشاره کوي چې زه باید تا سمدستي له ځانه سره بوځم او بندي دې کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دقاسم پښتۍ سره ورغلې وې. دهغه د بدن ویښتان را زیږه شوي و. اود یوې لمحې له پاره بې روحه ولاړ و اوبیا یې د ویرې پرته په ډیر قهر سره بهرام ته وویل: « څه ؟.......دا ته څه چټیات وایې ؟ تا خو اصل جاسوسان پریښې دي اوزما څارنه دې پیل کړې ده. دومره ستره پیښه شوې ده ، زه د سلطنت شاهي سراغ رسانه یم او همدا وخت دې چې دمجرمانو ښټونه ورمات کړم...... خو ته زما دبندې کولو خبرې کوې ؟.....»

د قاسم د ژبې څخه اور وریده ، خو بهرام خان سمدستي خپله توره لوڅه کړه او برق په څیر و غرید او ویې ویل: « قاسم بن هشامه ! ته د بهرام خان په سترګو کې نه شي ور ننوتلې. زه ستا د نیولو اوبندې کولو د ټول تیاري سره یو ځاې دلته راغلې یم. ما د پیښې د پلټون د تکمیلیدو نه وروسته ، تر هر څه دمخه شهزاده علاوالدین ته مراجعه وکړه. او دروند شهزاده ماته په ذاتي توګه حکم وکړ چې تا سمدستي له ځانه سره بندي کړم، زه د سلطاني قصر څخه نیغ په نیغه دلته راغلې یم.

اوس نو دقاسم احساس را ژوندې شوې و ، هغه ته ډاګیزه شوه چې هغه په ډیره بده توګه د جاسوسانو په جال کې را ښکیل شوې دې ، هغه فکر وکړ چې داخل بندیتوب به یې د سلطنت له پاره ډیر زیات زیانمن ثابت شي. ځکه ددښمن سازشونه هم خپلو اخري پوړونو ته رسیدلې دي. هغه دې ته هم متوجه و چې دا ځل به سلطان علاوالدین هغه په عزتمنده توګه له خپله ځانه سره نظر بند نه کړي بلکه شونې ده چې نوموړې به دهغو درې ګونو قتلونو په جرم دجلاد تورې ته ورحواله کړي. په همدې خاطر یې پریکړه وکړه چې جالات هر ډول چې وي باید د بهرام خان لاسو کې ځان و نه نښلوي. هغه په همدې فکر کې ډوب و چې تر شا یې دروازه پرانستل شو ه، دا طاهر و ، د قاسم ورور ،هغه د بهرام خان قهرجن اواز اوریدلې و ، په دې خاطر ددروازې نه بیرون راووت. طاهر د کومې ترمخه خطرې له مخې خپله توره همداسې لوڅه راخستې وه. کله چې د دروازې څخه را بیرون شو نو سترګې یې د بهرام خان په لوڅې تورې ور ونښتې. هغه لا تر اوسه په موضوع نه و پوه شوې چې بهرام خپلو عسکرو ته حکم وکړ :

« دا سړې بې وسلې کړئ او ویې نیسئ..»

عسکر را مخته شول خو طاهر دخپله ځایه هم ونه خوزید ، هغه د حجاز د درې منل شوې توره وهونکې او دعثماني سلطنت د تورې د وهلو د فن تر ټولو ستر استاد و. هغه درې واړه عسکر هملته تم کړل ، په داسې حال کې چې د بهرام خان سره یې ذاتي پیژندګلوي هم درلوده او په کار ورته داو چې هغه د بهرام خان څخه د مسئلې حقیقت ځانته معلوم کړې و ، خو هغه د بهرام خان په نیت باندې وپوهید. هغه دا هیله نه درلوده چې د بهرام خان څخه داسې کومه نا خوښه خبره واوري. همدا علت و چې هغې دمحکمې ددرې واړو عسکرو تر مخ خپله توره پورته کړه او د بهرام خان په ګډون یې پر ې حمله ورو ړه. ددروازې تر مخه د طاهر او د بهرام عسکرو تر منځه د تورو د وهولو شړنګار له لرې لرې څخه اوریدل کیده. طاهر دخپلې تورې په زور څلور واړه سپاهیان په نڅا نڅول. اوس نو دغو عسکرو اوبهرام خان دا احساس کړې وه چې هغوې نه شي کولې ددې پوه اوماهره توره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهونکې په مقابل کې بريا تر لاسه کړي. ...... بهرام د قاسم په سر توره نيولې وه او هغه يې په خپل قابو کې راوستې و ، دهغه په سترګو کې حيرانتيا هم وه او قهر و غضب هم. ځکه دهغه تکړه اوروزل شوي سپاهيان د طاهربن هشام تر مخه لکه د نانځکو په څير نځيدل، بلاخره يې په قهر اوغضب سره وويل:

« طاهر بن هشامه ! زه درته حکم کوم چې توره دې کيږده ، ستا د ورور د نيولو په اړه پخپله شهزاده علاوالدين حکم کړې د ې. که چيرې ته خپله توره ونه غورزوې نوزه به په شاهي کارونو کې ستا مداخله ستر جرم وګڼم او ستا د وژلو څخه به هم دريغ و نه کړم.»

خو د طاهر بن هشام توره لکه د جادو د خنجر په څير په هوا کې نڅيده ، هغه پخپله د بادو توپان په څير څلور واړه سپاهيان پسې واخستل اوبيا يې د تورې په خوزولو سره لکه د سر تيرې په څير وخندل :

«بهرام خانه ! که ته وايې چې زه توره و غورزوم ، نه ته دهر څه لمړۍ زما د ورور دسر څخه توره لرې کړه. او که نه زه به تا او ستا دا کارندې د ګازرو اوملېو په څير پرې پرې کړم.»

بهرام هيڅکله هم داسې هيله نه درلوده چې طاهر دې دشهزاده سلطان علاوالدين د نوم د اوريدو وروسته هم خپله توره و نه غورزوي. لږ څه فکر يې وکړ اوبيا يې دقاسم دسر څخه توره لرې کړه. دا د قاسم له پاره بهترين وخت و. هغه لکه سمدستي يوې لورې ته شو او بيا يې په يوه منډه ځان د هغه ځايه وويست. دا حالت د بهرام خان د هيلو پرخلاف و. کله يې چې وکتل چې قاسم خان يې د لاسو څخه ووت نو هر څه يې هير کړل او سمدستي يې دهغه تر شا ور منډې کړې ، هغه نور سپاهيان چې د طاهر سره په توره وهلو کې مصروف و د بهرام د تلو سره سم يې د طاهر سره مقابله بس کړه او يوې لورې ته شول ، هغوې لا دپخوا څخه دعاوې کولې چې په کومه توګه ددې مصيبت څخه خلاصون ومومي. ځکه د طاهر توره پر هغوې د الله دعذاب په څير را نازليده. خو څنګه چې ورته د دې عذاب څخه د خلاصون لاره پيدا شوه نو شا يې را واړوله او په تيښته يې دهغه ځايه ځانونه وويستل . اوس نو بهرام خان اودهغې عسکر د قاسم په لټون پسې وتلې وو. خو په حقيقت کې هغوې قاسم له لاسه ورکړې و ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

د زیجیدین تړون

قاسم د بهرام خان او دهغه دملګرو څخه داسې ورک شو لکه دخره دسر نه چې ښکرونه ورک شوي وي ، خو په حقیقت کې هغه دخپل کور تر څنګ په یوه کوڅه کې د یوه کور په ډیوډۍ کې ور ننوتې و . خوبهرام خان اودهغه ملګرو داسې انګیرله چې هغه به تر لرې کومه ځایه پورې تللې وي . په دې خاطر هغوې دخپل فکر له مخې په یوې لورې منډې وهلې. کله چې قاسم دبهر ام خان اودهغه دملګرو دسترګو څخه پټ شو نو دبرق په څیر بیرته راستون شو اودخپل کور مخې ته راغې ، دلته یې ورور لا تر اوسه توره په لاس حیران و پریشانه ولاړو. قاسم په ډیره بیړه طاهر ته وویل :

« وروره ! غزاله یې تښتولې ده .دهغې مور او دهغې ملازمین یې چې کوچوان اکبر هم په کې شامل دې وژل شوي دي ، خو بهرام خان ددې ټولې قضیې شک پر ما کوي او یو ځل بیا یې د شهزاده علاوالدین څخه زما د نیولو اوبندي کول احکام راوړي دي. خو زه غواړم چې غزاله را پیدا کړم خو شهزاده اوبهرام خان به ما دې کار ته همداسې پرې نه ږدي. خو ما پریکړه کړې چې پخپله د البانیه په لاره د غزالې د را پیدا کولو هڅې وکړم، ځکه زه په دې ډاډه یم چې غزاله د ابوجعفر کسانو د سکندربیګ له پاره ددې ځایه تښتولې ده . څرنګه چې دا ټوله پیښه د شپې په نیمایی کې ترسره شوې ده نو په دې اساس به تښتونکې تر ډیره لرې پورې نه وي تللې.»

کله چې قاسم خپل ورور طاهر ته داخبرې کولې نه هغه دخپل کور ددروازې تر مخه هملته په کوڅه کې ولاړ و . خو دخبرو د خلاصیدو سره سم یې د کور اخور ته ورمنډه کړه ، طاهر هم دهغه خبرې اوریدې اودهغه سره یو ځاې د اسونو اخور ته ور ورغې. کله یې چې قاسم دآس دزین کولو په حال کې وکوت نو ورته یې وویل:

« زه به هم درسره یو ځاې ولاړ شم...»

« نه ! ته له ماسره مه ځه..... دلته په اورنه کې هرساعت د بغاوت د راپیدا کیدو ګواښ موجود دې. ته همدا اوس د شهزاده محمد او ملکې سروین سره ووینه او د ابوجعفر د نیولو احکام ترې تر لاسه کړه. زه سل په سلو کې ډاډمن یم چې مارتها د ابوجعفر کسانو وژلې ده.»

قاسم خپل آس تیار کړې واوپه کور کې د چاسره د کتلو پرته راووت. طاهر هم ورسره یو ځاې را روان و . په دې وخت طاهر یو ناڅاپه د قاسم د اس د زین سره تړلې وسلې ته وکتل او ورته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوه .....ستا دغشو په کڅوړه کې خو ډیر کم غشي دي.....لږ صبر وکړه چې زه په کې نور غشي هم کیږدم......»

«نه ! ...زه ددې نه زیات وخت نه شم ضایع کولې ،ځکه بهرام به په څو لمحو کې بیرته راستنیږي ، ته هڅه وکړه چې دهغه سره د سوال ځواب په ځای سلطاني قصر ته ولاړ شې....»

طاهر هم دوخت د نزاکت احساس وکړاو خپل سر یې د اثبات په خاطر و خوزاوه.

قاسم هم سمدستي خپل آس ته قمچینه ورکړه ، خپل مخ یې د پګړۍ په لمن کې را پټ کړ، آس یې هم دهوا په څیر پورته روان و او دښار په لور ورنږدې کیده.

هغه غوښتل په ډیره بیړه ډیر لرې سفر وکړي ، دهغه په آند چې مارسي د تښتونکو له اړخه سهار وختي د اورنه څخه تښتول شوي ده. هغه غوښتل ژر تر ژره پنځوس کوړه سفر وکړي ځکه هغه انګیرله چې تښتونکو به لا تر اوسه پورې پنځوس کوسه سفر نه وي وهلې. او که کړې یې هم وي نو ستومانه شوي به وي. دهغه ځواکمن آس د اورنه څخه لکه د الوتونکې په څیر د البانیه په لور الوت.

دبله اړخه طاهر هم سلطاني قصر ته ور رسیدلې و او شهزاده محمد او ملکه سروین یې د مارتها د وژلو او دمارسی د تښتولو څخه خبر کړل دا دملکې له پاره یو دردونکې خبر و . هغې ته مارسی ډیره ګرانه وه اودمارتها په اړه یې هم تر یوه ځایه معلومات درلود. خو کله چې طاهر د ملکې څخه د ابوجعفر د سمدستي د نیولو غوښتنه وکړه نو ملکه په ډیره سخته توګه متوجه شوه او سمدستي یې وویل:

« بې شکه چې دا وګړي سمدستي او بې له ځنډه بایدونیول شي »

خو شهزاده محمد ورته وویل چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره خاص اړیکې لري او شهزاده علاوالدین دابوجعفر د نیولو په ځای دقاسم بن هشام د نیولو حکم ورکړې دي ، شهزاده محمد هغې ته دا هم وویلې چې قاسم د بهرام خان د پنجو څخه دخلاصون وروسته دمارسي د را پیداکولو له پاره د البانیه لاره نیولې ده..... اوس نو ملکه هم د حالاتو د نزاکت څخه پوره پوره خبره شوه او د لږڅه فکر کولو وروسته یې وویل:

« سهي ده ...... نو مونږ باید د شهزاده علاوالدین سره خبرې وکړو ..... راځئ تاسې دواړه هم زما سره یو ځای ولاړ شئ ، زه به همدا اوس د شهزاده سره خبرې وکړم....»

طاهر اوشهزاده محمد دملکې سره یوځای د شهزاده علاؤالدین ځانګړې خونې ته راغلل . ملکه تر ټولو دمخه روانه وه. دهغې دوه کسه خادماني دهغې ښي او چپ لورې ته رواني وې ، کله چې ملکه د شهزاده علاوالدین کمرې ته ور ننوتله نو په پالنګ باندې دپریوتې شهزاده په کټلو سره حیرانه پاته شوه . هغه په بستره باندې پروت او دښار مشهور حکیم او طبیب سلیم پاشا یې د کټ تر څنګ ناست و . شهزاده د ملکې د کتلو سره سم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپل پلار ددې سربیانی ملکې د درنښت په خاطر د راپورته کیدو هڅه وکړه. هغه د بسترې څخه بالښت را واخست او تکیه یی پرې وکړه. خو د لږ ځنډ وروسته ورته ډیر سخت ټوخې پیدا شو، اوس نو شهزاده محمد او ملکه دواړه د شهزاده علاوالدین د ناروغتیا په اړه ډیر اندیښمن شوي و. ځکه هغوې ته دا نه وه ډاګیزه شوې چې شهزاده علاوالدین دومره سخت ناروغه شوی دی. شهزاده محمد ددې څخه څو ورځې مخته د خپل ورور د کتلو له پاره راغلې و خو په هغو ورځو کې شهزاده علاوالدین بلکل روغ رمټ و، یوازې د تبې اوبخار تکلیف یی احساساوه. خو نن یی کله چې خپل ورور په داسې سختې ناروغتیا کې وکوت نو وجود یی ولړزید. شهزاده علاوالدین د عثماني سلطنت ولیعهد و او د سلطان مرادخان ثاني د مشر زوې اودهغه د ځآې ناستې په اساس، سلطان ته ډیر ګران او منلې و. سلطان د شهزاده علاو الدین سره ډیره زیاته مینه کوله. محمد فکر وکړ چې که چیرې دهغه پلار ته دهغه ددې نازولي زوې دداسې خطرناکې ناروغتیا په اړه معلومات ترلاسه شي نو دغم نه به لیونې شي. محمد په ډیره غمګینه توګه مخته ورغې او خپل ورور ته یی وویل:

« ورور جانه ! ته دومره سخت ناروغه یی....... اومونږ ته یی یو خوله خبر هم را و نه لیږه.....»

محمد د خپل ورور دځواب دمخه د طبیب په لور ورمخ کړ « طبیبه ! دا ستا مسؤلیت و، زما ورور خو ناروغه دې، او ته دهغه معالج ډاکټر یی. تاته په کار و چې مونږ ته دې په دې اړه خبر راکړې وې.»

ملکې هم خپل شاهې شان وشوکت له پامه و غورزاوه او د شهزاده سره دهغه په تخت کیناسته، دشهزاده لاس یی په خپل لاس کې و نیوه او ورته یی وویل « علاوالدینه ! ایا ته زمونږ څخه ناراضه شوې یی؟ ته دومره سخت ناروغه یی او مونږ ته دې یو خوله خبر هم نه دې راکړې ؟»

« نه ! درنې ملکې ! هیڅکله هم، دا سې څه خبره نه شته. زه تر پرونه پورې بلکل روغ رمټ وم خو نن سهار مې ناڅاپه روغتیایی حالت خراب شو، تبه او کمزورتیا را ته د پخوا څخه وه خو نن سهار د یوه خراب خبر په اوریدو سره زما روغتیایی حالت نور هم خراب شو.»

« ستا په دښمنانو دې وي......، خداې دې نه کړي چې تاته به داسې کوم خراب خبر راغلي وي، هغه به کوم داسې خبر وي چې ته یی داسې خراب تراب کړې یی ؟» ملکې په ډیره مینه د علاوالدین لاس زور کاوه او ترې ویی وپوښتل.

« په حقیقت کې زما څخه یوه ډیره ستره غلطی شوې ده چې ما ستاسو په اصرار باندې د سلطنت یو ستر دښمن ازاد کړ. همدا علت دې چې مونږ نن ددې بد اوخراب خبر تر اغیز لاندې را غلو. مونږ ستاسو په غوښته قاسم بن هشام ازاد کړ خو هغه تیره شپه زمونږ د سلطنت ډیره پخوانۍ میلمنه مارتهابیګم وژلې او دهغې ځوانه لور یی تښتولې ده......همدې خبر...... همدې خبر مونږ ته دخپلې غلطۍ احساس را پیدا کړ او مونږ یی په بستره کې را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریوستلو . مونږ بهرام خان ته د قاسم بن هشام د ژوندي یا مړ نیولو حکم کړی دی ، تاسې اندیښنه مه کوئ که دا ځوان یو ځل زمونږ په لاسو کې راشی نو بیا به زما روغتیایی حالت پخپله ځای ته راشي.»

په کمرې کې شتو خلکو ټولو د شهزاده علاوالدین خبرې واوریدې او ټول پرې په خپلو خپلو ځایو کې حیران او ګوته په خوله پاته و . د سلیم پاشا په وجود کې د خوشحالۍ څپو منډې وهلې . شهزاده محمد او ملکه دواړه په دې خاطر ګوته په خوله و چې هغوی چې دکومې خبرې له پاره راغلي وو دهغې دکولو ځای نه لیدل کیده . اود طاهر وجود د شهزاده د نیت په کتلو سره په لړزه راغلی و .

ملکه په دې فکر کې شوه چې اوس باید څه وکړل شی ؟ ناروغه شهزاده چې دسلطنت وارث و د قاسم بن هشام په اړه دخبرې اوریدو ته هم تیار نه و . نو په داسې حال کې به د ابوجعفر د نیولو له پاره حکمنامه څه ډول ترلاسه کړل شي. هغې په زړه کې دا دعا کوله چې کاشکې یا سلطان پخپله اویا د هغه کوم قاصد دهغه له اړخه کوم پیغام راوړي. شهزاده ناروغه و او ملکې نه غوښتل هغه نور هم په اندیښنو کې را لتار کړي. شهزاده محمد هم د ملکې په څیر په فکرونو کې ډوب و . خو طاهر په خپل ځای ولاړ او وجود یې په دې فکرونو کې لړزیده چې که دهغه ورور د شهزاده علاوالدین په لاسو ورشي نو پایلې به یې ډیرې خرابې وي. هغه هغې ورځې ته بد رد ویل په کومې چې سلطان دهغه ورور قاسم ته د سلطنت د سراغ رسانۍ ډیر درنده او خطرناکه دنده ورسپارلې وه ، ټول خلکو په خپلو خپلو ځایو کې په فکرونوکې ډوب ناست وو چې په دې وخت کې دروازه چې دغې ځآنګړې خونې ته د راننوتلو اجازه وغوښته. شهزاده علاوالدین دروازه چې ته په پلټونکې سترګو وکتل اوبیا یې اجازه ورکړه چې را ننوځي.

دروازه چې د راننوتلوسره سم وویل چې د پټې محکمې مشر بهرام خان له تاسې سره دکتلو اجازه غواړي. شهزاده د بهرام خان د نوم د اوریدو سره سم نیغ را پورته شو او سمدستي یې بهرام خان ته د راتلو حکم وکړ. کله چې بهرام خان کمرې ته راننوت نو دهغې دحالت په کتلوسره په کمرې کې ناست ټول خلک حیران پاته شول ، ځکه دبهرام خان ویښتان په خاورو ککړ و اوڅیره یې د حده زیاته لویدلې اوخړه پړه وه. شهزاده ترې په سخته لهجه وپوښتل:

« بهرام خانه ! داسې معلومیږي چې تا دسلطنت غدار له ځانه سره نه دې راوړی ؟»

خو بهرام خان شهزاده ته دځواب ورکولو په ځای په ویستلو او برندو سترګو طاهر ته وکتل اوبیا یې دیوه ماشوم په څیر د شاهی ادابو د په نظر کې نیولو پرته چیغې کړې او ویې ویل:

« دغه دی......دغه دې درونده شهزاده ! دغه دې هغه شخص چې خپل ورور قاسم بن هشام ته یې د تیښتې له پاره لاره برابره کړه ، دا د قاسم بن هشام مشر ورور طاهر بن هشام دی. سمدستې ددې نیولو حکم ورکړئ. درونده

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزاده ! دغه وګړي په همغه وخت کې چې ما غوښتل د قاسم بن هشام په لاس کې زولنې ور واچوم ، زما په سپاهیانو یې حمله وکړه او معامله یې بدله کړه. درونده شهزاده ! دا د قاسم بن هشام ورور دې او ډېر خطرناکه توره وهونکې دې ، بې شکه چې دا به هم د خپل ورور سره په دې سازش کې ورګډ وي.»

طاهر خو پرېښوده چې دغه حالت د شهزاده محمد ، ملکې او ان د سلیم پاشا له پاره هم د توقع وړ نه و. دملکې او شهزاده محمد په امیدونو باندې ګرد پریووت. طاهر هم په ډېره بده توګه وارخطا شوې و. هغه هیڅکله هم دا نه وه انګیرلې چې دداسې حالاتو سره به هم مخ کیږي په داسې حال کې چې شهزاده علاوالدین خپلې سترګې پرانستې وې او په طاهر کې یې ورننویستې وې ، د طاهر زړه هم په زوره زوره درزیده ، خو څرګنده نه شوه چې ملکې څه ډول همت و کړ او شهزاده علاوالدین یې خپلې لورې ته متوجه کړ. او ورته یې وویل:

بلکل غلط..... د بهرام خان پلټنه بلکل غلطه ده. مونږ په پوره ډاډ سره ویلې شو چې دالبانوي وینځې وژل او دهغې د لور د تښتولو په پیښه کې قاسم بن هشام هیڅ ډول لاس نه لري بلکه دا کار د قیصر دجاسوسانو له اړخه تر سره شوې دې. دا جاسوسان نه یوازې په اورنه کې دبغاوت د پیداکولو له پاره کار کوي بلکه غواړي خپل ستر دښمن قاسم بن هشام هم دخپلې مخې څخه لرې کړي. علاوالدینه ! ته د غصې او قهر په وخت کې په بیړه کومه پریکړه ونه کړې. معظم سلطان به څه کتلي وی چې قاسم بن هشام یې شاهي سراغ رسان ټاکه.

شهزاده ته د ملکې خبرې د زغم وړ نه وې ،او لکه دتنور په اور کې سوزیده. بیا یې په لږ څه سخته لهجه وویل:« درنې ملکې ! د سلطنت په امورو کې زمونږ د سترګو لید تر هغو ځایو پورې رسیږي چې د محل درنې بیبیانی یې نه شي کتلې. ته په کومو دلایلو د قاسم بن هشام څخه دومره ملاتړ کوې ؟ په داسې حال کې چې دهغه په خلاف زمونږ سره دهغه د جرم ټول شواهد موجود دي. دشهزاده په خبرو سره ملکه په خپل ځای کې په لړزه راغله. په دې وخت کې په خونه کې موجود طبیب سلیم پاشا مخته راغې او په ډېره مؤدبه توګه یې شهزاده ته وویل :

«درونده شهزاده ! د درنې ملکې همدردی دقاسم بن هشام سره شوني نه ده بلکه دهغې همدردي به دمارتها بیګم سره شوني وي. ځکه چې درنې ملکې به په یقین سره د البانوي وینځې مارتها بیګم سره سیمه ایزه مینه اومحبت درلود. په دې اساس د معظمې ملکې خبره باید له نظره و نه غورزول شی.»

دسلیم پاشا په خبرو ملکه و بګنیده، که څه هم دا په څرګنده توګه د ملکې سره د خواخوږۍ جمله وه ، خو په حقیقت کې دا یو ژور طنز و ، شهزاده محمد هم دا طنز په ښه توګه محسوس کړې و ، خو شهزاده علاوالدین د سلیم پاشا په دې خبره ډېر سخت غبرګون و ښوداو په قهرجنه توګه یې سلیم پاشا ته وویل: «طبیبه ! ته پوهیږې چې دملکې په ملاتړ کې ته څومره په غلطه روان یې. معظمه ملکه د کومې البانوي وینځې سره د سیمه ایز محبت په ځای زمونږ سره ډېره مینه اومحبت کوي. زه ستا په خبرو باندې ډېر زیات خفه شوم ، » ناروغه شهزاده په سلیم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاشا باندې سترګې را برګې کړې ،سليم پاشا د شهزاده دقهر څخه ډېر وارخطا شو او پښې يې په لړزيدو راغلې. او د يوه مکارې ګيدړې په څير يې خپل لاسونه غبرګ کړل اودملکې په پښو کې ولويد او په ډېر منت او زاريو سره يې ورته وويل:

« درنې ملکې ! دا حقير او کمتر شخصيت په خپلو خبرو ډير زيات پښيمانه او نادم دې ، زما د وينا مقصد هغسې نه و چې څنګه ترې واخستل شو ، په دې اساس زه د زړه له کومې له تاسې څخه د خپلو دغو خبرو په اړه بښنه غواړم»

ملکې د سليم پاشا دغه غوړزې پرزې دسترګو وغورزولې او شهزاده علاوالدين ته يې وويل:

« علاوالدينه ! په دې وخت کې په اورنه کې ددښمنانو له اړخه د بغاوت ګوابښونه تر مخه دي. زه غواړم چې ته کوم تيز تلونکې قاصد سلطان ته ورولېږې اودهغه څخه نيغ په نيغه لارښوونې تر لاسه کړې. مونږ ته مارتها بيګم ډيره ښه معلومه وه. او د هغې کورته د غرب دخطيب ابوجعفر د تلو راتلو په اړه مو هم پوره معلومات درلود . اوس هم مونږ په همدې فکر کې يو چې تاسې د قاسم بن هشام پر خلاف خپله نيوکه کمه کړئ اودهغه په ځاې د ابوجعفر څارنه پيل کړئ.»

ملکې د شهزاده لمړنۍ خبرې هم له ياده وويستې او دخپل مقصد خبره يې بيرته د هغه تر مخه راغبرګه کړه . ان تر دې چې هغه ته يې د ابوجعفر د نيولو مشوره هم ورکړه. اوس نو شهزاده محمد هم غوښتل چې د ملکې ملاتړ وکړي نو په دې اساس يې وويل:

« درونده وروره ! مونږ د قاسم بن هشام د دوست په څير تاسې ته دا په دعوې سره وايو چې دقاسم په څير سرښندونکې مجاهد به هيڅکله هم د سلطنت دښمن و نه اوسي.»

د شهزاده محمد په خبرو سليم پاشا مات مات شوې و. طاهر هم اوس لږ څه په ځان پوهيدلې و. خو شهزاده علاوالدين د هيڅا دخبرو منلو ته تيار نه و. هغه د ټولو مشورې اوخبرې له پامه وغورزولې او نيغ په نيغه يې دبهرام خان څخه دقاسم د نيولو او دهغې د تيښتې په اړه د راپور داوريدو حکم وکړ. بهرام خان اوس هم طاهر بن هشام ته په سوزونکو سترګو کتل. هغه مخته ورغې اودشهزاده تر مخه يې په ډيرې مؤدبې توګه خپلې خبرې پيل کړې:

« درونده شهزاده ! مونږ قاسم بن هشام نيولې و. خو دهغه ورور طاهر د کوره راووت او دخپلې تورې په واسطه يې زمونږ په سپاهيانو باندې حمله وکړه ، قاسم هم د همدې فرصت نه ګټه واخسته او زمونږ د لاسو څخه ووت.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« خو بهرام خانه ! ......هغه نجلۍ څه شوه چې تاسې ويل چې قاسم بن هشام تښتولې ده . ايا د قاسم د کور څخه هغه نجلۍ يا بله کومه داسې نښه نښانه تر لاسه شوې ده ؟ »

کله چې شهزاده د بهرام خان څخه دا پوښتنه وکړه نو سليم پاشا په خپل ځاي په زمکه کې ننوت . ځکه مارسی دهغه په کور کې وه . خو هيچا هم دهغه په لور کومه توجه ونه کړه . خو دشهزاده دپوښتنې سره سم په بهرام خان سر وګرزيد . که چيرې مارسي قاسم تښتولې وې نو هغه به خامخا دهغه په کور کې را پيدا شوې وې . بهرام ډيره پلټنه وکړه خو مارسي يې پيدا نه کړه اوپيدا کولې يې هم نه شوه . او اوس دبهرام خان څخه شهزاده د مارسي په اړه پوښتلې وو . بهرام خان ورته په ماته ژبه وويل :

«درونده شهزاده ! زه خجالت باسم چې ما تر اوسه پورې مارسي نه ده پيدا کړې»

په کمرې کې عجيب حالت حاکم و . شهزاده ناروغه او کمزورې و . په همدې خاطر شهزاده محمد او ملکې نور څه ويل نه غوښتل . بلاخره شهزاده په داسې حال کې چې خپل اړخ يې بدلاوه بهرام خان ته وويل :

« بهرام خانه ! هغه نجلۍ بايد را پيدا کړل شي ، د اورنه کونج کونج و لټوئ ، قاسم که ګنګار وې او که نه ، تر نن ماښامه پورې يې زما مخې ته راوړئ .»

شهزاده ستومانه شوې و ، دابوجعفر ارامو زهرو دهغه وجود دننه خوړلې و . ملکې محسوس کړه چې شهزاده نور دخبرو ورتيا نه لري. نو را پورته شوه او د تللو اجازه يې واخسته .

« علاوالدينه ! په دې خبرو ځان دومره مه کړَوه . دغه ډول پيښې بايد د شهزادګانو په ژوند باندې اغيز ونه کړي . ته زما د مشورې په مطابق د سلطان په لور يو ګړندې قاصد و ليږه ، انشاءالله چې ټول حالات به په سهې لاره ولاړ شي.»

کله چې شهزاده محمد ، ملکه او طاهر د شهزاده علاوالدين دکمرې څخه بيرون را وتل نو شهزاده د طاهر په لور مخ کړ او ورته يې وويل :

« طاهر بن هشامه ! د سلطنت مجرم ته د تيښتې لاره ورکول ډير ستر جرم دې . خو مونږ تا ته د معظمې ملکې دملګرتيا په اساس ښښنه کوو . اوس ستا دنده ده چې دبهرام خان سره يو ځاي دد ې نجلۍ په پيدا کيدو او د قاسم بن هشام په نيولو کې مرسته وکړې .»

د شهزاده دخبرو په اوريدو سره طاهر بن هشام په ډيره ناخوالې سره د اثبات په توګه سر و خوځاوه ، اودملکې تر شا بيرته روان شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر دسلطاني قصر څخه د راستنیدو وروسته نیغ په نیغه کور ته راغي. ډیر زیات اندیښمن و ، کله چې کورته راغي نو ټولو ترې د قاسم په اړه وپوښتل. خوطاهر ورته په لنډه توګه وویل چې قاسم روغ رمټ دي او ډیر ژر به بیرته راستون شي. خو په حقیقت کې هغه په خپله ډاډه نه و. هغه ټوله ورځ د قاسم اودهغه د سفر په اړه په فکر کې ډوب و. کله چې شپه شوه نو د طاهر نا ارامتیا نوره هم ډیره شوه. په داسې حال کې چې هغه دخپلې کورنۍ ټول غړي په یوه ډول ډاډمن کړي و خو پخپله ټوله شپه په بستره کې اوښت را اوښت. ټوله شپه یې په همدې حال کې تیره کړه خو قاسم بله ورځ هم را ستون نه شو.

ډیرې ورځې شوې وې چې قاسم د البانیې په لور په سفر روان شوې و ..... همدا نن سهار طاهر ته خبر راغلې و چې سلطان بیرته را ستون شوې دې. د طاهر له پاره دا خبر ډیر خوشحالونکې و. خو دخپل وروور قاسم د ورکیدو په اړه اندیښمن و. هغه هوډ وکړ چې همدا نن د سلطان سره مخ شي او د حالاتو څخه یې خبر کړي. تر څو سلطان دقاسم او غزالې د ورکیدو په اړه کوم قدم واخلي.

هغه دسلطان دربار ته ورغې ، او دسلطان سره یې وکتل ، سلطان یې خبرې په ډیره سړه سینه واوریدې. خو څه ځانګړې دلچسپي یې دهغه دخبرو سره څرګنده نه کړه. یوازې همدومره یې وویل: « طاهر بن هشامه ! ته په ډاډمنه توګه په خپل کور کې اوسه.مونږ د ټولو حالات څارنه کوو. تاته ډاډ درکوم چې ستا وورور ته به هیڅ زیان نه رسیږي ، ته ولاړ شه او په دې اړه هیڅ ډول اندیښنه مه کوه.»

دطاهر له پاره دسلطان خبرې هسې غولونکې معلومې شوې خو بیا هم طاهر یوه نا اشنا حوصله محسوس کړه. دا ځل چې کورته را ستینده نو اندیښنې یې نیمایی را کمې شوې وې.

سلطان د قونیا د بغاوت د ځپلو نه وروسته بیرته بریالې را ستون شوې و.ځکه د کرمانیا امیر د سلطان دلښکر تر مخه په هیڅ ځای کې نه و تم شوې. بلکه د کوچنۍ اسیا په ټوله سیمه کې هغه مخته په تیښته و او سلطان یې تر شا ور روان و. بلاخره د کرمیا امیر د سلطان په لاسو سخته ماتې وخوړله. او سلطان دهغه دماتې څخه وروست اورنه ته را ستون شوې و. هغه دخپل پخوانې پلان له مخې باید د قونیا دبغاوت د ځپلو وروسته دشهاب الدین پاشا په لور تلوتللې واې. خو د کرمیا دامیر سره د پرلپسې جنګ په واسطه په هغه ناوخته شوې و.او شهاب الدین پاشا هم د «وازاګ» د سیمې څخه د بلقان تر درې پورې ماتې خوړلې وه ، سلطان ته هم د شهاب الدین پاشا دماتې خبر په کوچنۍ اسیا کې ور رسیدلې و. همدا علت و چې هغه په ډیره بیړه بیرته اورنه ته را ستون شو ، دهونیاډې سره د جنګ په وخت کې دسلطان دخور میړه محمد چلپې هم ددښمن په لاسو کې پریوتې و. کله چې سلطان بیرته خپل شاهي محل ته راستون شو نو دهغې غمځپلې خور ورته په ژړیدونکو سرو سترګو مخې ته راغله. اودخپلو کوچنیانو واسطه یې ورکوله او دخپل میړه د راخلاصون له پاره یې ترې غوښتنه کوله. دبله اړخه دسلطان مشر زوې علاوالدین دمرګ په بستره باندې پروت و ، هغه ته اورنه ته د راستنیدو دمخه د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالاتو په اړه پوره پوره معلومات تر لاسه شوې و خو محل ته د راستنيدو وروسته يې چې كله د شهزاده علاوالدين حالات وكتل نو هر څه ترې هير شول ، سلطان دا محسوسوله چې الله تعالې هغه په ډيرو سختو ازميښتونو كې را ګيركړې دې. هغه دناروغه شهزاده څخه د قاسم يا ابوجعفر په اړه هيڅ ډول پوښتنه و نه كړه. بلكه ددخپلو ستونزو دحل له پاره يې شپې شپې په دالله په درګاه كې په عبادت تيرولې اودهغه څخه يې دخپلو ستونزو د حل له پاره مرسته غوښتله.

د حيرانتيا خبره دا وه چې هغه تر اوسه پورې دابوجعفر اويا بهرام خان په اړه هيڅ هم و نه پوښتل.او نه يې په هغوې باندې لاس واچاوه. پخپله ابوجعفر هم دسلطان په دې سلوک باندې حيران پاته و. په داسې حال كې چې د شهزاده طبيب سليم پاشا هغه په دې پوه كړې و چې سلطان په ډيرو خبرو باندې پوه شوې دې. خو سليم پاشا هم په دې حيران و چې سلطان ته دمحل درارسيدو تر مخه دا ټول معلومات څه ډول ور رسيدلې دې. اوس نو ابوجعفر دېخوا څخه ډير محتاط ګرزيدلې و ، هغه ډير چالاكه اومكار شخصت مالک و، دهغه شپږم حس هم را بيداره شوې و. هروخت به يې غوږونه بيداره و ،ځكه هره ګړۍ دخپلو نيولو تر ګواښ لاندې و . هغه ته د قاسم وركيدا اود سلطان د رازه ډكه چوپتيا د كوم ستر توپان دراتلو تر مخه دخطر زنګ حسابيده. اوس نو ابوجعفر په دې فكر كې شو چې دهغه پخواني جوړ شوې پلان به اغيزمن ثابت نه شي ،اول يې فكر وكړ چې په جوړ كړل شوې پلان باندې بايد سمدستي اوپرته له ځنډه عمل وكړل شي ...... خوهغه دسلطان په چوپتيا باندې نه پوهيده. په سلطانی قصر كې دهغه جاسوسانو هغه ته هر ګړۍ د قصر خبرونه ور رسول، ددې جاسوسانو په سر كې پخپله سليم پاشا شامل و

يوه ورځ سليم پاشا ابو جعفر ته وويل : چې سلطان د خپلې خور دميړه محمد چلپي د خلاصون له پاره دصليبيانو د فوځونو دمشر هونياډې سره د خطونو دليږلو را ليږلو په واسطه اړيكې كلكې كړې دې.... د ابوجعفر له پاره دا خبر دهغه دهيلو څخه پورته و. هغه ته دا ډاګيزه شوې وه چې دسلطان خور به سلطان مجبوروي چې هغه دهونياډې د پنجو څخه دخپلې خور ميړه محمد چلپي را ازاد كړي ، په همدې اساس يې د حيرانتيا ښوولو پرته وويل:

« نو ايا دسلطان دهونياډې څخه د بدلې د اخستلو او په هنګري باندې د لښكر كشۍ اراده پرى ايښې ده؟»

دابوجعفر دخبرې په ځواب كې سليم پاشا وويل: « نه ! سلطان دصليبي لښكرو پرخلاف تل دخپلو عسكرو په تيارولو كې مصروف وي......د خپلې خور د ميړه دخلاصون لاره يې يوائې د ديپلوماتيكو لارو څخه اړيكي نيولي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن سبا سلطان د ځلورو خواو څخه په غمونو کې را ګیر و. دهغه مشر زوې علاوالدین هم اوس ژر تر ژره دهغه ځاې ناستې نه شو کیداې. نو که چیرې په همدې حالاتو کې سلطان ووژل شي نو د عثماني سلطنت دروازې به په مکمله توګه و تړل شي»

د سلیم پاشا دخبرو د اوریدو په وخت کې ابو جعفر دخندا او خوشحالۍ نه شین و اوبیا یی وویل:

« ته څنګه دا ویلې شې ؟د سلطان کشر زوې شهزاده محمد هم دادې د ځوانۍ په درشل کې پښه ږدي.»

« نه !مقدسه پلاره !له یوې خوا محمد ډیر کوچنې دې ،او د سلطان د وژلو وروسته به هغه ددې جوګه نه وي چې د عثماني سلطنت تخت باندې کیني او سلطنت کنترول کړاې شي. بله خبره داده چې هغه ډیر بې عقله او نا اهله دې. مونږ ته دعلاوالدین له لورې پوره ګواښ موجود و چې د علاوالدین په لمنځه وړلو سره به هغه د تل له پاره تم شي.

ابو جعفر ډیر خوشحاله و. د سلیم پاشا دخبرو څخه هغه داسې انګیرله چې اوس نو د اورنه لوبه دهغه په لاسو کې ده. خو په ناڅاپې توګه د سلطان خاموشي ورته را یاده شوه. ددې سره نا ارامه شو او سلیم پاشا ته یی وویل:

« لوګان ! زما شپږم حس د سلطان له لورې ډاډمن نه دې. ماته هره شیبه داسې څرګندیږي چې دسلطان خارونکې ډله زما پټه څارنه کوي. اوهمدا اوس هم دلته چیرې موجود دي..... نن ماته ددې له پاره را بللې یی چې دمارسي د روغتیایی حالت په اړه درڅخه وپوښتم ، زه پوهیږم چې زه باید ددې نه زیات په اورنه کې پاته نه شم .

سلیم پاشا د ابوجعفر خبرې په ډیر غور اودقت سره واوریدې خو کله یی چې دابوجعفر د تللو خبره واوریده نو غونې یی زیږ شو ځکه هغه پوهیده چې دابوجعفر د تللو وروسته به په اورنه کې دقیصر د جاسوسانو ټول مسؤلیت دهغه په غاړه کې پریوځي. په دې اساس یی په ډیره ناهیلې توګه د ابوجعفر څخه و پوښتل:

« مقدسه پلاره ! مارسي اوس بلکل روغه رمټه ده. خو د اوږد سفر او یا د ګاډۍ د سپرلۍ څخه یی زخمونو ته زیان رسیدلې شي. غوره خو دا وه چې تاسې هغه په کومه نرمه ګاډۍ کې دالبانیی په لور بوتللې واې......تاسې خو ددې ځایه ځئ ، خو زه په دې انګیرم چې په اورنه کې به د اور دبلیدو کار کله پیلوو .....»

« لوګانه !ته اندیښنه مه کوه. ابوجعفر په خامو لوبو باور نه لري ، ما د هر څه له پاره پوره تیارې نیولې دې. زه اوس د سلطان د عکس العمل منتظر یم. یاد ساته چې په اورنه کې د بغاوت د خپرول اصل مقصد دادې چې سلطان د صلیبي مقدسو لښکرو پر خلاف دلښکرکشۍ جرءت هم ونه شي کړاې. هغه ته دلته په دارلسلطنت کې دومره ستونزې راپیدا کړل شي چې هغه پرې دهونیاډې څخه د بدل د اخستو فکر پریږدی. نو که چیرې مونږ ته خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه مقاصد په ښار کې د بغاوتونو اوفسادونو د پیلولو پرته تر لاسه کیدې شي نو بیا خو به مونږ په موقته توګه د بغاوت پلان شاته پریږدو . خو ته سلطان ته دزهرو د ورکولو په پروګرام باندې فکر وکړه ..... خو که چیرې سلطان د هونیاډې پر خلاف د خپل لښکرو د لیږدولو فکر پرې نه ږدې نو بیا به دا ستا مسؤلیت وې چې په ینې چرې کې عیسایی مجاهدین د فساد اوبغاوت په لور را کاږې ، په ښار کې به په هر ځای کې اورنه و لګوئ تر ځو سلطان دلښکرو د کوچ کولو اراده پرې ږدې.

سلیم پاشا په ډیره حیرانتیا سره دقیصر ددې جاسوس خبرې اوریدې. هغه ابوجعفر ته ددې پلان په جوړولو مبارکې ورکړه ، اوس نودهغه تر مخه حالات بلکل روښانه شوي و. د ابوجعفر د تللو وروسته هغه ته د سلطان په حرکاتو باندې څارنه کول ور په غاړه وو . نو که چیرې سلطان دصلیبي لښکرو په خلاف د کوچ کشۍ څخه لاس اخسته نو په ینې چرې کې دبغاوت اوفساد تم کول د سلیم پاشا مسؤلیت و او که سلطان دخپلې ارادې څخه لاس نه اخسته نو بیا دسلیم پاشا دنده وه چې په ینې چرې کې دبغاوت اوفساد را پارولو له پاره خپلو جاسوسي شبکو ته حکم ورکړي . خو دهغه تر مخه د سلطان د وژلو په پلان باندې دروند کار هم پروت و .

ابوجعفر اوسلیم پاشا تر ډیره پورې په خپلو راتلونکو پروګرامونو باندې خبرې کولې. بلاخره دوې پریکړه وکړه چې د اورنه څخه دابوجعفر سمدلاسه وتل مناسب دي ځکه چې دقاسم ورکیدل او دسلطان د رازه ډکه چوپتیا د ابوجعفر له پاره د خطر د زنګ په څیر شمیرل کیده. په دې اساس د سلطان د وژلو څخه دابوجعفر تر تښتیدو پورې ټول پلان جوړ کړل شو ، ددې وروسته سلیم پاشا د ابوجعفر څخه اجازه واخسته اودخپل کور په لور روان شو .

بله ورځ د جمعې مبارکه ورځ وه . ابوجعفر د اورنه ستر اومشهور خطیب و . اوهغه نه غوښتل چې د اورنه خلک دجمعې دخطبې پرته پریږدي. په همدې خاطر هغه د جمعې دخطبې وروسته اوبیا د شنبې په شپه دشپې په تیاره کې مارسي له ځانه سره داخستلو اود البانیه په لور د تللو پروګرام جوړ کړ. ترڅنګ یې د هر نا څاپې حالت د راپیدا کیدو له پاره یې هم خپل پلان تر تیب کړ. اوهغه دا و چې که چیرې ابوجعفر په ناڅاپې توګه د سلطنت د سپاهیانو له اړخه و نیول شي نو په ینې چرې کې دهغه تیارې ډلګۍ به هغه د پخوا څخه د جوړ شوي پلان سره سم د تورې په زور دهغوې د لاسو څخه ازادوي او دښار نه به یې بیرون کوم پټځای ته رسوي . هلته به دهغه تجربه لورنکې ملګرې دمارسی سره یوځای شتون ولري اوپه دې توګه به دا خلک د برق په څیر په تیزۍ سره دهغه ځایه فرار وکړي.

شونې ده چې د ابوجعفر په برخلیک کې به ددغې بلې لارې د تښتیدو پلان جوړ شوی و . ځکه ، هغه وخت چې هغه د سلګونو خلکو تر مخه د جمعې د لمانځه له پاره خطبه ورکوله نو ډیر حیرانونکې حالت را مخته شو اوهغه دا چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو جعفر د جمعې د لمانځه د خطبې له پاره ولاړ و او خطبه یې ورکوله، خلک په ډیر ادب او درنښت سره ناست او خطبه یې اوریده. په همدې وخت کې د ممبر سره نژدې یو اوږود ځوان راپورته شو ، دې ځوان خپل مخ په خپلې لونګۍ باندې پوښلې و ،ابو جعفر په منبر ولاړ و خطبه یې ویله چې دغه ځوان د ممبر خواته ور روان شو او همله و درید. ټول خلک دهمدې ځوان لورې ته متوجه شول ، په جومات کې په سلګونو خلکو په ډیره حیرانتیا سره دې ځوان ته کتل. کله چې ابو جعفر دغه ځوان خپلې لورې ته په راتلو وکوت نو وینه یې وچه شوه. هغه هیڅ نه پوهیده چې څه کیږي ، لمړۍ خویې ژبه درنه شوه، بیا سمدلاسه خاموشه شو او په تړتړه ژبه یې ددې ناپیژندل شوي ځوان څخه وپوښتل:

«ته څوک یې ؟او څنګه دې دجمعې دخطبې د ویلو په وخت کې د راپورته کیدو جرءت کړې دې ؟»

په جومات کې دناستو خلکو زړونه په سینو کې درزیدل، دې ځوان د ابو جعفر خبرو ته هیڅ اعتنا و نه کړه. او نه یې دهغه دخبرو ځواب ورکړ. هغه ودریدا وخپل مخ یې په جومات کې ناستو خلکو ته را واړاوه. داسې بریښیده لکه چې په جومات کې ناستو خلکو ته یې څه ویل غوښتل ، بیا یې د خولمحو د ځنډ وروسته په لوړ اواز وویل:

د جمعې د لمانځه ډیرو درنو حاضرینو !......دغه کس چې تاسې یې د مغرب د خطیب په نامه پیژنۍ او ستاسې تر مخه د شلو کالو راهیسې دلته د جمعې د لمانځه خطبې ورکوي.....مسلمان نه دی..... بلکه یو پوخ عیسوي دی ، دا شخص دلته په اورنه کې دقیصر د جاسوسي دستګاه مشري په غاړه لري....

درنو حاضرینو ! تر اوسه پورې ستاسې په خاطر سلطان ددې شخص د نیولو څخه ځان ژغورلی دی. ځکه دروند سلطان په دې ویریده چې د ابو جعفر په نیولو سره به تاسې فساد جوړ کړئ ، په دې اساس هغه د ډیرې اوږدې مودې د انتظار او پلان جوړولو وروسته دا پریکړه وکړه چې ابو جعفر په دې درنه ټولنه کې و نیول شي.»

په دې وخت کې دابو جعفر حالت هم دکتلو وړ و. دغه شخص چې په هر ډول ناوړه حالاتو یې د قابو پیدا کولو وړتیا درلوده ، نن یې وار و پار وار خطا و او ټولې تجربې یې تر مخه ناکامې معلومیدې. دسختې یخنۍ په موسم کې هم دهغه تندې اووجود په خولو کې ډوب و. دهغه مخ ته په کتلو سره به هر کس داسې انګیرله چې دهغې د رنګونو څخه وینه ویستل شوي وي.

اوس هغه ته د قاسم د ورکیدو او دسلطان د اوږدې خاموشۍ اصلي سبب ډاګیزه شوې و، اوسلطان همداسې پلان جوړ کړې و. دابو جعفر جاسوسانو ته دا ډاګیزه شوې نه وه چې ابو جعفر به د جمعې د ورځې دخطبې په وخت کې د خلکو د ټولنې تر مخ نیول کیږي. دلته نه دهغه تر څنګ کوم ساتونکې و او نه دهغه څخه دفاع کونکې. په دې ټولنه کې یوائې یو داسې کس و چې هغه د ابو جعفر د جاسوسي تنظیم غړیتوب درلود ، کله چې هغه ابو جعفر دغسې په شرمیدلې حال کې وکوت نو همت یې وکړ او ممبر سره نژدې ولاړ دغه اوږود قامته ځوان ته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته درواغ وايې ، د جومات په خطيب باندې دداسې دروند الزام په لګولو سره تا خپل مرګ ته اواز کړې دې. دا ټولنه به تا ژوندې پرې نه ږدي. که ته دومره بهادر انسان يې نو خپله خيره دې ولې پټه کړې ده .... له تاسره دخطيب په خلاف هيڅ ډول ثبوت نه شته ، مونږ د مغرب دخطيب مريدان او مقتديان يو، مونږ به تاته ستا داګستاخي هيڅکله هم ونه بښو .»

دې سرې په ډيره احساساتي توګه داخبرې کولې ،کله چې ابوجعفر خپل دغه جاسوس په دې توګه وکوت نوهغه هم خپل ځان کنترول کړ ، دهغه دماغ هم بيرته کار پيل کړ اوپه ډيره سخته توګه يې د لمانځه په دې جمعه کې خلکو ته وويل:

« دا بدکړچاره انسان و نيسئ ...دې د اسلام يو ستر خدمتګار ته د لمانځه په دې ستره ټولنه کې عيسايي وويلې او په دې توګه يې دعثماني سلطنت سپکاوې کړې ....»

خلک حيران دريان پاته و او لا دپخوا څخه په خپلو منځو کې پس پسکې پيل کړې وې ، يو شمير احساساتي ځوانانو په پرلپسې توګه خپل اړخونه بدلول را بدلول. کله چې دمغرب خطيب حکم وکړ نو هغه احساساتي ځوانان راپورته شول او دممبر په لور دهغه ځوان د نيولو له پاره را مخته شول خو تر اوسه لا هغوې يو قدم هم نه و اخستې چې په جومات کې يو انګازه کونکې غږ را پورته شو......دا انګازه کونکې اواز د چا وو ...... دا د سلطان مرادخان ثاني د ساتونکې ډلې د قومندان او سپه سالار « طغرل بيګ » اواز و . طغرال بيګ د زمرې په څير و غړمبيد او وويې ويل:

« خبردار ! هيڅوک د خپله ځايه ونه خوزيږئ»

طغرل بيګ په خپلو لاسو کې خپله لوڅه توره نيولې وه اوهرې لورې ته يې خوزوله. دهغه ترشا د شاهي ساتونکې ډلې ډيربنه او غوره سپاهيان دخپلو لوڅو تورو سره يو ځاې ولاړ و . د لمونځ کونکو دډلې څخه چې هر څوک په کوم ځاې کې را پورته شوې و هغه بيرته هملته په خپل ځاې کې کيناست. اوس نو دممبر سره ولاړ نقاب پوشه ته کوم ګواښ نه و موجود . په دې خاطر يې د خپله مخه د پګړې څنډه لرې کړه. دا قاسم بن هشام و . چې څو ورځې مخته د مارسی د پيدا ينبت له پاره د البانيه په لور تللې و . هغه په ډيره بيړه په يوه شپه اويوه ورځ کې خپل سفر وهلې و . خو هغه ته په ټوله لار کې داسې نښې نښانې ترلاسه نه شوې چې دمارسی تښتونکی پرې تللې وې. هغه په ځاې ځاې د خلکو او دهقانانو څخه هم په دې اړه و پوښتل خو هيڅ درک ورته و نه لګيد. اوس نو هغه ته څرګنده شوې وه چې مارسي تر اوسه پورې هم هملته په اورنه کې په کوم پټځاې کې ساتل شوې د ه . هغه په دې پوهيده چې د اورنه څخه يوازې دوه لارې بيرون وتلې دي ، يوه هغه چې د کوچنۍ اسيا په لور ورځي او بله د البانيه په لور.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوچنۍ اسیا په لور د مارسي د تښتولو خو پوښتنه هم نه راپیداکیده ،په دې خاطر هغه د کوچنۍ اسیا لاره پرېښوده او د البانیه لاره یې و نیوله. خو کله چې په دې ډاډمن شو چې مارسي دهغې تښتونکو لا تر اوسه پورې د اورنه څخه نه ده راویستلې نو بیرته اورنه ته یې د رستنیدو پریکړه وکړه. خو هغه ته دا ډاګیزه وه چې اورنه ته دهغه د ورتللو ټولې دروازې بندې کړل شوي دي. ځکه شهزاده علاوالدین هم په غلط فهمۍ کې اخته شوې و، او بهر ام خان اود هغه کارندې د بوې کونکو سپیو په څیر د قاسم خان د بوې پسې ګرزیدل. په دې خاطر یې پریکړه وکړه چې سمدلاسه به اورنه ته نه ورننوځي. بلکه دښاره به پنځه کوسه لرې خپله لاره بدلوي او د سلطان لښکرو ته به ځان ور رسوي. هغه غوښتل چې سلطان د ټولو جریاناتو څخه خبر کړي او دخپل پلان په اړه نوې فکر وکړي. او همداسې وشول. هغه د خپل سفر په یولسمه ورځ دسلطان مرادخان ثاني په دربار کې حاضر شو.

سلطان د قاسم په کتلو سره حیران پاته شو . خو کله چې قاسم سلطان ته په اورنه کې د ورپیښو شوو حالاتو تفصیل ووایه نوسلطان حیران دریان پاته شو او د یوه ښه پلان د پلې کولو په خاطر یې قاسم دخپل ځان سره په لښکرو کې وساته. هغه دخپلې شاهې ساتونکې ډلې سپه سالار « طغرال بیګ» هم را وباله. اوپه اورنه کې یې د سازش کونکو د ځپلو له پاره په یوه عملی پلان باندې خبرې وکړې. قاسم د سپاهیانو یوه تجربه لرونکې ډله له ځانه سره واخسته او اورنه ته د یوې پټې لارې را ننوت. هغه په بدلو کالیو کې د ابوجعفر د جاسوسی شبکې د رینبو څخه د ځان دخبرولو له پاره کار پیل کړ. خو تر دې دمه یې په هیڅا باندې لاس نه و پورته کړې.په همدې وخت کې سلطان هم اورنه ته راستون شو ، قاسم به هم په پټه توګه دسلطان سره کتل ، دخپلمنځې مشورې نه وروسته پریکړه وشوه چې د ابوجعفر سره په شبکه کې د را ښکیلو وګړو د نیولو مختهباید ابوجعفر و نیول شي ، همدا علت و چې نن قاسم د جمعې دلمانځه په ستره ټولنه کې په ابوجعفر باندې د لاس پورته کولو له پاره هلته ورغلې و ،

اوس نو ابوجعفر ته هم د تیښتې بله لاره نه وه. دلمانځه په ستره ټولنه کې دابوجعفر د نیولو علت دا و چې عامو خلکو ته دهغه اصلی څیره را ډاګیزه کړي او هغه و نیسي. تر څو په ښار کې هر ډول فساد خپرولو څخه مخنیوي وشي.

د ابوجعفر حالت ډیر خراب شوې و . کله یې چې قاسم وکوت نو ساه یې په ختو شوه . اوس نو هغه خپل ځانته ښکنځلې کولې ، چې ولې یې دخطرې داحساسولو سره سره بیا هم اورنه پرې نه ښوده . سلطان اوقاسم دهغه د هیلو څخه ډیر هوښیاران او د تدبیرخاوندان ثابت شول.

کله چې قاسم په دې لویه ټولنه کې دخپله مخه نقاب لرې کړ نو د جمعې ډیرو کسانو هغه وپیژانده . په دې خاطر په مجمع کې یوځل بیا مکمله خاموشي حاکمه شوه. ځکه خلکو قاسم د یوه میړنې ، بهادر اوښه انسان په څیر پیژانده. کله چې قاسم خلک ارام وکتل نو یو ځل بیا یې ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنو حاضرینو ! زه په دې هم شکمن یم چې ستاسې دمغرب خطیب به په نسلي توګه عرب وي بلکه دا لاطینی وګړې دې....... خو له ماسره په دې اړه هیڅ ثبوت نه شته. خو تاسې به اوریدلې وې چې دیني چري په نوې مسلمانو فوځیانو کې چا د بغاوت تخم شیندلې دې. نو تاسې په دې پوه شئ چې هغه همدا وګړې دې.... تاسې به دا هم اوریدلې وي چې د سلطاني قصر تر څنګ اوسیدونکې یوه میلمنه البانوي کنیزه وژل شوې او لور یې تښتول شوې ده نو پوه شئ چې هغه همدا وګړې دې چې داسې ناوړه کار یې تر سره کړې دې.

درنو حاضرینو ! تاسو ته به ډاګیزه شوې وي چې دشهاب الدین پاشا په مشرۍ زمونږ لښکر دماتې سره مخ شوې دې... زمونږ ډیر ښه سپاهیان شهیدان شوي دي ، په داسې حال کې چې دمعظم سلطان د خور میړه محمد چلپې هم د څلورو زرو ترکو سپاهیانو سره یو ځای د صلیبیانو په قید کې پروت دې. مونږ باید دخپلې دغې ماتې بدله واخلو..... او په دې لاره کې یني چري زمونږ ځواک دې ، په داسې حال کې چې ابو جعفر هغه وګړې دې چې په یني چری کې یې یو شمیر سالاران او نوې مسلمان شوي سپاهیان بیرته خپل پخواني مذهب عیسایيت ته را ګرزولې او دلته په اورنه کې یې د بغاوت د جوړولو ناولې سازش تر لاس لاندې نیولې دې. په دې اساس د معظم سلطان د ځانګړي حکم په اساس نن مونږ په دغه ستره ټولنه کې دغه غدار ابو جعفر نیسو اوبندی کوو یې.......»

قاسم لا تراوسه اخري خبره نه وه خلاصه کړې چې د ټولنې څخه په ابوجعفر باندې لعنت ویل پیل شول. که چیرې د شاهي ساتونکې ډلې دلوڅو تورو ویره نه وایی ، نو یوشمیر احساساتي ځوانانو د ابوجعفر په مرګ باندې هم صرفه نه کوله ، اوس نو دابوجعفر سره بله لاره نه وه. په څو لمحو کې شاهی وسلوالو ځوانانو د ابوجعفر په لاسو کې زولانې وروا چولې اودخپله ځانه سره یې و نیو.

داجومات و او د ابوجعفر د ساتونکې ډلې کسان دلته نه و موجود. په دې اساس دهغه له اړخه دپخوا څخه جوړ شوې پلان پلې نه کړای شو. شاهي ډلې دهغه لاسونه اوپښې ور وتړلې او له ځانه سره یې په ګاډۍ کې ور واچاوه. قاسم بن هشام ، طغرل بیګ او د شاهي ساتونکې ډلې کسان په خپلو اسونو سپاره د بګۍ ښې او چپ لورې ته روان شول اود اورنه د کلا د زندان په لورې ولاړل.

دابوجعفر د جاسوسۍ نظام درې ورې پاته شو . کله چې دهغه خلاصونکې ډلې ته دابوجعفر د نیولو خبر ور ورسید نوهغه وخت ابوجعفر د شاهي کلا په زیر خانه کې لاس و پښې تړلې پروت و. قاسم د خپلو پوښتنو ګرویزونو له پاره ابوجعفر همغسې تړلې پریښود ، پاته سپاهیانو ته یې د تللو اجازه ورکړه. اوس دلته دزیرخانې څو ساتونکې او قاسم و طغرال بیګ پاته شوي و. کله چې قاسم خپلې پوښتنې ګرویزنې پیل کړې نو ابوجعفر یې په مقابل کې ډیر مقاومت و نه شو کړای ، هغه د اذیت په دویم پړاو کې د سازش ټولې کړۍ را وسپړودې. خوبیا هم هغه ابوجعفر و . یو تجربه کار او پوخ روزل شوې جاسوس. هغه نه دهغې ډلې په اړه چې تل د ابوجعفر د خلاصون له پاره تیار ولاړو څه وویل اونه یې دطبیب سلیم پاشا په اړه کومه خبره ډاګیزه کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دقاسم دپوښتنو په لړ کې تر ټولو مهمه پوښتنه مخته راغلې وه .. هغه دابوجعفر متې د شاله اړخه تړلې وي اودپښو تر منځ يې د لرګي يوه ډنډه ورکړې وه او دهغه پښې يې ورسره په رسۍ تړلې وې ، درسۍ بل سر يې د زير خانې د چت پورې تړلې و. دابوجعفر دپښو لاندې يو ډير عجيب و غريب ميز ايښودل شوې و ، ددې ميز تښتې د يوه لاستي په واسطه ښکته پورته کيداې شوې ، قاسم به دغه لاستې خوزاوه او دميز تښتې به يې ښکته پورته کولې ، دد ې کار سره به ابوجعفر په فضا کې زوړند پاته کيده، د ابوجعفر په پښو کې پرته رسۍ د ميز د تښتو سره نښلول شوې وه،کله به چې دميز تختۍ لاندې لورې ته حرکت کاوه نو دهغه په پښو کې تړلې رسۍ به هم هغه د لاندې په لور را کشاوه. اوپه دې توګه به هغه د چت او فرش تر منځ زوړند پاته کيده ،دقاسم په لاسو کې پايه شکله لاستې و ، کله به يې چې د ميز دتختو د ښکته کولو له پاره دغه لاستې و ګرزاوه نو د ابوجعفر چغې به اسمان ته ورسيدې.

قاسم دابوجعفر تر مخه په لاستې باندې لاس کيښود او ورته يې وويل:

« ابوجعفره ! يو ځل راته ووايه چې د مارتها لور مارسی چيرې ده ؟..»

خو ځومره چې دا پوښتنه د قاسم له پاره مهمه وه په همغه اند ازه اويا دهغې څخه زياته د ابوجعفر له پاره هم مهمه وه. ځکه ،که هغه دمارسی په اړه ځواب ويلې نو هلته د سليم پاشا راز را بربنډيده. او ددې سره بيا د شهزاده علاوالدين د روغتيا يې حالت ډاډمن کيده اودهغه د ژوندې پاته کيدو هيلې زياتيدې. په دې خاطر ابوجعفر په ډيره کلکه توګه خپل غاښونه سره ورکړل او دقاسم د پوښتنې ځواب يې ورنه کړ. قاسم يو ځل بيا لاستې په پوره زور سره وګرزاوه ، ابوجعفر ته داسې ځرګنده شوه لکه ټول وجود يې چې ټوټې ټوټې شوې وي.هغه چغې کړې او ويې ويل:

مارسي دلته نه شته...... مارسي دلته نه شته....مارسي دلته نه شته....دخداې له پاره ما پريږدئ.»

ابوجعفر په سختو دردونو کې پروت و. قاسم د لاستې د ګرزولو پرته ترې يوځل بيا وپوښتل:

«که مارسي دلته نه شته نو بيا چيرې ده ؟»

« هغه....هغه......هغه الب...... هغه البانيا ته تللې ده»

د قاسم له پاره دا خبره دمنلو وړ نه وه.ځکه هغه پخپله دالبانيې په لور تللې و ،په همدې خاطر يې په ډيره سخته لهجه د ابوجعفر څخه وپوښتل:

« ته درواغ وايې.....مارسی همدلته چيرې ده..... همدلته په اورنه کې.... ما د البانيا ټوله لاره لټولې ده ، ايا هغه په هواکې والوته او البانيا ته ولاړه ؟..»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نن.....نه......او نه .....مم.....ما پريږدئ ، هغه مو د کوچنۍ اسيا د لارې څخه دوه ورځې مخته استولې ده. بيا به هغه د سمندر د لارې ددانيال څخه تيريږي اوالبانيا ته به رسيږي.....»

د قاسم له پاره دا خبر مرګوني و.د هغه خوله وازه پاته شوه ، هغه په دې ډاډ من شو چې ابوجعفر دهغه څخه زيات چالاکه دې. ابوجعفر د مارسي د ليږلو له پاره څه ډول لوبه لوبولې ده. قاسم د ابوجعفر په چال نه و پوهيدلې. په هرصورت ، قاسم د ابوجعفر څخه د را تلونکې ښځې په اړه معلومات تر لاسه نه کړاې شو خو دهغې سره سره قاسم دا احساس کړې وه چې ابوجعفر ورته دهغه دهيلو پورته معلومات ورکړې دې. په دې خاطر تر ماښامه پورې د ابوجعفر څخه د پوښتنو ګرويزونو وروسته يې دماښام لمونځ ادا کړ او بيا يې د ابوجعفر څخه تر لاسه شوې معلومات په يوه کاغذ باندې وليکل اودکلا څخه د وتلو او اورنه ته د بيرته راستنيدو تياري يې وکړ. دابوجعفر لاس وپښې يې ازادې کړې او هغه يې هملته په زيرخانه کې بندې پريښود اوپخپله د کلا څخه د بيرون را وتلو له پاره بيروني دروازې ته راغې.هلته يې دکلا د مسؤل څخه وپوښتل:

« ددې کلا دخوندي ساتلو له پاره څومره ساتونکې شته..؟»

« زمه سره ټول لس کسان دي»

قاسم په ډاډمنه توګه ورته سر وخوځاوه. هغه دا هيله هم نه درلوده چې په دې ورې کلا به دابوجعفر خلاصونکې ډله حمله کوي. دا په حقيقت کې يوه کوچنۍ جنګې کلا وه چې دښار د ديوال به شمال غربي برخه کې پرته وه. اوپه هغه وختو کې استعماليده چې ښار به کلابند کيده. دې کلا دوه برجونه درلودل ، چې د شهرپناه څخه دلوړوالې په خاطرترې دښاره بيرون تر لرې لرې ځايو پورې حمله کونکې څارل کيدې شول.

قاسم د کلا مسؤل ته دابوجعفر له پاره خوراک څښاک د برابرولو حکم وکړ. او تر څنګ يې دا هم ورته وويل چې د ابوجعفر د نيول کيدو په اړه هيڅاته خبره ونه کړل شي..... قاسم دهغه ځايه را ووت. طغرل بيګ هم ورسره مل و. نن قاسم تر ټولو ستر دنده تر سره کړې وه. ځکه چې هغه دټولو ستر ښکار ابوجعفر ښکار کړې و اودهغه څخه يې د سازش ټولې کړۍ را بربنډې کړې وې. اوس نو دننه په اورنه کې دکوم سازش دخپريدو ګوانښ کم شوې و ، قاسم د سلطان تر مخه د ابوجعفر څخه ترلاسه شوې معلومات په تفصيل سره بيان کړ. اودسلطان څخه يې د ټولو هغو وګړو د نيولو احکام واخستل چې په دې سازش کې ښکيل شوي و. په دې ډله کې يو شمير ستر ستر وګړي هم وو. ديني چري يو شمير سالاران او سپاهيان هم په کې ورګډ وو. او تر څنګ يې دښار په مختلفو ځايو کې دقيصر څو کسه جاسوسان هم وو. خو که په هغوې کې يواځنې نوم نه و نو هغه دسليم پاشا نوم و ، تر څنګ يې د ابوجعفر دهغې ځانګړې ساتونکې ډلې يادونه هم نه وه چې نن شپه يې ابوجعفر ددې شمالي کلا د زندان څخه خلاصه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان ددې ټولو وګړو د نیولو له پاره دشاهی ډلې سپه سالار طغرال و ټاکه ، دغه شاهي ډلې یی په څو برخو وویشلې او د مختلفو ځایو څخه یی د وګړو د نیولو له پاره لس لس اویا دولس دولس کسان ورولیږل.

نن ټوله ورځ د ابوجعفر د نیولو په اړه ځاې ځاې خبرې اترې کیدې. په یو ځاې نیم کې دابوجعفر کارندو بلوې اوفسادات هم جوړ کړل خو د سلطان وفاداره فوځ یني چري دښار په ټولو سترو سترو ځایو اوکوڅو کې ګزمې کولې ، نن د سهاره څخه د ښار ټولې دروازې بندې کړل شوې وې ترڅو د ابوجعفر کوم ملګرې دخپلو نیولو د ویرې و نه تښتي. نن ورځ د اورنه په تاریخ کې د اهمیت وړ ورځ ګڼل کیده ، سلطان پخپله نیغ په نیغه ددې ټول حالاتو څارنه کوله.

خو قاسم ددې هر څه سره سره بیا هم غمګین و ، هغه هیله درلوده چې د ابوجعفر څخه به دپوښتنو ایګنو په واسطه د مارسي درک هم ځانته معلوم کړي. څومره یی چې مارسی ځانته نژدې احساسوله هغه ترې همغومره لرې شوې وه. د ابوجعفر د نیولو تر مخه د سلطان له اړخه په ښار کې اعلانونه هم شوي و.

« دیو شمیر شر اچونکو، چې په اورنه کې پټ شوې دې ، د نیولو له پاره په ټول ښار کې نظامی مقرارت اعلانیږي ، هیچاته د اورنه څخه د وتلو اجازه نه شته. هیڅوک دې هم کوم اجنبي انسان نه میلمه کوی ،اونه دې دغسې وګړو ته پناه ورکوي ، په ښار کې ټولو بهرنیو ته حکم کیږي چې دښار د کوتوال سره خپل نومونه ثبت کړي او هملته حاضري ورکړي.....»

دهمدې اعلاناتو او انتظاماتو وروسته د قیصر د جاسوسانو دنیولو لړۍ پیل شوه. قاسم ټوله ورځ ډیر زیات مصروفه پاته شو، دښار په مختلفو سیمو کې یی د قیصر دجاسوسانو پر خلاف عملیات کول ، په ډیرو مهمو ځایو باندې قاسم پخپله حمله کوله. دشپې تر ناوخته پورې یی د سازشي کړیو زیات شمیر وګړي تر ولکې لاندې راوړي و. خو یو شمیر مجرم عناصر همدلته په ښار کې یو ځاې بل ځاې پټ شوي و. دهغوی د پیدا کیدو په خاطر د بهرام خان دپټې محکمې ، دښار کوتوال ، د یني چري وفاداره فوځیانو او د شاهي دلګیو عسکرو په پوره محنت سره پلټنې کولې.

قاسم د شپې ناوخته ، هغه وخت کورته را ستون شو چې ډیر زیات ستومانه شوې و. خو اوس یی هم خوب د سترګو څخه غایب و. په خپله بستر و غوځید او سترګې یی په چت کې ونښتې. دهغه دماغ دلته و خو زړه یی البانیه کې و. تر ډیره پورې ویښ اوبیداره و. خوبیا معلومه نه شوه چې څه وخت یی سترګې ورغلې وې.

بله ورځ سهار چې دقاسم سترګې و غوړیدې نو دهغه له پاره همغه لمړنې خبر ډیر اندیښمن کونکې و. هغه ته سهار وختي خپل یوه کس راپور راوړ چې.... تیره شپه په شمالي کلا باندې چا دشپې حمله کړې ده ، دې حمله کونکې د قیصر خطرناکه جاسوس ابوجعفر له ځانه سره وړې دې ، دپیښې تفصیل څه داسې دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیمایی شپې نه وروسته کومې وسلوالې ډلې وینه تویونکې حمله کړې ده ،دکلا مشر او دهغه د ساتونکو ډله یې له یوه سره د تیغه تیر کړي دي اوپه زیرخانه کې بندی ابوجعفر یې خلاص کړې اوله ځانه سره یې وړې دې. دشواهدو نه ډاګیزه کیږي چې دحمله راوړونکې ځوکسان هم په دې جنګ کې وژل شوې دي خو حمله کونکو د تللو په وخت کې دخپلو ملګرو مړي هم له ځانه سره وړی دي.

دقاسم د لړزولو له پاره همدې خبر بسنه کوله. هغه د پرون څخه تر نیمایی شپې پورې دسلو څخه زیات غداران نیولي وو. خو اصل مجرم یې یو ځل بیا د لاسووت. هغه په دې هم حیران و چې شمالې کلا ته یې ابوجعفر د ټولو امنیتی حالاتو د په نظرکې نیولو سره په ډیره پټه توګه وروړې و. او ددې کار په اړه ډیر کم اوخاص خاص خلک خبر وو .....دا خبره چې .....« ابوجعفر به په شمالی کلا کې ساتل کیږي ».... په ډیره محتاطه توګه د پخوا څخه مطرح شوې وه. هغه په همدې فکر کاوه چې هرو مرو به دابوجعفر کوم خاص کارنده تر اوسه پورې د نیولو څخه خوندي پاته شوي وي چې هغه ته نه یوازې په شمالي کلا کې دابوجعفر د بندی کیدو معلومات تر لاسه شوي بلکه دهغه دخلاصون لپاره یې په همغه لمړنۍ شپه قدم پورته کړې دې.

د بله اړخه ......ابوجعفر دمارسی او خپلو شپږو کسو نورو ملګرو سره یو ځای د یوې غرنۍ درې څخه تیریدل، هغوې دالبانیی د محل په لور روان وو. مارسي په یوې بګۍ کې سپره وه. دا بګۍ درې اسونو کشوله ، د روانیدو ترمخه طبیب سلیم پاشا مارسي ته دخوب ادویه ورکړې وه ،همدا علت و چې مارسی لا تراوسه هم ویده پرته وه اوپه ځان نه پوهیده. ابوجعفر ځکه د ښار دکلابندۍ څخه راوتلې و ، چې دهغه خلاصونکې ډلې د ابوجعفر سره یو ځاې د کلا د دیوالو څخه ټوپ وهلې و او مارسي هم د سلیم پاشا داثرو رسوخ له مخې دښاره بیرون د لاله شاهین تر یادګاره پورې راوستل شوې وه. مارسي یې لا د ماښامه د ښاره راویستلې وه ، قاسم بن هشام د ابوجعفر د جاسوسۍ شل کلنې هڅې په یوه ورځ په اوبو لاهو کړې وې اودبغاوت ټولې کړۍ یې سره خوزولې وې. او ابوجعفر په دې خبره ډیره غمژن و . هغه په فکر کې ډوب و او هڅه یې کوله خپله غصه په دې سړه کړي چې د قاسم محبت «مارسي» یې له ځآنه سره راوړې وه.

په همدې ورځ د سلطان قاصد د هنګري دپادشاه لارډ سلاس پیغام له ځانه سره راوړې و . د هنګري پادشاه غوښتنه کړې وه چې سلطان مرادخان ثانی دې دخپلې خور دمیړه دخلاصون په خاطر دسربیا ازادي و مني او ددې هیواده څخه دې خپله شاهي ولکه پاې ته ورسوي ، د «والیشیا» ولایت هنګري دې هم مونږ ته راکړي او نقدي زر دې هم ترشپیته زرو ډاکټ پورې مونږ ته تسلیم کړي»

د سلطان له پاره ددې شرایط منل ډیر ستونزمن کار و . ددې پیغام مقصد داو چې سلطان د خپل یوه کس د راخلاصون په خاطر دهنګري پادشاه ته خپل نیمایی سلطنت ور کړي. سلطان د لارډ سلاس ځواب ډیر شرمناکه وباله او پرې ډیر په غضب شو. غوښتل یې چې هغه ته لیک ور واستوي او ورته ګواښ وکړي چې خپل بندي به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځخه د توريې په زور را خلاص کړي. خو په دې وخت کې هم يو ځل بيا د سلطان خور او خورينه را مخته شول اوسلطان يې مجبور کړ چې دهنګري دپادشاه په مقابل کې سخته ژبه ونه کاروی. همدا علت و چې سلطان د هنګري پادشاه ته وليکل چې: خپل شرايط لږڅه نرم کړي ځکه دپادشاهانو سره ښه نه ښکاري چې خپل يو بندي په دومره لوړ قيمت و پلوري.

څوورځې وروسته مارسی البانيه ته ورسيدله. خو قاسم لا تر اوسه هم په اورنه کې اوخت را اوخت. دا هڅه يې کوله چې څه ډول دڅو ورځو له پاره اجازه واخلي اود سکندربيګ په محل باندې حمله وکړي او خپله مارسي ترې بيرته را ازاده کړي. په همدې وخت کې سلطان د ابوجعفر په ريښو کې رانښتې جاسوسانو ته په ريښتنې توګه سزا ورکړې وه. سخت مجرمين يې جلادانو ته ورحواله کړي و او معمولي مجرمين يې زندان کې ور اچولي وو.

د هنګري دپادشاه او سلطان تر منځ دخط و کتابت لړۍ دوام پيدا کړ ، دا لړۍ دومره اوږده شوه چې بلاخره د صليبيانو اومسلمانانو تر منځ په يوه تاريخي تړون منتج شوه. د سلطان خور او دنورو بنديانو خپلوانو سلطان د هونياډې څخه دبدل داخستو په ځاي دهغه سره په سولې کولو مجبور کړ. دې خط و کتابت داسې بڼه خپله کړه چې بلاخره سلطان مرادخان ثاني او دهنګري پادشاه لارډ سلاس دواړه ديوه تړون د لاسليک له پاره د« زيجيډين» سيمی ته ورغلل. د روم دپاپا ځانګړې نماينده ،«کارډينل جولين» د مسلمانانو سره دسولې په کولو سخت ناخوښه و. هغه ډيره هڅه وکړه چې هونياډې او لارډسلاس د سلطان سره د سولې د موافقې دکولو څخه منه کړي. خو دا ځل د لارډ سلاس اودسلطان تر منځه سوله شوې وه. هماغه و چې د ۱۴۴۴ ز کال د جولاې په دولسمه ددواړو پادشاهانو تر منځ په زيجيډين کې د سولې تړون لاسليک شو. ددې تړون له مخې سربيا د عثماني سلطنت له لاسو ازاده کړل شوه. د « واليشيا» دايالت يوه برخه د هنګري پادشاه ته ورکړل شوه اوتر څنګ يې سلطان دخپلې خور د ميړه دازادولو له پاره شپيته زره ډاکټ د فديې په توګه صليبيانو ته ورکړل. دا تړون په هنګري او ترکی دواړو ژبو کې ليکل شوې و اودواړو پادشاهانو په هغې دلاسليک کولو وروسته سوګندونه ياد کړي و چې ددې تړون دمندرجاتو درښت به لکه دمذهبي صحيفې په توګه کوي. ددې تړون له مخې « ډينوب» درياب دسلطان له پاره اخري پوله ټاکل شوې وه. داتړون د لسو کالو له پاره و. اودغه لس کاله ټول په کې دمسلمانانو اوعيسايانو تر منځه د سولې دکلنو په نامه ياد کړل شوي و. لارډسلاس په انجيل سوګند وکړ او سلطان مراد خان په قران لاس کيښود.

اوس نو سلطان ډاډمن شوې و ، محمد چلپي هم ازاد شوې و او بيرته اورنه ته ور رسيدلې و. په کوچنۍ اسيا کې هم امن قايم شوې و. ددې سولې د تړون له مخې په څرګنده توګه په اروپا کې جنګ پاې ته رسيدلې و. اوسلطان مرادخان ثاني دلمړي ځل له پاره د سکون ساه اخستې وه. تيرو شلو دوه ويشت کلونو جنګونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسفرونو هغه د سلطنت د امورو څخه ستومانه کړي و ،په دې اساس هغه غوښتل چې خپل پاته ژوند په ارام او سکون سره ، د الله په یاد کې ، تیر کړي ، هغه ددې سولې د تړون دلاسلیک کیدو وروسته د سیل اوتفریح له پاره د کوچنۍ اسیا د ښکلو اوښایسته ځایو د کتلو په لور مخه کړه.

شهزاده علاوالدین چې د څو ورځو راهیسې په پرلپسې توګه یې ناروغتیا زیاتیده ، د سلطان د بیرته راستنیدو نه وروسته یې دشاهي طبیبانو د ځانګړې توجه له مخې روغتیا مخ په ښه کیدو وه . د خپلې ناروغتیاد بسترې څخه پورته شوې او اوس په خپله د قدم وهلو جوګه ګرزیدلې و ، دمحل په داخل کې به یې آس سواری هم کوله او په یو شمیر لوبو کې به یې هم برخه اخستله. خو یوه ورځ یوناڅاپه دهغه روغتیایی حالت ډیر خراب شو او د څو ساعتو سختې ناروغتیا وروسته بې د دې فانې نړۍ څخه سترګې پټې کړې.

شهزاده علاوالدین سلطان ته ډیر زیات ګران و . کله یې چې د وفات خبر سلطان ته ورسید نو سلطان سخت ټکان وخوړ . دهغه په فکر کې هم نه و چې ناروغه شهزاده به دغسې یو ناڅاپه ددې نړۍ څخه سترګې پټوي ، دخپل ځوان زوې ناڅاپې مړینې د سلطان په ځیګر باندې ډیر ناوړه اغیز وکړ، هغه د خپل زوې د تکفین له پاره په ډیره بیړه اورنه ته راستون شو، خو د زوې داخري رسوماتو داداکولو په وخت کې سلطان داسې معلومیده لکه یو ناڅاپه چې بوډا شوي وي. دهغه مخ داسې اغیزمن شوې لکه د یوه کیشتیبان مخ چې د کیشتۍ دغرقیدو په وخت کې د غم او اندیښنو څخه اغیزمن کیږي . شهزاده نه یواځې سلطان ته ګران و بلکه هغه دسلطنت وارث او ولیعهد هم و. دهغه ناڅاپې مړینې سلطان مړژواندې کړې و . اوس نو سلطان ته د مملکت د امورو ، او حکومت کولو سره هیڅ دلچسپې نه وه پاته . همدا علت و چې سلطان د شهزاده د مړینې په دریمه ورځ د سلطنت څخه دګوښه کیدو پریکړه وکړه. د سلطان ددې پریکړې په واسطه د سلطنت ګڼ شمیر مخلص عمایدین ، سپه سالاران او سالاران ډیر غمژن شوي و ، په دې اساس هغوې پریکړه وکړه تر څو سلطان مجبور کړي دسلطنت نه د عزل کیدو خپله پریکړه بیرته واخلي او عثماني سلطنت بې یاره او مددګاره پرې نږدي. خو سلطان دیوه خبره هم وانه وریده او په خپله پریکړه باندې کلک و درید.

دسلطنت په تخت باندې د شهزاده علاوالدین نه وروسته دهغه د کوچني ورور شهزاده محمد دکیناستو حق و ، په دې اساس سلطان شهزاده محمد ته د هغه په کوچنیوالې کې د عثماني سلطنت تاج ور په سر کړ، په دې وخت کې د شهزاده محمد عمر څوارلس کاله و . ګڼ شمیر خلکو دا ګمان کاوه چې ځوان شهزاده به د حکومت امور په ښه توګه تر سره نه کړي. په دې خاطر سلطان دخپل نوي شهزاده له پاره د خپل سلطنت ډیر تجربه لرونکې سالاران او عمایدین د سلاکارانو په څیر و ټاکل. په دې لړ کې یې قاسم بن هشام په ځانګړې توګه په ځانته خونه کې ور وغوښت او ورته یې حکم وکړ چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« قاسمه ! مونږ پر تا باندې ډېر زيات باور او اعتماد کوو . د ابوجعفر د سازش په را برښېدولو کې چې تا کوم کړچار ادا کړې دهغې له رويه دې په عثماني سلطنت باندې ډېر زيات احسان کړې دې. چې اجر او بدله يې مونږ نه شو درکولې. مونږ ستا د وړتياو او اخلاص ترمخه پريکړه کړې ده چې زما د تګ سره سم تاسې د شهزاده محمد د ځانګړې سلاکار په څير و ټاکو. هيله لرم چې ته به دا دنده په ډېره ښه توګه تر سره کړای شې. مونږ پر تا پخوا له دې نه هم ډېر مسؤليتونه بار کړې دي ، هسې خو هم مونږ ته شاهي سراغ رسان او په اورنه کې د قيصر د جاسوسانو د جرړو د ويستلو له پاره ټاکلي يې..... خو څرنګه چې اوس د سازش او بغاوت ګوابښ کم شوې دې نو په دې خاطر مونږ تا ددې مسؤليت څخه ازادوو اود شهزاده محمد سره دې د ځانګړې سلاکار په توګه ټاکو . اوس نو هغه شهزاده محمد نه دې بلکه « سلطان محمد خان » دې.

قاسم لا دپخوا څخه د حالاتو څخه ښه خبر و . اوهغه همدا هيله درلوده چې سلطان به ورته د شهزاده په اړه څه ځانګړې هدايات ورکوي. خو هغه ددې هيله نه درلوده چې هغه دې د شاهي سراغ رسانۍ څخه جدا کړی. په دې خاطر يې په څيرانتياسره تر ې و پوښتل:

« خو درونده سلطانه ! د ابوجعفر يو شمير جاسوسان لا تر اوسه هم زمونږ د پنجو څخه ازاد ګرځي ، زه ډېره هڅه کوم چې هغوې هم ونيسم.»

« ددې کار له پاره بهرام خان کافی دې. هسې هم ما تاسې د موقت سراغ رسان په څير ټاکلي واست. ته د جنګ د محاذ سړې يې. مونږ نه غواړو تا دلته په دې امورو کې له لاسه ورکړو .»

قاسم يې د شاهي سراغ رسانۍ د دندې څخه لرې کړ. او د نوې ځوان شهزاده سلاکار يې و ټاکه. خو په ينې چرې کې د قاسم قومنداني همغسې په خپل ځاې پاته شوه.

د شهزاده محمد په تخت د کيناستونه وروسته سلطان د کوچنۍ اسيا د «ايدين» در ياست په لور وخوزيد. په دې سيمه کې ډېرې په زړه پورې طبيعي ښکلي منظرې وې او تر څنګ يې هلته يوه خانقاه هم موجوده وه. په دې خانقاه کې به هروخت د ذکر وفکر او زهد اوعبادت غونډې جوړې وې. په ايدين کې د ښارې ژوند په لړ کې کومه خاصه ستونزه نه تر سترګو کيده. بلکه ددې ځاې خاموشه چاپيريال او ښکلي طبيعي مناظرو سلطان ته د سلطنت د تخت نه په زرګونو واره زيات سکونت او ارام وربانښه. دلته سلطان په ذکر وعبادت کې مصروف شو . ځکه سلطان مراد خان ثاني يو درويش صفته اوفلسفي انسان و اود ماده پرستۍ څخه يې سخته کرکه درلوده . هغه ته د ښارونو اوسيدونکی او ددولت را ټولونکی د جهنم خس ښکاريدل. دهغه په وړاندې د دنيا له پاره منډې ترړې د شيطان د پيروانو کار ګڼل کيده . هغه په دې پوهيده چې د حقيقي ژوند راز د الله تعالي په پيژندلو کې پټ دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې خاطر یې د سلطنت څخه د ګوښه کیدو پریکړه وکړه او پادشاهي ، زر ، جواهرات او هرڅه یې پریښودل او په دې اړه یې یوه لمحه هم د خفګان احساس و نه کړ.

سلطان اورنه پریښوده او ترې ولاړ. د سلطان مرادخان ثاني د سلطنت څخه ګوښه کیدل او یوه ځوان شهزاده ته د سلطنت امور ورسپارل د عیسویانو اوصلیبیانو له پاره د خوشحالۍ سبب وګرزیدل. په دې اساس یې د موقع نه د ګټې په اخستو سره د لاسلیک شوي تړون د ماتولو هڅې پیل کړې ، دهنګری قومي غونډې داوخت داوروپا څخه د ترکانو د ویستلو له پاره بهترین فرصت وګانه ، په دې لړ کې ډیر ستر محرک عنصر د پوپ نماینده « کاردینال جولین » و . هغه د پوپ د پوره تایید په اساس د تړون په ماتولو اصرار کاوه ، پوپ (پاپا یې روم) د روم دکیتولیک چرچ مشر و . په دې اساس هغه وخت چې پوپ دا فتوې ورکړه چې د مسلمانانو سره د تړون ماتول ګناه نه ده نو په ټوله اروپا کې د جوش او جذبې نوې ولولې را وټوکیدې. د قسطنطنیې قیصر هم په دې تحریک کې له ټولو مخته و . په داسې حال کې چې قیصر د (ارتوډکس د کلیسا) پیرو و . ارتوډکس کلیسا د ورمن کلیسا سره سخت مخالفت درلود خو ددې سره سره بیا هم د قسطنطنیې قیصر د مسلمانانو پر خلاف د کارډینل جولین او د هنګري دخلکو تر څنګ قدم په قدم روان و . دا حالات دصلیبیانو له پاره د هیلو نه ډک و ، ځکه د عثماني سلطنت د امورو مسؤلیت د یوه ځوان شهزاده په اوږو بار وو ، او کرمیا امیر هم ددې خبر په اوریدو سره یو ځل بیا په بغاوت لاس پورې کړ ، عثماني فوځونه د کرمیا امیر د ځپلو له پاره یوځل بیا هغه لورې ته ولاړل.

دبله اړخه د «دانیال » په دره اوسیند باندې د (جینوا ، برګنډې او وینس) بحري بیړیو ولکه کړې وه. او عثماني فوځونو ته یې دا ستونزمنه کړې وه چې د دانیال دد ریاب څخه په اسانۍ سره تیرې شي. اوس نو ټول حالات د صلیبیانو په ګټه او دمسلمانانو په زیان باندې راڅرخیدل. خوددې ټولو خبرو سره بیا هم دهنګري پادشاه لارډ سلاس نه غوښتل د سلطان سره خپله کړې لوظنامه ماته کړی. تر څنګ یې د هنګري دقومي غونډې یو شمیر غړی هم دتړون دماتیدو پر خلاف و او دا کار یې غیر اخلاقي ګانه. ان تر دې چې پخپله هونیاډې هم د تړون د ماتولو پر خلاف و . خو کارډینال جولین دخپل مذهبي اغیز څخه کار واخست او د روم د پاپا د فتوې په اساس یې د پادشاه ضمیر ارام کړ. اوهغه ته یې دا ډاډ ورکړ چې دغیرعیسوی خلکو سره تړون هیڅ معنا نه لری. په دې لړ کې دهنګری د قومي غونډې د یوشمیر کسانو مخالفت هم ددې فتوې تر اغیز لاندې راغي ، جولین په غونډه کې اعلان وکړ چې دا فتوې پخپله د پوپ د تائید نه برخمنه ده . هغه غونډې ته په خپلې وینا کې چې تاسې یې « د عثماني دولت ، لمړی ټوک او د ګبن د څلورم ټوک په ۴۲۴ مخ کې لوستلې شئ» داسې وویل:

« ایا تاسې په دې زرینه موقع کې خپلې ټولې هغه هیلې چې خلکو په تاسو پورې تړلې دي له منځه وړئ ، ددې خوش بختۍ څخه ګټه نه پورته کوئ چې تاسې ته در په برخه شوې ده. ستاسې ژمنه ، عهد او تړون ستاسې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداې او ستاسې د مسیحې ورونو سره دې په دې اساس زمونږ هغه پخوانې تړون چې زمونږ د مذهب د مخالفینو او د مسیح د دښمنانو سره شوې و ، له منځه تللې دې. نن په نړۍ کې د مسیح نماینده د روم پاپا دې او د هغې د اجازې پرته نه تاسو کوم تړون کولې شئ او نه یې پوره کولې شئ ، په دې توګه زه تاسې د هغه درواغو د سوګند څخه برې کوم اوستا سو فوځ ته برکت ورکوم ، د شهرت او خلاصون په لاره کې زما تر شاه را ځئ ،خو که چیرې اوس هم ستاسو په زړونو کې څه خبره وي نو زه به د هغې ګناه وبال په خپله غاړه واخلم.»

هونیاډې لا تر اوسه د کارډینل جولین تر اغیز لاندې نه و راغلې ، ځکه هغه د ترکانو سره د ژمنې ماتول ډیره ستره بداخلاقي ګڼله. خو کله چې د هونیاډې سره دا ژمنه وشوه چې د ترکانو څخه د بلغاریې د بیرته اخستلو وروسته به هغه هیواد هونیاډې ته ورحواله کړل شي او هونیاډې به د هغه ځآې پادشاه ومنل شی نو هغه هم د کارډینال سره همغږې شو.

د هونیاډې د راضی کیدو سره سم د صلیبیانو لښکر چې د راتلونکو لسوکلونو له پاره یې د مسلمانانو سره د جنګ د نه کولو تړون لاسلیک کړې و ، په ډیر جوش اوجذبې سره جنګ ته تیار شول. هونیاډې وړاندیز وکړ چې د تړون د ماتولو اعلان دې د ۱۴۴۴ زکال د سپتمبر تر لمړۍ نیټې پورې پټ پاته شي ، هغه فکر کاوه چې عیسایی صلیبي ځواکونه به د ستمپر تر لمړۍ پورې د وخت څخه پوره پوره ګټه پورته کړي اوپه هغو ټولو سیمو به ولکه ومومي چې ترکي فوځیان یې د دې تړون له مخې پریږدي . همدا راز یې سربیا پادشاه ،جارج برنیک وچ ته یې د هغه د سلطنت د پراخولو په اړه لالچ ورکړ اوهغه یې هم د تړون په ماتولو باندې اړ ویست.

دلین پول د وینا له مخې « د کومو لارو څخه چې دا غداري ترسره کیده، د هغې له مخې د اروپا د جنګي پوهانو او یوه ستر سپه سالار د شهرت له پاره ددې نه بله زیاته معیوبه خبره په تاریخ کې نه شي تر سترګو کیدې.»

تر اوسه پورې د سوله لیک د لیکلو څخه لا یوه میاشت هم نه وه تیره شوې چې د ماتولو له پاره یې صلیبیانو سره لاسونه یو کړل. هغه وخت چې عثماني فوځیانو د سربیا، والیشیا (والاچیا) او د ډینوب د ساحلې سیمو او جنګي کلاګانو څخه خپل فوځونه را ویستل نو صلیبي فوځونو د تړون څخه پوره پوره ګټه پورته کړه ، اوپادشاه لاړېسلاس ، کارډینل جولین ، او هونیاډې د عثماني سلطنت پر خلاف نژدې شل زره فوځونه راټول کړل او د سپتمبر په لمړۍ نیټه یې د حملې له پاره عملي ګامونه واخستل. ترکان د هغوې ددې فریب او چل ول څخه بې خبره وو . په دې اساس هغوې ګڼ شمیر جنګي کلاګانې صلیبانو ته پری ایښې وې. صلیبیانو هم په یو شمیر جنګي کلاګانو باندې یرغل وروړ او هلته میشت ترکي فوځونه یې یو په بل پسې یا ووژل او یا یې د غرونو د سرونو څخه لاندې را وغورول . د هنګري فوځونو د خبر ورکولو پرته د ترکي په پولو باندې یرغل راوست ، هغه سمیې یې لوټ اوتالان کړې او د بلغاریه له لارې یې ځانونه بحر اسود ته را ورسول اوبیا یې د هغه ځایه د جنوب په لور مخه کړه. په دې توګه هغوې ګڼ شمیر سیمې تر خپلې ولکې لاندې راوړې او تر «وارنا» پورې ور ورسیدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه ښار يې کلا بند کړ ، دلته هم ترکي فوځونه ددومره ناځاپې يرغل دمقابلې له پاره تيار نه وو. په دې اساس يې دمجبوريت له مخې خپلې وسلې په ځمکه و غورزولې او «وارنا» يې صليبيانو ته ورحواله کړه. ددې نه مخته چې په لاره کې څومره ترکي فوځونه را روان وو ټول مقتول او مغلوب کړل شول. او ټولې سيمې د عيسايانو او صليبيانو دبې رحمۍ اوسفاکۍ او دمسلمانانو د عامې وژنې شاهدې وګرزيدې.

د صليبيانو دترون د ماتولو دا خبر چې کله نوې ځوان سلطان ، سلطان محمد خان ته را ورسيدنو په هغه وخت کې د «وارنا» ښار هم د ترکانو د لاسو څخه وتلې و. ځوان پادشاه چې کله دا ډول غمژن خبرونه واوريدل نو وارخطا شو، سمدستي يې دسلطنت دربار جوړ کړ اوخپل سپه سالاران ، سلاکاران ، وزيران را ټول کړل اودهغوې سره يې په دې لړ کې مشورې پيل کړې. په دربار کې ناست هر سړې دغم اوغصې څخه تک سور ګرزيدلې و، د ينې چرې زوړ او تجربه لرونکې سپه سالار «خواجه خيري» تر ټول ګرم او جذباتونه ډک معلوميده. په دې وخت کې نوي ځوان سلطان غونډه پيل کړه او په خپلو خبرو کې يې ورته وويل:

«دسلطنت درنو وفادارانو ! لکه څنګه چې تاسو ټولو ته ډاګيزه شوې ده چې د اروپا بدفطرته صليبيانو ، زمونږ د معظم سلطان سره خپل کړې ترون مات کړې او زمونږ ګڼ شمير جنګې کلا ګانې او سيمې يې تر خپلې فوځې ولکې لاندې راوستې دي ، هلته يې چور او تالان کړې او خلک يې په عامه توګه وژلې دي او اوس يې د «وارنا» په ښار باندې هم ولکه کړې ده ، صليبيان غواړې ترکان د اروپا څخه بيرون وکاږي ، هغوې ددترون په ماتولو سره په انساني تاريخ کې ډير بد کرچار ادا کړې دې.....

دا هغه حالات وو چې دهغې څخه دخلاصون په خاطر مې ستاسو دا غونډه رابللې ده. په دې وخت کې زمونږ د فوځونو زياته برخه هلته په کريميا کې دکريمياد امير د بغاوت په ځپلو کې مصروف دي ، دلته اوس زمونږ سره د ينې چرې د وفاداره اوتجربه لرونکې فوځونو په ګډون نژدې ۳۵ زره وسلوال فوځونه موجود دي ، چې مونږ کولې شو ددې فوځونو سره يوځاې د هونياډې د مقابلې له پاره قدم پورته کړو. خو زه د څو ورځو راهيسې په دې فکر کې يم چې زمونږ يو شمير پخواني سپه سالاران او وزيران اوس د صليبيانو سره د پنجه په پنجه کيدو څخه ويره لري ، دهمدې حالاتو د په نظر کې نيولو په اساس له تاسو څخه د سلطنت د بهبود په خاطر اړينې مشورې غواړم.»

نوي ځوان سلطان دخپل عمر څخه د ډيرو پورته خيالاتو څرګندونه وکړه او ددربار حاضرينو ته يې هر څه تر مخ کيښوول. په دې وخت کې ټول خلک په خپلوخپلو ځايو باندې ناست و او په ډير تعجب سره يې د نوې سلطان خبرې اوريدې. په دې وخت کې د ينې چرې زوړ سالار «خواجه خيرې» تر ټولو دمخه پورته شو او ويې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! تا چې دکومو سالارانو او وزیرانو یادونه وکړه ، هغوې د سلطنت د پایښت له پاره دخپلې وینې اخري څاڅکې هم ځاروي. هیڅ یو ریښتوني مسلمان به د عیسویانو سره د جنګ اوجهاد څخه دریغ ونه کړي ، په حقیقت کې د سلطنت یو شمیر پخواني وفاداران دا هیله لري چې ستر معظم سلطان ، سلطان مراخان ثاني په خپله د صلیبي فوځونو پر خلاف دهغوې قیادت په غاړه واخلي.»

دخواجه خیري د خبرو د خلاصیدو سره سم طبیب سلیم پاشا سمدستي و درید اوپه ډیر قهر سره یې د خواجه خیري په لور وکتل او بیایې سلطان ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« د درونډ سلطان بخت دې بلند وي ! زما په آند چې خواجه خیري نور دخپل عمر په اخري وختو کې دې ، ځکه یې د ګوښه کیناستو څخه دمعظم سلطان دبیرته راستنیدو وړاندیز وکړ. درونده سلطانه ! ستا په مبارک وجود کې نوې او تازه وینه ځغلي ، همستا قیادت دصلیبي فوځونو له پاره دمرګ پیغام ثابتیدې شي ، ستا په قیادت کې چې عثماني فوځونه په څومره همت اومیړانه د صلیبي ځواکونو مقابله کولې شی هغومره د پخوانیو سالارانو په قیادت کې نه شی کولې. په دې اساس زه هیله لرم چې تاسې محترم ، خپل درونډ پلار ته د ګوښه ناستې څخه د بیرته راستنیدو تکلیف ورنه کړئ او په خپله دعثمانی فوځونو قیادت په غاړه واخلئ. »

سلیم پاشا غدار و. دهغه اصلي نوم «لوګان» و. او د یوه طبیب په څیر دابوجعفر په ملتیا اورنه ته را ننوتې و. همدغه وګړي د ابوجعفر په سلا شهزاده علاوالدین ته سست زهر ورکړي و اوهغه یې پرې شهید کړې و. سلیم پاشا غوښتل چې همدا ځوان سلطان په خپله د عثماني ځواکونو قیادت په غاړه واخلی او دصلیبي ځواکونو مقابله ته ولاړشي. تر څو د هونیاډې په څیر د یوه تجربه کار سالار تر مخه ماتې وخوري. خو قاسم چې سلیم پاشا یې په ژورو سترګو کوت دخپله ځایه پورته شو او نوي اوځوان پادشاه ته یې وویل:

« درونده سلطانه ! درونډ اومحترم سالار « خواجه خیري » چې کومه سلا درکړه نو په همغې کې دسلطنت له پاره ګټه او بهبود دې. دسلطنت په تخت کیناستل یوه خبره ده ...... او د جنګ په میدان کې ددښمن په چالونو پوهیدل بله خبره. تاسې ته تر اوسه پورې په کوم ستر جنګ کې د برخې داخستو وخت نه دې تر لاسه شوې. په دې خاطر غوره داده چې درونډ او معظم سلطان یعنې ستاسې محترم پلار یو ځل بیا دحکومت په تخت کښیني ، همدا دسلطنت د بقا او اسلام د بهبود له پاره غوره سلا ده.»

سلطان محمد دخپل دوست او ملګری قاسم خبره د زړه په غوږونو اوریده. هغه پخپله هم دا محسوسوله چې لا تراوسه د کوم ستر جنګ له پاره د فوځ د قومندې وړتیا نه لری. په دې خاطر یې نورې مشورې لازم و نه ګڼلې او خپل حکم یې داسې ولیکه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنو حاضرينو ! زه د خپل دوست اوملگري قاسم بن هشام او محترم سالار خواجه خيري د مشورو سره متفق يم . په دي خاطر زه د سلطنت خپلو همدغو دوارو وفادارو ملگروته حکم کوم چي دوي همدا نن د « ايدين » په لور ولاړ شي او سمدلاسه سلطان له ځانه سره بيرته اورنه ته راوړي......»

سلطان محمد په ډيره عجيبه توگه دسليم پاشا په لور وکتل او ورته يې وويل:

« ددي نه علاوه ، زه غواړم دسلطنت ملگرو ته ډاگيزه کړم چي مونږ د چاپلوسۍ کونکو او غوړه مالۍ څخه سخته کرکه کوو ....»

دهمدومره خبرو وروسته سلطان خاموشه شو ، ددي وروسته په نورور ضروري خبرو باندي بحث پيل شو اوبيا د سلطان مرادخان ثاني ترراتلو پوري ددربار غونډه پاي ته ورسيده او خلک ولاړل.

قاسم او خواجه خيري په همدي ورځ د « ايدين» په لور وخوزيدل، هلته دايدين په خانقاه کي د زاهدانو او درويشانو يوه کوچنۍ ډله وه ، سلطان هم په عام او ساده کاليو کي دهمدي درويشانو تر منځه ناست و اوپه روحاني موضوعاتو به يې بحث او خيړنه کوله. کله يې چي قاسم او خواجه خيري په خانقا کي وکتل نو يوټکان شانته يې وخوړ اوبيا بيرته خاموشه کيناست. هغه فکر وکړ چي هرومرو کومه داسي خبره شته چي دهغه دوه تکړه سالاران قاسم اوخيري دلته ايدين ته راغلي دي. خوسلطان انديښمن نه و . ځکه هغه يو درويش صفته انسان و اوهيڅکله هم دنياوي امورو نه انديښمن کاوه.

خواجه خيري او قاسم سلطان ته ورنژدي شول ، سلطان اودهغه ملگرو درويشانو ددي دوارو ميلمنو ډير ښه استقبال وکړ. اوبيا يې دخپله ځانه سره نزدي په زمکه کينول ، سلطان د قاسم مخ ته په غور سره کتل چي لږ څه پريشانه معلوميده. خو د زاړه خواجه خيري څيره د جوش او جذبي څخه ډکه وه. سلطان د خپلو پوهو او لري کتونکو سترگو په واسطه دهغوي دحالاتو جايزه واخسته اوبيا يې تري وپوښتل:

« داسي بريښي چي دسلطنت منتظمين دکومي ستري ستونزي سره مخ شوي دي..... چي په خاطر يې تاسي دواړه تر دي ځآيه راغلي ياست..... ووايا ست..... څنگه راغلي ياست ؟.....»

نن د سلطان لهجه د شاهي دبدبي څخه بلکل خالي وه ، داسي بريښيده چي دا سلطان مرادخان ثاني نه وي بلکه د خانقاه يوفقير او درويش خبري کوي. خواجه خيري ورته د مخکي څخه د جوړشوي پلان له مخي خپله خبره پيل کړه:

«درونده سلطانه ! نن سلطنت ستاسي مبارک وجود او حضور ته سخته اړتيا لري. ځکه هغو بدبختو صليبيانو د ۱۴۴۴ز کال د جولاي د دولسمي تړون مات کړي دي ، او دهغوي اتحادي فوځونو د لارډسلاس ، کارډينل جولين

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هونیاډې تر قیادت لاندې په عثماني سلطنت باندې یلغار کړې دې او تر ډېره پورې مخته راغلي دي ، زمونږ ټول سرحدي کلي او سیمې د وحشي صلیبیانو تر پښو لاندې پایمال شوي دی ، ان تر دې چې زمونږ مشهور او پیژندل شوي ښار «وارنا» هم دصلیبیانو تر ولکې لاندې راغلې دې. دښمن د سپتمبر د لمړۍ څخه تر اوسه پورې ،یعنې په دې څو ورځو کې زمونږ تر نیمایی زیات سلطنت تر پښو لاندې کړې دې او هلته یې لوټ مار ، غلا و داړې او تاخت و تاراج کړې دې. بېګناه مسلمانان یوپه بل پسې وژني او د لارډ سلاس فوځونه دکوم خطر اوویرې پرته د اورنه په لور په ګړندۍ توګه را روان دي.»

دخواجه خیري د هرې خبرې سره سلطان خپل اړخ بدلاوه دهغه سترګې د حیرانتیا څخه پرانستې پاتې واې ، هغه د یوې لمحې له پاره هم په دې فکر کې نه و چې د لسو کالو له پاره شوې د «زیجیدین» تړون به لارډ سلاس په دومره چټکۍ سره او په دومره بې همتۍ سره مات کړي. ځکه په تړون د لاسلیک کولو په وخت کې لارډسلاس په انجیل او سلطان مرادخان ثاني په قران باندې لاسونه ایښې و اوسوګند یې یاد کړې و ، نو د لارډ سلاس دسوګند دماتولو خبر سلطان ډېر حیرانه کړ . هغه هیڅکله هم دا هیله نه درلوده چې یو پادشاه ددومره ستر سوګند د یادولووروسته ،په دومره لږه موده کې خپل سوګند ته بې اعتنا کیږي ، دهغه وینه وخوټیده او موټې یې سره ورغلل. شیبه په شیبه یې د لارډ سلاس په خلاف غصه اوقهر زیاتیده. هغه په خوب کې هم دا نو شو کتلای چې ددومره امتیازاتو د اخستلو او ددومره ستر سوګند د پورته کولو وروسته دې لارډ سلاس داسې بداخلاقه قدم پورته کړي او دسلطان سره دې په دې توګه خپله کړې ژمنه ماته کړي. دخواجه خیري تر څنګ نورو ناستو درویشانو هم دسلطان دمخ رنګ به څرګنده توګه کوت.

سلطان دخواجه خیري دخبرو د اوریدو وروسته خاموشه کیناست ، او بیا یو ناڅاپه پورته شو او ودرید. دسلطان د راپورته کیدو سره سم ټول خلک راپورته شول ، خو اوس چې سلطان کومې خبرې کولې داسې معلومیدې لکه د اوه اقلیمونو شاهنشاه په پوره جاه و جلال سره غوریږي. سلطان وویل:

« مونږ به همدا اوس او په همدې شیبه کې دسلطنت په لور ولاړ شو .... او خواجه خیري !.....» دسلطان د غورس له امله خواجه خیري په لړزه شو اوسمدلاسه یې وویل:

« بلې !درونده سلطانه !»

« خواجه خیري ! زما دا خبره یاد ساته ، چې مونږ به دغه بدفطرته او تړون ماتونکې لارډ سالاس ته د جنګ په ډګر کې داسې ماتې ورکوو چې دهغه راتلونکې نسلونه به یې هم په یاد لري اودهغوې له پاره به دعبرت درس وګرځي ».

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدومره خبرې دکولو سره سم سلطان پورته شو او خپلې د اوسیدو خونې ته ورغې، دسلطان دارادې دکتلو سره سم ټول درویشان هم دې ته وهڅیدل چې د سلطان سره د یوځای تللو له پاره ځانونه تیار کړي. په ډیر لږ وخت کې سلطان ، درویشان ، قاسم او خواجه خیرې ټول د فوځ د لښکر ځاې په لور لکه د الوتونکو مرغانو په څیر والوتل.

سلطانې لښکر په کرمیا کې د کرمیا د امیر د بغاوت د ځپولو نه وروسته لا تر اوسه هم هلته په کوچنۍ اسیا کې پراته و. سلطان خپل لښکر ته د ورسیدو سره یوه ګړۍ هم ارام و نه کړ او سمدستې یې د کوچ حکم ورکړ. په ډیر کم وخت کې سلطان دځلوېښتو زرو تجربه لرونکو فوځونو سره یو ځاې د « اورنا » په لور حرکت وکړ. په دې لښکر کې د ینې چرې بهترین دلګې هم شامل و. په دې ډله کې لس زره کسان د خواجه خیرې سره ، لس زره داغا حسن سره اوترڅنګ یې د نور سالاران لکه عمر عبدالرحمن او ریاض بیګ هم دخپلو عسکرو سره شامل و. دا ځل قاسم بن هشام هم دخپلو پنځه زره فوځونو سره یوځاې دسلطان د قومندې لاندې روان و. دا لښکرې د ۱۴۴۴ز کال د اکتوبر په میاشت کې ددانیال ددریاب څخه تیرې شوې.

په څرګنده توګه د سلطان له پاره ددانیال ددریاب څخه تیریدل هم ستونزمن شوي و ،ځکه د دریاب په دې مهمه لاره باندې صلیبی ځواکونو ولکه کړې وه. خو سلطان « جینوا» ځواکونو ته دخپل هر عسکر په سر یو ډاکټ محصول ورکړ، اوپه دې توګه یې خپل ټول لښکر اروپا ته ور پوریوست. د هونیاډې په وهم او ګمان کې هم نه وه چې د « جینوا » او «وینس» بحري بیړۍ به داډول رشوت اخلې او دسلطان خطر ناکه فوځونو ته به اروپا ته د راتیریدو اجازه ورکړې. په دې وخت کې لارډ سلاس او هونیاډې د « وارنا » په ښار باندې ولکمن و. دهغوې نور فوځونه د وارنا تر څنګ په میدانو کې په خپلو خیمو کې پراته و. صلیبې فوځونوته په خپلو فتحو باندې پوره ډاډ و. دهغوې په ذهن کې هم دا نه را ګرزیده چې دسلطان فوځ به دا ډول د سترګو په رپ کې د دانیال څخه را تیر شې او ددوې دسر دپاسه به و دریږي.

هونیاډې ته دهغه مخبرانو دا خبر ورکړ ی و چې سلطان مرادخان د ګوښه ناستې څخه را وتلې دې او د څلویښت زره ځواکمنو او تجربه لرونکو فوځونو سره یو ځاې ددوې مقابلې ته را رسیدلې دې. او اوس ددوې له ځایه یوآځې څلور میله لرې دخپلو فوځونو سره یو ځاې په خیمو کې پروت دې. ددې خبرې د اوریدو سره سم د هونیاډې وار و پار ورخطا شو ، په منډه یې ځآن دلارډ سلاس خیمې ته ځآن ورساوه. لارډسلاس سمدلاسه خپله مشورتې غونډه را وبلله. د مجلس د غونډې په پاې کې صلیبې فوځونو خپلې لیکې تیارې کړې ، هغوې ته د هونیاډې دپخوانیو بریالیتوبونو په رڼا کې خپل برې ډاډمن ښکاریده. په دې اساس هغه د غونډې د یو شمیر تجربه لرونکو سالارانو دا سلا و نه منله چې د لښکرګاه په چارچاپیر کې ځانوته سنګر و کنې او تر څنګ یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان مرادخان د حملې انتظار وکړي. هونیاډي په خپله د سلطان مراد خان په خلاف دخپلو لښکرو سره یو ځای هغه لوري ته ورغی.

د ۱۴۴۴ز کال د نومبر په لسمه ددواړو فوځونو تر منځه دجنګ لیکې جوړې شوې ، دصلیبي فوځونو میسره کې د والیشیا فوځ و. دهنګري فوځ یې په میمنه کې و او د کارډینل جولین تر قومندې لاندې هم صلیبي مجاهدین د یوه ستر لښکر سره موجود وو. د هنګری پادشاه لارډ سلاس د خپلو سالارانو او جنریلانو سره د لښکر په زړه کې و درید. د پولینډ دفوځ شاته دیو مشهور بیشف تر قومندې لاندې یو لښکر ولاړ و خو هونیاډي ددې ټول فوځ ستر سالار او د جنګ قومندان و.

په سلطاني فوځ کې لا د پخوا څخه دوه صفونه ، دپیاده او د سپرو فوځونو جوړ شوي و. د ښي لاس قومنده د «رومیلیا» د «بیلربې» په لاسو کې وه. او دچپ اړخ قومنده د «اناطولیا» د بیلر بې په لاسو کې وه. ددې لیکو تر شا د زړه په برخه کې سلطان مراد خان او دیني چري تجربه لرونکې فوځونه ولاړ و.

وارنا په دې میدانو کې دنومبر په لسمه سخته جګړه و نښته ، سلطان مرادخان د « زینجیدین » د ترون ټولې مادې په غټو ټکو باندې په تختیو و لیکلې او د نیزې په څوکه یې پورته لکه دبیرغ په څیر پورته کړې او په هوا کې یې خوزولې.

مشهور تاریخپوه «کریسي » لیکي چې : « هغه ، هغه منتقم ذات ته غږ کاوه چې خلکو ته د ژمنې په ماتولو سزا ورکوي»

د عثماني دولت تاریخ لیکي چې «نن د صلیبیانو د تړون د ماتولو څخه دوه میاشتې اولس ورځې تیرېدې ، په دې ټوله موده کې هغوې د عثماني سلطنت په سیمو باندې ولکې کولې او لوټ مار او چور وچپاول یې کاوه . جنګ پیلیدونکې و چې داسې یوه پیښه را منځته شوه. اودې پیښې د عیسویانو په زړونو کې بدفالي را پیدا کړه . په دې وخت کې سخته اوتنده هوا ولړیده اودصلیبیانو ټول بیروغونه یې له بیخه را وویستل.»

د جنګ په پیل کې هونیاډي دعثماني فوځونو په ښې اړخ داسې سخته حمله وکړه چې د ترکې لښکرو پښې یې سستې کړې وې. دصلیبیانو دا حمله ډیره بریالۍ وه. ځکه په همغې لمړۍ سر کې د ترکانو لمړي دوه صفونه په مکمله توګه ګډ وډ شوي و. په فوځ کې دومره انتشار را پیدا شوې و چې سلطان خپله ماتې یقیني وګڼله. په ژوند کې لمړۍ او اخري ځل سلطان خپل صبر او استقلال له لاسه ورکړې و. سلطان لا تر اوسه پورې په همدې اندیښنه کې پروت و چې د چپ اړخه پرې د صلیبي والیشیا جنګجویانو یرغل راوست. دهغوې ددې یرغل په مقابل کې د عثماني ترکانو دفوځ دا اړخ هم سالم پاته نه شو او دسلطان هغه لږ پاته امید هم په اوبو لاهو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان په دې فکر کې شو چې ددې جنګ څخه د تیښتې په ځای خپل اس ور مخته کړي او د هنګري دپادشاه لارډ سلاس په ساتونکې ډله باندې یرغل وروړي. او د همدې حملې په پایلو کې شهید کړل شي. سلطان په همدې فکرونو کې ډوب و چې داناطولیا بیلربې رامخته شو خپل اس یې و دراوه او عرض یې وکړ:

«دورنده سلطانه ! د اندیښنې له پاره تر اوسه کوم ځای نه شته»

سلطان د بیلربې د خبرو په اوریدو سره داسې وځلید لکه څوک چې دخوبه را بیدار شوی وي ،سلطان خپله آس تم کړ او دیني چرې د دلګیو په لور متوجه شو اوپه لوړ اواز یې وویل:

« قاسم بن هشام...... دلته راځه....»

قاسم دسلطان څخه څو قدمه مخته د لارډ سلاس د ساتونکې ډلې لیکې څیرلې خوکله یې چې دسلطان اواز واورید نوخپل آس یې را شاته کړ او لکه په هوا کې د الوتونکې مرغه په څیر دسلطان خوا ته راورسید. سلطان قاسم ته حکم وکړ چې:« قاسم بن هشامه ! دیني چرې ټولو سالارانو ته زما حکم ورسوه چې زړونه واړه نه کړي ، مخته ورشئ او جنګیږئ او دښمن ته د ترون د ماتولو سخته سزا ورکړئ. بریا او فتحه زمونږ په برخه ده.»

لږه شیبه وروسته قاسم د یني چرې ټولو سالارانو ته د سلطان پیغام ور رساوه. خو سلطان په خپله ناهیلې و. په دې وخت کې د سلطان غوږونو ته په ناڅاپي توګه د لارډ سلاس غږ ور ورسید..... لارډ سلاس په ډیر تکبر سره سلطان دخپل ځان سره دمقابلې له پاره راباله. سلطان سمدلاسه دکمان څخه یو غشې هغه لورې ته ورپریښود او د هنګری د پادشاه لارډ سلاس اس یې پرې ننبه کړ ، اسپ د غښې دلګیدو سره سم په هنړیدو شنړیدو شو او لکه د لیونې په څیر یې مخته منډې کړې ، لارډسلاس یې دکنټرولو ډیره هڅه وکړه خو زخمې آس د سختو ځغلیدو وروسته د خواجه خیرې د عسکرو تر مخ را پریوت. دآس د راپریوتو سره سم لارډ سلاس هم دیني چرې د فوځونو په پښو کې راپریوت. خواجه خیرې سمدلاسه خپله توره راوویستله اودلارډ سلاس په ستونې یې ورکیښوده ، کله چې ترون ماتونکې لارډ سلاس مرګ په خپل سر وکوت نوپه زاریو یې پیل وکړ او خواجه خیرې ته یې لاسونه جوړه کړل او ورته یې وویل:

«سالاره !ما مه وژنه. ما ونیسه ، تاته به زما په سر څومره انعام چې ته غواړې درکړل شی»

خو قهرجن خواجه خیرې ته د لارډ سلاس د ترون دماتولو پرته نور څه په ذهن کې نه و. هغه د هنګرې دپادشاه یوه خبره هم وانه وریده اودخپلې تورې په یوه وار یې د لارډ سلاس سر له تنې پرې کړ. دهنګرې د پادشاه او زیجینډین دترون لاسلیک کونکې او د اتحادې فوځونو ځواکمن مشر لارډ سلاس خپل انجام ته رسیدلې و. خواجه خیرې د لارډ سلاس سر په خپلې نیز کې را وپورته کړ او نیزه یې د عیسایانو په لور ور مخته کړه ، ددې تر مخه د ترون یو نقل لا دپخوا څخه د یوې نیزې په سر کې ټومبل شوې و او صلیبیانو هغه په خپلو سترګو کوت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کله چې دصلیبیانو سترګې په خپل پادشاه په پریکړې سر باندې و نښتې نو زړونه یې له لاسه ورکړل ، هغوې ته د جنګ په پیلامه کې بدفالي پیدا شوې وه ، او اوس یې چې د لارډ سلاس پرې کړې سر وکوت نو صلیبیان په دې متیقین شول چې د ترون ماتولو سزا یې سر ته راغلې ده . کله چې دهونیاډې سترګې د خپل پادشاه لارډ سلاس په سر و نښتې نو هڅه یې وکړه چې د خواجه خیرې څخه د لارډ سلاس سر بیرته واخلي. څو ځله یې ډیرې کلکې حملې وکړې خو هر ځل یې ماتې په برخه شوه، لړ وروسته د عیسایي مجاهدینو مشر او دپوپ نماینده کارډینل جولین د قاسم بن هشام تر حملې لاندې راغې ، قاسم هغه نه پیژانده مګر هغه قاسم پیژانده ، په همدې وخت کې دشا له اړخه اغاحسن چغې کړې چې:

« قاسمه ! ....دا همغه کارډینل جولین دې . چې د اروپا ټول فوځونه یې په مذهبی بنسټونو سره راټول کړي دی اوعیسویان یې د زنجیډین د ترون په ماتولو مجبور کړې و ....»

قاسم ددې خبرې په اوریدو سره لکه د اور سکروټه وګرزید ، رامخته شو اوپه کارډینل جولین باندی مرګونې ګذار وکړ، دقاسم عسکرو هم دقاسم سره په دې اړه بسپنه کوله خو قاسم په سخته توګه هغوې منه کړل ، قاسم کارډینل جولین ته د خپلې تورې د وهلو کمالات وربنوول . خو کله چې هغه بې هوشه کیده او نژدې و چې دخپله آسه راپریوزې د عیسوی لښکرو له اړخه یو غشې راغې او دقاسم پښه یې ورزخمې کړه ، اوس نو دقاسم سره دجونیل له پاره دلوبو وخت نه و پاته. په دې اساس یې خپل ښې لاس په هوا کې پورته کړ اوپه یوه درانه ګذار یې د کارډینل جولین د چپ اړخ ذره او دهغې بازو له تنې پرې کړ. جولین هغه څوک و چې ټول عیسویان یې د د ترون ماتولو ته هڅولی وو. نو کله چې صلیبیانو دهغه انجام وکوت نو پښې یې سستې شوې ، په همدې وخت کې د جولین سره دوه کسه نور بشپان هم له منځه ولاړل. اوپه دې توګه د جنګ دمیدان انځور په بل مخ واوخت. کله چې د یني چرې ځوانانو عیسوي فوځونه دتیښتې په حال کې وکتل نو هغوې پرې خپلې حملې نورې هم ور زیاتې کړې.

اوس نو هونیاډې په مکمله توګه ناهیلې شوې و ، هغه یو ځل نیم دخپلو ماتې خوړلو فوځونو د راټولو هڅې وکړې خو بریا ور په برخه نه شوه . بلاخره یې دعیسوي فوځیانو په کومک ځان خوندي ځای ته ورساوه او وتښتید. مسلمانانود سترګو په رپ کې دصلیبیانو څخه میدان و نیو. په دې جنګ کې د اتحادي ځواکونو دربمه برخه فوځونه له منځه تللي و. د شاه سلاس نه علاوه په دې جنګ کې څو کسه مشهوره بشپان هم له منځه تللي و ، خو تر ټولو زیات عبرتناکه لاش دکارډینل جولین و چې د ترون په ماتولو کې یې مهم رول لوبولې و .اوهمدا دعیسویانو د تباهۍ اصلی سبب ګرزیدلې و . هغه ددې ترون دماتولو ګناه په خپله غاړه واخسته اود هنګری د قانون جوړولو غونډه یې دې ته اړ کړې چې د ترون دماتولو ملاتړوکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نومبر په لسمه سلطان ، عیسویانو ته د ترون دماتولو سخته سزا ورکړه ، او په یولسمه ورځ یې د وارنا انتظام یو ځل بیا په خپلو لاسو کې واخست. خو دا ځل قهرجن سلطان بیرته ژر ستنیدونکې نه و . هغه خپل یلغار ته دوام ورکړ او په څو ورځو کې یې سربیا او بوسنیا هم ونیول. دا دواړه هیوادونه د یوناني کلیسا تر حکمرانۍ لاندې و. ددې دواړو هیوادونو پادشاهانو پرته له کوم شرطه د سلطان اطاعت ومانه.هونیاډې لاطینی کلیسا منله اود رومن کتولیک مذهب پیرو و.

دسربیا یو تاریخپوه « رانګي» لیکي چې:«یو ځل د سربیا پادشاه « جارج برنیکویچ» د هونیاډې څخه پوښتلي و چې که چیرې برې ور په برخه شي نو دمذهب په اړه به یې فکر څه ډول وي ؟ نو هغه ځواب ورکړې و چې: سربیا به د رومن کتولیک دمذهب په خپلولو باندې مجبوره کړم...... اوس چې سلطان مرادخان ثاني دخپلې لوڅې تورې سره د سربیایانو په سر ورختلې و نو جارج همغه پوښتنه د سلطان څخه هم وکړه. سلطان ورته په ځواب کې وویل: چې دهر جومات سره به یو چرچ هم جوړوم. اوخلکو ته به پوره ازادي وي چې دخپلو مذهبونو په مطابق په مسجدونو کلیسا و کې خپل خپل عبادت وکړي .»

همدا علت و چې جارجبرنیکو وچ د سلطان دفوځونو د تم کولو هڅه و نه کړه او پرته له جنګه یې خپل هیواد هغه ته تسلیم کړ. بوسنیا هم په همدې توګه د سلطان تر مخ تسلیم شوه ، هغوې د خپلو اویاو جنګي کلاګانو دروازې دسلطان تر مخ پرانستې اوپه دې توګه د بوسنیا شاهي کورنۍ له منځه ولاړه او سیمه یې د عثماني سلطنت برخه وګرزیده.

د صلیبیانو د ترون ماتولو دهغوې په کورنیو باندې هم ډیر اغیز درلود، د بوسنیا او سربیا ګڼ شمیر عیسوي کورنیو په خپله خوښه اسلام و مانه ، د بوسنیا خلکو د ورمن کتولیک د مذهب څخه کرکه کوله او د سربیا زیات شمیر کورنۍ هم دهمدې نفرت له امله او داسلام دحقانیت په خاطر په اسلام کې را ننوتې. سلطان په همغه لسم اویولسم نومبر د خپل سلطنت دایره پراخه کړه ، دبوسنیا د سوبې وروسته عثماني فوځونو ارام کاوه ، ځکه سلطان هم هملته په بوسنیا کې د څه وخت له پاره تم شوې و. دلته دپاته کیدو په وخت کې هغه د ښار ګوټ ګوټ کې ترکانو ته د میشت کیدلو مشوره ورکوله. سلطاني فوځونو په بوسنیا کې د صلیبي ځواکونو په څیر کوم بد کړچار ادا نه کړ اونه یې څوک ووژل ، اونه کوم سپاهې دخلکو د کورونو دلتیون له پاره د چا دروازه وټکوله.

قاسم هم په بوسنیا کې موجود و. نن ددې ښار د فتحه کیدو دویمه ورځ وه. په لمړۍ ورځ قاسم په هغه لښکرو کې شامل و چې د بوسنیا په شاهي محل باندې یې حمله کړې وه. ددې حملې په دوران کې یو شمیر ځوانانو د قاسم اودهغه دملګرو پخلاف جنګ کړې و اوغوښتل یې د قاسم دحمله مخه ونیسي. خو هغوې ټول په دې مقابلو کې له منځه ولاړل. پرون کوم وخت چې قاسم محل ته د حملې په پایلو کې ورننوت نو د شاهي محل د ټولو ښځینو په لاسو کې یې دتورو په کتلو سره حیرانتیا و ښوول. دې کار د یني چري فوځیان د سترې ستونزې سره مخامخ کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

و ، ددې ښځینو وسلوالو قومنده د یوې بوسنیایی شهزادګۍ په لاسو کې وه . دې ټول ښځو د محل په دهلیزونو کې خپلې فوځې ډلې درولې وې. قاسم خپلو فوځیانو ته د ښځو د وژلو څخه د لاس اخستو حکم وکړ او په خپله یې په لوړ اواز د بوسنیا شهزادګۍ ته ورغږ کړ:

« درنې شهزادګۍ !..... ستاسې ټول هیواد زمونږ د سلطان اطاعت منلې دې ، ستا جنګیدل هسې بې مقصده دي. ښه به داوي چې وسله و غورزوې اوزمونږ د تورو څخه امن وغواړې.»

خو شهزادۍ د زمرۍ په څیر و غړمبیده « مونږ مسلمانانو ته د ځانو د تسلیمولو په ځاې مرګ ته ترجیح ورکوو. مونږ اوریدلې دې چې مسلمان عسکر د وحشې حیواناتو څخه کم نه دي....»

« درنۍ شهزادګۍ !تا دا خبره غلطه اوریدلې ده ، ستاسې په ټول ښار کې هیڅ مسلمان عسکر د چا کور ته نه دې ورننوتې ، مونږ د چا د غلامولو له پاره جنګ نه کوو . بلکه زمونږ تورې د حق او صداقت پریکړې کوې»

د بوسنیا شهزادګۍ چې مخ یې د اور د لمبې په څیر تک سور ځلیده دقاسم دخبرو د اوریدو سره اغیزمنه شوې وه خو بیا یې هم په پوره رعب سره وویل:

« سهي ده ، که چیرې تاسې ریښتونې یاست نو زمونږ له پاره لاره پریږدئ ، مونږ د محل څخه وزو او په ښار کې پناه اخلو ......تاسې خپل عسکر زمونږ دلارې څخه لرې کړئ.....»

قاسم سمدلاسه خپل عسکر یوې لورې ته کړل. بوسنیایی شهزادګۍ لوڅه توره په لاس د شاهي محل د ښځو سره یو ځاې په پوره جاه و جلال سره د محل څخه ووتله . قاسم دهغوې تعقیبول مناسب و نه ګڼل ، او دمحل ځلوښت پنځوس ښځینه غړي ، چې ټولې د شاهي کورنۍ پورې مربوطې وې ، په څو لمحو کې د قاسم اودهغه د عسکرو له سترګو پناه شوې.

نن قاسم دیني چرې دفوځونو سره یو ځاې په ښار کې ګشت کاوه اودهمدې شهزادګۍ په اړه یې فکر کاوه . هغه په دې فکر کې و چې خداې خبر چې دا د محل افت به اوس کوم ځاې کې وي ، سلطاني فوځونو ته په بوسنیا کې د جنګ کولو له پاره ډیره اړتیا پیښه نه شوه. یواځې په شاهي محل کې لږ څه مقاومت وشو خوهغه هم قاسم ډیر ژر تر ولکې لاندې راوست ، اوس نو قاسم د درې څلورو آسپ سپرو عسکرو سره یو ځاې د ښار په کوڅو کې ګرزیده . دبوسنیا خلک لا تراوسه هم د فاتح لښکر څخه په ویره کې وو . یواځې یو کس نیم به دکوره د وتلو جرءت کاوه.

قاسم د یوه کور تر څنګ تیریده چې یو ناڅاپه ودرید. د کور څخه دیوې ښځې چغې او سورې اوریدل کیدې ، قاسم په پوره حیرانتیا سره دخپلو ملګرو سپاهیانو په لور وکتل اوبیا د لږ څه فکر کولو وروسته د خپله اسه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکته شو ، دهغه ملګري هم دهغه سره يوځای دخپلو آسونو څخه را ښکته شول. هغه په ډير احتياط سره ددروازې په لور ورغې ، توره يې راوويسته اود خپلې تورې په لاستې يې دهغه کور دروازه و ټکوله. تر ډيره ځنډه پورې ددروازې ترمخه و دريد او انتظاريې کاوه ، د ژړغونې ښځې د ژړا اواز اوس هم همغسې اوريدل کيده ، بلاخره قاسم خپل دوه کسه ملګري هملته ددزوازې مخې ته و درول اوپخپله ددوو نورو عسکرو سره يو ځاې کور ته ور ننوت. دا يو کوچنې شانته کور و چې ددې کور د يوې کوټې څخه د يوې ښځې زړه بوګنونکې اوازونه راتلل. قاسم لوڅه توره په لاسو کې نيولې په ډير احتياط سره د هغه کوټې په لور ورغې. دکوټې دروازه يې پرانسته او د کوټې دننه يې وکتل. خو کله يې چې هلته يوه ځوانه ښځه وکتله چې ځانته پرته ده او چغې وهې نو سمدلاسه بيرته شاته شو ، ځکه دهغې ښځې اولاد کيدونکې و او د هغې سره په کور کې هيڅوک دويمګړې نه تر سترګو کيده.

قاسم په عجيبه حالت کې را ګير شوې و ، نه پوهيده څه وکړي. يوناڅاپه يې په فکر کې څه راغلل ، د کور څخه بيرون راووت ، هغه غوښتل د ګاونډيو کورونو څخه څوک پيدا کړې اوددې ښځې کومک ته يې ور وړي. داسې کومه ښځې چې د ولادت په امورو کې بلدتيا ولري. هغه هملته د يوه نژدې کور دروازه ور وټکوله ... او څو لحظې يې هلته ددروازې تر مخه انتظار وويست ، لږه شيبه وروسته وروته د کور دننه د قدمونو اواز تر غوږ شو اوبيا يو چا د دروازې تر شا په ويريدونکې توګه و پوښتل:

« څوک ؟.....»

دا د يوه زوړ سړې اواز و. قاسم فکر وکړ چې د مفتوحه قوم خلک څومره په ويره کې را ښکيل شوي دي. په داسې حال کې چې دسلطان لښکرو په بوسنيا کې دهيچا مال او سر ته زيان نه ورسولې. خو بيا هم د ښار خلکو دخپلو کورونو دروازې تړلې وې او په کورنو کې غلي اوپټ ناست و. قاسم ددې بوډا د اواز د اوريدو سره سم وويل:

« ګوره ! زه دسلطاني لښکر سالاريم..... ستاسې تر څنګ يوې ښځې ته د اولاد دپيدا کيدو له پاره کومک ته اړتيا ده. هغه چيغې وهي ، په دې خاطر دهغې سره د يوې ښځې د شتون اړتيا ده. ځکه هغه بلکل ځانته ده. که چيرې سمدلاسه دهغې کومک ته څوک ور و نه دانګي نو هغه به له منځه ولاړه شي.....ايا ستاسې په کور کې داسې کومه ښځه شته چې دهغې بې چاره سره کومک وکړي ؟

دقاسم دخبرو په اوريدو سره هغه بوډا خاموشه پاته شو. تر لږ ځنډه پورې همداسې چپه چپتيا وه اوبيا يې دروازه پرانسته ، دا يو کمزورې اروپايي بوډا سړې و ، دهغه په سترګو کې حيرانتيا هم وه او ويره هم. دغه زوړ سړې قاسم ته د سر نه تر پښو پورې وکتل اوبيا يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته لکه چې زمونږددې ګاونډې دکور په اړه خبره کوې....ته لږ ځنډ وکړه زه دخپلې لور سره خبره کوم » زوړ همدومره وویل اوولاړ.

قاسم په دې خوشحاله شو چې د زوړ سړې د زړه څخه ویره تللې وه. ځکه هغه د بیرته ستنیدو په وخت کې دخپل کور دروازه پرانستې پریښوده ، شوني وه چې هغه ته دخپل ګاونډې د اولاد د پیدا کیدو په اړه معلومات و. همدا علت و چې بوډا ته دقاسم خبره ریښتیا ښکاره شوه او ویره یې له زړه څخه ولاړه. قاسم لا په همدې فکرونو کې ډوب و چې دهغه بوډا سره دوه ښځې را غلې. دې ښځو خپل وجودونه اومخونه په لویو لویو ټکریو کې را نغاړلي وو. کله چې قاسم هغوې وکتلې نو د هغوې ددرنښت له پاره یې د یوه ریښتونې مسلمان په څیر خپلې سترګې ښکته کړې. اوس نو دقاسم اندیښنه له منځه تللې وه ، ځکه هغه زوړ سړي دغه دواړه ښځې دخپل ګاونډې کور ته ور ننویستلې ، قاسم هغه بوډا له ځآنه سره تم کړ او ورته یې وویل:

« ګوره ! که څه شي ته اړتیا پیښه شي نو د ویرې او خوف پرته یې ماته ووایه. مونږ به د کوچنې دپیدا کیدو پورې همدلته ددروازې تر شا ولاړ اوسواو ستاسو له پاره دخیر دعاوې کوو.»

د زوړ سړي په سترګو کې یوځل بیا حیرانتیا را وځلیده. هغه فکر کاوه چې د فاتح قوم سپاهي خو داسې نه وي. هغه ته خپل پخواني ژوند را په یاد شو ، یعنې هغه وخت چې د رومن کتولیک کلیسافاتحین چې دهغه هممذهبه هم وو ، کله چې د فاتحینوپه څیر دې ښار ته را ننوتل نو دښار هیڅ ځاې سلامت پرینښود. کورونه یې لوټ اوتالا کړل ، ځوانې نجونې یې له ځانه سره یوړلې ، زاړه او کوچنیان یې په دیره بې دردۍ سره ووژل او فصلونو ته یې اور ور واچاوه. هغه په همدې فکر کې و چې نن مسلمانان هم د فاتحینو په څیر دلته راغلي دي خو دوې د هیچا کور ته د ورننوتلو هڅه نه ده کړې او نه یې چاته کوم زیان ور رسولې دې ، زوړ بوډا اوس د حیرانتیا په ځاې قاسم ته د مینې په سترګو کتل. هغه دې کورته دور ننوتلو نه مخته د قاسم څخه و پوښتل:

« زویه ! یوه پوښتنه درڅخه کوم....بده خو به یې نه ګڼې ؟»

په دې وخت کې د بوډا سره راغلې دواړه ښځې دخپل ګاونډې کور ته ور ننوتې وې ، یواځې همدا بوډا ددروازې تر مخ پاته وو اودقاسم سره یې خبرې کولې. قاسم دبوډا د خبرو په اوریدو سره وخندل او ورته یې وویل:

« بلکل ! و پوښته.... په ما به ستا هیڅ خبره بده و نه لګیږي»

« ګوره زویه ! ته خو پوهیږې چې مونږ عیسایان یو اوزمونږ د نجات ورکونکې نوم یسوع مسیح دې. هغه د خداې زوې هم دې او دهغه رسول هم. خو ما اوریدلې دې چې تاسې مسلمانان هم یو نبي لرئ.... په دې خاطر زه له تاڅخه پوښتم چې ستاسو نبي د خداې څه کیږی ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم له پاره د بوډا پوښتنه ډیره په زړه پورې او د توقع نه پورته وه. هغه ورته په خندا ځواب ورکړ اوورته یی وویل:

« زمونږ د نبي نوم «محمد الرسول الله صلی الله علیه وسلم» دې ، هغه د الله تعالې بنده او دهغه استازې دې. مونږ عقیده لرو چې الله تعالې وحده لا شریک ذات دې. او دهر ډول اړتیاو او احتیاجاتو څخه غني اوبې پرواه دې. نه یی کوم اولاد شته او نه په مخلوقاتو کې داسې موجود شته چې دهغه د ذات سره دهمسرۍ کولو دعوه وکړی.»

د بوډا سړي په تندي باندې دحیرانتیا لیکې راپیدا شوې اوپه سترګو کې یی په زړه پورې ځلا را وځلیده. بلکل همغسې ځلا لکه څوک چې یوه ورکه په نا څاپې توګه راپیدا کړې .... هغه په بیړنۍ توګه د قاسم څخه یوځل بیا وپوښتل:

« ته به هرو مرو همدلته تم کیږې ، زه دننه ورځم که چیرې دکوم شي اړتیا پیښه شوه نوښکاره ته چې همتا ته به یی وایم.» زوړ سړي دننه ورغې خو یو ځل بیا پښه نیولې شو ، هغه د څو قدمو د اخستو په وخت کې څه فکر کړې و نو په دې خاطر یی خپل مخ را وګرځاوه اوقاسم ته یی وویل:

«تاسې بیرون ولې ولاړ یاست ، دننه راشئ او کینئ د لږې شیبې خبره ده. زه به درته هلته په انګړ کې کټ واچوم .» زوړ سړي همدومره وویل اوبیا یی دقاسم دځواب د اوریدو پرته دننه قدم کیښود.

اوس نو قاسم اودهغه دوه کسه ملګري دننه په انګړ کې ناست و ، پاته سپاهیان دخپل ګشت په لور روان شول ، دننه دکوټې څخه تر اوسه پورې هم دهغه ښځې د تکلیف نه ډکې چغې اوریدل کیدې ، خو اوس قاسم ډاډمن و ، هغه په ډاډه زړه هلته په انګړ کې ناست و او دهغه زاړه بوډا سره په خبروکې بوخت و. په دې وخت کې هغه زوړ سړي ترې یوه بله پوښتنه وکړه:

« اوریدلي مې دي چې ستاسې سلطان پر چا باندې بې دلیله یرغل نه وروړي ...... عیسویانو په ډیره بده توګه خپله ژمنه ماته کړه نو په دې خاطر یی ترې په لوڅه توره بدله واخسته..... ایا دا ریښتیا دي؟»

« هو ! دا ریښتیادي. زمونږ سلطان د هونیاډې سره د لسوکالو له پاره دجنګ د نه کولو تړون لاسلیک کړې و. خو صلیبیانو هغه په همغه لمړۍ میاشت کې ماته کړه. نو دهمدې تړون دماتولو دسزا په خاطر مونږ یوائې د هنګري دپادشاه سر پرې کړ او په نیزه کې مو پورته کړ ، خو تر څنګ مو د تړون دماتولو ملاتړې دروم دپاپا نماینده کارډینل جولین هم دوه ټوټې کړ. ځکه دې سړې ټول عیسوی ملت د مسلمانانو پر خلاف د تړون د ماتولو او جنګ کولو له پاره را خوزولې و.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زاړه سړي د قاسم خبرې په ډېر غور او دلچسپۍ سره اورېدې. داسې برېښېده چې د قاسم شخصيت او خبرو پرې ډېر زيات اغيز کړې و ، هغه د مسلمانو سپاهيانو د کړچار څخه هم ډېر اغيزمن شوې و . په همدې وخت کې د کوټې څخه يوه ښځه راووته او په ګړندۍ توګه د دوې لورې ته راغله خو انګړ ته د راکيوتو د مخه هملته په برنډه کې تم شوه او زوړ سړې يې ځانته ور وباله. لږه شيبه وروسته هغه زوړ سړې بيرته راستون شو او قاسم ته يې وويل..... « دڅه ضروري شيانو له پاره اړتيا ده..» قاسم د هغې شيانو د راوړو له پاره خپل سپاهې و استاوه ، هغه ښځه بيرته ولاړه او قاسم يو ځل بيا د هغه بوډا سره په خبرو کې بوخت شو . په دې وخت بوډا ورته وويل:

« زويه ! تا ماته تر اوسه پورې خپل نوم و نه ښوده .... اونه دې راته دا وويل چې ته په فوځ کې څه رتبه لرې . يواځې همدومره دې را ته وويل چې ته د سلطاني فوځ يو سالار يې . زه غواړم ستا په اړه معلومات ولرم.» قاسم د شونډو لاندې وخندل او بيا يې په خندا کې ورته وويل: « زما نوم قاسم بن هشام دې... اوزه په سلطانې لښکر د پنځه زره فوځونو سالار يم ، خو ستا درونده مشره ! ستا نوم څه دې ؟»

« زما نوم «بارټاکوزين» دې. ما خپل ټول ژوند په سمندر کې تيرکړې دې ، د عمر په لمړيو کې مې د عيسويت روزنه تر لاسه کړې وه خو وروسته مې د کشتۍ د چلولو روزنه تر لاسه کړه او ترڅو کالو مخته پورې د کريټ د جزيرې د يوه بحري جهاز کپتان وم...... اوس مې عمر خوړلې دې نو په دې اساس په کور کې ناست يم. اوس زما زوې د جهاز کپتان دې. په دغو دواړو نجونو کې يوه زما لور ده او بله زما دلور ملګرې ده چې د پناه په خاطر زمونږ کور ته راغلې ده.»

زاړه سړې «بارټاکوزين» په ډېره لنډه توګه قاسم ته ځآن ور پيژانده ، اوس نو قاسم نور هم په ډېر درنښت د غه زاړه سړې ته کتل. دواړو تر ډېره پورې پخپلو منځو کې سره خبرې کولې ، ان تر دې چه هغه سپاهې هم د سامان د اخستو وروسته بيرته راستون شوې و . بارټا کوزين سمدلاسه پورته شو او هغه سامان يې واخست او د کمرې په لور ورغې. د هغې ښځې چيغې او سوري لا تر اوسه هم لکه د پخوا په څير اورېدل کېدې. داسې برېښېده چې هغه په ډېر سخت حالت کې وه. کله کله به د هغې دا چغې په سختو زړېرويو بدليدې. بارټاکوزين دا ځل دننه ورغې خو بيرته زر راستون نه شو .....قاسم د خپلو عسکرو سره هملته په انګړ کې خاموشه ناست واو د دې ستونزمن وخت د تيريدو انتظار يې کاوه. څو شيبې او څو ساعتونه يو په بل پسې همداسې تير شول او بيا داسې شيبه هم راغله .... چې د کمرې دننه د يوه کوچني ماشوم د ژړا اواز را ووت. د ټولو زړونه وخوزيدل ،قاسم دخپله ځآيه ناڅاپه پورته شو ،خو لږه شيبه وروسته يې چې د کوچني ماشوم ژړا واريده نو انديښنه يې لرې شوه،

اوس نو قاسم خپله دنده تر سره کړې وه. هغه د يوې اولاد پيداکونکې ښځې سره کومک کړې و، د يوې داسې ښځې سره چې د جنګ په خاطر يې خپل ځان په کور کې بند کړې و او هيڅ يار و مددګار يې نه درلود او د درد څخه يې چغې او نارې د کوره بيرون اوريدل کيدې. او همدا د يوه مسلمان سپاهې دنده وه. قاسم خپله دنده تر سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې وه او اوس يې غوښتل چې ددې ځآيه ولاړ شي ، هغه خپلو ملګرو ته د تللو حکم وکړ او پخپله هم را پورته شو خو د تللو دمخه يې غوښتل دهغه زاړه سړي سره ووينې او د کوچنې اودمور د روغتيايي حالت په اړه يې ځان پوه کړي. هغه بارټاکوزين ته ورغړ کړ. کله چې هغه قاسم ته نژدې راغې نو قاسم وکتل چې هغه دخوشحالۍ څخه ټول لړزيږې ،دهغه تر شا دواړه ښځې ، په داسې حال کې چې هغه کوچنې يې په لاسو کې نيولې و ولاړې وې. ښځې د قاسم څخه يوځو قدمه اخوا ولاړې وې ، بارټاکوزين قاسم په خپلو لړزانده لاسو کې ونيو او داحساساتو نه په ډک اواز يې ورته وويل:

« زويه ! ته چيرې ځې ؟نن به ته هيچرې هم نه ځې. مونږ به د زړه له اخلاصه ستا خدمت کوو. تاته دې مبارکه وې ، ستا اوزمونږ هځو ډيرې ښې پايلې درلودې.« بريټا » د سپوږمۍ په څير ښايسته زوې وزيږوو. ته به ډير حيران شي چې ددې کوچنې پلار دسلطان پر خلاف دهونياډې په فوځ کې شامل دې ، کله چې هغه ته ډاګيزه شي چې دهغه مرګونې ښځه او نوې پيدا شوې زوې د سلطان د فوځ د يوه سالار له اړخه خوندي کړل شوي دي نو په هغه به څه تيريږې !!.......

«زما لور او دهغې ملګرې ستا دکړچار څخه ډيرې اغيزمنې شوې دې ، هغوې دواړه غواړي له تاسره ووينې.»

دقاسم په څير يو مخلص سپاهي ته دداسې شيانوکومه اړتيا نه وه. .... ! هغه بيړه دلوده چې بيرته خپل لښکر ته ځان ورسوي. په دې خاطر يې بارټاکورين ته وويل.

« درونده مشره ! دا څه چې ما کړې دا ټول زما په دندوکې و. زه دلته ددې نه زيات نه شم تم کيدې ، بس ماته به اجازه راکړې»

لا تر اوسه بارټاکوزين څه نه وويلي چې دشاته ولاړو ښځو څخه يوې ځان را مخته کړ اود قاسم تر مخه و دريده ، دهغې دغه حرکت نه يواځې قاسم اودهغه ملګرې عسکر حيران کړي و بلکه پخپله بارټا کوزين يې هم په حيرانتيا کې اچولې و. خو دغې ځوانې ښځې د را تلو سره سم د خپله مخه پلو ايسته کړ ، کله چې دقاسم اودهغه دملګرو سترګې دهغې پر مخ باندې پريوتې نو درې واړه د حيرانتيا څخه ...... دا خو همغه ښځه وه چې د بوسنيا په شاهي محل کې يې د محل دښځې د ساتنې له پاره توره لوڅه په لاس کې نيولې او د قاسم تر مخه ولاړه وه. دا خو شهزادګۍ وه.د بوسنيا د شاهي کورنۍ ښايسته او حسينه شهزادګۍ.... قاسم دهغه په کتلو سره ګوته په خوله کې ونيوله ، هغه په دې فکر کې شو چې دبارټا کوزين په کور کې پناه اخستونکې ښځه همدا شهزادګۍ وه ، دحيرانتيا په اساس يې نور څه و نه ويل ، خو همدومره يې وويل:

« ت........ته ؟؟»

« هو !......زه !»

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزادګۍ خندل ، دهغې په سترګو کې په یوه وخت د ممنویت ، احسان ، محبت او عقیدت جذبه ښکاریده . هغه خپله ښایسته څیره را پورته کړه اودقاسم تر مخه ډېره ویریدلې او اغیزمنه شوې ولاړه وه .دهغې په سترګو کې د قاسم له پاره دعقیدې او محبت اوښکې وې.

قاسم ته دهغې دغه انداز ډیر ښه ښکاره شو . خو هغه یو مسلمان مجاهد شخصیت و ، سمدلاسه یې خپلې سترګې ښکته کړې. په دې وخت کې شهزادګۍ قاسم ته وویل:

« ما فکر هم نه کاوه چې مسلمانان به داسې خلک وي ، زمونږ دربار ته خو څو میاشتې مخته کارډینل جونیل دپاپا پیغام را وړې و او بیا یې دمسلمانانو پر خلاف یوه وینا وکړه اوپه هغې کې یې مسلمانان ددې زمکې بدترینه وحشیان ثابت کړل. خو دپرونه تر اوسه پورې د مسلمانانو کړ چار او کړنې ماته دا ډاګیزه کړه چې دروم د پاپا نماینده کارډینل جولین درواغ ویل».

قاسم همغسې دخندا نه شین و . بیایې په ډیره ټیټه لهجه وویل: « تاته به دا څه ډول معلوم شي ....چې د روم دپوپ نماینده کارډینل جولین ما پخپله دجنګ په میدان کې دوه ټوټې کړې دې ،حال داچې کارډینل دصلیبیانو د فتحو دعوا کوله او د ترون دماتولو ګناه یې په خپله غاړه اخسته. ما هغه ته عبرتناکه سزا ورکړې ده او عیسویانو ته مې دا ثابته کړه چې عیسائیت د خپل دین څخه ګرزیدلې دې ..... درنې شهزادګۍ ! ته باور وکړه چې د اسلام په سیورې کې سوزیدلې روحونو ته یخوالې او د لمنځه تلونکو ته تسکین ور په برخه کیږي.»

د قاسم دخبرو په اوریدو سره بارټاکوزین یو قدم نور هم رامخته شو او ویې ویل: « قاسم بن هشامه ! ایا ستا په مذهب کې داسې یو زوړ سړې هم را داخلیدې شي چې خپل پخوانې ژوند یې ټول په عیسویت کې تیر کړې وي ؟

د بارټاکوزین په خبرو قاسم یو ټکان شانته وخوړ او په سترګو کې یې دخوشحالۍ څپې و ځلیدې . سمدلاسه د بارټا کوزین په لور یې مخ کړ او ددواړو لاسو څخه یې ونیوه او ورته یې وویل:

«زمونږ په مذهب کې یو سړې دخپلې ساه په اخري شیبو کې هم داخلیدې شي ، زه تاته د اسلام په لور د راتلو په اساس ښه راغلاست وایم . ته زما سره یو ځاې ولاړ شه او زمونږ دسلطان سره ووینه . اوپخپله دسلطان په لاسو اسلام قبول کړه .»

خو دبارټاکوزین د ځواب په اوریدو سره قاسم یو ځل بیا دحیرانتیا احساس وکړ .ځکه کوزین ورته وویل:

« نه ، زه غواړم ستا په لاسو اسلام قبول کړم ..... ما داوږدې مودې راهیسې د حق پلټنه کوله . ما دهمدې تندې د ماتولو له پاره ډیر اوږده اوږده سفرونه کړې دي ،خو ستا سره مې دخوخبرو کولو وروسته دا احساس کړه چې زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه تنده په لمړي ځل دماتیدو سره مخ ده . ما ته چې څومره دقدر وړ ته ښکاریږي هغومره راته سلطان نه ښکاریږي.»

اوس نو دلته قاسم ته تم کیدل اړین و ګرزیدل. ځکه هغه باید بارټاکوزین مسلمان کړې وي. هغه فکر کاوه چې یوائې د کلیمې په ویلو څوک نه مسلمانیږي ، په دې اساس دې ته اړتیا ده چې نوي مسلمان ته د اسلام د نظام په اړه څه وویل شي. په دې خاطر قاسم زوړ کوزین ته وویل:

« سهي ده درونده مشره ! اوس ته ماته د لږ وخت له پاره اجازه راکړه ، تر څو زه د خپل لښکر ځای په لور ولاړ شم. زه به تر ماښامه پورې یو ځل بیا ستا دروازې ته راشم. او همغه وخت به تا ته د اسلام په اړه اړین معلومات درکړم.»

« سهي ده ته به د شپې ډوډۍ زمونږ سره خورې ، او بیا به د ډوډۍ وروسته مونږ ټول په دې موضوع خبرې وکړو .»

دا خبره د بوسنیان شهزادګۍ وکړه ..... که څه شهزادګۍ د مذهب د بدلون په اړه کومه اشاره نه وه کړې خو د قاسم په زړه کې دا خبره ننوتې وه چې اوس د بوسنیان شهزادګۍ هم د اسلام په لور را ماته شوې ده. د همدې حالاتو په کتلو سره هغه بیرته د راستنیدو ژمنه وکړه او اجازه یې واخسته او ولاړ.

د بارټاکوزین څخه د اجازې اخستو وروسته قاسم نیغ په نیغه خپل لښکر ځای ته ورغې. مسلمان سپاهیان ډیر زیات خوشحاله و . دوارنا څخه نیولې تر بوسنیان پورې ټوله سیمه هغوې تر خپلې ولکې لاندې راوستې وه. د سر بیا پادشاه «جارج برنیکووچ» چې دلارډ ستیفن نه ورسته یې دهغه ځآې نیولې و ، دلارډ ستیفن د پالیسو برعکس یې د مسلمانانو سره سخته دښمنې درلوده. په داسې حال کې چې دلارډ ستیفن یوه خور د «بایزید یلدرم » ښځه وه او دهغه لور شهزداګۍ «سروین» د سلطان مراد خان ثاني ملکه وه. په دې جنګ کې جارج برنیکووچ ته هم ماتې په برخه شوه او سلطان د سربیا سلطنت ټول په خپله ولکه کې واخست. او د عثماني سلطنت یوه برخه یې وګرزوله.

کله چې قاسم لښکر ګاه ته ورننوت نو همدا فکر یې له ځانه سره کاوه چې سلطان بوسنیا ته په ور رسیدو سره په ښکاره توګه خپله د فتوحاتو لړۍ پاې ته رسولې ده او اوس به سلطان بیرته اورنه ته د تللو تکل کوي ، په دې خاطر هغه فکر کاوه چې په کومه توګه د سلطان څخه دلته د پاته کیدو له پاره لاره ولټوي او بیا ددې ځایه د البانیه په لور ولاړ شي او خپل محبت یعنې مظلومه مارسي د سکندربیګ د وینو تویونکو پنجو څخه را خلاصه کړي. هغه هوډ وکړ چې سبا به کوم وخت د سلطان سره وینې او دخپلې دغې پریکړې په اړه به ورڅخه د اجازې غوښتلو هڅه وکړي.

دماښام د لمانځه د ادا کولو وروسته قاسم یو ځل بیا بیرته ښار ته راستون شو . خو دا ځل هغه ځانته و .دا ځل هغه نیغ په نیغه د کوزین کور ته ور روان و . او بیا د لږ وخت وروسته هغه د بارټاکوزین کور ته رارسیدلې و او دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ناست و او په خبرو کې ورسره مصروف و . د بارتاکوزین لور خپله هغه ګاونډی هم دخپله ځانه سره خپل کورته راوستې وه چې قاسم یې د اولاد په زیږیدو کې ور سره بسپنه کړې وه . د کوزین په کور کې د بوسنیا ښایسته اوښکلې شهزادګۍ هم د قاسم په انتظار کې ناسته وه ، دکوزین دوه ځوان زامن هلته په «وینس » کې نوکران و و . اودواړه دخپلو ښځو او کوچنیانو سره یو ځای هملته د وینس په ښار کې اوسیدل. دهغه یوائځنۍ ځوانه لور کونډه شوی وه ، دهغه میړه یو کال د مخه د مسلمانانو پر خلاف په جنګ کې وژل شوې و. دبوسنیا شهزادګۍ چې کله د نیولو څخه خلاصه او روغه رمټه د محل څخه وتلې وه نوهغې دهمدې ښځې سره پناه اخستې وه ، اوس نو حالات ډیر په زړه پورې وو. ځکه بارتاکوزین اودهغه لور د اسلام دمنلو پریکړه کړې وه . خو شهزادګۍ لا تراوسه پورې په دې اړه هوډ نه درلود.

د لږ وخت وروسته بارتاکوزین قاسم د ډوډۍ خوړلو سالون ته یوړ . هلته په دستر خوان باندې قاسم ، بارتاکوزین ، دبوسنیان شهزادګۍ ، او د کوزین لور ټول یوځای کیناستل او ډوډۍ یې وخوړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶

د بوسنیا شهزادګۍ

« ستاسې سلطان دعیسویانو د عبادتځایو په اړه څه فکر لري ؟..... ایا کلیساوې به له منځه یوسي ؟ اوریدلي مې دي چې مسلمانان دخپل مذهب په اړه ډیر سخت او متشدد دی ؟»

« سلطان خو حکم کړې دې چې هر چیرې چې په سربیا اوبوسنیا کې مسجد جوړیږي ، تر څنګ دې یې یوه یوه کلیسا هم جوړه کړل شی تر عیسویانو ته دخپل عبادت په اړه کومه ستونزه نه وي او ټول هغه پخوانۍ کلیساوې چې چیرې جوړې شوي دي هغه به همغسې په خپل ځای پاته وی.»

« دا خو ډیر مهم قدم دې. ددې برعکس هونیاډې ویلي و چې هغه به په سربیا اوبوسنیا کې ټول « یوناني کلیساوې» له منځه وړي او په ځای به یې د «رومن کتولیک دمذهب» کلیساوې جوړوی.

د قاسم او د بوسنیان د شهزادګۍ تر منځه ډیر په زړه پورې بحث روان و، زوړ کوزین هم ددوې بحث په ډیره دلچسپۍ سره اورید. هغه لږ څه په ویریدونکې توګه د قاسم څخه وپوښتل:

« دیسوع مسیح خداې او دهغه دمور په اړه ستاسې مذهب څه وایی ؟»

په داسې حال کې چې دقاسم خوله دخندانه وازه وه ویی ویل: « مونږ هغه ته خداې نه وایو. بلکه هغه دخداې یو غوره نبي او پیغمبر ګڼو . مونږهغه دسیدنا عیسې علیه السلام په نوم یادوو . اودهغه درنې اومحترمې مور ته سیدة مریم علیها السلام وایو،اسلام دا عقیده بلکل نه مني چې خداې دې وویشل شي اویا دې دکوم انسان پلار و ګرزي.»

د قاسم په خبره باندې شهزادګۍ یو دم را ټوپ کړ او ویی ویل:

«دا نو څه خبره شوه، که چیرې یسوع مسیح خداې د خداې زوې نه وي نو بیا هغه د چا زوې دې ؟ ایا ته دهغه دپلار نوم مونږ ته را ښوولې شې ؟»

د شهزادګۍ پوښتنه دقاسم ل پاره سخته وه .ځکه هغه به اوس څه ویلې اود چا نوم به یې اخسته . که چیرې دایی ویلې چې عیسې علیه السلام د پلار پرته دمور په ګیډه کې پیدا شوې و نوبیا به هم شهزادګۍ پرې باور نه کاوه . هغه ته نه چیرته د تللو اونه د پښو د ایښودو په خیر کیفیت پیدا شوې و .

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په اصل کې ددې خبرې کول چې عیسې علیه السلام د خداې زوې دې ، د خداې تعالې ذات په یو جسماني قالب کې ور اچول دي ،په داسې حال کې چې خداې تعالې جسم ته محتاج نه دې. دا زمکه او اسمانونه د خداې تعالې دقدرت ښکاروندوې دي ،..... څرګنده ده چې خداې تعالې یو نه ښکاره کیدونکې هستي ده نوبیا به هغه څه ډول د یوه انسان سره رشته پیدا کړي...... او دهمدې ځآیه ویلې شو چې سیدنا عیسې علیه السلام دهمغه مطلق قادر ذات د قدرت یوه نمونه ده ځکه هغه خداې تعالې چې څه وغواړي کوی یې.»

اوس شهزادګۍ یوځل بیا قاسم په یوه اندیښنه کې ور واچاوه

« ته چې دا ځواب وایی چې خداې تعالې چې څه وغواړی کوی یې ، نوبیا ته دانساني واک او اختیار په اړه څه وایی ؟ ستاسو په مذهب کې دانسان سره څومره واک دې او دخداې تعالې سره څومره واک شته ؟

قاسم یو ځل بیا په فکر کې پریوت. ځکه هغه یو سپاهي و ، کوم مبلغ او عالم نه و چې د هرې پوښتنې ځواب ووایی. هغه د بوسنیایی شهزادګۍ له اړخه په یو ازمیښت کې اچول شوې و . خوبیا یې هم دمیړانې څخه کار واخست او ویې ویل:

« درنې شهزادګۍ !دغه ټولې پوښتنې په حقیقت کې د خدای تعالې په اړه د فکرکولو په وخت کې د انسان ذهن کې را پیدا کیږي. خو په دې پوهیدل په کار دي چې د پوښتنې کونکې په ذ هن کې دخداې تعالې په اړه حقیقت څه ډول انځور شوې دې. هغه انځور چې په عیسوي کتابونو کې د خداې تعالې په اړه انځور شوې دې نو هغوې خداې ته یو جسماني وجود ورکړې دې ، دبایبل په لمړي باب کې لیکل شوي دي چې .....« خداوند خدا چې کله په یخو وختو کې په باغ کې ګرزیده نوکله یې چې خبرې وکړې نو ادم او حوا یې خبرې واوریدې» (بایبل د پیدا ایښت باب) ، په همدې توګه په نورو مذهبونو کې هم هڅه کیږي چې خداې تعالې په عجیبو عجیبو جسماني وجودونو کې و ویني. تاته به ډاګیزه وي چې په بت پاله مذهبونو کې د تیږو او خټو څخه په خپل تصور کې دخداې شکلونه جوړوي او بیا دهغوې عبادت کوی.

دا چې تا د اختیار او واک خبره کړې ده نو دهغې په اړه لنډ ځواب زمونږ په خپل ذات کې شته. که مونږ په ژوره توګه متوجه شو نو زمونږ په ذات کې دوه برخې دي ، یوه هغه برخه ده چې پرهغې ز مونږ واک او اختیار نه شته. یعنې د جسم جوړښت ، فطري اړتیاوې ، خوراک ، څښاک ، خوب کول یا د کوچنیانو پیدا ایښت..... او بله برخه هغه ده چې مونږ پرې پوره واک لرو . لکه د یوه چاسره بسپنه کول ، همدردي کول ، محبت کول ، رینښتیا خبره کول ، د درواغو څخه ځان ساتل ، د خداې تعالې د مخلوق سره ښیګڼه کول اویا دبدۍ څخه د خلکو منه کول.....

زمونږ رسول کریم صلی الله علیه وسلم چې کوم کتاب راوړې دې هغه نیغ په نیغه دالله تعالې له اړخه دې اودهمغه کلام دې ، هغه دمقدس بایبل په څیر نه دې ، ځکه په بایبل کې یواځې د سیدنا عیسې علیه السلام روایات او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه د ملګرو لیکونه موجود دي. زمونږ دکتاب نوم قران کریم دې ، په قران کریم کې الله تعالې فرمایلې دي چې «......فاالهمها فجورها و تقوها ......» یعنې الله تعالې انساني شعور ته د نیکۍ او بدۍ دواړو په اړه الهام ورکړې دې ، اوس دا د انسان پورې اړه لري چې هغه د نیکۍ لاره خپلوي او که دبدۍ لاره. الله تعالې انسان ته بلکل همغسې الهام ورکړې لکه څنګه یې چې پاته مخلوق ته ورکړې دې ، تاسې د شاتو مچۍ وویئ ، هغوې ته چا ویلي دي چې هغوې دې دیوې کورنۍ بلکه دیوه سلطنت په څیر و اوسي. په همدې توګه د مرغاویو بچیو ته چا ویلي دي چې د اوبو په ډنډ کې ځانونه ور وغورزوي. او دمرغۍ بچې ته چا الهام ورکړې دې چې د خپلې جالې څخه دې ټوپ نه وهي.

په همدې توګه یې انسان ته هم الهام ورکړې دې ، خو څرنګه چې انسان د ټولو مخلوقاتو څخه افضل دې نو په همدې خاطر یې ورته شعور ورکړې دې اود بدیو ددې دوو الهامونو څخه یې ورته د یوه دخپلولو پوره ازادي ورکړې ده. ټول مخلوقات د الله تعالې د قانون پابند دي ، خو انساني ذات یواځې د الهي د احکامو پابند دې. په حقیقت کې د انسان سره څه دومره زیاته واکمني هم نه شته. یواځې د یوې شیبې واک لري اوهغه شیبه هم همدا موجوده وخت دې. همغه وخت چې دانسان سره شته دهغې څخه باید په سهي توګه ګټه پورته کړي ، ان تر دې چې دپایلو په اړه یې هم انسان بې واکه دې. نو اوس که څوک دا وخت داسې استعمالوي چې خپل لاسونه په زوره په اور کې ږدي نو بې له شکه چې لاسونه به یې و سوځي. دا د وخت د غلط استعمال پایلې دي چې یو انسان یې په دواړو جهانونو کې ترلاسه کوي. په مادي نړۍ کې هم او په روحاني نړۍ کې هم. لاس به دې هم و سوځي اوروح به دې هم په کړاونو کې اخته وي. خو که چیرې ته دا واک اواختیار په سهي توګه استعمال کړې نو ستا راتلونکې به پخپله ښه شي. په همدې توګه به ستا راتلونکې وختونه ټول درست و ګرځي. ان تر دې چې اخرت به دې، چې مونږ ورته د روح نړۍ وایو ، هم سهي او درست شي. دا ده په اسلام کې دانساني اختیار او واکمنۍ طریقه .

د قاسم دخبرو په اوریدو سره دشهزادګۍ سترګې دحیرانتیا څخه وازې پاته شوې وې ، زوړ بارټاکوزین داحساساتو تر اغیز لاندې راغلې و او ټول وجود یې لړزیده. لور یې «ماریا» هم د تیرې په څیر جامده ګرزیدلې وه او دوه سترګې یې په قاسم کې ور ننویستې وې. تر څو لحظو پورې په خونه کې چوپه چوپتیا حاکمه وه خو دبوسنیا شهزادګۍ دا چوپتیا ماته کړه ، هغه ته خپل اواز لکه د ژور کوهي څخه راتلونکې محسوسیده:

« تا خو زمونږ سترګې را خلاصې کړې ، داسې بریښې لکه مونږ چې پخوا په یوه نالیدلې زندان کې بندیان و ، ددې حقیقت د رامنځته کیدو څخه اوس مونږ خپل ځانونه د لمرې ځل له پاره انسانان محسوسوو. خو دا داخرت خبره چې تا وکړه ، اخرت څه شي دې ؟»

اوس نو قاسم داسې احساسوله چې کوم غیبي قوت دهغه سره د کومک کولو له پاره مامور شوې دې. هغه پرته له ځنډه وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اخرت ؟.....اخرت خو يو لازمي شي دې. څوک چې اخرت نه مني نو که هغه خداې هم ونه مني کوم توپير په کې نه راځي. داسې خداې چې په اخرت کې دانسان له پاره منصف نه وي ، ورته دخداې د ويلو اړتيا نه شته. قران کريم کې مونږ ته ويل شوي دي چې هر عمل او فکر لازمي پايلې لري ،تاسې چې دځه په اړه فکر کوئ دهغې له پاره هم اخرت شته او کوم عمل چې کوئ دهغه له پاره هم اخرت شته ، هغه وخت چې مونږ خپله موجوده لمحه درسته کړو نو دهغې له مخې زمونږه را تلونکې لمحه په خپله سهي کيږي ، اعمال په شخصيت باندې هم اغيز کوي ،ځکه چې اعمال دانساني روح اصلاح هم کوي او ديوچا چې انساني روح اودننه ذات اصلاح وي نو دهغه بيروني شخصيت او ذات هم باوقاره او ښايسته ښکاري. همدې ته نيک يا حسن عمل وايي. کله چې د يو چا ډير اعمال سهي او درست وي نوهغه بيا په خپلې ښکاره او پټ ژوند کې ډاډه او مطمئن اوسي او د خپل خداې شکر کونکې ګرځي. همدغې نفس ته په اسلام کې مطمئنه نفس ويل کيږي. څوک چې دهمداسې مطمئنه نفس خاوند وي نو که هغه ومري هم ، نو مړ نه حسابيږي ، دهغه جسم له منځه ځي خو روح يې پوره اوسلامت د خپل ريښتونې پيداکونکې لورې ته ور رسيږي ، همدې ته اخرت وايي. هغه څوک چې مطمئنه نفس له ځانه سره يوسي نوهغه به تل پاتې ژوند تر لاسه کړي او همدې تل پاتې ژوند ته جنتي ژوند وايي. اوهر هغه څوک چې د مطمئن نفس خاوند نه وي اوپه ژوندانه کې ددغه ور په لاس شوې وخت غلط استعمال کړې وي او داسې اعمال يې تر سره کړي وي چې دهغه داخلي او بيروني شخصيت يې هم دتباهۍ سره مخ کړې وي. نو هغه د مړينې وروسته بيابيا مړ کيږي او په تل پاتې سوځونکې اور کې به سوزيږي ، همدغې ته مونږ جهنم وايو ، اوهمدا ده د اخرت په اړه زمونږ عقيده.»

اوس نو شهزادګۍ ګوته په خوله په قاسم کې خپلې سترګې ور ننويستې وي،هغه په همدې فکر کې وه چې ټول مسلمانان به همداسې وي لکه قاسم چې دې. ددومره متوازنو اوبرابرو ، نيکو اوښه عقايدو خاوندان.... هغې هم هوډ وکړ چې د بارټا کوزين سره يوځاې به اسلام مني ، ځکه نور نو هغې ته د قاسم څخه د زياتو پوښتنو کولو اړتيا نه وه. هغه خاموشه کيناسته خو په دې وخت کې بارټاکوزين يوه پوښتنه وکړه:

« قاسمه زويه ! ددې معنې دا شوه چې تر اوسه پورې چې څومره انبياء اورسولان راغلي دي،دوې ټول دخداې تعالي غوره بندګان وو ، ددوې هيڅ يو هم پخپله خداې اويا د خداې زوې نه و .»

« بلکل دا ټول د خداې تعالي له اړخه ټاکل شوي خلک و . نبيان خو په هره زمانه کې او هر قوم ته ليږل شوي دي ، په حقيقت کې په پخوا زمانو کې چې هر نبي يارسول ددې نړۍ نه سترګې پټې کړې دي نودهغه وروسته دهغو منونکو د خپلو کم پوهيو اويا کم عقليو په اساس هغوې ته دخداې ، دخداې د اوتارو ، اويا د خداې دزامنو نوم ورکړې دې . تاسو د سمندر نه اخوا په هندوستان کې ووينئ هلته خلکو «رام» « کرشن» او « ګوتم» د خدايانو په څير منلي دي. حال داچې کيدې شي دا ټول وګړي دخداې نيک خلک واوسي ، په حقيقت کې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیڅ دور کې هم دنړۍ ټول خلک د یوه ډول شعور او پوهې خاوندان نه اوسي. یو شمیر خلک دالله تعالې له اړخه غوره کیږي چې مونږ ورته پیغمبران وایو. دا وګړي د شعور او پوهې په اړه تر ټولو د ستر مقام خاوندان اوسي. کله چې دا خلک خپلې خبرې نورو انسانانو ته ورښئ نو داسې خلکو ته یې ورښئ چې دعقل او شعور خاوندان اوسي. دا خلک ورته خپله خبره پوره پوره ورښئ او هغوې د خپلو ځانو ملګري کوي، خو کوم خلک چې دهغوې په خبرو باندې و نه پوهیږي نو هغوې د شعور له اړخه په ښکته درجه کې اوسی. همداسې خلکو ته مونږ کافر وایو. خو یو شمیر داسې وګړي هم شته چې دخپلو عارضي ګټو په خاطر د حق لاره نه شي خپلولې او دسرو او سپینوزرو دځلا په کتلوسره په غلطو لارو باندې سر کیږي، دا ډول خلکو ته زمونږ په قران کې منافق او سخت کافر ویل کیږي. زمونږ نبي او رسول صلی الله علیه وسلم چې دکوم شعور خاوند و نوهغې مرتبې ته هیڅ بل انسان نه شي رسیدلې. همدا علت د ې چې الله تعالې هغه صلی الله علیه وسلم دټولو انسانانو له پاره اود ټولو جهانو له پاره ټاکلې و. زمونږ عقیده داده چې اوس به بل کوم نبي نه راځي او مونږدا عقیده هم لرو چې زمونږ په نبي باندې نازل شوې کتاب قران کریم تر قیامته پورې د ټول انسانیت له پاره هدایت اولارښوونه ده، زمونږ په مذهب کې د نورو مذهبونو پر خلاف د ذرې په اندازه هم تعصب نه شته، مونږ ددنیا هر انسان د یوه امت وګړي ګڼو او هیڅ انسان دبل کوم انسان په غلامۍ کې نه شو کتلې.»

دقاسم خبرو ددې درې واړو په زړونو پوره اغیز کړې و، هغوې ته دقاسم خبرې د یو ډول عام فهمه خبرو په څیر ښکاریدې، لږه شیبه وروسته شهزادګۍ په ویریدونکې توګه د قاسم څخه وپوښتل:

«دروند ه میلمه !ما د زړه له کومي پریکړه کړې ده چې زه به خپل پلرنې مذهب عیسویت پریږدم او ستاسې مذهب اسلام به قبلوم.»

د شهزادګۍ دخبرې د پای ته رسیدو سره سم بارټاکوزین وویل:

«دا خو نوره هم ډیره ښه شوه !اوس نو ته مونږ درې واړه مسلمانان کړه. مونږ ته ووایه چې دمسلمانیدو له پاره کومو شیاتو ته اړتیا ده.ایا مونږ به د صلیب په څیر کوم شې په غاړه کې را ځوړندوو. یا بله څه ؟»

«نه، تاسې ته به د داسې هیڅ کولو ته اړتیا نه وي، تاسې به یواځې په پاک زړه، پوره هوش او حواسو، او اخلاص سره دا منئ چې په دې عارضي ژوند کې د نړۍ ټول کاروبار هسې بې مقصده دې تر هغې چې د تلپاتې ژوند د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې او هڅې اوهاند و نه کړل شی. تاسې حیواناتو ته ووینئ نوځناور د بل د ژوند په خاطر له منځه ځي ،تاسې ووینئ یوه پیشو موګک نیسي او وژنی یې، ، خو په حقیقت کې هغه د خپل پاته نسل د پاینښت له پاره دا قرباني ورکوي. په اسلام کې دشهید مرګ د ټول قوم حیات ګڼل کیږي. مونږ په حیواناتو کې دا لړۍ وینو خو انسان په خپله په دې حقیقت باندې باور نه لري، ځناور خو یواځې دخپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلونکې نسل له پاره ژوندې اوسي،خو انسان ته دهغه ژوند دهغه دمړینې وروسته په لاس ورځي ، دهغوې ژوند یواځې د نسل دپایښت پورې را نغښتې نه وي بلکه دهرډول مادي تمایلاتو څخه پاک یو روحاني ژوند اوسي ، تاسو به دمسلمانۍ له پاره په دې ژوند باندې ایمان راوړئ اودا به منئ چې ددې ژوند مالک الله تعالې دې ، چې وحده لاشریک دې ، او دزمکې او اسمانونو یوآځني مالک دې. انسان ته یواځې اویواځې دهمغه اطاعت کول په کار دي ، تر څنګ یې په دنیا کې د شتو ټولو شیانو ویره باید له زړه څخه وویستل شي. همدغې ته توحید وایي. تاسې به یوآځې څو کلیمې وایي. اوپه هغې به دزړه نه ایمان راوړئ، زه اوس تاسې ته دا کلیمات درښایم ، د کلیمې د لوست نه وروسته به تاسې په ظاهری توګه مسلمانان شئ....

« قاسم دبوسنیا شهزادګۍ ، ماریا او دهغې بوډا پلار بارټاکوزین ته کلیمه یې طیبه وروښوله:

اوبیا یې په همدې فکر هغوې ته نوي اسلامي نومونه وړاندې کړل. تر څو د بوسنیا په خلکو کې هغو د خپلو همدې ځانګړې اسلامي نومونو په واسطه و پیژندل شي. قاسم د بارټا کوزین له پاره دعباس ، دبوسنیا دشهزادګۍ له پاره د « حمیرا او دماریا له پاره د« مریم» نومونه وړاندې کړل. درې واړه نوي مسلمانان ډیر زیات خوشحاله و ، قاسم تر ډیره پورې د هغوې سره د اسلامي اعمالو اوفرایضو لکه لمونځ ، روزه ، حج ، زکات او جهاد په اړه خبرې وکړې او هغوې ته یې په دې اړه تفصیلي معلومات ورکړل.ترڅنګ یې هغوې ته ددې امورو داجرا په اړه عملي څرګندونه هم وکړه.

هیچاته د شپې د تیریدو په اړه اندازه نه لګیده. سهار شو اوقاسم د سهار لمونځ دهمغوې سره په جمع ادا کړ اوپه ډیره خوږه ژبه یې ورته د قران کریم تلاوت وکړ. چې ددې تلاوت داغیز له امله ددرې واړو نوو مسلمانانو سترګې د ژړا نه ډکې وې.

د سهار د لمانځه دادا کولو وروسته قاسم خپلې لښکر ګاه ته ولاړ او په خپله خیمه کې په ارام ویده شو.

سلطان مرادخان ثاني څو ورځې هلته په بوسنیا کې پاته شو ، بیا یې د هغه ځایه لښکر ته دکوچ کولو امر وکړ ، اوس نو هغه بیرته د اورنه په لور را روان و. په همدې وخت کې قاسم د سلطان څخه د البانیه په لور د تللو اجازه وغوښتله. خوسلطان ورته د اجازې کولو څخه انکار وکړ او ورته یې وویل:

« قاسم بن هشامه ! دا سهي وخت نه دې چې تا د دارالسلطنت اویا لښکر څخه لرې بل چیرې واستوم. مونږ خو اوس د پرلپسې یرغلونو څخه فارغه شوي یو خو دحالاتو څخه پوره ډاډ من نه یو ، ځکه تر اوسه پورې هونیاډې لا ژوندې دې اودهغه تر بیرغ لاندې د هنګری ټول فوځ سلامت شتون لري. مونږ به هونیاډې هرو مرو سبق ور ښایو. خو اوس غواړو خپل دغه ستومانه لښکر اورنه ته د ارام کولو له پاره یوسو. بیا به دهغه ځایه تاته دالبانیه په لور د تللو اجازه درکول شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې خاطر قاسم هم د خپل لښکر سره يو ځای د اورنه په لور روان شو.

تر اوسه به لا د سلطان لښکر اورنه ته نه و رارسيدلې چې هلته په بوسنيا کې بوسنيايي شهزادګۍ چې اوس حميران نوميده ، يوه ورځ اعلان وکړ ..... چې هغه غواړي په بوسنيا کې د اوسيدو په ځاې اسلامي دارالسلطنت اورنه ته ولاړه شي. حميرا په دې خپل هوډ کې ځانته وه. دهغې مور و پلار او نو خپلوان يا خو په جنګونو کې له منځه تللي وو اويا لرې نږدې سيمو ته تښتيدلي و. د بوسنيا شاهي کورنۍ له منځه تللي وه .او د عباس پرته دهغې د پوښتنې بل څوک نه و پاته. په همدې خاطر هغې يوه اسلامي ښار ته دتللو او همتله د پاته ژوند کولو په اړه هوډ ښوولې و. کله چې دهغې ددغه تصميم څخه عباس اودهغه لور مريم خبر شول نو هغوې هم ورسره تللو ته تيار شول. همغه و چې ددې درې وګړو څخه جوړه شوې قافله دلښکر د تللو څخه درويشت ورځې وروسته د اورنه په لور روانه شوه.

سلطاني لښکر باغيانو ته د سزا د ورکولو، او د مملکت پولې د پخوا په نسبت د نورو پراخولو وروسته بيرته اورنه ته را ورسيد. قاسم د جنګ په ميدان کې بريالې او سرلوړې را ستون شوې و ، دهغه دخبرو او د ورپيښوشوو حالاتو د اوريدو وروسته دهغه کورنۍ باغ باغ شوې وه. دهغه ورور طاهر هغه په تندي باندې ښکل کړ او مورو پلاريې د خپلې سينو سره يو ځاې کړ اووريرونو يې دخوشحالۍ نه ښه شور اوغوغا جوړه کړې وه. خو د قاسم په زړه کې تر اوسه پورې يو زخم پاته و چې هغه يې ارام ته نه پريښوده. اوهغه زخم د ورکې شوې مارسي په اړه و.

هغه دمارسي سره دتل پاتې ژوند له پاره د يوځاې اوسيدو هوکړه کړې وه خو اوس د مارسي پرته هغه ته داسې بريښيده لکه ټوله دنيا چې ورانه شوې وي ، بلاخره د لښکرو د بيرته راستنيدو په دريمه ورځ هغه هوډ وکړ چې د سلطان سره به ويني او د البانيا په لور به ترې د تللو اجازه اخلي ، او هلته د ورتلو له پاره به ځآن تياروي. هغه غوښتل چې داجازې د ترلاسه کولو سره سم به ډيل نه کوي او سمدلاسه به د البانيه په لور روانيږي.

هغه ماسپښين د کوره ووت. اوغوښتل يې دماښام د لمانځه وروسته دسلطان سره ووينې ، په خپل خاص اس سپور د اورنه د بازار څخه تيريده او په زړه کې يې دا دعا کوله چې سلطان ورته سمدلاسه د البانيه په لور د ورتللو اجازه ورکړي. د هغه وخته راهيسې چې سلطاني لښکر بيرته اورنه راستون شوې و نو په بازارونو کې سوداګرۍ او ګڼه ګوڼه زياته شوې وه، دعيسويانو دلښکرو څخه په لاس راغلي د غنيمت مالونه ، غنم ، اسونه ، توري ،هرډول کالي او ..... په بازار کې پلورل کيده. خو قاسم دهر څه څخه بې نيازه و اويواځې دمارسي په اړه يې فکر کاوه او دبازاره په بيړه تيريده. خو يو چوک ته د رسيدو سره سم يې دخپل آس واګې راښکودې ، ځکه هغه د مارتها زړه خادمه وکتله ، دمارتها د زړې خادمې په کتلو سره يې سترګې دحيرانتيا خلاصې او خوله يې وازه پاته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هماغه خادمه وه چې دمارتها د قتل یوازینۍ شاهده وه ، دغه عمرتیرې ښځه په هغه شپه ژوندۍ پاته شوې وه ، دمارتها د کور څخه د راوتلو وروسته هغه ځاې ځاې ټکرونه خوړل او ګرزیده. خلکو به د سوال کونکي په څیر لږ څه دخوراک څښاک له پاره ورکول ، هغه به هم د ځاې د نشتوالي په خاطر همدلته د جومات په دروازه کې ویده کیده. قاسم هغه پیژندله. کله یې چې دا خادمه وکتله نو سمدلاسه د آس څخه را ښکته شو او په ډیره بیړه یې ځان د یوه ډوډۍ پلورونکي ریړې ته چې دا خادمه یې تر څنګ ولاړه وه ورساوه. تر یوه وخته پورې خو خادمې قاسم و نه پیژانده خو کله یې چې وپیژانده نو سترګې یې داوښکو ډکې شوې او سمدلاسه د قاسم په پښو کې ور پریوته. اوس نو هغې سخته ژړا کوله. قاسم خادمه ددواړو لاسو څخه ونیوله او راپورته یې کړه او غوښتل یې له ځانه سره یې یوسي. اوس نو هغه د سلطان سره دکتلو اراه شاته غورزولې وه ، هغه دا وانګیرله چې د مارسي دخادمې سره په دې بازار کې لیدنه کتنه هسې یو خداېي معجزه ده. په دې خاطر دې ته اړتیا ده چې تر هر څه لمړۍ ددې خادمې څخه دټولو حالاتو په اړه تفصیلي معلومات تر لاسه شي، هغه دمارسي خادمه له ځانه سره په بازاري کرایه شوې سپرلۍ باندې کینوله اوکورته یې یوړه. په دې وخت لمر هم دماښام په غیږ کې د پریوتلو روان و. کله چې قاسم خپل کور ته ورننوت نو ویې کتل چې په کور کې ټول خلک حاضر دي ، تر ټولو دمخه دقاسم ورندار د دغې زړې غمجنې ښځې په کتلو سره حیرانه پاته شوه. خپل کار یې پریښود او راپورته شوه ، قاسم هم په پوره ژورتیا سره دخپلې ورندار په لور وکتل او ویې ویل:

«دا د غزالې خادمه ده. دغزالې د تښتولو وروسته تر اوسه پورې په کوڅو کو څو کې ګرزي ، د نن نه وروسته به دا همدلته اوسي دکور په کارو بار کې به له تاسره مرسته کوي....»

سکینې د قاسم دخبرو د اوریدو وروسته په چټکۍ سره مخته ورغله اودمارسي خادمه یې په خپله غیږکې را ونغاړله. خو دمارسي خادمې دقاسم دخبرو وروسته قاسم ته به غټو غټو سترګو کتل ، دهغې شونډو ته څه راتلل او غوښتل یې چې ویې وایي خو داسې بریښیده چې کوم نالیدلې ځواک دهغه ژبه ګونګه کړې وي ، بیا دهغې دژبې څخه په ډیره سخته توګه دا څو ټکي را ووتل:

« دا.....غزاله څوک ده ؟ ایا تاسې مارسي بې بي ته غزاله وایيې؟ که چیرې تاسې وایی چې مارسي بې بي تښتول شوې ده نو تاسې خو بیا ډیره اشتباه کوئ»

خادمې دهمدې خبرو ورسته خوله بنده کړه ، د قاسم پښو څخه زمکه وتلې وه اوسمدلاسه یې وپوښتل چې ایا مارسي تښتول شوي نه ده ؟که چیرې هغه تښتول شوي نه وي نو بیا چیرې ده ؟دقاسم زړه په زوره زوره درزیده ، او په خپل زړه کې یې دا دعاوې کولې چې کاشکې مارسي په خیریت کې و اوسي. خو دخادمې دخبرو څخه دهغه افق تار تار شو. هغه فکر وکړ چې خادمه ورته کوم بد خبر اورول غواړي. نو همت یې وکړ او بیا یې ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مق......مقصد دي څه دي ؟ ته ماته څه ویل غواړي ؟ ...... که مارسی ریښتیا هم نه وي تښتول شوي نو بیا چیرې ده ؟» خو خادمې دقاسم د پوښتنې د ځواب د ورکولو په ځای په چغو چغو ژړا پیل کړه . دخادمې ددې ژړا په واسطه د قاسم مور او پلار او وریرونه هم سره راټول شول ، خادمې سلګۍ وهلې او ژړل یې . دکور ټولو خلکو په ډیره ستونزمنه توګه هغه خاموشه کړه اودمارسي په اړه یې ترې وپوښتل . خاد مې د سلګیو په څپو کې وویل :

« مارسي بي بي هم دهغې د مور سره یو ځای تللې ده »

دا درواغ دي ، که داسې واې نو بیا به دهغه جسد هم دهغې دمور سره یو ځای را پیدا شوې و . د قاسم ورور ورته په ډیره احساساتي توګه وویل . خو په خپله قاسم ګم سم ولاړ و . دقاسم مور او ورندار هم همدا خبره تکرار کړه . بیا نو خادمې ورته وویل :

« ما په خپلو سترګو وکتل ، مارسي بي بي دخپلې مور د وژل کیدو وروسته په ډیره میړانه د غلو مقابله وکړه اوکله چې ستومانه شوه نو بیا یې دخپلې ابرو دخوندي ساتلو په خاطر خپله توره په خپله ګیډه کې ور ننویسته . ما په خپلو سترګو وکتل چې دمارسي بي بي ټول وجود په وینو کې لت پت و او اخري ساه یې اخسته چې دخپلې مور لورې ته ورغله ......بیا ابوجعفر او دهغه ملګرو دمارسي بي بي لاش راپورته کړ اوله ځانه سره یې یوړ ، د دروازې بیرون دهغوي یو بل ملګرې هم ولاړ وو. ما دا ټوله صحنه په خپلو سترګو کتله . ماغوښتل ددې پیښې وروسته ستا کور ته راشم خو نه پوهیدم چې تاسې چیرې اوسیږئ ، ما محل ته د ورننوتلو جرءت نه شو کولې ، په بازار کې مې د ډیرو خلکو څخه ستاسې په اړه و پوښتل خوهیچا راته ستاسې په اړه معلومات را نه کړ .

د قاسم وینه وچه شوې وه ، تک ژیړ رنګ ولاړ و او دیوال ته یې تکیه کړې وه . خو دهغې مور او ورندار د خادمې ددې خبرو په اوریدو سره ژړل . اوس نو دطاهر سره هم د ویلو له پاره نور څه نه و . په همدې وخت کې د زاړه هشام اواز راپورته شو .

« داهم شوني ده چې په دې وخت کې به غزاله بې هوشه وه اوهغوې دهمدې بې هوشۍ په حالت کې پورته کړې وي او له ځانه سره یې وړې وي . که چیرې هغه شهیده شوې واې نوهغو خلکو بیا د څه له پاره له ځانه سره وړله .»

خو دمارسی خادمې په زور زور خپل سر د نفې په خاطر خوځاوه او ویل یې « نه ، نه ! دمارسی بي بي څټ لاندې را پریوتې و ، هغې چې په کومه توګه خپله ګیډه په توره سورۍ کړې وه نودهغې څخه دا ډاګیزه کیده چې که هغه بې هوشه وایی نو په هوش کې د راتلو سره سم به یې خپل ځان دوباره په توره سورې کاوه . زه په ډاډمنه توګه ویلې شم چې مارسی بې بي هم شهیده شوې ده .»

دا سې څرګندیده چې قاسم باندې سکته راغلې وي ، هغه ټول په همدې حال کې پرینبوول اوبلې خونې ته ولاړ . مارسي دهغه مینه وه . هغه او مارسي څو ورځو کې یود بل کیدونکې و . قاسم ته دهغې سره د تیرو ورځو دلیدونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتنو یوه یوه لمحه را یادیده. دهغه زړه هیڅ په دې نه ډاډ من کیده چې مارسی دې له منځه تللې وي. خو اوس دهغه سره ددې خبرو دمنلو پرته بله لاره هم نه وه. هغه داسې انګیرله چې ابوجعفر ورته دروا غ ویلي دي چې مارسی ژوندی ده. قاسم تر ډیره پورې په همدې فکرونو کې ډوب و ،هغه ته ابوجعفر ویلی و چې مارسي د البانیې په لور تللې ده ، هغه فکر کاوه چې شوني ده چې ابوجعفر به د اذیت کولو د ډیرې سختې ویرې له امله هغه ته دا بهانه کړې وي.

قاسم تر ډیره پورې د مارسي د مرګ او ژوند په اړه په مختلفو فکرونو کې ډوب پاته و. خو اوس ورته داسې بریښیده چې مارسي ترې ډیره لرې تللې ده. په همدې وخت کې دهغه دکورنۍ خلک ټول راغلل اود هغه تر څنګ کیناستل.اوهغه یې دلاسا کاوه. هغه ته یې مور ، ورور ، ورندار ... ټول راغلي و. خوهغه د هیچا په تلو راتلو نه و خبر شوې. هغه دمارسي په بیلتون او د ابوجعفر په ژوندي په څنګ کیدو باندې کولمې خوړلې. هغه ته نن شپه تیریدل هم ستونزمن شوي و. هغه ټوله شپه ویښ پاته و او دمارسی په اړه په فکرونو کې ډوب و.

بله ورځ هغه د اغا حسن سره یو ځاې شو او دمارسي په اړه یې ددغې نوې انکشافاتو په رڼا کې خبرې وکړې ، اوس هغه غوښتل چې کوم وفاداره او نیک انسان البانیه ته و استوي اودمارسي په اړه معلومات را ټول کړي. هغه ته یوه موهومه هیله په زړه کې را ګرزیده چې کیداې شي مارسي ژوندی وي. هغه خپل دوست اغا حسن ته خپله ټوله قصه وکړه. او بیا یې دخپل منځې مشورو له لارې د یني چري یو ډیر تکړه او وفاداره سپاهي « ابراهیم» دالبانیه په لور د لیږلو پریکړه وکړه.

څو ورځې وروسته ابراهیم خپل ساده کالي واغوستل او د البانیه په لور روان شو ، په دې وختو کې قاسم دسلطان سره د کتلو هڅه ونه کړه. خو نن یې ددې خبر د اوریدو وروسته چې سلطان یو ځل بیا هوډ کړې چې سلطان محمد په تخت کینوي اوپخپله یو ځل بیا ګوښه ناستې شي او خپل عبادت ته دوام ورکړي ، نو د سلطان سره دکتلو له پاره محل ته ورغې. نن یې هوډ درلود چې د شهزاده محمد سره ووینې ، خو تر ټولو دمخه د سلطان سره دکتلو له پاره ورغې ،سلطان هغه ډیر ژر خپل حضور ته را وغوښت. کله چې قاسم د سلطان خونې ته ور ننوت نه د هغه په صوفیانه څیره یې نرۍ شانته خندا و کته. قاسم په ډیر ادب سره دسلطان په خونه کې حاضر شو او هغه ته یې سلام وکړ او بیا خاموشه و درید . سلطان قاسم ته د سر نه تر پښو پورې وکتل اوبیا یې ورته په خندا کې وویل:

« مونږ خو داسې انګیرله چې قاسم بن هشام مونږ له یاده ویستلي یو. خو ستا را تلو یو ځل بیا مونږ ته د ډاډګیزه کړه چې مونږ اوس هم ستا په یاد یو.» دسلطان په خبرو کې پټ طنز رانغښتې و ، قاسم ورته په ډیره شوخۍ سره وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نه درونده سلطانه ! خداې تعالې دې زما په ژوند کې هغه ورځ نه راوړي چې زه به ستا په ښير د انسانيت محسن له ياده وکاږم...... ما زما هيله دا وه چې هره ورځ ستاسې دربار ته حاضر شم. خو هر ځل راته مخکې خنډونه پيدا شوي دي خوکله مې چې نن يوځل بيا دسلطان دګوښه ناستې په اړه واوريدل ، نو ستاسو حضور ته د مشرف کيدو په خاطر راغلم.»

« ډيره ښه ! داسې ثرګندېږي چې د غم دولت ته د خبرو د ډيرو نيکو او ښو لارو څخه مالا مال کړې يې .»

« ددولت غم ؟...... درونده سلطانه ! زه ناپوهه په دې کنايه باندې ونه پوهيدم»

« زما مقصد دادې چې د البانوي کنيزي دلور مارسي ورکيدا ته بلکل له منځه وړې يې . مونږ همدې ته د غم دولت وايو .»

دسلطان داشارې په پوهيدو د قاسم سر ښکته شو اوسلطان ورته يو دوه قدمه نور هم رامخته شو . دقاسم په اوږه يې لاس کيښود« قاسم بن هشامه ! ته زما د زامنو په ښير يې . ياد ساته چې مونږ ستا دحالاتو څخه بې خبره نه يو . مونږ د جنګ د محاذ څخه د راستنيدو وروسته سمدستي يو قاصد سکندر بيګ ته استولې و ، سکندر بيګ زمونږ قاصد ډير ښه پيژني . زه هيله لرم چې هغه به زمونږ دخبرې څخه انکار ونه کړي . ځکه ما دهغه سره دخپلو زامنو څخه پورته مينه کړې ده . زه پوهيږم چې هغه بغاوت کړې دې خو زه دهغه بغاوت د يوه نازولې ځوې د ضد په ښير ګڼم اودهغې څخه زيات اهميت نه ورکوم.»

« خو درونده سلطانه ! سکندر بيګ يوازې بغاوت نه دې کړې بلکه خپل مذهب يې هم تبديل کړې دې . يا په بل عبارت هغه اوس مرتد شوې دې»

«هو ! زه په دې اړه معلومات لرم . خو زه په دې ډاډه يم چې هغه به يوه ورځ نه يوه ورځ زمونږ پلرنۍ مينه په ياد راوړي او بيرته به خپل اصل ته را ګرځي . ما هغه ته دخپلې مينې څه نښې نښانې هم ور ليږلې دي ، په دې اساس زه هيلمن يم چې هغه به زمونږ دهمدې احساناتو په بنسټ د البانوي ونيځې لور مارسي بيرته دلته را وليږي.»

خو قاسم د سلطان په خبرو باندې لږ څه ډاډ هم ونه ښوده . اودا چې سکندر بيګ به دهغه خبره و مني او مارسي به بيرته ورته را وليږي. لمړۍ خو هغه دمارسۍ د ژوند په اړه ډا ډه نه و . خوبيا يې هم دسلطان څخه مننه وکړه او تر ډيره پورې هملته چپ چاپ ولاړ و . خو بيا يې وويل:

« درونده سلطانه ! شهزاده محمد لا تر اوسه پورې ډير کوچنې دې او دسلطنت دښمنان هر وخت په سنګر کې ناست دي ، زه دمعظم سلطان دربار ته په دې خاطر راغلې يم چې د ملت د پاسبان توجه د يني چري د فوځ په لور را وګرځوم ، ځکه په هغوې کې دځو ورځو راهيسې يو ځل بيا د تنخوا ګانو دکمښت په اړه زوګ اوريدل کيږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

درونده سلطانه ! ماته داسې بریښې چې په اورنه کې یو ځل بیا سازش د پښیدو په حال کې دې. او د قیصر سلطان ددې جال دخپرولو له پاره دسلطان د غیابت نه د ګټې د پورته کولو هڅه کوي.

قاسم دسلطان دګوښه ناستې څخه د را پیدا کېدونکو اندېښنو په اړه د خپلو خیالاتو څرګندونه کوله ،تر څنګ یې د تازه حالاتو څخه هم سلطان خبر کړ ، خو دا ځل سلطان دهغه خبرو ته د توجه کولو په ځای په خندا ځواب ورکړ او ورته یې وویل:

« ته اندېښنه مه کوه ماته د تنخواګانو د کمښت د بحث په اړه پوره پوره معلومات ترلاسه شوې دې. اومونږ د ینې چري د فوځیانو دتنخواګانو د لوړولو له پاره حکم جاري کړې دې ،په دې اړه د اندېښنې کولو اړتیا نه شته. دا غوښتنې د کوم سازش له مخې نه دې رامنځته شوې ، بلکه د ډیرې مودې څخه د سپاهیانو دا غوښتنې مونږ ته را رسیدې.»

خو دسلطان ددې تسلۍ څخه که سلطان پخپله ډاډمن و خو قاسم په هیڅ صورت ډاډ من نه و. داسې بریښیده چې دقیصر جاسوسان لا تراوسه هم په اورنه کې پټ پراته دي ، قاسم تر یوه وخته پورې دسلطان په خونه کې پاته شو ، په همدې وخت کې ورته سلطان وویل چې هغه غواړي یو ځل بیا د ایدین سیمې ته د خپلو پخوانیو مصروفیتونو له پاره ولاړ شي ، دا دسلطان پریکړه وه او قاسم ددې پریکړې دماتولو له پاره هیڅ وس نه درلود. په همدې خاطر چپ ولاړ و ، دبیرته راستنیدو په وخت کې قاسم د شهزاده محمد دکتلو له پاره ورغې اوپاته ټوله ورځ یې دهمغه سره یو ځای تیره کړه.

څو ورځې وروسته قاسم د ایدین خانقاه ته ور رسیدلې و اوشهزاده محمد یوځل بیا د سلطان ځای ناستې ټاکل شوي و، په اورنه کې ښه خوشحالي وه. د نوې سلطان د تخت ناستې په وخت کې هرې لورې ته دجشن له پاره تیارې نیول شوې و، تیرو فتوحاتو هم دعثماني سلطنت اوسیدونکې ډیر خوشحاله کړي و ،بازارونه اوکوڅې د تجارتي اموالو څخه ډکې وې ، دلرې لرې ځایو سوداګرانو به خپل مالونه راوړل اود اورنه په بازارونو کې به یې پلورل. هره ورځ سهار به چې د اورنه د بازار دروازې پرانستل کیدې نو د مسافرینو قطارونه به ولاړ و ، د تلونکو په ځای په د راتلونکو شمیره زیاته وه. دینې چري سپاهیانو به رنګ په رنګ خلک کتل ، قاسم به هم هره ورځ ینې چري لښکر ځای ته د بازار د دروازې څخه تیریده. په همدې وخت کې دهغه سترګې د اروپا څخه د راغلې قافلې په یوې ډلې ونښتې. دا قافله نه ډیره لویه وه او نه ډیره کوچنۍ ،.... خو د سوداګرانو قافله معلومیده ......په سامانونو بار اوښان قطار په زمکو باندې ګونډه شوي و اود قافلې نارینه اوښځینه ټول د اوښانو تر څنګ په زمکو ناست و. هرې چیرې یې خپل پوزکې غوړولې و او په خپلو خوراکو کې مصروف و. قاسم ددې قافلې څخه د تیریدو په وخت کې دخپلو معلوماتو له پاره د یوه سوداګر څخه و پوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« وروره ! دا قافله دکومه ځایه څخه راغلې ده ؟»

« زمونږ قافله د سربیا د پولو څخه راغلې ده.»

قاسم د خپل اس د تم کیدو پرته دا پوښتنه کړې وه اوبیا یې دخپل آس واګې سستې کړې وې. خو دسربیایې پولو دخبر داوریدو سره سم یې د بوسنیایي شهزادګۍ انځور په فکر کې را وګرزید. دقاسم آسپ په پوره ګړندۍ توګه د خپل معسکر په لور ور روان و.

دسربیایې پولو څخه راغلې قافله د اورنه ښار ته د ورننوتلو سره سم خپره وره شوه. په قافلې کې ګډون کونکې هر وګړې دخپلو خپلو کارو په لور تللې و. خو دوه اجنبې ښځې اویو زوړ سړې لا تر اوسه په اندیښنو کې ګرزیدل را ګرزیدل. هغوې په اورنه کې یواځې یو سړې پیژانده او هغه هم قاسم بن هشام و. ځکه دغه دواړه ښځې ، یوه یې مریم اوبله یې دبوسنیا شهزادګۍ حمیرا وه او زوړ سړې عباس نومیده.

دا خلک د بوسنیا څخه دلښکرو د روانیدو نه درویش ورځې وروسته د اورنه په لور را روان شوي و،خو د سوداګرانو هغه قافله چې دوې ورسره اورنه ته راغلې و ډیر ځنډ روانه شوی وه اوکه نه دوې به دلښکرو پسې سمدستې وروسته اورنه ته را رسیدلې واې.

نن قاسم دهمدې قافلې تر څنګ تیر شوې و ، او د یوه سوداګر څخه یې دقافلې په اړه پوښتنه هم کړې وه خو حمیرا اویا بل څوک یې نه و تر سترګو شوي.

عباس د پوره فکر او غور وروسته د ښار په لور د تللو پریکړه کړې وه ،حمیرا اومریم هم په خپلو ټکریو کې ځانونه رانغاړلي وچې ترې اسلامي پرده ډاګیزه کیده ، دوې د دیوال د لویې دروازې څخه ښارته را ننوتې وو او د چا څخه دپوښتنې ایګنې پرته دښار په لور روان و. دوې د خپله ځانه سره نه کومه سپرلۍ درلوده اونه څه ډیر سامان او وسایل ورسره و. شهزادګۍ له ځانه سره څه هیرې جواهرات او طلا درلودل. عباس او مریم هم له ځانه سره د خپل کور قیمتې وسایل را خستې و. هغوې فکر کاوه چې خپل دغه قیمتې وسایل وپلوري او هلته په اورنه کې پرې ځانته یوکور واخلي او تر څنګ یې په څه کاروبار پیل کړي. عباس ویل چې هغوې به دقاسم په واسطه دلته څه تجارتي کار پیلوي ، خو شهزادګۍ حمیرا هغه ددې کار څخه منه کړ ، خو معلومه نه شوه چې هغه ولې عباس ددې کار څخه منه کاوه. حال دا چې که هغوې غوښتلې نو هغوې د قاسم په واسطه پادشاهي میلمستون کی اوسیداې شول ، اخر هغه د بوسنیا شهزادګۍ وه ، خو داسې بریښیدله چې هغې د شاهي ژوند په ځاې ساده ژوند ته زړه ښه کړې و.

دوې د اورنه دبازار په منځ کې تر ډیره پورې ولاړل ، بلاخره عباس د یوه سراې تر مخه پړاووکړ ، اوس نو هغه حمیرا ته په استفهامیه سترګو کتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« لورې ! زما په فکر چې مونږ به په همدې سراي کې پړاو کوو ، او مونږ باید یوڅو ورځې همدلته واوسو.»

حمیرا دسراي په تعمیر باندې سترګې وګرځولې اوبیا یې په مثبته توګه خپل سر وخوځاوه او ویې ویل: « سهي ده کاکاجانه !.... څنګه یې چې ته مناسبه ګڼې....»

د لږځنډه وروسته هغوې د سراي دمنشي سره خپل نومونه لیکل ، دا سراي د ښار په منځنۍ برخه کې پروت و ، دسراي یوه ملازم دهغوې کالی اوسامونونه واخستل اوهغوې ته یې خپله د اوسیدو ځاي ور وښوده . دا یوه پراخه او هوا لرونکې کمره وه ،کړکیو ته یې پردې پرتې وې او زمکه یې فرش وه اوپه فرشي زمکه باندې بسترې غوړیدلې وې. خوعباس انګیرله چې دا کمره د ښځو د اوسیدو له پاره مناسبه نه ده خوبیا هم دوې همدې کوټې ته ور ننوتل او دروازه یې تر شا و تړله.

تر اوسه پورې لا داخلک سهي ناست هم نه و چې دکمرې روازه یې و ټکیده . دواړو نجونو دروازې ته وکتل ، عباس ور پورته شو او دروازه یې پرانسته . ویې کتل چې د پوښ عمر یو انسان یې تر مخه ولاړ و . هغه ډیر معصومه ښکاریده ، اوعباس ته یې په ډیر غو سره کتل. دعباس له پاره ددې سړې کتل د هیلو پر خلاف کار و. پخوا له دې چې عباس تري څه وپوښتي هغه سړي پخپله په خبرو پیل وکړ:

« درونده مشره !..... ایا ستا نوم « بارټاکوزین» نه دې ، زه خو تا پیژنم»

د یوه اجنبی له اړخه دخپل نوم په اوریدو سره عباس.....ډیر زیات حیران پاته شو . دحمیرا او مریم غوږونه هم د خبرو اوریدو ته ولاړ پاته و . خو هغه اجنبي نور ځنډ ونه کړاو سمدلاسه یې وویل:

«ګورئ تاسې ویریږئ مه !.......دا دنیا ده...... په دې دنیا کې یو انسان د بل سره لیدل کتل کوي . داسې بریښي چې تاسې زه و نه پیژندلم. زما نوم اربان دې .... دهنګري اهنګر یم. ما دکریټ څخه تر یونانه پورې له تاسره یو ځاي سفر کړې و . ته زمونږ دجهاز کپتان وې.

عباس ته داسې څرګنده شوه لکه یو ناڅاپه چې د خوبه رابیدار شوې وي. هغه ته ټول هر څه په یاد راغلل. هغه ته دا هم را په یاد شول چې د اربان سره یې یوځاي د جهاز په پورتنې پوړ کې پوره میله درلوده . ترڅنګ یې دهغه سره یې د ټولې نړۍ په سیاسي مسایلو باندې بحث هم کړې و . عباس په بیړه ددروازې پلې پرانستې ، د اربان سره ورغاړیوت. ددې کار سره دحمیرا او مریم په مخونو کې هم دخوشحالیو څپې را څرګندې شوې.

اهنګر اربان تر اوسه هم په همدې سراي کې اوسیده . دا همغه وګړې و چې یوه ورځ په ناڅاپې توګه دقاسم سره په همدې سراي کې مخ شوې و اوبیا قاسم ورسره دبیا کتلو ژمنه کړې وه. خو قاسم د خپلو زیاتو مصروفیتونو په اساس دهغه سره بیا نه وکتلې. دا همغه وګړې و چې د اوسپنې د خپرولو په فن کې یې ډیره پوهه درلوده. په هغو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وختو کې به د اوسپنې څخه دشیانو جوړول دومره اسانه کار نه و . ډیر کم خلک د اوسپنې په پخښولو باندې پوهیدل. پاته ټول اهنګران یواځې د اوسپنې په ګرمولو او دهغې څخه د ستهک او تبر د جوړولو په کارونو پوهیدل. اربان د اوسپنې څخه د ډیرو ښو شیانو په جوړولو پوهیده. هغه به اوسپنه ویلي کوله ځکه چې هغه ډیره پوه اوماهر ساینس پوه و. په هغه وخت کې به یې د ګندهک د استعمالولو په واسطه بارود استعمالول. خو تر دې وخت پورې د بارودو دوسلې استعمال ډیر کم و . اربان د جنګې موخو په خاطر یو ځانګړې ډول منجیق جوړول غوښتل تر څو دهمدې منجنیق په واسطه د بارودو تر ټولو ستر ګوله هم تر ډیره لرې پورې والوزوي. اوس نو اربان دعباس پخوانې پیژوندونکې و ، خو ورته معلومه نه وه چې عباس مسلمان شوې دې. تر اوسه یې عباس د بارټاکوزین په نامه پیژانده . هغه وخت چې عباس او ورسره نجونې دې کمرې ته ور ننوتلې نو همغه وخت اربان عباس کتلې و او پیژندلې یې و . په دې خاطر هغه ددوې د کتلو له پاره دلته راغې ، عباس په ښه توګه هغه ته ښه راغلاست ووایه او دننه کمرې ته یې ور باله. په کمرې کې یې دخپلې لور په لور اشاره وکړه او ورته یې وویل :« دا زما لور مریم ده ..... اودا شهزادګۍ حمیرا ده ....»

« مریم؟ ..... حمیرا ؟ ...... ایا تاسو اسلام قبول کړې دې ؟ اربان ترې په حیرانتیا سره وپوښتل.

عباس ورته په خندا کې وویل چې : « الحمدلله ، اوس زما نوم عباس دې ، مونږ بوسنیا پرې ایښې ده او هوډ مو کړې چې همدلته واوسیږو .»

خو اربان دعباس خبرې په غور سره نه وې اوریدلې . د شهزادګۍ حمیرا په لور یې وکتل او ورته یې وویل : « درنې شهزادګۍ !.....دروندہ مشره ! ایا دا ښځه شهزادګۍ ده ؟»

خو دعباس نه مخته شهزادګۍ ځواب ورکړ . « نه دروندہ میلمه ! زمونږ پلار به مونږ ته د مینې نه کله کله د شهزادګۍ په نوم غږ کاوه ....»

دحمیرا دځواب څخه اربان خاموشه شو ، عباس ورته دکیناستو له پاره وویل ،بیا دوې کیناستل او د اورنه په اړه یې خبرې پیل کړې .... اربان د څوتیرو میاشتو راهیسې دلته په اورنه کې اوسیده . او د ښار د تر ټولو مشهور اهنګر سره یې ملازمت اختیار کړې و . خوتر اوسه پورې په همدې سراې کې اوسیده . دسراې دمالک سره یې هم ددوستۍ اړیکې ډیر غځولې و چې دسراې مالک پخپله نه غوښتل هغه ددې ځآیه ولاړ شي . که هغه تلې هم نو چیرې به تللې وې ، په ښار کې یو تنها سړې یواځې په سراې کې اوسیدې شي، اربان د نن څخه څلور میاشتې مخته د قسطنطنیې څخه را روان شوې و ، دهغه ټول ژوند په سیر او سیاحت کې تیریده . ډیر ساده او درویش صفته انسان و . دکوچنیوالې څخه یې تر بلوغت پورې اوبیا تر دې دمه یې ژوند د ډیرې نژدې څخه کتلې و . او دنیا ته دتوجه د نه کولو په اساس په یو ځاې کې پاته کیدو اوتم کیدو ته زړه نه ښه کاوه . هغه تر څو کالو پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته په قسطنطنیه کې دخپلې پوهې څرګندونه کوله ، خو یوه ورځ یې په ناسته ناسته دمسلمانانو سره داړیکو د نیولو اودهغوې په اړه د معلوماتو د تر لاسه کولو شوق په زړه کې و ګرزید. په همدې خاطر اورنه ته راغې. په اورنه کې یې لمړی د قاسم سره لیدنه وشوه. اوبیا یې تر څو ورځو پورې دقاسم د را تلو انتظار وکړ خو کله چې قاسم تر ډیرې مودې پورې را نغې نو بیا یې کرار کرار دنورو خلکو سره اړیکې جوړ کړل. دسراې مالک دهغه سره د ورورګلوۍ اړیکې جوړ کړل.

نن ورته په ناڅاپې توګه پخوانې بحري کپتان بارټاکوزین تر سترګو شو. همغه ملاح چې ده ورسره د کریټ نه تر یونان پورې سفر کړې و. عباس ته هم هغه سفر ، که څه ډیر لنډ و ، را په یاد شوې و. خو داربان جذاب شخصیت ټول مسافرین دخپل ځان سره اشنان کړې و. په همدې خاطر دجهاز کارکونکو د عباس په ګډون دهغه سره په پوره ازاده توګه ګپ شپ لګاوه. داربان د سخاوت له مخې به هر وخت د جهاز پورته پوړ درنګینیو څخه ډک و. په همدې خاطر نن عباس د اربان په کتلو باندې ډیر خوشحاله و اوپه ډیره ښه توګه یې ورسره روغبړ وکړ اوبیا یې کمرې ته یوړ او دخپلې لور او شهزادګۍ سره یې د هغه پیژندګلوي هم وکړه. بیا عباس د اربان څخه وپوښتل.

« خو وروره ! ته دلته څه کوې اودڅه وخته راهیسې دلته میشت یې ؟»

« زه دمسلمانانو د ژوند طریقو اولارو تر دې ځایه راوستې یم .....زه غواړم به ژوره توګه اسلام مطالعه کړم او اوس خو دمسلمانو اهنګرانو سره یو ځاې غواړم د بارودو د لرې ویشتلو له پاره منجنیق تیار کړم»

کله چې اربان ورته دخپل پلان په اړه خبره وکړه نو د عباس سترګې پرانستې پاته شوې « بارود ویشتونکې منجنیق ؟...... اربانه ! دا خو د جنګ ډیره خطرناکه وسله وي ، دا ته څه کوې ؟ ته خو دجنګ او حرب سخت مخالف وې.....»

اربان ورته مسکې شو اوبیا یې په هواکې سترګې ګرځولې اوورته یې وویل: زه اوس هم دانسانانو د وژلو سخت مخالف یم او دا ډول عمل په کلکه غندم. زه اوس هم همدا غواړم چې یو انسان د بل سره په مینه اومحبت ژوند وکړي خو هلته په قسطنطنیه کې ما وکتل چې یو شمیر خلک نه غواړی په زمکه باندې امن قایم شي ، ما د قسطنطنیې دقیصر خبرې اوریدلې دي، هغه دشیطان نماینده دې ، د امن نه ډک ښارونه ورانول ، د انسانانو وژل دهغه مشغله ده ...... دقیصر د کتلو وروسته زه په دې داډمن شوم چې دامن د راوستو له پاره جنګ کول اړین دي .....»

حمیرا د اربان خبرې په پوره دلچسپۍ سره اوریدې ،دهغې په سترګو کې تحسین کونکې څپې وې. هغې په لمړي ځل اربان ته مخ کړ او ورته یې وویل:

«کاکا جانه ! ته به بارود ویشتونکې منجنیق څه ډول جوړ وې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ به هغې ته منجنيق نه وايو بلکه توپ به ورته وايو ..... دعيسايي نړۍ يو شمير ساينس پوهان همدا ډول توپونه جوړوي ،خو هغه انځور چې زما په ذهن کې دي نو هغه به زمونږ د توپ د نړۍ بهترين اوغوره توپ وي. (عثماني دولت..) . زه به د پرانستې ګندهک په ځاي د توپ ګولۍ جوړوم ، دهغې ګولۍ په واسطه به ډير کلک ديوال هم له منځه ځي ...»

بيا خو ته بايد دسلطان سره ووينې..... سلطان به ستا دخدمتونو ډيره قدرداني وکړي.....»

« زه هم غواړم چې دسلطان سره ووينم ، خو دهغې نه مخته زه غواړم چې دخپل توپ يوه کوچنې نمونه تياره کړم ،په همدې خاطر زه ديوه اهنګر سره کار کوم ،اوس خو زما د توپ نمونه نژدې ته چې تياره شی. او زه به يې ډيره ژر د سلطان تر مخ وړاندې کړم»

زاړه عباس هم اورنه ته د خپلو راتلو موخې بيان کړې. هغه ورته وويل چې اوس مونږ غواړو همدلته په اورنه کې و اوسيږو . اوخپل پاته ژوند دخپلومسلمانو ورونو سره يو ځاي تير کړو. هغه بيا تر ډيره پورې دخپل راتلونکې پلان په اړه خبرې وکړې....

څو ورځې وروسته عباس دخپلو دواړو لوڼو يعنې شهزادګۍ حميران او مريم سره يو ځاي يو محل ته ولاړ. اربان هم ورسره ملګري و . شهزادګۍ حميرادخپل ځان سره قيمتي جواهرات او سرزر درلودل ، هغه يې و پيريدل اود سراي د مالک په کومک يې يوښه کور پرې را ونيوه .زاړه عباس هم دخپلو وسايلو دخرڅون نه وروسته يوکوچنې کاروبار پيل کړ. اربان به هم خپله مياشتنې تنخوا همدې کورته راوړه اوپه دې ترتيب دوې ټول همدلته په دې کور کې سره يوځاي ميشت شول. اربان لا تر اوسه پورې په ښکاره توګه اسلام نه و قبول کړې خو په زړه کې هغه مسلمان مسلمان و.

په همدې وختو کې سلطان مرادخان ثاني يو ځل بيا ګوښه ناستې شو او خپل ځآي ناستې شهزاده محمد يې په تخت کيناوه. قاسم يې دهغه ځانګړې سلاکار و ټاکه. اوپخپله بيرته « ايدين» ته ولاړ. اوس نو حالات هم ډير حيرانونکې وو. قاسم تر ډيره پورې ډاډمن شوې و چې مارسی شهيده کړل شوې ده. او د بوسنيا شهزادګې دقاسم د شخصيت څخه اغيزمنه شوې وه او ان تر اورنه پورې د هغه تر شا راغلې وه او همدلته په اورنه کې يې ساده ژوند پيل کړې و. هغې هڅه کوله چې خپل ځان را څرګند نه کړي. هونياډې دهنګری د پادشاه لاړې سلاس د وژنې وروسته د هنګري دپادشاهي تخت نيولې و. اوسلطان د درويشانو ليکو ته بيرته ورستون شوې و ، شهزاده محمد دخپل پلار ځاي ناستې ګرزيدلې و ...... مارسي شهيده شوې نه وه او روغه رمټه د سکندربيګ محل ته ور رسول شوې وه. په داسې حال کې چې سليم پاشا تر اوسه هم په اورنه کې پروت و او دخپلې جاسوسۍ ريښې يې هرې لورې ته ځغلولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه چې سلطان بیرته خپل ګوښه ناستي ځاي ته ورغي اونوي شهزاده په تخت کیناست نو د سلیم پاشا کارونه نور هم اسانه شول. اوس خو ابوجعفر په اورنه کېنه و ، اوسلیم پاشا ته د ابوجعفر دشتون اړتیا هم نه وه ، هغه دابوجعفر څخه هم تیز او ګړندي انسان و . هغه د سلطان د نشتوالي څخه ګټه پورته کړه او په یني چري کې یې دبغاوت تخم و شینده. هغه د ډیري پخواني مودې د تنخواګانو د کمښت مسئله یو ځل بیا را وسپړله اوپه نوو ځوانو سپاهیانو کې یې دبغاوت اور ته پوکې ورکړ. دا اور د ځنګل داور په څیر ډیر ژر هرې لورې ته خپور شو اوپه ډیر لږ وخت کې یې پوره سلطنت په خپلې لمن کې را ونغښت. دا د ۱۴۴۵ز کال پیښه ده.

سلیم پاشا د بغاوت په خپرولو کې ځکه ډیره اسانتیا پیدا شوه چې ابوجعفر دشلو کالو راهیسې ددې بغاوت ریښې هرې لورې ته ځغلولې وې. دسپاهیانو دې بغاوت عثمانی سلطنت یو ځل بیا ولړزاوه. نوي ځوان سلطان سخت په ویره کې ولوید. په ښار کې باغیانو بلوا ګانې جوړې کړې او د سترګو په رپ کې د اورنه خوشحاله او امن ناکه ښار د فساد او بلواګانو په واسطه په ویر او ویرانې بدل شو . هرې لورې ته د بلواکونکو ډلې ټپلې ګرزیدلې ، چور ، چپاول ، لوټمار او وژنه هرې لوې ته روانه وه او سرکاری ځایونه د اور په لمبو کې سوځیدل. سلطان محمد خان ددې حالاتو څخه ډیر غمژن شوې و ، په دې نه پوهیده چې په څه ډول دا بغاوت و ځپوي ، بهرام خان هم په ښار کې د منډو ترړو په واسطه نور ستومانه شوې معلومیده خو هغه و نه توانید ددې سازشونو سرغنه ترولکې لاندې راوړي. دښار کوتوال هم په هر ځاي کې پلټنه کوله ، خو دیوه لاس هم د بلواګرو دمشرانو پورې نه وررسیده. دا ځل د قاسم د لاسه هم څه پوره نه و. ځکه چې هغه دشاهي سراغ رسانۍ ددندې څخه لرې کړل شوې و . او دبله اړخه دمارسي بیلتون په ذهني توګه مفلوج کړې و .....

څو ورځې تیرې شوې اوبلواګرانو په ښار کې دخلکو د امنیت نه خوندي ژوند د دوزخ په څیر ګرزولې و ، په یني چري کې هم درز پیدا شوې و ، او عثماني سلطنت یو ځل بیا په بنسټیزه توګه د ګواښونو سره مخ و . د سلطنت امرآء یو ځل بیا د نوي سلطان دربار ته راغلل اویوځل بیا یې ترې د مشر سلطان مرادخان د بیرته راستنیدو غوښتنه وکړه ، دا ځل نوي سلطان ، قاسم بن هشام ته دادنده ورو سپارله...... خودا ځل دقاسم سره د خواجه خیرې په ځاي دهغه مشرورور طاهر بن هشام ملګرې شو . دسلطان محمد خان دحکم سره سم دا دواړه ورونه د ایدین په لور روان شول.

دا د جمعې مبارکه ورځ وه او خلک د ویرې او ترهې له لاسه په کورنو کې بند ناست و ، دښار په کوڅو کې دیني چري باغي ډلګیو ګشت کاوه ، کله به دیوې کوڅې څخه د خلکو ډله را ښکاره شوه ، تیرې به یې وورولې ، املاکو ته به یې اور واچاوه او کله به د بلې کوڅې څخه. بلواګرانو د ښار د کوتوال دفتر هم کلابند کړې و .

په حقیقت کې ددې ټولو کارونو پړې د سلیم پاشا په لاسو کې و ، په داسې حال کې چې هغه به په خپله ټوله ورځ د نوې ځوان سلطان ، سلطان محمد په دربار کې ناست و . هغه نه یوازې شاهي طبیب و بلکه د سلطنت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمايدينو کې يې هم ډير ښه نوم درلود . هغه ورځ چې سلطان محمد خان قاسم بن هشام د ايدين په لور ورليږه نو په هغه ورځ سليم پاشا هم ناست و . هغه ته دا خبر چې قاسم بن هشام د سلطان مرادخان ثاني په لور ورليږی تر څو هغه بيرته راستون شي ،د ډيرې انديښنې وړ و . خو د قاسم اودهغه د مشر ورور طاهر د ايدين په لور د ليږلو دخبر سره سم دهغه په سترګو کې دمکاری يوه څپه را پيدا شوه اوکله چې قاسم او ورور يې طاهر د ايدين په لور روان شول نو سليم پاشا سمدلاسه خپل لاس پوڅې را وبلل او هغوی ته يې حکم وکړ:

« قاسم بن هشام او طاهر بن هشام د اورنه څخه بيرون تللې دي ، تاسې دهغه دکور څارنه کوئ، هسې نه چې په ښار کې بلواګران او فتنه اچونکي دهغه کورنۍ ته کوم زيان ور ورسوي.» ددې خبرې سره دهغه په شونډو کې دمکارۍ نه ډکه خندا وه اوپه سترګو کې يې شيطانې نخا ځليده. هغه ددې بغاوت مشر و او د ابوجعفر نائب او بسپنه کونکې و . دهغه دغو پټو ګماشتو دهغه خبره ډيره ښه درک کړې وه. اود هغې د پلې کولو له پاره سمدلاسه دخپلو ځايو څخه پورته شول.

دسليم پاشا دحکم څخه يو ساعت وروسته د بلوا ګرانو يوه ډله چې نژدې پنځوسو کسانو ته رسيده ، شعارونه ورکول ، ځاې ځاې يې ويجاړوه او دقاسم د کور په لور ور روان و . دوې د يوه منظم پلان له مخې دلته را روان و . سليم پاشا خپل پخوانې دښمن قاسم ته سخت ټکان ورکول غوښتل. په دې وخت کې په ټول ښار کې داور اچولو پيښې او ورانې ويجاړې روان و نو که چيرې په همدې حالاتو کې هغه د قاسم په کور باندې يرغل راوړې نو په چا به شک کيږي ؟

کله چې د قاسم په کور کې ناستو خلکو په کوڅه کې شور و غوغا واوريده نو هغوې دخپل کور دروازې ددننه څخه و تړلې تر څو د بلواګرانو ډلې د تخريب له پاره کور ته را ننه نه وځې . دواړه کوچنيان علي او عمر بې له کومې ويرې دبام سر ته وختل. اوپه کوڅه کې يې موجوده بلواګران څارل. دقاسم زوړ پلار خپل پخوانې را ياد کړل او لوڅه توره يې په لاسو کې ونيوله او دخپلې ښځې ، نګور ، او کوچنيانو د خوندي ساتلو له پاره هملته د دروازې تر څنګ و دريد. دمارسی زړه خادمه هم په همدې کور کې ددوې سره يو ځاې اوسيدله.

بلواګران چې کله دروازې ته را ورسيدل نو سمدلاسه يې د دروازې په وهلو پيل وکړ ، دې دکار د هشام په اعصابو بد اغيز وکړ او په ذهن کې يې د نامعلومه خطرونو زنګونه اوريدل کيدل.هغه په زړه کې ويل چې کومه بده سانحه مخته راتلونکې ده. بلواګرانو اوس هم په پرلپسې توګه دروازه وهله. د طاهر ښځه په يوه منډه يوې کوټې ته ورغله او دطاهر غشې او کمان يې راواخستل او په يوې مورچې کې کيناتسه. دهشام ښځې او د قاسم د مور فکر دکوچنيانو په لور واوښت ،په يوه منډه يې بام ته ځان ورساوه او هغوې ته يې ورغږ کړ ، علی اوعمر اوس د سيل کولو په ځاې دويرې او خوف له لاسه د بام په يوه ځاې کې پټ ناست و . بلواګرانو دروازه په پرلپسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

توګه وهله او ویل یې ..... « دروازه پرانیزئ او که نه مونږ یې ماتوو .....» خو د زاړه هشام د درونډ اواز په اوریدو سره بلواګران خاموشه او شاته شول. هشام هغوي ته وویل:

«« غدارانو د دروازي په ماتولو سره تاسو خپل مرګ ته اواز کوئ ، کورته د راننوتلو تر مخه زر واري فکر وکړئ ، ځکه دلته ستاسي تر مخه د حجاز ستر اوماهر توره وهونکي هشام بن عدي ولاړ دي.

خو څو ثانیي وروسته په بلواګرانو کي دري څلور کسو نقاب پوښانو د هشام بن عدي دکور دروازه ماته کړه ، دهشام اعصابو نور ځواب ورکاوه .دهغه مخ د غصي اوقهر څخه تک سور اوختي و .او نیغ ولاړ و. په همدي وخت کي ددروازي یوه دړه را پریوته او دري نقاب پوښان دکور دننه را ننوتل. خو زوړ هشام لکه د اوسپني ددیوال په څیر دهغوي تر مخه ولاړ و. کله یې چي توره پورته کړه نو د ستوني څخه یې خالصه عربي لفظ الله اکبر را ووت. اوس نو حالات داسي و چي دغه زوړ هشام په ځانته ځان د دري څلورو کسانو بلواګرانو سره په جنګ کي ښکیل و. یوه ته هم دا مجال نه وه چي دکور دننه قدم واخلی. دقیصر جاسوسانو ته دا ډاګیزه شوه چي دغه وګړي په یواځي ځآن ددوي مقابله کوي اوددوي هڅي یې د ناکامۍ سره مخ کړي دي. ځکه د هشام یوي توري د بلواګرانو څلور توري تم کولي. په همدي وخت کي دکور دیوه سنګر څخه یو غنږیدونکي غشي راغي اودیوه نقاب پوښه په څټ کي ور ننښت. نقاب پوښه د غوایی په څیر لاندي راپریوت. په همدي وخت کي یو بل غشي هم راغي اوبل نقاب پوښه یې پري را څملاوه ، دهشام توره هم دومره تیزه وه چي د بلواګرانو دڅو کسو متې یې پري کړي وې، د اسمان ستړګو کتل چي دهشام ځواني بیرته راستنه شوي ده. سکیني هم د خپل ناست سنګر څخه یو یوکس په نښه کاوه اوغشي یې ویشتل. ددي کار څخه بلوایانو ته هلته په ډیوډۍ کي تم کیدل ستونزمن شول ، او قدم په قدم شاته روان شول. په دي کار سره د هشام همت او جرءت نور هم زیات شو، ورمخته شو او دیوه اوږود نقاب پوښه په سر یې توره را خلاصه کړه او دهغه سرېې پري پري کړ. همدا وګړي ددي ډلي د بلواګرانو مشر و. کله چي بلواګرانو دخپل مشر حالت وکوت نو په تیښته یې پیل وکړ او د سترګو په رپ کي یې هغه ځاي پریښود او و تښتیدل......اوس نو زاړه هشام خپله د وینو ډکه توره په لاسو کي نیولي وه او هملته په دروازه کي ولاړو. او بې زړه اوبي غیرته بلواګرانو پسي یې غږونه کول. نن هغه دخپلي توري د وهلو هغه هنر را ښکاره کاوه چي که چیري دهغه زامنو هغه کتلي واي نو نن به یې دهغه د فن د وهلو مهارت په خپله منلي واي.

خو لا تر اوسه پوري د بلواګرانو ګوښ دمنځه نه و تللي. هشام د را لویدلي دروازي هغه پله بیرته پورته کړه اوبیرته یې په همغه ځآي کي و نښلوله د کوم ځآیه چي را غورزیدلي وه. اودکور دروازه یې لکه د پخوا په شان بیرته د دکور د دننه څخه و تړله. تر اوسه پوري هشام پوره ډاډ من شوي نه و. په دي خاطر هغه د وخت د پیدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیدو سمدلاسه خپل ټول کوچنیان د ګاونډي کور ته بوتلل. ترڅو چې د بلواګرو د بیا یرغل څخه هغوي خوندي پاته شي. خو سکینې خپله مورچه پرې نه ښوده. هغې وویل:

« پلار جانه ! زه به ستا تر څنګ اوږه په اوږه ددښمن سره مقابله کوم. مونږ به مور ، کوچنیان او دغزاله خادمه هلته د ګاونډي کور ته یوسو »

په همدې وخت کې کوچنیان او د هشام ښځه دبام څخه لاندې را ښکته شوي و خو دهغوي مخونه د ویرې او دهشت څخه تک ژیړ شوي و. هشام ته دا ښه ښکاره نه شوه. عمر او علي ته یې مخ کړ او ورته یې وویل: « عمر او علي !..... د ویرې کولو اړتیا نه شته. ومو کتل چې ستاسې زوړ دادا خپل دښمنان څنګه و ځغلول. یاد ساتئ چې د زمري دیوې ورځې ژوند د ګیدړ دسلو کالو د ژوند څخه غوره دي.»

دا چې کوچنیانو ته به د خپل نیکه د خبرو څخه ډاډ ور په برخه شوي وي او کنه. خو لږه شیبه وروسته هغوي ټول د ګاونډي کور ته بوتلل شول. دهغوي په ګاونډ کې هم د یوه زوړ سالار کور و. که څه هم هغه زوړ سالار څه موده مخته مړ شوي و خو دهغه ښځه او یو زوي هملته اوسیدل. دهغوي په کور کې اوس د ښځو نه علاوه یو ملازم هم موجود و. هشام ورته په ډیره بیړه څه خبرې وکړې اود خپل اصطبل څخه یې یو آس دهغه په واک کې ورکړ او هغه یې کومې لورې ته ولیږه. په دې ټول وخت کې ددې ځاې کوڅې دخلکو څخه خالي وې. بلواګر ان تللي و خو دهغوي دبیرته راستنیدو ګواښ موجود و. که چیرې د ښار به بازارونو او کوڅو کې فساد ، بغاوت او د اورلګولو پیښې نه واې نو هشام به هم کومې لورې ته تللي و .خو په دې وخت کې د اورنه ښار د کربلا انځور وړاندې کاوه. په دې خاطر هشام هملته په خپل کور کې ددښمن سره دمقابلې کولو هوډ وکړ .

دبله اړخه ، کله چې سلیم پاشا ته خبر ورسید چې دقاسم او طاهر زاړه پلار د باغیانو پنځوس کسیزې ډلې ته په ځانته ځان ماتې ورکړې ده نو دقهراو غضبه سور شین کیده. هغه په خپلو باغیانو باندې سخت په قهر و ځکه هغه غوښتل د قاسم د نشتوالي څخه ډیره ګټه پورته کړي. هغه چې کله د ناکامۍ خبر واورید نو سمدستي را پورته شو اوخپله څیره یې پټه کړه او پخپله ددې شیطاني دندې د ترسره کولو له پاره را روان شو. دا ځل دهغه سره عام بلواګران نه و بلکه د یني چرې د فوځ ډیره ښه توره وهونکې یې له ځانه سره راوړې و. دوې ټول په اسونو سپاره ، دوې غوښتل چې په هره توګه چې شوني وې قاسم ته زیان ورسوي ، داس سپرو دغه ډله په ډیره ګړندۍ توګه د قاسم د کور په لور ولاړه.

لا تراوسه پورې هشام د پخوانی جنګ ستومانتیا نه وه لرې کړې چې د سلیم پاشا ډله یې د کور دروازو ته ور ورسیده او دروازه یې ور وهله. دروازه لاندې را پریوته او دوې ټول په یوه وار کورته ور ننوتل. هشام د پخوا په څیر هغوي ته هملته په ډیوډۍ کې ښه راغلاست وواېه...... اوسکینې هم دکمان څخه خپل غشي په پوره تیزۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ویشتل. خو دا ځل داسې بریښیده چې قسمت د زوړ هشام پر خلاف دې ، هغه په پوره میړانې سره ددې غدارانو مقابله وکړه ، دهغوې درې کسه سپاهیان یې دوزخ ته ور تیر کړل ، دسکینې د غشو د ویشتلو په واسطه هم څو کسه سپاهیان زخمیان شوي و، خو دسپاهیانو شمیره زیاته وه او د زوړ هشام مټو نور ځواب ورکاوه. بلاخره د هشام توره نوره د ګذار د تم کولو جوګه نه وه. او زوړ توره وهونکې عرب تر اخره پورې د جنګیدو وروسته په شهادت ورسید......

دهشام د راپرزیدو سره سم د سلیم پاشا دباغیانو ډله په ټول کور کې خپره شوه، تر دې وخته پورې پخپله سلیم پاشا روغ رمټ و. هغه په دې جنګ کې بلکل برخه نه وه اخستې. هغه هغې خونې ته چې سیکنه په کې په سنګر کې ناسته وه د ور ننوتلو څخه هم په ویره کې و ، ځکه په دې وخت کې سکینې بې بې هم د غشو ویشتل پرې ښودي و او توره یې په لاس کې اخستې وه او د کوټې ددروازې تر شا ولاړه وه. بلواګران په ویره ویره دهغې خونې ته ور ننوتل ، لمړی یو نقاب پوښه اوتر شا یې سلیم پاشا خپله توره په لاس کې نیولې وه او کمرې ته ور ننوت. هغه په ډیر احتیاط سره کمرې ته ور ننوتې و ...خو دهغه احتیاط دهغه په کار رانه غې ، ځکه سکینه لکه د وږې زمری په څیر د دروازې د شا څخه را ووتله اوپه یوه ناڅاپه یې په دې نقاب پوښانو باندې حمله وکړه. هغې په خپل لمړني ګذار سره د یوه نقاب پوښه کار ور ختم کړ او دیوې ماهرې تورې وهونکې په څیر په سلیم پاشا باندې حمله وکړه. سلیم پاشا دهغې د تورې وهلو دفن څخه په ویره کې لویدلې و ځکه هغه یوطبیب و ، په داسې حال کې چې سکینه د هشام ننګور او د طاهر ښځه وه. کله چې هغې د سکینې د تورې فن وکوت سمدلاسه شاته ولاړ خو پخوا ددې چې هغه شاته ولاړ شي او دسکینې د تورې څخه ځان خوندي کړي ، سکینې پرې د لیونۍ په څیر حمله راوړه. دسکینې توره د طبیب په لاسو ورپریوته اودهغه د لاس درې ګوتې یې پرې کړې او په لاندې فرش باندې یې ترې وغور ځولې. سلیم پاشا لکه د حلالې شوې وزې په څیر رمباړې وهلې او په داسې حال کې چې خپل لاس یې په تخرګ کې ننویستې و د کوټې یوه کونج ته ولاړ. اوس نو هغه ځانه سنبالاوه خو سکینه یې تر شاوه ، اما سکینې هغې ته و نه رسیده ځکه درې څلور کسو نقاب پوښانو په دغه میړنۍ او زړه ورې ښځې باندې دشا له اړخه حمله کړې وه ، سکینه و نه توانیده چې د څلورو واړو تورې له ځانه تم کړی په دې اساس سخته زخمی شوه ، دهغې دچپ اړخ اوږه پرې کړل شوې وه اوپه سر یې هم د تورو زخمونه و. یوناڅاپه یې د سترګو تر مخ اسمان و څرخید اوبې هوشه په زمکه راپریوته.

نقاب پوښان ددې میړنۍ ښځې څخه ډاډمن شول ، اوسمدلاسه دسلیم پاشا په لور ورغلل. ځکه سلیم پاشا د لاس د ګوتو د پریکیدو د درد څخه ډیر زیات نا ارامه و ،په همدې وخت کې نور حمله کونکې هم دې کوټې ته را ننوتل ، هغوې ټول کور لټولې و خو په کور کې یې ددې دواړو څخه بل څوک نه و موندلې. سلیم پاشا د همدې چغو او واویلاو په وخت کې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دومره ژر نور خلک چیرې تللاي شی ؟...... هغوې به همدلته دګاونډې په کور کې وي ، تاسو سمدستي د شاوخوا ګاونډیانو په کورنو باندې حمله وکړئ.....»

دسلیم پاشا خبره لا نه وه تکمیل شوې چې بیرون په کوڅه کې د اسونو د تاخت اوازونه پورته شول ، دوې سمدلاسه متوجه شول او د سلیم پاشا شپږم حس هم دخطر احساس کړې و ، هغه یوه لمحه ځنډ هم مناسب و نه ګاڼه او بیرون ته یی منډه کړه ....دهغه سپاهیان دهغه تر شاو .هغوې لا په کوڅه کې و چې د مخالفې لورې یی مخې ته داس سپرو یوه ډله راغله.

دا همغه خلک وچې د رابللو له پاره یی هشام دګاونډې نوکر ور استولې و ، دوې د اغا حسن سپاهیان و ، قاسم بن هشام دوست اغاحسن چې کله باغیان د قاسم دکور نه د وتلو په وخت کې و کتل نو سمدلاسه یی پر هغوې دحملې له پاره خپل آس را تاو کړ خو دسلیم پاشا سپاهیانو دهغوې سره دجنګ تاب نه درلود په دې خاطر هغوې ټولو خپلې لکۍ تاوې کړې او د سترګو په رپ کې دهغه ځایه و تښتیدل ...... اغا حسن تر ډیره پورې دهغوې پسې خپل آس و ځغلاوه او ډیر ژر یی د قاسم دپلار اودهغه د ورندار قاتلین را لاندې کړل اوپه ډیر کم وخت کې یی دهغوې ګڼ شمیر له منځه یوړل ...... خو .....

خوسلیم پاشا ..... دهغه ځایه وتلې و . ځکه هغه د ټولو دمخه بیرون راغلې و او دټولو نه مخته په خپل آس سپور شوې او تښتیدلې و ....

اغا حسن د بلواګرو د له منځه وړلو وروسته بیرته راستون شو خوزړه یی په زوره زوره درځیده ، او په ذهن کې یی ډول ډول خیالات را ګرځیدل .....هسې نه چې دښمن د قاسم کورنۍ ته زیان ور اړولې وي... په همدې فکرونو کې ډوب د قاسم کور ته راغې . خو زړه یی هملته په ډیوډۍ کې ټکان وخوړ ..... ځکه د قاسم پلار دخپلې تورې لاستې په خپل لاس کې نیولې و او په وینو کې لت پت پروت و . دهغه په څیرې کې اوس هم ډیر زیات رعب او دبدبه وه . دهغه چپ اوښې لورې ته د بلواګرو لاشونه پراته و و . دوې ټول هغه په خپله اودخپلې ننګور په کومک له منځه وړې و. په کور کې مرګونې خاموشي خپره وه او هرې لورې ته د وینو لیکې خپرې شوې وې ، اغا حسن په ډیره غمژنه توګه را مخته شو او د هشام لاش یی را پورته کړ ، اوس یی غوښتل چې دننه کوټو ته ورشي ،هغه ډاډمن شوې و چې دطاهر ټوله کورنۍ شهیدان کړل شوې دي ،خو کله چې کمرې ته ور ننوت نو دیوې ښځې لاش یی تر سترګو شو ، دهغې سر او اوږه زخمې وه ، دې باوقاره اومیړنۍ ښځې لا تراوسه خپله توره په لاس کې نیولې وه او پړمخ پرته وه . په دې خونه کې د یوه نقاب پوښه لاش هم پروت و . اوفرش ټول په وینو کې ډوب و . دا د اغاحسن له پاره ډیره ستره صدمه وه ، هغه په دې ډیر غمژن و چې ولې په وخت د خپل دوست قاسم دکورنۍ د خوندی کولو له پاره نه و رارسیدلې. دکور ټول سامانونه خواره واره پراته و او هرشې په وینو ککړ معلومیده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تر اوسه پورې د ګنګې په څير ولاړ و نه پوهيده چې څه وکړي، د هشام لاش يې په يوه تخت باندې کېښود او خپل ملګرو ته يې د ټول کور د لټون له پاره حکم وکړ.

په دې وخت کې يې ښځينه اواز تر غوږو شو. دا سې بريښيده چې دا به د سکينې اواز و. را منډه يې کړه او دسکينې په لور ورغې. داسې معلوميده چې هغه تر اوسه پورې ژوندۍ ده. هغه په بيړه هلته ور غې او پړمخه پرته ښځه يې را سمه کړه، دسکينې سترګې خلاصې شوې، هغه په هوش کې راغلې وه، کله يې چې اغا حسن وکوت نو په مړژواندي اواز يې څه وويل: اغا حسن ورته سمدلاسه وويل چې:

«اغاحسن يم....دقاسم دوست..... کوچنيان چيرې دي؟»

اوس نو د سکينې پر مخ باندې يوه عارفانه شانته خندا وه، هڅه يې وکړه چې خپل سر را پورته کړي، اغا حسن ور مخته شو اودهغه سر يې راپورته کړ اوپه خپل زنګون يې کېښود. اويوه عسکرته يې اواز وکړ تر څو اوبه راوړي.....سکينې ورته په حسرتناکه سترګو کتل، دهغېد شونډو څخه په ډېر کمزورې اواز سره څه راوتل. «تاسو دلته په راتلو کې ځنډ کړې......ژون...ژوندته مو خداې پاماني ويلې ده.....پلا...پلار جان شهيد شوې دې......هغه.... دډيرو نقاب پوښانو سره مقابله وکړه.....هغ...هغوې دوه.... دوه ځلې حمله وکړه.....ما.....دهغې..... سر... دار...... زخمې .....زخمې....»

دسکينې ساه خرابه شوې وه، داغا حسن ملګري اوبه راوړې، داغا حسن د اوبو پياله د سکينې په شونډو باندې کېښوده، څو څاڅکې اوبه د سکينې په خوله کې ور توې شوې خو څه نورې دخولې نه بيرون توې شولې، کله چې د اوبو څاڅکې د سکينې د ستونې څخه تير شول نو هغه يو ځل بيا په هوش کې راغله او ويې ويل: «زما ....کوچنيان.... کوچنيان .... راوړس.....هغوې چيرې دي...؟»

اغا حسن سمدلاسه عسکرو ته حکم وکړ چې د ګاونډې دکوره دهغې کوچنيان را ورسوي، پخپله يې هڅه کوله چې سکينې ته تسلي ورکړي.

«ميرنۍ ښځې! مونږ سپاهيان ستا ميړانې ته سلام کوو. ته انديښنه مه کوه، ته زخمي شوې يې. زه به دې همدا اوس د طبيب خونې ته ور ورسوم.»

خو دهغې په سترګو کې ناهيلې راپيدا شوې وه، او دخپل ژوندي پاته کيدو ټولې هيلې يې له لاسه ورکړې وې. د لږ ځنډ وروسته په يوې کوټې کې د قاسم د مور د ژړا اواز واوريدل شو، داسې ډاګيزه شوه چې د سکينې کوچنيان راغلي دي. داډير دردناکه حالات وو. عمر اوعلي ګم‌صم خونې ته را ننوتل، دهغوې مخونه لکه د ژيړ لرګې په څير ژيړ شوي و. عمر اوعلي د خپلې شهيدکيدونکې مور سره يو ځاې کيدل غوښتل، اغا حسن ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظر دلیدلو توان نه درلود ، کوچنیان خپلې مور ته راغلل او دخپلې مور په څنګ کې کیناستل. دقاسم مور هم په ژړا او واویلا کې کوټې ته را ننوتله. په همدې وخت کې اغاحسن خپلو عسکرو ته حکم وکړ:

« ځومره ژر چې شوني وې یوه ارامه بګۍ راوړئ ، تر څو زه دا ترټول ښه طبیب ته بوځم.»

خو اغا حسن ډیر هیلمن نه و. سپاهیانو د برق په څیر منډې وهلې ، سکینې چې کله خپل کوچنیان و کتل نود یو لاس د راپورته کیدو هڅه یې وکړه تر څو د هغوې په رخسارو یې را ښکاږي. خو ونه توانیده. دهغه پورته کړل شوې لاس را پریوت او هغه یو ځل بیا بې هوشه شوه.نن د قاسم په کور کې کربلا جوړه شوې وه. دمارسي خادمه هملته په دهلیز کې ناسته وه او ویر یې کاوه. د شاوخوا دګاونډیانو ښځې اونر هم همدلته را ټول شوي و ، دا ځل سکینه تر ډیره پورې بې هوشه پرته وه ، په همدې وخت کې سپاهیانو بګۍ راوړه ، اوبیا یې په ډیر کم وخت کې سکینه د ښار د طبیب سلیم پاشا ځاې ته ورسوله.

خو دسلیم پاشا مطب بند و. اغاحسن کوچوان ته حکم وکړ چې بګۍ د سلیم پاشا کور ته بوځي. په ښا ر کې د بغاوت په اساس کوڅې او بازارونه بند و. کوم کس نیم که په سترګو کیده هغه هم د ویرې او خوف له لاسه ناارامه معلومیده. بلاخره د سلیم پاشا کور راغې ، سلیم پاشا هملته په کور کې موجود و. خو دخپل زخم په اساس یې د دې ښځې دعلاج کولو نه انکار وکړ. اوس نو د اغا حسن سره د زور څخه دکار د اخستلو بله لاره نه وه. توره یې راوویسته او د سلیم پاشا خادم ته یې وویل:

« سمدلاسه طبیب را وبوله او کنه سپاهیان به کورته ور ننوځې او په زوره به یې راوړي. ته پوهیږې چې په ښار کې افراتفري او بغاوتونه خپاره دي ، سمدلاسه ولاړ شه اوزما د حکم تعمیل وکړه.»

خادم سمدلاسه منډه کړه ، په دې وخت کې سکینه هم په هوش کې راغلې وه. خو ساه یې ډیره خرابه او تیزه وه. دهغې سینې ټوپونه وهل.شاید چې هغه خپلې اخری ساه ګانې اخستې. اغا حسن چې د سکینې دا حال وکوت نو پخپله د سلیم پاشا کور ته ور ننوت خوسلیم پاشا بیرون ته را روان وو ،دهغه ښې لاس په یوې پټۍ تړل شوې و. او څیره یې د زیړ لرګي په څیر ژیړه شوې وه ،قدم یې ډیر سست او وجود یې کمزروې شوې و، خو داغا حسن په ګوابښنه باندې د هغې زخمې ښځې کتلو ته راغې ، اغاحسن هغه له ځآنه سره راواخست اوپه منډه منډه بې تر بګۍ پورې راوست. خو کله یې چې دسکینې مخ ته وکتل نو هوش یې والوت ،ځکه هغه ښځه چې دهغه د سترګو تر مخه وژل شوې وه ، بیرته راژوندۍ شوې اوغواړې دهغه په لاسو تداوي شي . دهغه پاته حواس هم له منځه تللي وو. هغه ته داسې ډاګیزه شوه چې مریضه نه بلکه مرګ دهغه سر ته رارسیدلې دې. دغې غیر متوقع او نا څآپې پیښې پر هغه سکته راوړې وه. هغه په ډیر غور سره د سکینې مخ ته کتل په همدې وخت کې دسکینې پټې سترګې هم و غوړیدې اوپه سلیم پاشا ور ونښتې. که څه هم د حملې په وخت کې سلیم پاشا په خپل مخ باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نقاب ترلې و خوبیا هم دهغه دسترګو د لیدلو وروسته ساه ورکونکې سکینی ډیره زیاته حیرانه شوه. هغې هڅه وکړه چې خپلې سترګې پوره پرانزي، لاس یې راپورته کړ او غوښتل یې دسلیم پاشا په لور د اشارې کولو په ترڅ کې څه ووایي. خو په هغې د مرګي څپه راغله او هملته یې ساه ورکړه.

د اغا حسن له پاره دا یوه عجیبه معما وه ، هغه ته داسې څرګنده شوه چې سکینې په خپل اخري وخت کې غوښتل سلیم پاشا طبیب ته څه ووايي. خو هغه په دې نه و پوه شوې چې سکینې طبیب پیژندلې و ، کله چې سکینې خپله اخري ساه اخسته نو داغاحسن د سیني څخه یخ تپ راووت ، هغه ډیر غمژن او پریشانه و ، دهمدې پریشانې په وخت کې هغه دسلیم پاشا حالت ته متوجه نه شو ، سپاهیانو ته یې د سکینی بی بی د لاش د وړلو حکم وکړ او په خپله یې دغم څخه سر ښکته کړې و او د هغوې تر شا روان و.

هغه وخت چې قاسم اوطاهر بیرته راستانه شول نود هغوې دخوشحالۍ نړۍ لوټ شوې وه،دهغوې خوشحاله کورنۍ په غم اوتیارو بدله شوې وه ، دهغوې میرنې او بهادر پلار د منونو خاورو لاندې ښخ پروت و او د طاهر د ژوند اودهغه دغم او خوشحالیو ملګرې سکینه هم په هدیره کې خاموشه پرته وه ، عمر اوعلي د خپلې مور او نیکه په غم کې په ژړا ګانو باندې ځانونه بلمنګه کړي و . د قاسم اوطاهر له پاره دا ټکان د زغم وړ نه و ، دوې دواړه د سلطان مرادخان ثاني دبیرته راوستلو له پاره ایدین ته تللي و. هغوې هملته سلطان ته د بغاوت کونکو یو انځور وړاندې کړ اودهمدې انځور د وړاندې کولو وروسته سلطان یوځل بیا هوډ وکړ چې بیرته اورنه ته راستون شي، هغوې خو په دې وتوانیدل چې سلطان دعزلت د ګوښه ناستې څخه رابیرون کړي اوبیرته یې له ځانه سره اورنه ته راوړي خو اوس دغم دزیادښت له امله دوې په خپله د عزلت ګوښې ته تلونکې و.

د قاسم د ذهن څخه د غم وریځې ولاړې خو د انتقام او بدلې اخستو احساس یې په زړه کې را و ټوکید ،هغه غوښتل په هر حال دخپل پلار او ورندار تر وژونکو پورې ځانونه ور رسوي. اغا حسن ورته ددې پیښې په اړه ټول هغه څه چې یې کتلې وي په تفصیل سره وویل ، هغه دګاونډیانو څخه هم د هرې خبرې پوښتنه کړې وه ، دهغه مور او دمارسي خادمې هم ورته د پیښې په اړه تفصیل ویلې و . او ورته یې ډاګیزه کړې وه چې حمله کونکو نقابونه اغوستې و . خو معلومه نه وه چې ولې دقاسم په زړه کې کومه خبره زوړنده پاته ده. هغه ته اغا حسن ویلې و چې دهغه ورندار د سختې زخمېکیدو په وخت کې د حمله کونکو دسردار ګوتې پرې کړې وې ، اغا حسن ورته دا هم ویلي و چې طبیب سلیم پاشا دهغه د ورندار په تداوۍ کې د غفلت او سستۍ نه کار اخستې و خو اغاحسن ورته دسلیم پاشا د طبیعت او د لاس د زخمي کیدو په اړه خبره کول مناسب و نه ګڼل. هغه په دې شک کې و چې د شهزاده علاوالدین او سلیم پاشا تر منځه څه پخوانې پټو اړیکي شتون درلود. هغه اوس شپه او ورځ په همدې فکرونو کې ډوب پاته و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلطان د راتلو وروسته په اورنه کې بغاوت تر کنترول لاندې راغې ، سلطان د راتلو سره سم دبغاوت کونکو سترو سترو کسانو ته د مرګ سزا ورکړه او یو زیات شمیر نامسؤله افسران یې په ځندانو کې واچول. تر څنګ یې د ینې چرې ګڼ شمیر سپاهیان یې د بغاوت او ارتداد په خاطر له منځه یوړل.په دې کارو سره اورنه یوځل بیا د امن اوسکون ښار و ګرزید. خو لا تر اوسه سلطان د بغاوت جرړې نه وې پیدا کړې. سلیم پاشا تر اوسه پورې ژوندې و او دهغه لاس تر اوسه پورې تړلې و .دهغه د ښې لاس درې ګوتې پرې کړل شوې وې ، په دې خاطر یې لا تر اوسه روغتیا نه وه موندلې.

سلطان څو ورځې وروسته قاسم را وغوښت. او د قاسم د کورنۍ په دغه ډول وژلو یې د زړه له کومې افسوس ښکاره کړ او هغه ته یې حکم وکړ چې د بغاوت اصلي جرړې راپیدا کړي. قاسم پخپله هم همدا غوښتل چې هغه ته سرکاري اختیارات ور په برخه شي تر څو په ازادۍ سره خپل دښمنان و لټوي ، اوس نو هغه یو ځل بیا سرکاري سراغ رسان ګرزیدلې و ، دا ځل بهرام خان او دهغه ټوله اداره دده تر کنترول اوحکم لاندې و ه. په محل کې لرې کړل شوي سلطان محمد هم دقاسم سره خپله خواږي څرګنده کړه . اوهغه ته یې دخپله اړخه د هر ډول بسپنې اوکومک ډاډ ورکړ.

ددې پیښې څخه یویشت ورځې وروسته قاسم دیوې په زړه پورې پیښې سره مخ شو ، هغه د اورنه بازار د اهنګرانو کوڅې څخه تیریده چې د اربان سره مخ شو ، دا داورنه د بازار یوه تنګه کوڅه وه چې اهنګرانو اونجارانو په کې کار کاوه ، په دې بازار کې تورې ، نیزې ، کمانونهه او نور جنګي وسایل هم جوړیدل او پلورل کیدل. قاسم په لمړي نظر سره اربان وپیژانده. اربان هم چې قاسم وکوت نو ورغاړیوت. قاسم تر هر څه دمخه د اربان څخه ښښنه و غوښته چې دخپلو زیاتو مصروفیاتو په واسطه یې و نه شوکولاې دهغه سره خپله ژمنه پوره کړي خو تر څنګ یې د اربان څخه هم وپوښتل چې هغه په اورنه کې په کومو کارونو باندې مشغول دې ؟او چیرې اوسیږي ؟ اربان په ورته په خندا ځواب ورکړ او ورته یې وویل:

« زه خو په همدې بازار کې دیوه ستر اهنګر سره کار کوم. او همدلته د اورنه په یوې محلې کې اوسیږم» قاسم په دې ښه پوهیده چې اربان یو بې ضرر ه انسان دې خوبیا هم یو اروپایی اوعیسوي نژاده وګړې دې نو په دې خاطر یې پرې څه شک کیده . هغه غوښتل د اربان څخه لږ څه نور هم وپوښتي خو په دې وخت کې اربان په خپله خبرې پیل کړې او ویې ویل:

« درونده دوسته ! ... ته به زما په خبرو ډیر حیران پاته شي او خوشحاله به هم شې چې ما اسلام منلې دې او دبغاوت په ورځو کې چې کله زه په خپل کور کې بند پاته و م نو ما دقران کریم دلوست هڅه هم کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ډېره حيرانونکې ده ......تا اسلام قبول کړې دې ؟.... اوس خو ته نه يوازې زما دوست يې بلکه مسلمان ورور مې هم يې ...... خو په تاکې دا بدلون څنګه راغې ؟ اودا چا په کومک درکې راغې ؟ ...

د قاسم په خبرو کې ريښتيا هم حيرانتيا وه خو کله چې اربان ورته دخپل مهربان نوم ووايه نوقاسم دحيرانتيا څخه يو ټکان وخوړ ځکه چې اربان ورته وويل:

« په ما کې دا بدلون زما د وريرو مريم اوحميرا په مهربانۍ سره راغلې دې ، زما دا وريرې ډېرې مهربانه دي ،هغوې پخپله هم اودهغو پلار عباس هم نوي مسلمانان دي ،مونږ ټول غواړو قرانکريم ولولو ،اوس مونږ دخپلو ځانو له پاره يو استاد هم نيولې دې ،ته خو کله زمونږ کور ته راشه.....»

قاسم ته دا خبره داسې ښکاره شوه لکه يو ناڅاپه چې په هوا کې الوتې وي، د ډېرې حيرانتيا له وجهې يې دخولې څخه خبره نه راوتله. ځکه هغه عباس ، حميرا او مريم درې واړه پيژندل ، بلکه دهغوې نومونه هم قاسم ايښودي و. هغه به د بوسنيا هغه شهزادګۍ څنګه له ياده ويستلې وې چې په همغه لمړۍ ورځ يې د ينې چرې د پنځه زره کسيز فوځ دسالار سره ټکر کړې و. هغه په دې هم حيران و چې هغوې څنګه او څه ډول دلته اورنه ته رارسيدلې دي. اوبيا د اربان سره يوځاې دوې ټول په يوه محله کې اوسيږي دهغه سترګې دحيرانتيا څخه خلاصې پاته شوې وې اوپخپلې بې علمۍ يې افسوس کاوه. هغه اربان له ځآنه سره واخست او په يوه قهوه ځاې کې ورسره کيناست او تر ډيره پورې يې ددې بوسنيايي نوو مسلمانانو په اړه ورسره خبرې کولې. اربان ورته وويل چې هغه د سلطان او د مسلمانو عسکرو له پاره يو منجنيق شکله توپ جوړوی اوتر څنګ يې غواړي دسلطان سره ووينې. دقاسم له پاره دا ټولې خبرې نوې اوحيرانونکې وې ،هغه داربان سره ژمنه وکړه چې سبا به يې دسلطان سره د کتلو له پاره محل ته وړی. هغه د اربان څخه دهغه د اوسيدو د ځاې ادرس هم واخست. اوپه دې ژمنه يې ترې رخصت واخست چې هغه به نيغ په نيغه سلطانی قصر ته ورځې او د اربان د نوې توپ د جوړښت په اړه به ورسره خبرې کوې. ترڅنګ به يې سبا د اربان له پاره دسلطان سره د کتلو وخت هم وغواړی. د يوې اوږدې ليدنې وروسته هغه داربان څخه رخصت واخست او دسلطاني قصر په لور روان شو.

قاسم سلطان ته د اربان په اړه معلومات ورکړ اودهغه د نوي ايجاد په اړه يې هم ورته تفصيلی معلومات ورکړل. سلطان ډير زيات خوشحاله شو او په پوره شوق سره يې د اربان سره د کتلو وخت ورکړ. قاسم ترې د سبا له پاره وخت غوښته خو سلطان دسبا پورې صبر ونه کړ ، قاسم يې له ځانه سره ستون کړ او د هغه څخه يې د اربان پوره پته او ادرس واخست او خپل سرکاري ملازمين يې دهغه د باعزته راوستلو په خاطر دهغه پسې ور واستول. قاسم داربان په اړه سلطان ته هر څه ويلي و. خو دبوسنيايي شهزادګۍ اوعباس په اړه يې ورته هيڅ و نه ويل. معلومه نه ده چې قاسم به په دې اړه دکوم مصلحت څخه کار اخست. قاسم د سلطان دهدايت په اساس هملته په محل کې پاته شو او داربان د راتلو انتظار يې پيل کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیر لږ وخت وروسته ستر اهنګر اربان په پوره درنښت سره د سلطان په خدمت کې حاضر کړل شو . دا سلطان خاص دیوان ځاې و . او په دې ځآې کې د سلطان تر څنګ دغه ستر اهنګر او قاسم ناست و . اربان د دې ناڅاپی راتلو په اساس تر یوه ځایه حیران و خو اندیښمن نه و . سلطان د دې اهنګر د ښه راغلاست له پاره د خپله ځایه پورته شو ، په دې کار سره د اهنګر اربان په سترګو کې یو ځل بیا حیرانتیا را وځلیده . ځکه هغه به کله کله د قسطنطنیې د قیصر په دربار کې حاضریده خو د مسلمانانو د سلطان په کتلو سره د هغه د زړه څرنګوالې بدل شوې و . هغه په دې فکر کې شو چې ایا پادشاه د پادشاهانو پرته د نورو عادي خلکو د استقبال له پاره هم را ولاړیږي. خو هغه په دې نه پوهیده چې سلطان مراد خان ثاني یو درویش صفته انسان دې ، اربان پخپله هم یو درویش صفته او فلسفي انسان و . په همدې خاطر یې د سلطان په خندا کې د خپل ځان له پاره د خپلولۍ څپې وکتلې ، سلطان د اربان سره د خبرو په وخت کې وویل: « مونږ د خپل درونډ میلمه څخه ناخوالي یو .... ځکه چې د قسطنطیه ستر اهنګر د نژدې څلورو میاشتو را هیسې دلته په اورنه کې میشت دې خو زمونږ سره یې د کتلو له پاره زحمت نه دې ویستلې .»

خو اربان ورته په عجیبه توګه ځواب ورکړ . هغه ورته وویل:

« مونږ په سلطاني ذوق ډیر ښه پوهیږو ......د خانه بدوشو کوم پادشاه نه وي چې مونږ یې په خدمت کې حاضر شوې وې ... زه د ظلم څخه کرکه لرم ، نو زه د ظلم د له منځه وړلو په خاطر د اسلامي فوځ له پاره یوه تاریخ جوړونکې وسله جوړوم . خو فقیر د هغو انعاماتو او اکراماتو څخه چې د سلطان لخوا دا ډول فنکارانو ته ورکول کیږي بې پرواه دې .»

د سلطان له پاره دا ډول خبرې چې په هغې کې یو ډول معنویت و ډیرې په زړه پورې ښکاره شوې ، که څه هم هغه د یوه اجنبي او ناپیژندل شوې انسان له اړخه وې خو سلطان یو درویش صفته انسان و او د هغه هیڅ خبره یې هم بده وا نه خستله . خو په نرۍ شانته خندا کې یې وویل:

« مونږ پوهیږو چې شاهي انعامات د داسې ستر اهنګر د فن قیمت نه شي ګرزیداې ،خو بیا هم شاهي انعامات د ظل سبحاني له اړخه یوه عطیه ده چې باید په فخر سره ومنل شي .»

خو دا ځل هم سلطان ته د یوه ریښتوني درویش ځواب اوریدل ور په غاړه و .

« درونده سلطانه ! انعام خو به مونږ تاته درکوو . او په حقیقت کې همدا زمونږ انعام باید تر څو چې دنیا اباده وي د ظل سبحاني له اړخه یوه عطیه وګڼله شي . هغه هیرې او جواهرات چې سلطان یې داسې یوه فنکار ته بخشش کوې یوازې څو میاشتې او یا څو کاله دوام کولې شی ، خو هغه انعام چې مونږ یې عثماني سلطنت ته ور ښښو په زرګونو کاله د عثماني سلطنت له پاره د ویاړ او عزت سبب ګرځي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دسلطان په سترګو کې داهنګر له پاره د تحسين او ستاينې احساسات را پيدا شوي و . دهغه په مخ باندې دسلطاني قهر و غضب نښې بلکل له منځه تللې وې، هغه ورمخته شو او د اربان په اوږه يې لاس کېښود او ورته يې وويل:

« واي قسمته !.... مونږ د عثماني سلطنت له پاره د معزز ميلمه انعام د سر په سترګو منو. مونږ دا منو چې مونږ خپل دربار ته ددومره ستر اهنګر د رابللو غلطي کړې ده ، حق دا و چې مونږ ددې ستر فنکار د فن د ستايلې اوارزښت له پاره دهغه حضور ته ورغلي واې. پر مونږ ستاسې خبرې ډيرې ښې و لګيدې. ترڅنګ يې مونږ ستا د توپ د جوړولو په اړه هم اوريدلي دي ، خو مونږ غواړو چې تاسې دا نوي وسله د عثماني سلطنت دخزانې په بسپنه جوړه کړئ. مونږ به همدا نن د يوې سترې کار خانې د جوړولو حکم ورکړو ترڅو په هغې کې ستاسې د څارنې لاندې هر ډول فوځي سازو سامان جوړ کړل شي.

دقاسم له پاره داربان اوسلطان تر منځ خبرې په زړه پورې هم وې او مزه يې هم ترې اخسته. هغه د اربان په جرء ت باندې هم حيران و او د سلطان په فياضۍ باندې هم. خو هغه تر اوسه پورې ددې خبرو څخه مزه او خوند اخسته چې شاهي دروازه چې راغې او دده ټول حواس يې رابيداره کړل. ځکه چې شاهي دروازه چې پادشاه ته د شاهي ادابو د په ځاې کولو وروسته وويل:

« درونده سلطانه ! سليم پاشا طبيب د ډيرې مودې د ناروغتيا وروسته غواړې ستاسې حضور کې باريابه شي.»

دقاسم له پاره د طبيب پاشا نوم اوريدل يو ډول احساساتي پيغام و. ځکه دا همغه شخص و چې په خپل وخت يې دهغه د ورندار دعلاج کولو څخه ډډه کړې وه. خو هغه ته دا ډاګيزه نه وه چې هغه د څه وخته راهيسې عليل او ناروغه شوې دې او کله يې روغتيا پيدا کړې ده. خو ده هم دڅو ورځو راهيسې دسليم پاشا شکل اوقواره نه وه کتلې. خو اوس چې دربان د سليم پاشا نوم واخست نو د قاسم شپږم حس را ژوندې شو ، هغه د يو ځل بيا شاهي سراغ رسان کيدو وروسته دا عملي حکمت خپل کړې و چې هغه به يو وخت ددې وګړې څلور خواوې معلومولې ، خو نن په ناڅاپي توګه سليم پاشا پخپله دهغه مخې ته راغلې و .

کله چې سليم پاشا خاص ديوان ته را ننوت نو د ادب له مخې يې سر ټيټ کړې و ، دسلطان مخې ته په رسيدو سره يې سر اوملا دواړه ټيټ کړل. خو کله يې چې سر راپورته کړ نو سترګې يې په قاسم بن هشام باندې و نښتې ، دقاسم په ليدلو يې زمکه د پښو څخه و تښتيده ، پښې يې په لړزيدو شوې او نژدې و چې په فرش باندې را پريوځي. سلطان او اربان دهغه دغه ډول حرکت ته په پوره حيرانتيا سره کتل.

دسليم پاشا د څيرې رنګ اوښت را اوښت. او په غير ارادي توګه يې خپل زخمي لاس چې په پټۍ يې تړلې و دخپلې چپنې لاندې پټاوه. دهمدې حرکت له مخې دهغه بد قسمتي پيل شوه. ځکه دقاسم له پاره دهغه لاس ډير

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهمیت درلود. قاسم ډیر زیات په دې حیران وو چې د یوه نه جنګیدونکي طبیب لاس څنګه اوڅه ډول زخمي شوې دې؟ دهغه په ذهن کې دخپلې ورندار اخري جملې ګرزیدلې چې اغا حسن ته یې ویلې و: دهغه ورندار د روح ورکولو په وخت کې ویلې وو .... چې هغې د نقاب پوشاونو سردار زخمي کړې دې ..... دا چې ولې هغه ته د سلیم پاشا د زخمي لاس د کتلو وروسته دا جمله را یاده شوه ،اودهغه دماغ یې په حرکت راوست او او دبدن ویښتان یې پورته ودریدل. هغه ته دخپلې ورندار د وفات په وخت کې اغا حسن ته کړې خبرې په پوره ډول په یاد وې. ځکه کله چې هغې سلیم پاشا زخمی لاس وکوت نو هغې غوښتل په اشارې سره سلیم پاشا او اغاحسن ته څه ووایي. ... قاسم ته داسې احساسیدله چې ورندار یې په اخري وخت کې سلیم پاشا پیژندلې وی اودهغه په لور یې په ګوته اشاره کړې وې. اوس نودقاسم د ملا په هډوکو کې یو قسم برق راپیدا شوې و ، دهغه دماغ تر ډیر زیات فشار لاندې و او جاملې یې سره ورغلې وې. ځکه چې هغه یو په بل پسې ډیرې کړې یو دبل سره یو ځاې کولې. ځکه دهغه په ذهن کې دا خبره وه چې سلیم پاشا په اخري وخت کې دهغې ښځې د کتلو څخه انکار کړې و. قاسم په دې فکر کې شو چې هغه به همغه وخت و چې طبیب په خپلو زخمونو پټۍ ایښودلې. هغه په دې ډاډمن شوې و چې سلیم پاشا دهغه دکورنۍ اصلي قاتل دې خو دسلطان خبرو د هغه دفکرونو ځپې خپل ځان ته متوجه کړې وې ، سلطان سلیم پاشا ته وویلې:

« درونده طبیبه ! په مونږ ، د شاهي ادابو دغه طریقه چې تا وکړه ، ښه و نه لګیده. مونږ رکوع او سجود یوائې اویوائې د الله تعالي حق ګڼو ، خو په هر حال مونږ ستا د ناروغتیا په اړه افسوس کوو ، مونږ وکتل چې ستا په لاس باندې پټۍ تړلې ده ، داسې بریښې چې ستا د لاس ګوتې زخمي شوې دې.....ددښمنانو په برخه دې وې پرې شوې خو به نه وې ؟اوریدلې مې دې چې تاسې هم دبغاوت په ورځو کې دکومې پیښې سره مخ شوي واست.»

دبغاوت په ورځو کې د سلیم پاشا نوم اخستل د قاسم له پاره یوه بله کړۍ وه ، ځکه ددې نه دا ډاګیزه کیده چې دسلیم پاشا زخم دهمغې ورځو زخم دې چې دهغه ورندار او پلار په کې شهیدان شوي و. اوبیا کله چې سلیم پاشا دسلطان دخبرې ځواب ووایه نو دقاسم شک په یقین بدل شو. ځکه د طبیب ځواب ډیر غیر معقول اود عقل نه لرې معلومیده. سلیم پاشا ورته وویل:

« درونده سلطانه ! ....زه د شاهي ادابو څخه نا واقفه ، په خپل دغه کړچار باندې ډیر زیات شرمساره یم.....دورند سلطان زما د زخمي لاس په اړه و پوښتل....زما دا لاس ، دیوې نسخې د تیارولو په وخت کې په تیزابو کې و سوځید او له منځه ولاړ. همدا علت دې چې زه د څو ورځو راهیسې په کټ کې پروت یم.»

دطبیب خبره په دې خاطر معقوله نه بریښیده چې دهغې دپټې څخه دا ډاګیزیده چې دهغه د لاس ګوتې پرې شوې دي. اوتر څنګ یې دا خبره هم وه چې په تیزابو د ناڅاپې لاس ککړیدو څخه دومره زیان لاس ته نه رسیږي ، طبیب په محل کې ناست یوه پادشاه ته دا دوکه او فریب ورکولې شو خو دقاسم په څیر ذهین دماغ ته یې فریب

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شو ورکولې. په همدې وخت کې قاسم ته يو خيال اوفکر راغې ، په دې خاطر يې دسلطان په دربار کې په پوره ادب سره وړانديز وکړ:

«درونده سلطانه ! په ډير احتياط سره يوه خبره کول غواړم »

سلطان د قاسم په لور مخ کړ او د سر په خوزولو سره يې د خبرو کولو اجازه ورکړه. قاسم ورته بيا وويل:

« درونده سلطانه ! دحيرانتيا خبره ده ...... شاهي سراغ رسان ته د يوه ځايه درې پرې کړل شوې ګوتې تر لاسه شوي دي چې مونږ د پلټنې له پاره په مشک و کافورو او قدرتي واوره کې خوندي ساتلي دي... که چيرې شوخي يې و نه ګڼئ نوزه دا ويل غواړم چې طبيب سليم پاشا د معظم سلطان څخه کومه خبره پټول غواړي....»

قاسم خبرې کولې او دسليم پاشا پښې د ويرې څخه په لړزه وې ، قاسم چې کله ددرې پرېکړل شوو ګوتو خبره وکړه نو د سليم پاشا راز يې را وسپړود. دهغه مخ د خزان شوي پاڼې په څير زيړ ګرځيدلی و، او د پادشاه سترګو ته دکتلو په ځاې يې زمکې ته په کتلو پيل وکړ.دهغه ټول دغه حرکتونه د سلطان له پاره ډير حيرانونکې و ....په همدې خاطر سلطان په لوړ اواز ورته وويل:

« طبيبه !..... پښې دې ولې لړزيږي...؟داسې برېښې چې ته هم دهغو دريو ګوتو سره کوم تړاو لرې ؟»

دسلطان خبرو دسليم پاشا هغه پاته توان هم له منځه يوړ. په همدې وخت کې قاسم يو ځل بيا وويل:

« درونده سلطانه !ماته دغه دربواړه پريکړل شوې ګوتې په خپل کور کې تر لاسه شوې دي ، اوزما ورندار دخپل مرګ نه څو لمحې مخته ويلي و چې هغې دحمله کونکو سردار زخمي کړې و. خو درونده سلطانه ، دا ضروري نه ده چې دا ګوتې دې حتما د طبيب سليم پاشا ګوتې وي.»

قاسم دغه اخري خبره قصدا لږ څه په زوره وويله. اوس نو هغه په سليم پاشا باندې نيغ په نيغه خپل شک څرګند کړې و. دسليم پاشا حالت هم هره ګړی خرابيده. ژبه يې ګونګه شوه ، قاسم چې ښکار په جال کې وکوت نو سمدلاسه يې وويل:

« درونده سلطانه !..... د پټې محکمې ماهرينو ددې پريکړل شوو ګوتو او د سليم پاشا د لاس د نورو ګوتو د کتلو وروسته په اسانۍ سره ويلاې شي چې ايا دا ګوتې دسليم پاشا دي او که د بل چا.......»

دقاسم خبرې لا په پوره ډول پاې ته نه وې رسيدلې چې په همدې شاهي خونه کې يوه په زړه پورې پيښه رامنځته شوه. کله چې سليم پاشا خپل ځان په جال کې را ښکيل وکوت نو د برق په څير يې خپل چپ لاس د چپنې لاندې ور ننويست او يو تيز ځليدونکې خنجر يې ترې را وويست. اوپه سلطان مرادخان ثاني باندې يې حمله وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیره زیاته ممکنه وه چې دهغه ددغې ناڅاپې حملې په واسطه دسلطان ګیډه څیرې کړل شوې وې. خو په همدې وخت کې اربان یو عجیبه حرکت وکړ او د برق په څیر د سلطان مخې ته و درید. د سلیم پاشا خنجر د اربان تر پښتیو پورې ورسید خو سلطان ددې حملې څخه خوندي پاتې شو.

همدومره مهلت کافي و ، قاسم سمدلاسه خپله توره بې نیامه کړه او مخته راغې او دسلیم پاشا په څټ یې ور کیښوده. سلطان هم په لوړ اواز سره دروازه چې را وباله ، دروازه چې هم خپل توره را وویسته او په یوه منډه دننه راننوت ، سلیم پاشا بې وسه کړل شوې و خو په اخر کې یې تر ټول زیات حیرانونکې عمل انجام کړ ،خپل خنجر یې د اربان د پښتیو څخه را وویست او په خپله ګیډه کی یې ور ننویست. دهغه رازونه راډاګیزه شوي و اوهغه ته نور ژوندي پاته کیدل شوني نه و ، په دې خاطر یې ځان وواژه.

بله ورځ د غدار سلیم پاشا لاش د ښار په لویه څلورلارې کې په چپه را ځوړند کړل شوې و، تر څنګ یې په یوې کوچنۍ ستنه یو شاهي اعلان هم را ځوړند شوې و چې په هغې کې دغدار سلیم پاشا ټول کړچار ثبت شوې و. قاسم خپله بدله اخستې وه اودهغه تر ټولو ستر دښمن او د هغه په کور د حمله کونکو نقاب پوښانو سردار ، دقیصر خطرناکه جاسوس خپل انجام ته ور رسیدلې و. قاسم نن ډیره خوشحاله و او دهمدې خوشحالۍ په حالت کې د اربان دکور په لور ولاړ. هغه غوښتل اوس دخپلو بوسنیایي میلمنو پوښتنه وکړي. خو په حقیقت کې دهغه په زړه کې یو نامعلوم غل پټ شوې و. داسې بریښیده چې هغه به د بوسنیایي شهزادګۍ د کتلو غلا وی. کله چې د اربان دروازې ته ورسید نو ډیر زیات احساساتي معلومیده. په لړزیدلې لاس یې ددې ښکلې کور دروازه ور وهله او هملته یې لږه شیبه انتظار وکړ.

څو لمحې وروسته ،کله چې دروازه پرانستل شوه نو د احساساتو په بهیر کې وچ کلک و درید. ځکه دهغه تر مخه د بوسینا شهزادګۍ ولاړه وه . قاسم دا هیله هم نه درلوده چې شهزادګۍ حمیرا دې پخپله ددروازې دپرانستلو له پاره دلته راشي. هغه حیران و ، خو شهزادګۍ حمیرا دهغه څخه زیاته حیرانه ولاړه وه ځکه هغې ته دخپلو خوبونو شهزاده په ډیره نا څاپې توګه په مخکې ولاړ و. شهزادګۍ په خلاصو سترګو د قاسم خندانه او دخوشحالیو نه ډکه څیره کتله ، هغې په دواړو لاسونو د دروازې دواړه پلې را پرانستې خو خوله یې د سکتې د حالت په څیر وازه پاته وه. دقاسم دغسې ناڅاپې را تلل د کومې معجزې څخه کم نه و. هغې فکر کاوه چې دمسلمانیدو نه وروسته یې خپله لمړنۍ دعا قبوله تر سترګو شوه. ځکه هغې د مسلمانیدو وروسته دخپل خداې نه د قاسم سره د بیا کتلو دعا کړې وه. او نن قاسم پخپله دهغې تر مخه ولاړ و.

کله چې ددواړو اړخونو حیرانتیاوې خپل اخري حد ته ورسیدې نودواړو کتونکو یو بله ته په ډیره په زړه پورې توګه وخندل او بیا شهزادګۍ د قاسم څخه د پوښتنې پرته ، قاسم ته د دننه راننوتلو ست وکړ او پخپله په یوه منډه ولاړه او عباس او مریم یې د قاسم د ناڅاپې راتلو څخه خبر کړل. په دې وخت کې اربان په کور کې نه و خو دوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريې واړه قاسم په خپلو لاسو کې واخست ، دقاسم په راتلو سره د شهزادګۍ کور څلور ځله روښانه شو . هغه ولاړه او په يوه ځآې کې کيناسته ، عباس د احساساتو او خوشحاليونه په ډک اولړزانده اواز وويل:

« حميرا لوري !وګوره !..... ستا زلمې په خپله راغې ، زه ښه پوهيږم چې تا ته دهمغې لمرۍ ورځې څخه د قاسم سره مينه پيدا شوې ده ،نو اوس چيرې پټيږې ؟»

د حميرا څيره د حيا اوشرم څخه د انارو د ګل په څير و ګرزيده . سمدستي پورته شوه او دننه ولاړه . خو عباس هغه د لاسه و نيوله « لوري ! ځې چيرې ؟ همدلته کينه ، دومره موده وروسته قاسم يوځل بيا زمونږ کورته را اغلې دې اوته ترې تښتې ؟ خوشبوی او محبت نه پټيږې ، ته خو دا هم نه منې چې ته دلته اورنه ته د قاسم له پاره راغلې يې .
«

حميرا د شرم څخه ويلې کيده . اوعباس يې لاس کلک نيولې و ، بيا يې وويل:

«کاکا !تا زما ددعاو اغيز وکوت. قاسم بن هشام پخپله زمونږ کورته راغې . ته زما لاس پريږده ترڅو زه دهغه له پاره دخوراک ښناک غم وکړم .»

خو قاسم ددې ټولو حالاتو څخه ډير زيات اغيزمن شوې و ، ځکه هغه هيله نه درلوده چې معامله دې تر دې ځايه پورې ورسيږي . هغه خو د خپلې مارسي « غزاله » سره مينه کړې وه . خونن يې په زړه کې شهزادګۍ حميرا د مينې شمه بله کړې وه . خو دهغه په ذهن باندې د مارسي مينه سپره وه . هغه ته داسې بريرښيده لکه دمارسی د روح سره چې بې وفايی کوي . ددې وروسته چې هغه څومره وخت ددې خلکو سره کيناست په همدې احساساتو کې سوزيده ، او د حميرا مينه يې د سترګو غورزوله . ان تر دې چې کله چې هغه د شپې له مخې بيرته کورته ستنيده نو حميرا ورته وويل:

« دورنده سالاره !.... ته ماته ډير ورک ورک معلوميدې . داسې ډاګيزه کيږي چې ستا په زړه کې د بل چا د مينی چراغ لمبې وهي . نو که چيرې زما له خاطره تاته کوم تکليف در رسيدلې وي نو دزړه نه در څخه بښنه غواړم .»

قاسم ټکان وخوړ ځکه حميرا په هغه پوه شوې وه .هغه يو ځل بيا ونښت. له يوه اړخه دمارسی ياد هغه ځوراوه . خو دبله اړخه کوم غيبي ځواک هغه دحميرا په لور کشاوه . دهغه د زړه تارونه سست شوي و نو په معذرت کونکي لهجه يې وويل:

« نه ، درندې شهزادګۍ ! ...زه ستا د محبت وړتيا نه لرم. ما پخوا د يوه چراغ د روښانه کولو هڅه کړې وه خو اوس هغه روښانه چراغ د زړه په تيارو کې ډوب شوې دې ، ته ډيره درنه او محترمه يې. او زه تاته په زړه کې يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول خاصه جذبه احساسوم. خو زه نه غوارم تا په دوکه کې واچوم. ستا څخه مخته یوې نجلۍ زما سره د ژوند د ملګرتوب ژمنه کړې وه ، او همغه زما لمړنۍ محبت و .»

« لمړۍ محبت و؟... د وه څخه دې مقصد څه دې؟ هغه خوش قسمته اوس چیرې ده ؟»

د قاسم په سترګو کې د غم ماښام را ځلیدلی و . هغه پورته اسمان ته په کتلو سره وویل: « هغه شهیده شوې ده . داسلام دمحبت په نامه ، هغه اوس په دې نړۍ کې نه شته.»

«د حیرانتیا خبره وه چې یو سالار او سپاهې دیوه شهید په شهادت باندې دومره غمژن دې. ما خو په اسلام کې اوریدلي دي چې شهید ژوندي وي نو بیا ته ولې دهغې د بیلتون درد احساسوې. زه له تاڅخه یوازې همدومره غوارم چې کله هم په خپله زړه کې دهغې خوش نصیبه د بیلتون دروندوالې احساس کړې نو ما بدنصیبې ته هم دخپل دغه غم څخه د لږ د پورته کولو اجازه ضرور راکړه»

دحمیرا په سترګو کې غټې غټې اوښکې را تویدې. څرګنده نه شوه چې قاسم ته څه ور پیښ شول چې یو ناڅاپه یې د شهزادګۍ حمیرا لاس و نیوه او ورته یې وویل:

« نه ، حمیرا ، نه ! ته ماته دومره درنښت اوعزت مه راکوه چې زه ستا په مینه کې را ښکیل شم. اودخپلې غزاله یاد له یاده و کاږم .»

حمیرا خپلې د اوښکو ډکې سترګې راپورته کړې ، په دې وخت کې دهغې د سترګو څخه داوښکو څاڅکې لاندې راپریوتل. داوښکو دغو څاڅکو د هغه په رخسارونو باندې ستري ستري کرښې جوړې کړې. حمیرا د یوې سلګۍ کولو وروسته وخندل ، دقاسم څخه یې خپل لاس ازاد کړ او سر یې ټیټ کړ او ویې ویل:

« ته به بیا کله راځې ؟ اوس خو به زما غوږونه د دروازې په لور متوجه وي»

قاسم د حمیرا په رخسارونو باندې د جوړو شو لکیرو ځلا کتله او د تلو دمخه یې وویل:

« زه به هرو مرو راځم ، د عباس کاکا او ستاسې د ټولو سره به وینم ......تاسو هم زما کورته را شئ ، تاته ما وویل چې زما کور زما د ورندار اوپلار د شهادت وروسته وران ویجاړ دې او زما وریرونه علي او عمر ډیر زیات خفه دي. که چیرې تاسې هلته راشئ نو دهغوي زړونه به باغ باغ شي.»

قاسم رخصت واخست او نیغ کورته ولاړ. هلته په کور کې ورته یو میلمه منتظر ناست و . دا دهغه ځانګړې استاذې و . اوقاسم هغه د غزالې د پیدا کولو په اړه البانیه ته استولې و . کله چې قاسم خپل استاذې وکوت نو ساه یې بې واره شوه. ځکه هغه نه غوښتل د غزاله په اړه کوم بد خبر واوري. ددې استاذې په کتلو سره دهغه ټول امیدونه یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل بیا را و ټوکیدل. خو کله یې چې د خپل استاذي خبرې واوریدې نو یو ځل بیا یې په زړه کې داغونه راپیدا شول. ځکه دهغه استاذې ورته وویل چې د غزاله په اړه یې هیڅ ښه خبر نه دې تر لاسه کړې ، بلکه د سلطان مرادخان ثاني لیږل شوې استاذی هم د سکندربیګ په واسطه وژل شوې دې.

هغه ته به غزاله څنګ تر لاسه شوې وې. اویا به دهغه جاسوس څه ډول دغزاله خبر تر لاسه کړې و . ځکه چې غزاله اوس د سکندر بیګ په محل کې هم نه وه. نن قاسم په پوره توګه ډاډمن شوې و چې غزاله په دې نړۍ کې نه شته.

هغه تر څو ورځو پورې دغزاله د یادونو په فکرونو کې ډوب و . خو اخر تر څه وخته پورې ؟... بلاخره څو ورځې وروسته هغه یو ځل بیا د اربان کور ته ورغې. اوس نو دهغه د ژوندانه نوې پړاو پیلیدونکې و ، تر څو میاشتو پورې هغه داربان کور ته ته راته. ترڅنګ به یې شهزادګۍ حمیراهم د قاسم کور ته تلله را تلله. دا لیدنې کتنې ډیرې ژر په میني اومحبت باندې بدلې شوې. اوبیا یوه ورځ ددواړو کورونو په خوښې اوخوشحالۍ سره د بوسنیا شهزادګۍ حمیرا د قاسم د ناوې په څیر دهغه کورته راوړل شوه.

*****

ددوه ځلې تجربو وروسته سلطان مرادخان ثاني دا ډیره ښه احساس کړې وه چې اوس هم سلطان محمد خان د سلطنت د امورو د پرمخ بولو له پاره پوره وړتیا نه لري. ځکه چې هغه په یوه کال کې دوه ځله په تخت کیناست خو هر ځل سلطان دخرابو حالاتو د سنبالولو له پاره بیرته راستون شوې و. په دې خاطر هغه بیا د تخت د پریښود و فکر و ځنډاوه. سلطان ددرې ځلې تخت کیناستو نه وروسته ، خپل زوې شهزاده محمد کوچنۍ اسیا ته ولیږده ، تر څو هلته پاته شي اودسلطنت د امورو د پرمخ بیولو تجربه ترلاسه کړي. پادشاهان د تخت نه لاس په سر کیږي خو دوه ځلې د تخت د پریښودو وروسته بیا په تخت دکیناستو کار ،په تاریخ کې ، یواځې دسلطان مرادخان ثانی پورې اړوند دې. خودغه فلسفی سلطان ددنیاوی عظمت د بې حقیقتۍ څخه دخبریدو په اساس یو ځل بیا د ځلویښتو کالو په عمر ګوښه ناسته اختیار کړه.

خو دا ځل په تخت د کیناستو سره سم یې عیسوی دنیا ته بیا د سر را پورته کیدو موقع ورنه کړه. او نه یې پرته له کومه علته پر هغوې ظلم اوتیرې وکړ. دا په داسې حال کې چې دقسطنطنیې پادشاه په خپلو شرارتونو اوفساد اچولو کې همغسې مصروف و اوهمغه د عثمانیانو پر خلاف د فساد تر ټولو ستره سرچینه ګڼل کیده. دسلطان له پاره دهغوې ځپل دومره ستونزمن کار نه و. خوهغه قیصر هم په خپل حال پریښود . البته ، دا ځل هغه د «موریا» په لور توجه وکړه. په دې ځاې کې د قیصر دوه ورونه «قسطنطین» او « تهامس» په بیلو بیلو ځایو کې حاکمان وو. قسطنطین دخپلو ملکیتونو دخوندي ساتلو له پاره د « دکورت دخاکنا» کلابندي وکړه او بیا دهغه ځآیه د ډاډمن کیدو وروسته یې د«تهیبس » په ښار چې پولو ته نژدې یې عثماني سلطنت پروت حمله وکړه. سلطان ددې حملې څخه دخبریدو سمدستي وروسته د موریا په لور مخه کړه دهغه ترمخه د « فورنت» ټینګه کلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته وه ، خو د ستر اهنگر اربان د جوړو کړل شوو توپونو د ګوله باريو په واسطه دا کلا ډيره ژر له منځه ولاړه ، دا لمړنۍ جنګ و چې فوځ په کې توپونه استعمالول پيل کړي و ، د فورنت د فتحه کيدو وروسته د موريا په لور لاره بلکل خلاصه شوې وه ، په دې اساس د قسطنطين او تهامس له پاره د سلطان تر مخه د اطاعت کولو بله لاره نه وه. هغوې خراج ورکول ومنل او موريا هم د عثماني سلطنت د باج ورکونکو رياستونو په ډلې کې راغې.

د بله اړخه د عثماني سلطنت پخوانې دښمن « هونياډې » دخپلې تړون ماتونې په اساس او په اورنه کې د ماتې وروسته تر اوسه پورې د مسلمانانو پر خلاف د فوځونو په راټولولو بوخت و . دهغه په لمن د وارنه د ماتې داغ د ورايه ځليده . په دې اساس هغه په څلور و کالو کې د خپلو زياتو کوښښونو اتيا زره وسلوال فوځ تيار کړ او د ډينوب د درياب څخه تيرشو او د سربيا سيمې ته ور ننوت. دلته د سربيا او بوسنيا خلک يو ځل بيا دهغه په فوځ کې ورګډ شول ، په داسې حال کې چې د سربيا او بوسنيا خلکو د وارنا د جنګ نه وروسته د عثماني سلطنت اطاعت منلې و . خو د هونياډې هڅو ددغو دواړو سيمو حکومتونه د خپلو ژمنو څخه واړول ، او د مکملې ازادۍ غوښتنې دا دواړه حکومتونه د عثماني سلطنت په مقابل کې د جنګ ميدان ته راښکل. د ځواک دا ازميښت د « کسوه » په ميدانو کې تر سره شو . په دغو سيمو کې نژدې شپيته کاله مخته لمړني عثمانی فرمانروا ، لمړې مرادخان د سربيا ځواکونو ته ماتې ورکړې وه . اوهغه يې دخپل ځان تابع کړې و . دا ځل ددرې ځلو سختو جګړو وروسته د شعبان په ۱۸ مه ۸۵۲ هجرې کال يا د اکتوبر ۱۷مه د ۱۴۴۸ کال سلطان دهونياډې فوځونو ته سخته ماتې ورکړه او د کسوه ددغه ستر جنګ په پايلو کې د سربيا ازادي سلب کړل شوه او د عثماني سلطنت برخه وګرزيده . دا ځل سلطان د سربيا څخه دخراج په اخستو اکتفا و نه کړه. په دې جنګ کې د پخوا په څير قاسم بن هشام په پوره ميړانه ګډون درلود . اوس نو هغه يواځې يو مجاهد او سپاهي نه و بلکه د سپوږمۍ په څير د يوې کوچنۍ لور پلار هم و. هغه دخپلې لور نوم «غزاله» ايښې و خو کله کله به يې ورته مارسي هم ويله.

دکسوده دجنګ دپاې ته د رسيدو وروسته سلطان ، سکندر بيګ ته دهغه د قاصدانو د وژلو او نورو درنو جرايمو په خاطر سبق ورکول غوښتل ، په همدې خاطر يې په البانيه باندې حمله وکړه. خو دسکندر بيګ د ماهرانه چالونو په واسطه البانيه د سلطان لپاره ستونزمنه وګرزيده ، دهغې سيمې د تاو راتاو درو او غرنيو موقعيتونو په اساس عثماني فوځونو ته د خلاص جنګيدو فرصت په لاس ور نه غې ، په دې اساس د زياتو هڅو سره سره بيا هم سلطان البانيه فتحه نه شوه کړاې. ان تر دې چې په همدې وختو کې د سلطان مرادخان ثاني د وصال وخت هم را نژدې شوې و.

د ۸۵۵ هجرې کال د محرم الحرام په پنځمه ، يا د ۱۴۵۱ ز کال د فبرورې په نهمه سلطان مرادخان ثاني د عثماني سلطنت په مرکز «اورنه» کې ساه ورکړه او تجهيز او تکفين يې ددې سلطنت په پخواني پايتخت « بروصه» کې تر سره شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو عمر او علي هم په ترتیب سره نهه او دولسو کلن شوي و، او کوچنۍ غزاله به چې اوس کله دمور سره قدم واهه نو د مور ګوته به يې نه نيوله. هغې په پنځه کلنۍ کې خپل قدم ايښوده، ددغې شپږو کالو په موده کې د قاسم زړې مور هم خپل ژوند له لاسه ورکړې و. او دخپل رب لورې ته ورغلې وه. دقاسم د هڅو په واسطه طاهر ددوو کالو غم او مصيبت تيرولو وروسته يو ځل بيا واده کولو ته تيار شوي و. په همدې خاطر قاسم د زاړه عباس د لور مريم لاس د خپل ورور طاهر له پاره غوښتې و. خو طاهر ، دمريم څخه کوم اولاد نه درلود. اربان او عباس هم دقاسم سره يو ځاې اوسيدل. قاسم اوس يو ډير پوښ او ذهين انسان ګرزيدلې و ، دهغه عمر دسلطان مراد خان ثانې دمړينې په وخت کې نژدې ديرش کالو ته رسيده. خو دهغه پوهه او زيرکتيا د فوځ د ډيرو سترو اوغوره سالارانو څخه هم پورته وه.

خو هغه به اوس هم کله کله د البانيايي کنيزې مارتها د لور مارسی په غم کې ځوريده. کله به يې چې مارسی را ياده شوه نو ډير غمګين به شو. دخپلو همدغو يادونو په خاطر به کله کله د لاله شاهين يادګار ته ورته اوهلته به په همغه ځآيو کې چې مارسي به روسره په کې کيناسته، کيناست اوپخواني يادونه به يې راتازه کول. دسلطان د مړينې وروسته قاسم ته هم پوره تکليف رسيدلې و ، اغا حسن تر اوسه هم په ينې چرې کې موجود و او اوس دخپلې تجربې په اساس د ينې چرې د ټول فوځ نائب سپه سالار ټاکل شوې و.

د قاسم تر قومندې لاندې هم لس زره عسکر و و. خو دهغه نور ګڼ شمير دوستان يا شهيدان شوي و اويا تر اوسه هم په خپلو همغو پخوانيو دندو کې مشغول وو. په ځانګړې توګه رياض بيګ تر اوسه هم په ينې چرې کې موجود و. دسلطان د مړينې څخه سکندربيګ ډير خوښ شوې و او دډاډ ساه يې اخستې وه.

دشهزاده عمر اوس پخلنې ته رسيدلې و ، هغه يو ډير ذهين او مبتکر ځوان و. هغه دپلار د وفاته سمدلاسه وروسته د کوچنۍ اسيا څخه را ستون شو او دلته په اورنه کې په تخت کيناست. په دې وخت کې دسلطان محمد خان عمر يويشت کاله و.

******

يادونه: «ددرويش پادشاه» لمړنۍ برخه پاې ته ورسيده.

قريب الرحمن سعيد . (۳۱ مارچ ۲۰۱۱ زکال)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد فاتح :

دویمه برخه « تیرې شوې پاڼې »

داځل کله چې سلطان محمد خان په تخت کیناست نو عمر یې تر دوویشت کلنۍ پورې رسیده. دده نه مخته هغه دوه ځلې ، په داسې حال کې چې عمر یې یواځې څوارلس او پنځلس کاله و ، دخپل پلار په ژوند کې په تخت ناسته کړې وه. د سلطان مرادخان ثاني د مړینې سمدستي وروسته د سلطنت اراکینو هغه ته د سلطان دمړینې په اړه خبر ورکړ او هغه هم سمدلاسه او پرته له ځنډه د کوچنۍ اسیا څخه د اورنه په لور را ستون شو. ځکه همدلته دهغه د تخت د کیناستو مراسم هم تر سره کیدونکې و.

سلطان محمد خان د عثماني کورنۍ اوم څوان سلطان و ، د عثماني سلطنت بنسټ ایښودونکې پخپله (عثمان خان) و چې د « غیاث الدین کیخسرو سلجوقي » زوم و. سلطان محمد خان د عثمان خان د شا څخه اووم نسل جوړیږي ، د عثماني سلطنت بنسټ د نن څخه نژدې یوسلودیرش کاله پخوا هغه وخت کیښول شو چې په ۱۳۰۰ عیسوی کال تاتاریانو په کوچنۍ اسیا یرغل وکړ او هلته یې سلجوقي واکمن (سلطان علاؤ الدین) اوبیا دهغه وروسته د هغه زوې غیاث الدین کیخسرو وواژه. غیاث الدین کوم زوې نه درلود ، یوازې یوه لور یې درلوده چې دعثمان خان په نکاح کې وه. په دې اساس د سلطنت اراکینو په یوه خوله او یوې رایې سره عثمان خان د قونیا په تخت کیناوه او دخپل پادشاه په څیر یې و منود. په دې توګه د « اسرائیل بن سلجوق » د زوزاکه څخه ، چې په ۱۰۷۷ کې یې خپل نظام جوړ کړې و ، په ۱۳۰۰ عیسوي کال کې نظام ولاړ او اوپه ځاې یې د عثماني سلطنت جوړ کړل شو. او دې سلطنت تر ۱۹۱۵ عیسوي کاله پورې دوام وکړ....

دعثماني سلطنت څخه مخته د سلجوقیانو پادشاهي وه ، دهغوې نیکه اسرئیل بن سلجوق نومیده. دا هغه څوک و چې د سلطان محمود غزنوي په حکم د هندوستان کالنجر په عسکري کلا کې اوه کاله بندي شوي و.

دعثماني سلطنت بنسټ ایښوونکې عثمان خان د سلجوقي حکمران په وخت کې د انګورې په سیمه کې د « ارطغرال » په کورنۍ کې پیدا شوي و. دا دسلطان علاؤالدین سلجوقي د حکمرانۍ وخت و. هغه د ارطغرال دمیړانې اوهمت د کتلو وروسته ، هغه ته د بازنطینی د سرحداتو جاګیر ور و سپاره. سلجوقي سلطان علاؤالدین د ارطغرال خان د احساناتو ممنون او مشکور هم و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حقیقت کې د سلطان محمد خان قبیله هم په لمړیو کې دهغو مهاجرو قبیلو څخه وه چې د چنگیز خان دحملو څخه یې خپل کلی کور او وطن پریښې و او په دشتو او غرونو کې یې سره تیندکونه وهل. دا قبیله د « ترکانو اوغوز» د قبایلو یوه برخه وه. چې د عثمان خان نیکه دارطغرال خان پلار « سلیمان شاه» په مشرۍ کې خپل هیواد خراسان (افغانستان) پریښې و او په مختلفو هیوادونو کې د گرزیدو را گرزیدو وروسته د شام « سوریې » په لور ور واړده شوي وو. دوی چې کله د فرات ددریاب څخه تیرشول نو سلطان محمد خان خراساني نیکه (سلیمان شاه) په هغه دریاب کې ډوب شو او و مړ. دهغه د مړینې نه وروسته د دې قبیلې ډیره برخه خپره وره شوه ، خو کوم کسان چې پاته شول هغوی د ارطغران خان او دهغه د ورور «دوندارخان» سره یو ځآې د کوچنۍ اسیا په لور روان شول او هلته د سلطان علاؤالدین سلجوقي دسلطنت پولو ته ور ننوتل.

« لارډ ایوسلي د ترکي ایمپایر» تر لیکنې لاندي لیکي چې: چنگیزخان خوارزم شاه له منځه وړې و. اودهغه ټول سلطنت یې دخپلو زامنو تر منځه وویشه. کله چې د خراسان دا ماتې خوړلې در په در شوې قبیله د سلیمان شاه د ډوبیدو او مړینې وروسته د ارطغرال خان په مشرۍ د سلطان علاؤالدین سلجوقي سلطنت ته ور ننوته نو شمیره یې څلورسوه او شل کورنو ته رسیده. ددغو څلوره سوه اوشلو کورنیو دغه ډله دسلطان علاؤالدین تر سیوري لاندې دپنا اخستلو له پاره دقونیا د پایتخت په لور ور روان و چې په لاره کې ارطغرال ته دوه فوځي ډلې په جنگ کې را گیر ځرگندي شوې. هغه یوه خوا هم نه پیژندله خو کله یې چې وکتل چې دهغوی یوه ډله د شمیرې له اړخه کمه او بله ځواکمنه ده نو سمدلاسه د خپلو ۴۴۴ ملگرو سره یو ځای دهغه کمزورې ډلې خوا یې ونیوله او داسې زبردسته حمله یې وکړ چې دښمن یې تیښتې ته و هڅاوه. دښمن میدان پریښود او خپلې پښې یې سپکې کړې. دفتحې نه وروسته هغه ته ډاگیزه شوه چې دهغې ډلې مرسته یې چې کړې ده هغوی د سلطان علاؤالدین سلجوقي د فوځ کسان و، او مقابل لورى يې تاتاريان وو.

د ارطغرال ددې میړانې په بدل کې سلطان علاوالدین سلجوقي هغه ته د دسفوت زرخیزه سیمه چې د سقاریه ددریاب په ښي لورې د بازنطیني (قسطنطنوي) پولو سره نښتې وه ، ورکړه ، تر څنگ یې ورته سفوت ښار هم ور باښه. ارطغرال اودهغه ملگري چې د خراسان او ارمینیا څخه راغلي و ټول همدلته میشت شول.

سلطان علاوالدین سلجوقي ارطغرال خان ته په دې سیمه کې دخپلو فوځونو د ساتلو اجازه هم ورکړه. او ترڅنگ یې ورته د بازنیطیني عسکری کلاو عسکرو ته د درس ورکولو حکم هم وکړ. دبازنطیني سلطنت مرکز قسطنطنیه وه. علاوالدین سلجوقي چې کوم خراساني ځوان ارطغرال ته په بازنطیني باندي دحملو کولو وینا کړې وه نو نژدې یونیم سل کاله وروسته دهمغه شخص د زوزاکه څخه سلطان محمد فاتح پیدا شو چې بلاخره یې بازنطیني سلطنت (قسطنطنیه) فتحه کړه او د عیسویت د نړۍ دیوالونه یې سره ولړزول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارطغرال خان په ۱۲۸۸ کال کې د ۹۰ کالو په عمر له دې نړۍ څخه سترګې پټې کړې . هغه په خپل ټول ژوند کې د سلطان علاوالدین د ځآنګړې پاملرنې لاندې و . ان تر دې چې داسې وخت هم راغې چې ارطغران د سلطان علاوالدین د نائب په څیر د تاتاریانو او بازنطینانو ګډ فوځ ته ماتې ورکړه . ددې په بدل کې ورته سلطان علاوالدین سلجوقي د « بني شهر او بروصه شهر » سیمې هم ورحواله کړې . او د ارطغرال د جاګیر د نوم یې « سلطانوي» کیښود او هغه یې دخپلو فوځونو سپه سالار و ټاکه.

هلال ، د سلطان علاوالدین سلجوقي د بیرغ نښه وه ...... د ارطغرال خان د مړینې وروسته دهغه ستر زوې عثمان خان دهغه ځای ناستې و ټاکل شو . همدا د عثماني سلطنت بنسټ ایښوونکې او ددې سلطنت لمړۍ تاجدارهم و . دهغه پلار په خپل ټول ژوند کې د سلجوقي سلطنت سره تلپاتې وفاداري درلوده . سلطان هم د خپل پلار په قدم قدم کیښود او همغسې تګلاره یې خپله کړه . خو دا داسې وخت و چې سلجوقي سلطنت خپله اخري ساه اخسته او په کوچنۍ اسیا کې ملوک الطوایفي حاکمه شوي وه. عثمانیان یوازې د بازنطیني دښمنانو په مقابل کې جنګیدل اویا په بله ژبه ، عثمانیان یوازې د عیسویانو پر خلاف په جنګ رانښتي و . په دې وختو کې د قسطنطنیي پادشاه د خپلو درو ساتنه و نه شوه کړاې او عثماني فوځونه دهغه (دتهینیا) میدانو ته ور ننوتل . بازنطیني سلطنت چې درسول الله صلی الله علیه وسلم په وختو کې د ځواکمنو سلطنتونو څخه و د عثمان په وخت کې د زوال سره مخ شوی و . هلته دخپل منځي جګړو او حکومتي بدنظمیو عثماني فوځونو ته موقع اوفرصت برابر کړې و چې هغوې دې د بازنطیني سلطنت په ډیرو برخو باندې ولکه وکړي . ددې نه مخته داسې یو وخت و چې بازنطیني سلطنت ان د کوچنۍ اسیا تر پولو پورې را غوځیدلې و . خو اوس په کوچنۍ اسیا کې د بازنطین سره یوازې « نائیسیا او نائیکومیډیا» سیمې اودهغې شاوخوا کلي پاته شوي و . د بازنطیني سیمو په لور د عثمان د توجه علت دهغه د اسلام د تبلیغ کول و .

په هرصورت عثمان د اسلامي فوځونو له پاره داروپا دروازې پرانستې او د دانیال دروازې پرانستل د عثماني نسل له پاره یوه لوبه وګرزیده. عثمان د سلجوقي سلطان د فرمانبرداری په اساس ستري ستري معرکې سر کړي دي چې ددې ډلې څخه د « قراجه حصار » معرکه تر ټولو مشهوره ده. ددې کلا د فتحه کولو په واسطه مسلمانانو اروپایانو ته خبر ورکړ چې نور نو دهغوې د حکومت دوران مخ په ختمیدو دې . سلطان علاوالدین سلجوقي خپل میړني سپه سالار عثمان ته د« نیزبیګ» خطاب ورکړ او هغه ته یې په خپل نوم دسکي د جاری کولو او په خپل نوم د خطبې د ویلو اجازه هم ورکړه. په دې توګه عثمان ته د شاهي لقب تر څنګ د پادشاهۍ نور ټول امتیازات هم ور په برخه شول . اوبیا لږ څه پاته کمښت هم په راتلونکو کلونوکې له منځه ولاړ . او دا هغه وخت و چې عثمان د سلطان علاوالدین سلجوقي او دهغه د زوې د پرلپسې مړیني وروسته او ازاد او خپلواکه تاجدار په توګه را څرګند شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلجوقي کورنۍ د حکومت د پای ته درسیدو سره سم د ال عثمان حکومت پیل شو . خو یو شمیر سلجوقي امیرانو لکه (دکرمانیا امیر) عثمان ته په ډیره کرکه او حسادت سره کتل ، او هغه یې خپل رقیب ګاڼه . همدا علت و چې لږه موده وروسته د عثمان او د کرمانیا دامیر تر منځه د جنګونو یوه نه پای ته رسیدونکې لړۍ و نښته . اودا لړۍ د هغوې د پرلپسې ناستځایو تر منځه هم همغسې جریان پیدا کړ . عثمان د اسلامی حکومت بنسټ کیښود او په ۱۳۰۱ کال یې د « ټایئکومیډیا» سره رانښتې د «قیون حصار» کلا کې په لمړني ځل د قسطنطنیا د شاهنشاهي فوځ سره مقابله وکړه او په دې مقابله کې ورته ډیره ستره بریا تر لاسه شوه . او تر شپږو کالو پورې یې د فتوحاتو لړۍ تر « بحراسود» پورې و غځیده . هغه په خپل ژوند کې په درې محاذونو کې په یوه وخت فتوحات تر لاسه کول ، ..لمړۍ .... دباغي سلجوقي امرانو پر خلاف .... بل ...د تاتاریانو پر خلاف . .. دریم .... دبازنطیني فوځونو یعنې د قسطنطنیې د پادشاه پر خلاف... په ۱۳۰۷ عیسوي کال کې عثمانیانو دبروصې ښار کلابند کړ ، دا ښار په قسطنطنیه کې د کوچنۍ اسیا په نامه یادیده . دا د نړۍ تر ټولو اوږده کلابندي وه چې تر لسو کالو یې دوام وکړ. بلاخره په ۱۳۲۲ عیسوي کال کې کلابندو فوځونو خپلې وسلې کیښودې او دعثمان خان زوې اولخان د فاتح په څیر دې کلاته ورننوت ، په دې وختو کې عثمان خان په «سفوف» کې د مرګ په بستره باندې پروت و ، خو دهغه د مړینې څخه مخته د هغه زوې اولخان هغه ته د دې سوبې خبر ورورساوه . همغه و چې عثمان خان هغه خپل ځاې ناستې و ټاکه او حکم یې وکړ چې دمړینې وروسته یې په بروصه کې خاورو ته وسپارې تر څنګ یې حکم وکړ چې بروصه د عثماني سلطنت له پاره پایتخت وګرځوې . هغه دهغه د وصیت په مطابق همهلته په بروصه کې خاورو ته وسپارل شو .

د«عثماني دولت» تر نامه لاندې تاریخ لیکي چې:عثمان خان د عثمانیه دولت لمړۍ تاجدار و . هغه هیڅکله هم دخپل ځان له پاره دسلطان کلیمه نه استعمالوله . دهغه زوې اولخان او لمسي (مراد اول) هم دخپلو ځانو له پاره د امیر کلیمه استعمالوله .د عثمانیه سلطنت د بنسټ ایښودونکي عثمان واده هم په ډیره په زړه پورې توګه تر سره شوې و . هلته د ښار سره نژدې د «ابتروني» په سیمه کې یو خداې پالي عالم او درویش صفته انسان « اوبالي » نومې اوسیده ، عثمان به دخپلې ځوانۍ په وخت کې هلته ډیر ورته ، هغه یوه ډیره ښایسته اوحسینه لور درلوده چې (مال خاتون) نومیده . یوه ورځ په ناڅاپي توګه د عثمان سترګې په دغه پیغله و نښتې ، او دکتلو سره سم پرې عاشق شو. هغه سمدلاسه د نکاح پیغام ور ولیږه خو « اوه بالي» د یوه درویش او د سلطنت د امیر تر منځ د توپیر په پوهیدو باندې دا پیغام ونه مانه. ان تر دوو کالو پورې د عشق او محبت دا لړۍ روانه وه ، عثمان هم د اوه بالي کور ته تګ راتګ ته دوام ورکړ. په دې وخت کې څو نورو ترک سردارانو هم چې په ځواک او شهرت کې د عثمان څخه کم نه و د مال خاتون سره د واده کولو هیله څرګنده کړه. خو اوه بالي هغوې ته هم ځواب ورکړ. بلاخره داسې یوه ورځ را غله چې عثمان همهلته د « اوه بالي» په کور کې پاته شوې و یو عجیب او غریب خوب یې وکوت . « ویې کتل چې یوه سپوږمۍ د اوه بالي دسینې څخه را ووزې او کرار کرار ترې د څوارلسمې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ جوړه شي او بیا د عثمان په سیني کې ور ننوځي ، بیا دهغه اړخه یوه ځواکمنه ونه راشنه شي چې همداسې پسې ستریږي ، ان تردې چې ددې ونې شاخونه د وچې او لمدې ټول ځایونه را و نغاړي ، د ونې د جرړو څخه د نړۍ څلور ستر دریابونه دجله ، فرات ، نیل او ډینوب را بهیږي او څلور ستر غرونه ، کوه قاف ، د بلقان غر ، دتور غر ، او د اتلس غر ددې شاخونه سنبالوي. په دې وخت کې یوه تیزه هوا راپیدا شی اودهغې ونې د پاڼو مخ چې په شکل کې توري ته ورتوالې لري د یوه ستر ښار لورې ته وګرځوي ، دا ښار ددوو سمندرونو او ددوو لویو وچو د رایو ځای کیدو په نقطه کې پروت دې ، او د یوې ګوتې په څیر را ځرګندیږي. پدې ګوته کې دوه زمرد او دوه نیلم ځای په ځای شوي دي، عثمان غوښتل دا ګوته په ګوته کړي چې یو ناڅاپه ګوته سره را خلاصه شوه»...... د بیداریدو وروسته یې خپل خوب اوه بالي ته بیان کړ ، اوبالي په دې خوب کې د عثمان له پاره ښه راتلونکې وکوت اوهغه یې یوه غیبي اشاره و ګڼله او دخپلې لور « مال خاتون » نکاح یې ورسره وکړه.

د عثمان همدغه خوب چې هغه نژدې یونیم سل کاله مخته لیدلی و د هغه د کړوسي سلطان محمد له اړخه پوره کیدونکې و . ددوسمندرونو او ددوو لویو وچو د رایو ځای کیدو نقطه د قسطنطنیې ښار و ، د سلطان محمد خان پلرونو او نیکونو کې د عثمان خان یو زوی « اورخان » هم د یوه فاتح او بهادر پادشاه په نوم یادیږي، دا عثماني سلطنت دویم تاجدار او د عثمان خان تر ټولو کوچنې زوی و . دهغه مشر ورور علاوالدین داسلامي علومو شوقی و تر څنګ یې د تصوف اوفلسفې سره هم ډیره مینه درلوده ، هغه ډیره پوه او مدبر انسان و ، د زمکې پرمخ تر ټولو لمړی منظم ، په دریشۍ سنبال ، تنخوا لرونکې او په فوځي ځایو کې اوسیدونکې فوځ « یني چري» دهمغې په سلا او مشورې سره جوړ کړل شو . دهغه سره په دې مشوره کې « قراخلیل» هم شریک و . ددې نه مخته په نړۍ کې فوځونه منظمیدل او په ځانګړیو کالیو هم سنبالیدل، خو دا کار به یواځې او یواځې د جنګ په ورځو کې تر سره کیده . د رومیانو او یونانیانو په سلطنتونو کې هم همدا ډول رواج و . دسیدنا عمر رضی الله عنه په وخت کې د عسکرو له پاره تنخوا ګانې ټاکلې شوې وې او د رخصتیو رواج هم دهمغه له وخته پیل شوې و ، خو په هغو وختو کې د فوځي بارکونو او یاد تلپاتې عسکري تمځایونو آند له چا سره نه و . په دې اساس دا کار تر ټولو لمړی اورخان د خپل مشر ورور علاوالدین او خپل دوست قرا خلیل په سلا سره تر سره کړ . هغه ټول هغه ځوان عیسوي بندیان چې په مختلفو جنګونو کې یې نیولی و د روزنې له پاره همدې ډول روزنځایو کې واچول او یو باقاعده فوځ یې ترې د « یني چري» په نامه جوړ کړ.

اورخان د خپل حکومت په همغه لمړي کال یعنې په ۱۳۲۲ عیسوي کې د « ټایئکومیډیا» په سیمه ولکه وکړه ، بروصه یې خپل درالسلطنت و ټاکه ، د قسطنطین په اسیایی مقبوضاتو کې دهغه د ولکې څخه یوازې د « نائیسیا» ښار پاته شوې و . خو دې ښار د قسطنطنیې نه وروسته دویمه درجه ستر اهمیت او ارزښت درلود . د قسطنطنیې پادشاه « قسطنطین » ددې ښار د خوندي ساتلو له پاره ډیرې هلې ځلې وکړې ، اورخان هغه ډیر کلک کلابند کړې و . او په ۱۳۳۰ عیسوي کال یې هغه فتحه کړ او دخپل سلطنت یوه برخه یې وګرځوله. ددې ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیر خلک د اسلام دین ته را وګرزیدل. په ۱۳۳۳ کال هغه د یو باغی ترک امیر په ښار « قراسي » باندی هم ولکه وکړه ، لږه موده وروسته د اورخان حکومت د «اناطوليا» شمال غربي پولو ته وغځيد.

بیا اورخان د خپل سلطنت د غځولو په ځاي خپله ټوله توجه د دخلکو د فلاح او بهبود له پاره را وګرځوله ، هغه غوښتل د اصولو په مطابق د مملکت ټول قوانين په اسلامي قالب کې را و نغاړی ، د ۱۳۳۲ کال وروسته اورخان هيڅ جنګ و نه کړ بلکه دخپلو عوامو د روزلو په فکر کې و . خو دسلطنت د کورنيو انتظاماتو څخه د فارغيدو وروسته ، د اروپا په لور متوجه شو ، اود ژوند اخري څو کلونه يی د قسطنطنيی د شهنشاه د اروپايی ولکو د تر لاسه کولو او هلته د خپل قدم د ټينګولو په لاره کې مصرف کړل. د قسطنطنيی سلطنت چې يو وخت د ډينوب ددرياب او په اسيا کې تر اناطوليا او شام پورې غځيدلي و اوس يوائې د «تريس» ، د« مقدونيا» يوې برخې او « سالونيکا» اوپه يونان کې د « موريا» تريوې ډيرې برخې پورې را محدود شوی وو . د هغه اسيايی ولکې نژدې ټولې د عثمانيانو په لاسو کې راغلی وې. په همدې وختو کې د قسطنطنيی د تخت جګړه راپيدا شوه ، اورخان ددې فرصت څخه ګټه پورته کړه او د کوزين اړخ ته يی خپل شپږ زره عسکر ور واستول..... په دې توګه اورخان يو ځل بيا کنټاکوزين اودهغه مخالفه ډله « جان پلپولوګس» يعنې ددوارو په غوښتنه د سربيا دپادشاه په خلاف خپل فوځ و ليږه. په دې وخت کې دسربيا پادشاه « استيفن ډوشن» په « سالونيکا» باندی حمله کړی و ه ...لږه موده وروسته د قسطنطنيي د تخت جګړې يو ځل بيا زور واخست نو اورخان دخپل زوې سليمان پاشا تر مشری لاندې شل زره عسکر د کوزين دکومک له پاره ور وليږل. جان پلپولوګس ماتې وخوړه او کنټا کوزين په تخت کيناست. او اورخان ته يی د ژمنی سره سم د «زنپ» کلا ورکړه. په دې کلا کې سليمان پاشا عثماني عسکر ځاې په ځاې کړل. خو په اتفاقي توګه څو ورځې وروسته هلته په «تريس» کې زلزله راغله چې له مخې يی د ډيرو کلاګانو ديوالونه را پريوتل. په دې ډله کې د « ګيلي پولي» کلا هم وه ، دا کلا د دانيال په غربی ساحل کې تر ټولو ستر او مستحکمه جنګي کلا ګڼل کيده. سليمان پاشا ددې کلا سره ډير نژدې واټن کې پروت و . هغه دغه زلزله يو غيبي تائيد و ګاڼه او مخته ورغې او په ګيلي پولې باندې يی ولکه وکړه. ددې کلا د سوبې وروسته د ترکانو به تاريخ کې يونوې باب پيل شو . هغوې په ۱۳۵۴ عيسوي کال په لمړي ځل په اروپا کې د فاتحينو په څير قدم کيښود . او په مسيحي اروپا کې يی د يوه ستر اسلامي سلطنت بنسټ کيښود چې په دوو پيړيو کې يی دګيلي پولې څخه تر ويانا پورې و غځيد ، د لمړی پيړی مجاهدينو د غربي اروپا د سسلي ، روما ، او سپين پورې د اسلام اواز وررسولي و خو ترکي مجاهدينو شرقي اروپا هم د اسلامي بلنې په لور راماته کړه .

داورخان زوې « سليمان پاشا» په داسې حال کې چې د ښکار دکولو له پاره وتلې و ، د آسه راپريوت او به ۱۳۵۸ عيسوي کال کې له دې نړی سترګې پټی کړې. نوموړي شهزاده د جنګ او عسکری فنونو له اړه د ډيرې پوهې او تدبر خاوند و . اورخان دخپل زوې په مړينې سخت غمژن شو او دهمدې غمه يی په بل کال پخپله هم د نړی څخه کوچ وکړ. خو ډير نيک خويه ، درويش صفته او متدين حکمران و . هغه به دغريبانو تر منځ ډوډی او شورا په خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپلو لاسو ویشله .سترو سترو علماو او مشایخوسره یی ډیره نزدې ناسته پاسته درلوده چې د هغوې د ډلې څخه « ملاداودقیصري » او « تاج الدین » به یی تل دخپله ځانه سره یو ځاې ساتل.

د اورخان د مړیني وروسته دهغه کشر زوي (مرادخان اول) دڅلویښت کلنۍ په عمر کې په تخت کیناست . دحکومت د واګو د سنبالولو سمدلاسه وروسته مردا خان د اروپا په لور د مخکې تللو هوډ وکړ. خو د کرمنیاامیر د پخوانیو دښمنیو په اساس په کوچنۍ اسیا کې بغاوت وکړ په دې اساس هغه تر هر څه لمړۍ ددې بغاوت د ځپلوله پاره قدم واخست. ددې ځایه د فارغیدو وروسته هغه د اروپا په لور قدم پورته کړ ، په ۱۳۶۰ عیسوي کال د دانیال دریاب څخه تیر شو او د خپلو فتوحاتو حیرانونکي لړۍ یی پیل کړه. خو په ۱۳۸۹ کال کې د هغه د شهادت وروسته د فتوحاتو دا لړۍ د « کسوده په جنګ» پاې ته ورسیده.

کله چې مرادخان اول په ۱۳۲۳ کال ددانیال ددریاب څخه تیر شو او دیوه ستر فوځ سره یی د تریس سیمي کې قدم کیښود نو هغه تر ټولو لمړۍ د « شورلو » په کلا ولکه وکړه ، دې کلا د قسطنطنیی څخه یو اځې پنځه میله واټن درلود. ددې وروسته یی بله کلا د « کرک کلیسې» ترنامه لاندې هم ولکه کړه ، په همدې کال یی د «بابا» په سیمه کې دبازنطینانوسره یو اوږود جنګ وکړ چې وروسته یی هغوې ته ډیره بده ماتې ورکړه.

پایلې یی داشوې چې « ایډریانوپل» یعنې « اورنه» سمدستې خپله وسله په زمکه کې کیښوده او په دې توګه ټول تریس د مرادخان په ولکه کې راغې. ددې وروسته بیا عثماني جنرال « لاله شاهین» بلغاریه ته ورننوت اوهلته یی په « فلیپوپولس » باندې ولکه وکړه ، داسیمه د بلقان د غرونو په جنوب کې د بازنطنیی سلطنت اړونده وه . قسطنطین مجبور شو چې د مرادخان سره سوله وکړي، په دې وختو کې مرادخان په اروپا کې د بازنطینیانوسره په مقابله کې ښکر په ښکر و خونورو مسیحې حکمرانانو دبازنطنیانو سره د مراد په مقابل کې هیڅ ډول مرسته ورنه کړه. لیکن په ۱۳۲۳ کال « پنځم پوپ اربن» د هنګري ، سربیا ، بوسنیا او ولاچیه حکمرانان دې ته تیار کړل چې د ترکانو دمخکې تلو د مخنیوي له پاره خپل فوځونه را ولیږي. دهمدې حکم له مخې دې متحدینو شل زره کسه عسکر د تریس په لور را ولیږل. خو جنرال لاله شاهین هغوې ته ډیره بدې ماتې ورکړه ، ددې پایلې دا شوې چې د بلقان غرونه هم د عثماني سلطنت یوه برخه وګرزیده. دهمدې جنګ نه وروسته د«ډیمونیکا» سیمه چې په تریس کې پرته وه ، د مراد له خوا پایتخت اعلان کړل شوه. اوبیا یی درې کاله وروسته « اورنه» خپل پایتخت و ټاکه.د « مارټیزا » د جنګ وروسته شاهنشاه د سلطان باجګزاه و ګرزید خو د قسطنطین د شاهنشاه له پاره دا ډول سپکاوې د زغم وړ نه و ، هماغه و چې په ۱۳۶۹ کال یی روما ته سفر وکړ او دروم د پاپا څخه یی د سلطان پر خلاف د مرستې غوښتنه وکړه. په دغه ورځو کې د«رومن کلیسا » او «یوناني کلیسا» چې د شهنشاه مذهب و .... ترمنځ ډیره دښمني روانه وه. شهنشاه په ډیر ذلت او سپکاوي سره دروم د کلیسا علویت و مانه. خوبیا یی هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپلو موخو په تر لاسه کولو کې کومه بریا تر لاسه نه کړه . اوبیا چې کله بیرته د « وینس » څخه تیریده د یو شمیر قرض غوښتونکو له خوا و نیول شو. خو دلته په قسطنطنیه کې یې زوي « اډرونکس » بادشاه و ګرزید.

مرادخان په خپلو اصولو کې ډیر سخت و . دهغه تر ټولو کوچني زوي شهزداه «صادوجي» یو ځل د عیسویانو سره یو ځای شوې و ، خوکله چې مراد هغه ونیوه نو دخپل دغه زوي په سترګو کې یې ګرمه سیکه ویلی او ور واچوله او ړوند یې کړ . اوبیا یې ورپسې وواژه ، په ۱۳۷۱ کال دمراد خان سپه سالار لاله شاهین د صوفیا سره نژدې سماکوف په میدان کې دبلغاریا او سربیا د ګډو فوځونوسره مقابله وکړه اوهغوې ته یې سخته ماتې ورکړه ،ددې جنګ نه وروسته د بلقان دغرونو څخه نیولې دبلغاریه ټوله سیمه د عثماني سلطنت برخه وګرزیده . بل کال لاله شاهین او د عثماني فوځونو یو بل جنرال « افرینوس » په مقدونیا باندې یرغل وکړ ، مقدونیا دسربیا یو ولایت و . دهغه ځایه « کوالاډروما » او « سریز» ښارونو د فتحه کولو وروسته ، « دردار ددریاب » څخه تیر شول ، مراد سربیا ، البانیه ، اوبوسنیا په همغه وخت کې دخپل سلطنت باجګذاران وګرځول . د بلغاریا پادشاه سلیمان خپله لور سلطان حرم ته وړاندې کړه اوپه دې توګه یې خپل ځان خوندي وساته . اوبیا یو په بل پسې « مونا ستر » او « صوفیا» هم فتحه شوې . په دې توګه مرادخان د خپل سلطنت دپولو په پراخولو کې ډیر ګړندي ګامونه واخستل.

په ۱۳۷۲ کال مراد خپل شهزاده «بایزید یلدرم» ته د کرمیا د امیر لور په نکاح کړه ، دکرمانیا او عثماني سلطنت تر منځ شخړې د ډیر پخوا څخه را رواني وې. ددې شخړو د له منځه وړلو له پاره مرادخان خپله لور « نفیسه » دکرمانیا امیر ته په نکاح ورکړه اوپه دې ترتیب ددوې تر منځه تر لسو کالو پورې سوله او امن قایم شو ، خو په ۱۳۷۷ کال یو ځل بیا ددوې تر منځه نښتې پیل شوې ، په دې جنګ کې د کرمانیا امیر ماتې وخوړه او شهزاده یزید ته د «یلدرم» لقب ورکړل شو .

د مراد خان په خلاف مسیحې اتحاد د سربیا څخه پیل شو . په دې اتحاد کې سربیا ، بوسنیا ، بلغاریه ، البانیه ، ولاچیه او هنګری ټول په پوره قوت سره ورګډ شول. پولینډ هم خپل فوځونه ور ولیږل. اوپه دې توګه یو صلیبي جنګ پیل شو . په ښکاره توګه هغوې دا اتحاد داروپا څخه دترکانو د ویستلو په خاطر کړی و . مردا خان د اویا کالو په عمر د خپلو فوځونو سره یو ځای ددې اتحاد په خلاف د جنګ له پاره ووت.خو دمراد خان د ورسیدو دمخه اتحادیونو په بوسنیا کې په عثماني فوځونو باندې حمله وکړه او بنځلس زره ترکان یې د تیغه تیر کړل. ددې جنګ مشري سربیانو په غاړه درلوده. چې پادشاه یې لازار نومیده ، د ډیرو معرکو وروسته بلاخره په ۱۳۸۹کال د « کسوده » په میدان کې هغه اخري مقابله مخته راغله چې د اتحادیونو شیرازه یې له منځه یوړه اودسربیا د قسمت پریکړه یې وکړه.

جنګ پاې ته رسیدونکې و چې په دې وخت کې یو سربیایی امیر « میلوش کوبیلووچ» دعثماني لښکر په لور آس ور ځغلاوه ، او د خپل پادشاه لاله زار په خلاف یې د بغاوت اعلان وکړ . او ویې ویل چې غواړي دسلطان سره څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډيرې مهمې خبرې وکړي. همغه و چې هغه يې د مراد خان دربار ته راوست. خو دهغه د لاس د ښکلولو په وخت کې يې يو ناڅاپه خپل خنجر را وويست او به مراد خان يې حمله وکړه او په خپل هدف کې د بريالیتوب وروسته يې د تیښتې هڅه وکړه خو عسکرو د سترګو په رپ کې هغه ټوټې ټوټې کړ، اوس نو مراد خان د لږ وخت میلمه و. هغه په همدې حالت کې داخري حملې حکم وکړ، ډير ژر اتحادي فوځونو ماتې وخوړه او دسربیا پادشاه «لازار» ونیول شو او دمراد خان دربارته يې راوست. مراد د «لازار» د وژلو حکم ورکړ او لږه شیبه وروسته يې پخپله هم ساه ورکړه. دمراد خان د شهادت نه وروسته د (کسوده) جنګ پای ته ورسید. شهزاده بایزید یلدرم په تخت کیناست، هغه په همغه لمړۍ ورځ خپل ورور شهزاده یعقوب چې د کسوده په جنګ کې يې پوره میړانه ښوولي وه سمدلاسه وواژه. دا د سلطنت د تخت د ولکي له پاره په عثماني کورنۍ کې لمړني قتل و.

کله چې دسربیا پادشاه لازار هلاک شو نودهغه وروسته لارډ ستیفن دسربیا حکمران وګرزید، هغه خپله خور شهزادګۍ ډیسپینا د بایزید په نکاح کې ورکړه، او سوله يې وکړه او ترڅنګ يې دا ژمنه هم وکړه چې په راتلونکې کې به په ټولو جنګونو کې د خپل فوځ سره يو ځآی ګډون کوي. اوبیا هغه دخپل عمر تر اخري سلګۍ پورې په خپله ژمنه کلک ودريد. بایزید د قسطنطنیې دپادشاه سره هم سوله وکړه ،ان تر دې چې ددې سولې وروسته بایزید شهنشاه مجبور کړترڅو دخپل فوځ په واسطه فلادلفیا له منځه يوسي. همغه و چې دا ډول عبرتناکه پیښه منځته راغله چې پخپله عیسویانو په عیسوي فلاډلفیا باندي يرغل وکړ اوهغه يې فتحه کړه اوبایزید ته يې حواله کړه، د بایزید په وخت کې د ایدین، امتشا، او ساروخان ښارونه هم فتحه شول په ۱۳۹۰ کال بایزید د قیوس په جزیره حمله وکړه په دې توګه سمرنا او کرمانیا هم د بایزید د تورې څخه خلاصې نه شوې، بایزید په خپل ژوند کې دوه ځله قسطنطنیه کلابند کړې ،لمړۍ کلابندي يې اوه میاشتې دوام وکړ خو بیا چې کله بایزید ته د هنګري دپادشاه سجسمنډ چې د هونیاډې پلارو ، پخلاف فوځونو ته اړتیا پیدا شوه نوپه دې خاطر يې د لسوکالو له پاره سوله وکړه او کلابندي يې پای ته ورسوله. دسولې شرایط يې هم ډیر سخت و. دکلني خراج له پاره دیرش زره طلايي کراون و ټاکل شول. دمسلمانانو له پاره يې په قسطنطنیه کې يو شرعي عدالت هم پرانست، او هلته د بایزید له اړخه يو ترکي قاضي و ټاکل شو. او دمشرق دکلیسا تر څنګ يې يو ډير ستر او عالي شان جومات هم جوړ کړ، دقسطنطنیې دقیصر په مینول کې يې دښار اوه سوه ځآیونه مسلمانانو ته ورحواله کړل تر څنګ يې دغلطې نیمايي برخه هم بایزید ته ورکړه. هلته شپږزره عثماني فوځونه و ټاکل شول، دهمغه وخته راهیسي عثمانیانو قسطنطنیې ته د استنبول نوم ورکړ.

بیا والیشیا فتحه شوه اوبیا یوپه بل پسې نائیکوپولس او بلغاریه هم تر ولکې لاندې راغلې. اوس نو بایزید غوښتل په هنګري باندی یرغل وکړي خو یوناڅآپه د کوچنۍ اسیا په لور متوجه شو، په دې وخت کې د کرمانیا امیر يو ځل بیا بغاوت وکړ، بایزید یلدرم د انکورې او بروصې ترمنځ دکرمانیا دامیر سره وجنګید خو په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ کې د بايزيد لښکر د ماتې سره مخ شو ، دماتې دخبر د اوريدو سره سم بايزيد په خپله په جنګ کې شامل شو او د کرمانيا امير ته يې سخته ماتې ورکړه ، په دې جنګ کې دکرمانيا دامير دوه زامن ووژل شول.

دسلطان بايزيد يلدرم نه مخته ټولو عثماني اميرانو ځانوته د امير کليمه استعمالوله . خو بايزيد په لمړي ځل دمصر دعباسي خليفه په اجازې سره خپل ځانته دسلطان لقب اختيار کړ.بايزيد دنورو حکمرانانو په نسبت عياش طبعه انسان و . هغه دخپلې ښځې (ډيسپينا) په ترغيب سره د شرابوڅښل هم پيل کړي و . په همدې وخت کې يو ځل بيا دهنګري دپادشاه سجسمنډ له خوا د عيسويانود اتحاد له پاره هلې ځلې پيل شوي وې، هنګري د قسطنطني دمرکزی کليسا په ځاې دروم د کليسا سره تړلې وه . پهمدې خاطر د روم پاپا دهغه سره مرسته وکړه ، د سجسمند د ځانګړو هلو ځلو په اساس فرانسه او برګنډی هم په دې اتحاد کې سره راټول شول ، دا ډير ځواکمن او قوي لښکر و ، د دانيال د درياب څخه د را تيريدو وروسته شام ته را ننوتل او مقدسه زمکه يې ازاده کړه ، کله چې دا لښکر د جرمني څخه تيريده نو دجرمنيانو ځانګړی فوځې ډلې هم وروسره را يو ځاې شوې ، دا د ټولې عيسوي نړۍ اتحاد و . هغه وخت چې د سجسمنډ لښکر سربيا ته ورسيد نو هغه د بايزيد دوست او فاداره ملګري لارډستيفن باندې يرغل وکړ اوپه دې توګه يې په سربيا کې ډيره وحشيانه توګه لوټ مار وکړ. دې لښکرپه پوره بريااليتوب سره د «ستيوډا» ، «ويدين» او « ارسودا» سيمې تر ولکې لاندې راوړې او ځان يې د نائيکوپولس» سيمې ته ورساوه . او هغه ښار يې د کلابندۍ لاندې راوست. د نائيکوپولس قومندان « يوغلان بي» د وسلې د غورزولو څخه انکار وکړ ، ځکه هغه په دې ډاډمن و چې بايزيد به هرو مرو دهغه د تعاون له پاره رارسيږي، او بيا همداسې وشول ، بايزيد د برق په څير خپل ځان دکلابندۍ په شپاړسمه ورځ نائيکوپولس ته ورساوه . فرانسويانودا ګمان هم نه کاوه چې بايزيد به دومره ژر دلته رارسيږي ، هغوې په دې آند و چې بايزيد به د ابنای فاسفورس څخه د تيريدو جرءت و نه کړي ، بلاخره د ۱۳۲۹ کال د د ستمبر په ۲۴مه بايزيد يلدريم د «کانټ ډی نيورس ، سجسمنډ او فرنسوي» فوځونو پر خلاف دجنګ ډول وواهه ، دا ډير ستر اومشهور صليبي جنګ دې ، سجسمنډ د ترکانو د ځواک او ارادو څخه پوره خبرو ، هغه په دې هم پوهيده چې د ترکانو نوميالۍ ډلې په يوه غير منظم او لږ روزل شوي فوځ سره يو ځاې کيږي او بيا په ډيره ښه توګه جنګيږی. سجسمنډ خپلو ملګرو ته دا سلا ورکوله چې د ترکانو د ظاهري فوځ په جنګ کولو باندی وخت ضايع نه کړي ، بلکه دهغوې په اصل فوځ دې حمله وکړل شی. خوپه صليبی اتحاد کې ورګډو د نورو هيوادونو سالارانو دهغه دا مشوره و نه منله ، دې جنګ ددرې ساعتونه زيات دوام و نه کړ ، په دې جنګ کې د سربيا پادشاه د بايزيد په ملاتړ و جنګيد. عيسايی فوځونو ته ډير زيات زيان ور وا وښت. اوبايزيد دهغو ځواکونو د انتقام د اخستو له پاره چې د جنګه مخته دعيسايانو په لاسو شهيدان شوي و په دې جنګ کې لس زره عيسويان و نيول اود ټولو د وژلو حکم يې ورکړ. په دې بنديانو کې کاؤنټ ډي نيورس ، او څلوريشت نور عيسايی امرين هم شامل و و . خوبايزيد هغوې پرينښول ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د هغوې د تللو د مخه يې د کاؤنټ دِی نيورس تر مخه يوه وينا وکړه ، داوينا د (کريسي دلمړي ټوک په ۲۸ م مخ کې دا ډول ليکل شوي ده):

«ګرانه ! زه په دې پوهيږم چې ته دخپل هيواد د يوه ستر سردار او ځواکمن رئيس زوې يې. ته نوې ځوان يې او لا تراوسه ستا تر مخه ډيرې هيلې اود اميدونو ډک کلونه پراته دي. شوني ده چې د جنګ په ميدان کې ستا ددې لمړيو هڅو د ناکاميو نه وروسته خلک په تا الزامونه ولګوي ، او ته د هغې الزامونه د رفع کولو له پاره او دخپل شهرت او نيک نوم د بيرته تر لاسه کولو په خاطر يو بل ځواکمن فوځ را ټول کړې اويو ځل بيا زما مقابلې ته راودانګې ، که زه له تا ويريدې نوله تا او ستا له ملګرو څخه به مې دهغوې په ايمان اوعزت سوګند اخستې واې چې په راتلونکې کې به زما مقابلې ته نه راځئ. خو نه ! زه د داسې سوګند غوښتونکې نه يم.ددې برعکس ، زه به ډير خوشحاله شم چې که چيرې ته بيرته خپل هيواد ته ورسيږې او بيا فوځ راټول کړې اوبيا زما مخې ته راشې. ته به ټول وخت ما د جنګ په ډګر کې په خپل مخکې تيار و ويني. هغه خبره چې زه يې درته اوس کوم ، ته يې چې د چاڅخه غواړې نقل يې کړه.»

د نائيکوپولس د جنګ نه وروسته په ولاچيا ، هنګري او استائريا باندي هم يرغلونه وشول او د پيټرواردِين ښارهم تر ولکې لاندې راوستل شو.

ددې نه وروسته بايزيد اورنه ته ورسيد اوپه ۱۳۵۷ کال يې په يونان باندې حمله وکړه.، د تهسلي ، فوسين ، ډوريس او لوکريس په سيمو يې ولکه وکړه. او بيا يې دڅو ورځو وروسته د » موريا» ټوله سيمه ولکه کړه ، د يونان د فتحې کولو وروسته بايزيد يو ځل بياقسطنطنيه کلابنده کړه. دا په داسې حال کې چې د ترون لس کاله لا نه و پوره شوي. هغه دخپل ځانګړی قاصد په خوله پادشاه « مينوئل » ته حکم و ليږه چي سمدلاسه دې د تخت نه لاس واخلي او که نه دانښار به د توري په زور ونيسی. خو مينوئل د بايزيد په خبره غوږ هم ونه ګراوه. همغه و چې بايزيد هم د قسطنطنيی کلابندي نوره هم کلکه کړه ،په داسې حال کې چې هغه غوښتل په قسطنطنيی باندي حمله وکړي ، چې دهغه په اسيايی ملکيتونوکې يو انقلاب راغې ، دهمدې انقلاب په اساس هغه مجبور شو خپله کلابندي پاې ته ورسوي او هغه لوري ته متوجه شی ، دهمدې ورځې وروسته د بايزيد يلدرم بدقسمتي پيل شوه. اوپه راتلونکو دوو کلونوکې چې د هغه دحکومت اخري کلونه و سختې ماتې وخوړې ، دهغه ټول فتوحات په اوبو لاهو شول او لږې مودې وروسته د عثماني سلطنت حيثيت د خاورو سره خاورې شو. په خپله بايزيد بندی کړل شو اودهغه دا ټوله تباهي اوبربادي پخپله د «ګوډ تيمور » په لاسو پيل شوه.

دګوډ تيمور سلطنت د « چين دديوال» څخه تر کوچنی اسيا پورې او د ارل دبحر څخه د ګنګا ددريابه پورې او ان د فارس تر خليجه غځيدلې و. هغه په ۳۵ کلنی کې خپل ټول دښمنان وځپول او سمرقند يې خپل دارالسطلنت و ټاکه. ددې نه وروسته هغه په لږه موده کې ۲۷ هيوادونه فتحه کړل او نهه شاهي کورنی يې له فنا سره مخ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګوډ تیمور د سلطنت نه وروسته د بایزید سلطنت په نړۍ کې تر ټولو ځواکمن سلطنت و. بایزید د خپلو پخوانیو فتوحاتو په اساس دومره سرشاره و چې د ګوډ تیمور د فوځونو سهي اندازه یې و نه شوه لګولې. او داسې یو فاتح یې ځانته را پاروو چې د دهشت او وحشت څخه یې ستر ستر پادشاهان لړزیدل. په لمړي ځل د داوړو تر منځ ډیر تریخ لیک لیږد پیل شو او د همدې په پایلو کې د دواړو تر منځه سخت جنګونه پیل شول.

په ۱۴۰۰ عیسوي کال ګوډ تیمور د بایزید یو شار سیواس د شپږ لکه عسکرو په واسطه کلابند کړ، هلته د سیواس د ښار د ساتنې له پاره د بایزید ستر زوی ارطغرال مامور شوې و. ارطغرال په ډیره میړانه د ګوډ تیمور د فوځونو مقابله وکړه او تر څو ورځو پورې یې دا شپږ لکه فوځونه پری نه ښودل چې په دې ښار باندې ولکه وکړي. بلاخره تیمور داسې یوه لاره خپله کړه چې د کلا بند شوو سره یې هیڅ ځواب نه و. هغه شپږ زره مزدوران مؤظف کړل تر څو د دیوالونو بنسټونه و کنی، بیا یې هغوی ته اړمونه ورکړل تر څو دیوالونه د غورزیدو څخه و ساتي. کله چې د دیوالونو بنسټونه وکنل شو نو هغه اړمونو ته یې اور ورته کړ، د سترګو په رپ کې دیوالونه را و غورزیدل او په دې توګه یې په ښار باندې ولکه وکړه. ګوډ تیمور د خپل وحشت څرګندونه دلته هم وکړه او د بایزید د زوی ارطغرال په ګډون یې څلور زره ترکان و نیول او ټول یې د تیغه تیر کړل، په دې وخت کې بایزد د قسطنطنیې په کلابندۍ بوخت و. د دې ناوړه خبر په اوریدو سره یې کلابندي پای ته ورسوله او د توپان او وسیلې په څیر یې ځان کوچنۍ اسیا کې د ګوډ تیمور مقابلې ته ورساوه. خو په دې وخت کې تیمور د شام او مصر په لور روان شوی و، هغه دوه کاله وروسته بیرته راستون شو او د لمړي ځل څخه د زیاتو اختلافاتو سره د دواړو تر منځ د خط وکتابت لړۍ پیل شوه. او بلاخره اسمان د دواړو اړخونو تر منځ د هغه دردونکي او غمناکه جنګ نند اره هم وکړه چې د دواړو اړخو څخه په کې مسلمانان شریک وول......

دا جنګ د انګورې د جنګ په نامه مشهور شوی دی، بایزید د یولک او شل زره فوځونو سره د سواس په لور روان شو خو ګوډ تیمور د اته لکه فوځونو سره د بایزید ښار « انګوره » کلابنده کړه، بایزید د انګورې د کلابندۍ د ماتولو له پاره هغه لورې ته وګرزید، تیمور په خپله تاتاری و خو د بایزید په فوځ کې هم د تاتاریانو ګڼ شمیر عسکر موجود و. تیمور هغو تاتاریانو ته خپل جاسوسان ور ولیږل او د هغوی سره یې وعدې وکړې او ویې غلول، هغوی هم د جنګ په وخت کې د بایزید لښکر پریښود او د تیمور سره یو ځای شول، په دې وخت کې بایزید تر ټولو ستره بې عقلي دا وکړه چې هغه یوه ورځ د خپل جرءت د ښوولو په خاطر خپل ټول فوځ له ځانه سره اخست او د ښکار کولو له پاره ووت. هغه ځای چې د ښکار له پاره ټاکل شوی و هلته اوبه ډیرې کمې وې، نژدې پنځه زره عثماني عسکر د تندی له لاسه هملته له منځه ولاړل. هغوی چې ژوندي پاته شوي و هغوی هم د تندی او لوږې له لاسه بې هوشه وو. کله چې بایزید بیرته راستون شو نو ویې کتل چې د هغه په لښکر ګاه باندې د ګوډ تیمور فوځونو ولکه کړې ده، د هغې چینې څخه چې عثماني فوځونو اوبه څښلې د هغې مخه هم د ګوډ تیمور

(c) ketabton.com: The Digital Library

فوځونو ګرزولې وه ، اوس نو دبايزيد له پاره د سمدلاسه جنګ کولو بله لاره نه وه پاته. هماغه و چې د سې شنبې په ورځ ، د جولاې په شلمه د ۱۴۰۲ عيسوي کال ، د انګورې په سيمه کې هغه معرکه را منځته شوه چې....

مشهور تاريخپوه (ګبن) ليکي چې دې جنګ «دتيمور شهرت او عظمت ته تلپاتې والې ورکړ. او د بايزيد ذلت اوسپکوالي يې د تل له پاره يو يادګار پرېښود ......»

د عثماني دولت تاريخ ليکي چې: د جنګ په وخت کې ګڼ شمير مسلمانو سردارانو د بايزيد ملګرتيا پرېښوده ، په دې توګه بايزيد دګوډ تيمور د اته لکه ځواکمنو فوځونو په مقابل کې يواځې دلس زره ينې چري فوځيانو سره ځانته پاته شو.

دسربيا پادشاه «لارډ ستيفن» هم تر اخره پورې د بايزيد سره و خو دماتې خوړلو وروسته يې دهغه ځايه تيښته وکړه ، بايزيد د محمودخان چعتايي په لاسو و نيول شو ، دهغه د پنځو زامنو څخه چې په جنګ کې شريک و درې کسه ژوندي پاته شوي و. دهغې ډلې څخه شهزاده سليمان د اروپا په لور راوګرزيد ، شهزاده محمد (اماسيه)ته ورسيد او شهزاده عيسی دکرميا په لور وتښتيد. شهزاده موسې ژوندي و نيول شو او د شهزاده مصطفې په اړه هيڅوک خبر نه شول چې څه پرې وشول. کيداې شي په جنګ کې وژل شوي وي ، د جنګ د پاې ته رسيدو وروسته بايزيد و نيول شو او ګوډ تيمور هغه د اوسپنې په يوې پنجرې کې بند کړ، او هر چيرې به چې ته ، د هغه پنجره به يې له ځانه سره وړله. بايزيد د ا سپکاوی و نه شو زغملې او نژدې اته مياشتې وروسته يې په همغه اوسپنيزه پنجره کې ساه ورکړه. او دهغه روح د عنصری او فولادي دواړو پنجرو څخه په يوه وخت کې ازاد شو.»

دانګورې د جنګ نه وروسته په ډاګيزه توګه عثماني سلطنت له منځه تللې معلوميده ، ځکه د عثماني سلطنت تپول باج ورکونکې رياستونه ازاد او خپلواکه شوي و. دبايزيد دشپږو څخه پنځه زامن يې دانګورې په جنګ کې دهغه سره شريک وول ، هغه څلور چې ژوندي پاته شوی و ، دبايزيد د بندی کيدو وروسته مختلفو کوچنيو کوچنيو رياستونو ته ولاړل اوهملته حکمرانان و ګرزيدل ، هغوې بيا په خپلو منځو کې په جنګونو پيل وکړ. اخرې سوبه شهزاده محمد ته ترلاسه شوه، ځکه شهزاده محمد داتو کالو په دوران کې د عثماني سلطنت د لاسه تللې وقار اوعزت بير ته په ځاې کړ.

شهزاده محمد د يوڅلويښت کالو په عمر په ۱۴۲۱ کې وفات شو او په بروصا کې خاورو ته وسپارل شو ، سلطان مرادخان ثاني دهمغه زوې و. او په دې توګه د عثماني سلطنت د سلاطينو د نسب لړۍ داسې را جوړه شوه: «عثمان» ددې کورنۍ لمړنی تاجدار و چې په ۱۲۸۸ کال کې را پيدا شو. دهغه زوې « اورخان» ۱۳۲۲ کې .... دهغه زوې « مرادخان اول» په ۱۳۵۹ کال کې .....دهغه زوې « بايزيد يلدرم» په ۱۳۸۹ کال کې .... دهغه زوې « شهزاده

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد اول » په **۱۴۳۱** کال کې ...دهغه زوې « دویم مرادخان » په **۱۴۲۱** کې ...دهغه زوې سلطان « **محمد فاتح**» په **۱۴۵۱** کال کې په تخت کیناست.

د سلطان محمد فاتح د سلطنت نه وروسته عثماني سلطنت تر سوونو کالو پورې دوام درلود . خو هغه عزت او شهرت چې د سلطان محمد فاتح په برخه شوې هغه بل چاته تر اوسه نه دې په برخه شوې ، په حقیت کې رسول الله صلی الله علیه وسلم وفرمایلي و چې......

« د قسطنطنیی فاتح به جنت ته داخلیږی..»

دا مبارک حدیث ډیر مشهور شوې و . اودهمدې حدیث دعملی کولو او ددې حدیث د تاج دپه سرکولو له پاره اموي حکمرانانو د « لمړي یزید » څخه نیولې تر بایزید یلدرم پورې او بیا تر سلطان مردا خان ثاني او...... ټولو په قسطنطنیی باندې دحملې کولو او د دې سیمی د ولکې کولو له پاره یرغلونه کړې و ،خو هیڅ یویی په فتحه کولو بریالي شوې نه و، دا سعادت د سلطان محمد فاتح په برخه و . همغه و توانید د **۱۴۵۳** کال د مئ په **۲۹** مه د ستر اهنګر اربان د ځواکمنو توپونو په واسطه د قسطنطنیی دیوالونه را چپه کړي او په دې توګه دا ښار د تل له پاره د مسلمانانو استنبول وګرځي...

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان

سلطان مرادخان ثاني د۸۵۵ هجري کال د محرم الحرام دمیاشتې په پنځمه ،یا د ۱۴۵۱ عیسوي کال د فروری د میاشتې په نهمه په « اورنه» کې وفات شو. دهغه تجهیز او تکفین په پخوانی پایتخت «بروصا» کې ترسره شو ، دسلطان مرادخان د مړینې وروسته دهغه زوی شهزاده محمد دکوچنۍ اسیا د «ایدین» په ریاست کې و ، په دې وخت کې د شهزاده محمد عمر یوشت کاله او څو میاشتې و. ددې نه مخته هغه دخپل پلار په ژوندون دوه ځله په تخت ناست و ،کله چې ورته دخپل پلار مراد خان د مړینې خبر ورسید نو سمدلاسه په آس سپور شو او دهر څه د مخه یې دا خبره وکړه:

«هغوې چې له ماسره مینه لري له ما سره دې را روان شي (عثماني دولت)»

هغه د دانیال ددریاب څخه راتیر شو او اورنه ته راورسید. همدلته یې دتخت ناستې مراسم هم ترسره شول ، اوس نو هغه شهزاده محمد نه و بلکه سلطان محمدخان ګرزیدلی و. کله چې هغه د اورنه شاهي محل ته را ننوت نو ګڼ شمیر مینه وال یې وکتل. ملکه سروین چې د سربیا د پادشاه لارډ ستیفن لور وه او دسلطان مرادخان ثاني ښځه او د سلطان محمد میرنۍ مور وه... دخپل میرني زوی شهزاده محمد په تخت کیناستو باندې ډیره خوشحاله بریښیده. دملکې سروین د ګیډۍ نه د شهزاده محمد یو میرنی ورور هم پیدا شوی و خو په دې وخت کې دهغه یوا ځې اته میاشتې و. دملکې سروین نه علاوه دلته اغا حسن ، قاسم بن هشام ، طاهربن هشام هم دسلطان محمد د استقبال له پاره موجود وو. دوی د سلطنت د مشرانو او امراو په سلا د تاج پوشۍ ورځ و ټاکله. اودهغې ورځې له پاره یې هر ډول تیاري پیل کړه.

هغه وخت چې سلطان محمد خان دخپلې ځوانۍ په وخت کې دوه ځله په تخت کیناست خو دواړه ځله یې د نابرابرو شرائطو له مخې د سلطنت واګې بیرته پریښودې. لمړۍ ځل یې د لارډسلاس او هونیاډی د تړون ماتولو په اساس او دویم ځل په ښار کې د ینې چرې د بغاوت له امله. دواړه ځلې یې پلار مرادخان ثاني د سلطنت دخوندي ساتلو په خاطر مداخله کړې اوبیرته راستون شوی. په دې خاطر په عامو خلکو کې د ا اندیښنه راپیدا شوې وه چې سلطان محمد خان د سلطنت کولو د امورو وړتیا نه لري. اوس نو سلطان محمد خان دا ثابتول غوښتل چې په پنځلس کلنۍ کې چې ورته کوم سلطنت تر لاسه شوی و هغه وخت خبره بیله وه او اوس چې ددویشت کالو په عمر کې ورته یو ځل بیا سلطنت تر لاسه شوی ، خبره بیله ده.اوس نو محمد کوچنی ماشوم نه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

. هغه د تاج اغوستلو د جشن نه دوه ورځې مخته قاسم بن هشام خپل ځانته راوباله او د شاهانه دبدبې سره یی هغه ته ښه راغلاست ووایه. تاریخ لیکي چې:

سلطان محمد قاسم بن هشام ته وویل: «راځه .....قاسم بن هشامه راځه .... ګوره ! چې دوه ورځې وروسته زما د تاج اغوستلو چشن دي. اوس خو زه د عثماني سلطنت تاجداره اوسلطان ګرزیدلي یم. ته خو پوهیږې چې زما په اوږو څومره ستر بار اچول شوې دي ، مخکې له دې نه چې ما سلطان وګرزوی ما ته ستا مشورو ډیر ځواک او توانایی راکوله. په دې خاطر مې نن تاته زحمت درکړ ترڅو دا ځل هم له ما سره قدم په قدم ملګرتیا وکړې ....»

قاسم د سلطان د لهجې څخه سخت حیران شوې و ،ځکه هغه اوس هغه نوې ځوان شهزاده نه و چې د نن څخه شپږ کاله دمخه په تخت کینول شوې و. قاسم ته داسې محسوسیدله چې دکوم ستر شهنشاه اواز اوري ، د سلطان د لهجې څخه علاوه د سلطان په نور شخصیت کې هم ډیر بدلون راغلې و. دهغه په مخ باندې دځوانۍ تازه وینه او په سترګو کې شاهي دبدبه او جلال په کتلوسره قاسم داسې احساسوله چې دا ځل سلطان محمد خان د کوم ستر عزم اوهوډ سره یوځاې په سلطاني تخت باندې دکیناستو اراده لري. په دې خاطر یی پخوانۍ دوسته له یاده وویستله او په ډیر ادب سره یی وویل:

« درونده سلطانه !... عثماني سلطنت به ستاسې په څیر تاجدار باندې ویاړي ، زه داسې احساسوم چې قدرت به ستاسې په لاسو ډیره ستره کارنامه تر سره کوي ......تر هغو چې زما دخدماتو پورې اړه لري نوزه اوزما ټوله کورنۍ داسلام او عثماني سلطنت له پاره هر غږ ته لبیک وایی.»

قاسم د سلطان محمد خان سره دخبرو په وخت کې خپله پخوانۍ بې تکلفي له یاده ویستلې وه ،بلکه دشاهي ادابو د ټولو غوښتنو سره یوځاې یی دسلطان سره خبرې کړې وې ، څرنګه چې دوه ورځې وروسته د تاج دپه سر کولو جشن و نوپه دې خاطر سلطان ورته وویل:

قاسم بن هشامه !.... مونږ هر څه له یاده ویستلي شو خو د یني چري د یوشمیر ډلو بغاوت له یاده نه شو ویستلې. دهمغه بغاوت په پایلو کې ستا پلار او ورندار هم شهیدان شول او زه اوس هم دهمغو خلکو څخه چې هغه وخت یی په یني چري کې د بغاوت اور بل کړې و اندیښنه لرم. هسې نه چې دا خلک یو ځل بیا د سلطنت د انتظام دخرابولو له پاره هڅې وکړي ، دا ځل ما ته په دې خاطر مخکې تر مخکې را وغوښتې تر څو د راټوکیدلو اندیښنوپه اړه فکر وکړې ، زه غواړم چې ته د یني چری په هغو وګړو باندې څارنه وکړې چې مشکوک معلومیږي»

قاسم د سلطان محمد په ارادو باندې پوره پوره پوه شوې و .ځکه سلطان یوځل بیا قاسم ته د جاسوسۍ کار ورسپاره. اوپه خپله دقاسم په سترګو کې هم دا اړینه بریښیده. ځکه دسلطان مرادخان د مړیني سره سم همدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول خبرونه خپریدل چې په یني چري کې یو ځل بیا د بغاوت د اور بلیدو ته کار کیږي ، همدا علت و چې قاسم دا مسؤلیت ومانه او سلطان ته یې وویل:

درونده سلطانه !.... ستا بصیرت ته احترام لرم. د تاج د په سرولو په ورځ د مخربو عناصرو څارنه ډیره اړینه ده. په حقیقت کې یو شمیر وګړي ستا د شخصیت او عزائمو څخه په ویره کې دي. هغوې نه غواړی ته د مسلمانانو قیادت سنبال کړې. خوداسې خلک هر څوک چې دې ، یوه خبره ډاګیزه ده اوهغه دا چې داډول وګړي د قسطنطنیې د پادشاه روزل شوي اولاسپوځي عناصر او ځانګړی خلک دی»

قاسم تر ډیره پورې دسلطان سره په پټه توګه په ډیرو امورو باندې خبرې کولې اوبیا یې دهغه څخه اجازه واخسته اوبیرته راستون شو.

اوبیا د سلطان محمد خان د تاج دپه سرولو ورځ هم دعثماني تاریخ په پاڼو کې یوه نه هیریدونکې ورځ ده .....داسې ورځ چې دسلطان او قاسم بن هشام ټوله خواري یې په اوبو یوړه ،او دښمن دهماغه تاج پسرولو په وخت کې خپل کار انجام کړ.

دسلطان محمد خان دربار په جوش وخروش کې و. دسلطنت مشران ، وزیران ، امران ، دښار مشران اوسپین ږیري ..... دسلطاني قصر په عام دیوان کې سره راټول شوي و. دا یوه پراخه اوغځیدلې برنډه وه. ددې ځای څلورو خواو کې د غونډې ګډون کونکو ته ناست ځایونه جوړکړل شوي و. په دې وخت کې په دې عام دیوان کې د زرو څخه زیات وګړي ناست و. دسلطان په سر د عثماني سلطنت تاج کیښول شوې و. تر ټولو د مخه د شاهي کورنۍ غړو سلطان ته دمبارکۍ له پاره را روان و. د څو مشرانو ، ښځو اونرو وروسته د ملکې سروین د مبارکۍ ورکولو وخت راغې. دا دسلطان مراد خان ښځه او دسربیا دپادشاه لارد ستیفن لور او اروپاې نژاده وه ، ډیره ښایسته او حسینه ښځه وه ، ملکې سروین ته سلطان محمد خان ډیر ګران و. هغې دهمغې لمړۍ ورځې را هیسې دسلطان محمد خان سره مینه اومحبت کاوه ، ملکه سروین رامخته شوه او دګلونو یوه ګیډۍ یې د سلطان محمد خان په لاسو کې ورکوله چې یو ناڅاپه تم شوه. هغې لا د څه ویلو له پاره خپلې شونډې نه وې پرانستې چې دعام دیوان څخه بیرون یو ناڅاپي شور اوغوغا جوړه شوه،ملکه سروین په خپل ځاې ودریده ، دسلطان په تندي باندې هم لیکي راپیدا شوې. لږ څه په قهر اوغصې سره یې حکم وکړ:

« دا کوم ګستاخه انسان دې ؟ .... چې زمونږد تاج د پسرولو په جشن کې په خپل کرغیړن اواز سره بدشګوني خپروي .....هغه و نیسۍ او زمونږ مخې ته یې راوړئ ....»

ګڼ شمیر سپاهیان د برق په څیر د عام دیوان مخې ته ور و ځغلیدل ، د سلطان سترګې هم د بیرون په لور ښتې وې. دسلطان په مخ باندې د حیرانتیا تر څنګ قهر او غصه هم خپره شوې وه. ددربار ټول کسان په خپلو خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځایو کې سره خوزیدل. دلږ څه ځنډ نه وروسته د سلطان عسکرو یو زوړ «خواجه سرا» دلاسونو څخه نیولې و او دسلطان مخې ته یې راوړ. خواجه سرا په خپلو دواړو لاسونو کې کوم څیز نیولې و چې په کالیو کې یې را تاو کړې و. داسې بریښیده لکه خواجه سرا چې کوم تیخور ماشور را خستې وي. زوړ خواجه سرا په ژړا ژړا سره دربار ته را ننوت، هغه د شاهي عتاب هم څه پرواه و نه کړه، دربارته د را ننوتلو سمدستي وروسته یې په واویلاو پیل وکړ او ملکې سروین مخې ته ورغې او په مخ وهلو یې لاس پورې کړ، ملکې هغه د پخوا څخه پیژانده او دهغه په دې کار باندې ډیره حیرانه ولاړه وه. ځکه هغه ددې خاص خواجه سرا و .....« ځانګړې خادم» ، ملکې چې دهغه په لاسو کې تیخور ماشوم وکوت نو ولړزیده، هغه هر څه له یاده وویستل او په ژړا یې منډه کړه او د خواجه سرا لورې ته ورغله. دهغې زړه په زوره زوره دربیده. یقیننا چې د خواجه سرا په لاسو کې نوې پیدا شوې شهزاده و. دا د سلطان محمد خان میرنې ورور و چې تر اوسه یې شیده خوړل. او ملکې سروین د ګیډې څخه را پیدا شوې و . ملکه زیړ مخ د خواجه سرا په لور ورغله او خپل کوچنې یې دهغه دلاسو څخه را واخست.

دې پیښې په دربار باندې عجیبه اغیز کړې و ،خلکو د خواجه سرا په لاسو کې دماشوم د راوستو د انداز څخه داسې انګیرلې وه چې د خواجه سرا په لاسو کې د ملکې سروین د تیخور کوچنې لاش پروت دې. په دې وخت کې دسلطان محمد عمر په سختۍ سره تر دوویشت کالو پورې رسیده. هغه ددې حالاتو څخه سخت اندیښمن شوې و. هغه په دې نه پوهیده چې دا ټول هر څه دومره په ناڅاپه توګه ځنګه پیښ شول. ملکې چې کله خپل مړ ماشوم په لاسو کې واخست نویوه زړه شکونکې چغه یې ووهله او ټول وجود یې په لړزان شو. ملکې وکتل چې دهغې تیخور ماشوم چې عمر یې اته میاشتې و وژل شوې دې. داڅه ډول داسې په ناڅاپې توګه مړ کړل شو ؟ ما خو لږه شیبه مخکې خپل دغه نوې شهزاده په خندانه خوله او خوشحالۍ سره پرې ایښې و اودلته راغلی وم. لږه شیبه مخکې دغه نوې شهزاده دخپلې مور سره لوبې کولې، بیا دا هر څه ځنګه په ناڅاپې ډول مخته راغلل چې خواجه سرا د هغه معصوم لاش په لاسو کې ونیوه او ډک دربار ته راغې. ملکې د دربار د حاضرینو څخه د پروا کولو پرته ژړل. هغه یوه مور وه او کوچنې شهزاده دهغې دزړه ټوټه وه. سلطان په ډیر بد حالت کې واقع شوی و. دا دهغه د تخت دکیناستو لمړۍ ورځ وه. ناڅاپه یې په زړه کې را وګرزیدل چې د خواجه سرا څخه حقیت معلوم کړي، په دې اساس یې لږ څه په نرمه لهجه د خواجه سرا څخه و پوښتل:

«خواجه سرا ...... دا هرڅه ،څه ډول مخته راغلل ؟..... مونږ ته حقیقت ووایه.... ترڅو مونږ ددې معصوم قاتل همدا اوس او په همدې وخت کې جهنم ته ولیږو او د خپل دغه کوچنی ورور بدل واخلو.»

دسلطان دخبرو په اخري الفاظو کې غورس و. خو دخواجه سرا دخبرو په اوریدو سره دسلطان د پښولاندې زمکه و ټنبتیده، سمدلاسه را کوز شو او په زمکه و درید او بیا لږه شیبه وروسته ټول دربار دهغې څپیړې اواز واورید چې سلطان پرې هغه زوړ خواجه سرا وهلې و....ځکه چې خواجه سرا سلطان ته ویلي و.« واه ! سبحان الله ، قاتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم پوښتنه کوی چې کوچنې شهزاده چا وژلې دې ؟.... اې د دربار ناستو خلکو !....زه ګواهي ورکوم چې ....دغه معصوم او نوې کوچني شهزاده ستاسې دغه نوي سلطان وژلې دې....زه ګواهي ورکوم.....زه ګواهي ورکوم......»

خواجه سرا چیغې او سورې وهلې او د دربار ټول میلمانه هک پک حیران ولاړ و، خواجه سرا د ډیرې بې ادبۍ او بداخلاقۍ څرګندونه کړې وه ، هغه شاهي عتاب او قهر ته په ډاګیزه توګه بلنه ورکړې وه ، هغه په دربار کې او د تخت د کیناستو په همغه لمړۍ ورځ اولمړي ساعتو کې پر سلطان محمد باندې د خپل کوچني ورور د قتل الزام لګولې و . ملکه سروین ددې خبرې داوریدو سره خاموشه شوه او په برندو سترګو یې د سلطان په لور کتل . دلږ وخت له پاره د سلطان په ګډون ټول دربار داسې و لکه مار چې خوړلې وې. هر څوک په خپل خپل ځآې کې په فکر کې ډوب وو.....اوس به څه کیږي ، ملکه خود بې هوشۍ په حال کې وه او د خپل کوچني معصوم ماشوم لاش یې د سینې سره کلک نیولی و او په ډیرو حسرتناکو سترګو یې د سلطان په لور کتل . ځکه هغه د سلطان د تاج د پسرولو په خاطر د هغه د مبارکۍ له پاره دربار ته راغلې وه. زوړ خواجه سرا لا تر اوسه په دربار کې لوڅې پښې ولاړ و . او د دربار میلمانه پټه او چپه خوله د سلطان د حکم منتظر ولاړ و .

په همدې وخت کې یو زوړ سردارد دخپله ځایه پاڅید او سلطان ته یې وویل : « درونده سلطانه ! .... د دربار میلمانه د سلطان د حکم انتظار کوی....او ټول خلک غواړی په دې و پوهیږې چې سلطان د خپلې تاج پوشۍ په لمړۍ ورځ ولې ددې کوچنی شهزاده د وژلو حکم صادر کړې و .....»

اوس نو د سلطان محمد له پاره ددې نه زیات خاموشه پاته کیدل د زغم وړ نه و . یو ناڅاپه یې خپله شاهي چپنه را تاوه کړه او بیرته د تخت په لور ورغې . اوپه ډیره جارحانه توګه په تخت ور وخوت. خو په تخت د کیناستو په ځاې و درید او په ټولو درباریانو یې یو نظر و ځغلاوه. بیا د یوه زخمي زمری په څیر و غورید او ویې ویل:

« زه حکم کوم چې ..... همدا اوس اوهمدا شیبه د معصوم شهزاده قاتل په زنځیرونو تړلې زمونږ مخې ته را حاضر کړئ ،..... مونږ پوهیږو چې هغه دکوم شیطان په حکم سره داډول کرغیړن کار تر سره کړې دې. زه به د معصوم شهزاده دقاتل سره په خپله توره باندې قلم کړم.»

سپاهیانو دمحل دننۍ برخې ته ورمنډې کړې ، خو سلطان بیرته را وګرځید او د خواجه سرا څخه یې وپوښتل « مونږ د معظمې ملکې خواجه سرا ته دهغه دګستاخۍ په اړه بښنه کوو ..... اودخواجه سرا څخه غواړو چې ووایی چې هغه ته څه ډول دمعصوم شهزاده د قاتل په اړه معلومات تر لاسه شوی دي....؟»

اوس نو خواجه سرا هم دخپل جذباتي کیفیت څخه لږ څه راوتلې و. ترڅنګ یې د سلطان لهجې هم هغه ډاډمن کړې و چې هغه د تحقیق پرته په نوي سلطان باندې دخپل کوچني ورور د وژلو تهمت تړلې و او په دې توګه یې خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرګ ته بلنه ورکړې وه . خوکله چې سلطان هغه ته ښښنه وکړه نو هغه بیرته را ژوندۍ شو او په لړزیدلې اواز یې وویل:

«درونده سلطانه !... زما د ګواهۍ سبب داو چې ماته د نوي شهزاده قاتل دهغه د وژلو وروسته وویل چې هغه شهزاده د سلطان په حکم وژلې دې..»

دخواجه سرا د خبرو په اوریدو سره سلطان ولړزید ، هغه په سخت اواز سره په بې اختیاره توګه وویل:

« هغه بدبخت څوک دې چې پر مونږ یې داسې ناروا الزام لګولې دې ؟ او ددې معصوم په پاکه وینه یې لاسونه سره کړي دي ؟ ، ، ،»

دسلطان په مخ د ځوانۍ جوش د شاهي جلال په ښه را ښکاره شوی و . او په دربار کې هر کس په خپل ځای باندې ګم سم ولاړ و . د خواجه سرا حالت هم دمخکې څخه بدل شوې و ، اوس نو هغه په خپل مخکیني کرچار باندې پیښمانه معلومیده ، هغه په نښتې ژبه باندی یو ځل بیا وویل:

« درونده سلطانه !... دغه معصوم شهزاده د یني چري سپه سالار د شاهي کنیزانو څخه ستا په حکم تر لاسه کړ اوبیا هغه سفاکه او ظالم انسان هغه له ځانه سره حمام ته یوړ او هلته یې د اوبو په ډنډ کې غرق کړ....»

په دې وخت کې د ټول دربار مخه د معظمې ملکې په لور شوه ، ځکه چې ملکه په ولاړه ولاړه یو دم په زمکه راپریوته او بې هوشه شوه . سلطان سمدلاسه ورمخته شو او پخپله یې ملکې سروین ته اوړه ورکړه ، دلږ ځنډ وروسته ملکه په خپلې خانګړې خونه کې د شاهی طبیبانو تر علاج لاندې وه . لا تر اوسه دربار نه و رخصت شوې . سلطان د خواجه سرا څخه د پیښې په اړه ټول معلومات تر لاسه کړي و او د یني چري سپه سالار په اړه یې حکم وکړ چې زنځیر تړلې یې د سلطان مخې ته راوړي . خو پخوا تر دې چې د سلطان ددې حکم دتعمیل له پاره سپاهیان ولاړ شی ، بهرام خان په خپله د یني چري دغه قاتل سپه سالار زنځیر تړلې د سلطان مخې ته راوست . سپه سالار پرته له کومې ویرې د سلطان دربار کې ودرید.... دسلطان مخ تک سور شوې و . او سترګې یې د اور په څیر انګار ګرزیدلې وې . هغه د یني چري ددې سپه سالار په دې جرءت باندې حیرانتیا هم وښوده او ډیره بې حده غصه هم ور ته راغله . ځکه هغه دخپله اړخه داسې ښووله چې هیڅ ډول ظلم او تیری یې نه دې کړې . بلکه هغه څه یې چې یې کړي دي بلکل درست او سهي یې کړي دي ، دسلطان له پاره د سپه سالار انداز د پرېښونکې په څیر و په دې خاطر ورته سلطان په ډیر سختو الفاظو کې وویل:

« سپه سالاره !.... مونږ ته یواځې په دوو ټکو کې ځواب راکړه . ایا تا زما د کوچني ورور د وژلو سفاکانه او ظالمانه جرم تر سره کړې دې ؟....یا نه ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! ما دا کوچني شهزاده وژلي دي..... خو ددې کار په تر سره کولو کې ما کوم جرم نه دی کړې ، هغه څه چې ما کړي دي د سلطنت د بهبود له پاره مې ترسره کړي دي ځکه چې په عثماني سلطنت کې تل دا ستونزه راپیدا کیږي چې د سلطنت شهزادګان د تخت او تاج د تر لاسه کولو له پاره دټول قوم او ولس په مقدراتو باندي لوبې کوي....

« خاموش ! ...ته د ادابو دحد څخه تیریږي.... تا نه یوازې کوچنی شهزاده وژلې بلکه پر مونږ دې د درواغو الزام هم لګولې دي ، چې دهغې په اساس دملکې خواجه سرا او د دربار یوشمیر نور وګړي مونږ له تاسره په دې کار کې شریک ګڼي...... حال دا چې مونږ په دغه ډک دربار کې خپل خداې حاضر او ناظر ګڼو او دا سوګند یادوو چې مونږ ددې سفاک ددې وحشت څخه بلکل بې خبره وو .... اوستا دا جسارت هم دبښلو وړ نه دې چې تا په ال عثمان باندې دتخت و تاج له پاره په خپل منځې جنګړو کولو ولګاوه ....مونږ تا ته د مرګ د سزا د اورولو نه مخته دا پوهیدل غواړو چې ته د چا له پاره کار کوې د دقسطنطنیې د قیصر له پاره او که د هنګرې د پادشاه هونیاډې له پاره ؟»

سلطان ، سپه سالارته په یوه ډول دمرګ سزا واوروله ، خو په حقیقت کې هغه لږ څه په ویره کې و . هغه په دې پوهیده چې دیني چري دفوځ په څیر دغسې یو ستر سپه سالار ته دسلطان د تخت ناستې په لمړۍ ورځ د مرګ سزا ورکړل شي نو په دې فوځ کې به یو ځل بیا بغاوت را ولاړ شي . نن دسلطان له پاره دخپل ژوند سخترینه لمحه تر مخه وه . داسې لمحه چې په اړه یې ویل کیږي (نه جاي رفتن.... نه پاي ماندن ..) ، اوس که چیرې هغه د نوي شهزاده د سفاکانه وژلو بدله دسپه سالار څخه نه اخلي نو په درباریانو او نورو خلکو کې به ډیره سخته غصه اوقهر را وپاریږي ، اوبیا په ځانګړې توګه دهغه میریزه مور ملکه سروین دخپل تیخور کوچني ماشوم څخه د بې برخې کیدو نه وروسته بې هوشه پرته وه او په خپله سلطان ته هم خپل کوچنې ورور ډیر ګران اومحبوب و ، په دې خاطر یې هغه سپه سالار ته ډیره غصه راتله خو خپل ځان یې بې وسه احساسوه . هغه د سپه سالار څخه په دې خاطر دا پوښتنه کړې وه تر څو د عسیویانو سره د سپه سالار اړیکي را ډاګیزه شي اوبیا ددې سفاک ښځ په اسانۍ سره پرې کړل شي... خو سپه سالار یو ځل بیا همغسې ځواب ورکړ:

« دروندہ سلطانه !.... سلطان بایزید یلدرم چې څنګه په تخت کیناست نو تر ټولو لمړۍ یې خپل کشر ورور شهزاده یعقوب دهمدې مقصد له پاره وواژه دکوم له پاره چې ما دا کار ترسره کړې دې . ځکه دهغې ددربار علماو فتوې ورکړې وه چې...... **الفتنة الشد من القتل** .... فتنه د قتل څخه ډیره بده ده. په دې خاطر یې شهزاده یعقوب پرته له کوم دلیله وواژه . ترڅو په راتلونکې کې کومه فتنه را ولاړه نه شی . ما هم دهمدې مقصد له پاره د کوچني شهزاده ژوند پای ته ورساوه تر څو سلطنت د راتلونکې پیدا کیدونکې فتنې څخه خوندي پاتې شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسپه سالار ځواب ډیر عجیب و غریب و ، سلطان ورته په ډیره بده خوا وویل :« ته بلکل درواغ وایی ، داسلام په مفتیانو باندې ناروا الزام لګوې. دا د مسلمانو سلاطینو کار نه دې بلکه د مصر د فرعونانو کار دې چې کوچنې ماشومان دخپل تخت او تاج دخوندې ساتلو په خاطر وژنې . مونږ تا په هیڅ صورت نه شو بښلې ،که څه هم زمونږ دا ټول سلطنت پرې له منځه ولاړ شي.

سلطان ډیر کلک عزم او هوډ کړې و او دتیږې په څیر یې په سخته لهجه جلاد ته حکم وکړ چې هغه دې د سپه سالار سر قلم کړي او دمعظمې ملکې په پښو کې دې یې کیږدي. دسلطان دحکم د اوریدو سره سم سپه سالار د لمړي ځل له پاره په ویره کې شو اوپه ډیره مضطربه توګه یې سلطان ته مخ کړ اوورته یې وویل:

« درونده سلطانه ! ...ته د یو تیخور کوچنې په بدل کې دعثماني سلطنت د ستر فوځ ینې چرې راتلونکې په داو رږدی.او دا کار به دقوم اوولس له پاره ډیر زیانمن ثابت شي. په دې توګه به لکه دپخوا په شان په فوځ کې یو ځل بیا بغاوت را ولاړشي ، ماته د خپل ځان په اړه غم نه شته. زه د معظم سلطان دحکم سره سم دخپل څټ پرې کولو ته تیار یم ،خو په دې توګه به سلطنت ته ډیر زیات زیان اونقصان ور رسیږي.»

په حقیقت کې د سپه سالار خبرې پټ ګوابنونه وو چې سلطان پرې ډیر ښه پوهیده. خو اوس هغه پریکړه کړې وه اوویلې یی چې په هیڅ صورت به دا ظالم اوسفاک نه بښي. دسلطان د حکم سره سم جلاد حملته د سپه سالار دکار دپاې ته درسولو له پاره را حاضر شو ....خو پخوا تر دې چې هغوې دې په زنځیرونو کې تړلې سپه سالار دژوند څخه بیغمه کړي.... د یوه اړخه قاسم بن هشام مخته راغې اوسلطان ته یې عرض وکړ چې:

« درونده سلطانه ! د یوه سرکاري سراغ رسان په توګه زه د سلطان څخه اجازه اخستل غواړم چې هغه دې دغه مجرم د لا زیات تحقیق له پاره ماته حواله کړي. تر څو دهغه څخه معلومات تر لاسه کړل شی چې دا مذموم او کرغیړن عمل یی دچا په اشاره سره تر سره کړې دی.؟»

په حقیقت کې قاسم د سلطان ستونزه حل کړې وه. که په د ې توګه په ریښتیا هم د سپه سالار اړیکې د کومې مسیحې ډلې سره ثابتې شي نو بیا به دیني چرې د سالار د وژلو کار په ډیره اسانۍ سره تر سره شي. دبله اړخه سلطان ته د قاسم په دې وړاندیز حوصله تر لاسه شوه اوداسې ورته څرګنده شوه لکه د رحمت ملائکه چې یی بسپنې ته را رسیدلې وي. سلطان سمدلاسه حکم وکړ چې د کوچنې تیخور شهزاده قاتل د قاسم بن هشام سره یوسئ. ددې وروسته سلطان خپل دربار رخصت کړ. نن د تاج د په سرکولو ورځ وه اوهمغه څه په کې وشول چې سلطان او قاسم بن هشام ترې ویریدل. سازشې او غدارو عناصرو خپل کار تر سره کړې و او دسلطان له پاره یی په همغه لمړۍ ورځ ډیره ستره ستونزه راپیدا کړې وه ، دا مسئله بلاخره د قاسم بن هشام په واسطه حل شوه او هغه د کوچني شهزاده سفاک قاتل د خپله ځانه سره د پټې محکمې تاخانې ته یوړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په راتلو سره قاسم بن هشام ټول سپاهيان رخصت کړل. او کله چې تا خانه خالي شوه نو قاسم بن هشام سپه سالار ته وويل: «سپه سالاره ! تا د پادشاه ورور وژلې دې، او په خپلو لاسو دې وژلې دې، ته خو پوهيږې چې ته د مرګ څخه خوندي کيدې نه شې. خو ستا د خوندي پاته کيدو له پاره يو ځې يو ه لاره شته او هغه دا چې زه تا ته د دې ځايه د تيښتې لاره پرانزم. زه له تا سره کومک کولو له پاره تيار يم ، خو په دې شرط چې ته به ما ته يوه خبره کوې «..

« قاسم بن هشامه ! زه پوهيږم چې ته له ما څخه څه غواړې. ته به له ما څخه دا خبره راباسې چې زه وو ايم چې زه د عيسويانو جاسوس يم. خو دا به ستا ډيره غلطه انګيرنه وي ، زه اوس هم په همغه خبره ولاړ يم چې دسلطان ورور مې د سلطنت د خير ښيګڼې له پاره وژلې دې.»

سپه سالار د قاسم د هيلو نه زيات چالاکه و خوت. خو قاسم خپل همت له لاسه ورنکړ او يو ځل بيا يې ورته وويل :

« ماته له تا څخه د کومې خبرې د راويستلو اړتيا نه شته. زه ډير ښه پوهيږم چې ته د چا له پاره کار کوې. زه په دې هم خبر يم چې ستا اصليت د کومه ځايه دې. او په يني چري کې څه ډول ورننوتې يې. شايد تا ته به ډاګيزه شوي نه وي چې هغه ځوک چې د لمړي ځل له پاره يې د ابوجعفر او سليم پاشا د مخونو نه پرده لرې کړه هغه زه وم. ما ته په دې اړه هم معلومات شته چې د سلطان مشر ورور علاوالدين په خپل طبيعي مرګ نه دې مړ شوې بلکه هغه وژل شوې دې. ته په کومه غلطه انګيرنه کې ځانه مه غورزوه. زه غواړم له تا سره يوه سودا وکړم. ما ته د خپل يو ذاتي دښمن په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو اړتيا ده. د دې په بدل کې زه تا ته د «اورنه» څخه د وتلو لاره پرانستې شم.

اوس د قاسم د خبرو په اوريدو سره د سپه سالار زړه درزار پيل کړ. هغه ته د قاسم په خبرو کې رينښتياوالې احساسيده. هغه په دې هم پوهيده چې د قاسم دښمن څوک و. هغه به څنګه اوڅه ډول ابوجعفر له ياده ويستلې وې چې د پريښودو او ازادولو له پاره يې څو کاله مخته ، په يوې تيارې شپې اورنه په شمالي کلا باندې حمله کړې وه .... هو !....دا سپه سالار همغه شخص و چې نقاب پوښه ډله يې د شپې په تياره کې دابوجعفر پسې ولاړل او هغه يې د قاسم د بندي خانې څخه خلاص کړ ، دسپه سالار قصه ډيره لنډه وه. هغه په قسطنطنيه کې پيدا شوې و . هملته روزل شوې و ، کورنۍ يې د قيصر نژدې دوستان و. په دې خاطر قيصر هغه د يوه ستر کار له پاره مؤظف کړې و. او هغه ستر کار دا و چې هغه دې په کوم جنګ کې په مصنوعي توګه ځان بندي کړی او دسلطان په يني چري کې دې ځان ور ننباسي. اوبيا هغه همداسې وکړل. د دې يو علت دا و چې دسلطان يني چري په اصل کې د عيسوی بنديانو څخه جوړ کړل شوی و ، همغه بنديان چې په جنګ کې به نيول کيدل اوبيا به د روزنې او مسلمانيدو له پاره په يني چري کې ورداخليدل. کله چې سپه سالار د قاسم دخولې څخه دا واوريدل چې قاسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه په اړه په هر څه پوهيږي نو روح یې په لړزه شو . هغه ته داسې ځرګنده شوه لکه سلطاني توره یې چې په سر سپره وی. سمدلاسه یې پریکړه وکړه چې د قاسم سره به مرسته کوي او بیا به داورنه څخه د تیښتې هڅه کوي ، په همدې فکرونوکې ډوب شو او بیا یې وویل:

« ددې خبرې له پاره به څه ډول ثبوت موجود وي چې تاته ددښمن د پټې د ښوولو وروسته به ته ما پریږدې ؟ »

د قاسم غشې سهي په نښه لګیدلې و . ګویا سپه سالار اعتراف کړې و چې هغه د قیصر جاسوس دې ، دهغه ددې پوښتنې په ځواب کې ورته قاسم وویل: « زما په سودا باندې یقین کول ستا مجبوري ده ،که چیرې ته پرې یقین نه کوې نو مه یې کوه. زه به له تاڅخه د خپل دښمن پته اودرک تا ته د اذیت د درکولو په اساس هم واخلم. اوس چې ستا څنګه خوښه وي...»

د قاسم په خبرو کې وزن و .او سپه سالار دا وزن ډیر ښه محسوساوه. هغه په ډیره بې وسۍ سره دقاسم په لور وکتل او ورته یې وویل: « ته سهي خبره کوې. پر تا باور کول زما مجبوري ده. ته زما د لاس او پښو زنځیرونه پرانیزه. زه له تاسره د تعاون کولو له پاره تیار یم.»

قاسم دهغه ټول زنځیرونه پرانستل. یواځې په لاسو کې یې ورته هتکړۍ پریښودې تر څو حمله ونه کړای شي. د هغه تر څنګ په فرش باندې کیناست ، په دې وخت کې سپه سالار وویل:

« ابوجعفر ما د جمعې په شپه ستا له بنده ازاد کړ ، ما اوزما ملګرو د نیمې شپې نه وروسته په شمالي کلا حمله وکړه ، هلته شته ساتونکې مو ووژل او د کلا د تاخانې څخه مو ابوجعفر ازاد کړ ،بیا د کلا د دیوال په لور دښاره بیرون کوز شو ، د ښاره بیرون د البانوي کنیزې دلور « مارسي» دسپرلۍ ګاډۍ د څو ساتونکو سره یو ځای زمونږ منتظر وه. .....»

سپه سالار همدومره خبره وکړه چې د قاسم ماغزه لړې لړې ولاړل. ایا ابوجعفر مارسي دخپله ځانه سره وړې ده ؟ ایا تر هغه وخته پورې مارسي ژوندۍ وه ؟..... د قاسم په مغزو کې دا پوښتنې یوپه بل پسې راولاړیدې. په دې اساس یې ترې په بې صبرۍ سره وپوښتل:

« دا څه.....دا ته څه وایې ؟ ایا د البانوي کنیزې لور مارسي تر دې وخته پورې ژوندۍ وه.»

هو ! هغه زخمې وه ، خوبیا پوره روغه رمټه شوې وه. مونږ هغه په یو غوای ګاډۍ کې واچوله او دالبانیه په لور مو ولیږله. مونږ نیغ په نیغه د البانیه لاره وانه خستله. بلکه لمړۍ مو د کوچنۍ اسیا په لور پنځه سوه واټنه لاره ووهله اوبیا د یوه اوږد مور نه د راګرزیدو وروسته د بالقان دغرونو په لور ولاړو ، هلته دبالقان غرونو ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسیدو وروسته ما ابوجعفر ته خداي پاماني وویله. او بیرته اورنه ته راستون شوم. په هغه وخت کې زه سپه سالار نه وم ، بلکه خواجه خیري سپه سالارو ،په دې خاطر زما په غیر حاضرۍ باندې دچا سترګې و نه لګیدې.»

په قاسم د حیرانتیاو غرونه را پریوتې و ، هغه په خپل ځاې ناست ناست مضطرب ګرزیدلې و . مارسي دهغه لمرنۍ محبت ، هغه تر اوسه ژوندۍ وه ، خوشپړکاله مخته هغه مارسي په مړو کې شمیرلې وه . اوبیا کله چې دهغه خاص سړی د البانیا څخه د بیرته راستنیدو په وخت کې هغه ته ویلي و چې سکندر بیګ د مراد خان ثاني قاصدان شهیدان کړي او دا چې مارسی هلته په البانوي قصر کې نه شته. نوهغه متیقین شوي و چې مارسی مړه شوې ده ، خو نن د سپه سالار دخبرو د اوریدو وروسته دهغه اوسان ورخطا شوي وو. ځکه چې اوس نژدې شپږ کاله وروسته هغه ته دمارسی د ژوند په اړه خبر رسیدلې و. هغه ډیر زیات نا ارامه و . اوغوښتل یې چې په څه ډول ددې ځایه والوزې او مارسي ته ځآن ورسوي. خو دا ورته ډاګیزه نه وه چې مارسی چیرې ده. هغه په ډیره جذباتي توګه وویل:

« ایا تاته ددې البانوي کنیزې د لور په اړه څه معلومات شته چې هغه اوس چیرې ده ؟او ابوجعفر هغه چیرې وړې ده ؟»

« هو ! ماته معلومه ده چې ابوجعفر هغه البانیې کې سکندربیګ ته ور رسوله.»

« خو اوس هغه په البانیه کې نه شته ، ما یې پخپله پوښتنه کړې ده ....» قاسم ترې په پوره ناقرارۍ سره وپوښتل ، اوس نو سپه سالار دقاسم حالات په کلکه ثارل. هغه کتل چې قاسم دمارسی د نوم په اخستول سره جذباتی کیږي خو هغه ته د مارسی په اړه ددې نه زیات معلومات نه و . همدومره پوهیده چې ابوحعفر له ځانه سره البانیا ته یوړه. بیا هغه لږ څه په ناهیلۍ سره وویل:

« ماته د مارسي په اړه ددې نه زیات معلومات نه شته. خوما ته د ابوجعفر په اړه معلومات شته چې هغه اوس کوم ځاې کې دې.»

د قاسم له پاره دا خبره هم ډیره په زړه پورې وه. دهغه دبدن ویښتان راپورته شول او په پوره توګه یې دهغه خبرو ته غوږ کیښود سپه سالار ورته وویل:

« اوس ابوجعفر دقسطنطنیې په ستر کلیسا کې « ایا صوفیا » کې میشت دې. دهغه اصلي نوم « ډیمونان » دې ، هغه اوس په ایا صوفیا کې ډیر ستر « بطریق » دې. ډیمونان دخپلو پخوانیو کارنامو په اساس د بطریق اعظم او شهنشاه سره ډیری نژدې اړیکي لري. خو اوس هم دهمغه جاسوسۍ د نظام سره تړاو لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم له پاره دا معلومات ډېر دحيرانۍ وړ و . د ابوجعفر داصليت په پوهيدو سره هغه د اور سره سکروټه وګرزيده . هغه ته داسې ډاګيزه شوه چې که هغه تر ابوجعفره پورې ځان ورسوی نو ګويا تر مارسی يې ځان ور رسولې دې. قاسم دسپه سالار څخه ددې نه اخوا نور څه پوښتنه کول نه غوښتل. خوبيا يې هم تر ډيره وخته پورې د سپه سالار سره په مختلفو موضوعاتو خبرې اترې کولې. هغه دسپه سالار څخه دا هم را برسيره کړل چې په اورنه کې اوس د قيصر څومره جاسوسان په خپلو دندو کې مصروف دي. د سپه سالار څخه د ټولو رازونو د ځرګندولو وروسته قاسم دهغه ځايه راپورته شو او روان شو ،سپه سالار هم په ډيره بيړه راپورته شو اوويې ويل:

« دا څه دي ؟.....ته ځې.... او هغه ستا سودا .....؟زما به څه کيږي ؟»

« ته مه ويريږه.... زه به دشپې ناوخته تا له دې ځايه باسم..»

خو هغه شپه هيڅکله هم رانغله. قاسم دهغه ځايه نيغ په نيغه د سلطان دربار ته راغې اوهغه ته يې ټول تفصيلات ټکي په ټکي وويل. چې په پايلو کې يې سبا سهار د سفاک قاتل لاش د ښار په ستر چوک کې را ځړيده. سلطان په ښار کې منادی وکړه او خلکو ته يې وويل چې ديني چرني سپه سالار يې دکوچنی شهزاده د وژلو په بدل کې قصا ص کړ ، په داسې حال کې چې د لاسته را غلو معلوماتو په اساس ، قاسم بن هشام په ينې چرې کې ټول مشکوک سالاران دشپې ونيول ، او په دې توګه د بغاوت هغه ګواښ چې د ينې چرې د سالار د مړينې وروسته را پيدا کيدونکې و له منځه ولاړ. سلطان ديني چري سپه سالار ته د مرګ د سزا د ورکولو وروسته دفوځ له پاره نوی سپه سالار و ټاکه اوهغه دقاسم بن هشام دوست اغا حسن و .

کله چې اغاحسن سپه سالار شو نو دفوځ لارې ا وګودرونه هم بدل شول. ځکه چې اغا حسن يو مخلص ، پاک اومسلمان شخصت و . تر څنګ يې يو بهادر اوميړنې جنګجو او مجا هد هم و . د اغا حسن په را تلو سره په ټول فوځ کې دغيرت ،حميت ، ميړانې اوبهادرۍ څپې خپرې شوې.

قاسم هم د اغاحسن په ټاکنې ډېر خوښ و . خو دهغه په ذهن کې به هره ګړۍ او هر ساعت د قسطنطنيې په لور د تللو تلوسه را ډاګيزه کيده . هغه غوښتل ابوجعفر ته ځان ور ورسوي ترڅو دهغه څخه دخپلې مارسی په اړه و پوښتي ، حقيقت دادې چې د هغه زړه دشپږو کالو راهيسې دا نه منله چې د هغه مارسی دې مړه شوې وي ، دهغه په ذهن کې به هروخت مارسی ژوندۍ وه. خو دهغه وخته چې ورته د مارسی د ژوند په اړه معلومات ډاګيزه شوې دي نو خوب يې دسترګو تښتيدلې دې ، هغه هره لحظه د قسطنطنيې په لور د تللو په فکر کې و ، يوه ورځ کور کې حميرا هغه ډېر انديښمن وکوت او ترې ويې پوښتل: « نن سبا ډېر انديښمن معلوميږې ،.... داسې بريښې چې دکوم جدا شوې محبت غم دې ځوروی ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم حمیراته د مارسی په اړه هر څه ویلي و . په همدې خاطر یې ورته په خندا نه خوله وویل: « هو !....په حقیقت کې ماته یو ډیر په زړه پورې خبر تر لاسه شوې دې، په دې فکر کې یم چې تاته یې ووایم او کنه...»

« دا به څه ډول خبر وي چې ته یې ماته د ویلو څخه ویره محسوسوي.....ته اندیښنه مه کوه او خپله خبره راته وکړه. که تا له مارسی سره مینه کړې ده نو ما له تاسره مینه کړې ده ، زه ددې پروا هم نه کوم چې که چیرې ته مارسی بیرته را ژوندۍ کړې او دې کور ته یې هم راوړې.»

قاسم د حمیرا په خبرو په اوریدو ډیر حیران شو ، هغه په خپلې محبوبې ښځې نوره هم مینه راغله. حمیرا یې په خپله غیږ کې و نیوله او دخپل ځان سره یې په داسې حال کې روانه کړه چې لاس یې دهغې په سر باندې واهه او ورته یې ویل:

«حمیرا ! ته زما ژوند یې. زما دلور مور یې ، اوریښتیا خو دادي چې ته زما مینه اومحبت یې..... حمیراجانې ! زه له تا څخه هیڅ نه پټوم ، ماته خبر راغلې چې مارسي شهیده شوې نه ده. بلکه تر اوسه پورې ژوندۍ ده. خو دا راته ډاګیزه نه ده چې هغه اوس چیرې ده. دهغې دمور قاتل اوددې ځایه دهغه تښتونکې وګړې په قسطنطنیه کې دي . ماته دهغه په اړه معلومات تر لاسه شوې دي. زه غواړم چې د سلطان څخه په یوه بهانه اجازه واخلم او قسطنطنیې ته ولاړ شم او دمارسی په اړه معلومات تر لاسه کړم.»

قاسم احساس کړې وه چې د مارسی د ژوندۍ پاته کیدو خبر دحمیرا زړه ته ټکان ورکړې و اودهغه په مخ د حیرانتیا نښې راپیدا شوې وې ، هغې خپل مخ را پورته کړ او د اوښکو ډکې سترګې یې و مخلې او بیا یې په ژړغوني اواز سره وویل:

« واه ، واه ، دا خو د ډیرې زیاتې خوشحالۍ خبره ده. که چیرې مارسي ژوندۍ وي نو زه به هغه پخپلو لاسو ناوې کړم اودلته به یې راوړم. هغه نه یواځې ستا محبت دې بلکه زما خور هم ده. هغه ډیره ستره ده. ما خو هیڅ هم نه دي کړي خو هغې د ایمان او اسلام په خاطر ډیر څه قربان کړي دي ، دداسې پیغلې خو زیارت ته ورتګ په کار دې .

دحمیرا په زړه کې له یوه اړخه د مارسی له پاره د عقیدې او خیرښیګڼې جذبات را پاریدلي وو. خو دبله اړخه یې دخپلې مینې د ویش په اړه اندیښنه درلوده ،خو هغې دخپل آند له مخې هیڅ داسې اندیښنه را څرګنده نه کړه. او د قاسم په غیږ کې یې نور هم ځان ور سلیښت کړ.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان تخت و تاج خپل کړې و ، او په تخت باندې کیناست. په همغه لمړۍ ورځ پرې چې دخپل کوچنې ورور د وژلو کوم الزام لګیدلی و هغه داغ اوس له منځه تللی و. د سلطنت ګڼ شمیر عمایدینو ته اوس دا ډاډ تر لاسه شوې و چې که چیرې د نوې کوچنې او تیخور شهزاده د وژلو حکم سلطان ورکړې واې نو هغه به هغه د تاج دپه سرولو په ورځ نه واژه ، هغه کولې شو دخپل تخت د ناستې د مراسمو نه وروسته دا کار په ډیر ارام سره تر سره کړي ، هیچا ته ددې کوچنې تیخور ماشوم د تخت د کیناستو په اړه کوم فکر نه و پیدا شوې. بلکه ټول دمحمد خان ملاتړی و. سلطان د تخت د کیناستو څخه یوازې دوه ورځې دمخه «اورنه» ته راغلې و. په داسې حال کې چې د فوځ مشر د پخوا نه همدلته موجود و. که چیرې سلطان دداسې کوم کار دکولو اراده درلودې نو دا کار به یې دهغو سردارانو په لاسو کړې وې چې د کوچنۍ اسیا څخه اورنه ته دهغه سره یو ځاې راغلې و او سلطان پرې پوره باور هم درلود. اورنه ته د راتلو سره سم داسې یوه سردار ته چې هغه پوره هم نه پیژانده ،داسې حکم ورکول د احتیاط پر خلاف کار و. بیا د ټولو نه ستره خبره داوه چې د «ینې چرې» سپه سالار ان د مرګ تر وخته پورې په سلطان باندې دوباره الزام و نه لګاوه. د سلطنت اراکین په همدې خبرو د فکر کولو په اساس ډاډمن شوې و . په حقیقت کې د ینې چرې فوځ د عثمانې سلطنت ډیر نازولې فوځ ګڼل کیده نو په دې خاطربه په دې فوځ او ددې فوځ په سردارانو کې د بغاوت اغیز تل تر سترګو کیده. دغه قاتل سپه سالار د سلطان د قابو کولو له پاره دغه کار تر سره کړې و اوهغه هیله درلوده چې سلطان به د بغاوت له ویرې دهغه ژوند ته کوم ګوابښ پیښ نه کړي. اوتل به دهغه دفشار او کنترول لاندې وي. خوسلطان محمد خان بلکل د یوه مختلف مزاج خاوند ثابت شو. هغوې چې دا فکر یې کاوه چې سلطان محمد خان همغه محمدخان دې چې څو کاله دمخه یې ددوه ځلې ناکامیو وروسته سلطنت پرې ایښې او اوس به هم ناکامیږي نوهغوې دمحمدخان ددې اقدام څخه خبر شول اوهغوې دا احساس کړه چې سلطان محمدخان اوس هغه کوچنې شهزاده نه دې.

دمحمدخان د تخت دکیناستو څخه درې کاله مخته د بازنطینې سلطنت اخري حکمران.....دولسم قسطنطین ، د قسطنطنی په تخت باندې ناست و . نوموړې هم د « جان پلیپولوګس » په څیر چالاکه اوهوښیار انسان و . هغه د سلطان محمدخان د په تخت کیناستو وروسته د کوچنۍ اسیا سرکشه او باغې سردارانو او امیرانو ته ، دسمدلاسه بغاوت کولو حکم وکړ. په دې خاطر سلطان محمد خان د خپل تخت د کیناستو نه څو ورځې وروسته دهمدې کوچنۍ اسیا په لور توجه وکړه. لاتر اوسه سلطان محمد خان د کوچنۍ اسیا د بغاوتونو د ځپلو څخه نه و فارغ شوې چې د قسطنطنیې پادشاه ورته پیغام ولیږه چې د سلطان مرادخان ثانې د وخته راهیسې د عثمانې سلطنت یو شهزاده (ارخان) نومې چې زمونږ سره بندې دې اودهغه د مصارفو له پاره چې کوم څه دسلطانې خزانې څخه ټاکل شوې و باید په هغې کې ډیرښت راوړې. اوکه نه مونږ به هغه شهزاده ازا د کړو او بیا به دهغه سره ستاسې پر خلاف فوځی کومک هم وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«ارخان» د بایزید یلدرم لمسي و . او دبایزید دهغو زامنو څخه د یوه زوي و چې د انګورې د جنګ نه وروسته خپاره شوی و . په دې خاطر ارخان دسلطان مرادخان ثاني دکاکازوې هم و . څرنګه چې د قسطنطنیی قیصر د عثماني سلطان تخت ناستې سلطان محمد خان یو کمزورې شخص ګاڼه . نوپه دې خاطر یې غوښتل دخپلو ګواښوونو په واسطه د سلطان محمدخان خزانې تر لاسه کړي. خوسلطان محمد خان دهغه هیڅ پرواه ونه کړه. هغه دقیصر قاصدان نامراده بیرته ولیږل. او په خپل زړه کې دا هوډ وکړ چې تر هغې چې د عیسویانو دسلطنت جرړې و نه کاږي نو د عثماني سلطنت دوام اوقیام ته به تل ګواښ ګڼل کیږي ، په دې وخت کې سلطان دقیصر قاصدانو ته سپینه خبره ونه وکړه. خو په خپله یې دقیصر د له منځه وړلو له پاره فکر کول پیل کړل.

قسطنطین یو جنګجو شهزاده و . خو د خپل ځان په لور د محمدخان د توجه د را ګرځولو په اړه یې همغسې غلطي وکړه لکه دهغه نه مخکې « مینوئیل » چې د سلطان مرادخاني ثاني سره کړې وه. ارخان د شهزاده سلیمان د زوزاکه و. شهنشاه خو سلطان محمد خان ته ګواښ کړې و خو هغه ته دا اندازه نه وه چې د نوي ځوان شهزاده ځواکونه په څومره چټکۍ سره پرمختګ کوي او دهمدې دوویشت کالو په عمر کې هغه د پوره پوخوالي ، فوځي وړتیاو ، او دهیواد په کورني تنظیم اوتدبیر کې دخپلو ټولو پخوانیو څخه مختوالې کړې .

د سلطان محمد خان لمړي وزیر « خلیل پاشا » د قسطنطین د قاصدانو ددغه غیر معقولې غوښتنې د خطر اتو څخه ښه خبر و نوپه دې اساس یې هغوې ته وویل:

ستاسې لیونتوب «قسطنطنیه» به دسلطان په لاسو کې راځي ، تاسې په ټوله اروپا کې ارخان دسلطان په څیر اعلان کړئ ، بې شکه د هنګري خلک هم دخپلې بسپنې له پاره را وغواړئ ، کوم ولایتونه چې تاسې یې بیرته اخستلې شئ دهغوې د بیرته اخستلو هڅې هم وکړئ ، خو تاسې به ډیر ژر د بازنطینی سلطنت پای په خپلو سترګو ووینئ.

په هغه ورځ چې د قیصر قاصدان دسلطان سره دکتلو له پاره ورغلل. نوپه همغه شیبه کې سلطان هوډ کړې و چې قسطنطنیه به دخپل سلطنت یوه برخه ګرځوي . د « سینوپ » او « طرابزون» څخه علاوه د پخواني بازینطیني سلطنت په ټولو سیمو باندې عثماني دولت ولکه کړې وه. په اروپا کې یواځې قسطنطنیه اودهغې شاوخوا سیمې عیسویانو ته پاته وې ، د قیاصره هغه ستر سلطنت چې یو وخت د نړۍ د سترو اوځواکمنو سلطنتونو څخه ګڼل کیده اوس د تباهۍ اوبربادۍ اخري حد ته رسیدلې و . اوهر هغه ځاې کې چې ځواک او قوت لیدل کیده هغه نژدې ټول له منځه تللې وو . خو په دې ټولو کې دقسطنطنیی وجود او په خپل ځاې پاته کیدل پخپله داهمیت وړ وو . او دقیصر دسلطنت دغه اخري ښخته په خپل ځاې باندې همغسې ولاړه پاته وه. دهغه وخته راهیسې چې ترکانو د اروپا په زمکه پښه ایښودې ده نو دهمغې ورځې وروسته یې ددې ښار د فتحه کولو ارزو او هیلې په زړونوکې را ټوکیدلې دي. هرڅومره چې د فتوحاتو لړۍ پراخیده ، دهغوې په زړونو کې ددې ښار سوبه کول هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواکمن کیدل. چې بیا بلاخره ددې خبرې عملي نمونه د « سلطان بایزید یلدرم» په وخت کې را څرګنده شوه. او دا هغه وخت و چې هغه د ابنای فاسفورس په شرقی ساحل کې یوه ستره فوځي کلا جوړه کړه او دهمغې ځآیه یې قسطنطنیه کلابنده کړه. خو د کلابندۍ څو ورځې لا نه وې تیرې شوې چې تیموري حملې د بایزید دا کلابندي د پاې ته رسولو سره مخ کړه ، دهغې نه وروسته بیا سلطان مرادخان ثاني که څه هم نه غوښتل چې د شهنشاه سره کومه تربګني را پیدا کړي خوپخپله د شهنشاه غدارۍ هغه دې ته مجبور کړ چې د سلطنت دخوندي ساتلو په خاطر د سازشونو او جاسوسیو مرکز قسطنطنیه باندې ولکه وکړي ، تر څو دا فتنه د تل له پاره پاې ته ورسیږي. خو دبازنطینی سلطنت څو ورځې لا پاته وې نو په دې اساس سلطان مرادخان هم خپله کلا بندي پاې ته ورسوله او د نورو بغاوتونو د ځپلو له پاره یې هغو لوریو ته مخه کړه.

سلطان مرادخان په دې ښه پوهیده چې د « بحر مارمورا » دواړو اړخونو ته د عثمانیانو حکومت دې او په منځ کې یې یواځې قسطنطنیه ده چې دعیسویانو په لاسو کې ده. نو تر هغې چې قسطنطنیه په همدې توګه موجوده وي نو سلطان ته به په اسیایی او اورپاې مقبوضاتو کې امنیت راوړل ستونزمن ګرځي. نو په دې خاطر هغه باید په قسطنطنیی باندې د ولکې کولو له پاره ځان تیار کړي. ځکه هغه باید د خپلو مقبوضاتو د خوندي ساتلو له پاره قسطنطنیه له منځه وړې واې ، دا اوداسې نور څو علتونه و چې هغه په همغه لمړۍ ورځ په قسطنطنیی باندې د ولکې کولو له پاره هوډ وکړ. او په دې توګه هغه دخپل حکومت د تر ټولو دستر کار د ترسره کولو له پاره یې خپل ځان تیاراوه.

د قیصر دقاصدانو د بیرته ستنیدو وروسته سلطان د کوچنۍ اسیا په لور ولاړ ، هلته یې د هر څه دمخه د خپلو سالارانو ، وزیرانو ، امرانو اورئیساو غونډه را وبلله. په دې غونډه کې قاسم بن هشام هم موجود و. سلطان غوښتل چې د خپل سلطنت غړي نه یوازې دخپلو ارادو څخه اګاه کړي بلکه دهغوې څخه په قسطنطنیه باندې دحملې کولو ملاتړ هم ترلاسه کړي. دا یو ډیر ښه اتفاق و ، په هغه ورځ چې سلطان دخپل دربار غونډه رابللې وه په همدې ورځ د قسطنطنیی د شهنشاه یو بل قاصد اورنه ته رارسیدلې و. په همغه وخت کې چې په قسطنطنیی باندې د حملې کولو له پاره ګرم بحث جریان درلود، د سلطنت وزیر سلطان ته را نژدې شو اودهغه په غوږ یې د قیصر د قاصد د راتلو په اړه خبر ورکړ. په دربار کې یو شمیر خلک د قیصر سره داړیکو دخرابولو ملاتړي نه و، په دې وخت کې سلطان ته دقیصر د قاصدانو راتګ د غیبي کومک نه کم و. په دې خاطر یې د قیصر سفیر د غونډې او ګرم بحث په منځ کې راوباله. کله چې دقیصر سفیر دربار ته را ننوت نو د ټولو درباریانو سترګې پرې و رونښتې ، دوې په یو ځانګړې لباس په ځان کړې و ، په غاړو کې یې طلایی صلیبونه را ځړول شوي و. او په سرونو یې د قسطنطنیی ځانګړې خولۍ اینښودې وې. کله چې د شهنشاه سفیر دسلطان مخې ته راغلل نو دشاهي ادابو د په ځاې کولو پرته په ډیره بې ادبۍ سره و دریدل. بیا دسلطان په اشارې سره دهغوې څخه یوه د قیصر پیغام ولوست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«د شهنشاهانو د شهنشاه ، دقسطنطنیې د قیصر «دولسم قسطنطین» له لورې د سلطان محمد خان په نامه:

سلطان محمد خان ته خبر ورکول کیږي چې د بایزید یلدرم لمسي او د سلیمانشاه زوي ارخان زمونږ سره بندي دې ، دهغه د خوراک څښاک له پاره چې کومې پیسې د شاهي خزانې څخه را استول کیږي ډیرې ناکافي دي ،په دې خاطر سلطان ته په کار دي چې په دې پیسو کې ډیرښت راوړي او هغه دوه هومره کړي ، او که نه شهنشاه به عثماني شهزاده ازاد کړي او د سلطان محمد خان په مخ کې به یې ودروي ، شهنشاه دا حکم هم کړې دې چې دا ځل د شهنشاه د قاصدانو ناکامه او نامراده بیرته ستنولو ټول مسؤلیت به د سلطان په غاړه وي»

د قسطنطنیې دقیصر دقاصدانو ددغه نالیکلې پیغام د اوریدو نه وروسته د دربار ټول حاضرین هک پک او حیران دریان شول او دقهره اوغضبه سره تاویدل راتاویدل. دسلطان پلان بریالي شوی و ځکه هغه خلک چې اوس د قیصر په خلاف ملاتړي نه ښکاریدل هغوې هم ددې پیغام داوریدو وروسته دخپله آنده ګرزیدلي و ، سلطان د دربار د خلکو د راې د اوریدو وروسته د شهنشاه قاصدان په ډیره سپکه او ذلیله توګه د درباره وویستل . دقیصر دقاصدانو د تللو وروسته د دربار غونډه بیرته پیل شوه، دا ځل د ټول آند داو چې په قسطنطنیې باندی دې په ټول ځواک سره حمله وکړل شی او ددې حملې له پاره دې پوره پوره تیارې و نیول شي. سلطان ته د مملکت یو ډیر زور او باعزته غړي یوه ډیره عجیبه مشوره ورکړه:

« درونده سلطانه ! د عثماني سلطنت پخوانیو حکمرانانو هم څو ځلې په قسطنطنیې باندی حملې کړې دي ، خو هر ځل به دکوچنۍ اسیا څخه د بغاوت د پورته کیدو خبرونه راتلل اودا حکمرانان مجبور وو چې دهغو بغاوتونو د ځپلو له پاره هغه لورې ته مخه کړي ، زما ناقصه مشوره خو داده چې دا ځل په قسطنطنیې باندې د حملې کولو دمخه د « کرمانیا » دامیر سره سوله وکړل شي....زما په فکر کې ددې تلپاتې سولې له پاره یوه مشوره هم شته ،که چیرې معظم سلطان دهغې د ویلو اجازه راکړي....»

« اجازه ده»

« درونده سلطانه ! دکرمانیا امیر یوه ځوانه لور لري ، که چیرې درونډ سلطان دهغې سره د نکاح کولو اراده وکړي نو زه ډاډمن یم چې د کرمانیا امیر به یې په خوشحالۍ سره ومني اوپه دې توګه به مونږ د قسطنطنیې د کلابندۍ په وخت کې د اندیښنو سره نه مخ کیږي.....»

سلطان د سلطنت ددغې زاړه او وفاداره غړی مشوره ډیره وستایله. او پرته له ځنډه یې په هغې د عمل کولو اراده وکړه. په همدې وخت کې قاسم بن هشام دخپله ځایه راپورته شو او دسلطان څخه یې دخبرو کولو اجازه و غوښته ، سلطان د قاسم بن هشام په لور وکتل او په خندا شو ، بیا یې ورته دخبرو کولو اجازه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! دکرمانیا دامیر سره د سولې دکولو مشوره ډیره په ځاې او د عقل خبره ده ،په دې توګه زما آند دادې چې په قسطنطنیې باندې د حملې کولو دمخه د هنګرې دپادشاه هونیاډی سره هم سولې کولو ته اړتیا ده.ٓ ځکه د پرلپسې ماتې خوړلو وروسته د هنګرې پادشاه هم په سنګر کې ناست دې او غواړې د فرصت د ترلاسه کولو په وخت کې خپله د عثماني سلطنت څخه بدله واخلي.»

خو پخوا تر دې چې سلطان ددې خبرې ځواب ووایی د سلطنت یو ځوان وزیر دخپله ځایه راپورته شو او ویی ویل:

«درونده سلطانه ! د قاسم بن هشام ددغه په زړه پورې آند په اوریدو سره زه ډیر حیران پاته شوم.ځکه دا به څنګه شوني وی چې د صلیبي جنګونو مشر اوقومندان او داسلام ستر دښمن هونیاډې دې د موقع اوفرصت د ترلاسه کولو په وخت کې په عثماني سلطنت یرغل نه راوړي.»

د سلطنت د وزیر په خبرو کې پوره وزن و، سلطان غوښتل د سلطنت د نورو عمائیدینو راې هم ترلاسه کړي ،په دې خاطر سلطان د غونډې برخوالو ته د خپلمنځې خبرو اترو کولو اجازه ورکړه ، په دې وخت کې همغه زوړ وفاد اره انسان یو ځل بیا راپورته شو او ویی ویل:

« درونده سلطانه ! د قاسم بن هشام آند په هیڅ صورت غلط نه دې. د هونیاډې سره سوله شوني ده. ځکه چې هونیاډې پخپله د قسطنطنیې دپادشاه سره مذهبی اختلافات لري ، په همدې توګه د قسطنطنی د فوځونو سپه سالار« ګرانډ ډیوک نوټارس» هم د هونیاډې سره د همدې مذهبی اختلافاتو په اساس ډیره سخته دښمني لري، که څه په دې کې شک نه شته چې دواړه عیسویان دي خو درونده سلطانه ! دهغه وخته راهیسې چې عیسویت په دوو لویو ډلو ویشل شوې نودهغوې مرکزي اتحاد له منځه تللې دې.ددوې داوړه ډلې یو بل ته مرتد ، کافر او لارورکې وایی. ددوې تر منځه دومره محبت هم نه دې پاته شوې چې دواړه ډلې د یوه دریم دښمن ، دنمونې په توګه د مسلمانانو ،په مقابل کې سره را یو ځاې شی»

سلطان ددې زوړ اووفاداره غړي خبرې ډیرې په غور اوفکر سره اوریدلې. په همدې وخت کې لمړي وزیر « خلیل پاشا» هم دخپله ځایه راپورته شو او ویی ویل:

« درونده سلطانه ! زمونږ د دربار دغړو پوهه او درک که همداسې دوام وکړی نو زه ډاډمن یم چې عثماني سلطنت به هیڅکله هم زوال و نه مومي. دقسطنطنیې خلک تر اوسه پورې د پخوانۍ یوناني کلیسا سره تړلي دي او همدا قسطنطنیه یی مرکز دې. خو ددې برعکس د هنګرې خلک د رومن کتولیک د کلیسا سره تړلي دي چې مرکز یی په روم کې د « پاپاې روم» کلیسا ده. دهغوې تر منځه دا اختلاف مسلمانانو ته د الله تعالې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اړخه یو غیبي کومک دي. همد امناسب وخت دي چې مونږ عیسویانو ته یو دروند او اخري ګذار ورکړو. په دې اساس زه د قاسم بن هشام مشوره تائیدوم.»

اوس نو سلطان ته د بل چا د مشورې د اوریدو اړتیا نه وه. په دې خاطر یې یو ډیپلوماتیک سیاسي ټیم د تیارولو حکم و کړ، ترڅو د هونیاډې سره دخبرو کولو اوسولې له پاره هغه لورې ته ولاړشي. سلطان هونیاډی ته د درې کالو له پاره د جنګ دنه کولو پیغام ورولیږه. او دهغه د راضی کولو له پاره یې ډیره نرمه ژبه استعمال کړه. په دې توګه به د غونډی خلکو ته د شمال له اړخه د کوم ګواښ د رامنځته کیدو ویره هم نه پاته کیږي. ددربار دغه ډیره مهمه غونډه لا تر اوسه پورې روانه وه چې د ینې چرې سپه سالار، ځوان او میړنې اغاحسن د سلطان څخه دخبرو کولو اجازه وغوښته.

«درونده سلطانه! مونږ ته د «موریا» له اړخه هم ګواښونه شته. ځکه د موریا حکمران د قیصر د شهنشاه ورور دې. او دا ډیره شونې ده چې هغه دخپل ورور شهنشاه د کومک له پاره را وځغلي.»

په دربار کې داغا حسن په خبرو تر ډیره وخته پورې تبصرې روانې وې، بیا د ډیرو تبصرو وروسته پریکړه وشوه چې دموریا په لور یو ځواکمن فوځ و استول شي، سلطان د سلطنت اراکینو ته دخبرو په دوران کې وویل:

«دسلطنت درنو اراکینو! زه دا احساسوم چې قسطنطنیه د محل او ځاې له اړخه ډیر خوندي ښار دې. ځکه دهغې درې خواو ته سمندر او یوې خواته وچه ده، اودهمدې سمندر د موجودیت په اساس هغوې ستر سمندرې فوځ تیار کړې دې. د قسطنطنیی نه علاوه هلته د یونان او جینوا بحري جازونه دکومک له پاره ور رسیدې شي، خو ددې برعکس د عثماني سلطنت سره د بحري جهازونو او بحري فوج شتون ډیر کم دې، دهغوې د بحري سترو جهازونو په مقابل کې د عثماني سلطنت کوچنۍ کشتۍ هسې هیڅ دي، اوبیا زمونږ سره ددې کشتیو شمیره هم ډیره لږه ده. په دې اساس زه غواړم چې په قسطنطنیی باندې د حملې نه مخته مونږ باید یو ځواکمن بحري فوځ تیار کړو....»

دسلطان ددې خبرو په اساس د درباریانو په منځ کې هغه ته ددرنښت سترګې راپورته شوې او ټول په دې فکر کې ډوب شول چې د عثماني سلطنت له پاره یوه ځواکمن بحري فوځ ته اړتیا ده. هغوې تر ډیره پورې په همدې موضوع باندې خبرې اترې وکړې، قاسم سلطان ته دهغه زوړ کشتیبان عباس په اړه سپارښتنه وکړه. هغه ته یې دا هم وویل چې هغه د سترو سترو بحري جهازونو د جوړولو او سمندر ته د ورښکته کولو او د جنګي مقاصدو له پاره دهغې په استعمالولو باندې ډیر ښه پوهیږي. د درباریانو دخپل منځې مشورې وروسته بالاخره دا اعلان وشو چې عثماني سلطنت به یوه ستره جنګي بیړه تیاروي چې په قسطنطنیی باندې به دمسلمانانو بحري محاذ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سنبالوي. نن ټوله ورځ غونډې جریان درلود ، دماښام د لمانځه وروسته غونډه بلې ورځې ته و ځغځیده. سلطان دخپله ځانه سره قاسم یوې بلې خونې ته یوړ. کله چې سلطان او قاسم دواړه ځانته شول نو سلطان قاسم ته وویل:

« قاسم بن هشامه ! که د عثماني سلطنت په دې وروستیو لسو کالو کې ستا خدمت ته یو ځغلنده نظر وکړل شي نو ستا په عسکري وړتیاو کې د سراغ رسانۍ او جاسوسۍ کارونه ډیر ځلانده تر سترګو کیږي ،ما خو په قسطنطنیې باندې دحملې له پاره د یوه بل محاذ دپرانستلو هوډ هم کړې دې او دا د جاسوسۍ دپټ نظام فعالول دي. زه غواړم د قسطنطنیې د حفاظتی کلا، د دیوال د حال ، دبحري ځواک تفصیل ، دهغوې جنګي او دفاعي وړتیاوې ، او ان تر دې چې د قسطنطنیې دپادشاه کمزورتیاوې...هر څه چې وې زمونږ د سترګو تر مخه وي. دا خو ډیر ستونزمن او ګواښمن کار دې ،ځکه ددې کارونو له پاره چې هر څوک ور ولیږل شي نو هغه به دغیر ملکي جاسوس په څیر تل د مرګوني ګواښ سره مخ وي ، زه غواړم ستا په سلا اومشوره څوک ددې کار له پاره هلته ور ولیږم...»

دسلطان ددې خبرو په اوریدو سره دقاسم بن هشام وینه په رګونو کې په ټوپونو شوه، ړوند دخدایه څه غواړي..... دوه سترګې. هغه خو دپخوا څخه د قسطنطنیې په لور تلل غوښتل ، په دې اساس یې په پوره بې صبرۍ سره وویل :

« درونده سلطانه ! ددې ستر اومهم کار له پاره زه پخپله غواړم چې ولاړ شم. زه پوهیږم چې زه به دا کار د بل هرچا څخه په ښه توګه سر ته ورسوم.»

دسلطان مخ د خوشحالۍ نه وغوړید . ځکه چې سلطان په خپله غوښتل چې داځل به هر کار سهي او په پوره تول سره تر سره کوي تر څو د قسطنطنیې په نیولو کې کومه ستره ستونزه رامخته نه شي ، دسلطان هیله هم همدا وه چې ددې مهم کار د تر سره کولو له پاره قاسم په خپله هغه لورې ته ولاړشي ، خو کله یې چې قاسم په خپله هغه لورې ته د تللو له پاره تیار وکوت نو سمدلاسه یې ورته وویل:

« سهي ده .... ته دخپل سفر له پاره ځان تیار کړه. ته به ډیر ژر د عیسوي نړۍ دغه پخواني مرکز او دبازنطینی سلطنت پایتخت ته سفر پیل کړې. خو قاسم بن هشامه ! یوه خبره تل په یاد ساته چې زمونږ ستر پیغمبر رسول الله صلی الله علیه وسلم د قسطنطنیې فاتح ته دجنت زیري ورکړې دې. ته هغه ښار ته د عثماني فوځونو د ور ننوتلو نه مخته ددې ښار ددننۍ برخې د فتحې کولو له پاره ور ننوځې، په قسطنطنیه کې دپخوا څخه یو شمیر مسلمانان اباد او میشت دي ،دهغوې له ډلې څخه یو شمیر وګرځي په پوره اخلاص سره د عثماني سلطنت له پاره کار کوي ، په قسطنطنیې کې د« غلطه» نیمایي برخه زمونږ نیکه سلطان بایزید یلدرم دهغه وخت د شهنشاه « مینوئیل» څخه تر لاسه کړې وه ..... تاته به هلته په ورتلو سره کومه ستونزه نه پیدا کیږي خو د جنګي او دفاعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوماتو د تر لاسه کولو له پاره به تاته ډیره هڅه او هاند تر مخه وي ، په دې خاطر غوره داده چې ته ژر تر ژره د قسطنطنیې په لور ولاړ شې.»

دا ځل سلطان د شرقي اروپا ددغه مرکز او د پخواني عیسویت ددغه مذهبي ښار د سوبې له پاره کلک هوډ کړې و. د ځوانۍ په وخت کې ددوه ځله سلطان کیدو او معزول کیدو وروسته ، دهغه پلار سلطان مراد خان ثاني هغه د روزنې له پاره «ایدین» ته استولې و. هلته دغه نازولې شهزاده ته د اسلامي ښوونې او روزنې تر څنګ د تاریخ په اړه هم ډیر معلومات تر لاسه شوې و. هغه ته دا هم ډاګیزه شوې وه چې د اسلام ستر لارښوود او پیغمر ، رسول الله صلي الله علیه وسلم دقسطنطنیې د فتحه کولو سره ډیره مینه درلوده، هغه تاریخ لوستې و او ورته ډاګیزه شوې وه چې دقسطنطنیې د سوبې له پاره په ۴۸ هجری کال دمسلمانانو فوځ په لمړي ځل حمله کړې وه ، په دغه جنګ کې د رسول الله صلی الله علیه وسلم ملګرو هم ګډون درلود. په دې جنګ کې د «سابقون الاولون » په ډله کې سیدنا ابو ایوب انصاري رضي الله عنه په څیر جید صحابي هم ګډون درلود ، ددې مطالعې په وخت کې هغه ته دا هم ډاګیزه شوه چې سیدنا ابو ایوب انصاري رضی الله عنه په همدې جګړې کې شهید شوې او بیا د قسطنطنیې د دیوال تر څنګ ښخ کړل شوې دې ،دهغه ډیره مینه درسول الله صلی الله علیه وسلم ددې فرمان سره وه چې ویلي وچې : «دقسطنطنیې فاتح به جنت ته ځي.» په دې خاطر یې غوښتل په پوره تیاری سره په قسطنطنیې باندې حمله وکړي.

دبله اړخه پخپله په قسطنطین باندې د خپلو غلطیو په اساس مصیبتونه راغلي و. هغه د سلطان محمد خان د تخت دکیناستو وروسته ، هغه ته دوه ځلې ګواښمن قاصدان ور استولي و او په دې توګه یې پخپله د خپلې مړینې پا پانه لاسلیک کړې و. سلطان ، قاسم بن هشام قسطنطنیې ته ور ولیږه. د کوچنۍ اسیا د بغاوتونو د له منځه وړلو له پاره یې د کرمانیا د امیر سره سوله وکړه . اودهغه د لور سره یې نکاح هم وکړه. ددې ترڅنګ یې د هنګری د پادشاه هونیاډې سره هم ددرې کالو له پاره سوله وکړه ، ددې سولې له امله تر درې کالو پورې د شمالې اروپا څخه کوم ځانګړې ګواښ نه و پاته. همدا راز هغه دموریا په لور یو ځواکمن فوځ ور ولیږه تر څو د شهنشاه ورور چې هلته یې حکمراني کوله د قسطنطنی د کومک څخه منه کړي ، ددې کارونو څخه دفراغت وروسته یې د ابناې فاسفورس په اروپایی برخه کې دقسطنطنیې څخه نژدې پنځه میله لرې واټن کې دیوې سترې فوځې کلا په جوړولو پیل کړل. دده نه مخته سلطان بایزید یلدرم هم د ابنای فاسفورس په اروپایی برخه کې یوه فوځې کلا جوړه کړې وه. خو سلطان محمد خان د اسیایی ساحل تر مخه د ابنایی فاسفورس په اروپایی برخه کې دویمه ستره فوځې کلا جوړول غوښتل ځکه د قسطنطنیې ښار هم په همدې ساحل باندې پروت و.

ابناې فاسفورس هم په خپل جوړښت کې ډیره عجیبه ده. په حقیقت کې داسیا او اروپا دوه لویې وچې د اوبو دسمندر په واسطه جدا کیږي څو لکه کاله پخوا د وچې دا ټوټې په اوبو کې دلمبا په واسطه یو بل ته ډیرې سره را

(c) ketabton.com: The Digital Library

نژدې شوې د ی ،دا وچې یو له بله سره دومره را نژدې شوې چې په منځ کې یې د ابناې فاسفورس د اوبو یو کوچنۍ ټوټه پاته شوه. البته د شمال په لورې دا لویې ټوټې یو له بل سره یوځاې شوي دي. چې دې برخې ته یې اروپاېي روسیه ویل کیږي. د فاسفورس ابنا د اوبو یوه لاره ده چې اروپا او اسیا په خپلو منځو کې سره جدا کوي او دیوې پټۍ په څیر ددواړو لویو وچو تر منځ تیریږي. خو ددې دواړو په سر کې سمندر پروت دې ، په یوه سر کې یې د پروت سمندر نوم «توره بحیره» او په بل سر کې یې د سمندر نوم « د مارمورا بحر» دې. د مارمورا د بحر له اړخه چې کوم سمندر پیلیږی هغه ځاې ته «دردانیال» ویل کیږي. همدا دردانیال دې چې د پیړیو پیړیو راهیسې د شرق او غرب د یرغلګرانو دبحري جهازونو د تیریدو لاره ده.

هماغه و چې سلطان د ابنایې فاسفورس په اروپایي ساحل کې هم یوه ستره جنګي کلا تعمیر کړه، قسطنطین ددې کلا د جوړیدو پر خلاف احتجاج وکړ خو سلطان دهغه په احتجاج باندې هیڅ غوږ و نه ګراوه. دکلا د تعمیر په وخت کې عثماني عسکرو د څو کسو دهقانانو سره جنګ جګړه هم وکړه چې دیوه کوچني جنګ شکل یې ځانته و نیوه. اوپه دې جنګ کې ددواړو اړخونو څخه څو کسان هم ووژل شول. خو قسطنطین په دې پوهیدلې و چې دا ټول هر څه د قسطنطنیې د نیولو له پاره ترسره کیږي ، هغه په قسطنطنیې باندې دحملې د ویرې د ښار پاټکونه و تړل. او تر څنګ یې د ترکي عسکرو څخه د شکایت له پاره سلطان ته یو هیئت هم ور ولیږه. خو سلطان محمد ددې شکایت ځواب د جنګ په اعلان باندې ورکړ. اوس نو بازنطینی سلطنت دخپل مرګ اوژوند داخری پریکړې منتظر شو. دسلطان محمد خان ارادو دا څرګندوله چې دا ّځل به هغه په هیڅ توګه شهنشاه ته ښښنه نه کوي ،په حقیقت کې سلطان دا احساس کړې وه چې تر هغې چې قسطنطنیه فتح نه شي نو اسلامي سلطنت مکمل کیدې نه شي. ځکه چې د قسطنطنیې سوبه د سیدالانبیاء نبي کریم صلی الله علیه وسلم یوه غوښتنه وه ، اوسلطان غوښتل چې خپل عسکری ژوند په قسطنطنیه باندې د بریالۍ حملې څخه پیل کړي ، په دې خاطر یې د هر ډول انتظاماتو څارنه پخپله کوله. هغه خپل ستر اهنګر «اربان» را وباله اوپه قسطنطنیې باندی د حملې له پاره یې ورته د یوه ستر توپ د جوړولو حکم وکړ. داسې توپ چې د قسطنطنیې د دیوالونو دراپرزولو کار په ډیره ښه توګه تر سره کړی. د اربان په ذهن کې دپخوا څخه دهمداسې یوه توپ د جوړولو انځور موجود و. هغه سلطان ته وویل:

« درونده سلطانه ! زه داسې یوتوپ جوړولې شم چې په هغې کې څلوېښت بالښته (دیرش انچه یا دوه نیم فټه) ستره د بارودو ګوله ایښول کیدې او د هغې څخه ویشتل کیدې شي ،دا توپ به د قدو قامت له اړخه ډیر ستر وي په دې خاطر به دا توپ د اوسپنې په ځاې د پتیل څخه جوړیږي.» (عثماني دولت)

سلطان د اربان د توپ انځور ډیر زیات وستایه. او هغه ته یې دهغې د جوړولو اجازه ورکړه. دوسلې د تیارولو له پاره سلطان محمد خان خپل مشهور جنرالان « احمد کدک پاشا» او محمود پاشا و ټاکل. ددې تر څنګ هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

برق په څیر د تیز جوړونکو معمارانو یوه ډله د قسطنطنیې په اروپایي ساحل باندې کښته کړله تر څو هغوی د قسطنطنیې څخه پنځه میله لرې واټن کې ، د فاسفورس په ابناء باندې یوه زبردسته جنګي کلا جوړه کړي. ددې ډلې مشري یې هم د مصلح الدین اغا په څیر داعمار په فن کې یو تاریخ جوړونکي شخصیت ته ورکړه . هغه هم په ډیره کمه موده یعنې څلورو میاشتو کې « د رومیلا» په نوم دا کلا تعمیر کړه. اوس نو د فاسفورس د ابنا دواړو غاړو ته دمسلمانانو ولکه کیدونکې وه. ددې کلا د تعمیر د تکمیل سره سم ددوو شنو او شادابه ساحالونو تر منځ اتلس میله پراخه غځیدلې دغه نیلګونه پټۍ یعنې (د فاسفورس ابناء) باندې د مسلمانانو ولکه راتله. درومیلي د کلا څخه د قسطنطنیې د « برج غلاطه » سیمه په څرګنده تر سترګو کیده. له یوه اړخه سلطان د رومیلي د کلا د تعمیر له پاره د مصلح الدین اغا په مشرۍ یو ستره ډله قسطنطنیې ته ولیږله ،خو دبله اړخه قاسم بن هشام دقسطنطنیې د پټو رازونو او عسکري معلوماتو د لاسته راوړو له پاره هم ددې ستر ښار په لور ور روان شوې و. تر څنګ یې سلطان دموریا په لور هم یو ستر او قوي ځواک ته د تللو حکم کړې و.

پخپله سلطان محمد خان د اغاحسن ، احمدکدک پاشا او محمود پاشا په څیر سالارانو سره یو ځای د یوه مضبوط او ناقابل تسخیر فوځ د جوړښت له پاره شپه او ورځ کار پیل کړ. په هر ولایت کې یې د نوي عسکرو د استخدام له پاره مراکز جوړ کړل. دهر ولایت حکمران ته « بیلربیګ » ویل کیده . بیګ او پاشا یو څیر الفاظ و ، دهغو سردارانو د نیزې په سر کې به چې آس د لکۍ په څیر د ویښتانو یوه ګنډه موجوده وه نو هغه ته به یې بیګ یا پاشا ویلې. یو «بیلربیګ» یا دکوم ولایت پاشا به هغه څوک و چې د نیزې په سر کې به یې دآس دلکۍ د اخري ویښتانو د ګنډې په څیر څه ورښلول شوي و. دا خلک به دهغو جاګیرونو سردارن هم و چې د فوځي خدماتو په بدل کې به ورته ورکول کیدل. ددې جاګیرونو خلک به بیا د جنګ په وخت کې دخپلو خپلو سردارانو د بیرغونو لاندې تلل ، علم یا بیرغ ته په عربي ژبه کې «سنجق» ویل کیږی ، هلته به دهرې سیمې بیل بیل سنجق یا بیرغ و نو په دې خاطر به ډیرو خلکو ولایتونو او سیمو ته سنجق ویلې. د هر سنجق «بیګ» یعنې « بیلربیګ» د فوځي بیرغ لاندې به دهغه د لاس لاندې کسان راټولیدل ، دهر بیګ ډله به د څلور سوه آس سپرو څخه کمه نه وه.

سلطان ددې سترې حملې د ترسره کولو له پاره دخپلو اروپایي ملکیتونو څخه هم د یوه لک فوځونو د تیارولو حکم ورکړ. د فوځی ډلو څخه پرته ددوې سره رضا کاره(دخپلې خوښې) مجاهدین هم ملګري کیدل. دوې به په هر جنګ کې خپل خدمات را وړاندې کول او بیا به یې د جنګ د غنیمتونو څخه خپله برخه اخسته ، خو ددې دواړو فوځونو څخه اخوا « د ینی چري» د ځوانانو فوځ ډیر په شان او شوکت کې و ، چې مشري یې اغا حسن کوله. که له یوه اړخه د اغاحسن په څیر یو متقی ، میړنې او بهادر انسان د سلطان له پاره یو ستر نعمت و خو دبله اړخه ورته « احمد کدک پاشا او محمود پاشا » په څیر د ولایتي فوځونو تکړه او تجربه لرونکې جنریلان هم د نعمت څخه کم نه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغښتلیو سمندري فوځونو د جوړښت له پاره سلطان هم د ستري اوځواکمنې بحریې د جوړولو حکم کړې و او دا یې هم حکم کړې و چې ددې بحري ځواکونو د جهازونو شمیره باید د یوسل او اتیا څخه لږه نه وی ،پدې ډله کې کوچنۍ کشتۍ ، چې د پخوا څخه دعثماني فوځ په بحریه کې یې کار کاوه ، نه وی شاملې .

سلطان محمد خان یو باتور او د ډیرو ښو وړتیاو وړ ځوان و. الله تعالې ورته ډیره ښه وړتیا او فکري ځواکمني ورکړې وه..... هغه د « ایدین » په سیمه کې د ډیرو غوره استادانو څخه په ډیره چټکۍ سره علوم زده کړې و او دخپلې مورنۍ ژبې څخه اخوا په عربي ، فارسي ، عبراني ، لاطیني اویوناني ژبو باندې هم ښه پوهیده. سلطان محمد نه یوازې د نړۍ په تاریخ باندې ښه پوهه تر لاسه کړې وه بلکه دنړۍ په جغرافیه کې یې هم پوره پوره بلدتیا درلوده . هغه د لوړې کچې شاعر او خبرلوڅ و . سلطان محمد دخپل وخت د ستر عالم اوفقیه « ملاعبدالرحمن جامي » سره نیغ په نیغه نسبت درلود، تر څنګ یې دهندوستان د« دخواجه جهان» په خدمت کې به هم تر ټولو نه مخته و . دسلطان د ولایتونو د فوځونو سالار « محمود پاشا » هم د عسکریت تر څنګ په شاعرۍ کې په ځآن پسې دویمګړې نه درلود.

په قسطنطنیې د حملې د پروګرام سره سم ، سلطان د « پلوټارک» په یوې ډیرې ژورې او تاریخې لیکنې چې د « یونان او روم » تر نامه لاندې یې کړې وه اوپه هغې کې د یونان اوروم په اړه د حالاتو پوره تفصیل موجود و ، په لوست پیل وکړ. هغه د « سکندراعظم قسطنطین اول» او « تهیوډوسیس» د ژوند حالات مطالعه کړل او د قسطنطنیې د اوږې ماضې په اسرارو یو غور او فکر وکړ.

په هغو وختو کې د دې سیمې حالات څه دا ډول وو . چې په کوچنۍ اسیا کې د کرمانیا امیر په خوشالۍ سره راضی شوې و . په « البانیه » کې دسلطان محمدخان سره په یوه دسترخوان را لوې شوې «سکندربیګ» بیرته مرتد شوې و ، خو سلطان تر اوسه پورې دغه ضدي سکندر بیګ لا نه ځورولې. د« ولیشیا» (ولاچه) مشر « ولاد» یو ظالم او کینه کښه انسان و اوظلم حد یې تر دې رسیدلې و چې د بندیانو په جسمونو کې به یې میخونه ټک وهل او هغوې به یې له منځه وړل خو دومره همت یې نه درلود چې دسلطان په مقابلې کې سر را پورته کړي ، دسلطان په مقابل کې که چا سر را پورته کولې شو نو هغه یوازې دهنګری پادشاه « هونیاډي» و . خو سلطان د هغه سره ددرې کالو له پاره د سولې تړون لاسلیک کړې و . «هونیاډي » دسلطان دپلار مرادخان ثاني په لاسو یوځل د تړون د ماتولو خوند اخستې و ، په دې خاطریې د بل تړون د ماتولو فکر هم نه شو کولې. اوس نو یوازې موریا داسې سیمه وه چې ترې قسطنطنیې ته کومک رسیدلې شو . اوسلطان ددې سیمې دکنترولولو له پاره هم یو ستر ځواکمن فوځ استولې و .

د ټولو تیاریو د تکمیلولو وروسته ، سلطان دخپلو درباریانو یوه وروستۍ غونډه را وبلله اوپه قسطنطنیې باندی یی داخري حملې کولو پلان ته اخري بڼه ورکړه. په دې غونډه کې هم سترو سترو سالارانو ، سردارانو ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحکومت وزیرانو او عمائیدینو ، ګډون درلود. دې غونډې درې ورځې دوام وکړ. سلطان د حملې کولو پلان ته داخرې بڼې د ورکولو وروسته دسلطنت له پاره هم څه نوي قوانین اوفرامین جاري کړل. د «ارخان» په زمانه کې د عثماني دولت لمړي وزیر « علاؤالدین» دفوځې اصلاحاتو په اړه قوانین جوړ کړې و ، چې د مراخان اول په زمانه کې پلې کړل شول. خو سلطان د سلطنت قانون په لیکلې توګه ترتیب کړ اودا قانون نامه د عثماني سلطنت عملي کړنلاره وګرزیده. سلطان د سلطنت د قانون د وړاندې کولو په وخت کې ، دخپلې وینا په دوران کې سلطنت دیوې خیمې سره تشبیه کړ او ویې ویل چې د سلطنت څلور ستنې دې چې دهغې څخه یې یوه :دسلطنت وزیران دې ، بله یې قاضیان ، دریم یې اداري سیستم (په دفترونو کې کارونکي) او څلورم یې دسلطنت خزانچي یا معتمد . هغه ددې خیمې دروازې ته د « باب عالي » نوم ورکړ چې همدا نوم د عثماني سلطنت تر اخري وختو پورې ژوندې پاته شو . هغه د سلطنت له پاره څلور وزیران و ټاکل چې مشری یې لمړي وزیر « صدراعظم » په غاړه درلوده. دهمدې سره به د سلطنت مهر موجود و او د سلطنت د ټولو امورو اعلي افسر ګڼل کیده، وزیر اعظم به هم د سلطان په څیر په خپل دفتر کې دربار را بللې شو.

د قاضیانو ډله به د علماو د ډلې څخه وه ، سلطان د اروپایی عدالتونو او همداراز داسیاي عدالت له پاره هم قاضیان و ټاکل. خواجه مفتي او قاضی به هم د مهمو او پوهو علماؤ د طبقې څخه ټاکل کیدل. سلطان د حل و عقد غونډې ته د « دیوان» نوم ورکړ ، خو ددیوان ددې وګړو شمیره یې ورزیاته کړه ، سلطان په خپل نوي قانون کې د « خارجي اغا» او « داخلي اغا» عهدې هم و ټاکلې. « خارجي اغا » دهغو حکامو څخه عبارت و چې د ولایتونو حکومتونه به یې په مخ بوتلل. خو « داخلي اغا» هغه وګړی و چې په دربار کې یې کارکاوه او ددربار مامورین و . سلطان د اغاګانو نورې عهدې هم جوړې کړې ، دبیلګې په توګه « کاپواغا» « د ګوره خواجه سراو رئیس» ، «قیزلر اغا» د (دحبشي خواجه سراو رئیس) ، «بوستانچي ماشي » (د باغبانانو افسر) « چاؤش باشي » (دحکومت د قاصدانو افسر) او ....

سلطان محمد خان د خپل حکومت په دوران کې خپله توجه دحکومت د قانون په پلې کولو او د ښوونې اوروزنې په لور را واړوله ، په پخوانیو وختو کې به ټولې رتبې مذهبي وې ، که څه هم په هغوې کې به یې نور علوم هم ور زیاتول ، خو ترکانو د سیاسي ښوونې او روزنې سره ډیره مینه درلوده او دې روزنې سلطنت ته ډیر وړ او دکار خلک راپیدا کول. (مولانا شبلی).

دسلطان را غوښتل شوې غونډې درې ورځې دوام وکړ ، په دریمه ورځ سلطان د غوندی اخری وینا وکړه او ویی ویل:

« د سلطنت درنو اراکینو ! الحمدلله ، دالله تعالې په فضل اوکرم سره مونږ دسلطنت نظام ، دملت دعلماؤ او دسلطنت دعمائیدینو په مشوره د پخوا په نسبت په ښه توګه را جوړ کړې دې ، اوس نومونږ په پوره ډاډ سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه فاتح لښکر یوه برخه ګرزیدې شو چې دهغې په اړه رسول کریم صلی الله علیه وسلم په دې دنیا کې د مغفرت اوبښنې زیرې ورکړې دې.

دعثماني سلطنت ځان ځارونکو سپه سالارانو !

دهغه وخته چې رومي پادشاه « قسطنطین» په دریمه عیسوی پیړۍ کې عیسوي مذهب قبول کړې اوهمدا ښاریې خپل پایتخت ګرزولې نو دهمغې ورځې وروسته یې نوم قسطنطنیه ګرزیدلې دې. خو دا ښار د ډیرې مودې راهیسې دبازنطینی سلطنت او عیسوي مذهب دواړو ډیر مهم مرکز و.

د سیدنا انس رضی الله عنه ترور ، ام حرام بنت ملحان رضی الله عنها ، درسول الله صلی الله علیه وسلم رضاعي خور وه. یوه ورځ رسول الله صلی الله علیه وسلم دهغې په کور کې ویده شوې و. ناڅاپه رابیداره شو نو په مبارکه خوله یې خندا وه. سیدې ام حرام ترې دخندا علت و پوښته ، نوهغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل....

« ما ته په خوب کې د امت هغه خلک و ښوول شول چې د جهاد له پاره د سمندر په څپو داسې سفر کوي لکه څنګ چې پادشاه په تخت ناست وي..»

سیدې ام حرام ورته عرض وکړ چې...یا رسول الله !ماته دعا وکړه چې ما هم الله تعالي دهمغو خلکو په ډله کې شامله کړي. رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته دعا وکړه. اوبیرته ویده شو ، د لږڅه ځنډ نه وروسته یو ځل بیا رابیداره شو ، بیا یې مخ مبارک دخوشحالۍ نه ځلیده ، سیدی ام حرام ترې یو ځل بیا دخوشحالۍ په اړه وپوښتل. نوهغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل :....« زما د امت د هغه لمړي لښکرپه اړه چې دروم د قیصر د ښار « قسطنطنیی » د نیولو له پاره جهاد کوي دمغفرت زیرې راکړل شو. سیدې ام حرام ترې یو ځل بیا ددعا غوښتنه وکړه ....خو هغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل.... نه ! ته په هغه لمړي لښکر کې شامله شوې یې .....» (بخاري شریف)

د سلطنت درنو اراکینو !د رسول الله صلی الله علیه وسلم دغه دواړه زیري داسې تکمیل شول چې دسیدنا عثمان رضی الله عنه د خلافت په وخت کې ، سیدنا معاویه رضی الله عنه په «قبرس» باندی حمله وکړه ، اودا داسلامي تاریخ لمړۍ بحري میشن و. په دې حمله کې سیدې ام حرام رضی الله عنها دخپل میړه سیدنا عباده بن صامت رضی الله عنه سره یو ځای شریکه وه. دا جنګي میشن په دې خاطر بریالي و چې د قبرص خلکو دمسلمانانو سره سوله وکړه او کله چې مسلمانان بیرته ستنیدل نو سیدة ام حرام د آسه را پریوته اوهملته یې د شهادت لوړ مقام په برخه شو ، دا درسول الله صلی الله علیه وسلم لمړنی بشارت و چې تکمیل شو. دبشارت هغه بله برخه د قسطنطنیی د مجاهدینو پورې اړونده ده. همدا علت و چې په قسطنطنیه د جهاد کولو له پاره دسیدنا معاویه رضی الله عنه د خلافت په وخت کې یو لښکر په قسطنطنیی باندی حمله وکړه ، او دهغه زوی « یزید » هم په حمله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کونکي لښکر کې شامل و. په دې لښکر کې جید اوستر صحابی «سیدنا ابوایوب انصاري» رضی الله عنه هم شامل و. دا دمسلمانانو په واسطه د قسطنطنیې لمړنۍ محاصره وه چې تر ډیرې مودې پورې یې دوام وکړ. سیدنا ابوایوب انصاري رضی الله عنه د همدې محاصرې په جریان کې ناروغه شو او بیا هملته شهید شو اوهمدې ښار د ستر دیوال لاندې خاورو ته وسپارل شو. خو دغه لښکر و نه توانید قسطنطنیه فتحه کړي، البته د رسول الله صلی علیه وسلم د بشارت دویمه برخه هم تکمیل شوه.

د سلطنت درنو اراکینو! په یاد لرئ چې دا یواځې بشارت نه دې بلکه د رسول الله صلی الله علیه وسلم یو حدیث هم دې چې په هغې کې یې یواځې د قسطنطنیې دخلکو خبره نه ده کړې بلکه ددې ښار د فتحه کونکو ته یې زیرې ورکړې دې.

سیدنا بشربن سحیم رضی الله عنه په یوه حدیث کې روایت کوي چې:

«تاسو به ضرور قسطنطنیه فتحه کوئ، نوبیا به بهتر امیر هغه امیر وي او بهتر لښکر به همغه لښکر وي» (مسند امام احمد)

په دې اساس په دې حدیث کې دبیان کړل شوې نیکبختۍ د لاسته راوړو په خاطر ، ګڼ شمیر مسلمانو حکمرانانو په قسطنطنیې باندې د ولکې دکولو هڅې کړې دي چې په دې ډله کې سیدنا عمربن عبدالعزیز رحمة الله علیه، هشام بن عبدالملک، مهدی عباسي، او خلیفه هارون الرشید....شامل دي. خوهیڅ یو یې دا ښار فتحه نه شو کړاې.

داسې بریښي چې عثماني سلطنت الله تعالې دهمدې له پاره قایم کړې دې چې داسې یو بابرکته لښکر جوړ کړي چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته ډیره ښه اوغوره لښکر ویلې، زما نیکه سلطان بایزید یلدرم په ۱۴۰۲ کال قسطنطنیه په پوره ځواک سره کلابنده کړه اونژدې و چې دا ښار سوبه کړي خو په همدې وخت کې ګوډ تیمور په کوچنۍ اسیا باندې یرغل وکړ اوپه دې توګه زما نیکه هم د قسطنطنیې کلابندي ماته کړه. دا پیښه د نن څخه نژدې پنځوس کاله مخته پیښه شوې ده. او ددربار یوشمیر پخوانیو اراکینو ته به اوس هم داپیښه په ذهن کې تازه وي. دهغې نه وروسته زما دپلرونو له ډلې څخه زما تر دروند پلار پورې ټولو ددې ښار د نیولو له پاره ناکامه هڅې کړې دي.

دسلطنت درنو اراکینو! نن مونږ هم په همغه لښکر کې د ورګډیدو سعادت تر لاسه کوو چې قیام یې زمونږ د هوډ او ارادو پورې تړلي دي. «قسطنطنیه» په یوه داسې ځاې کې پرته ده چې تر څو چې فتحه نه شي اسلامي سلطنت تکمیل ته نه شي رسیدلې. اوزه ډاډمن یم چې په کومه ورځ دا پخوانې ښار فتحه اوولکه کړل شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودهغې وروسته به بل کوم قیصر راپیدا نه شی. ځکه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې اړه فرمایلی دي چې:

«اذا هلک قیصر، فلاقیصر بعده... کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبیا به بل کوم قیصر راپیدا نه شي»

«السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته»

دا د سلطنت دغې اوږدې غونډې ته دسلطان محمد خان اختتامي وینا وه، د دربار حاضرین د سلطان ددې علم اوپوهې څخه ډیر اغیزمن شوي و، ځکه هغوې هیڅ هیله نه درلوده چې دوه ځلې ناکامه پادشاه او نوې ځوان سلطان به دومره ستر عالم او پوه ګرزیدلې وي.

دا و سلطان محمد خان، چې اوس یې ددنیا د ستر ښار «قسطنطنیې» د فتحه کولو له پاره ملا تړلې وه. دنړۍ تاریخ بدلیدونکې و او دمسلمانانو د فتوحاتو د تکمیل تر څنګ د اروپا دبیا راپاڅیدو نوې دوران پیلیدونکې و.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

طلایی ښکر

مقدسه پلاره ! په دومره لږ وخت کې ستا ملګرتیا دخپل ځان له پاره نیکبختي ګڼم. زه د تیرو پنځه ویشتو کلو راهیسې دلته کشتۍ چلوم..... او په خپل ژوند کې مې دسترو سترو راهبانو خبرې اوریدلې دي خو له تاسره به مې دغه سفر د ټول ژوند یو یادګار اوسي.....»

دا دهغه زوړ ملاح اواز و چې قاسم بن هشام یې له ځانه سره د « ابنای فاسفورس » اروپایی ساحل ته روان کړې و. قاسم د څو ورځو راهیسې په سفر کې مصروف و ، هغه د« اورنه » څخه ځانته را روان شوي و. او د ابنای فاسفورس په اسیایی ساحل کې د سلطان بایزید یلدرم له اړخه د جوړې شوی « انا ضول» فوځي کلا ترمخه دهمدې ابنا اروپایی ساحل ته ورته. هغه د عیسایی راهبانو کالي اغوستې و او په غاړه کې یې طلاې صلیب را ځوړند و ترڅنګ یې دعیسي علیه السلام د انځور په څیر یو انځور هم د یوه طلاې زنځیر سره یو ځاې را ځړولې و ، په سر یې د پادریانو خولۍ او په بدن یې ستره چپنه پرته وه. قاسم یو ډیر هوښیار جاسوس و همدا علت و چې هغه په ډیر بریالیتوب سره خپل ځان بدل کړې و. خو دحیرانتیا خبره دا وه چې قاسم دغربي اروپا د پادریانو په څیر لباس اغوستې و چې د رومن کتولیک د مذهب سره یې تړاو درلود،او مرکز یې په روم کې د « پاپای روم»د ریاست لاندې کار کاوه ، د رومن کتولیک مذهب د عیسویانو د لاطینی ډلې مذهب و. اودا ډله د غربي اروپا نه علاوه د هنګري او دبالقان د غرونو په یو شمیر سیمو کې اوسیدله. ددې برعکس د عیسویانو پخوانۍ فرقه « دي هولي ارتهودکس چرچ» و چې مرکزی ښار یې قسطنطنیه و. او دې ډلې ته یې دعیسویت یونانې ډله ویله. تر دې وخته پورې پروټسټ عیسوی فرقه لا نه وه پیدا شوې او دپروټسټ فرقې د جرمن نژداه بنسټ ایښوونکې چې د « مارټن لوټر» دسیمې په « ایزګبن» کې یې لا دپیداکیدو له پاره دیرش کاله واټن موجود و ،منځته نه وه راغلې.

د فاسفورس ابناء چې دقاسم کشتۍ یې په نیلګونه اوبو کې څپې وهلې ، د اتلس میله لرې سمندري پټۍ نوم دې. ددې ابناء په شمالي برخه کې « توره بحیره » او جنوبي سر کې یې « بحر مارمورا » پروت دې. همداراز یې په شرقي سر کې د اسیا او په غربي برخه کې یې د اروپا ..... دوه سترې لوې وچې پرتې دې. ددې دواړو سترو وچو تر منځه د ابنای فاسفورس د پلنوالي ډیره برخه د بحر مارمورا په لور ځي ،چې ټول پلنوالې یې دری نیم میله دې او تر ټولو کوچنې پلنوالې یې د تورې بحیرې په لور ورځي چې ټول پلنوالی یې اته سوه ګزه دې. او ژور والی یې په مختلفو ځایو کې دځلوېښتو ګزو څخه تر دوه دیرش ګزو پورې اندازه شوې دې. قاسم په ډیر کم وخت کې د ملاح څخه ډیر زیات معلومات تر لاسه کړل. هغه په کشتۍ کې ناست و او د ابناې فاسفورس په داخل کې یې د عثماني فوځونو د کشتیو تګ راتګ ښاره. هغه ته د ابناء په اسیایی ساحل باندې د عظیم فارس د هیبت ناکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمران «کسرې» په خیمو کې پراته هغه بې پناه فوځ تر سترګو شو چې د روم قیصر ته یې پرلپسې ماتې ورکړې وې او هغه یې په قسطنطنیه کې کلابندۍ ته مجبور کړې و. خوبیا د قران کریم هغه حیرانونکې وړاند وینې پوره شوې چې په کې یې ویلي وو چې رومیان به ډیر ژر د مغلوبیدو نه وروسته بیرته غالبیږي، اوبیا دکسرا فوځونه ددې ځایه و تښتیدل ..... هغه ته په یوه ډیر لرې ځای کې ..... ډیر لرې ځای کې دکوچنیو کوچنیو ښارونو نښې نښانې تر سترګو شوې نو د هغه ملاح نه یې وپوښتل.

« هغه ووینه ..... هغه څه دي ؟ ..... داسې ډاګیزیږي چې ددې ځایه څلور پنځه میله لرې کوم ښار اباد شوی دی. اودهمغې په خاطر د یسوع مسیح دین ژوندی دی ، خداوند دې هغه د هرې بلا او افت نه خوندي وساتي. ته خو د « رومه » پادری یې ، ته خو زمونږ چرچ نه منې .....همداسې ده که نه ؟»

دغه زوړ ملاح هم دعیسویانو د دواړو ډلو په اړه معلومات درلودل.

« نه داسې کومه خبره نه شته. قسطنطنیه خو د «یسوع مسیح» د رسولانو ښار دی.....زه هم دعا کوم چې خداوند دې دا ښار په خوندي لاسو کې ورکړی.....»

دقاسم دخبرو په اوریدو ملاح ټکان وخوړ او د کومې نا معلومه خطرې د احساسیدو په اساس یې رنګ تک ژیړ وګرزید . « دا ته څه وایې ؟ په محفوظولاسونو کې ددعا کول خو د شهنشاه په حق کې نه دي ،څکه چې ټول پوهیږي چې زمونږ دقیصر لاسونه محفوظ اوخوندي لاسونه نه دي. داسې اوریدل کیږي چې د مسلمانانو نوې سلطان په قسطنطنیه باندې حمله کونکې دی.»

د ملاح په خبرو قاسم ډیر ولړزید . څکه هغه ته یو نا څاپه خپل حیثیت ور په یاد شو چې هغه یو جاسوس دی ، په دې خاطر په ارام کیناست. خو هغه په دې حیران و چې دسلطان دحملې خبر څنګه او په څه ډول دلته تر دې ځایه را ورسید. هغه د ملاح څخه د نورو پوښتنو کولو هڅه وکړه او ورته یې وویل:

« لیکن دا خو ډیر خطرناکه خبر دی ،..... اوریدل مې دي چې دمسلمانانو نوې سلطان ډیر میړنې او جنګجو انسان دی. »

«هو ! ..... هغه دلته ددې ځای تر مخه د قسطنطنیې څخه پنځه میله لرې،د جنوب لورې ته د یوې سترې جنګې کلا د جوړولو کار پیل کړې دی. نن سبا چې زمونږ د ابناء څخه اروپایي جهازونه تیریږي نو د ویرې احساس کوي ، زه داسې انګیرم چې کوم خطرناک جنګ کیدونکې دی. ګوره مقدسه پلاره ! څومره وینې به و بهیږي ، ددواړو خواو څخه به څومره انسانان ووژل شي ،په داسې حال کې چې یسوع مسیح د امن اومحبت پیغمبر و .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ ملاح په ډيرې غمژنې لهجې سره دا خبرې کولې ، قاسم ته داسې ډاګيزه شوه لکه چې ملاح د خپل مذهب څخه بيزاره شوې وي اويا د خپلو مذهبي مشرانو څخه بيزاره شوي وي، لږ څه وروسته قاسم د ملاح څخه بيا وپوښتل:

« نوبيا د سلطاني حملې پر خلاف شهنشاه هم کوم تدبير نيولې دې دې او که څنګه ؟»

« شهنشاه به د څه تدبير په اړه فکر وکړي ؟ اوس خو په قسطنطنيه کې داسې کوم وګړي نه دي پاته شوي چې دخوندي پاته کيدو په اړه فکر وکړي ، خلک وايي چې قيصر په خپله سلطان دخپل ځان په خلاف را پا څولې دې ......زه وايم چې دداسې کار کولو اړتيا څه وه ؟زوړ ملاح همداسې بريده خو څه خاص ورته معلوم نه و .»

د قاسم له پاره دا سفر ډير په زړه پورې و ، په ابنا کې يو يا دوه نورې کشتۍ هم رواني وې ، هغه يوځل بيا دخيالاتو په نړۍ کې ورک شو ،هغه ته د قسطنطنيه په ديوالونو د عثماني توپونو د ګوليو د لګيدو ننداره تر سترګو کيده او د « طرابيبه » د خليج به غاړه يې د عربي نسل د آس د ځغلولو هوا په سرکې ګرزيدله. د لږ ځنډ وروسته کشتۍ ساحل ته را ورسيده. دقسطنطنيې په زمکې د کيوتو سره سم دهغه په زړه کې ډيرې عجيبې اوغريبې هيلې را تازه شوې. په دې ساحل باندې څو نورې کشتۍ هم دخپلو مسافريونوله پاره لنګرونه اچولي و . قاسم داسې و انګيرله چې دا د ماهيانو د نيونکو کوم کلې دې چې دساحل تر مخه د اينځرو د ونو په منځ کې خپور پروت و . هوا لا تر اوسه پورې سړه وه او د سمندر څپو تر اسوه هم د تيروشوو يخنيو يخې څپې را ليږلې. د شنو او شادابو غرونو په اساس د « طرابيه خليج» ټوله سيمه يخه ګرزيدلې وه او ګرمي په کې ډيره کمه او دلږ وخت له پاره به محسوسيدله

دماسپښين وخت و ، کله چې قاسم د «پاسفورس » په اروپايي ساحل کې د همدې ماهی نيونکو دکلي سره يو ځاې دکشتۍ څخه کښته شو . هغه د ماهی نيونکو کوچنيان او بچي د همدې ساحل په غاړو د لوبو په حال کې کتل ، اوس نو دړې ميله لرې دهغه چپ اړخته د قسطنطنيې ښار پروت و اوښی لورې ته يې د « دتورې بحيرې » اوږده غاړه وه چې د باسفورس په لورې ور غځيدلې وه . هغه د باسفورس په اروپايي ساحل باندې و درېد او دهمغه ځايه د بايزيد يلدرم په لاسو جوړه شوي د « اناضولي» جنګي کلا وکتله. هغه ته دا ډاګيزه شوې وه چې دهمدې کلا څخه لږ مخته سلطان محمد هم يوه ستره جنګي کلا جوړول غواړي. هغه د خپل ساحل څلورو خواو ته وکتل خو هغه ته داسې معلومه شوه چې هغه لا تر اوسه د کلا د جوړښت له پاره د ټاکل شوي ځاې څخه ډير لرې دې. په حقيقت کې دسلطان محمد له اړخه په دې ځاې کې د جنګې سترې کلا جوړول د ميړانې نه ډک کارو . ځکه دا د دښمن سيمه وه او په ځانګړې توګه دغه سيمه چې هغه پرې اوس ولاړو د يوناني عسکرو په ولکه کې وه . که څه هم دا عسکر د قسطنطين د حکم لاندې و خو د خپلو عاداتو او رواجونو له مخې ډير بداخلاقه او بدکړچاره و . که چيرې قاسم غوښتلې ددې ځايه قسطنطنيې ته ولاړ شي نو بايد ددې ځايه يې د شمال لورې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري ميله واټن سفر کړې وي . خو بيا هم هغه په دې خاطر قسطنطنيې ته و نه رسيد چې دهمغې لورې نه د قسطنطنيې د ديوال سره يو ځاې د « ابنای فاسفورس» يوبل شاخ را وتلې و . دا د سمندري اوبو نرې او ډوب شاخ و چې ورته يو مستطيلي خليج هم ويل کيده چې د فاسفورس غربي لورې ېې د وچې سره يوځاې کوله . اود ښکر په څير شکل يې درلود. يو چا د قسطنطنيې د ديوال څخه د لمر خاته په وخت کې دا ښکر کتلې و اودا يې مشاهده کړي و چې دلمر دختلو په وخت کې د سمندر د اوبو رنګ طلايې بريښې نو په دې اساس يې ورته « طلايې ښکر» يا « ګولډن هارن» ووايه چې بيا په فارسي ژبه يې د « شاخ زرين » اوپه پښتو کې ېې ورته د « طلايي ښکر » نوم ورکړ . دا د ښار د جنوبي غاړې سره يو ځاې تر ډيره پورې د شا لورې ته ورځي ، په دې اساس دغه مثلث ، ښار ددوو غاړو څخه دسمندر په منځ کې را نغاړي.

دريمه او يو اځنۍ لورې يې د وچې سره نښلي ، خو هغې لورې ته يوپه بل پسې ديوالونه جوړ کړل شوي دي.

قاسم تر ډيره وخته پورې د قسطنطنيې په لور سترګې اړولې وې او ورکتل يې. هغه ته له دې ځايه « برج غلاطه» د يوه ميخ د څوکې په څير راوتلې تر سترګو شو . لږه شيبه وروسته دماهيې نيونکو کوچنيانو د قاسم په لور رامنډې کړې او ورته را نژدې شول. دا ټول عيسوی کوچنيان و او د عيسوي راهبانو کالي يې په ښه توګه پيژندل . هغوې د مقدس پلار ، مقدس پلار په نامه ورته ناري وهلې اودقاسم تر څنګ راټول شول. قاسم غوښتل قسطنطنيې ته د وررسيدو ترمخه د خپلو عسکرو او معمارانو لټون وکړي اودهغوې کار تر سترګو تير کړي. په دې خاطر يې دهمدې ماهی نيونکو په کلي کې د تم کيدو پريکړه وکړه. هغه په خپل څنګ کې دراټولو شوو کوچنيانو سره د يوه پادري پلار په څير سلوک وکړ ، دا کوچنيان که څه هم خيرن او چټل و خو بيا هم دخپل رنګ او خوې له اړخه پاک يوناني معلوميدل. دا ماهي نيونکې هم په اصل کې د يونانيانو له نسله و . قاسم د خپل سامان څخه کوچنيانو ته دخوراک څښاک څه سامانونه راواخستل او ور يې کړل نو د کوچنيانو مينه د قاسم سره نوره هم زياته شوه . اوس نو هغوې د قاسم هره خبره په پوره مينه منله . قاسم د يوه تيز او چالاکه کوچني څخه وپوښتل:

« څنګه زويه ! دلته نژدې څه عسکر راغلي دي..... کيدې شي چې هغوې غير ملکي عسکر وي ... ايا ته پوهيږې چې هغوې به کومې لورې ته پراته وی..؟»

« هو ! د هغوې په سرونو پګړۍ دې او تورې يې راتاوې شوې شانته دي ....لکه » دې کوچني دخپل لاس په اشارې سره د مسلمانانو د هلالي تورې شکل جوړ کړ او قاسم ته يې وښود. دقاسم په مخ خوشحالي را څرګنده شوه . هغه په دې پوه شوې و چې دسلطان عسکر په همدې ساحل دکلا د جوړولو له پاره را رسيدلي دي ، په دې وخت کې قاسم غوښتل لږ څه نور هم وپوښتي چې دوو نورو کوچنيانو په ډيره بې صبرۍ سره په يو وار په خبرو پيل وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! هغوي دخپلو ځانو سره ډير زيات سامانونه هم راوړي دي...هغوي هغه لورې ته دي » دې کوچنيانو د تورې بحيرې د ساحل په لور اشاره وکړه ، دې کوچنيانو قاسم ته دا ډاګيزه کړه چې د پګړۍ لرونکو سپاهيانو او يونانی عسکرو تر منځه کله کله ټکه ټوکه هم کيږی ، قاسم ډاډمن شوي و چې د کلا د جوړولو د کار مشر « مصلح الدين اغا» خپل کار پيل کړې دې ، قاسم د کوچنيانو سره د څه نورو خبرو وروسته وويل:

« راځئ چې ستاسې کلي ته ورشو. زه به تاسې ته د يسوع قصه وکړم»

کوچنيانو دخوشحالۍ نه ټوپونه کړل ، او دقاسم نه مخته مخته يې منډې وهلې. اوس قاسم د ماهي نيونکو کلي ته ور روان و. دا يو کوچني کلي و چې د کورنيو شمير يې د ديرشو اويا پنځه ديرشو څخه نه ډيريده. دهغوې نارينه دخپلو جالونو سره يو ځاې د سمندر دفاسفورس په ابناء کې تر لرې لرې پورې تر سترګو کيدل ، لمر په پوره ځواک سره په سر ولاړ و ، ښځې په خپلو کورونو کې په پخلي او خوراک په تيارولو کې مصروف وې. خو نجونې بيرون د ساحل په غاړه په ګرمۍ کې په لوبو کې را لتاړې وې. يو شمير پيغلې هلته په لمر کې دنورو ځانته ناستې وې او خپل وينبتان يې را سپړلي و او په هغوې کې يې په څه لټولو باندې اخته وې ، هغوې يو دبل سره مرسته هم کوله او پخپلو منځو کې به يې په ډيره وړه وړه خبره په زوره زوره خندل. خو کله چې دې پيغلو قاسم وکوت نو خنداګانې يې و درولې او سمدلاسه دهغه ځايه ولاړې شوې او وريدې، لوبې کونکو نجونو هم ورمنډې کړې او د پادرې په لور راغلې. د قاسم قدوقامت او سره اوسپينه څيره د ماهي نيونکو پيغلو له پاره دحيرانتيا سبب وګرزيده ځکه هغوې دومره نيک اوښايسته راهب په خپل ژوند کې د لمړی ځل له پاره کوت. هغوې مقدس پلار ته سلام وکړ اوسرونه يې ټيټ کړل او دخپلو ځانو سره مسکئ شوې. قاسم د پيغلو نجونو په احساساتو کې دخپل ځان له پاره د ستاينې احساس وکوت.اوپه ډيره معصومه اوراهبانه توګه يې وويل:

« بچيانو ! سلامتې اوسئ ! د اوږده عمر خاوندانې شئ ، او يو دبل سره مينه کوئ ، ځکه چې خداوند يسوع مسيح محبت او مينه خوښوي»

دمحبت دلفظ په اوريدو سره پيغلې په خپلو منځو کې سره و پسيدې ، په دې وخت کې يوې تيزې او چالاکه پيغلې د قاسم څخه سمدلاسه وپوښتل. « پلاره ! ايا تا محبت کړې دې ؟... کله ، دکوم چا سره ؟»

هو ! ما د ټول انسانيت سره محبت کړې دې ، زما په زړه کې د محبت او مينې پرته نور څه نه شته.... بچيانو ! زما په زړه کې د محبت پرته نور څه نه شته. له تاسو سره هم..»

د قاسم دخبرو په دې اخري ټکو باندې يوې شرمناکه او حياناکه پيغلې د لمړي ځل له پاره خپلې سترګې راپورته کړې او هغه يې پرې وکوت. کله چې د قاسم سترګې په هغې پيغلې ور ونښتې نو دا يې احساس کړه چې دا پيغله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نورو پیغلو څخه بلکل مختلفه ده. قاسم لا تر اوسه په همدې ځآي ولاړ و چې یو زوړ ماهي نیونکې چې په اوږو یې دماهیانو د نیولو سامان ایښې و هغې لورې ته راغې. دې پیغلې وویل:

«سردار را روان دې»

نجونې ټولې یوې لورې ته شوې او ودریدې. د ماهیانو د نیونکو سردار قاسم ته را نژدې شو او قاسم ته یې په پوره ادب سره ښه راغلاست ووایه. «مقدسه پلاره ! دلته زمونږ دې کلي ته په راتگ سره تا مونږ ته ډیر زیات عزت رابښلې دې. دلته ډیر کم ستاسې په څیر خلک راځي. ځکه چې مونږ ماهي نیونکې یو که څنگه؟ په همدې خاطر مونږ دلته دخپلو ځانو له پاره د یوې جونپړې څخه چرچ جوړ کړې دې. ته راځه ! ستا په راتگ سره به دې چرچ ته د لمړي ځل له پاره کوم مقدس راهب ور ننوځي»

قاسم دغې زوړ سردار ته د مقدسو پلارانو په څیر درنښت ورکړ او ورسره روان شو.

تر مانښامه پورې ټول کلي په همدې کې بوخت و چې دغه مقدس پلار به زمونږ سره تر ډیرې مودې پورې پاته شي . قاسم په دې نه پوهیده چې ددې کلي خلک ورسره دومره مینه او محبت لري اودومره ښه استقبال یې کوي. هغه داسې انگیرله چې ماهي نیونکې چې په ریښتوني توگه د کلیسا سره تړلي دي نو دهغه په رومن کتولیک کیدو به نا خوښه شي. هغه د رومن کتولیک کالي د یوه بل کار له پاره اغوستي و. خو کله چې ماهي نیونکو ته ډاگیزه شوه چې «فادر» د روما څخه راغلې دې نو هغوې نور هم خوشحاله شول.

هغوې نالوستې غیرمذهبي خلک و. تر څنگ ی د مذهبي ډلو ټپلو په اړه یې هم ډیر معلومات نه درلود. په دې اساس دلته د څو ورځو له پاره د قاسم پاته کیدل کوم ستونزمن کار نه و. په همدې خاطر هغه د ماهي نیونکو په کلي کې دپاته کیدو پریکړه وکړه تر څو ددې ځایه د قسطنطنیی د سمندر په اړه پوره معلومات تر لاسه کړي اوسلطان پرې خبر کړي. هغه غوښتل دهمدې ځآیه قسطنطنیی ته ولاړ شي. خو ددې ځایه هغه ته د قسطنطنیی په لور د تللو له پاره د «گولډن هارن» څخه د یوې کشتۍ په واسطه تیریدل ور په غاړه و. او که چیرې غوښتل یې چې د وچې له لارې قسطنطنیی ته ور ننوځي نو بیا به د «طلاي ښکر» دپاسه تیریده او د «سینټ رومانس» ددروازې څخه به ورننوته.

خو قاسم هملته د ماهي نیونکو په کلي کې پاته شو ، هغه شرمناکه او حیاناکه پیغله ددې کلي د سردار لوروه چې «روزس» نومیده. نورو نجونو به ورته «روزي» ویله. د کلي هلکانو او نجونو د قاسم څخه د انجیل درس پیل کړ. او ټول د قاسم په محبت کې را ونښتل. روزی په دې پوهیده چې قاسم یو راهب دې او هیڅکله به هم واده و نه کړي. خوبیا به یې هم د قاسم په کتلو ، خداې پوهیږې ، چې څه څه خوبونه کتل. هغه به خوبونه کتل چې د هغې دخوبونو شهزاده به یوه ورځ نه یوه ورځ د هغه د اخستلو له پاره دې لورې ته راځی ، خو هغې هیڅکله هم دا فکر نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

و کړې چې دخوبونو شهزاده به يې د يوه راهب په کاليو کې راځي، هغه به ټوله ورځ په يوه يا بله بهانه د قاسم په خدمت کې وه. ساده ، معصومه اوحياناکې دغې پيغلې په همغه دريمه ورځ خپل زړه په قاسم باندې ايښې و او قاسم ته به يې ويل:

« پلاره ! ته په دې عمر کې د يوه راهب په کاليو کې بلکل ښه نه ښکارې. ته بايد يوه ښه عسکر وواسې.»

قاسم به ورته خندل ، هغې معصومې پيغلې ته څه معلوم وه چې په هغه چا يې چې زړه ايښې دې هغه په حقيقت کې يو تکړه سپاهي او عسکر دې. قاسم د خپل راتګ په دويمه ورځ د باسفورس د ساحل د « طلايي ښکر» په اړه معلومات تر لاسه کړي و، هغه د جنوب لورې ته هم ورغلې و او دلرې څخه يې د « مصلح الدين اغا » معماران د جنګې کلا د ابادولو په کارونو کې بوخت کتلي و. د اپريل د مياشتې تر اخره پورې د کلا بنسټونه را پورته کړل شوي و. سلطان دې کلا ته د « روميلي» نوم ورکړې و.

اوس نو قاسم غوښتل ددې طلايې ښکر پوره پوره جايزه واخلي ، په حقيقت کې هغه غوښتل هغه زنځير له نژدې څخه ووينې چې د طلايې ښکر په خوله کې يې په سمندر کې را ځړولې و.

ګولډن هارن يا طلايې ښکر په حقيقت کې يو کوچنې خليج و چې دقسطنطنيې د ديوالونو تر څنګ غځيدلې و. دا کوچنې شانته خليج د ابناې فاسفورس څخه ووت او په اروپايي ساحل کې ور داخليده. په عامه توګه کوچنې جهازونه او کشتۍ به چې په ابنا کې تللې په همدې خليج کې به هم ور داخليدې. د ګولډن هارن لورې ته به د قسطنطنيې اروپايي تجارت ترسره کيده. په همدې لورې د ښار يوه بله دروازه هم وه چې دخليج لورې ته پرانستل کيده. دهمدې خليج په څنډو دښار د ساتنې له پاره د اوسپنې يو ډير ستر زنځير داسې تړل شوې و چې په عامو حالاتو کې به هغه خلاصول کيده او په سمندر کې به را ځوړنديده. خو کله به چې دګولډن هارن څخه کشتۍ بندول کيدې نوزنځير به يې را ښکود او دروازه به يې بنده کړه. دا چې ولې دهمغه لمړيو ورځو څخه کوم حمله کونکې قسطنطنيه نه شوه نيولې علت يې همدا زنځير و چې دهغوې مخه به يې نيوله، اوس قاسم غوښتل دا زنځير له نژدې ووينې.

نن دماهي نيونکو په کلي کې دهغه پنځمه ورځ وه ، او همدا نن سهار داسې يوه پيښه منځته راغله چې قاسم ته يې ټکان ورکړ. نن سهار وختې د يوناني قيصري فوځيانو يوه ډله دماهي نيونکو دې کلي ته راغله ،کله چې سپاهيان خبر شول چې دې کلي ته نوې راهب راغلې دې نود ليدلو له پاره يې ورغلل. خو کله يې چې د قاسم په مذهبي کاليو سترګې و نښتې نو پښه نيولې شول. دهغوې مشر چې کله دقاسم په چپنه د پاپاې روم نښه وکتله نو د قاسم څخه يې وپوښتل:

« مقدسه پلاره ! دا څه دې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم دهغه په خبره کومه اندېښنه را ډاګيزه نه کړه او په ډېره بې پرواهۍ سره يې وويل: « دا دستر پلار، پوپ له اړخه راکړل شوې نښه ده.»

خو کله چې قاسم په ځواب کې ددې ډلې د سالار خبره واورېده نو حيران پاته شو. دې سالار وويل:

« ګوره صاحبه !...اوس وخت راغلې دې چې دورومن کتوليک د مذهب پادري د يوناني مذهب په سيمه کې ازاد ګرزېږي ، دا ټوله د شهنشاه کمزورتيا ده. شهنشاه خو غواړي چې ددواړو مذهبونو خلک سره را نزدې شي خو ګورئ چې مونږ يونانيان به هيڅکله هم دا خبره و نه منو..»

په حقيقت کې د قاسم حيرانتيا په خپل ځاې سهي وه. ځکه هغه د شهنشاه د کوښښونو څخه خبر نه و. حقيقت دادې چې قيصر دهمغه وخته راهيسې متوجه شوې و چې دعثماني فوځ څو کسه سپاهيان د ابناې فاسفورس په اروپايي ساحل باندې را ښکته شوي و. اوشهنشاه دهمغې ورځې را په ديخوا د قسطنطنيې د ساتنې له پاره لاس و پښې وهل پيل کړې و. دهغه ښار دديوالونو مرمت يې پيل کړې و او په ښار کې يې خلکو ته د ډېر زيات خوراک څښاک د شيانو د راټولولو او جمع کولو هدايت کړې و.

ددې وروسته يې د غربي هيوادونو څخه د مرستې کولو غوښتنه کړې وه او د ټولې اروپا د مرستو دتر لاسه کولو له پاره يې د روم د کليسا ټولې غوښتنې منلې وې. او يوناني کليسا يې د رومي کليسا تر کنترول لاندې د راوړلو له پاره ژور فکر پيل کړې و. د شهنشاه د هڅو څخه اوس د قسطنطنيه په چرچونو کې هم د رومن کتوليک راهبان تر سترګو کيدل. په حقيت کې دا د قيصر پوه او درک و ، هغه غوښتل دعيسويانو ددوو ډلو ترمنځه اتفاق او اتحاد را پيدا کړي، لا تر دې وخته پورې دعيسويانو د «پروټسټنټ» ډله نه وه را پيدا شوې ، دعيسويانو يوې ډلې د روما چرچ مانه او بلې ډلې د «يوناني کليسا » هدايت ته غاړه اېښوده. د رومن کتوليک مشري پوپ يا پاپاې اعظم کوله او د قسطنطنيې مذهبي مرکز « ايا صوفيا» بشپ اعظم ته « بطريق اعظم» ويل کيده.

دسلطان محمد خان د حملې داوريدو وروسته قسطنطين د روما پوپ ته ليکلي و چې.... اوس وخت راغلې دې.... اوس وخت راغلې دې چې مونږ خپل مذهبي اختلافات له منځه يوسو او ټول متحد شو او د مسلمانانو مقابله وکړو. زه ستاسې عقايد په خوشحالۍ سره منم او همتاسې د « اياصوفيا» دمشر په ځير منلو ته تيار يم..... همدا علت دې چې ددواړو ډلو ترمنځه د تلو راتلو له پاره وړانديز کوم. ترڅو دا راولاړ شوې واټن له منځه ولاړ شي.

قاسم ته په دې اړه کوم معلومات نه و په دې اساس يې کله چې د يوناني ډلې دمشر خبرې واورېدې نو حيران پاته شوې و. هغه ترې په ډېر تعجب سره و پوښتل چې « دا ته څه وايې ؟ ايا شهنشاه دواړه کليساګانې سره را يوځاې کوي ؟دا خو ډېره ښه خبره ده ، زه خو وايم چې ټول انسانان سره را يوځاې کړل شي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم درواغ ويلي و. حال دا چې هغه ددواړو كليساګانو د اتحاد او يووالي څخه خوشحاله نه و ، هغه د رومن كتوليک كالي په دې خاطر اغوستې و چې د كافرانوو تر منځ دغه نفاق نور هم ورزيات كړي ، تر څو د كفارو دواړه ډلې د حملې په وخت كې يو دبل سره بسپنه و نه شي كولې. خو د ډلې سالار ډيره عجيبه خبره كړې وه ، ددې خبرې څخه دا مقصد اخستل كيده چې قسطنطين په مكمله توګه خپل ځان دحملې له پاره تياروي. قاسم فكر وكړ چې دا خو ډيره ضروري اطلاع ده ، او دې ته اړتيا ده چې سلطان ترې به مكمله توګه خبر كړل شي ، هغه په همدې فكر كې ډوب و چې سالار ورته يو ځل بيا وويلې.

« مقدسه پلاره ! ته خو پوهيږې چې يونانيان مرګ خوښوي خو د خپلې عقيدې او مذهب بدلون نه خوښوي ،په دې خاطر به ته ووينې چې دا اتحاد به نه بريالی كيږي. تر خو ترا وسه زمونږ ميلمه يې. ځكه چې قسطنطين تاسې ته زمونږ هيواد ته د راتلو بلنه دركړې ده. خو ډير ژر به د رومن كتوليک پادري زمونږ د ميلمستيا نه لاس په سرشي . په دې خاطر غوره ده چې ته دباران د راتلو تر مخه دخپل ځان له پاره د خوندی ځاي د راپيدا كيدو په فكر كې شې.»

د يوناني عسكری ډلې سالار همدومره وويلې او بيا دخپلې ډلې سره بيرته ستون شو ، خو د ماهی نيونكو د كلي ټول لوې او واړه چې اوس د فادر سره ډير اشنا شوی و دقاسم په شاوخوا كې په زوړندو شونډو او غمژنو مخونو سره ولاړ و.

دا د نن سهار پيښه وه خو نوره پاته ورځ د معمول په مطابق تيره شوه. هغه ټوله ورځ په همدې فكر كې ډوب و چې څه ډول د نوې تعميريدونكې «روميلي كلا » پورې « مصلح الدين اغا» ته ځان ور ورسوي او دهغه په لاسو سلطان محمد ته دا خبر ور ورسوي چې د عيسويانو دواړه ډلې په نژدې كې سره را يوځاي كيږي. هغه غوښتل نن د ماښام نه وروسته د «روميلي كلا » ته ولاړ شی. هغه په همدې فكرونو كې ډوب و چې د غټو سترګو خاونده «روزي» يی څنګ ته راغله او په څنګ كی يی و دريده. روزي ډيره غمژنه وه ، ځكه چې نن سهار د رومي فوځونو سالار د ټولو خلكو تر مخه د ځوان راهب څخه پوښتنې ګرويزنې كړې وې . هغه ته د سپاهيانو دا كړچار د سپكاوي ډک ښكاره شوې و . اوبيا هغې د يونانيانو ددې ډلې د سالار څخه ډير ه كركه هم كوله ، ځكه دا هغه ثوک و چې په ځنګل كې يی روزی د لاسه نيولې وه ، نو كه چيرې هغه وخت د روزي ملګرو شور و غلمغال نه وې كړې نو روزي به دهمدې بداخلاقه سالار په لاسو بې عصمته شوې وې. روزې دا سالار ديوه كاله راهيسې په دې سيمه كې كوت ، دهغه نوم « مقرون» و اود قسطنطين د ساحلې فوځي چونۍ څارونكې و.

نن سهار هم ، كله چې مقرون د ماهی نيونكو كلي ته را ننوت نو نيت همدا و چې دغه ښايسته او حسينه پيغله په خپل دام كې را و نښلوي. خو كلي ته د راننوتلو سره سم « باقو ماهي نيونكې » هغه ته ددغه نوی ځواب راهب په اړه معلومات وركړل . باقو هغه ته داهم ډاګيزه كړه چې د سردار لور دهمدې ځوان راهب په شاوخوا كې چكر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهي، باقو پخپله د روزي په اړه ښه آند نه درلود. خو د سردار تر مخه يې هيڅ نه شو ويلاې. پخپله روزي هم دهغه د بدبويه کاليو او وجود څخه کرکه او نفرت کاوه. دهغه اوږده اوږده ويښتان ، چې د څو مياشتو خاورو او ختو کې ککړ پاته شوی، دهغه دسترګو تر مخ را ځړيدلی و . دهغه دښې سترګې څخه به ټول وخت اوبه تلې ، د همدې سترګې تر مخه را ځړيدلې ويښتانو دا سترګه په ناروغتيا ککړه کړې وه. ددې نه اخوا هغه په يوې پښه ګوډ هم و ، ګويا دهغه شخصيت په خپله د روزي له پاره د کرکې نه ډک و. باقو به د سردار د ويرې روزی ته څه نه شو ويلاې. او که نه ، که وس يې کيدې نو يوه لحظه به يې هم روزی نه وې پری ايښې. خو کله چې دغه ځوان راهب کلي ته راغې نو روزی هم ورسره مينه پيدا کړه. باقو ددې خبرې زغم نه درلود . هغه تر پنځه ورځو پورې د مار په څير تاويده را تاويده. خو په سبا يې په ذهن کې يوه لاره راپيدا شوه، په دې اساس د يوناني فوځونو سالار مقرون ته ورغې اوهغه ته يې د دې نوي راهب او د راهب او روزي تر منځ د محبت په اړه خبره وکړه. همدا علت و چې هغه نن سهار وختی دخپلو عسکرو سره دغه کلی ته راغې ، مقرون هم د تير يوه کاله راهيسې د سردار په لور روزي باندې سترګې ښخې کړې وې. روزي د ډير ساعت خاموشۍ وروسته قاسم ته د هولي فادر په نامه ورغږ کړ.

« نن چې له تاسره څه سلوک وشو مونږ د کلي خلک ټول پرې ډير زيات خفه شوی يو. په اصل کې دغه کس چې د يوناني ډلې سالارو ډير زيات بدطينته انسان دې ، نن چې هغه له تاسره کومه بدکلامي وکړه ، هغه ستا په خاطر نه وه بلکه زما په خاطر وه.»

قاسم د لمړي ځل له پاره د روزی په لور وکتل او په لږ څه حيرانتيا سره يې ورته وويل:

« څه مطلب ؟.... څنګه ستا په خاطر ؟ ايا ته هغه د پخوا څخه پيژنې ؟»

« هو !.... ددې نوم مقرون دې. ددې لورې د فوځې څوکيو څارونکې ، هغه يوځل زه په ځنګله کې له لاسه و نيولم ، خو دخداې شکر و چې زما ملګرو شور وغلمغال جوړ کړ. نوموړی ټوله ورځ په همدې ځنګلونه کې ګرځې را ګرځې. ماته مې پلار ويل چې نن سبا څو کسه مسلمان سپاهيان راغلي دي ، په دې خاطر مقرون د پاګل او ليوني په څير منډې رامنډې وهي.»

قاسم د روزی خبرې په دير غور سره واوريدې. اوس چې کله هم روزي دهغه سره خبرې کولې نو د فادر لفظ به يې خامخا وايه. قاسم دهغې په سترګو کې د محبت پيغام لوستې و خو هغه دلته دمحبت کولو له پاره نه و راغلې. په دې خاطر هغه هڅه کوله چې د روزي په غتو غتو سترګو کې دغورزيدو نه ځان و ساتي.

ماښام را نزدی کيدونکې و، او دتيارو د خپريدو سره سم هغه د «روميلي کلا » په لور تلل غوښتل ، دې ماهي نيونکو دهمغه لمړۍ ورځې څخه قاسم ته يو ډير ښه آس ورکړې و ، تر څو هغه د مقدس کتاب د تعليم له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاوخوا کليو او بانډو ته په اسانۍ سره تګ راتګ وکړای شي. قاسم د تللو د مخه په ډېره عجيبه توګه روزي ته وويل:

« روزي !....زه د ټولو د پاره مقدس پلار يم خو ستا له پاره نه يم ، زما په زړه کې ستا له پاره عزت د يوه دوست دعزت په څير دی. زه د غه پاس کلي ته د يوه ضرورت په خاطر ورځم ، خو ماته ستا د بسپنې له پاره اړتيا ده. »

د روزي له پاره ددې ځوان راهب خبرې بلکل نوې او په زړه پورې وې. هغه يوواری په هواکې په الوتو شوه. د قاسم خبرو دهغې په غوږو کې ، معلومه نه ده چې څه ور رسولی و. دهغې مخ د شرم څخه د ګلنار په څير و ګرزيد دهغې په سترګو کې حيرانتيا وه ، خوبيا يې هم په زوره زوره سر وخوځاوه اوقاسم ته يې دخپل تعاون په اړه ډاډ ورکړ. خو ترې ويې پوښتل:

« زما ځان هم ستا له پاره حاضر دی. ته حکم وکړه چې زه بايد څه وکړم ؟»

« ته يوازې همدومره وکړه چې زما چيرې د تللو ،اوبيرته راستنيدو اويا ددې ځايه د غير حاضرۍ په اړه هيچاته څه مه وايه.»

روزې د يوې لمحې له پاره فکر وکړ او بيا يې سمدلاسه وويل: « ته انديښنه مه کوه. ستا نه وروسته به هيچاته دا معلومات و نه شي چې ته چيرې يې. زه به ټول هر څه کنترول کړم.»

« خو څنګه ؟ ته به څه کوې ؟»

« داټول ماته پرېږده ، ته بې فکره اوسه او د خپل کار پسې دې ورشه»

کله چې سيوري تياره شول نو قاسم د خپل اس په شا کيناست او د انځرو په ونو کې غايب شو. هغه خپل آس د ابنای فاسفورس د ساحل په غاړو بوت. اوبيا يې د روميلي دکلا په لور مخ کړ او آس يې پسې و ځغلاوه. د لږځنډ نه وروسته آس دهوا سره خبرې کولې ، د ورميلي کلا ددې ځايه په پوره واټن کې جوړيده. خو قاسم غوښتل په ډير کم وخت کې تر مصلح الدين اغا پورې خپل راپور ور ورسوي اوبيرته دغه کلي ته راستون شي. هغه هلته د تللو دمخه د روزي څخه ټوله لاره پوښتلې وه ، هغه ته دا هم ډاګيزه وه چې په لاره کې به د يوناني عسکرو سره لاس په لاس کيږي ، په دې اساس يې خپل ځان پوره تيار کړی او وتلی و. اوس نو هغه دخپل آس په څټ کې ور پروت و اودهغې هوا څخه يې، چې د آس د ځغاستې په واسطه پرې لګيده ، ځان خوندي کاوه، کله چې دخپل وخت سره سم د روميلي کلا ته ور ورسيد نو دآس واګې يې دتمکيدو له پاره راکش کړې ، هغه ډاډمن چې همدلته چيرې په کوم ځای کې به دعثماني فوځ کوم سپاهي د يوه هوښياره زمري په څير په پهره بوخت وي. اوس نو هغه دآس په مزله مخته روان و. هغه ته دا اندازه معلومه وه چې روميلي کلا همدلته چيرې تعميريږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دشپې په تیارو کې هغه تعمیر نه شو کتلای. په دې خاطر په ډېره محتاطه توګه مخته روان و. یو ځل پخوا د ورځې په رڼا کې هغه د روميلي کلا د کتلو له پاره راغلې و خو په هغه وخت کې یې د لویې لارې ستر واټن وهلی و خو نن هغه په کم وخت او په پټه دې ځای ته راغلې و، همدا علت وچې هغه د ساحل تر څنګ د انځير په ونو کې پټه لاره خپله کړې وه. هغه په فکر کې ډوب و چې مخته یې د خلکو د خبرو زوګ را پیدا شو. اوبیا لږ څه وروسته یې دمسلمانو سپاهیانو یوه ډله تر مخ ولاړه وه. دې ترکي عسکرو قاسم په خپله محاصره کې واخست. دهغوې په لاسو کې لوڅې تورې وې او هغوې خپله محاصره را تنګوله او قاسم ته را نژدې کيدل، قاسم خپل مخ په یوه دستمال کې را نغښتلې و او هغه دخپلې تورې د راویستلو پرته دترکانو دفوځ سردار ته کتل. لږ وروسته قاسم په خبرو کې لمړیوالې وکړ او ویې ویل:

«السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته !..... الحمد لله زه دمسلمانو سپاهیانو له ډلې څخه یم ..... تاسې ما « انجنیر مصلح الدین اغا» ته د کتلو له پاره یوسئ.»

د قاسم په خبرو د عسکرو خولې وازې پاته شوې ، بیا یې سالار را مخته شو او دقاسم څخه یې وپوښتل: ته څوک یې ؟او د مصلح الدین اغا سره څه کار لرې ؟

قاسم ته داسې ډاګيزه شوه چې دغه پوښتونکې پخپله مصلح الدین اغا دی. ځکه قاسم دهغه سره یو ځل په اورنه کې کتلې و، هغوې به کله کله دسلطان به دربار کې هم یو ځای کیناستل. قاسم بیا هم دخپل مخ څخه پرده لرې نه کړه بلکه مصلح الدین اغا ته یې وویل:

« زه ستا دوست یم او تاته د یوه مهم پیغام د ورسولو له پاره راغلې یم... ته ما نښه پیژنې خو زه به تاته خپل مخ په ځانته ځای کې و ښایم.»

مصلح الدین اغا ته د قاسم اواز اشنا شانته معلوم شو خو هغه یې پوره و نه پیژانده. خپلو سپاهیانو ته یې یوې لورې ته دکیدو اشاره ورکړه، ترکي عسکر هم یوې لورې ته شول او و دریدل ، په دې وخت کې قاسم د مصلح الدین اغا تر مخه د خپل مخ څخه پرده لرې کړه او ویې ویل:

« ډیر ښه شول چې ته ماته همدلته تر لاسه شوې. دا یو پیغام باید سلطان ته ژر تر ژره ورسیږي ، او ماته ستا څخه پرته بله لاره نه وه چې دا پیغام مې پرې لیږلې وې.

مصلح الدین اغا قاسم ډیرښه پیژندلې و. هغه د خوشحالۍ نه چغې کړې او دقاسم قاسم نوم یې اخسته. خو قاسم ورته په شونډو لاس کیښود او د چپ کیدو مشوره یې ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« زه ډیر کم وخت لرم. ته زما د کار په اهمیت باندې پوهیږې. زه سمدلاسه ددې ځایه بیرته ستنیږم. ته تر سلطانه پورې دا پیغام ور ورسوه چې د عیسویانو ددواړو ډلو تر منځه اتحاد راغلې دې او د روم پاپا دقسطنطنیی د بسپنې له پاره ملاتړ اعلان کړې دې په دې خاطر هغه باید د غربی اروپا په لور حتمې توجه وکړي.

مصلح الدین اغا د قاسم پیغام په ډیر غور اودقت سره واورید او تر سلطانه پور ې یې دهغې د وروسولو ژمنه هم ورسره وکړه ، اوس نو دقاسم له پاره په دې ځای کې ددې نه زیات تم کیدل مناسب نه و. هغه غوښتل سمدلاسه بیرته ستون شي ، په دې خاطر یې دمصلح الدین څخه اجازه واخسته اوپه همغه لاره چې راغلې و دهمغې په تیارو کې پټ او بیرته ستون شو ، مصلح الدین اغا او دهغه سره یوځای عسکر په خپل ځای حیران دریان ولاړ و او د شپې ددغه مسافر لاره یی تر ډیره پورې کتله.

قاسم چې په کوم رفتار سره راغلې و په همغه رفتار بیرته لکه د مرغه په څیر الوت اوروان و. خو په یوځای کې یی یو ناڅاپه د خپل آس واګې راښکودې. ځکه دهغه تر مخه په ناڅاپي توګه د یوناني فوځیانو یوه ډله را ووتله . په دې ډله کې یواځې پنځه عسکر و. دوې د قاسم په لاره کې لکه د دیوال په شکل و دریدل او د قاسم د تیښتې ټولې لارې یی و تړلې. دیوناني عسکرو په لاسو کې تیزې تیرې لوڅې تورې وې چې په تیاره کې د ورایه ځلیدې. دوې د قاسم تر مخه په یوه لیکه کې ولاړ و. قاسم هم یوه اوږده ساه واخسته او خپله توره یی دتیکې څخه را وویسته. ددې پنځو یوناني سپاهیانو څخه یی یوه چې ښې لورې ته ولاړ و دقاسم څخه په غوریدونکي اواز سره وپوښتل:

« ته څوک یی؟ او په دې وخت کې له کومه ځایه را ځې ؟ »

قاسم نه غوښتل ددوې تر مخه خپل ځان د یوه راهب په څیر را ښرګند کړي. په همدې خاطر یی دماهي نیونکو په څیر لهجه خپله کړه او دوې ته یی وویل:

« ماهي نیونکې یم ، محترما ! د خپلې یوې ورکې شوې تورې د لټون په خاطر وتلې وم ، راباندی ناوخته شو ، خو پیدا مې نه کړه او اوس بیرته خپل کلي ته روان یم.»

خو قاسم ته دې درواغو نجات ورنه کړ ، ځکه چې یوه یوناني عسکر هغه پیژندلې و ، په اسانۍ سره دهغه دپیژندلو یو علت داو چې هغه همدا نن سهار هغه د مقرون سره یو ځای درومي راهب په کالیو کې کتلې و. په دې اساس هغه عسکر په ډیر قهر سره په داسې حال کې چې خپله توره یی په لاسو کې لوبوله ، قاسم ته وویل چې « ته درواغ وایی ،ماته وپیژندلې ، ته ماهي نیونکې نه یی. بلکه ته همغه رومي راهب یی چې همدا نن سهار یی زمونږ سالار په اړه مونږ ته خبر راکړ ی.....ته به زمونږ سره ځې ، ته اوس زمونږ دڅارنې لاندې یی.....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم خپل ځان په تلک کې ګير وکوت. دهغه راز رابربنډ شوی و ، او ددې عسکرو سره يو ځاې مقرون ته په ورتلو سره دهغه وژل سل په سلو کې ييښيدل. په دې اساس قاسم خپله توره را وويسته او په يوه ځل يې په هغو پنځو باندې را کيښودل. ډير وخت شوې و چې هغه ته دخپلو متو د ازمينښت له پاره زمينه نه وه برابره شوې ، هغه د يوه وږي زمري په څير په يوناني فوځيانو باندې حمله وکړه او دهغوې د شميرې د ډيرښت د پروا کولو پرته يې پر هغوې يو په بل پسې مرګوني ګذارونه پيل کړل ، دهغه توره د برق او تندر په څير ددښمن په جسمونو باندې را پريوته. دشپې په تيارو کې د تورو يوله بل سره ټکر په فضا کې د اور بڅرکي پريښوول او د ټنګ او ټونګ اوازونه يې هم تر ډيره پورې تلل.

د قاسم د تورې د وهلو او د د دوو په ځاې د څلورو لاسونو په تيزۍ سره په خوزولو د يوناني عسکرو اوسان ور خطا شول ، خوبيا هم هغوې غوښتل قاسم را محاصره کړي خو هغوې په پرلپسې توګه د شرمناکه ناکامۍ سره مخکيدل. تر څنګ يې د قاسم تورې په يوه وخت کې دوه سپاهيان د زمکې خاورو ته ورسول ، او آسونه يې و تښتيدل. د خپلو دوو ملګرو په داسې وژل کيدو باندې دهغو پاته درې عسکرو اوسان هم ورخطا شول خو قاسم هوډ کړې و چې دهغوې له ډلې څخه به يو کس هم ژوندې نه پريږدي. ځکه دې خلکو دقاسم اصليت پيژندلې و په دې خاطر قاسم غوښتل دهغه د راز دا پيژندونکې بايد ټول له منځه يوسي اوبيا کلي ته ستون شي. د قاسم توره يو ځل بيا د يوه بل عسکر په سر داسې را پريوته چې هغه يې دوه ټوټې کړ ، دپاته دوو عسکرو له پاره دا هيبت ناکه منظر د زغم وړ نه و ، په دې خاطر يې د تيښتې لاره ونيوله او دجګړې څخه يې دخپلو پښو د ويستلو له پاره خپلو اسونو ته پوندې ورکړې. دهغوې مخه د « ورميلي کلا » په لور وه ، قاسم هم خپل آس دهغوې پسې کړ ، او د ځغليدونکي آس د زين څخه يې ځان را کوږ کړ او د خپلې د غشو د خلطې څخه يې يو تير را وويست اوهغه يې په کمان کې کيښود ، دا غشې د يوناني فوځې په ځاې دهغه په اس کې ورننوت ، اس نا ارامه شو او يو خوا بلخوا يې منډې کړې او بيا يې په خپل ځان سپور کس په زمکه را وويشت. دغه يونانی عسکر پخپله هم د زخمي آس په شا خپل ځان دکنترول نه بيرون وکوت و او په دې ترتيب په زمکه را پريوت. خو د هغه بدبختي داوه چې دهغه يوه پښه د آس په رکاب کې ننښتې پاته شوه ، دغه زخمي ځغليدونکي نا ارامه آس د خپل راپريوتي مالک د پروا کولو پرته هغه په ځان پسې را ښکود او دننه ځنګل ته يوړ. د را پريوتې عسکر سر په زمکه د کاڼو سره ټکريده نو قاسم فکر وکړ چې هغه ژوندې نه شي پاته کيدې. په دې اساس هغه يوه لمحه هم تم ونه کړ اودهغه بل يوناني عسکر تر شا يې خپل آس ور وځغلاوه ، اوس نو هغه تښتيدلې عسکر يوکس و او هغه چې کومې لورې ته ور ته قاسم هم همغې لورې ته پسې ور روان و. خو پخوا له دې چې هغه قاسم ته په ګوتو ورشي ، روميلي کلا ته په ورنژدې کيدو سره ترکي عسکرو هغه کتلې و ، د ترکانو د ساتونکو يوه ډله يې مخته ولاړه وه، کله چې يوناني عسکر خپل ځان د څلورو خواو څخه محصور وکوت نوسمدستی يې خپله توره و غورځوله اودخپل ژوندې پاته کيدو خير يې وغوښت ، اوس نو دقاسم په څير د يوه غيرتمنده جنګجو له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ضروري وه چې هغه ژوندې پرېږدي. خو هغه د قاسم د راز څخه خبر شوې و. اودا خبره دهغه د ستر مقصد دترلاسه کولو په لاره کې زيانمنه ثابتيده. په دې خاطر قاسم د هغه د وژلو په ځاې مسلمانو سپاهيانو ته په لوړ اواز وويل چې: «دا يوناني عسکر دې..... سمدلاسه يې و نيسئ»

دمصلح الدين اغا ساتونکې مخته راغلل، او دغه يوناني عسکر يې په خپله محاصره کې واخست. قاسم دا هم نه غوښتل چې مسلمان عسکر دې د ماهي نيونکو په کلې کې دهغه ځاې ځيږي څخه خبر شي، هغه لږ څه فکر وکړاو بيا يې د مصلح الدين اغا په نوم غږ وکړ. خو مسلمانو ساتونکو هغه ته وويل چې دهغوې سردار اوس دهغوې سره نه شته. دې مسلمانو ساتونکو قاسم دلته په دويم ځل کوت. اوهغوې پيژندلې هم و، قاسم هغوې ته حکم وکړ چې دا بندي دې همغې ته ور حواله کړي او يا دې يې د راز د رابربنډولو له ويرې سمدلاسه له منځه يوسي. ځکه دا کس د يوه ډير مهم راز څخه خبر شوې و. دقاسم د خبرې داوريدو سره سم يو ګرم مزاجه ترکي عسکر را مخته شو او ديوې لمحې د ځنډ پرته يې د يوناني عسکر په ګيډه کې خپله اوږده نيزه ور ننويستله، فضا کې يوه چيغه شوه او په دې توګه هغه يوناني عسکر دزمکې سره زمکه شو.

اوس نو قاسم يو ځل بيا دکلي په لور لکه د مرغه په څير الوت. هغه غوښتل چې ژر تر ژره خپل ځاې ته ځان ور سوي، همغه و چې دخپلو تلو څخه پوره يو ساعت وروسته قاسم بيرته د خپلې جونپړۍ تر شا ولاړ و. هغه څو لمحې دمخه دخپله اسه راښکته شوې و او په پښو د خپل د اوسيدو ځاې په لور ور روان و. هغه ته دخپلې جونپړۍ په کړکيو کې د رڼا ننبې تر سترګو شوې، هغه خپل آس هملته د خپلې جونپړۍ تر څنګ په ونو بوټو کې و تړه. او په خپله د اوسيدو د ځاې ددروازې په لور ورغې. خو ددروازې نه بيرون يې په تياره کې څوک ناست وکوت ..... خو لږه شيبه وروسته يې روزي پيژندلې وه..

قاسم بې له ځنډه د روزی خواته ورغې، روزی په خندانه توګه دهغه ښه راغلاست وکړ اوبيا يې په لږه شوخۍ سره ورته وويل:

« په جونپړۍ کې دننه مقدس پلار په عبادت کې مصروف دې. هغه ماته دلته دکيناستو حکم کړې دې ترڅو څوک دننه ورتلو ته پرې نه ږدم، په دې خاطر تاسې دننه نه شئ ورتلاې...»

قاسم د روزي په خبرو د خندا نه شين شو او ددې حکمت په خپلولو سره يې د روزی ډيره ستاينه وکړه. بيا يې روزي ته وويل چې هلته د جونپړۍ تر شا يې خپل آس تړلې دې، هغه بايد سمدلاسه دکلي د آسونو په اخور وتړل شي .....روزي دحکم دتعميلولو له پاره سمدلاسه راپورته شوه، قاسم د روزی د نشتوالي نه په ګټې اخستو سره جونپړۍ ته ننوت او خپل کالي يې بدل کړل، ځکه د جنګ په وخت کې دهغه کالي شکيدلې و او په ځينو ځايو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې د وینې څاڅکې هم تر سترګو کېدل. قاسم خپل لباس بدل کړې و ، خو پخوا تر دې چې هغه دخپله مخه د سپاهیانو د وینو څاڅکې پاک کړي روزي پرې ناڅاپه را ننوتله اوقاسم ته یې وویل:

« ستا د تلو وروسته ،زما پلار ستا په اړه له ما پوښتلي و. او یو ځل هغه بدذات باقو هم ستا سره دکتلو له پاره راغلی و. خو ما هغوې دواړو ته ډاډ ورکړ او تم مې کړل.

« باقو؟ .....کوم باقو ؟»

خو روزي قاسم ته د ځواب ورکولو په ځای تندې تریو کړ اود قاسم په مخ یې د وینو دداغونو په کتلو سره ترې وپوښتل:

« دا ....دا څه دي ؟ ... ستا په مخ باندې د وینو څاڅکې .... ولې ......دا څه در پیښ شوي دي ؟.... ته خو به نه یې زخمي شوي.....؟»

قاسم بې ځوابه شوی و او سمدلاسه یې لستوڼي راپورته کړ اودمخ څخه یې د وینو د څاڅکو دپاکولو هڅې پیل کړې. او ویې ویل: نه ، زه نه یم زخمي شوې ، بس په لاره کې یوڅو غلو راباندې حمله وکړه،اودهغوې سره مې تر لږه وخته پورې کشمکش درلودَ.»

قاسم نه غوښتل بله کومه بهانه جوړه کړي ، ځکه چې هغه ته معلومه وه چې سهار وختي به د یوناني عسکرو د مرګ خبر د ځنګل داور په څیر په ټوله سیمه کې خپرېږي، خوروزي په حیرانونکو سترګو قاسم ته کتل ، قاسم د روزې دکتلو دانداز څخه په ویره کې شو . اوپه ډېر بیړه یې دروزي د کمزورتیا څخه د ګټې اخستو په خاطر هغې ته وویل:

« روزي ! ته دومره حسینه اوښایسته یې چې ماته په خپل دغه راهبانه ژوند باندې پښیمانتیا راځي. کاشکې چې زه راهب نه وي اویو عام انسان واې...»

دقاسم د لهجې دد غه حسرت په کتلو سره روزي هر څه له یاده وویستل.اودهغه ځوان عرب په سترګو کې همداسې ور ډوبه شوه. اوس نو قاسم روزي ته د تللو اجازه ورکړه تر څو هغه خپل په وینو ککړ کالي پریمنځلې شي.

روزي ولاړه ، اوقاسم د جنګ ټولې نښې نښانې له منځه یوړې. خو راتلونکې سهار د ټولې سیمې له پاره دقیامت په څیر ګرزېدلې و. د پنځه یوناني عسکرو د وژلو خبر د ابنای فاسفورس څخه نیولې ان د قسطنطنیې تر قصره پورې رسیدلې و . نن مقرون لکه دلیونې سپې په څیر په هر هر ځای کې خوله اچوله. هغه په هرې پوستې باندې وګرزید او د ډېرو کلو او باندو اوسیدونکو ته یې اخطارونه اوګواښونه ورکړل. شهنشاه ته یې د خبر ورکولو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره د خلکو یوه ځانګړې ډله ور واستوله او په خپله د یوې څلور سوه کسیزې عسکری ډلې د برابرولو په هڅو کې بوخت شو. هغه غوښتل چې د روميلي کلا د جوړولو کارکونکي مسلمانان له منځه یوسي.

د بله اړخه انجنیر مصلح الدین اغا ته هم هره ګړۍ خبرونه ور رسیدل ، په همدې خاطر هغه خپل ټول عسکر او انجنیران را ټول کړل او ضروري لارښوونې یې ورته وکړې. نن د ماهي نیونکو په کلی کې هم ډیره بده ورځ وه. د هر کس په زړه کې د یوناني عسکرو د وژلو هیبت ناست و. یوازې روزې وه چې په ویره کې نه وه بلکه حیرانه وه. هغه په دې فکرونو کې ډوبه وه چې دهغه دخوبونو شهزاده یواځې ځوان او ښایسته رنګه نه دې بلکه جنګجو او میړنی هم دی ، هغه په دې خبره هم حیرانه وه چې څه ډول د کلیسا یو راهب دغسې یو میړنې شخص ګرزیدلې شي . دهمدې فکرونو په بنسټ د قاسم په اړه دهغې آند مشکوک شوې و. ځکه دغه نوی ځوان راهب په یوه شپه کې په ځانته ځان د یوناني عسکرو پنځه وسلوال کسان له منځه وړي و، هغه په دې فکر کې وه چې هسې نه چې دې ځوان د رهبانیت لباس اغوستې وي ! خو دې فکرونو هغه د اندیښنو په ځای د خوشحالۍ لورې ته ور وړله. ځکه هغې همدا غوښتل چې قاسم رهبانیت پریږدي او خپل عادي ژوند ته راوګرځي تر څو له دې سره واده وکړي. اوس چې کرار کرار روزی ته د قاسم د نه راهبیت په اړه یقین تر سترګو کیده نو تر څنګ یې په زړه کې خوشحالي احساسوله. خو ټول کلي په غم او مصیبت کې اخته و. یواځې روزي چې په دې خبرو یې فکر نه و خراب شوې. خو بیا یې هم فکر کاوه چې دغه نوی ځوان راهب ولې یوناني پنځه کسه فوځیان وژلې دي؟ هغې غوښتل چې ددې راهب څخه پوښتنه وکړي خو له دې ویریده چې قاسم به دهغې څخه هسې نه چې قاسم ترې دا حقیقت پټ کړي او دخپلو درواغو په واسطه ددې زړه ورمات کړی.

لږ څه نور وخت هم په همدې توګه تیر شو ، دقسطنطنیی د قصر څخه دا حکم راغې چې مسلمان عسکر ښار ته را نژدې پرې نه ږدئ او نه ورسره جنګ جګړه وکړئ. خو مقرون دخپلو عسکرو په وژلو ډیر قهرجن و. هغه غوښتل چې په هره توګه چې شوني وي ددې پنځه یوناني عسکرو د وژلو بدله واخلي. هغه انتظار کاوه چې د شهنشاه د دربار به په دې اړه کوم حکم راځي اودهغې حکم سره سم به دغه یوموتې لږ مسلمانان د تیغه تیروي. دهغه څلور سوه سپاره ملګري هر وخت دهغه دحکم لاندې و. مقرون په خپله مرکزی قرارګاه کې منتظر او نا ارامه ناست و چې په باقو یې سترګې ولګیدې ، هغه ګوډ ګوډ کیده او دهغه لورې ته را روان و. معلومه نه ده چې مقرون ولې سمدلاسه ټکان وخوړ ،هغه د باقو څخه دکوم ښه او ناڅاپی خبر داوریدو هیله درلوده. هغه په خندانه توګه د باقو سره لاس ورکړ اودخپل ځان خواته یې کیناوه.

« وایه ! څنګه راغلې یې ؟... داسې برېښې چې کومه مهمه خبره دې راوړې ده.» مقرون ورته په ډیرې بې صبرۍ سره وویلې. باقو ورته په ځواب کې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« بلې ، هو ! ما یو خبر درکول غوښتل ، چې پرون ماښام دتیارو د خپریدونه وروسته ،زمونږ د کلي راهب په اس سپور شو او د «رومیلي کلا » په لور تللې و . اوبیا د یوه ساعت وروسته بیرته راستون شوی .»

د مقرون ته دا خبر دومره مهم ښکاره نه شو . او په لږ څه قهر سره یې وویل: « نوبیا څه وشول ؟... ایا د یوه راهب چیرته تګ راتګ منه دې ؟ هغه به ستاسې په خوا کې بل کوم کلي ته تللې و .»

« نه ! زمونږ دکلي راهب زمونږ په اړخ کې کوم کلي ته نه و ورغلې. هغه چیرې لرې تللې و ،زه په پوره یقین او ډاډ سره ویلې شم چې همدې راهب دغه یوناني عسکر ټول له منځه وړي دي .»

دباقو په خبرو مقرون را نیغ شو او کیناست. بیا یې په پوره شوق سره ترې و پوښتل چې:

« ستا ددې دومره پوخ یقین علت څه شې دې ؟»

« زه یې تاته علت وایم. ته زما خبره په ډیر غور سره واوره. پرون سهار ته زمونږ کلي ته راغلي وې او بیادې هلته دغه راهب متنبه کړ. دهغې دعکس العمل دکتلو له پاره زما سترګې ټوله ورځ په دغه راهب باندې ښښتې وې. خوکله چې ماښام شو نو ما وکتل چې راهب د روزي سره پټې خبرې کوې ، زما غوږونه ودریدل. د ماښامه وروسته راهب خپلې کوډلې ته ولاړ. او د کوډلې چراغ یې روڼ پریښود. لږه شیبه وروسته روزي راغله او د همدې کوډلې تر مخ یې زنګون ووهه او کیناسته. ما تندې ته ټک ورکړ ځکه چې ددوې دواړو تر منځه دغه خبرې دغه ډول حرکت د معمول پر خلاف کار و . زه قصدا د همدې راهب دکوډلې په لور ورغلم ، هلته مې د روزي څخه وپوښتل چې مقدس پلار چیرې دې ؟ نو روزي ځواب راکړ چې مقدس پلار هلته په کوډله کې په عبادت کولو مصروف دې ، او هیچاته اجازه نه شته چې کوډلې ته ور ننوځي. زما شک د روزي دخبرو سره نور هم زیات شو په دې خاطر مې پریکړه وکړه چې په کوم ډول د کوډلې دننه حالت و ځارم. خو د کوډلې دروازه همغه لوري ته وه کومې کې چې روزي ناسته وه. بیا زما په ذهن کې یوه بله خبره راغله اوهغه دا چې : باید د آس داخور په لور ولاړ شم اود راهب آس ووینم. نو زه هغه وخت ډیر حیران شوم چې هلته د آسونو په اخور د راهب آس نه و ترلې. زه دآس داخور نه را روان شوم اوپه یوه ډیر پټ ځاې کې کیناستم ، نژدې یو ساعت وروسته روزي په داسې حال کې چې د راهب آس یې د قیضې څخه نیولې و د آس داخور په لور راغله او آس یې هملته و تاړه او بیرته ولاړه. دهغې د تللو وروسته ما یوه رڼا را واخسته او د راهب د آس د کتلو له پاره هلته ورغلم ، نوهغه وخت ډیر زیات حیران شوم چې ومې کتل چې آس په خولو کې ډوب دې. او دهغې په زین او جسم باندې د وینو ښښې ښباني دي. بیا ما ته دا ډاډ تر لاسه شو چې هرومرو راهب دکومې وینې تویونکې پیښې د تر سره کولو ورسته راستون شوې ،ما نن ټوله ورځ دهمدې خبرې څخه د خبرولو له پاره ستا دپیدا کیدو هڅې کولې ، خو ستا درک راته چا نه راکاوه. سالارصیب ! زه تاته په ډاډ سره وایم چې همدا راهب ستا د عسکرو اصلي قاتل دې. »

(c) ketabton.com: The Digital Library

د باقو د خبرو دمکملیدو سره سم مقرون سمدلاسه راپورته شو او دخپلې تورې په لاستې یې لاس کینښود او ویې ویل « که چیرې هغه ریښتیا هم قاتل وي نوزه به همدا اوس اوهمدا ګړی دهغه سر له تنې نه جدا کړم.»

مقرون په ډیر ټینګ عزم سره دا خبره کوله. دهغه ددې عزم سره د باقو سترګې را خلاصې شوې ، مقرون د باد اوتوپان په څیر بیرون را ووت. اودخپله ځانه سره یې د پنځوسو عسکرو یوه ډله هم واخسته. لږه شیبه وروسته دغه ټول د ماهی نیونکو د کلي په لور الوتل.

د بله اړخه په کلي کې قاسم او روزي د کلي څخه لږ څه لرې د انځیرو د ونو په سیورې کې ناست و او په خپلومنځو کې یې خبرې کولې، نن روزي ډیره خوشحاله وه. ځکه نن هغې ته دخپلو خوبونو شهزاده تر لاسه شوې و. یو ډیر ښایسته ، د ښه قد و خال او جنګجو ځوان د هغې سره مینه کړې وه. حال دا چې قاس به څه ډول د روزی سره مینه او محبت کړې واې ؟ هغه خو لا دپخوا څخه دخپل یو ورک شوي محبت د قاتل ابوجعفر څخه د «مارسي» د پوښتنې له پاره دلته راغلې و خو هغه ته دهغې محبت څخه هم خپل مقصد اوپروګرام ډیر اهمیت درلود. اودهغه مقصد د قسطنطنیی د دفاعي نظام په اړه کره معلومات تر لاسه کول و. هغه خو روزي دخپل ځان سره ملګرې کړې وه تر څو د ماهی نیونکو په کلي کې یو څو شپې په ارامه تر سره کړي.... همداراز هغه د روزی سره د درواغو کومه ژمنه هم نه وه کړې. خو هغه ته دا په ډیره ښه توګه ډاګیزه شوې وه چې روزی اوس د هغه په اړه په غلطه انګیرنه کې را ښښتې ده. هغه همدلته د روزي تر څنګ ناست و. په همدې فکر کې و چې د روزی کوچنۍ خور چې یولس یا دولس کلنه نجلۍ وه په ډیره تیزه منډه دوې ته را ورسیده. او دخپلې ساه د جوړولو پرته یې دوې ته وویل:

« مقدسه پلاره !.... د یوناني فوځونو همغه پرونې سالار د ګڼ شمیر سپرو عسکرو سره یو ځاې لوڅې تورې په لاسو کې نیولې او په ګړندۍ توګه زمونږ دکلي په لور را روان دي. مونږ په هغه غونډۍ لوبې کولې او هغوې مو وکتل چې د کلي په لور په تیزۍ سره را روان دي.»

قاسم سمدلاسه راپورته شو او د یوه پورته ځاې په لور یې ورمنډه وکړه او ودرید ، په خپل تندي یې د لاس سیورې وکړ اودغرب په لور یې وکتل. د لمر پریوتو ته لا ډیر وخت و. دروزی خور ریښتیا ویل ، دمقرون اس سپاره اوس کلي ته ور رسیدونکې و. دا خو ډیره دخوشحالۍ خبره وه چې قاسم د روزي سره یوځاې دکلي څخه بیرون راوتلې اودانځرو د ونوپه سیوري کې ناست دي. روزي چې د لرې څخه خپل کلی ته لوڅې تورې په لاس د یونانیانو داسې ورتګ وکوت نو وویریدله او رنګ یې تک ژیړ شو. هغه سمدلاسه قاسم ته ددې ځایه دپښو د ویستلو مشوره ورکړه ، دقاسم له پاره هم همداسې کول مناسب و. خو هغه به د سپرلۍ پرته ، له دې ځایه په پښو څنګه تښتیدلې وې. په دې اساس روزی قاسم ته د کلي څخه لرې په یو پټځاې کې د پټیدو وویل اوپخپله د آس د راوستلو له پاره دکلي په لور ور روانه شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقرون د لیوني سپي په څير کلي ته ورغي او سمدلاسه دکلي دغه يواځني کوچني چرچ ته ،چې د يوې کوډالې څخه جوړ شوې و ورننوت. دهمدې چرچ تر څنګ د قاسم د اوسيدو ځاي هم و. کله چې يې راهب په چرچ کې ونه موند نو سمدلاسه يې د راهب د اوسيدو ځاي ته ورمنډه کړه ،خو قاسم يې هلته هم و نه موند ، نو د قهره تک سور شو ، تر دې وخته پورې د کلي سردار او نور واړه او زاړه ټول ددې چرچ تر مخې را ټول شول. د پنځوسو وسلوالو کسانو ډله هم همدلته منتظر ولاړه وه. مقرون د غصې اوقهر نه سور راووت او بيرون يې د کلي سردار ته اواز کړ ، دروزی پلار چې پخپله ډير قهر جن و د مقرون مخې ته راغې ، مقرون دهغه د کتلو سره سم خپله توره را پورته کړه اودهغه په سينه يې کيښوده:

« مقدس پلار مو چيرې دې ؟ زه همدا اوس او همدا شيبه دهغه سر غواړم.»

د روزی پلار چې لا دپخوا څخه دقهره اوغضبه تک سور اوختي و د مقرون په دې خبرو نور هم وقهريده او په خپله سينه يې د ايښوول شوې تورې کومه پرواه ونه کړه او په غضب سره يې وويل:

« سپه سالاره ! ته دخپل حد څخه بيرون وځې ، زه به همدا سبا سهار د قيصر په دربار کې ستا له لاسو شکايت وکړم .... تا پخوا هم زمونږ د ميلمنو سپکاوي کړې دې،مونږ د کلي خلک ټول په يوه خوله تا ته وايو چې ته د معمولي مذهبي اختلافاتو په اساس زمونږ دروند او عزتمند راهب مه تنګوه. او که نه دا کار به ستا له پاره ښه نه وي.

خو د روزی پلار ته دا ډاګيزه نه وه چې د راهب مسئله دومره کوچنۍ اومعمولي مسئله نه ده چې هغه يې ګڼي. دهغه دخبرو دختميدو سره سم مقرون خپله توره په هوا کې پورته کړه او سمدلاسه يې پرې د زوړ سردار سر پرې کړ..... د سردار د سر دپرې کولو نه وروسته مقرون په لوړ اواز سره وويل :

« دکلي خلکو ! ستاسو څخه هر څوک چې ددې سردار اويا ددې راهب دوستان وي نومخته دې راشي ، زه نن ستاسو د راهب دسر دپرې کولو له پاره راغلې يم.

خو دکلي هيڅوک مخته را نه غي. د زاړه سرد ار وژلو ټول په وحشت او دهشت کې غورزولې و. مقرون يوځل بيا خپله خبره په لوړ اواز تکرار کړه ، دهغه دغه دروند اواز د هوا په څپو باندې سپور دکلي بل اړخ کې د روزي غوږو ته هم ور رسيدلې و. روزي خو د راهب له پاره دآس د ور وړلو پسې راغلې وه خو دخپل پلار د مرګ د اوريدو سره سم يې هر څه له ياد ه ووتل. هغه لکه د ليونۍ په څير د خلکو د ټولي په لور ور منډې کړې ، غوښتل يې د چرچ په مخ کې دخپل پلار لاش ته ځان ور ورسوي، هغې دپاګلو اوليونيو په څير چغې سوري وهلې ځکه هغې ته يې پلار دهر څه څخه زيات محبوب و. مور يې ترې هم د کوچنيوالي په وخت کې جدا شوې وه. پلار يې د ا او ددې کوچنۍ خور لکه د مور په څير پاللي وو. هغې ته په خپله هم نه وه معلومه چې د راهب نيول د مقرون

(c) ketabton.com: The Digital Library

له پاره څومره قیمت لري. هغې رامنډې کړې او د خپل پلار په لاش باندې یې ځان را و غورځاوه او په زوره زوره یې چغې ووهلې ، مقرون هغه کتله ، هغه خپله په وینو ککړه توره را واخسته او د روزي لورې ته راغې اوپه ډیره سخته ژبه یې ورته وویل:

« نجلۍ !.... ستا هغه مقدس پلار چیرې دې چې ته ورسره عشق او معشوقي کوې؟ ژر یې راته ووایه او که نه ته به هم د خپل ژوند څخه ډیره ژر بیغمه شې»

خو مقرون ته د روزي ځواب غیر متوقع شانته و. ځکه روزی ورته وویل:

« هو !هو ! .....ته ما هم ووژنه. ځکه اوس نو زما دژوندي پاته کیدو ارزښت هم له منځه تللې دې. زما پلار له منځه ولاړ ، زه هم اوس نور په دې دنیاکې اوسیدل نه غواړم.»

هغې په ډیره بده توګه ژړا اوفریاد کاوه او خپل حواس یې هم له لاسه ورکړي و چې دمقرون دخبرو ځواب یې ورکړې واې. همغه و چې مقرون دهغې دحالت دکتلو سره سم خپلو عسکرو ته حکم وکړ چې روزي له ځانه سره مرکزی چونۍ ته یوسي. په دې وخت کې یې دکلي خلکو ته مخ کړ او ورته یې وویل: چې هغه د هغوې دسردار لور نیولې او له ځانه سره یې خپلې پوستې ته وړي. دمقرون عسکر رامخته شول اونازک اندامه روزي یې په خپلو سختو لاسونو کې و نیوله. پاته سپاهیانو ته مقرون حکم وکړ چې هغوې دې د کلی څلورو اړخونو ته او ان تر ځنګله پورې و غځیږي او د ځوان راهب لټه دې وکړي.

دمقرون عسکرو روزي له ځانه سره یوړه. اوباقو هملته په کلی کې ولاړ پاته شو او روزی ته یې کتل. قاسم لا تر اوسه هم هملته په یو پټنځاې کې پټ ناست و. هغه غوښتل د ماښام د تیارو نه مخته یو آس تر لاسه کړي ، هغه په ډیره بې صبرۍ سره د روزي د بیرته راستنیدو انتظار کاوه ، دلمر دپریوتو نه لږ څه مخته یې چې کله د روزي د راتلو هیله له لاسه ورکړه نو ډیر نا ارامه شو او په ذهن کې یې د خطر زنګونو وهل پیل کړل. په دې فکر کې شو چې حتما کومه داسې خبره شته چې روزي یې دلته د راتلو څخه و ځنډوله. هغه په همدې فکر کې و چې د لرې څخه یې د یوه آس د شنهارهار اواز واورید. هغه داسې و انګیرله چې روزي له ځانه سره آس را خستې او را روانه ده. سمدلاسه د پټنځاې څخه بیرون راووت. خو په خپل مخکې یې یو یوناني عسکر چې توره یې لوڅه په لاس کې نیولې وه ولاړ وکوت. قاسم دخپل راهبانه لباس لاندې دپټ کړې خنجر په راویستلو کې دریغ ونه کړ ، دغه یوناني هم قاسم د یوه راهب په څیر پیژندلې و. قاسم پیدل و او یوناني په آس سپور و. دواړه یو دبل مخته را غلل....اوبیا د لمر دلویدو نه مخته قاسم هغه یوناني له تیغه تیر کړ او دهغه آس یې واخست او د رومیلي کلا په لور باندې ولاړ......

(c) ketabton.com: The Digital Library

مصلح الدين اغا په يوې جدا خيمه کې د قاسم ټولې خبرې واوريدې اودقاسم په غوښتنه يې ددې کلي د حال د معلومولو له پاره دوه تجربه لرونکې هوښيار سپاهيان د ليږلو له پاره تيار کړل. هغه دا سپاهيان بيرته و ليږل اود راستنيدو په وخت کې يې د خوراک يو پطنوس په لاس کې نيولې و اورا غې. خيمې ته د راننوتلوسره سم يې قاسم ته وويل: « قاسم بن هشامه ! ستا لمړنې خبر مې سلطان ته پرون ور ليږلې دې....را ځه اوس ډوډۍ هم راغله .....

اغا دسترخوان خپور کړ او د ډوډۍ لوښي يې پرې کيښودل « د ابناى فاسفورس »ماهيان خو قاسم بن هشام د ځو ورځو راهيسې خوړل ، خو د زيتون په تيلو کې وريته کړل شوي ماهيانو ورته خپل وطن او هيواد را ياد کړ ، که څه هم د روزي په اړه يې انديښنه درلوده خوبيا يې هم د خوراک څخه پوره پوره ګټه پورته کړه. د خوراک د خوړلو په وخت يې د مصلح الدين اغا څخه وپوښتل:

« د کلا تعمير تر کومه ځآيه رسيدلې ، سلطان ورته په ډيره بې قرارۍ سره منتظر دې»

مصلح الدين اغا ورته په خندا کې وويل چې « مونږ په ۲۴م د اپريل ددې کلا د تعمير کار پيل کړې دې او نن ۱۸ م د مئ مو ددې د تعمير کار تر ځلورمې برخې پورې رسولې دې. که چيرې ددې په تعمير باندې همدا ډول کار و کړل شي نو شوني ده چې د اګست په مياشت کې يې تعمير تکميل کړل شي. دکلا ټوله زمکه درې زره متره ټاکل شوې ده چې په کې اولس برجونه هم شامل دي ، په دې برجونو باندې به ستا ددوست «اربان» په لاسو جوړ کړل شوي توپونه نصب کړل شي. ما ددې کلا نقشه داسې را جوړه کړې ده چې که د هوا څخه ور ته وکتل شي نو د «محمد ص»....لفظ به ليکلې تر سترګو کيږي. په دې کلا کې درې ستر برجونه جوړيږي چې اوږود والى به يې تر ۹۰ فټو پورې رسيږي ، ما ددې برجونو لاندېنيو ديوالونو پلنوالې نهه متره کړې تر څو برجونه ډير قوي او مضبوط و دريږي »

« خو ددومره پلن ديوال لوړوالې به په يقيني توګه کم و ساتل شي که څنګه ؟»

« هو ! دديوال پلنه برخه به پنځه متره او تنګه برخه به يې پنځلس متره پورته کيږي.»

قاسم په ډير خوند سره د روميلي کلا د تعمير په اړه تفصيلات اوريدل. او تر ډيره وخته يې دهمدې کلا په اړه د مصلح الدين اغا سره خبرې کولې. ان تر دې چې هغه خبر راوړونکې بيرته را ورسيد. دغه سپاهيانو وويل چې : يوناني سالار مقرون د کلي سردار وژلې دې اودهغه ځوانه لور يې تښتولې ده .....د قاسم له پاره دا خبر د يوې زلزلې په څير ثابت شو. ځکه هغه په دې پوهيده چې زوړ سردار ته دغه مصيبت دهمغه په خاطر ور رسيدلې دې. اوبيا سپاهيانو دا هم ويلي و چې هلته د رومن کتوليک د ډلې ديوه راهب لټون روان دې ،ځکه هغه د شپږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوناني عسكرو د وژلو نه وروسته تښتيدلي دي ، سپاهيانو خبر ورکړ او نور بيرته ولاړل. مصلح الدين اغا قاسم ته مخ کړ او ورته يې وويل:

« اوس به څه کوو ؟.... مقدس پلاره ؟»

خو د مصلح الدين اغا ټوکو قاسم خوشحاله نه کړ. البته قاسم لږ څه فکر وکړ اوبيا يې وويل: « مونږ بايد د سردار دغه بې ګناه لور را خلاصه کړو. ځکه په هغوې دغه ټول مصيبت زما په خاطر راغلي دي.»

ددې نه وروسته دا خلک دشپې تر ډيره پورې د روزي د خلاصون د پلانونو په اړه په خبرو کې بوخت شول. اوبيا يې يو ډير په زړه پورې حکمت خپل کړ چې دسهار دلمانځه وروسته يې د هغې دپلې کولو هوډ اوعزم وکړ.

سهار وختي مصلح الدين اغا او قاسم د خپلو تکړه فوځيانو يوه پنځوس کسيزه ډله و ټاکله او د مقرون دمرکزي ځارن ځاې په لور چې د«پاسفورس» په غاړه پروت و ، ورغلل. دهغوې اسونه په ګړندۍ توګه هغه لورې ته روان و اوداسې بريښيدل لکه هغه لورې ته چې ور الوزي. لا تر اوسه د لمر لمړنۍ وړانګې نه وې راخپرې شوې چې دمصلح الدين اغا دغه عسکرى ډله لکه د توپان په څير د مقرون عسکري مرکز ته ور ورسيده. دا مرکز په يوه ډير کوچني تعمير کې جوړ کړل شوې چې څلورو خواو ته يې د انسان په قد ديوالونه ولاړ و. په منځ کې يې څلور پنځه خونې د ختو اوتيږو څخه جوړې کړل شوې وې. دعمارت په يوه کونج کې يو لوې برج هم ولاړ و چې په هغې کې د مقرون دوه کسه غشي ويشتونکي د ډيرو شرابو د څښلو له امله بې هوشه پراته و. دمصلح الدين اغا عسکري ځوانانو دسترګو په رپ کې په دې مرکز حمله وکړه او په خونو کې دننه پراته د خرګوش په خوب ويده يوناني ټول عسکر يې د تيغه تير کړل. هلته په برج کې ناست يوناي عسکر هم له منځه ولاړل او په دې مرکز کې هيڅ کس ژوندي پاته نه شو. خو مقرون اوروزي هلته موجود نه وو.

او هغوې به څه ډول ددوي لاسو ته را تلل؟ هغوې خو د تيرې شپې راهيسې ددې ځايه وتلي و ، مقرون دخپله ځانه سره په زنځيرونو کې تړلې روزى د « غلاطه د برج» په لور وړې وه ، ترڅو هلته د روزي د ځوانۍ څخه پوره پوره ګټه پورته کړي. او د غلاطې برج ددې ځايه پوره لرې پروت و. دا يو پخواني زوړ څو پوړيزه مينار و چې پلنوالې يې دومره و چې انسان پرې د يوه سهي عمارت ګمان کولې شو. په دې برج کې لاندې باندې کمرې وې اود يوناني فوځيانو په ولکه کې و. دمقرون مرکزي دفتر هم همدلته و او دهمدې ځاې دفوځي څوکيو څارونکې هم و. دا برج قسطنطنيې ته نژدې د ګولډن هارن په څنګ کې جوړ کړل شوې و. دغلاطې برج په ۵۰۷ کال بازنطينى پادشاهانو د جهازونو او کشتيو دلاربښود په څير « د رڼا کور يا لائټ هاوس» په توګه جوړ کړې و. دا ډير اوږود و او ډير منزلونه يې درلودل. مقرون غوښتل خپله دا شپه د روزي سره په همدې برج کې تيره کړي ، هغه به ټوله شپه شراب څښل او د روزى په عزب به يې حملې کولې خو روزي لکه د يوې وينه تويونکي پيشو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځير هغه خپل ځانته نه پرېښوده. که ريښتيا هم مقرون په هوش کې واي نو د روزی د عصمت خوندي پاته کيدل شوني نه و. خو د زياتو شرابو د څښلو په اساس هغه خپل ځان نه شو کنترولولای او ټول وجود به يې لړزيده. بلاخره د سهار په وخت کې يې سترګې سره ورغلې ، او په دې توګه يې روزی هغه وخت د شر نه خلاصه شوه.

د ورځې ناوخته د مقرون سترګې په يوه ډير بد خبر سره پرانستلې شوې..... ځکه چا د هغه په مرکزی پوسته باندې حمله کړې وه او د هغه ټول عسکر يې له تيغه تير کړي و. د مقرون له پاره دا يو تباه کونکې خبرو. ځکه چې هغه د قسطنطنيې د قيصر تر مخه د خپلې مرکزي پوستې څخه د خپلې غيرحاضرۍ کوم دليل نه شو وړاندې کولې. سخت وويريد او د لمړي ځل له پاره ورته داسې ډاګيزه شوه چې هغه مغرور چې دوې ورته عيسايي راهب وايه ، هغه د سره راهب نه و ، ځکه چې په دغه مرکزی پوسته باندې حمله کول د يوه کس کار نه د ي او مقرون په دې هم پوهيده چې دلته يې ډير دښمنان مسلمانان دي. څنګه يې چې په ذهن کې داخبره را وګرزيده چې دا حمله مسلمانانو کړې ده نو انديښنه يې نوره هم زياته شوه. اوس نو د هغه تر مخه بله لاره نه وه چې شهنشاه ته د دې خبر د ورسيدو تر مخه هغه د روميلي کلا د مسلمانانو څخه بدله واخلي. روميلي کلا د هغوې څخه په پنځه ميله واټن کې جوړيده. او د مقرون سره په دې وخت کې څلور سوه وسلوال کسان موجود و و. مقرون د غلاطه د برج د اوم منزل څخه را کيوت او يوه کشتۍ يې و نيوله او د ګولډن هارن د دروازې څخه تير شو او بيرته په هماغه ساحل باندې ښکته شو چې تيره شپه ترې د برج غلاطه په لور راغلې و.

په دې ساحل دهغه عسکرو خيمې وهلې وې ، مقرون په ډير احتياط سره خپل عسکر له ځانه سره واخستل ، هغه له دې ويريده چې هسې نه چې د ديوالو څخه د بيرون حالاتو څخه د ديوال دننه شهنشاه خبر شي. دښار څخه په لږ واټن کې مقرون خپل آس ته پونده ورکړه ، اوس نو د څلور سوه وسلوالو سپرو لښکر دخاورو او ګردونو په وريځو کې د ورميلي د کلا په لور ور روان دی...

د مصلح الدين اغا تيز رفتاره جاسوسانو ، هغه ته په دې اړه د وخت نه مخکې خبر ورکړې و. کله چې د مقرون د يوناني عسکرو ډله روميلي کلا ته ور نژدې شوه نو هلته ورته تمکيدل اړين وګرزيدل. ځکه مخکې ورته د روميلي کلا عسکر تيار په ليکو کې ولاړ و. مصلح الدين اغا مقرون ته د يوه لښکر په بڼه ښه راغلاست وو ايه. او سمدلاسه يې د مقرون په عسکرو باندې حمله وکړه. مسلمانان د شمير له اړخه کم و او دهغوې د سپرو شميره هم د اتياو په شاوخوا کې وه. او د پياده جنګيدونکو شميره هم تر سلو نه زياتيده. خو په کومه منظمه توګه چې مصلح الدين اغا د جنګ پيلامه وکړه هغه د مقرون د عسکرو د هيلو نه ډيره پورته وه. د سهار په نهو بجو دا جنګ پيل شو او يوازې په نيم ساعت کې پای ته ورسيد او مقرون خپل شاته ګڼ شمير لاشونه پريښنول او بيرته د غلاطې د برج په لور په شا و تښتيد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن ورځ د مقرون له پاره د یوه عذا ب په څیر راغلې وه. ځکه کله چې هغه د غلاطې برج ته ورسید نو هلته ورته د شهنشاه پیغام راوړونکې منتظر ناست و. هغه ته د خپل ځان له پاره د قیصر له خوا د مرګ او یا عمری بندي کیدو سزا ترسترګو کیده. خو د شهنشاه په لور د تللو دمخه یې یو په زړه پورې کار وکړ او هغه دا چې په اووم منزل کې بندي روزی یې دڅه ویلو پرته ازاده کړه، شوني ده چې دا به هغه اخري نیکې وه چې په اخري وختو کې یې په کار راغله. او شهنشاه د ټولو پیښو د اوریدو وروسته ورته همدومره سزا ورکړه چې هغه یې د خپلو څوکیو د څارنې څخه را بدل کړ او یو عام سپاهی یې وګرځاوه. او دهغه په ځای یې «ویلاروس» و ټاکه. او بیا یې د یوه هنګامې حکم په اساس د قسطنطنیې ټولې دروازې و تړلې. دا په حقیت کې د عوامو تر مخه د اضطرارې حالت اعلان و. اوس نو د قسطنطنیې خلکو په ښه توګه درک کړې وه چې په قسطنطنیه باندې یوه ځواکمنه حمله کیدونکې ده.

د قسطنطین د قیصر له پاره ددې احکامو ګټه دا شوه چې د ښار خلکو چې په هغه وختو کې یې شمیره تر یولکو زیاتیده، د قیصر د مصارفو له پاره په خپلو منځو کې چنده ورکول پیل کړل. تر څنګ یې خلکو د سلطان د مذهبي فکرونو په اړه خبرې او تبلیغات بند کړل او د عیسویانو د دواړو ډلو د رایوځای کیدو له پاره یې خبرې پیل کړې. کله چې شهنشاه د خلکو دا رویه وکتله نو سمدلاسه یې د «سینټ صوفیا» په چرچ کې، چې د شرقی کلیسا اوبطریق اعظم ستر مرکز و، ددواړو عیسوي ډلو د یوه متحده مجلس د راغونډتلو پریکړه وکړه، ددې غونډې د مشرۍ له پاره یې د رومي کلیسا «پنځم پوپ جان نیکلسن» ځانګړي نماینده «کارډینل اسیډور» ته، چې په دې وخت کې همدلته په قسطنطنیه کې موجود و، ځانګړې بلنه ورکړه.

ددیوال نه بیرون د یوناني عسکرو سره د لاس نښتې وروسته، شهنشاه یو بل کار هم وکړ. هغه سمدلاسه د تجربه لرونکو کسانو یوه ډله د سلطان محمد خان لورې ته ولیږله. او هغه ته یې دمسلمانو سپاهیانو د اوسنۍ حملې څخه شکایت وکړ. خو سلطان محمد خان ددې شکایت ځواب د جنګ د ډول د وهلو سره یو ځای ورکړ. او د شهنشاه د سفیرانو د بیرته رالیږلو په وخت کې یې ورته وویل:

«د قسطنطین قیصر ته ووایه چې سلطان محمد خان د یوه فاتح په څیر قسطنطنیې ته را روان دې. په دې خاطر هغه ته په کار دي چې د سلطان د فوځونو د ښه راغلاست په خاطر د قسطنطنیې دروازې پرانستې پریږدي او که نه د ترکانو اسونه به د شهنشاه دغه ستر ښار د عبرت یوه ښه وګرځوي.»

د سلطان دغه خبرې د شهنشاه په غوږونو کې لکه د توپ د ګولیو په څیر ولګیدې، او هغه یې په ډیره خرابه توګه را ومروړه. هغه سمدلاسه ټولو اروپایي هیوادونو ته خپل سفیران و استول او دهغوې څخه یې د دغه ستونزمن وخت له پاره مرسته وغوښته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم لا تراوسه پورې په روميلي کلا کې و چې د قسطنطنيې د پادشاه د کړچار او نوو اقداماتو څخه ورته خبر ور ورسيد. هغه غوښتل د مصلح الدين اغا څخه اجازه واخلي او د قسطنطنيې په لور ولاړ شي خو په زړه کې يې د روزې سره د شوي تيري اوظلم په اړه درد را پيدا کيده ، هغه هوډ وکړ چې قسطنطنيې ته د تللو مخته به يو ځل هرو مرو د روزې حال احوال ځانته ډاګيزه کوي تر څو دې معصومې پيغلې ته ددې مصيبت نه نجات ورکړاې شي . په همدې فکر کې ډوب د ماهي نيونکو دکلي په لور ور روان شو ، اوس نو هغه د عامو خلکو په څير کالي اغوستي و .اود قسطنطنيې د خلکو خاصه خولۍ يې په سر کړې وه. د روميلی کلا څخه يې يو ځواکمن اوغښتلي آس را واخست او دماهي نيونکو دکلي په لور وخوزيد خو هلته درسيدو نه مخته تم شو. هغه دداسې يو چا لټه کوله چې د روزې په اړه ورته سهي معلومات ورکړي. په همدې وخت کې يې سترګې په يوې نهه کلنې نجلۍ ونښتې ، خپل مخ يې په دستمال کې را تاو کړ او هغه نجلۍ ته يې ورغږ کړ ، نجلۍ په يوه منډه د قاسم لورې ته راغله. قاسم هغه وپيژندله ، هغه دهغې کلي يوه عامه نجلۍ وه. اوقاسم يې ډير ښه پيژانده. خو قاسم ترې خپل مخ پټ و ساته او ترې و يې پوښتل:

« لورې ! ستاسو دسردار لور خو يوناني سپاهيانو له ځانه سره وړې وه ..... هغې ته څه پيښ شول ؟»

هغه نجلۍ په ډيره تعجب سره د قاسم مخ دکتلو هڅه کوله او غوښتل يې هغه وپيژني ، خو قاسم ترې يو ځل بيا همغسې وپوښتل ، نو نجلۍ ورته وويل:

« زمونږ دسردار لور روغه رمټه ده او بيرته را ستنه شوې ده ......خو ډيره غمژنه او انديښمنه ده .»

دقاسم زړه ټکان وخوړ. خو خپل ځان يې سنبال کړ او کوچني يې له ځانه رخصت کړ. اوس نو دقاسم بل منزل د قسطنطنيې ښار و . خو په دې فکر کې و چې هلته به څنګه او څه ډول ور داخليږي. ځکه دښار ټولې دروازې بندې وې ، که څه هم ددروازو کړکۍ پرانستې وې خو ښار ته داخليدونکې هر شخص به ډير زيات څارل کيده ، اوبله مهمه خبره دا وه چې قاسم د ښار په جنوبي اړخ کې د ابناې پاسفورس په غاړه و او د ښار د اصلي دروازې څخه ډير لرې واټن کې و. دا دروازه د وچې او دغبرېې هيوادونو په لور پرانستل کيده ، قاسم ته دا ضروري وه چې يا د ښار د سترې دروازې « سينټ رومانس» پورې لرې واټن ووهي يا د ابناې پاسفورس د شاخ ګولډن هارن څخه د کشتۍ په واسطه تير او دښار بندرګاه ته ځان ورسوي.

قسطنطنيې ډيره په زړه پورې نقشه درلوده. دا د اروپا د لويې وچې په غاړه داسيا د لويې وچې تر مخه پرته وه. د اروپا او اسيا دلويو وچو ترمنځ د ابناې فاسفورس همدا شنې اوبه حايل وې. د نن څخه شپږ لکه کاله مخته ، کله چې د وچې دغه دوه سترې ټوټې يعنې اسيا او اروپا په سمندر کې د لامبو په واسطه يو بل ته را نزدې شوې نو دواړو په خپلو منځو کې د يوه نه تر درې ميله پورې واټن و ساته او په خپلو ځايو کې تم شوې. او قسطنطنيه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ځاې دې چې هلته د دریدو په واسطه د اسیا څخه اروپا او د اروپا څخه اسیا په اسانۍ سره کتلې شي ، اوبیا د قسطنطنیي موقعیت د اروپا په ساحل باندې په ډیره په زړه پورې توګه جوړ کړل شوې دې. که چیرې د فضا څخه ورته وکتل شي نو ددواړو لویو وچو ترمنځ دغه ابنا د غوایي د ورمیږ یا سر په څیر ترسترګو کیږي چې یواځې یو ښکر لري او هغه هم د وچې په لور راغلې چې په وچه زمکه کې یې یو درز راپیدا کړې او دیوه کوچني خلیج شکل یې ځانته خپل کړې دې. همدغې ته طلاې ښکر هم وایي ، او ځینې خلک د پاسفورس دغه شاخ ته «زرین شاخ» هم وایي. د قسطنطنیي جغرافیه داسې جوړه شوې ده چې ددې ځاې د زمکې وچې ټوټې دمثلث شکل اختیار کړې دې ،په همدې مثلث د قسطنطنیي ښار اباد شوې دې ، او دښار دیوالونه هم د همدې ساحل ترڅنګ غځیدلې دي ، دښار یوې لورې ته پراخه ابنا پرته ده اوبل اړخ ته یې د «ګولډن هارن» اوبه دي. دهمدې ګولډن هارن په خوله کې یو زنځیر پروت دې چې د اړتیاو په وخت کې یې دکشتیو د تګ راتګ له پاره تړي، دغه مثلث شکله ښار دوه اړخونه د سمندر ترڅنګ دي نو په دې اساس یې امنیت خوندي دي ، دیوالونه یې هم دومره ستر او لوړ نه د ي، ددې ښار یواځني اړخ چې د وچې لور ې ته غځیدلې د یوه قوي او مضبوط دیوال په واسطه خوندي کړل شوې دې.

قاسم د بندرګاه په لور ښار ته د ورننوتلو پریکړه وکړه. هغه په حقیقت کې غوښتل د ګولډن هارن د زنځیر په اړه هم معلومات ترلاسه کړي اوترڅنګ یې د غلاطه برج هم په سهي توګه وکتلاې شي. خو ددې لارې دقاسم په پیژندګلوي کې شک را پیدا کیده ځکه چې دغلاطې برج د یوناني عسکرو په لاسو کې و اودهغوې د ډلې څخه یو څو یې قاسم پخوا لیدلې هم و. خوبیا هم قاسم غوښتل دهمدې لارې ښار ته ورننوځي.

د ګولډن هارن په دې غاړه ،کومې ته چې اوس قاسم ور روان و د یوناني عسکرو یو مستقل کمپ هم لګیدلې و .او دا همغه ځاې و چې مقرون تړې د څلور سوه کسانو عسکرو یوه قوي ډله تیاره کړې وه. خو قاسم په هغه لاره روان و چې عام خلک پرې تلل را تلل. دهمدې لارې د یوشمیر هیوادونو تجارتي سامانونه او ډیرې نورې قافلې قسطنطنیي ته ور داخلیدې. دښار د دروازو دبندیدو وروسته ، که څه هم په دغه لاره د عامو مسافرینو تګ راتګ کم شوې و خو په لویو لویو غواې ګاډو باندې به تجارتی سامانونه بار کړل شوي و او ښار ته به ور روان و. دا ټول هغه وسایل اوسامانونه و چې د ابنای پاسفورس په مختلفو ځایو کې به د کشتیو څخه را ښکته شوي و اوبیا به دهمدې ګاډو په واسطه شار ته وړل کیده.

کله چې قاسم د مال څخه ډک د غوایانو ګاډې وکتل نو فکر یې وکړ..... چې قیصر د قسطنطنیي د کلابندۍ له پاره ډیر زیات سامانونه راټولوي. هغه دومره سامانونه راټول کړي و چې شوني و چې څو میاشتې یې په پوره زړه بې غمۍ سره ځان کلابند ساتلې واې. په حقیقت کې ګولډن هارن ددې ښار ستره بندرګاه وه. دهمدې ځاَیه به د تورې بحیرې او مارمورا د بحیرې څخه راغلي ټول سامانونه او مسافرین را ښکته کیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په خپل آس سپور دګولډن هارن ساحل ته ورسید. اوس نو دهغه تر مخه د ګولډن هارن دخلیج اوبه وې اود خلیج نه اخوا د قسطنطنیې دښار دیوالونه اود بندرګاه دروازه وه. قاسم د یوې عامې لارې دلته راغلې و په دې اساس دښار ددروازې مخې ته راورسید. دا ځای ډیر ښایسته جوړ کړل شوې و او تر ډیره پورې د خوراک څښاک او نور وسایل چې د غوایې د ګاډو په واسطه دلته را رسیدلې و خواره واره پراته و. د ګولډن هارن تر څنګ دښار دروازه هسې په رسمي توګه تړلې وه خو په حقیقت کې دهغې یوه پله بلکل پرانستې وه ، دعامو خلکو په تګ راتګ باندې بندیزونه لګیدلې و اودقسطنطنیې عسکر و به هر تلونکې راتلونکې پوره پوره تالاشې کاوه. لویو لویو کشتیو به دهغې لورې سامانونه دې لورې ته را منتقلول. ټول چاپیر یال کې یوډول عجله او بیړه محسوسیده. ددروازې دننه ، ددروازې شاوخوا ، ښې اوچپ لورو ته ، مخامخ ، په ګولډن هارن کې په موجودې هرې کشتۍ او جهاز باندې ، اوپه دغه ساحل چې قاسم پرې کیوتې و ، هرې لورې ته د قیصر درویشي لرونکې عسکر ولاړ تر سترګو کیدل. قاسم د یوه عام وګړي په څیر دلته راغلې و خو دلته عام خلک ډیر کم وو ، قاسم د بندرګاه سره ولاړ دهغو جهازونو د کتلو له پاره ورغې چې په دې سا حل او په ترمخه ساحل کې ولاړ و او سامانونه یې ترې کیوستل. په دې سامانونو کې غله ، کالي ، وسایل ، ادویات او نور ډیر شیان شامل و . د کشتیو نه د سامانو د راښکته کیدو له پاره لویې لویې تختې دسمندر لورې ته ور غځیدلې و ې. د ا تختې ډیرې مضبوطې او پیړې وې ، قاسم ته په دې بندرګا ه باندې دمختلفو هیوادونو خلک تر سترګو شول ، چې قسطنطنیه ته یې د خپلوخپلو هیوادونو مرستې راوړې وې ، مخامخ ساحل هم د ښار او دښار دیوالونو تر منځ پوره غځیدلې و اوپه دې توګه د اوبو او دیوال تر منځ یوه پټۍ دښار په سمندرې چاپیریال کې را ګرزیدلې وه. خو دا پټۍ دومره ستره هم نه وه چې کوم لښکر دې پرې پیاده کړل شي ، ددیوال تر څنګ دا پټۍ په دیوال پرتو ساتونکو په اسانۍ سره په نښه کولې شوه.

قاسم په دې فکر کې وه چې په څه ډول ښار ته ور ننوځي. دهغه سترګې په ګولډن هارن کې په ګرزیدونکې کشتیو ښښتې وې ، په همدې وخت کې یوه کوچنۍ کشتۍ راغله چې یو ځوان سپاهي په کې ناست و. قاسم هغه عسکر ته په غور سره وکتل ، هغه هم کوم یوناني عسکر معلومیده. خود هغه قدوخال او قامت دهغه د بهادرۍ او میړانې څخه خبرې کولې. سپاهي خپله کشتۍ راکښوده او دساحل سره یې یو ځای کړه او دکشتۍ رسۍ یې د تمځاې د تښتو سره و تړله اوپخپله یې ترې را ټوپ کړ اوساحل ته راغې. دقاسم په ذهن کې یو ډیر عجیب اوغریب ترکیب راغې ، هغه په بیړه بیړه ددغه ځوان لورې ته ورغې.د قاسم په لاسو کې د آس قیضه وه اوپه بدن یې دعامو خلکو لباس و. د څو قدمه اخستو وروسته قاسم دهغه ځوان تر مخه و درید. او ورته یې وویل:

« دا سې څرګندیږي چې ته د بازنطینی سلطنت کوم عسکر یې ..... زه له تاڅخه په دې وخت کې د تکلیف د درکولو څخه ښښنه غواړم. خو زه ډیر بې وسه یم نوپه دې خاطر مې درته تکلیف در کړ. زه غواړم دقسطنطنیې ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ور ننوځم. خو هیڅوک ما له ځانه سره هغه لورې وړلو ته تیار نه بریښي. که چیرې ته له ماسره کومک وکړي نو دا به ستا پر ما ډیر احسان وی.»

درویشي لرونکې عسکر قاسم ته په غور سره وکتل. اوبیا یی ورته وویل: « ستا له لهجې څخه څرګندیږي چې ته د قسطنطنیی اوسیدونکې نه یی.....ته دکومه ځایه راغلې یی ؟ او په قسطنطنییه کې څه کول غواړې ؟»

سپاهي په ډیره مؤدبه توګه خبرې کولې.. قاسم فکر وکړ چې نوموړې یا د کومې سترې کورنۍ وګړې دې اویا یی زما په لاس کې ددې قیمتي آس واګې وکتلې اوزه ورته کوم امیر او مهذب وګړې ښکاره شوې یم. قاسم ورته په خندا کې وویل:

« هو ! زه د بوسنیا څخه راغلې یم. او په قسطنطنیه کې دیوه شخص نه پرته بل څوک نه پیژنم. اودا هم راته ډاګیزه نه ده چې هغه شخص به ماته چیرې تر لاسه کیږي. ما اوریدلې دي چې په قسطنطنیه باندې مسلمانان کومه ستره حمله کوي اوزه غواړم چې د قسطنطنیی په فوځ کې د یوه رضاکاره په توګه شامل شم.»

قاسم کومه نوې خبره نه وه کړې ځکه د ټولې عیسوي نړۍ څخه رضاکاران د خپل مرکزیت د خوندي ساتلو له پاره دلته را روان و. اودقیصر په فوځ کې ور شاملیدل. په دوې کې یو شمیر رضاکاران په خپله خوښه اویو شمیر نور به دخپلو هیوادونو دبیرغونو لاندې اوپه ډله ایزه توګه راتلل. خو په دې ډله کې د بوسنیا څخه لا تر اوسه څوک نه و راغلې. دقاسم د جذبې د کتلو په اساس د هغه سپاهي په سترګو کې د قاسم له پاره دستاینې جذبات را وپاریدل. شوني ده چې په هغې کې به دقاسم دخبرو د انداز اغیز هم شامل و. قاسم په ډیره ساده او عاجزانه توګه خپله مدعا بیان کړه. په دې خاطر هغه یوناني عسکر چې شونی وه په خپل فوځ کې به کوم افسر و قاسم ته د شک په سترګو دکتلو څخه لاس واخست اوپه ډیرې نرمې لهجې سره یی ورته وویل:

« په قسطنطنیه کې هغه څوک دې چې ته یی لیدل غواړې ؟ او ته یی پیژنې هم ؟ »

« ډیمونان ..... ډیمونان د هغه نوم دې . هغه اته کاله مخته یو ځل بوسنیان ته راغلې و اوهملته مې ورسره پیژندګلوي شوې ده.» دقاسم په ځواب سره دهغه یوناي عسکر سترګې دحیرانیتانه وازې پاته شوې.« ډیمونان ؟؟..... دا خو « ایاصوفیا » بطریق دې . د قسطنطنیی د « دی هولي ارتوډکس چرچ ایاصوفیا » بطریق. سپاهي په ډیره حیرانتیا سره داخبرې کولې اوبیا یی قاسم د لاسه و نیوه او په دیر درنښت سره یی ورته وویل « ته خو د یوه ډیر ستر انسان میلمه یی. له ماسره راځه ،..... زه دلته لږ څه کار لرم ، ددې ځایه دفراغت وروسته بیرته ستنیږم نو تا به هم دخپله ځانه سره په کشتۍ کې یوسم.»

قاسم ته نو نور څه په کار و .....همدا چې هغه دکومې خوندي لارې قسطنطنیی ته ور داخل شي ، دهغه دا چال بریالی شو ، خو ویی ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« بیا دغه آس چې ما د عیسوي فوځ له پاره له ځانه سره راوړې دې ؟....دا به څه کړم ؟ ...» یوناني سپاهي په ستاینه کونکو سترګو د آس لورې ته وکتل او ویې ویل چې دا آس به مونږ د بندرګاه د آسونو په اخور و تړو بیا به د مال وړونکې جهاز په واسطه هغه لورې ته راوړل شي ، تر سبا پورې به یې مونږ بیرته تر لاسه کړو .»

قاسم د هغه یوناني عسکر سره یو ځای په کشتۍ کې کیناست اودښار هغه لورې ته ولاړ . په لاره کې قاسم دهغه سپاهی څخه وپوښتل.

« که بده یې و نه ګڼې ، ستا نوم پوښتلې شم. لږ تر لږه دخپل محسن نوم خو باید راته یاد وي. »

« اوه ! ما خو له تاڅخه ستا دنامه پوښتنه و نه کړه .... هو ! زما نوم « کلاډیوس » دې . اوس نو ته هم راته خپل نوم وښایه. »

قاسم د همداسې پوښتنې هیله درلوده. په همدې خاطر یې ګلاډیوس ته خپل فرضی نوم و ښوده.

« زما نوم ...مورګن دې. مورګن. ....دبوسنیا د شاهي کورنۍ لرې خپلوان یم. هغه شاهي کورنۍ چې دمسلمانانو له اړخه تباه او برباد کړل شوه.

قاسم د خپل نوم پرته نوره خپله توله پیژندنه سهي او په ریښتیا نۍ توګه کړې وه. ځکه هغه د بوسنیا د شهزادګۍ حمیرا میړه و اوپه همدې خاطر د بوسنیان د شاهي کورنۍ خپلوان و ، دقاسم د پیژندګلوۍ نه وروسته هغه سپاهی نور هم تر اغیز لاندې راغې. اوبیا یې په رسمي توګه وویل:

« دلته له مونږ سره یو ډیر پخوانی عسکر دې ،هغه هم د بوسنیان اوسیدونکې دې ، هغه لمړۍ دهنګري په فوځ کې و بیا یې خپل مذهب بدل کړ اورومي کلیسا یې پریښوده او زمونږ په کلیسا کې شامل شو ، هلته د هنګري په فوځ کې هغه د مشهور سالار « هونیاډي» د بیرغ لاندې په ډیرو جنګونو کې برخه اخستې وه. زه په دې خاطر تاته دا خبره کوم چې ته هم د بوسنیا اوسیدونکې یې او زمونږ ملګري « رومیل » هم د بوسنیا اوسیدونکې دې . اوس نو چې ته خپل یو هموطنه عسکر ووینې نو حتما به یې په کتلو سره خوشحاله شې.»

قاسم د رومیل نومې سپاهی دکتلو سره کومه دلچسپې نه درلوده. هغه خو دبل کوم مقصد له پاره قسطنطنیې ته ور روان و. خو دکلاډیوس د خبرې د تائید له پاره یې وویل:

« هو ! دا خو به ډیره په زړه پورې وي ، دخپل یو هموطنه په کتلو سره به زما زړه وغوړیږي ، خو هغه به چیرې وي ؟ او زه به یې چیرې ووینم ؟ قاسم له دې ویرې چې هسې نه چې کلاډیوس یې هرو مرو د رومیل سره مخامخ نه کړی ، درومیل په اړه پوښتنې پیل کړې. خو د کلاډیوس د ځواب په اوریدو سره یې زړه ټکان وخوړ . ځکه کلاډیوس ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« روميل به مونږ ته همدلته تر لاسه شي. دلته د ښار د دروازې تر څنګ. نن سبا ټول تجربه لرونکې سپاهيان دکلابندۍ له پاره د ځانو په تيارولو کې مصروف دي..... دغه دې ته يې په خپلو سترګو ګورې که نه. تا ته به هرې لورې ته سپاهيان تر سترګو شي....

قاسم په دې فکر کې شو چې يو بل مصيبت يې هم غاړې ته راپريوت. ځکه هغه نه غوښتل دکوم روميل سره ووينې. اوبيا يې ځان د بوسنيايي په شکل کې په ښوولو سره نور هم په خطر کې اچولې و. ځکه چې روميل په رينښتيا هم بوسنيايي و او دا شوني وه چې هغه داسې پوښتنې ګرويزنې وکړي چې د قاسم پټ رازونه ترې راوسپړي. قاسم دهمدې انديښنو په بحر کې ډوب د ښار د دروازې مخې ته راورسيد. دا د بندرګاه تر ټولو لويه برخه وه. د کلاډيوس کشتۍ غاړې ته شوه او هغه قاسم ته دخپله ځانه سره يوځای د کشتۍ څخه ښکته کيدو اشاره وکړه. دهغوې مخه د ښار لورې ته وه ، او تر مخه يې د زياتو خلکو تګ رتګ تر سترګو کيده. د ديوال دا دروازه د ګولډن هارن په لور پرانستل کيده ،په دې اساس دلته ډير زيات ملاحان ګرزيدل. خو نن دعسکرو شميره د ملاحانو او کشتۍ وړونکو څخه ډيره وه. د سلطان محمد خان د جنګ د اعلان نه وروسته دقسطنطنيې د خلکو ژوند ډير ګډوډ شوې و اود شاهي قصر بنستونه لړزيدلي و.

قاسم د کلاډيوس سره يو ځای ددې ښار دروزاې ته ورسيد او په زړه کې يې خپل ځان د سلطانی فوځ لمړی سالار انځوراوه او په همدې مزو کې ډوب و .خو زړه يې د انديښنو نه هم ډک و. ځکه که ښار ته د ورننوتلوسره سم و نيول شي نو ټول کارونه به په ټپه و دريږي خو دکلاډيوس سره د يوځای والي په خاطر قا سم ته په د روازه کې هيڅيا هم دتم کيدو اشاره و نه کړه. دا دواړه په ډيره ګړندۍ توګه مخته ولاړل او د دې تاريخي ښار سترې او ديوشکله دروازې ته ور ورسيدل. ددروازې د چت لاندې دتيريدو په وخت کې د قاسم حالات ډير عجيب و غريب ګرزيدلي و. ددروازې د جوړښت نه داسې ډاګيزه کيدل چې يو وخت بازنطينی سلطنت ډير ستر او شکوهمند و. حال داچې دا دقسطنطنيې يوه کوچنۍ دروازه وه. ددې ښار تر ټولو لويه دروازه « سينټ رومانس» و چې د وچې په لور پرانستل کيده. اوهمغه دښار مخه ګڼل کيده. د دروازې د چت لاندې دتيريدو په وخت کې قاسم ته داسې ډاګيزه شوه لکه څنګه يو څوک د يوې سترې خونې له منځه تيريږي. ددروازې دننه ښي او چپ لورې ته د فوځي افسرانو او د چونګي د محصول داخستونکو کسان ناست و ، کلاډيوس پرته له ځنډه دريمې خونې ته ور ننوت ،په دې وخت کې دقاسم وينه تيزه شوه. هغه په خپل زړه کې د خپلې ښځې حميرا څخه د بوسنيا اوريدلي قصې د خپله ځانه سره تکرارولې. کمرې ته دورننوتلو سره سم هغه وکتل چې يو لحيم اوشحيم پير د منځنې عمر يو فوځی افسر په خپل مخکې نقشه غوړولې او د څو عسکرو سره پرې خبرې کوي. کلاډيوس دغه افسر ته سلام وکړ اوسمدلاسه يې ورته قاسم ور وپيژانده.

« دا مورګن دې ،..... د بوسنيا د پخواني شاهي کورنۍ يو غړې. غواړې د قسطنطنې په فوځ کې ورشامل شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم فکر وکړ چې دغه د منځنې عمر فوځی افسر پخپله رومیل دی. قاسم هم ورمخته شو او په ډېر آدب یې ورته سلام او درنښت وکړ. کله چې رومیل قاسم وکوت نو دخپله ځایه راپورته شو او په ډېره خوشحالۍ سره مخته راغې اودخپل هموطنه سره ورغاړیوت. د قاسم له پاره دا ډېر ستونزمن وخت و هغه خپل ځان بوسنیایی ښوولی و او اوس یې هڅه کوله چې رومیل یې په بوسنیایی والي باندې شک و نه کړي. رومیل قاسم له خپله ځانه سره کیناوه او ورته یې وویل:

« ستا میلمستیا به ماته ډېره ستره نیکبختي وي، زه خو دخپل هیواد بوسنیا د شاهي کورنۍ ډېر درنښت کوم. کلاډیوس ډېر ښه کار وکړ چې ته یې دلته زما خواته راوستې.»

اوس نو دقاسم د خبرو کولو نوبت و. هغه لږ څه په ځنډ سره وویل: « بلې! دا خو ستا مهرباني ده اوکه نه اوس خو شاهي کورنۍ له سره پاته نه ده. زمونږه شاهي کورنۍ خو سلطان مرادخان ثاني دخپلې زهري توري په واسطه ټوټه ټوټه کړه ...»

« ګوره چې سلطان مرادخان ثاني ته څه ونه وایې.. زه د مسلمانانو ددې سلطان سخت مداح یم. تاسې به حیران شئ..... چې واورئ چې زما د اوه کلن زوي نوم هم « سلطان مراد » دی.»

درومیل خبر ي د قاسم له پاره لکه د برق د ټکان په څیر ثابتې شوې. هغه د رومیل دخبرو څخه برعکس مقصد واخست. دهغه زړه په ډوبیدو شو. هغه داسې وانګیرله چې د رومیل ژورو سترګو هغه پیژندلی دی. په دې خاطر رومیل د قاسم تر مخ بیا بیا دسلطان مراد خان نوم اخلي، ترڅو دقاسم د زړه غلا پرې را وکاږي. هغه ډېر وارخطا شوې و اوپه دې نه پوهیده چې اوس رومیل ته څه ووایی او څه ورنه پټ کړي....

رومیل هم دقاسم په مخ باندې درنګونو تګ راتګ کوت. او د قاسم له پاره دا خبره نوره هم داندیښنې وړ ګرزیدلې وه. د عثماني سلطنت دغه تجربه لرونکې جاسوس دلمړي ځل له پاره خپل ځان په تلک کې کوت. رومیل دقاسم حیرانتیا درک کوله. د لږڅه خاموشۍ وروسته یې یو ځل بیا وویل:

« اوهو هو! تو خو وویریدې ... زما خبره واوره ... ته اندیښنمن کیږه مه، زه دمسلمانانو جاسوس نه یم، دیسوع مسیح خداې ریښتونې خادم او پیرو یم....»

اوس نو قاسم پوره ډاډمن شوې و چې رومیل پیژندلې دی، په دې خاطر یې خپل ځان د قیصر په بندیخانه کې کوت. خو دقیداوبندي کیدو تر مخه د تیښتې په فکر کې شو خو په ناڅاپي توګه یې د رومیل یوه بله خبره واوریده اوذهن هغې لوري ته واوخت او په دوه لارۍ کې و درید، نه پوهیده چې درومیل په اړه دکومې زاویې څخه فکر وکړي. رومیل ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته به زما په اړه غلط فکر نه کوې. ما دخپل زوې نوم ، سلطان مراد ، د یوه خاص علت په اساس ایښودې دې. ستا په خیر یوشمیر نور خلک هم دزما دغه کار ته په ښه سترګو نه ګوري. په دې خاطر زه اوس خپل زوې ته « سولتن» وایم. زه هر چا ته ددې علت نه وایم. خو تاته به یې ووایم. ځکه چې ته زما د وطن سړې یې. لږه شیبه وروسته به زه تا خپل کورته بوځم. هلته به کله چې زما ښځې او زوې سره ووینې نو ډیر به خوشحاله شې.»

قاسم ترې په ویره ویره یوه پوښتنه وکړه. « ایا ستا ښځه هم بوسنیایی ده ؟»

« هو ! مونږ په خپل بوسنیایی والي باندې ویاړ و.»

اوس نو د قاسم ویره لږه لږه کمیده. هغه ته درومیل شخصیت ډیره حیرانونکې ښکاره شو. کلاډیوس هم د رومیل څخه اجازه واخسته. کله چې قاسم درومیل سره یواځې شو نوبیا یې ترې وپوښتل:

« ایا دا ریښتیا ده چې په قسطنطنیه باندې ستره حمله کیدونکې ده؟ ما خو دهمدې خبرې په اوریدو سره دلته په جهاد کې د ګډون په خاطر ځان را ورساوه.»

قاسم په ذومعنې توګه خپله خبره وکړه. هغه خو په حقیقت کې د جهاد له پاره دلته راغلې و ، رومیل د قاسم په خبرو باندې دشونډو لاندې په خندا و .خو قاسم ته درومیل خندا ډیره اسرار امیزه لګیده. خو اوس د سلطان محمدخان دا جاسوس په مکمله توګه ډاډمن شوې و. رومیل ورته ځواب ورکړ:

« هو ! دا خبره ریښتیا ده.... ته نه ګورې چې په ښار کې څومره توکي را ټولول کیږي.. ستا احساسات د قدر وړ دي .که چیرې ستا په څیر ځوانان د شاهي بیرغ لاندې سره راټول شي نو قسطنطنیی ته به هیڅ سلطان زیان و نه شي رسولې.»

معلوم نه ده چې دقاسم د زړه نه ولې د رومیل په اړه شک نه لرې کیده. نن قاسم د خلکو د پیژندنې په اړه خپل ځان د مکتب د لمړي ټولګې هلک ګاڼه. هغه تر اوسه پورې په همدې فکرونو کې ډوب و چې یو ناڅاپه ترې رومیل وپوښتل.

« پخوا دې هم کله په کوم جنګ کې ګډون کړې دې ؟... اوکله دې هم مسلمانان د جنګ په حال کې کتلي دي؟»

قاسم سمدلاسه کوم ځواب پیدا نه کړاې شو ، ویې ویل « نن....نه ، ددې نه مخته زما ډیر وخت په غربي اروپا کې تیر شوې دې...»

رومیل دقاسم په خبرو باندې حیرانتیا و نه ښووله. په خاموشۍ سره یې سر و خوځاوه اوبیا یې وویل:« خو ما د جنګ په میدان کې مسلمانان کتلي دي ، دهغوې هلالي تورې د برق په څیر پړقیږي.....ما دمسلمانانو په خلاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ځو جنګونو کې برخه اخستې ده ، زه دمشهور سالار هونیاډی تر بیرغ لاندې په هغه جنګ کې هم شریک وم چې د سلطان مراد خان ثاني څخه مو د «اورنه» په سیمه کې ماتې وخوړله.

دقاسم زړه یو ځل بیا په درزار شو ، هغه په زړه کې انګیرله چې رومیل هغه پوره پوره پیژندلې دې ، ځکه دا خو همغه جنګ و چې قاسم په کې په پوره میړان جنګیدلې و ، اوپه همدې جنګ کې یې د روم د پاپا نماینده ، کارډینل جولین یې دوه ټوټې کړې و ، رومیل هم دهمدې جنګ یادونه کوله. یقینا چې هغه به قاسم همله کتلې و ، نو په دې خاطر هغه دپلټونکي په څیر لوبه کوله..... قاسم په همدې خبرو کې ډوب و. ان تر دې چې رومیل خپل کار اخر ته ورساوه. اوقاسم ته یې دخپل ځان سره یو ځاې دکورپه لور د تللو اشاره وکړه.

قاسم لا تر اوسه د اندیښنو د نړۍ څخه نه و وتلې خوبیا هم دمجبوریت له مخې د رومیل سره دهغه دکور په لور روان شو .....خو قاسم هغه وخت ډیر حیران شو چې رومیل په ریښتیا هم قاسم له ځانه سره خپل کورته یوړ.

هغه قاسم په دروازې کې ولاړ پرې نه ښود بلکه دخپل هموطنه ورور په نوم یې کورته دننه یوړ. کورته د ورننوتلو سره سم رومیل خپلې ښځې ته ورغږ کړ:

«بریټا ! بریټا !.....بریټا ! ته چیرې یې؟ ته وګوره چې زمونږ کور ته څوک راغلې دې.»

دا یوکوچنې شانته کور و چې ددرې څلورو خونو څخه جوړ شوې و. په دې وخت کې د یوې خونې څخه یو شپږ کلن کوچنې راووت او بیرون لورې ته یې رامنډې کړې. دا د رومیل زوې چې رومیل یې نوم سلطان مراد خان ایښودې و ، کله چې دا کوچنې مخې ته راغې نو قاسم هم د رومیل په خبرو باندې باورې شو، کوچنې رامنډه کړه او دخپل پلار سره ورغاړیوت. رومیل په خندا شو او دخپل د زوې په اوږه یې لاس کیښود او قاسم ته یې وویل:

« دا زما زوې دې چې ما یې نوم سلطان مراد خان ایښودې دې. خو اوس ورته زه سولټن وایم. ....»

رومیل لا تر اوسه پورې خبرې نه وې پوره کړې چې دهغه ښځه د یوې کمرې څخه را ووته ، دا یوه ډیره ښایسته او د لږعمر ښځه وه ، قاسم چې د رومیل ښځه وکتله نو په ذهن کې یې د بریټا کلیمه ، چې لږه شیبه مخته پرې رومیل خپلې ښځې ته غږ کاوه ، را وګرزیده. هغه ته دا لفظ اشنا ښکاره شو. خو هیڅ یې یاد ته را نغلل...... د رومیل ښځه مخته راغله او قاسم ته یې په پوره حیرانتیا سره وکتل ، بیا یې په ډیر آدب سره قاسم ته سلام وکړ. رومیل ددوې تر منځ پیژندګلوې وکړه:

« دا زما ښځه بریټا ده ...... اودا مورګن صیب دې ، زمونږ میلمه. نوموړې د بوسنیا دپخواني شاهي کورنۍ خپلوان دې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دپيژندګلوۍ په اوريدو سره بريتها د خوشحالۍ نه په کاليو کې نه ځاييده. ډيره خوشحاله وه ، تر ډيره پورې د دعاييه کليماتو د ادا کولو وروسته روميل او بريتها خپل دغه نوې ميلمه له ځانه سره دننه سالون ته ور ننويست.

بريتها د خوراک په دسترخوان باندې ډير شيان کيښودل. د ابناې فاسفورس د مرغاوې وريته کړې غوښته ، او د بوسنيا په څير جوړشوې کباب .... قاسم هم لوړې راخستی و. خو د ډوډۍ د پيلولو دمخه يې روميل ته وويل:

« تا ماته تر اوسه پورې دا ډاګيزه کړې نه ده چې د يوه راسخ العقيده عيسايي په څير دې ولې دخپل زوې نوم سلطان مراد ايښې دې. زه ستا ددې وضاحت سره ډيره مينه لرم.»

قاسم ورته په خندا کې وويل ، ددې خبرې سره سم بريتها او روميل دواړه په خندا شول اوبيا دلږ څه خاموشۍ وروسته روميل په خبرو پيل وکړ : خو هغې لا څو جملې نه وې ويلې چې دقاسم د لاسو نه نژدې و چې ډوډۍ را پريوزي. .....روميل ورته وويل:

« هغه وخت چې زما دا زوې پيدا شو نو هغه وخت د سلطان مراد فوځونو بوسنيا فتحه کړې وه. اودښار خلک د فاتحو عسکرو څخه دخوندي پاته کيدو په خاطر په خپلو کورونو کې پټ ناست و ، په دې وخت کې نا څاپه زما په کور کې د کوچني دپيدا کيدو له پاره زما ښځه ناروغه شوه. خوزما ښځه بريتها.... په کور کې ځانته وه. او د کوچني د راپيدا کيدو په سختو او کرکجنو دردونو اخته وه. په ښار کې دسلطان مراد فوځ ګشت کاوه. په همدې وخت کې د عثماني فوځ څو کسان زمونږ د کور خواته راغلل. هغوې دبريتها چغې او واويلاوې اوريدلې او سمدلاسه يې دهغې سره کومک وکړ ،په دې توګه نه يواځې زما ددې خوږې او محبوبې ښځې ژوند خوندي پاته شو ...بلکه زما يواځنې زوې هم سلامت او روغ رمټ پاته شو چې دادې اوس ستا تر مخه دې..... بريتها ته خو اوس دهغه عسکر نوم ياد نه دې نوپه دې خاطر يې دمسلمانانو دپادشاه دسلطان مراد په نامه دهغه نوم سلټن وړاندې کړ. زه په هغه وخت کې د هونياډي په فوځ کې وم.»

د روميل قصه د قاسم له پاره لړزونکې وه. ځکه چې دا خو دهمدې خپله قصه وه. دا خو پخپله قاسم و چې په بوسنيا کې يې د يوې دردمنې ښځې سره په خپل وخت کومک کړې و. اوبيا يې همغلته د حميرا ، مريم او عباس سره هم ليده کاته شوې و. قاسم د قدرت په دې حسن اتفاق باندې حيران دريان پاته و. ډوډۍ يې په ستونې کې نښتله. او دحيرانتيا له لاسه يې ستونی وچ شوې و. هغه ته دا احساس و شو چې روميل ورته سهي خبرې کړې وې . هغه بريتها ته په ډير غور سره وکتل. دا همغه ښځه وه چې قاسم يې په وخت خدمت ته ور دانګلې و. خو په هغه وخت کې قاسم هغه نه وه کتلې ، ځکه چې هغه ناروغه وه اوبيا قاسم دسولټن په لور وکتل..... هغه د قدرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه حیرانونکې کرشمه باندې حیران پاته شوی و . خداې په څه ډول هغه د بریتا اودهغه د زوې سره یوځاې کړې . دقاسم په دغه حیرانتیا باندې رومیل لږ څه اندیښمن شو او سمدلاسه یې وویل:

« مورګن.... مه ویریږه ...... مونږ یواځې دخپل زوې نوم سلتېن ایښودې دې.... تر څو دیوه محسن د احسان بدله مو ورکړې وي. مونږ خو مسلمانان نه یو ..... نو ته ولې اندیښمن کیږي ؟...»

رومیل د لمړي ځل له پاره قاسم ته د «ته» لفظ استعمال کړ. قاسم ته داسې څرګنده شوه چې مشر ورور ، طاهر یې ورته خبره کوي.... ځکه چې د رومیل په خبرو کې تلقین و ، کله چې قاسم ، رومیل په غلط فهمۍ کې وکوت نو ورته یې وویل:

« نه ، نه ، هیڅ داسې خبره نه شته...... زه خو ددې خبرو په اوریدو باندې ډیر خوشحاله یم.... دا چې تا د خپل زوې نوم سلطان مراد ایښې دې ، ډیر دې ښه کړې... زه خو د عثماني عسکرو کړچار ته حیران پاته شوې یم ،.... چې هغوی دمسلمان په څیر هم او د فاتح په څیر هم .....ددومره لوړو اخلاقو خاوندان دي ، تا خو په دې خبرو دمسلمانانو دکتلو له پاره زما شوق نور هم ورزیات کړ.»

قاسم په ریښتیا توګه هم ډیره خوشحاله شوې و . اوس نو هغه ددې خلکو سره خپل ځان یوشان ګاڼه. هغه ته خپله ښځه حمیران تر سترګو شوه ...... چې دبریتا پیژندګلوې وه . عباس اومریم دواړه د بریتا ګاونډیان و و . په دې وخت کې مریم د قاسم دمشر ورور طاهر ښځه وه. ....

قاسم ددې خلکو سره ډیر ژر ورخپل شو . خو دخپل زړه خبره یې په خپل زړه کې وساتله.»

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

ايا صوفياء

قسطنطنيه د خپل جغرافيايي جوړښت او تاريخ له اړخه په نړۍ کې يوائنې ښار و. ددې ښار نوم هم په مختلفو زمانو کې بدليده رابدليده. ددې ښار تر ټولو پخواني نوم « زارغراد» و بيا « ميکله غارو» ترې جوړ شو. په يوناني او رومی وختو کې يی ورته «بيزنطيه » وايه بيا په دريمه عيسوي پيړۍ کې رومي پادشاه قسطنطين هغه خپل پايتخت وګرځاوه او بيا دهمدې رومي پادشاه په نامه قسطنطنيه وګرزيد. په هغو وختو کې يی ورته « نوي روم » هم وايه. په لمړيو وختو کې ورته بازنطيني خلکو « هيپولس» وايه اوعربو ورته په هغه وخت کې د « مدينة الروم» نوم ورکړې و.

په حقيقت کې دغه ښار ته د رومي سلطنت يو ستر ښاخ ويل په کار دي. دروم ښار چې په ايټاليا کې دې د عيسي عليه السلام د پيدا ايښت نه اوه نيم سوه کاله مخته اباد شوې و ،په ايټاليا کې يو درياب دې چې ټايمر نوميږي ، دا درياب د شمال له لورې راځی او د « روما » څخه تيريږي او پنځه ويشت ميله لرې د روم په بحيره کې تويږي. په يو وخت کې دا درياب د تجارت لويه لاره وه ، په همدې درياب کې به يی ستر ستر شيان لاهو کول اوکوچني شيان به يی په کشتيو کې اينبول او د « فلورنس څخه تر نيپلز» پورې به يی پرې تجارت کاوه. ددې درياب په غاړه يو ځای دې چې دخپل شينوالي او په زړه پورې والی له اړخه ډير مشهور دې ، هلته تجاران خيمې وهي او شپې شپې تيروي اوبيا دهمدې درياب په غاړه سفر کوي. دمسيح د پيدا ايښت نه اوه نيم سوه کاله مخته ، تجارانو په خپلو منځو کې پيسې واچولې او دلته يی يو سراې اباد کړ اوبيا همدا سراې په لوې ښار باندې بدل شو. چې اوس ورته د روم ښار وايی. په هغو وختو کې هرې کورنۍ ځانته جدا جدا سردار درلود. همغه به کورنۍ جګړې سرته رسولې ، ودونه اوخوشحالۍ به يی تر سره کولې ، په هره معامله کې به يی حکم صادراوه. اوخپلې قبيلی به يی د کوچنيو غلو او داړه مارانو څخه خوندي ساتلې ،د مسيح دپيدا ايښت نه مخته په شپږمه پيړۍ کې هلته يوې اسيايی قبيلې سر راپورته کړ چې د « تاريکينو » په نامه ياديدل. دې تاريکينو په ۵۰۹ قبل مسيح کې دلته يو ډير ښه حکومت جوړ کړ. چې د اروپا لمړې جمهوريت ورته ويل کيږي. همدې جمهوريت کرار کرار په شاوخوا قبايلو باندې هم حاکميت پيدا کړ ، ان تر دې چې ۲۲۵ قبل مسيح کې روم ديوه ځانګړې ځواک مرکز وګرزيد ، اوس نو د فتوحاتو لړۍ پيل شوې وه ، په ۱۹۷ ق م کې «سپين» ، يو کال وروسته په شمالي افريقه او مقدونيا ، په ۲۴ ق م کې « شام» په ۵۰ ق م کې « فرانسه » او بلجيم ، په ۹ عيسوي پيړۍ کې « جرمني» او په ۴۴ عيسوي پيړۍ کې « برطانيه » په ۱۰۵ ع کې « فلسطين» او په ۱۱۴ عيسوي پيړۍ کې « ارمينيا» او په ۱۱۷ عيسوی پيړۍ کې عراق د روميانو د سلطنت برخې وګرزيدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«کارنیلیس سلا» دعیسي علیه السلام د پیدا ابنبت نه ۷۸ کاله مخته د روم یو ستر او مشهور جرنیل و. خو بیا د سیاست پوهانو د خپلمنځي رقابت نه تنگ شو او په ۸۳ ق م کې یې پارلمان معطل کړ او مارشلایی نظام یې قایم کړ. په هغو وختو کې به جمهوریت یواځې د خواصو اواشرافو دطبقو پورې را نغښتې و. د جرنیل « کارنیلیس سلا» د مارشلا په خلاف دهغه وخت فلسفي « سسرو » تحریک و چلاوه، چې په پایلو کې یې په ۷۹ ق م کې «سلا» مجبور شو چې بیرته جمهوریت ته را وگرځی او په خپله د سیاست نه ځان څنگ ته کړي.

«جولیس سیزر» د سنا دغوندې غړې و او په ۵۸ ق م د فرانسې والي ټاکل شوې و. هغه تر لمړۍ شاوخوا سیمې فتحه کړې، بیا یې په برطانیه باندې یرغل وروست اود ټیمز تر دریابه مخکې ولاړ، د سیزر ددې بریالیتوبو څخه په سنا کې ویره را پیدا شوه، هغوې ددې وویریدل چې هسې نه چې د سیزر څخه دیکتاتور جوړ شی، په د ې خاطر په ۵۰ ق م کې سینټ حکم وکړ چې سیزر دې فوځ بیرته له منځه یوسي. سیزر په دې خبره ډیر په قهر شو او په روم یې ولکه وکړه او په ریښتیا هم یو دیکتاتور وگرزید.

د سیزر سره د رومي شهنشاه لړۍ پیل شوې او بیا تر پنځو پیړیو پورې په همدې ښار کې را غځیدلې وه. ان تر دې چې په ۳۰۵ عیسوي کال د روم شهنشاه «لمړي قسطنطین» و زیږید، به ۳۳۰ عیسوي کال یې یو کلې د بائیز په نامه خپل پایتخت وگرځاوه او بیا یې دا د بائیز دکلي په ځاې د قسطنطین په نامه و نوماوه. د لمړي قسطنطین د مړیني وروسته دهغه د زامنو تر منځ اختلافات راپیدا شول او سلطنت یې په دوو برخو ویشه. هغه برخه چې په قسطنطین کې وه د قسطنطین په نامه او هغه برخه چې په روم کې وه د روما په نامه یاده کړل شوه. له دې وروسته ددې دواړو برخو تر منځه مذهبی اخلافات هم را وټوکیدل. د روم خلکو د رومن کتولیک مذهب اختیار کړ خو په قسطنطنیه کې د یوناني کلیسا تر مشرۍ لاندې د «دې هولي ارتوډکس» مذهب رایج شو. د لمړي قسطنطین نه وروسته تر دولسم قسطنطینه پورې په قسطنطنیه کې دوه اتیا شهنشاهان تیر شوی دي، چې په دې ډله کې یوازې دقسطنطین تر نامه لاندې د شهنشاهانو نومونونه دولسو ته رسیږي. دې شهنشاهانو ته د روم قیصر هم ویل کیده. اوس نو رومې سلطنت په دوو برخو ویشل شوې و غربې برخې ته یې «رومن ایمپائر» اوشرقي برخې ته یې «بازینټاین ایمپائر» ویل کیده.

هرقل یا «دریم قسطنطین» چې د ۷۱۰ نه تر ۷۴۱ کالو پورې ددې هیواد شهنشاه و، په دې خاطر ډیر مشهور شوې و چې هغه ته نبي کریم صلی الله علیه وسلم په ۷۳۰ کال یو لیک ور استولې و او داسلام په لور یې بلنه ورکړې وه. دسلطان محمد فاتح د سلطنت په وخت کې په قسطنطنیه کې ددولسم قسطنطین پادشاهي وه، په پخوانیو وختونو کې د روم، ایتهنز، او قسطنطنیه ډیر ستر ښارونه و چې تر یولس سوو کالو پور ې د رومي سلطنت ستر مرکزونه گڼل کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم بن هشام ته د قسطنطنیی په اړه ډیر معلومات ترلاسه شوي و. هغه ته د عیسویانو دډلو ټپلو اوفرقو په اړه هم پوره پوره پوهه ترلاسه وه ، تر څنګ یی د شهنشاه د حسب ونسب څخه هم ډیر ښه خبرو. هغه په دې پوهیده چې هغه وخت چې د قسطنطنیی قیصر عیسوي مذهب ومانه نو دعیسوي او د ایران د مجوسي سلطنتونو ترمنځ څو ځله جنګ جګړې شوي وې ، دا دقیصر او کسرې او یا روم اوفارس تر منځ جګړې وې ، ددې سلطنتونو ترمنځ جنګونه روان و چې په عربو کې اسلامې حکومت منځته راغې او عیسویانواو مجسویان یی په حیرانتیا کې و غورځول. دمجوسیانو سلطنت د مسلمانانو په لاسو ټوټه ټوټه شو او له منځه ولاړ خو د قسطنطنیی عیسوي حکومت تر ډیره پورې قایم پاته شو. خو نن قاسم بن هشام د عیسوي ددغه حکومت د پای ته د ورسیدو په خاطر په هوډمنه توګه دغه ښار ته ور ننوتې و. هغه هلته د رومیل په کور کې د یوه رضا کار په څیر اوسیده. رومیل دهغه نوم د فوځ درضاکارانو په نوملړ کې لیکلې و. خو هغه یی سرکاري بیرکونو ته د ورلیږلو په ځای هملته په خپل کور کې ساتلې و. قاسم هم غوښتل همدلته پاته شي ، رومیل د شاوخوا ګاونډیانو ته ویلي و چې مورګن یی ورور دې او د بوسنیا څخه راغلې دې. رومیل د قاسم آس د محصول د دفتر څخه هم را خلاص کړې و ، اوس نو دقاسم له پاره دخپل کار د کولو موقع ترلاسه شوې وه ، ځکه په قسطنیه کې ورته دهغه دهیلو نه پورته خوندي ځاې ځیږې ترلاسه شوې و، هغه تر ټولو نه زیات د بریټاسره په کتلو باندې خوښمن و. ځکه چې په بوسنیا کې د عباس او مریم دګاونډې په څیر یی د بریټاسره د خپلوۍ احساس کاوه.

قاسم په همدې فکرونو کې ډوب په خپل آس سپور د « ایاصوفیاء » تر مخه تیریده. خپل مخ یی د څادر په یوې څنډې کې را تاو کړې و. ځکه هغه پوهیده چې ابوجعفر همدلته په ایاصوفیا کې اوسیږي او نه یی غوښتل چې سمدلاسه دهغه مخې ته راشي. دا د « دې هولي ارتوډکس » چرچ و ، او دروما د پخوانې مرکز په څیر یی دعیسوي نړۍ په زړونو کې ځاې درلود. که څه هم دا چرچ د روم څخه وروسته ابادشوې و. خو د مذهب له اړخه قسطنطنیه په پخوانې مذهب باندې روانه وه. ددې برعکس رومن چرچ درومن کتولیک د مذهب تر اغیز لاندې و. د ایاصوفیا ء د تعمیر په کتلوسره قاسم هک پک پاته شو. دا یو ستر او عظیم الجسه عمارت و ، خو د خپل زړښت سره سره یی بیا هم په کوم ځاې کې د زوړوالې نښې نه تر سترګو کیدې. ځکه چې دا دعیسویانو روحاني مرکز و اوهر شهنشاه به دهغه د ښایسته کولو او او ترمیم کار په ډیره ښه توګه تر سره کاوه. د مانۍ دروازه ددوو ستر سترو برج شکله ستنو ترمنځه د ځلیدونکې پتیل څخه جوړه شوې وه ، په دې دروازو باندې د سروزرو څخه جوړ شوي صلیب نصب کړل شوې و. دا کلیسا لمړي قسطنطین په ۳۲۰ عیسوي کال د لرګیو څخه جوړه کړې وه ، بیا په شپږمه پیړۍ کې یی اور واخست او وسوځیده ، خو « جستینین » قیصر په **۵۳۲** عیسوي کال به همدې ځاې یو نوې پوخ تعمیر جوړ کړ، دا تعمیر په پنځو کالو او لسو میاشتو کې تکمیل شو ، لس زره معمارانو پرې کا و وکړ او لس لکه پونډه مصرف پرې راغلې و. قیصر ددې کلیسا دتعمیر له پاره د نړۍ دمختلفو ځایو څخه دمر مر تیږه راوسته.... د«فریجیا» سپنیه د « لکونیا» شنه ، د « لیبیا» نیله ،« سلینګ توره

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د «باسفورس» توره تیره څنډه لرونکې دمرمر تیږه یې دې کلیسا ته راوړه. دمصر د «دستاراتیږې» او «دسماق تیږې » یې هم ورته راوغوښتې. اوپه دې کلیسا کې یې استعمال کړې. د ټولې نړۍ کلیساو د دې کلیسا دجوړښت له پاره ډیر څه نذرانه کړل اوډیرې ارزښتناکه تحفیې یې ورته را ولیږلې. ددې کلیسا په جوړښت کې د نړۍ ډیرې مسالې استعمال کړل شوې ، هماغه و چې « جستینین» ددې کلیسا د جوړښت نه وروسته د لمړې ځل له پاره ورننوت نو ویې ویل:

« سلیمانه ! زه له تا نه مخکې شوم...»

سیدنا سلیمان علیه السلام بیت المقدس اباد کړې و. اود جستینین دغه بې ادبه اشاره هم همغه لورې ته وه.

قاسم د ایاصوفیاء تر مخه د آسه را ښکته نه شو. هغه تر ډیره پورې ددې شانداره ماڼۍ او قصر په لیدلو کې ډوب و. قاسم ددې سترې کلیسا دتعمیر څخه لږ شانته لرې په آس سپور ولاړ و. اوددې عبادتځای سیل یې کاوه. دهغه تر مخه چرچ ته د ورننوتلو طلاې دروازه پرانستې پرته وه ..... دتیرو زرو کالو راهیسې د ایاصوفیا دغه ماڼۍ د عیسویانو د روحانی مرکز په توګه استعمالیده. دهغې په بیرونۍ دروازه باندې د عیسې علیه السلام او د پولس رسول ستر ستر انځورونه را ځړول شوې و ، قاسم ،په داسې حال کې چې په غاړه یې د صلیب انځور را ځړول شوې و ، د ایاصوفیا دروازې پورې ورتلل مناسب ونه ګڼل، خو کولې یې شول چې د یوه عیسایی عبادت کونکې په څیر ایاصوفیا ته ورننوځي خو هغه هلته دعبادت له پاره نه وراغلې. یواځې د ایاصوفیا د کتلو له پاره راغلې و ، ځکه په دې کلیسا کې د رومې او بازنطینی کلیساګانو د اتحاد له پاره ډیره ستره غونډه را غوښتونکې وه ، اوقاسم غوښتل چې ددې غونډې راز ځانته معلوم کړي او دهرې لارې چې شوني وې هڅه وکړي تر څو ددې دواړو ډلو تر منځ اتحاد او یووالې منځته را تلو ته پرې نږدي.

« دي هولي ارتوډکس چرچ» او د «رومن کتولیک چرچ» د اتحاد څخه سلطان محمد خان ته ډیر زیات زیان ور رسیده. ځکه د رومیانو ستر روحاني مشر پاپاې روم ، یا «پنځم پوپ جان نکلسن» په ټولې غربي اروپا کې پرته له کوم بل ګډون کونکې څخه دپوره واکمنۍ خاوند و. او دا شونی وه چې دهمدې پاپ د هڅو په پایلو کې ددې اتحاد د راتلو نه وروسته د قسطنطنیی د خوندي پاته کیدو په خاطر دجرمني ،فرانسې ، بلجیم ، سپین ، او برتانیی فوځونه دلته را شي ، ځکه نژدې څلور سوه کاله مخته دهمداسې یوپوپ « پطروس هرکولیس » د غوښتنې له مخې د غربي اروپا دټولو هیوادونو دسلطان صلاح الدین ایوبي په خلاف یوستر اتحاد جوړ کړې و . اوبې شمیره جنګې بیړۍ یې دې جنګ ته را ښکلې وې. سلطان محمد قاسم په دې خاطر هلته ور استولې و چې هغه دې د هرې لارې چې شوني وې دغه ډول اتحاد جوړیدو ته پرې نږدي. اولاتر اوسه ددې دواړو کلیساو ګډې غونډې جوړیدو ته څو ورځې پاته وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم تر ډيره پورې په پوره خاموشۍ سره ولاړ و .بيا يې خپل سر و ښنډه او آس ته يې لغته ورکړه ، اوس دهغه په فکر کې دې چرچ ته د ننوتلو په پلان باندې غور پيل کړ. اوغوښتل يې په داسې بڼه ور ننوځې چې ابو جعفر يې ونه شي پيژندلې. په همدې فکرونو کې ډوب د روميل کور ته ورسيد.

دهغه وخته چې هغه قسطنطنيې ته راغلې و نو په سر اوذهن باندې يې د ابوجعفرفکر سپور و. هغه پوهيده چې ابو جعفر په اياصوفياء کې دې اواصلي نوم يې « ډيمونان» دې. خو د کوم سهي او کوټلې پلان پرته يې په ډيمونان باندې لاس اچول نه غوښتل. کله چې کور ته را ننوت نو بريټا په انګړ کې ناسته وکتله ، دقاسم په کتلوسره هغه ددرننبت له پاره و دريده. قاسم هم په خندا سره بريټا ته سلام وکړ بيا يې ترې و پوښتل چې « سلتن نه تر سترګو کيږې ؟»

هغه د روميل دزوې خبره کوله بريټا هم ورته په خندا کې ځواب ورکړ:

هغه لا تر اوسه د مدرسې نه دې راستون شوې....خو ته نن سهار وختې چيرې تللې وې. ماخو تاته سهار نارې تيار کړې اواينبې مې دې.... لمړۍ هغه وخوره !»

بريټا بلکل لکه د سکه ورندار په څير ښکاريده. قاسم لا تر اوسه هغې ته کتل او خندل يې. خو په لږ څه نيولې لهجې يې وويل: « ما غوښتل د سهار د عبادت له پاره اياصوفياء ته ور شم ،خو چرچ ته په ور رسيدو سره زما اراده بدله شوه. ما له ځانه سره ژمنه وکړه چې تر هغې پورې به دې عبادتځاې ته ور نشم تر څو پورې مې چې دمسلمانانو د هلالي تورې ګوابن مې دهغې څخه نه وي تم کړې.... زما دا خبره ،زما له اړخه يو ډول سوګند و ګڼه ».

بريټا په ډيره حيرانتيا سره قاسم ته کتل. خو قاسم په زړه کې دخندا شين و ، ځکه هغه په يوه غشي دوه ښکاره کړې و . يو خو يې د بريټا پوښتنې ته ځواب ويلې و او بله دا چې دخپله ځانه يې داسې حواله ورکړه چې ددې وروسته هغه د يکشنبې په ورځ هم ددې خلکو سره يوځاې اياصوفياء ته د عبادت د تللو څخه خوندي پاته شو. هغه خپل ځان ته افرين ووايه. خوبريټا ورته يوه په زړه پورې خبره وکړه او هغه يې سخت متوجه کړ.

« مورګن ! ستا په کتلو مې ولې زړه شاهدي ورکوی چې زه دې پيژنم »

قاسم سمدلاسه محتاطه شو او په بيړه يې يوه بهانه جوړه کړه « هو ! دا خو دومره ستر خبره نه د ه ،مونږ دواړه د يوه ځاې اوسيدونکې يو ، هرومرو به دې په ژوند کې زه چيرې کتلې اوسم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا ورته په ژورو سترګو کتل اودهغه ځواب یې اورید. په همدې وخت کې د قاسم په زړه کې یو فکر را وګرزید او دهمغې په اړه یې فکر کول پیل کړل ، هغه په دې فکر کې و چې په ایا صوفیا کې د ورننوتلو او د ایا صوفیا په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو له پاره د بریتا څخه کار واخلی. دهمدې فکر په بنسټ یې د بریتا څخه وپوښتل:

« ته خو به ځې راځې .....آیا صوفیاء ته....»

« هو ! زه په اونۍ کې یو ځل « دی هولي ارتوډکس چرچ» ته هرو مرو ورځم.»

قاسم ورته یو ځل بیا وویل: « بیا خو به هلته ستا پیژندګلوې هم څوک وي ؟»

« هو ! زه خو هلته څو کسه راهبان پیژنم. بطریق ثاني ،عزتمند ډیمونان سره هم ښه پیژنم ، ډیر مهربانه سړې دې ..... خو که رینښتیا درته ووایم ، دغه پادري خلک زما ښه نه راځي.. زه خو د خداوند یسوع اومسیح عبادت ته ورځم اوکه نه دا مذهبي مشران ، چې مونږ یې خپل مذهبي مشران ګڼو ډیر غلط خلک دي ،په دوې کې مې یواځې عزتمند ډیمونان ډیر خوښ دې ، زه دهغه لیکچر هم اورم. هغه په میاشت کې یو ځل لیکچر وکوی....»

دقاسم له پاره دا خبر د احتیاطه ډک و . بریتا د ډیمونان سره نیک اړیکی درلودل. او ډیمونان قاسم ډیر ښه پیژانده. ځکه دا همغه ابوجعفر و چې په اورنه کې یې شل کاله د مسلمانانو امامت کړې و. اوبیا د قاسم محبت ، مارسي ، یې په زخمي حالت کې دهغه ځایه را تښتولې وه.

دمارسي د رایادیدو سره سم قاسم په زړه ټکان وخوړ او بیا یې د مارسی په اړه فکر پیل کړ. په دې وخت کې بریتا د خوراک د تیارولو له پاره ورغلې وه. اوقاسم په خپلې خونه کې ناست اود یوه کتاب په لوست یې ځان مصروف کړې و خو هغه په حقیقت کې دخپل راتلونکې پلان په اړه فکر کاوه. کله چې بریتا ډوډۍ راوړه نو هغې ترې وپوښتل:

« خو دا دې را ته ونه ویل چې تا ولې په ایاصوفیاء کې زما څخه دکوم پیژندګلو په اړه وپوښتل ؟»

قاسم لا دپخوا څخه په دې اړه د ځواب د پیدا کولو هڅه کړې وه. هغه ورته وویل چې: « په حقیقت کې زه غواړم خپله یو ارزښتناکه تحفه خپلې کلیسا ته هدیه کړم. خو غواړم چې زما نذارانه هلته دداسې لاسو په واسطه ورسیږی چې ایمانداره اودخداوند یسوع اومسیح ددین رینښتونې پیرو وي ،خوتا راته وویل چې دهغه ځاې ټول راهبان بد دیانته دي...»

«نه ، نه ، ما کله دا ویلې دي ، ما خو ویلي دي چې په هغوې کې یواځې معزز ډیمونان ایمانداره او پاک انسان دي. ما په خپله ددې مقدس جنګ له پاره خپل ډیر قیمتي لاکټ چرچ ته دنذراني په توګه ورکړې دې. اوهغه مې هم د معزز بطریق ډیمونان په لاسو کې ایښې دې.... حال دا چې هغه لاکټ ماته دخپل ځان څخه هم ډیر محبوب و

(c) ketabton.com: The Digital Library

. ځکه هغه ماته زما یوې ډیرې خوږې ملګرې د ننبې په توګه راکړې و . کله چې بریتا دملګرې یادونه وکړه نو دقاسم ذهن سمدلاسه د مریم په لور ولاړ. ځکه چې همغه د بریتا سره په ګاونډي کور کې اوسیدله. د بوسنیا شهزادګۍ حمیرا خو د بوسنیا د جنګ نه وروسته دعباس کور ته ورغلې وه. هغه په زړه کې مسکې و او په همدې فکر کې ډوب چې بریتا ترې وپوښتل:

« لیکن ، ته چرچ ته او دې جنګ ته ،څه نذرانه کول غواړې..... تا خو هلته د حنګ دګوابښ تر پایې ته رسیدو پورې د نه تللو هوډ کړې دی.....راوړه ، ماته یې راکه ، زه به ستا نذرانه هلته ورکړم...زه به یې په خپله دمقدس پلار ډیمونان په لاسو کې ورکړم»

حالات ډیر په زړه پورې او نازکه شوي و. د قاسم پلان بلکل په سهي توګه پلې کیده. اوس نو هغه د خپلې لارې د نورې هوارۍ له پاره وویل :

« دا خو ډیره ښه خبره ده ، که ته یې له ځانه سره یوسې نو دا خوبه زما له پاره د خوښۍ سبب وګرځي ،ځکه چې ډاګیزه ده چې ته به زما نذرانه دکوم ایمانداره وګړي په لاسو کې ورکړې »

خو قاسم کله چرچ ته نذرانه ورکول غوښتل. دهغه سره کومه تحفه نه وه ..... که ورسره واې نه بیا به یې چرچ ته نذر کړې واې. هغه خو د قسطنطنې دحکومت د کمزوره کولو له پاره راغلې و.

په دې ورځ قاسم د بریتا سره بس همدومره خبرې وکړې. اوبیا یې په دې خبره باندې و ځنډولې چې ، ډیر ژر به خپله قیمتي تحفه را ښکاره کوي. لا تر اوسه قاسم دخپل پلان د پلې کولو له پاره ډیر څه ته اړ و. هغه ددواړو کلیساګانو د متحده غونډې د سبوتاژ کولو له پاره هم دمهرو دبدلولو هڅه کوله. مګر لا تر اوسه دلته نوې و. بیا هم هغه دبریتا په ذهن کې دخپل پلان څه خاکه ورځاې کړه. اوس یې نو هڅه پیل کړه چې بریتا نوره هم په خپل ځان باوري کړي. هغه د رومیل ، بریتا اودهغوي دزوې سره خپل ځان ډیر زیات ورنژدې کړ ، بریتا به اوس قاسم ته د ورور په نامه غږ کاوه. کله به هم چې قاسم د بیرون څخه راغې نو دبریتا او سولتین له پاره به یې نوي نوي کالي اوشیان راوړل. رومیل په وړاندې د قاسم عزت اودرنښت نور هم زیات شو. هغه خو دقاسم نوم په رضاکارانو کې لیکلې و خو قاسم لا تر اوسه دخپلو دندو د اجرا په خاطر هلته نه و ورغلې. قاسم به ویل چې هغه غواړي تر څو ورځو پورې د قسطنطنیې ښار په ښه توګه ووینې.

د «ایاصوفیاء» ترمخ د یو وار ګرزیدو وروسته ،قاسم بیا هلته ورنغې. هغه نه غوښتل د پوره تیارۍ نه مخته د ډیمونان سره ټکر وکړي. په دې خاطر یې دخپلو پلانو دپلې کولو له پاره د کلیسا په اړه د نورو زیاتو معلوماتو د تر لاسه کولو هڅې پیل کړې. هغه غوښتل د ایاصوفیاء په داخلي نظام باندې ځان ښه خبر کړي. هغه د بازنطیني ځواکونو دسالار « نوټاراس» د وړتیاو اوکمزورتیا و ،اوارادو څخه سطان ته خبر ورکول غوښتل. اودمحاصرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمخه یې دښار دديوال د«سینټ رومانس» دروازه ، دګولډن هارن بندرګاه ، دقسطنطنیې خلکو ته د غذای اونورو موادو د ترسیل لارې چارې ، او ترځنګ یې په ګولډن هارن کې را ځړول شوې هغه زنځیر هم کټل غوښتل چې دګولډن هارن لاره یې بندولې شوه. هغه د رومیل څخه هم یو ځل دوه د ګولډن هارن ددې عجایبو د کتلو له پاره غوښتنه کړې وه ، اوبیا رومیل هغه په یوې فوځې کشتۍ کې کینولې هم و او ګولډن هارن یې ورته ښوولې و ،کله چې قاسم دغه دیوشکله ستر زنځیر وکوت او دهغې ددوارو سرونو جایزه یې واخسته. نو هغه په دې ناهیلې شو چې دکلابندۍ په وخت کې ددې زنځیر ماتول ناشونې دي. شونې وه چې د «اربان» د توپ دیرش انچه غټه ګولۍ هغه دورې ورې کړې خو دې ځای ته د یوه توپ راوړل اوبیا دلته نصبول له یوه سره ناشونې وو. ځکه د اربان توپونه د نقل وحمل له اړخه ډیر ستونزمن و. ان تر دې چې د جنګ په وخت کې دهغوې دیوه ځایه بل ته وړل څه اسانه کار نه و. قاسم د زنجیر دماتولو فکر د زړه نه وویست اوبیرته کورته ستون شو. خو پریکړه یې وکړه چې هغه به په یوه یا دوو ورځو کې لاسته راوړې ټول معلومات سلطان محمدخان ته ورلیږي. خو ددې معلوماتو د لیږدلو له پاره هغه باید تر رومیل کلا پورې تللې وې.

قاسم دسلطان په نامه یو تفصیلي لیک ولیکه ،اوپه ډیره ګړندۍ توګه د رومیل دکلا په لور ورغې ، اوس نو هغه د قسطنطنیې د فوځ یوعسکر و ، هغه هیڅ اندیښنه نه کوله ، هغه د ګولډن هارن لاره پریښوده او دښار د ستري دروازې « سینټ رومانس» له لارې درومیلي کلا په لور ولاړ ، درومیلي کلا د قسطنطنیې څخه پنځه میله لرې وه. قاسم سهار وختي ددې ځایه ولاړ او دغرمې دمخه بیرته راستون شو اوخپل لیکلې تفصیلې لیک یې مصلح الدین اغا ته ور وسپاره.

څو ورځې همداسې په همدې ډول مصروفیاتو کې تیرې شوې ، په دې وختو کې قاسم دبریټاسره دیوه ورور په څیر ډیر ورنژدې شوې و. اوس به نو بریټا په هر ځای کې د قاسم خبره کوله. اوبیا یې یوه ورځ په ټوکو ټوکو کې قاسم ته وویل:

« پریږده وروره ! ته داسې ورور یې چې تر اوسه د ې ماته هغه تحفه و نه ښودله. تا ویلي و چې زه به هغه تحفه چرچ ته نذرانه کوم.»

قاسم غالبا د همدې خبرې انتظارکا وه. سمدلاسه یې وویل: اوهو ! زما درنې اوخوږې خورې ، دهغې تحفی به څه ارزښت وي ، زه خو په تاباندې خپل ځان هم ځارولې شم. خویوه خبره ده ، اوهغه داچې زه به هغه تحفه هغه وخت چرچ ته نذرانه کړم چې ته به دا دنده په خپل لاس تر سره کوې. ایا داسې شونې نه ده چې مونږ نن یا سبا یا بل کوم وخت معزز ډیمونان ته د خوراک له پاره بلنه ورکړو. که داسې وکړل شي نو زه به په خپل لاس دا تحفه معزز ډیمونان ته ورکړم. ته خوپوهیږې چې ما ایاصوفیاء ته د نه تللو هوډ کړې دې ، که چیرې ته هغه مقدس پلار کور ته راوبلې نو مونږ به ترې برکتونه هم تر لاسه کړو اوهمغه ته به دمقدس جنګ له پاره تحفې هم نذرانه کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم ددې خبرې کولو سره دا هیله نه درلوده چې همداسې به وشي. خو دبریتا د ځواب په اوریدو سره حیران پاته شو.

« اوهو ! ....دا خو دې ډیره پښخه خبره وکړه. ما پخپله د ډیره وخته همدا ډول فکر کاوه چې کوم وخت دغه مقدس پلار خپل کور ته د خوراک له پاره را وبولم. ما د رومیل سره هم خبره کړې وه. خو هغه فوځې دې که نه.... هغه د مذهبی خلکوسره زیاته دلچسپې نه لري.....خو مورګنه ! ته ډیر زیات مذهبي انسان یی...... که داسې نه ده.؟»

دقاسم غشي په نښه لګیدلې و. هغه په زړه کې دخوشحالۍ نه ګوړې ماتولې. اوس نو هغه دخپلې چالاکۍ په واسطه غوښتل ډیمونان دخپلې سوړې نه راوکاږي، غوښتل یی په کوم ډول د ډیمونان څخه دمارسي د راز پوښتنه وکړي. خو دې کار ډیرې هوښیارتیا ته اړه درلوده. او هغه ته په کار و چې هغه تر هر څه لمړۍ بریتا په ذهني توګه دې کار ته تیاره کړي. نوپه دې اساس یی د ځانه سره پریکړه وکړه چې بریتا ته به د مارسي په اړه تول څه وایی. ښکاره ده چې هغه بریتا ته دمارسي په اړه همدومره څه ویلي شول چې مارسي نومې یوه نجلۍ دده سره محبت کاوه او ډیمونان په یوه ډول دده څخه لرې کړه او له ځانه سره یی بوتلله. هغه نه غوښتل بریتا ته دډیمونان څخه شکوه او شکایت وکړي ،په دې خاطر یی یوه کوچنۍ قصه له ځانه سره جوړه کړه....

په حقیقت کې قاسم د ابوجعفر څخه دمارسي د راز د را بربنډیدو وروسته دهغه څخه دانتقام اخستلو په فکر کې و. هغه د ایاصوفیاء دغه دویم ستر بطریق ابوجعفر یا ډیمونان واژه اوبیا یی دهغې تور په رومن کتولیک چرچ باندې ور اچاوه تر څو ددواړو کلیساو تر منځ داختلاف خلیج نور هم زیات کړل شي. په دې خاطر یی فکر کاوه چې تر هر څه لمړۍ بریتا په سهي لاره روانه کړي. هغه دمارسي په اړه یوه دردناکه قصه جوړه کړه. او فکر یی کاوه چې څه ډول یی بریتا ته واوروي، په همدې وخت کې ترې بریتا وپوښتل:

« تا خو تر اوسه پورې هغه تحفه ماته و نه ښووله. اخر هغه څه ډول تحفه ده چې ته یی له ما څخه پټوې.»

قاسم به څه ویلې وې.دهغه سره هیڅ ډول تحفه نه وه. خوبریتایی په دې خبره خاموشه کړه چې « هو، هو، هرومرو به یی درته وښایم. خو دهغې د ښوولو نه مخته زه درته یوه په زړه پورې قصه اورول غواړم. اودا زما دخپل ژوند قصه ده.

بریتا سمدلاسه په یوه لمځې کیناسته. اوسترګې یی په پوره دلچسپۍ سره په قاسم ور ونښتې او ورته یی وویل : « هرو مرو یی راته واوروه. زه به ستا دقصې په اوریدلو ډیره خوشحاله شم.»

خو قاسم د خپلې جوړې کړل شوې قصې د اورول نه مخته ډیمونان ته د بلنې دورکولو خبره پښخول غوښتل. هغه دبریتا سترګو ته وکتل او ورته یی وویل چې زه خپله قصه هغه وخت درته اوروم چې ته به همدا نن د مقدس پلار د بلنې کار سرته رسوې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا دهغه دخبرې سره موافقه شوه او په همدې ورځ یې ایا صوفیا ته د تللو اراده وکړه ، د تللو دمخه قاسم هغه تم کړه او ورته یې وویل: «ګوره ، چې ته اوس دمقدس پلار تر مخه زما یادونه و نه کړې. زه غواړم چې دهغه سره د مخکني تعارف پرته ووینم.»

بریتا سمدلاسه و دریده او د قاسم په لور یې په حیرانتیا سره وکتل. « مورګن ! څه خبره ده ؟....ته خو نن ډیر پراسراره شانته خبرې کوې. اول خو دې ماته هغه تحفه و نه ښووله ،بیا دې غوښتل خپله قصه دې راته واوروې ، هغه دې هم راته وا نه وروله ، او اوس ته دخپل نوم د پټولو خبره هم کوې.. را ته ووایه ، چې په زړه کې دې څه دي. زه ستا سره هر ډول تعاون ته تیاره یم. ته خو پوهیږې چې زه بل ورور نه لرم او تا دخپل کشر ورور په څیر پیژنم. ستا د نوم د یادولو پرته به زه هغه ته څنګه بلنه ورکړم. ته غواړې هغه ته د چرچ قیمتي تحفه نذر کړې او د همغې په خاطر خو زه دغه مقدس پلار ته د بلنې د ورکولو له پاره ورځم.»

قاسم په ډیره بده توګه را ننښتې و. هغه نه غوښتل چې بریتا د ډیمونان سره هغه د یو اجنبي میلمه په څیر یاد کړې ،هغه د ابوجعفر دشیطاني ذهن څخه پوره خبر و. نو که د جنګ په ورځو کې کوم اجنبی شخص ابوجعفر ته دمیلمستیا بلنه ورکړې نو هغه ته به هرومرو په دالو کې څه تور والې تر سترګو شي. په دې اساس قاسم دبریتا څخه وپوښتل:

« نو ته به بیا .....ته به څه ډول ما هغه ته وروپیژنې ؟»

« دخپل ورور په څیر .... خو زه به ستا دشان د پورته والي په خاطر هغه ته خامخا دا ووایم چې ته ډیر شتمن او رئیس شخصیت یې.»

قاسم د بریتا په دغه ساده فکر باندې و خندل اوهغې ته یې دتللو له پاره اجازه ورکړه. هغه چې په خپل ذهن کې کوم پلان جوړ کړې و دهغې پلې کول پیل شوي و.

دبریتا دراتلو دمخه دهغه زوې « سلطان مراد » راغې. قاسم ورسره لوبې پیل کړې ، یو ساعت وروسته چې بریتا بیرته راستنه شوه نو د ورایه په خندا وه ، کله چې ترې قاسم دهغې دخندا علت وپوښت نو هغې ورته وویل:

« زمونږه بلنه ومنل شوه ... د رومیل څخه ما لا دپخوا څخه اجازه اخستې وه. مقدس پلار به زمونږ په بلنه سبا شپه زمونږ سره د ډوډۍ خوړلو له پاره تشریف راوړي.»

قاسم هیله نه درلوده چې ډیمونان به دومره ژر دغه بلنه و مني. هغه داسې انګیرله چې هغه به دخپلو مصروفیاتو له مخې دې بلنې ته څو ورځې وروسته وخت ټاکي. اوس نو چې قاسم څه کول غوښتل باید ډیر ژر

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې تر سره کړې وې. هغه سمدلاسه خپلې کوټې ته ولاړ او دخپل سامان څخه یې څه قیمتي اشرفۍ را وویستلې، اوپه یوه کڅوړه کې یې واچولې اوبریټا ته یې د ورکولو له پاره راوړې.

«واخله خورې !.... مقدس پلار ته ما بلنه ورکړې ده اوپه دې بلنې باندې به ټول مصارف هم زه ورکوم.» قاسم ډیره هڅه وکړه چې بریټا هغه اشرفۍ واخلي خو بریټا بې داخستلو څخه انکار وکړ او ورته یې وویل: «مونږ ته خجالت مه راکوه.... مونږ تا دد ې کور یوغړی او زه دې خپل ورور ګڼم. ته دا اشرفۍ دخپله ځانه سره کیږده.»

قاسم هغه اشرفۍ بیرته واخستې او په ډیرې محتاطې لهجې سره یې بریټا ته وویل: «اوس زه تیار یم چې تاته خپله قصه واوروم. که ته یې مناسبه وګڼې نوزه به درته دخپل زړه راز ووایم. زما قصه ډیره په زړه پورې هم ده او دردناکه هم ....»

قاسم قصدا دغسې تجسس پیدا کول غوښتل. د بریټا زوې بیرون په انګړ کې لوبې کولې اوقاسم دبریټا سره په برنډه کې په یوې لوبې چوکۍ ناست و، د قاسم د تجسس نه ډکې لهجې دبریټا په زړه پورې والې نور هم ورزیات کړې و. دهغه زړه درزیده او له ځانه سره په دې فکر کې وه چې: خدای خبر مورګن یعنې قاسم به هغه ته د څه قصه کوي... په دې خاطر یې قاسم ته وویل:

«هو، هو، ...... ولې نه...... ته ولې د دومره تکلف نه کار اخلې؟ زه په پوره غور سره ستا قصه اوریدل غواړم.»

قاسم بریټا ته په ډیره مینه وکتل اوبیا یې ورته وویل: «خورې! اصلا خبره څه دا ډول ده چې ما ته یې ستا تر مخ ویل د شرم احساس راپیدا کوي....»

کله چې قاسم د خپلې درواغو د قصې دپیل کیدو دمخه دشرمیدو نوې اداکارې وکړه نو بریټا ورته په زوره زوره وخندل: «اوهو هو! ته خو شرمیږې.... داسې څه خبره شوې ده چې ته پرې شرمیږې؟....داسې بریښې چې زما د ورور په زړه کې کومه ماجبینه پټه شوې ده...»

بریټا دقاسم دهیلو سره سم خبره کړې وه. قاسم خپل سر د شرم څخه ټیټ کړ او بیا یې په همدې لهجه باندې وویل: «تا سهي درک کړې ده.... ریښتیا هم ما د یوې البانوی پیغلې مارسي سره ډیره مینه درلوده، دا پیغله نه یوازې ښایسته او حسینه وه بلکه ډیره ذهینه او د پوهې خاونده هم وه... خو هغه زما څخه جدا کړل شوې ده...... اوس به ته ډیره حیرانه شې چې درته ووایم چې ستا همدې مقدس پلار ډیمونان هغه له ماڅخه را جدا کړې ده ......»

قاسم د خبرو په دوران کې لږ څه تم شو، ځکه چې بریټا دحیرانتیا څخه ټوپ کړ اوپه لږ څه لوړ اواز یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوهو هو !.... داسې بريښي چې ته مقدس پلار دمخکې نه پيژنې.... دا خو ډيره بده خبره وشوه... ته خو ما هغه ته دخپل ورور په څير ورپيژندلې يې...اوس چې هغه له تاسره ووينې ، نوتابه وپيژني.. نو زه به هغه ته له تاسره د خپلې خپلولۍ کومه پيژندګلوي ورانديکوم....»

خو قاسم هغه تسلي ورکوله او ورته يې وويل: « بريټا خورې ! ته مه اندېښمنه کيږه.... ته خو زما د قصې د اوريدو دمخه وويريدې. اول خو ته زما خبره واوره...... ډيمونان خو ماپيژنې خو دومره مې نه پيژنې چې زما هم مه خور لنړه شته او که نه. هغه دخپلولۍ اړيکې چې تا ښوولې هغه په خپل ځاې سهي دي.»

« خو که چيرې تا ډيمونان د پخوا څخه پيژنده نو زه دې دهغه دبلنې نه مخته ولې بې خبره پريښوم» زه خو درته همدا خبره کوم ... شايد چې تاته به معلومه وي چې دويم بطريق اعظم نژدې اوه کاله مخته د «اورنې ، ابانيې او بوسنيا» په سيمو کې اوسيدلې دې ، دا دهغو ورځو خبره ده چې هغه په البانيه کې اوسيده او زه هم هملته وم. هلته ماته د يوې شاهي کنيزې مارتها د لور مارسي سره مينه پيدا شوه ، خو فادر ډيمونان د الباني پادشاه سکندر بيګ له پاره هغه له ما څخه يوړه. اودهغې مور مظلومه يې ووژله. خو مارسي د سکندربيګ خواته هم نه ده ور رسيدلې ، بلکه بې درکه شوې ده. دهغه وخته راهيسې اوه کاله تير شوي دي اوزه يې په لټه کې يم. زه په حقيقت کې قسطنطنيې ته دهمدې له پاره راغلې يم ، فادر ډيمونان ما ډير ښه پيژنې ،په دې خاطر زه نه غواړم دهغه مخې ته ورشم. زه غواړم چې ته په خپله خوښه دهغه څخه په دې اړه پوښتنه وکړې او دمارسي د درک د مالومولو هڅه وکړې....بريټا ، ته خو زما خور يې . اوخويندې د ورونو له پاره هر راز قرباني ورکوي....»

بريټا دقاسم خبرې په ډير غور سره اوريدې. کله چې خبره پاې ته ورسيده نو هغې يو دم وويل:« واخله....دا کومه ستونزمنه خبره ده.... ته داسې پلانونه جوړوې...زه به نيغ په نيغه د فادر ډيمونان څخه وپوښتم چې مارسي چيرې ده ،که چيرې فادر ته معلومه وې نو هرو مرو به يې ووايي....»

قاسم دبريټا په سادګۍ باندې وخندل ،ځکه د ډيمونان دذهن څخه خبره ويستل اسانه کار نه و،هماغه و چې قاسم دخپل ځانه جوړه شوې قصه د اول نه تر اخره پورې بريټا ته واوروله. په دې قصه کې داسې ډير ځايونه هم راغلل چې د بريټا دسترګو نه ورته اوښکې ولاړې. دقصې ټول مقصد همغه و چې قاسم مخته بيان کړې و. خو جزئيات او تفصيل يې ډير په زړه پورې و. اوبريټا په ډيره دلچسپۍ سره هغه اوريده. قاسم هغې ته دا تأثر ورکړ چې هغه ته د ډيمونان کرچار مشکوک تر سترګو کيږي..اوپه ډيره سنجول شوې توګه يې وويل:

« سهي ده. زه ستا په ټوله خبره وپوهيدم.اوستا له پاره د هر څه کولو ته تياره يم. خو په يوه خبره مې لا تر اوسه سر خلاص شوې نه دې چې زه د فادر تر مخه مارسي څه ډول را ياده کړم. اودهغه څخه حقيقت را وسپړم......اوته به څه کوې ؟ ...ايا ته په دې دعوت کې ګډون نه کوې ؟ که ګډون ونه کړې نو خبره به ټوله خرابه شي....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبریټا پوښتنې په خپل ځای سهي وې ، همغه و چې قاسم هم ورته ځوابونه وویل : « بریټا ، خورې ! ته ولې اندېښنه کوې.. زه به د ډیمونان نه تر هغه وخته پورې پټ پاته شم ، ترڅو چې تا ترې د مارسی په اړه خبره نه وي را ویستلي. کله چې هغه د مارسي په اړه خبره وکړي ،زه به هم مخته راشم او په دعوت کې به ګډون وکړم او خپله خاص تحفه به هم چرچ ته نذرانه کړم. زه ډاډمن یم چې هغه وخت به تاسې ټول زما ددې تحفې په کتلو سره حیران پاته شئ. پاته دا شوه چې ته به څه ډول د فادر ډیمونان تر مخه د مارسي خبره راو سپړې ..... نو واوره !...»

دا دخبرو هغه ځای دې چې قاسم یې د ډېره وخته راهیسې انتظار کاوه. او دهمدې فکر په بنسټ یې ډیمونان ته د خوراک بلنه ورکړې وه. قاسم په خپلو کالیو کې لاس ور ننویست. یوه ډېره ښکلې ګوته یې راوویسته. چې په شنه غاړه یې د صلیب نښه کندل شوې وه..... دا هغه ګوته وه چې مارتها خپلې لور مارسی ته ورکړې وه. او مارسي بیا په خپلې اخري لیدنه کې هغه ګوته قاسم ته ورکړې وه. قاسم دا ګوته بریټا ته ورکړه او په پلټونکي لهجې یې ورته وویل:

بریټا خورې ! دا ګوته ماته مارسی پخپله راکړې وه ،دا دهغې دمور مارتها ګوته ده. خو اوس به دا ته په ګوته کوې . کله چې ته د فادر ډیمونان تر مخه کینې نو هغه به ددې ګوتې په کتلو سره هرو مرو له تا څخه پوښتي ، خو ته دا یاد لره چې ته به ددې ګوتې په اړه هغه ته څه ځواب ورکوې.

قاسم چې خبره بس کړه . نو بریټا ترې په ډېرې پلټونکې لهجې سره وپوښتل: « هو !....راته ویې وایه چې زه به د فادر ډیمونان تر مخه ددې ګوتې په اړه څه وایم ؟»

اوس نو قاسم بریټا ته وویل: ته به فادر ډیمونان ته وایې چې دا ګوته ما د قسطنطنیې په بازار کې اخستې ده.... کله چې فادر ډیمونان ته دا محسوس شي چې دا ګوته ستا تر سترګو دومره ارزښتناکه نه ده او ته یې د قصې څخه بلکل بې خبره یې ،نوزه ډاډمن یم چې هغه به له تاڅخه دا ګوته وغواړي...ته بې شکه هغه ته ګوته ورکړه.... په دې توګه به هغه لمړی په خپله تاته د مارسي په اړه بیان وکړي او که هغه بیان ونه کړ نو بیا به هم مونږ زیان نه وې کړي ،ځکه چې مارسی ژوندی ده او فادر ډیمونان ته دهغې په اړه پوره پوره معلومات شته. هغه به دا ګوته هرومرو مارسي ته ور رسوي ، په دې توګه به مارسی ته هم ډاګیزه شي چې ګوته دکومه ځایه راغلې او څه ډول دې ته بیرته را رسیدلې ده.....او که ته غواړې نو د ګوتې د ورکولو دمخه په فادر باندې دا شرط ولګوه چې ددې ګوتې په اړه درته قصه وکړي....

داخو نیغه خبره ده.....نه ستونزمنه او نه نغښتې.....ایا داسې کولې شې ؟ زه ډاډمن یم چې هغه به هرو مرو څه وایي. اوزه به یې ددغې دریچې څخه د اوریدلو هڅه وکړم....اویا به یې وروسته له تا څخه وپوښتم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په دې پوهيده چې ډيمونان د چې د کوچني والي څخه د مارسی کورته راته او دمارتها سره يې ډير ژور اړيکې درلودل نو هرو مرو به دمارتها داګوته وپيژني. اوکله چې بريتا په دې اړه خپله بې خبري څرګنده کړې او ورته ووايي چې دا ګوته يې په بازار کې رانيولې ده. نو هغه به حيران پاته شي او که چيرې تراوسه پورې يې د مارسي سره اړيکې وجود ولري نو په ډاډمنه توګه به دا ګوته مارسي ته د ورښولو له پاره ترلاسه کړي... اوهمدا به هغه وخت وي چې بريتا ترې د مارسی په اړه خبره را برسيره کړي. اوس نو بريتا هم په دې مسئله کې ډيره دلچسپي پيدا کړې وه، هغه په ټول پلان پوه شوې وه اودقاسم سره يې د پوره کومک لاس ورکړې و.

د بلې ورځې دشپې پورې وخت په قاسم باندې ډير سخت تير شو، نن روميل هم دهمدې دعوت په خاطر کورته وختی راغلی و. بريتا هم د ډيمونان دخوراک له پاره ترټولو ښه غذا تيار کړې وه. ترڅنګ يې دمقدس پلار د راتلو په خاطر خپل کور هم ډير ښايسته کړې و، هغه د ډيمونان د ناستې له پاره په هغه خونه کې ځاې جوړ کړ چې په ترڅنګ کمره کې يې د ډيمونان خبرې په ډيره ښه توګه اوريدل کيداې شوې. ځکه په منځنې ديوال کې د لرګي يوه دروازه وه اوهغې قاسم ته ددې دروازې په اړه ويلي و. قاسم هم پوره ډاډمن شوې و چې بريتا ورسره پوره مرستې ته ملا تړلې ده.

دلمر د پريوتو لږڅه دمخه، قاسم چاته د څه ويلو پرته د روميل د کوره ووت. او دکلي څخه لږڅه لرې د کجورو د ونو ترشا و دريد. هغه کولې شو دد ې ونې د تنې څخه د اړتيا په وخت کې ډيمونان تر څارنې لاندې ونيسي. د ونې سره دهغه د دريدو انداز بلکل عام اوساده ښانته و.

هلته په کور کې روميل د بريتا څخه وپوښتل: «اوهو !.... مورګن چيرې ولاړ. هغه خو تراوسه پورې همدلته ولاړ و....»

«هغه د اړتياوړ سامان د اخستلو له پاره وتلې دې. ژر به بيرته راستون شي.»

بريتا په دې پوهيده چې قاسم د څه له پاره ددې ځآيه ولاړ. بريتا د مقدس پلار ډيمونان دراتلو ترمخه په ځان اوبه تيرې کړې، پاک کالي يې واغوستل او ځان يې پوره ښايسته کړ، ترڅنګ يې د ښې لاس په ګوته يې دمارسی ګوته ورننويسته. هغه تياره شوه اوبيرته کمرې ته راغله. نو روميل ترې په خندا کې وپوښتل:

«واه قسمته !....نن د مقدس پلار د راتلو په خاطر مونږ ته هم ستا دښايست او ښکلا دکتلو چانس ترلاسه شو...»

بريتا ورته په خندا شوه. خو روميل دهغې په ګوته باندې ددې نوې ګوتې په کتلو ورڅخه وپوښتل: «اوهو ! ...دا څه دي؟دا دومره ښکلې ګوته دې د کومه کړې ؟.... ايا اخستې دې ده ؟ ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا سمدلاسه ګوته د بل لاس په ګوته پاکه کړه او ویې ویل: « هو ! په ډیر مناسب قیمت مې را نیولې ده. ما یې چې کله ښایست وکوت نو را ومې نیوله.»

نن د رومیل زوې سلطان مراد هم د باغونو شهزاده معلومیده. بریتا د ډیمونان له پاره ډیرښه خوراکونه جوړ کړي و. په هغوې کې د اوزې د وریتوکړو ورنونو څخه نیولې د مرغابیو تر وریتو غوښو پورې هر څه موجود و.

دلمر د پریوتو څخه لږه شیبه وروسته د ایاصوفیا دسپنیو پردو لرونکې مخصوصه ګاډۍ درومیل دکور مخې ته ودریده ، لا تر اوسه پورې تیاره دومره نه وه راخپره شوې ، قاسم د ونې د ډډ تر شا دمیلمنو جایزه اخسته. تر هر څه لمړۍ دوه ځوانې راهبانې دګاډۍ څخه راکیوتې اودهغوې تر شا چې کوم شخص د ګاډۍ څخه خپله پښه لاندې کیښوده نو دهغه په کتلو سره دقاسم ټول حسونه سره را ټول شول. دقاسم هر رګ د قهر اوغصې څخه رپیده. دهغه تر مخه دهغه پخوانې دښمن ابوجعفر ولاړ و ،که هغه غوښتلې نو هغه کولې شو چې مختنه راشي او خپل دښمن ابوجعفر هملته له منځه یوسي. خو دصبر څخه یې کار واخست.

ابوجعفر بطریق په ډیر ښه لباس ملبس و. دا د ایاصوفیا مخصوص لباس و. دابوجعفر سره راغلې دواړه ځوانې راهبانې هم د ایا صوفیا په مخصوص لباس کې را نغښتې وې. دهغوې په سرونو باندې د سور رنګ سکارف (دستمال) تړلې و. اودهغوې د حرکاتو څخه ځرګندیده چې هغوې د ابوجعفر سره کارونکې اودهغه دخاصو راهبانو څخه دي. دوې ټول دننه ولاړل. د چرچ خاصه بګۍ د رومیل دکور تر مخه ولاړه وه. د بګۍ کوچوان څو قدمه مختنه ولاړ اوخپله بګۍ یې په یوه ازاد ځای کې و درولو ، اود بګۍ د اخري برخې څخه یې شنه واښه را وویستل او دبګۍ آسونو ته یې واچول ، دا بګۍ دوه تکړه اوغښتلو آسونو پورې تړلې وه. دوې ټول دننه ولاړل اوددهغوې ددننه تللو څخه پوره وخت تیر شوې و، په دې وخت کې قاسم هم د هغې ونې د ډډ څخه په ډیر احتیاط سره راووت ، قاسم په ډیره بې پراهۍ سره مختنه راغې او درومیل ددروازې شاته را ورسید. اوبیا په ډیره بیړه ډیوډۍ ته ورننوت. لا تر اوسه د ډیوډۍ مشال نه و روښانه شوې. قاسم د یوه کونج څخه د دننه ځای څارنه وکړه ، ټول خلک په خونه کې په خپلو خپلو ځایو ناست و . قاسم په پوره احتیاط سره ولاړ او تر څنګ خونې ته و رننوت.دلته هم لا تر اوسه پورې مشال نه و روښانه شوې. خو دمیلمنو خونه د درې څلورو چراغونو په واسطه روښانه شوې وه. ددې ځایه دمیلمنو دخبرو اوازونه په پاکه توګه تر غوږو راتلل.

قاسم د یوې دروازې د سورې څخه هغوې کتلې شول. په دې خونه کې ډیمونان ، دهغه راهبانې ، رومیل او بریتا ټول ناست و. د سولتېن په لاسو کې د ګلونو یوه ګیډۍ وه چې لږ وروسته یې دمقدس پلار تر مخه وړاندې کړې وه اودهغه نه یې ډیره مینه تر لاسه کړې وه. قاسم هغه وخت ډیر ډاډمن شو چې ویې کتل چې بریتا بلکل اندیښمنه نه ده. او په ځانګړې توګه هغه وخت کې ، چې ډیمونان ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوهو ! زمونږ د ګراني لور بريتا هغه شتمن او رئيس ورور چيرې دې چې دمقدس جنګ له پاره مونږ ته نذرانه راکول غواړي او دچا له پاره چې مونږ دغه بلنه منلې ده ...»

روميل په بيړه ځواب ورکړ « مقدسه پلاره ! مورګن د بريتا کوچنې ورور دې ..... مونږ فکر کاوه چې ستاسې په راتلو کې به پوره ځنډ راځی ، په دې خاطر هغه د څه سامان د اخستو له پاره بازار ته تللې دې. خو تاسې ډيرژر را ورسيدئ په دې خاطر مونږ ستاسې ترمخ د مورګن په نه موجوديت باندې خجالت باسو .

« نه زويه !... تاسې ته د خجالت د ويستلو اړتيا نه شته.... هيڅ خبره نه ده ... مونږ به دهغه انتظار وکاږو .»

کله چې ډيمونان دا خبرې کولې نو بريتا قصدا د مارسي ګوته په خپلو ګوتو کې خوځوله ، په ښکاره توګه هغه داهر څه دارادې پرته ترسره کول ، دډيمونان سترګې سمدلاسه د مارسی په ګوته و نښتې ،خو اول يې څه خاص محسوس نه کړل ، بريتا د ډيمونان ترمخه په پوره ادب او درنښت سره ناسته وه. قاسم په زړه کې بريتا ته دعاوې کولې ، خو لږه شيبه همغه څه وشول چې ګمان يې کيده. د ګوتې دبيا بيا خوځولو په اساس دډيمونان فکر د يادونو پخوانيو دريچو ته ولاړ. او يو ناڅاپه يې په ذهن کې څه را وګرزيدل. هغه ته د مارتها ګوته را په زړه شوه .....

اوهو !... دا خو هماغه ګوته ده چې البانوي کنيزې مارتها به هر وخت په ګوته کوله.... داسې انګيرل کيده چې هغه ته دپخوانيو وختو قصې راپه ياد شوې دې. دهغه دماغ سخت ټکان وخوړ . اوپه حيرانتيا سره يې د ګوتې په لور کتل پيل کړل. هغه په دې فکر کې ونښت چې د مارتها ګوته د بريتا لاسو ته څه ډول راورسيده. دهغه شاطر ذهن يو ناڅاپه سيخ شو او د بريتا دغه بلنه يې د يوې بلې زاويې څخه هم و څارله. خوبيا يې هم صبر و نه شو اوبلاخره يې د بريتا څخه وپوښتل:

« ګراني لوري !.... زه وينم چې د خپل لاس دګوتې سره په پرلپسې توګه لوبې کوې ،داسې بريښې چې دا ګوته درته ډيره ګرانه اومحبوبه ده..»

د ډيمونان د پوښتنې انداز دهغه دشيطاني ذهن غمازي کوله. بريتا په خپلو هڅو کې بريالۍ شوې وه. ډيمونان دمارسي ګوته پيژندلې وه. بريتا د ډيمونان خبرو ته بلکل عام اومعمولي ځواب ووايه.

« مقدسه پلاره !..... ددې ګوتو د اخستو يوازې څو ورځې کيږي ، زما په ګوته کې لږ څه تنګه ده. په دې خاطر يې کله کله هسې بې له فکره دسهي کولو هڅې کوم. .....زه دخپل دغه حرکت په اړه بښنه غواړم»

اوس نو بريتا د ګوتې خوزول پريښول ، او د ډيمونان سره د راغليو راهبانو په لور يې توجه وکړه. خو دډيمونان ذهن په پوره توګه د مارسي د ګوتې سره را نښتې و. بريتا ورته ددې ګوتې د اخستو خبره کړې وه په دې اساس د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو جعفر ټول غیر ضروري شکونه لرې شول. خو اوس هغه په دې فکر کې شو چې دا ګوته دلته قسطنطنیی ته څه ډول را ورسیده. اوبیا څنګه بریتا ته ترلاسه شوه. هغه ټول هر څه له یاده وویستل او ذهن یې د اوو کالو پخوانیو یادونو لورې ته ولاړ. بریتا د نوو ځوانو راهبانو سره په خبرو کې بوخته وه. په همدې وخت کې ترې ډیمونان یو ځل بیا وپوښتل:

« لورې ! که زه له تا څخه څه وغواړم.... نو ایا ته به یې مونږ ته عنایت کړې ؟»

رومیل دډیمونان دخبرې څخه نا ارامه شو او دبریتا ګوتې ته یې په غور سره وکتل. خوبریتا په ډیره ښه توګه ډیمونان ته ځواب ورکړ.

« ولې نه ! مقدسه پلاره ! ددې مقدس جنګ له پاره زه خپل ځان قربانولو ته هم تیاره یم.... تاسې حکم وکړئ»

« ماته د مقدس جنګ له پاره نه ، بلکه د خپل ځآن له پاره یو څه په کار دي »

رومیل اوس د پخوا څخه نور هم زیات حیران پاته شو . هغه په دې فکر کې شو چې اسماني پلار ته خو په نړۍ کې دهیڅ شې اړتیا نه پیښیږي ، بیا دا بشپ دبریتا څخه څه غواړي. په همدې وخت کې بریتا یو ځل بیا خپله خبره تکرار کړه.

« مقدسه پلاره !.....تاسې زمونږ له پاره اسماني پلار یاست. دخپلو دنیاوي بچیانو څخه څه غواړئ ؟ زه ددې غوښتنې له پاره په پوره نا ارامۍ سره انتظار کوم»

ډیمونان سخت را ښبتې و. بریتا هم همداسې خبره کړې وه چې هغه پرې حیران کړي.دا سهي وه چې د یوه راهب له پاره چې ددنیوي مسایلو سره هیڅ ډول اړیکي نه لری نوبیا هغه دبریتا څخه څه غواړی. خو ډیمونان دبریتا څخه دګوتې دغوښتلو په اړه اخوا دیخوا کیده. ځکه دا د ښځینه ګوتې له پاره جوړه شوې یوه کوچنۍ ګوته وه. او دفکر وړ خبره وه چې د یوه نارینه راهب له پاره به دداسې ګوتې سره څه دلچسپې وي.. حال داچې نارینه راهب یوې خوا ته ، د چرچ راهبانې ښځې هم زیورات نه اغوندي. اوبیا هغه ته د مارسي ددې ګوتې د غوښتنې هیڅ جواز نه و چې هغه ددفاعې خزانې له پاره کومکونه راغونډوی. خو هغه پخپله بریتا ته ویلي و چې هغه دخپل ځان له پاره ترې یوڅه غواړي.... دبله اړخه دا ګوته دومره ارزښتناکه هم نه وه چې ددفاعې خزانې له پاره یې ترې وغواړي. هغه په همدې فکر کې و چې دګوتې خبره څه ډول رامنځته کړي....د لږځنډ وروسته یې اوږده ساه واخسته اوبیا یې په خندا کې وویل:

« په اصل کې ستا داګوته زما له پاره د ډیرې دلچسپۍ سبب ده. لمړۍ خو راته دا ووایه چې دا دې دکومه ځایه اخستې ده ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

روميل په پرلپسې توګه په حيرانتياو کې ډوب پاته و . هغه دخپلې ښځې بريتا په لور په پلټونکو سترګو کتل ، بريتا وويريده ..... هغې به څه ويلې واې چې ګوته يې دکومه ځايه اخستې ده . خو خپله انديښنه يې پټه کړه اوسمدلاسه يې وويل: « دا ګوته ما تير کرسمس د غير ملکې سوداګرو څخه په يوه دکان کې اخستې وه. مقدسه پلاره ! په دې کې به څه راز وي ؟»

« ددې ګوتې ځانګړتيا داده چې دا يسوع مسيح ديوې ريښتونې خدمتګارې ګوته وه ..... اوهغه ديسوع مسيح په دين باندې قربان شوې ده ....يعنې شهيده شوې ده ... دهغې نوم مارتها و . اوهغې يوه لور هم درلوده ....»

ډيمونان دهمدې خبرې وروسته خاموشه شو او دقاسم ساه دهغې په سينې کې ګرميده . قاسم غوښتل چې ډيمونان ژر تر ژره د مارسي په اړه څه نورې خبرې هم وکړي. په بې صبرۍ سره يې اړخه بدلاوه را بدلاوه . د بله اړخه بريتا هم نا ارامه وه. ځکه چې ډيمونان دمارسي په اړه په خبرو خبرو کې تم شوې و . بلاخره بريتا په خپله ترې وپوښتل :

« مقدسه پلاره !.... ماته خو دومره نه وه معلوم چې دا ګوته به دومره عظيمه اوستره و خيژي. مقدسه پلاره ! زه داګوته تا ته نذرانه کول غواړم. خو که تاسې را ته په دين مسيح باندې دقربان شوې مارتها په اړه لږ څه هم وواياست. ځکه تاسې دهغې د يادولو وروسته خاموشه شوئ.. زه هم ديسوع مسيح وينځه يم. تاسې ماته دهغې عظيمې ښځې اودهغې دلور په اړه هرو مرو څه ووایاست. »

ډيمونان د بريتا دخبرو د اوريدو وروسته په ژورو سترګو هغې ته کتل. دهغه په سترګو کې مکاران ځلا راپيدا شوه. معلوم نه ده چې هغه په کومو فکرونو کې ډوب و خوبيا يې هم د لږ شيبه خاموشۍ وروسته يوه اوږده ساه واخسته اوويې ويل:

« دهغې لور مارسي هم د خپلې مور په څير د عيسوي دين ريښتونې خادمه ده ...او د ايا صوفيا مقدسه راهبه ده. ما همغې راهبې ته د تحفې په خاطر دغه ګوته له تا غوښتې ده ..»

ډيمونان د شونډو لاندې په خندا کې دا خبره وکړه .. دهغه دخبرو په واسطه بريتا او روميل دواړه سخت متوجه شول ، بريتا ترې په حيرانتيا سره وپوښتل:

«څه ؟؟ ..داياصوفيا مقدسه راهبه ؟.... دهغې څه نوم دې ؟.... مقدسه پلاره ! زه دهغې عظيمې مورد لور او د سترې مارسي زيارت کول غواړم....»

« سستر ميري .....دهغې نوم سستر ميري دې. دتيرو اوو کالو راهيسې مارسي په ايا صوفيا کې دراهبې په څير دنده تر سره کوي ... خو دلته هغه دمارسي په نوم څوک نه پيژني ، ټول ورته سستر وايي. .... يواځې څو پخوانيو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو ته دهغه پخواني نوم معلوم دې. د چرچ نورې راهبانې ورته سستر میري وایي اودا دهغې مذهبی نوم دې ......

دډیمونان دخبرو دپای ته در سیدو سره سم بریټا ترې په ډیرې جذباتي توګه وپوښتل:« اوه !....بې چاره سستر میري !..... زه به دا ګوته خامخا دهغې په خدمت کې د وړاندې کولو له پاره تاسې ته نذر کړم»

خواوس د ډیمونان سره دراغلیو راهبانو په سترګو کې حیرانتیا او استعجاب را ځلیده. بریټا د همدې خبرو په وخت کې دخپلې ګوتې څخه دمارسی ګوته را وویسته اوپه لاس کې یې و نیوله. بیا پاڅیده اوپه ډیر درنښت سره یې هغه ګوته ډیمونان ته وړاندې کړه. ډیمونان هم په ډیره احساساتي توګه دمارتها دغه یاددانښتي ګوته واخسته.

د لږڅه وخت لپاره په خونه کې پوره پوره چوپتیا حاکمه وه. بیا ډیمونان په خبرو پیل وکړ او د مارسي اومارتها ټوله قصه یې بریټا او په خونې کې ناستو خلکو ته تکرار کړه ... دا هغه نازکه وخت و چې قاسم د څنګ دکوټې څخه وتلې و . هغه ، هغه وخت چې دمارسي نوم یې دسستر میرې په نامه واورید نو د کوټې څخه ووت. کله چې دهغه غوږونو قسطنطنیی ته دمارسی دژوندی اوسلامته رارسیدلو خبر واورید نو په وجود کې یې د جوش او احساس په خاطر لړزه راغله.

د خپل محبوب څخه د لرې کیدو غم او درد نن یو ځل بیا را ځوان شوې و. ځکه ، هغه د مارسی ډیره زیاته مینه اومحبت کاوه. د هغه په فکر کې هم نه وچې مارسي په قسطنطنیی ته ژوندۍ او سلامته را رسیدلی وي هغه داسې انګیرله چې هغه یې اوه کاله دمخه البانیی ته وړې ده اوبیا هملت چیرې بې درکه شوې ده. خو کله یې چې واوریدل چې مارسي دقسطنطنی د ایاصوفیا په چرچ کې ده نو د بدن وینښتان یې ودریدل .... هغه اوس دخپلې مارسي سره کتلې شول..... مارسي چې کله دهغه سره ووینی نو څه ډول احساس به کوي. همدې دردناکه پوښتنو هغه سرشاره کړې و . اوس نو هغه ته د څنګ په خونه کې د کیناستو اړتیا نه وه. هغه سمدلاسه راپورته شو اوپه پوره احتیاط سره نه یوازې د کمرې څخه بلکه د ټولې حویلۍ څخه بیرون را ووت. اوس یې خپل بل قدم اخست .اوبل قدم یې لږ څه وروسته را ډاګیزه کیدونکې و .

دبله اړخه هلته په خونه کې هغه نازکه حالات را مخته شوې و چې دبریټا تر مخ یې د قاسم ټولې پټې را بربنډې کړې وې. قاسم خو تللې و خو د مارسی د اصلی قصې په اوریدلو سره دبریټا دپښو څخه زمکه بیرون تللې وه. قاسم ددومره اوږده پلان د جوړولو په وخت کې دا خبره له یاده ویستلې وه چې کله چې ډیمونان بریټا ته دمارسي اصلي خبره وکړي نو دقاسم ټول رازونه به را بربنډ شي. او اوس خوبریټا ټوله قصه اوریدلې وه. ددومره ستر راز د خبریدو وروسته دهغه بدن ټول لړزیده او سر یې په ګرزیدو راغلې و. هغه د ډیمونان څخه اوریدلې و

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې څه ډول مارسی د یوه مسلمان عسکر قاسم بن هشام په فریب کې راغلې وه ، ډیمونان ورته دا هم ویلي و چې په لمړیو کې هغه مارسی له ځانه سره راتښتولې وه ، خو تر څنګ یی ډیرې نورې خبرې پټې کړې وې . دنمونې په توګه دا یی ونه ویل چې هغه په « اورنه » کې شل کاله د ابوجعفر په نامه اوسیده ، بلکه برعکس ډیمونان خپل ځان د اورنه د یو پادري په څیر و ښود . او دا یی وویل چې هغه وخت هغه په اورنه کې دباج ورکونکو اوعیسویانو د پادري په څیر هلته اوسیده .

تر اوسه پورې بریټا په دې فکر کې وه چې هغه ددې خلکو تر مخه د مورګن راز را برسیره کړي او که نه . په همدې وخت کې د کور دروازه چا و ټکوله . په خونه کې ټول خلک سخت متوجه شول ، په دې وخت ډیمونان په حیرانتیا سره وویل : « ایا ستا ورور کور ته د راننوتلو په وخت دروازه ټکوي او بیا راځي ؟ »

ددې پوښتنې په ځواب کې بریټا او رومیل دواړه حیران پاته شول . رومیل سمدلاسه پورته شو او د کور ددروازې په لور ولاړ تر څو ووینې چې څوک راغلې دې ؟ خو بریټا تر اوسه هم په مخمصې کې راګیر وه . هغې دا فکر کاوه چې په دغه څنګ کوټه کې مورګن پټ ناست دې د بله اړخه دهغه ټول راز را برسیره شوې دې ، له ځانه سره یی فکر وکړ چې هسې نه چې .... مورګن د خپلو رازونو د رابرسیره کیدو وروسته وتلې وي ، هغه ډیره خفه او غمژنه هم وه ځکه مورګن ورته خور ویلې و.او په همدې خورولۍ کې یی ورته درواغ ویلي و اودخپل مقصد له پاره یی ترې کار اخستې و . بریټا د وینې غړپ کړې و . خو په خوله یی د څه ویلو جرءت نه کاوه . لږه شیبه وروسته رومیل بیرته راستون شو ، دهغه په لاسو کې یوه زیړه ځرمنیزه لفافه وه ، دا د بازنطینی دربار ځانګړې لفافې وې چې د پیغاماتو د لیږدلو له پاره به یی ا ستعمالولې. ډیمونان د ځرمی لفافې په کتلو سره حیران شو اوسمدلاسه یی د رومیل څخه وپوښتل : « دا څه دي ؟.... د ا خود شهنشاه له اړخه پیغام ښکاري ؟.....چاراوړ ؟ »

ډیمونان ډیر بې صبره شوې و . رومیل لفافه ډیمونان ته ورکړه او ویی ویل :

« ستا کوچوان ته کوم سپاهي ورکړې وه .»

ډیمونان ته په لمړي ځل دا ډول اتفاق ور په برخه شوې و چې د قسطنطنیی پادشاه هغه ته په ځرمي لفافه کې لیک ور استولې و . هغه په دې کار ډیر حیران هم و . ځکه چې دا ډول لفافې به هغه ته ددربار څخه اوه کاله مخکې هغه وخت چې هغه په اورنه کې و راتلې . سمدلاسه یی لفافه پرانسته ، اودهغې څخه یی ځرمنې کاغذ را وویست او ژر ژر یی ولوست . دا ریښتیا هم د شهنشاه پیغام و . که څه هم مهر یی لږ څه پخوانې شوې و خو د لیک په پای کې اصلي مهر لګیدلې و . په لیک کې راغلي و :

مقدس پلار ، ډیمونان !

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا شهنشاهي پيغام دې ، چې ته همدا اوس ، په همدې وخت کې دقسطنطنيې د شهنشاه قيصر ، قسطنطين ، په خدمت کې حاضر شې ، په ډېرې مهمې او پټې مسئلې باندې د خبرو له پاره تاسې دلته را بلل کيږئ.

فقط

شهنشاه قسطنطين

دډيمونان ذهن د حيرانتيا څخه نور شکيده ..... ځکه تر ننه پورې ورته داسې کوم پيغام نه وراغلې . لمړی خو دشهنشاه قاصد د ډيمونان سره د کتلو نه مخته بيرته نه ستنيده . اوبيا دا لمړی ځل و چې شهنشاه هغه په دا سې بيړه خپل ځانته باله . خو څرميزه لفافې او د شهنشاه مهر دا ډاګيزه کوله چې ليکنه ريښتونې ده . ډيمونان يوه لمحه هم ځنډ مناسب و نه ګاڼه او را پاڅيد ، هغه د خوراک له پاره روميل او بريتيا څخه ښښنه وغوښته اوبيا يې د شهنشاهي پيغام عذر وړاندې کړ او دهغوې څخه يې د تللو اجازه واخسته اودخپلو ښځينه راهبانوملګرو سره يو ځاې د شهنشاه دمحل په لور روان شو .

دا چې ماښام څه وخت شروع شوې و او شپه څه وخت پيل شوې وه ، خو کله چې ډيمونان دخپلو راهبانيو سره د روميل دکوره ووت نو په کوڅه کې پوره تياره خپره شوې وه . کوچوان دکليسا د ځانګړې بګۍ ددروازې سره تيار ولاړ و . ډيمونان د کوچوان ددې تيار دريدو په اړه هغه ته په زړه کې افرين ووايه . او کوچوان ته يې د څه ويلو پرته د بګۍ شاتنۍ پرده پورته کړه اوپه بګۍ کې سپور شو ، راهبانې هم دهغه سره يو ځاې سپرې شوې . ډيمونان په ګاډۍ کې د کيناستوسره سم کوچوان ته په لوړ اواز وويل :

« د شهنشاهي قصر په لور ولاړشه »

بګۍ د قسطنطنيې په سړکونو ځغليده . ډيمونان نن د پخوا څخه ډير نا ارامه و. نن دهغه شپږم حس هغه د نامعلومه پيښو څخه خبراوه .او اوس دمارسې د ګوتې او د شهنشاه د ليک وروسته خو هغه نور هم ډير احساساتی او نا ارامه شوې و.

ناڅاپه يې احساس وکړ چې دهغه دغه دپردې بګۍ په کوم وران سړک باندې ځغلي. ډير زيات انديښمن شو او ويې ويل...دا څه دي ؟.... کوچوان مونږ کومې لورې ته راوړو ؟ دا سړک خو دشاهي محل لورې ته نه ورځی . بلکه د ښار اسيايی برخې ، کومې لورې ته چې ابنايی فاسفور س دې ، ور ځې ، ددې لورې خو قسطنطنيې ته کوم ګوابن نه دې متوجه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دډیمونان بګۍ اسونو د هوا سره خبرې کولې او په همدې لورې روانه وه. ډیمونان ډیر وارخطا شوې و.او اوس هغه دا محسوسوله چې دهغه شپږم حس دکومو خطراتو په اړه هغه ته خبر ورکاوه. هغه په ډیره اندیښنه د ګاډۍ کوچوان ته ورغږ کړ..کوچوانه... کوچوانه....کوچوانه.... !»

خو که کوچوان واې نو دهغه غږ به یې اوریدلې واې. دهغه کوچوان اوس په دنیا کې موجود نه و. دهغه لاش د نوي کوچوان تر پښو لاندې پروت و.

اوس نو ډیمونان کوچوان ته غږ کول بند کړل او خپل خنجر یې را وویست. اوغوښتل یې ددې خنجر په واسطه د کوچوان کار و خلاص کړي. هغه په رواني ګاډۍ کې دخپله ځایه پورته شو اود بګۍ مخکینۍ پرده یې څیرې کړه . په دې وخت کې ددواړو راهبانیو رنګ د زیړ لرګي په څیر ژیړ شوې و ، ډیمونان د بګۍ مخکنۍ پرده و څیرله اوغوښتل یې د کوچوان پورې ځان ورسوی. اوغوښتل یې د شا له اړخه پرې حمله وکړي. خو څرنګه چې کوچوان په دې وخت کې قاسم و ....اوهغه ددې ټول پلان جوړونکې و نو په دې اساس ددې کار څخه لا تر مخه خبر و. کله چې ډیمونان دشا له اړخه په قاسم باندې وار وکړ نو قاسم یوې لورې ته ښکته شو او د ډیمونان ګذار خطا ولاړ. خو ډیمونان پخپله دقاسم په خواکې راپریوت ، قاسم سمدلاسه په خپل ښي لاس دهغه څټ راتاو کړ ، اوس نو بګۍ هم د ښار دیوال ته ور نژدې شوې وه. قاسم سمدلاسه په خپل چپ لاس د بګۍ داسونو واګې راښکودې او لږه شیبه وروسته بګۍ تم شوه. قاسم د ډیمونان څټ دومره سخت نیولې و چې ډیمونان و نه توانید په هغه باندې دخپل خنجر بل ګذار وکړي. قاسم خپل مخ په تور نقاب کې پوښلې و. په دې خاطر ډیمونان قاسم و نه شو پیژندلې. کله چې بګۍ و دریده نو قاسم د ډیمونان د خنجر لاس و مروړه ، د ډیمونان خنجر د بګۍ په منځ کې ولوید....راهبانې دومره ویریدلې وې چې ددې ځایه دوتلو اوتیښتې هیمت یې هم له لاسه ورکړې و. اوبیا داټول هر څه په ناڅاپي توګه مخته راغلي و.

قاسم د ډیمونان څټ په همغسې سختۍ سره نیولې و ، د بګۍ څخه یې را ښکته کړ او د دیوال په لور یې ورټیل واهه ، هلته ددیوال د تیږې سره د ډیمونان دسر دلګیدو نه وروسته ډیمونان همهلته لاندې پریوت. اوس نو قاسم خپله توره راویستلې وه. معلومه نه ده چې دقاسم توره به د څومره کالو راهیسې د ډیمونان وینو ته تږې وه ، دهغه ډیمونان ، چې شل کاله هلته د عثماني سلطنت د ستر خطیب په څیر یې په سلطنت کې دبغاوتونو د راپارولو له پاره هڅې کړې وې او مسلمانانو ته یې فریب ورکړې و اوبیا یې د قاسم ورندار سکینه دهمدې بغاوتونو په پایلو کې شهیده کړې وه. دقاسم په ذهن کې دهغه ټول جرمونه را ګرزیدل خو دډیمونان د ژولو تر مخه قاسم دواړه راهبانې د بګۍ څخه را ښکته کړې او د ډیمونان سره یو ځای د ښار دیوال ته و درولې. اوس هغه غوښتل ابوجعفر ته د مرګ سزا ورکړي خو په هغه یې دپریکنده وار کولو نه مخته دخپله مخه نقاب پورته کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم د ډیمونان مخته ولاړ و.... دواړه پخواني اشنایان داوو کالو وروسته یو دبل مخې کې ولاړ و. ډیمونان سمدلاسه قاسم و پیژانده ، بیا ورته قاسم وویل:

« ابوجعفره ! .....ته به په یقین سره ما پیژنې ،ماتاته ویلي و چې ستا مرینه زه په خپله توره لیکم. اوس ګوره ، زه دخپلې ژمنې د پوره کولو له پاره ستا ښار اوستا کور ته راغلې یم..... اوستا تر مخه ولاړ یم... داخري ځل له پاره دخپلو ګناهونو څخه توبه وکړه. ځکه چې ستا ګناهګانې ډیرې زیاتې دي ، شوني ده چې ددې توبې په واسطه به یې څه در ته وبښل شي.»

د ډیمونان ټول جسم سخت لړزیده. ځکه نن ورته دخپلې مرینه په اړه سل په سله ډاډ ورپه برخه و. هغه دقاسم په مخکې په ژړا او فریاد سره وویل:

« قاسم بن هشامه.....دخداې له پاره ما مه وژنه.... ماته بښنه وکړه... ته چې له ما څخه څومره دولت اوشتمني غواړې زه یې درکولو ته تیار یم خو ماته بښنه وکړه....»

خو قاسم دلته د ذاتي بدلې اخستلو له پاره نه و راغلې. او ه راغلې وې نو دهغه د ژړا اوفریاد په واسطه به یې هغه ته بښنه کړې وې. هغه خو د یوه ډیر ستر مقصد له پاره دلته راغلې و. اوهغه د ډیمونان په وژلو سره تر سره کیده. قاسم دډیمونان د ژړا اوفریات لورې ته هیڅ توجه و نه کړه اوپه یوه ګذار یې دډیمونان کار پاې ته ورساوه. د ډیمونان سره لاندې د ښځینه راهبانو په پښو کې ولوید. هغوې یو وارې چغې اوسوری جوړې کړې ،اوس نو قاسم ته یو ناخوښه کار کول هم ور په غاړه و. هغه باید دغه دواړه ښځینه راهبانې هم له منځه یوسي ځکه چې دهغوې څخه دراز د راڅرګندیدو ویره وه..... په همدې اساس یې زړه سخت کړ اودواړه ښځینه راهبانې یې هم یوپه بل پسې له منځه یوړې. بیا یې دهغه ځایه د راستنیدو نه مخته د ډیمونان کالي ولټول اودمارسی ګوته یې ترې بیرته راواخسته ، ددې وروسته قاسم یوډیر عجیبه کار وکړ ، دخپله جیبه یې د رومن کتولیک یو صلیب راوویست ، دا صلیب د سرو زرو څخه جوړ شوې و. هغه یې د ډیمونان په لا س کې داسې و رکړ لکه د مړینې څخه مخته چې ډیمونان دقاتل سره لاس و ګریوان شوې وي خو وروسته یې هغه د ډیمونان دلاس څخه بیرته واخست او د یوې راهبې په لاس کې ورکړ.....په حقیقت کې ددې راهبې لاش په یوې داسې زاویې کې غورزیدلې و چې په قاتل باندې یې حمله را څرګندیده. اوس نو قاسم د خپله کاره فارغه شوې و. خپله توره یې په تیکې کې کیښوده ، خپل کالي یې لرې کړل ځکه هغه په وینو ککړ شوې و ، هغه ددې کالیو لاندې نور کالي درلودل اوس نو قاسم د بګۍ څخه یو آس را پرانست اوپرې سپور شو ، لږه شیبه وروسته هغه دښار په لور بیرته ور روان و. دښار د منځه د تیریدو په وخت کې قاسم دخپل په وینو ککړ لباس څخه چې په لاسو کې یې نیولې و ، ځان خلاصول غوښتل. کله چې دښار ګنده لښتي ته ورسید نو په دې لښتې کی یې خپل په وینو ککړ لباس ور واچاوه. دهغه ځایه د لږ څه تلو وروسته یې دبګۍ آس هم په یوې تیارې کوڅې کې پریښود ، اوس نو قاسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره د په وینو ککړې تورې پرته بله څه کومه نښه نښانه نه وه پاته. قاسم فکر وکړ چې توره به هلته په کور کې پاکه کړي.

قاسم ته نه وه معلوم ، چې په بریتا باندې څه ډول انقلاب تیر شوې دې. ځکه بریتا دهغه د اصلیت څخه خبره شوې وه. خو قاسم په پوره بې خبرۍ سره دکور په لور روان و. نن قاسم دخپل مشکل اوستونزمن پلان لمړۍ برخه په ډیره ښه توګه پاې ته رسولې وه. قاسم نن هغه وخت دکوره ووت چې دمارسي ذکر یې واورید ، تر هر څه دمخه یې د شهنشاه یو جعلي لیک کوچوان ته ورکړ او ورته یې وویل چې دا لیک فادر ډیمونان ته ورسوي. اوبیا دا جعلي لیک هم په حقیقت کې د شهنشاه یو پخوانې لیک و چې اوه کاله مخته شهنشاه د ډیمونان په نامه لیکلی و. په هغه وخت کې قاسم په اورنه کې شاهي سراغ رسانه و. اودالیک یې لاسو ته ورغلې و ، خو هغه وخت ډیمونان د اورنه څخه تښتیدلې و. قاسم یوه ورځ مخته همدا لیک دخپلو کالیو څخه را وویست اود یوه تیزې پترۍ په واسطه یې دهغې لیکې خرابې کړې او په ځاې یې په لاطینی ژبه کې څه نوې کرښې پرې و ښکلې. اوپه دې توګه قاسم دشهنشاه اوه کاله پخوانې خط په ډیره ښه توګه استعمال کړې و.

کله چې قاسم دا لیک کوچوان ته ورکړ ، نو پخپله د بګۍ شاته پټ شو اوکوچوان یې تر څارنې لاندې ونیو. کوچوان نیغ ورغې اود رومیل دکور دروازه یې ور وټکوله..... اوبیا کله چې کوچوان د لیک د ورکولو نه وروسته بیرته راستون شو نو قاسم پرې حمله وکړه او ګردن یې ورمات کړ.

دا ټول هرڅه سهي و ، خو قاسم دبریتا د زړه نه بې خبره و. بریتا په دې وخت کې هم په خپله بستره باندې پرته وه او ددردمن زړه ددرد د هیرولو هڅې یې کولې. د سترګو یې اوښکې راتلې ، دهغې تر څنګ ولاړ رومیل ډیر اندیښمن و ځکه چې هغه دحالاتو د حقیقت نه بې خبره و. په دې اساس یې دبریتا څخه په ډیر قهر وپوښتل:

« بریتا ، نور نو بس دې. تا مقدس پلار ته دخوراک له پاره بلنه ورکړې وه څه وشول که هغه دمجبورۍ له مخې زمونږ دعوت و نه خوړ.... دمورګن په اړه هم غم مه کوه. هغه خو هسې هم اواره انسان دې. د سهار نه تر ماښامه پورې دښار کوڅه کوڅه لټوي.... پریږده چې راشي... نن به یې زه پوښتنه وکړم.»

د رومیل اخري خبره د بریتا په زړه باندې لکه د نشتر په څیر ولګیده. هغه په دې پوهیده چې مورګن به له دې وروسته بیرته دلته رانشي. هغه خو یو مسلمان جاسوس قاسم دې. هغه غوښتل چې د فادر ډیمونان څخه اصل قصه واوري ،هغې ته بلکل دا ډاګیزه شوې وه چې هغه مورګن نه بلکه مسلمان جاسوس دې ، هغې دا فکر هم کاوه چې که چیرې قاسم یې کورته راشي نو څه ډول عکس العمل به ورته ښیئ ، دهغه زړه دا ویل چې هغه باید ووژل شي ، ځکه چې مورګن ورته په درواغو خوړ ویلي و. او فریب یې ورکړې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبیا درومیل خبره سهي وختله . لږه شیبه وروسته بریټا دخپل کور په دروازه باندې همغه مخصوص ټکار احساس کړ چې قاسم به د راتلو په وخت کې کاوه . یو ناڅاپه یې راټوپ کړ اوکیناسته . زړه یې په زوره زوره درزیده ...... بیا یې دا فکر وکړ چې ایا هغه دغه مسلمان جاسوس وژلې شي ... خو هغه دا هر څه د رومیل څخه پټول غوښتل. هغه په همدې کشمکش کې وه چې رومیل قاسم لاس نیولې خونې ته راننویست.....دبریټا سترګې په قاسم و نښتې سمدلاسه په خپله بستره باندې را پاڅیده او کیناسته . سولټن په همدې بستره دخپلې مور سره یو ځای په خوابه خوب ویده و .....شپه ډیره تیره شوې وه . اوس نوبریټا قاسم ته همداسې په زیر سره کتل. قاسم د بریټا د پرلپسې تیزو کتلو څخه وویرید او هغه یې ځانته یو ګواښ وګاڼه.

« بریټا خورې !.... خیریت خودې ؟..... داسې برېښي چې دمقدس پلار دعوت ډیر ژر پای ته ورسید. ما به څه کړې و . زه خو ددې ځایه د لږې شیبې له پاره ولاړم خو کله چې بیرون ووتلم نوهغه وخت حیران پاته شوم چې د رومن کتولیک پادریان مې وکتل چې په ښار کې ازاد ګرزیږي او دخپل مذهب په لور خلکو ته بلنه ورکوي ، ددې حالاتو په کتلو سره زه ډیر غمژن شوم او دهغوې څخه د یو څو سره مې بحث پیل کړ . همدا علت دې چې پر ما نا وخته شو . دلته په راتلو سره را ته څرګنده شوه چې پر ما نا وخته شوې دې ، ځکه دلته راڅخه دعوت هم تیرشوې و .»

دقاسم دخبرو په اوریدو سره خو رومیل خندل خو دبریټا په مخ کې کوم بدلون رانه غې . او راغلې به ښنګه و . ځکه هغه خو اوس د ټول حقیقت څخه خبره شوې وه . بریټا په ډیر غور سره دقاسم په لور کتل . .... قاسم شرمنده شانته شو او خپلو اړخونو ته یې کتل . .....بلاخره یې وویل : « بریټا خورې !.... داسې برېښي چې ته له ماڅخه ډیره زیاته ناراضه شوې یې . زه له تاڅخه د زړه له کومې ښښنه غواړم او ژمنه کوم چې په راتلونکې کې به تا له ځانه نه خفه کوم .»

خو بریټا د ټس نه مس نه شوه . یعنې په حال کې یې کوم بدلون رانغې . اوس نو قاسم ته هم اندیښنه زیاته شوه او فکر یې وکړ چې هرو مرو کومه خبره شته . را وګرزید او رومیل ته یې وکتل . خورومیل په خپل همغسې سادګۍ سره ولاړ و او خوله یې دخندا نه وازه وه .....قاسم یو دوه قدمه ور وړاندې شو او دبریټا تر څنګ و درید. اوس نو هغه د بریټا په سترګو کې ور لیدل ، دلته خاموشي نه وه ، بریټا یواځې په خپلو شونډو خاموشه وه. خو سترګې یې ؟...... سترګې یې د درد ، تکلیف ، غم او اذیت له لاسه ډیرې سختې شوې وې . قاسم د لمړي ځل له پاره دا احساس کړه چې د بریټا دغه قهر اوغضب دکوم علت پرته نه دې. هرو مرو کومه داسې خبره شوې ده چې بریټا پرې دومره په غضب شوې ده . اوس نو رومیل هم تر یوه حده پورې بدل شوې و . قاسم یو قدم نور هم ورمخته شو .....او خپل یولاس یې ور اوږود کړاو د بریټا په اوږه یې کیښود تر څو هغه راضی کړی. خو بریټا داسې یو حرکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړ چې قاسم اورومیل یې دواړه حیران کړل. بریتیا دغم اوغصې ډک انداز کې لاس را اوږود کړ او قاسم یې دګریوانه و نیوه او په سختۍ سره یې راښکود او په چغو چغو کې یې ورته وویل:

« درواغجنه ، مکاره ، دوکه بازه .....تا د یوې خور اعتماد ته دوکه ورکړې ده ....اوبیا رېښتونې خور ته .... زه به هیڅکله هم تا ونه ښنم .... زما دسترګو اخوا شه ....»

بریتیا ډیره په غصه وه ، سلګۍ یې وهلې ..قاسم بیا بیا دړومیل په لور کتل ترڅو هغه ورته اصل خبره وکړي .. خو رومیل ته هم دخبرې حقیقت نه و څرګند . نوقاسم ته به یې څه ویلي واې . هغه پخپله دخپلې ښځې ددې حرکت څخه حیران شوې و خوبیا هم ډیر ژر رامخته شو اوبریتیا یې تر کنټرول لاندې راوړه .اوتسلي یې ورکړه :

« بریتیا !....بریتیا ! ..... ځان سنبال کړه .... په تا څه وشول ....څه خبره شوې ده ؟ چې ته په مورګن باندې دومره په غضب شوې یې ؟ ماته یې هم ووایه ...بریتیا !.....بریتیا !....»

خو بریتیا داسې ښکاریده لکه هیڅ چې نه اوري. هغه د رومیل په ورمخکې کیدو باندې دقاسم ګریبان پریښود . خو سختې سلګۍ یې وهلې اوژړل یې. بیرته ولاړه او په بستره باندې کیناسته. رومیل یې هم تر څنګ کیناست. په همدې وخت کې قاسم وویل:

« داسې بریښې چې دبریتیا خور طبیعت ډیر خراب دې. پریږده چې پر ما د خپل زړه بړاس را وکاږي. هغه ماته په قهر ده. پریږده چې خپله غصه وکاږی...»

رومیل هسې په یوه بې نومه شانته توګه دقاسم لورې ته وکتل. قاسم ته هم ډیره عجیبه شانته ښکاره شوه. دبریتیا سلګې نورې و دریدې. قاسم نور هلته خپل ځان غیر ضروري احساساوه ، دهغه ځایه راووت اوخپلې خونې ته ولاړ .تر هر څه لمړۍ یې خپله توره د تیکې څخه را وویستله او دتولو د سترګو پټه یې ښه پریمنځله. اوس نو هغه بلکل صافه اوپاکه وه. هغه دابوجعفر او دهغه دملګرو دوژلو اخري نښه هم له منځه یوړه. بیا یې توره راواخسته په دیوال یې وځړوله اوبیا په پوره ارام سره ویده شو. بیرته کورته د راستنیدو وروسته دبریتیا د کړچار په کتلو سره قاسم ډیر اندیښمن شوې و....یا الهي دا څه پیښ شول.. په همدې فکر کې وه چې په بریتیا باندې څه وشول؟ خو هیڅ ځواب یې په ذهن کې نه راګرزیده. په همدې فکرونو کې ډوب تر یو وخته پورې اوخت را اوخت ، او کله چې ورته خوب راغې نو دخوب په ښایسته وادیو کې یې سترګې پټې کړې.

بریتیا ډیر زیات ژړلی و. په دې اساس یې د زړه ټول قهر اوغضب د ژړا سره له منځه تللې و . هغې تر ډیره پورې ژړل ، رومیل تر ډیره پورې دهغې سر په خپل زنګون ایښې و او ورڅخه یې پوښتل چې اخر تر څه وخته پورې به ژاړي اوتر څه وخته پورې به په مورګن باندې په غصه وي. خوبریتیا رومیل ته هیڅ هم نه ویل نه غوښتل. یوائې همدومره یې وویل اوخاموشه شوه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«رومیله !.....بس ماپرېږده چي پریوځم..... زما سر ډیر زیات دردمن دي...»

رومیل بریټا په بستره باندي پریښوده .... اوپه پوره مینه یی دهغه په سر زور کاوه . ...لږه شیبه وروسته بریټا په خواږه خوب ویده شوې وه .

خو رومیل ته خوب نه راته. هغه به بیا اړخ بدلاوه . دهغه په ذهن کي دبریټا الفاظ را ګرزیدل....درواغجن ، مکاره ، فریبي ، دوکه بازه ...تا یوې خور ته دوکه ورکړې دې.... هغه په دې فکر کي وه چي اخر مورګن بریټا سره په څه کي دوکه کړې ده ؟تر یوه وخته پورې همداسې و او بیا دخرګوش په خوب ویده شو .

خو نیمه شپه وه چي درومیل سترګي خلاصي شوې ....خپل اړخ یی بدلاوه نو حیران شو چي خپل ښځه په بستره ونه کتله ، بریټا به چیرې وي ؟.... هغه په فکر کي شو . اوبیا معلومه نه شوه چي دهغه په زړه کي به څه اندیښني راټوکیدلې وې چي راپورته شو ، کیناست او بیا په ډیره پټه توګه دخپلي کمرې څخه راووت ،هغه غوښتل بریټا پیدا کړي دهغه په زړه کي دا راګرزیدل چي هرو مرو کومه خبره شته. هغه تر ټولو دمخه د مورګن کمرې ته ورغې .... او کله یی چي وکتل چي بریټا په ریښتیا هم د مورګن په کوټه کي ده نو په زړه کي یی ډول ډول اندیښنو سوړه وکړه ، په ډیر احتیاط سره یی قدم اخست ترڅو د قدم څخه یی کوم اواز را پیدا نه شي ، لږه شیبه وروسته هغه د قاسم د کوټې نه بیرون دکړکۍ سره ولاړ و . ددې ځایه هغه د کمرې دننې حالات کتلاې شول ځکه په کمره کي مشال روښانه و . رومیل وکتل چي بریټا دقاسم دبسترې سره نژدې ولاړه ده اوقاسم تر اوسه په بستره پروت دې ، د رومیل زړه ددې منظرې په کتلوسره په درزهار شو اوساه یی په سینه کي سوزیدله ...ځکه هغه دمشال په رڼا کي دکوټې دننه حالات په ښه توګه کتلاې شول...هغه وکتل ...... چي بریټا...... په قاسم باندې ور پریوځې .... اوبیا د قاسم دسیني په لور ورښکته کیږي.....

د رومیل شونډې او حلق وچ شوي و ..... ځکه معلومه نه ده چي بریټا د قاسم په سیني باندې دورښکته کیدو څخه څه مقصد لري..... بیا بریټا په ناڅاپي توګه راپورته شوه .....ښې لاس یی په هوا کي پورته کړ، رومیل ته د بریټا په لاسو کي یو ځلانده خنجر تر سترګو شو . خو هغه هیڅ هم نه شو کولاې ..... ځکه چي بریټا په خپل خنجر باندې ....ګذار کړې و .... بریټا دخپل ورور په سینه باندې دخنجر ګذار کړې و ، په دې وخت کي رومیل خپلې سترګې بندې کړې، ځکه چي دا دهغه په زغم کي نه وه چي دمورګن په څیر یو روزل شوې عسکر دې دیوې ښځې په لاسو په داسې خوب کي ووژل شي... خو هغې هیڅ هم نه شو کولاې. هغه خو د نور څه د کتلو له پاره راغلې و ..... خو دلته قصه بدله تر سترګو شوه ، بریټا خو مورګن وژلې و ..... خو دا څه و ؟ ؟.....رومیل یو بل منظر هم وکوت ..... قاسم بچ پاته شو .... هغه وخت چي بریټا د یوې خور په څیر د قاسم تندې ښکل کړ ...نو همغه وخت د قاسم سترګې خلاصې شوې وې خو ځان یی بې خبره واچاوه . اوکله چي بریټا د یوې عیسوي مذهبې په څیر د یوه مسلمان جاسوس د وژلو له پاره خپل خنجر په هوا کي پورته کړ نو قاسم په پوره توګه خپلې سترګې پرانستې او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتها د خنجر لاس یی کلک و نیوه. بریتها په دې خاطر په قاسم ور ښکته شوې وه چې هغې په نړۍ کې همدا یو ورور درلود اوغوښتل یی دې ورور ته په اخري وخت کې هم خپله مینه ورکړي. خو بریتها د قاسم د تندي د ښکلولو نه مخته تم شوې وه. هغه ته دا فکر پیدا شوې و چې هسې نه چې دغه چالاکه قاسم را بیدار نه شي ،هغې خپله اراده بدله کړه او په زړه یی تیره کینښوده او د مسیح ددین د پیروۍ په څیر یی دخپل دښمن کار پاې ته رسوه. خو قاسم لا دمخه بیداره شوې و ، په دې خاطر یی په خپل وخت دهغې ګذار تم کړ او په خندا راپورته شو .

« خورې څه خبره ده ؟..... له ما څخه څه ګناه شوې ده ؟..... چې ته دهغې ګنا په بدل کې زما ژوند ختمول غواړې....»

« ته ...ته ... دروغجن اوفریبکاره یی. تا د یوې خور باور اواعتماد ته دوکه ورکړې ده. تا ماته دخپلې مینې ددرواغو قصه کړې وه او زه دې دمسیح ددین پر خلاف استعمال کړې یم. زه ستا د ژوند په ختمولو سره خپله دنده تر سره کول غواړم. زه به هیڅکله هم تا ژوندې پرې نږدم....»

بریتها ډیره په غصه وه ، قاسم حیران پاته شوې و چې اخر د بریتها تر مخه دهغه راز څنګه رابر سیره شوې... هغه په همدې فکر کې و چې بریتها یو ځل بیا ورته وویلې...

« تا مارسي ته دوکه ورکړې وه. اوهغه د ې د مسیح ددین پر خلاف استعمال کړې وه..... اوبیا دې ماته دوکه راکړه او دخپلو ناولو مقصدونو له پاره دې زه هم استعمال کړم. ماته ستا حقیقت ټول را څرګند شوې دې... ته مورګن نه یی ..... قاسم بن هشام یی....»

اوس نو دقاسم له پاره ددې نه زیات پټیدل مناسب نه و. ځکه دهغې ټول رازونه را برسیره شوی و. تر یوه وخته یی خپل سر ټیټ کړ ، بریتها ورته په ډیر غضب سره کتل.... یو ناڅاپه په ژړا شوه او سلګۍ یی ووهلې.

« ما خو له تا داهیله نه درلوده ، ولې دې د همغه لمړۍ ورځې څخه راته ونه ویلې چې ته مسلمان یی.بیا به هم زما ورور واې. زما خو مسلمانان بدې نه ایسي..... واې.... یو هغه مسلمان و چې د جنګ په دوران کې یی د فاتح لښکر په څیر زما د کوچنې دپیدا کیدو په وخت کې زما سره په وخت مرسته کړې وه ، اویو ستا په څیر مسلمان وي چې زما د سادګۍ نه یی ګټه پورته کړې او دیوې خور په څیر یی ماته دوکه راکړې ده.

هغې په زوره زوره ژړل. قاسم د هغې ترمخه ټیټ سر ولاړ و. بیا یی دلمړي ځل له پاره سر راپورته کړ.... دهغه په سترګو کې هم د اوښکو لمدوالې و. اوپه ډیره حسرتناکه توګه یی بریتها ته وکتل او ورته یی وویل:

«بریتها خورې ! ماتا ته هیڅ ډول دوکه اوفریب نه دې درکړې. زه اوس هم ستا همغسې ورور یم ، ما د ډیمونان سره څه پخوانې حساب کتاب درلود. هغه نه یواځې زما دپلار او ورندار قاتل و بلکه هلته په « اورنه» کې دشلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو راهیسې د « ابوجعفر » په نامه اوسیده ..... هغه د سلګونو مظلومو مسلمانانو قاتل هم دې .... هغه د کلیسا پخوانۍ خدمتګاره مارتها بیګم په خپلو لاسو وژلې ده . اودهغې لور مارسي یې راتښتولې ده ... خو که چیرې ماتاته دا خبرې پخوا کړې وې نوبیا خو به دا دومره رازونه نه راسپړیدل کیده . زما د کړچار په اساس مسلمانانو ته څه مه وایه ... زه همغه مسلمان یم چې دبوسنیا په کوڅه کې مې ستا د اولاد د پیداکیدو چغې واوریدې اوستاکومک ته مې دروځغاستل..... هو زه همغه شخص یم .... اوزه تاته دا هم ویل غواړم چې ستا دهغه وخت سهیلۍ «ماریا» اوس زما د وړور ښځه ده ....اونوم یې مریم دې ..... اوستا بوسنیایی شهزادګۍ زما ښځه ده ... اودهغې نوم حمیرا دې .... ستا بارټا کوزین اوس عباس ګرزیدلې دې .... ما خو ته همغه ورځ خپله خور ګرزولې وې ، په داسې حال کې چې تا ماته یواځې څو ورځې دمخه وړور ویلي دي . اوس ته راته ووایه ... ایا ماتاته دوکه درکړې ده ....؟ »

په بریټا سکته راغلې وه ... هغه حیرانه دریانه ولاړه وه ..خوله یې دحیرانتیا نه خلاصه پاته وه . کله چې قاسم د حمیرا ، مریم او عباس په اړه خبرې وکړې نو بریټا د استعجاب په سمندر کې ورلاهوشوه. هغه مسلمان ځوان ته چې هغې د تیرو اوو کالو راهیسې په ناسته ، ولاړه ، ملاسته ، ویښه او خوب کې دعاوې کولې ، هغه همدلته دهغې تر مخه ولاړ و . که چیرې په هغې ورځ قاسم نه واې نو بریټا به هم نه واې او نه به یې دغه د ګل په شان کوچنې داسې سلامت اوروغ رمټ ګرزیداې . پخپله بریټا او رومیل دخپل زوې نوم هم دهمغې شپې دکومک په مناسبت سره ایښودې و ، خو اوس یې هغه ته دسلطان مراد په ځاې سلتېن ویلې . دا خو هم دسلطان خراب کړل شوې لفظ و . دبریټا سترګې تر اخري حده پورې پرانسې وې ، ان تر دې چې دبڼو رپول یې هم هیر شوې و . قاسم د تیرو څو ورځو راهیسې دهغې سره په کور کې وه خو هغې نه و پیژندلې او څنګه به یې پیژندلې وې ، د اولاد دپیدا کیدو په وخت کې خو هغې قاسم په سترګو هم نه و کتلې . هغه یواځې همدومره پوهیدله چې یو مسلمان ځوان په دومره ستونزمن وخت کې ورسره مرسته کړې وه ...

دکمرې نه بیرون د ټکار اواز راغې . قاسم اوبریټا دواړه هغه لورې ته متوجه شول ..... دا به څوک وې ؟... قاسم را وګرزید اوخپله توره یې دتیکې راوویسته . خوبریټا پوهیدلې وه ، قاسم دلوڅې تورې سره بیرون وتل غوښتل خوبریټا یې لمن و نیوله »

«وروره ! بیرون مه ځه ! داسې بریښې رومیل زمونږ خبرې اوریدلې وې ، توره دې بیرته په تیکې کې کیږده ، رومیل ستا دښمن نه دې.»

کله چې قاسم درومیل نوم واورید نواعصاب یې ارام شول ، بریټا ورته یو ځل بیا وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« وروره ! ما وبښه. دا خبره به دې همغه لمرې ورځ راته کړې واې ، زه خو دتيرو اوو کلنو څخه په ناسته پاسته کې تا ته دعاوې کوم. خو ته ماته په داسې حالاتو کې تر لاسه شوې.... که نن مې دلاسه څه بد پيښ شوی و نو دحشر په ورځ به مې تا ته څنگه سترگې دراړولې...»

خو پخوا تر دې چې قاسم د هغې ځواب ورکړې ، روميل د توپان اوباد په څير کمرې ته راننوت ، په لاس کې يې لوځه توره نيولې وه او مخ يې د غضب څخه تک سور شوې و. کمرې ته د راننوتلو سره سم يې په غرنده اواز سره وويل:

« فريب ورکونکې ميلمه ! زه ستا د وژلو له پاره نه يم راغلې... زه تا ته يوآخې همدومره ويل غواړم چې سهار وختي د قسطنطنيې څخه بيرون ووځه ، مونږ چې تا ته ستا دا حسان کومه بدله درکوله ، دهغې نه موڅو ځله زياته بدله درکړې ده. خوبيا هم زه دخپلې ښځې او زوې د صدقې له پاره ستا ژوند ښښم.... هو که چيرې د لمر خاته نه وروسته مې په قسطنطنيې کې وکتلې نو دټول ښار پوليس به ستاپسې واچوم او تا ته به همغسې چې مناسب وی سزا درکړم»

قاسم هم په خپلو لاسو کې لوځه توره نيولې وه ، خو خپله توره يې د زمکې لورې ته کړې وه اوبريټا ته يې په حسرتناکه سترگو کتل. د بريټا مخ د غم او خفگان څخه بلمنگه شوې و. نن هغه دقدرت په واسطه د يوه دردناکه منظر يوه برخه گرځولې وه. هغې ته په دواړو حالاتو کې غم او مصيبت ور په برخه کيده. روميل غوښتل قاسم رسوا کړې او ويې کاږي.. خو بريټا ته په حقيقت کې خپل ورور همدا نن تر لاسه شوې و. بريټا دقاسم سره خپل ټول خفگان پاې ته رسولې و ، خو اوس به يې څه کولې ، ځکه يوې لورې ته يې خاوند و اوبلې لورې ته يې محسن. بريټا په ډيره عاجزانه توگه دخپل خاوند لورې ته وکتل اومنډه يې کړه دهغې په پښو کې کيناسته.

« روميله ! دخداې له پاره قاسم ته هيڅ مه وايه. دا به ولاړ شي ، زه ژمنه کوم چې دا به ولاړ شي..»

خو پخوا تر دې چې هغه خبله خبره پوره کړې قاسم ورته وويل:

تاسې انديښنه مه کوئ.. زه له دې ځايه ځم ، زه دسهار پورې هم نه پاته کيږم. زه همدا اوس له دې ځايه ځم خو دتلو تلو په وخت کې يوه خبره ضرور کوم اوهغه دا چې « ماتاسې ته هيڅ ډول دوکه نه ده درکړې. زه ډير ستر مقصد لرم او تاسې به يې ډير ووينئ. زه به تاسې تل يادوم. او که چيرې مونږ قسطنطنيې ته دفاتح په څير راغلو نو زه به تر ټولو لمړی له تاسې سره دکتلو له پاره راځم...»

اوس نو له دې ځايه دقاسم له پاره تلل مناسب و .ځکه چې اوس ورته روميل د تللو اجازه ورکوله. خو کله چې سهار روميل ته د ډيمونان اودهغې دراهبانو د وژلو خبر تر لاسه شي نو شوني ده چې هغه وخت به قاسم ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرون تللو اجازه هم ور نه کړي.. خو قاسم ددې نه ډاډمن و چې که رومیل د ډیمونان د وژلو خبر واوري نو بیا به یې هم د افشا کولو څخه ډه ډه وکړي.. او که نه هغه به په خپله په کې راګیر شي.

شهنشاه به په ډاډمنه توګه هغه ووژنې ځکه چې هغه په خپل کور کې د سلطان یوه خطرناک جاسوس ته د ځآې د ورکولو درونډ جرم کړې و . همغه و چې قاسم خپل سامان را پورته کړ او درومیل داصطبل نه یې خپل آس راپرانیست او دشپې په تیاره کې روان شو . بریتها اورومیل هغه په ډیرو دردناکو سترګو کوت ..... هاې ... دا مذهب څومره ستر دیوال ګرزیدلې دې. د دواړو خواو انسانان یوبل غواړي خو مذهب لکه دسیسی د دیوال پهځیر ددوې تر منځ حایل دې. بریتها دقاسم دجدایی منظر و نه شو کتلې ، سلګې یې وهلې اودخپلې کوټې په لور یې منډی کړې.. قاسم رومیل ته هم په اخري ځل وکتل او دهغوې دانګړ ددروازې څخه بیرون شو ....

بله ورځ سهار د ډیمونان اودهغه سره یو ځاې د راهبانو دوژلو خبر په ټول ښار کې له لکه د اور په څیر خپور شو . دهمدې سهاره خبرې او اوازې خپرې شوې وې چې درومن کتولیک جاسوس د ایاصوفیاء ستر بطریق په ډیره وحشیانه توګه وژلې دې. ویل کیده چې ددې بطریق سره دوه راهبانې او یو کوچوان هم په ډیره بده توګه وژل شوي دي. د ښار کوڅنیو کلیساو دخلکو په راپارولو کې لږ ځنډ هم و نه کړ او د ماسپښین پورې د یونانی کلیسا پنځه نوي سلمه پادریان دزرګونو خلکو سره یو ځاې دشاهي مانۍ تر مخې موجود وو. دشهنشاه ساتونکې ډلې دغه مظاهرین د شهنشاهي مانۍ څخه لرې ساتل. خلکو په ډیر جوش اوحذبې سره د کتیولیک چرچ په خلاف نارې وهلې او د روم پاپا ته یې ښکنځلې کولې. نن په قسطنطنیه کې درومن کتولیک چرچ ټول پادریان اوراهبان چې همدا اوس اوس د شهنشاه په بلنه را غلي و دخلکو د قهر اوغضب نه پټ پراته و . دروم دپاپ ځانګړې نماینده « کارډنیل اسیډور» په خپل د خپل ځان دخوندي ساتلو په خاطر د شهنشاه تر څنګ ناست و . دښار پولیسو د مظاهرینو دکنترولولو هڅې کولې. خو دخلکو د احساساتو توپان همدا سې را خوټیده . وزیراعظم شهنشاه ته مشوره ورکړه چې سمدلاسه دروم پادریان بیرته و استوی ، خو قسطنطین داسې کار نه غوښت چې تر سره شي. ځکه هغه غوښتل ددواړو کلیساو تر منځ سوله او مصالحت رامنځته شي. هغه غوښتل څو ورځې وروسته د ایا صوفیا په ستره کلیسا کې ددواړو مذهبونو دخلکو ترمنځ ستر غونډه جوړه کړي او د غونډې مشری یې هم « کارډینل سیډور» ته ورسپارلې و . خو داسې معلومیدل چې اوس نود شهنشاه په ټولو هڅو باندې سیلۍ راغلې وي. بلاخره شهنشاه مجبور شو چې پخپله د خلکو مخې ته ودریږي، هغه دخپلې مانۍ په بلخانه کې و دریده او په لوړ اواز یې وویل:

« د قسطنطنیی خلکو !

زما خبره په غور سره واورئ ! زه خو وایم چې دا هر څه چې شوي دي دعثمانیانو یو سازش دې...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه په همدې توګه يوه اوږده وينا وکړه او په دې توګه يې خلک بيرته خپلو کورونو ته و ليږل. خو حقيقت دا و چې د شهنشاه د وينا څخه ډير لږ خلک ډاډمن شوي و.

بريتيا او روميل د ډيمونان د وژلو د خبر د اوريدو سره سم بې هوشه شانته شول اوبيا دواړو يوه بل ته په ډيره بې وسۍ سره کتل. روميل د مذهب سره هيڅ مينه نه درلوده. په دې خاطر هغه د ډيمونان وژنه دومره جدي وانه خسته. خو بريتيا داسې وه لکه څوک چې په غشي لګيدلې وي.

هغې ته يوې لورې ته مذهب و اوبلې لورې ته احساسات و. د روميل په زړه کې هرو مرو دومره انديښنه وه چې که چيرې د قتل د پلټنې مخ که دهغه د کور لورې ته شو نو هغه به څه ځواب ورکوي ، ځکه چې دايا صوفيا سپنه بګۍ دهغوې دکور ترمخه نژدې نيم ساعت ولاړه وه..... خو دا به هسې يو اتفاق و چې د پلټنې مخه د هغې کورته را ونه ګرزيده ،په خپله د ايا صوفياء بطريق اعظم ويلي و چې ډيمونان په اخرى وختو کې ديوه پادری په بلنه دهغه ځاي ته ورغلې و. خو دا يې نه وويلې چې دکوم پادري په بلنه. دقاسم پلان همداسې و چې دډيمونان د قتل يوه معما پاته شى. دقسطنطنيې پوليسو خپلې ټولې لارې ګودرې و لټولې خو د قاتل په اړه يې هيڅ تر لاسه نه کړه. ان تر دې چې څو ورځې تيرې شوې اود کليسا د غونډې ورځ سر ته را ورسيده.

د کليساو د غونډې څخه يوازې درې ورځې مخته قاسم يو ځل بيا د ايا صوفيا تر مخه ودريد. په دې وخت کې هغه په يوه سراې کې اوسيده ، اوخپل کار يې لکه دپخوا په څير دوام ورکړې و. هغه په همدې ورځو کې په قسطنطنيه کې د ميشتو مسلمانو تاجرانو سره هم اړيکې غزولې و. څه پټ کارونه يې هم کړې و چې پايلې يې ډيرې ژر مخته راغلې. هغه خپل کالي هملته په سراې کې اينبودي و ، نن قاسم اياصوفيا ته د ورننوتلو له پاره راغلې و ، اس يې هم له ځانه سره نه درلود ، په خپله غاړه يې يوځل بيا د پادريانو صليب را ځړولې و ، خو دا ځل يې د رومن کتوليک د صليب په ځاي د اياصوفياء د يوناې کليسا صليب په غاړه کې ځړولې و. قاسم په ساده او پاک لباس کې و ، په سر يې شنه قيمتي خولۍ په سرکړې وه. دچرچ په ډير ښکلي باغ کې تيريده او مرکزي دروازې ته ورسيد . ددروازې دواړو خواو ته ډير ارزښتناکه کاني نصب کړل شوي و ، تر څنګ يې درويشي لرونکې ساتونکي د اوږدو نيزو سره يوځاې ولاړ و. دا ساتونکې د زرو کالو راهيسې دهمدې تيږو تر څنګ ولاړ وي او پهره کوي.

قاسم په ډيره بې پرواهۍ سره ولاړ او رچرچ ته ورننوت ، مخې ته يې يو ډير پراخه سالون راغې چې مربع شکله و.

د قاسم تر مخه ۱۷۰ ستنې د « ابوالهول» په څير ولاړې وې. په سالون کې دعبادت کونکو له پاره ډيرې قيمتي چوکۍ اينبودې وې چې د ټولو مخونه د شرق لورې ته و و. ددې نه علاوه د اياصوفيا عمارت تر ډيره پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غځېدلې و. د سالون څلورو خواو ته دمرمر تيرې اېښول شوي و ې ، په لارو کې يې د راهبانو ، اوپادريانو له پاره پراخه دفترونه جوړ کړل شوي و ، ددې سالون په دويم منزل کې ستر ستر پادريان اوسيدل ، د دويم بطريق اعظم د اوسيدو خونه هم همدلته وه. د چرچ د ټولو ښځو راهبانو داوسيدو خونې هم په دويم منزل کې وې ، دې راهبانو ته يې «نن» يا «سسټر» ويلې . هغوې به سپين کالی اغوستل او د کميسونو غاړې به يې سور رنګه وې. هغه پيغلې به چې راهبانې ګرزيدلې نو هغوې به ددنيا د ټولو خوشحاليو څخه بې برخې ګرزيدلې. خو څوک پوهيدل چې په دې سپينو کاليو کې ملبوسې «ننې» ،د چرچ د تياره کمرو په داخل کې خپل لباس په سور رنګ ککړوی.

قاسم ولاړ اوهلته په لمړيو څوکيو کې په يوې کيناست. تر مخه يې د سيدنا عيسې عليه السلام او سيدنا ابراهيم عليه السلام فرضی مجسمې نصب وې. په يوناني کليساو کې دغسې فرضي مجسمې نصبيږی. قاسم په ډاګيزه توګه په خپل عباد ت کې مشغول و. هغه تر ډيره وخته پورې په همدې حالت کې ناست و ، سترګې يې پټې کړې وې او داسې يې ښکاره کوله چې مناجات لولي. خو په حقيقت کې هغه دمارسی په اړه فکر کاوه. ځکه مارسې په همدې چرچ کې راهبه وه. دهغه وخته چې هغه دې چرچ ته ور ننوتې و نو د وينې دوران يې زيات شوې و ..... هغه نه پوهيده چې څه وخت به يې مارسی مخې ته راځې. هغه تر يوه ساعته پورې ټيټ سر همدلته ناست و. په دې وخت کې په ناڅاپې توګه چا په اوږه باندې و ټپاوه. دقاسم وجود باندې يخنې راغله. سترګې يې پرانستې ، وبی کتل چې دا د يوه زوړ فادر لاس و. دهغه په مخ باندې د شفقت او مهربانۍ نښې نښانې وې ، دا داياصوفيا يو پخوانې زوړ پادري و. قاسم ته دهغه په کتلو سره خپل پلار هشام تر سترګو شو او په خپل زړه کې يې دې پادرې ته ډير ښه احساسات را وپاريدل. قاسم په خندا شو ، نو زوړ پادري هم وخندل.

« ماته فادر بروس وايی. زما عمر اويا کاله دې..... داسې بريښې چې ته دلته ميلمه يې. دکومه ځايه راغلې يې.؟»

کله چې دې زوړ پادرې قاسم ته په ډير شفقت سره داخبرې کولې نو قاسم ورته په ډيرې عاجزۍ سره وخندل او ورته يې وويل« درونده پلاره ! زه د تهريس د چرچ څخه راغلې يم ديسوع مسيح په خدمتګارانو کې شامل يم ، او د خپل مرکز دپايښت له پاره دعا کوم...»

«د تهريس چرچ.....هغه......هغه چې بشپ يې ليمارک دې»

قاسم سمدلاسه ځواب ورکړ ، «هو ! زه د عزتمند ليمارک په اجازه دلته قسطنطنيې ته راغلې يم. هغه ماته زما دراتلو په وخت کې د کليسا بطريق اعظم له پاره يو ليک هم راکړې دې .»

د تهريس کليسا دعثماني حکومت په واکمنۍ کې پرته وه ، هلته حکومت د عثمانيانو سره و خو د تهيريس ډيرکې خلک عيسويان و. قاسم په دې خاطر د تهريس نوم واخست چې هغه دهغې ځايه څخه پوره پوره خبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلود. دتهریس دکلیسا د بشپ لیمارک سره دیمونان نیغ په نیغه اړیکي درلودل. قاسم د لیمارک له اړخه لیک هم پخپله لیکلې و ، دقاسم دخبرو د اوریدو وروسته زوړ پادري ډیر خوشحاله شو .او قاسم ته یې د راپورته کیدو او دهغه سره د ورغاړې وتو له پاره غوښتنه وکړه. دلږ ځنډ وروسته قاسم د هغه زوړ پادري سره یو ځای د بطریق اعظم د خونې په لور روان و ....

دبطریق اعظم د اوسیدو د ځاې په کتلوسره قاسم سخت حیران دریان پاته شو ، ځکه دا دکوم پادشاه دخوب دځاې څخه کمه نه وه. دپادري په دورازې باندې ساتونکي ولاړ و. د دې بطریق دغه خونه په حقیقت کې یو لوې سالون و ، چې په کې یوه ستره قالینه غځیدلې وه. کړکیو ته یې د اطلس او وریښمو پردې را ځړیدلې وې ، په چت کې یې قیمتي فانو س را ځوړند و چې د قیمتي تیږو یاقوتو څخه جوړ شوې و . دپردو نه مخته وروسته د بطریق اعظم ځانګړې خادماني وې چې په خپلو خپلو کارونو کې مصروفه وې. یوه ډیره ښایسته خادمه چې د ننانو لباس یې اغوستې و، دغه زوړ بروس او قاسم دواړه له ځانه سره دبطریق اعظم د لیدلو کمرې ته یې یوړل. هغې دغه دواړه د بطریق د کمرې د ښایسته دروازې ترڅنګ پریښول اوبیرته راستنه شوه. بروس دروازه پرانسته اودننه ورننو ت.

دکمرې دغربي دیوال سره یو ډیر ستر تخت اېښوول شوې و چې دواړو خواو ته یې دبطریق اعظم ښایسته خادماني ولاړې وې ، پخپله بطریق په دغه تخت باندې ناست و ، ډیر ساده لباس یې درلود، بطر یق قاسم اوبروس ته د کیناستو حکم وکړ ، هغوې هم هلته په هغو ارامو کرسیو کیناستل ،بیا نو بطریق د بروس څخه وپوښتل:

« بروسه څه خبره ده ؟ څنګه راغلی یاست ؟ اودا له تاسره راغلې میلمه څوک دې ؟»

« اسماني پلاره ! دا ځوان بشپ د لیمارک د چرچه راغلې دې چې « فادر ایرون » نومیږي. او له ځانه سره یې د بشپ لیمارک له اړخه یو لیک تاسې ته هم راوړې دې.»

بطریق سخت متوجه شو او د قاسم په لور یې وکتل. اوبیا یې په سخته لهجه وویل.

« دبشپ لیمارک خط....؟ چیرې دې هغه خط ؟.....»

بطریق اعظم په دې پوهیده چې بشپ لیمارک یواځې د ډیمونان په نامه لیکونه لیکل. خو د بدقسمتۍ څخه چې بطریق اعظم د بشپ لیمارک د لیکونو سره بلدتیا نه درلوده. اونه یې کله دهغه لیک کتلې و. په اصل کې دغیر ملکي جاسوسانو سره یواځې ډیمونان اړیکي درلودل. که څه هم بطریق اعظم د اسلام په دښمنۍ کې د ډیمونان څخه څو قدمه مخته و خو دعثماني سلطنت تر کنترول لاندې ټولې کلیساوې ډیمونان کنترولولې. په دې خاطر د بشپ لیمارک د لیک په کتلوسره هغه لږ څه اندیښمن شانته شو . اوپه دې فکر کې شو چې اوس به د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو سیمو څخه لیکونه او پیغامات دهغه لوري ته راځي ، ځکه ډیمونان له منځه تللي و . دبطریق اعظم له پاره دا کار ستونزمن و ،په هر صورت هغه د بشپ لیمارک لیک راواخست او ویی لوست. په لیک کې راغلی و:

« دعزتمند ، مقدس پلار !د قسطنطنیی د کلیساګانو دمشر ، د ایا صوفیا د بطریق اعظم په نوم !

...... د یسوع مسیح ددین د خادم او د تهریس دشاوخوا دکلیساګانو دمسؤل بشپ لیمارک له اړخه... هولي فادر ! دغه ځوان فادر ایرون ستاسې په خدمت کې حاضر دی د معزز ډیمونان د شهادت نه وروسته ما ډېر غور اوفکر نه وروسته پریکړه وکړه چې دې ځوان ایرون ته هلته په ایا صوفیا کې سخته اړتیا ده.

ایرون زما په لاسو کې را لوی شوی او ځوان شوی دی او زه دهغه له اړخه هر ډول مسؤلیت منلو ته تیار یم ، فادر ایرون د مختلفو وړتیاو نه ډک ځوان دی ، چې هیله ده چې ستاسې تر سیوری لاندې په پاته کیدو سره به د هولي چرچ له پاره ډیر زیات ګټور ثابت شي....

په مناجاتو کې ددعاو دغوښتنې سره یو ځای

فقط

د تهریس د کلیساو بشپ.....لیمارک»

د لیک دلوستلو سره د بطریق اعظم په مخ کې دلکیرو زیادښت را ته. هغه د لیک په اخر کې لګیدلی مهر ته په ډیر غور سره وکتل ، دا مهر څو ورځې مخته په قسطنطنیه کې یوه ساده شکلې زرګر ته د ډیرو پیسو په ورکولو سره جوړ کړې و .....د مهر دکتلو وروسته بطریق اعظم ته لږ څه ډاډ ور په برخه شو خوبیا یی پوره تسلي و نه شوه ، په خپلو کوچنیو کوچنیو سترګو یی قاسم ته وکتل اوبیا یی ترې وپوښتل:

« ګوره ځوانه ! نن سبا په قسطنطنیه کې پخوانیو پیژندګلوو کسانو ته هم د شک په سترګو لیدل کیږي ، مونږ یواځې د لیمارک د لیک په کتلوسره سره په تا نه شو ډاډمن کیدې. له تا سره بل څه داسې ثبوت شته چې هغه ثابته کړي چې ته د تهریس دکلیسا څخه راغلې یی.»

قاسم و درید او ددرښت په خاطر مخکې لورې ته ورښکته شو اوبیا یی د بطریق اعظم تر مخه غرض وکړ: « مقدسه پلاره ! تا سهی خبره وکړه .... زما سره ددې خبرې حل دادې چې تاسې ما د ایاصوفیا په بندې خانې کې بندې کړئ اوپه همدې وخت کې خپل قاصد ولیږئ او د تهریس دچرچ نه یی تائید راوړئ ، زه به په دې اړه هیڅ ډول شکایت و نه کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بطريق اعظم قاسم ته په ستايونكو ستر گو وكتل. خودهغه مكار د ډاډ له پاره لا تر اوسه هم د څه شک لرې كولو ته اړتيا وه. په دې خاطر هغه وويل:

« بلكل سهي ده ...... همدا لاره چې تا وښووله سهي لاره ده .... مونږ د ليمارک څخه ستا په اړه د ځواب د ترلاسه كولو پورې تا د ايا صوفيا په بندي خانه كې اچوو.»

هغه غوښتل د قاسم عكس العمل ووينې.. خو قاسم داسې كوچنې جاسوس نه و چې د بطريق اعظم په جال كې راو نښلي. قاسم خپل ځان همغسې وساته. بطريق اعظم تر دې پورې مخته ولاړ چې وسله وال دروازه چيان يې هم د قاسم د نيولو له پاره راو بلل. خو كله يې چې وكتل چې قاسم د تښتېدو په غرض نه مس نه شو نو بيا بطريق اعظم و خندل او دروازه چيانو ته يې د بيرته تللو حكم وكړ او بيا يې قاسم ته په ډېره نرمه ژبه وويل:

« نه مونږ تا نه نيسو. كه چيرې ته ليمارک راليږلې يې نو يقينا چې دا به د قسطنطنيې له پاره ګټوره وي....ښه شو چې ته راغلې.... په عثماني سلطنت كې زمونږ د سلګونو كليساګانو مسؤل ډيمونان و. خو د ډيمونان نه وروسته مونږ ته دا ستونزمنه ده چې مونږ د عثماني سلطنت دخورو ورو سلګونو كليساګانو كار سنبال كړ و .....كه څه هم ته لا تر اوسه پورې فادر يې. او د ډيمونان ځاى نه شې نيولې خو ته به نيغ په نيغه زمونږ تر لاسه لاندې دعثماني سلطنت دكليساګانو دكارو په تر سره كولو كې زمونږ سره مرسته كوې. په دې اساس زه غواړم تا د خپل ځان له پاره دخارجي كليساګانو د سلاكار په څير و ټاكم. درې ورځې وروسته دلته دكليساګانو تر منځ غونډه جوړيدونكې ده نوكه چيرې په دې وخت كې د شرقي كليساګانو خبره منځته راغله نوبيا ماته ستا د مشورې اړتيا وې ، ايا ته ددې كار له پاره خپل ځان وړ ګڼې ...؟»

قاسم په زړه كې د خوشحالۍ نه ګوړې ماتولې. هغه هيڅ هيله نه درلوده چې هغه به په دومره مهم كار باندې ماموريږي ، هغه خو غوښتل چې په يوه ډول ددواړو كليساګانو تر منځه غونډه سبوتاژه كړى. په دې اساس يې سمدلاسه وويل:

« هو ! مقدسه پلاره ! زه تاته همدا اوس ويلې شم چې ايډريانوپل ، تهريس ، سربيا ، بوسنيا ، واليشيا ، او د البانيا نه علاوه د اناطوليه دساحل تر څنګ څنګ د « دې هولى ارتوډكس» څلور سوه كليساګانې دې،او دا ټولې د اياصوفيا په واسطه كنټروليږي. اوبيا دا ټوله سيمه يواځې د څلورو يوناني الاصل بشپانو له خوا سنباليږي..... زه غواړم يواځې د يوه چرچ په اړه تاسې ته ، ستا سې دمعلوماتو په خاطر تفصيل بيان كړم ، ددې نه علاوه دسلطان محمد خان او مسلمانانو په اړه زه هم ډېر معلومات لرم.....تر هغې چې دعيسوي ښوونو پورې اړه لري نو د خداې په كرم چې زه په هغې كې هم دهيچا څخه كم يا وروسته نه يم پاته شوې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په ډېر تفصیل سره بطریق اعظم ته ځواب ورکړ.او دلمړي ځل له پاره یی د بطریق اعظم په سترګو کې ډاډ او اطمینان وکوت. دا دقاسم خوش نصیبي وه چې د غونډې د پیلیدونه یوائې درې ورځې مخته هغه په دومره لوړ مقام باندې و ټاکل شو. اوس نو هغه ته په ډېر احتیاط سره په دغه منصب باندې کار کول ورپه غاړه و. خو هغه لا تر اوسه د یوې خبرې څخه ډېر زوریده اوهغه دا چې هغه وارخطا و چې مارسي به یی کله تر سترګو کیږي.

قاسم په خپلو خیالاتو کې ورک و چې په دې وخت کې پرې بطریق اعظم ور غږ کړ« سهي ده. ایرون زویه ! زه به دخپلې خونې سره څنګ کې ستا دخونې او د اوسیدو د ځاې له پاره هم حکم وکړم. ته به دهمدا نن څخه د ټولو پیغامونو د اخستو مسؤل یی. سمدلاسه خپل کار پیل کړه ترڅو مونږ د رومن کتولیک دخلکو تر مخه خپل ټول معلومات په پوره شان وشوکت سره وړاندې اوپه غونډه کې په پوره دبدبې سره کینو.»

زوړ بروس یو ناڅاپه د بطریق نه وپوښتل چې « مقدسه پلاره !.... ایا په دې غونډه کې به دقسطنطنیی پادشاه هم ګډون کوي....؟»

« هو ! شهنشاه به درې وروسته دلته ایا صوفیاته راځي ، خو ماته د رومی کارډینل سیډرو تر مشرۍ لاندې په دې غونډه کې کیناستل خپل سپکاوې ښکاري. په دې خاطر زه غواړم چې پخپله دشهنشاه د صدارت لاندې ددې غونډې د جوړیدو وړاندیز وکړم »

د قاسم په زړه کې د خوشحالۍ ډیوه رڼا شوه. هغه وکتل چې ددوې تر منځ د خپلمنځې نفرت زمکه لا د پخوا څخه تیاره شوې ده. قاسم ته یوائې دفصل کشت ته اړتیا وه. قاسم په ډېر افسوس سره وویل:

« اوهو ! مقدسه پلاره ! دا ته څه وایی ؟ایا قسطنطین ددې غونډې مشري کارډینل اسیډرو ته ورسپارلې ده. اوس خو به د رومي کلیسا خلک دخوشحالۍ نه په کالیو کې نه ځایږي. مقدسه پلاره ! ته پوهیږې چې د فادر ډیمونان د وژلو مسؤلیت هم د همدې خلکو په غاړه دې. په داسې حالاتو کې به مونږ څنګه دا وزغمو چې کارډینل دې زمونږ ددې ستري غونډې مشري وکړي ، ته هرو مرو په دې اړه یو څه وکړه.»

په بطریق اعظم د قاسم خبرې ډیرې ښې ولګیدې. په حقیقت کې هغه پخپله ددې غونډې مشرۍ ته بیډې وهلې وې. هغه د ایاصوفیا مشر و نو څنګه به یی دا زغملې وې چې درومی کلیسا یو معمولې کارډینل دې ددې په شتون کې دداسې یوې مهمې اوسترې غونډې مشري وکړي. هغه خو د رومي کلیسا پنځم پوپ جان نکلسن هم دخپله ځانه ښکته ګاڼه. نوبیا به دده ترمخه دیوه کارډینل څه حیثیت وي ؟ دقاسم دخبرو څخه هغه داسې احساس کړه چې د ډیمونان د وژلو وروسته د مشرۍ له پاره په شهنشاه باندې به لږ څه فشار راوړل د پخوا په نسبت اسانه وی. په همدې خاطر یی قاسم ته افرین ووایه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ايرونه زويه ! زما په زړه کې خو تاته ډيرې هيلې راپيدا شوې. خداې دې وکړې چې ته په هغوې هيلو باندې پوره پوره وخيژې. ته به داسې وکړې چې همدا نن شپه به زما د نماينده په څير دقسطنطنيې د فوځونو دمشر سپه سالار «ګرانډ ډيوک نوټآراس» کورته ورشې اودهغه سره به ووينې. اوهغه به د اياصوفيا د دريځ څخه خبر کړې. هغه ته ډاګيزه کړه چې د اياصوفيا دبطريق اعظم په شتون کې کارډينل سيډرو ته د غونډې مشري ورکول د اياصوفيا له پاره سپکاوې دې ، زه هيلمن يم چې سپه سالار به زمونږ ملاتړ وکړې ځکه چې نوټارس يو سخت مذهبی انسان دې او ديوناني کليسا سخت پيرو دې.

قاسم ته داسې څرګنده شوه لکه لاټرې يې چې راوتلې وې ، هغه ته داسې وبريښيده لکه په ريښتيا چې دقسطنطنيې د خاتمې او دقيصر د هلاکيدو وخت رارسيدلې وې. هغه ته د رسول الله صلی الله عليه وسلم دا مبارک حديث په ياد راغې چې ويلې يې وو.....« اذا هلک قيصرا ، فلاقيصر بعده ..... کله چې قيصر هلاک شي نودهغه وروسته به بل قيصر نه راځی ...» هغه په دې فکر کې و چې په هر قدم کې د خداې ملاتړ ورسره دې. هغه د بطريق اعظم حکم ته لبيک ووايه ، او سپه سالار نوټاس دکور په لور د روانيدو له پاره يې ځان تيار کړ. ددې وروسته بيا د بطريق اعظم اوقاسم تر منځ په ډيرو امورو باندې خبرې اترې وشوې ،نژدې يوساعت بطريق اعظم قاسم ته ک دخپلو راتلونکو پلانونو په اړه خبرې اولار ښوونې کولې. اوبيا بطريق اعظم قاسم ته د تللو اجازه ورکړه.

دبيرته راستنيدو په وخت کې دقاسم سترګې د اياصوفيا په دروازو او ديوالو باندې ګرزيدې. هغه به په هر موړ کې چې راګرزيده زړه به يې ټکان خوړ .... فکر به يې کاوه چې په دغه بل قدم کې به مارسي ورسره مخ کيږی. ....خو مارسي ورته تر سترګو نه شوه. دبطريق خادمانو قاسم دخپلې کوټې په لور رهی کړ. قاسم ته يې يوه پراخه او هوا لرونکې خونه ور وښوده چې په کې د ژوندانه ټولې اسانتياوې موجودې وې. دا د قاسم د اوسيدو ځاې و ، چې اوس د تهريس دپادري ايرون ترنامه لاندې راغلې و. او د بطريق اعظم وفاداره سلاکار ګرزيدلې و. لږ وخت لا نه و تيرشوې چې زوړ بروس له ځانه سره يوه خادمه او يو خادم دقاسم کوټې ته راوړل. او ورته يې وويل :

« بطريق اعظم دغه دواړه ستا د خدمت له پاره را استولې دي.....دوې به هر وخت ستا په خدمت کې حاضر وي.»

زوړ بروس ولاړ اوقاسم دهغوې دواړو خادمانو څخه دهغوې د نومونو په اړه وپوښتل ، د پيغلې نوم سونيا او د هلک نوم ډيوډ و. سونيا د واليشيا اوسيدونکې وه اودمور وپلار د مړه کيدو نه وروسته په نړۍ کې ځانته پاته شوې وه. بيا دزمانې دپيښو څخه د خوندي پاته کيدو په خاطر يې هوډ وکړ چې دکوم چرچ دخدمت له پاره به ځان وقف کوي. همغه و چې اياصوفيا ته راغله. ډيوډ دجرمنی اوسيدونکې و چې په خپل تير ژوند کې د يوه ظالم يهودې تر لاسو لاندې را پورته شوې و، کله چې د اياصوفيا يو پادري جرمنی ته ولاړ نو هغه ډيوډ ته د مسيح

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددين د منلو بلنه ورکړه ، ډيوډ چې دغلامۍ څخه نور تنګ ته راغلي و دغه بلنه سمدلاسه و منله. بشپ د غه ظالم يهودی ته د کليسا پيسو نه رقم ورکړ او ډيوډ يی دهغه د غلامۍ څخه ازاد کړ او د اياصوفيا په غلامۍ کې يی را ګير کړ.

سونيا يوه ښکلې نجلۍ وه ، کله به يی چې خندل نو دمخکې ژاملې غاښونه به يی لکه د مرغلرو په څير تک سپين ځليدل ، قاسم دواړه خادمان په کمرې کې د اړتيا وړ شيانو په برابرولو مؤظف کړل ، اوپخپله هغوی ته د څه ويلو پرته د خپلې کمرې څخه بيرون ووت. هغه ولاړ تر څو د سرای څخه خپل ضرورې سامانونه راټول اودلته يی راوړي...

تر ماښامه پورې قاسم په ايا صوفيا کې په ډيره ښه توګه ميشت شوی و. يو يو کس يی وکوت خومارسي يی تر سترګو نه شوه .نوره يی نو دصبر پيمانه ډکه شوې وه. هغه دلته دتهريس دپادرې په توګه راغلی و په دې خاطر يی د چا څخه د مارسی په اړه پوښتنه هم نه شوه کولای. اوپه ځانګړې توګه خو يی په خپلو خادمانو باندې لږ څه باور هم نه شو کولای. څکه چې هغوی دواړو ددې ديوه يوه قدم خبر بطريق اعظم ته ور رساوه.په داسې حالت کې به يی څه کړې وې...... د ډيرې ناارامۍ په فضا کې راپورته شو اوپه خپله خونه کې ګرزيده را ګرزيده. هغه خو خپله دنده په ډيره ښه توګه مخته وړله. خو دخپل محبت قرض يی هم ورکول غوښتل. څومره يی چې ژر غوښتل خپله مارسی ووينې نو همغومره يی دمارسي د ليدلو سره واټن پيدا کيده. خو دستر مقصد دترلاسه کولو له پاره قاسم يو ځل بيا د صبر او استقامت هوډ وکړ. هغه د ماښام دمناجاتو په بهانه دخپلې کمرې څخه ووت او دبل منزل هغه ګيلرې ته ولاړ چې ډيرې قيمتي قالينې په کې خپرې شوې وې ، دغه ګيلرې دچراغونو په رڼا و کې ځليدله. ګيلری ډيره اوږده وه ، قاسم يی اخرې برخې ته ورسيد او بيا هلته را وګرزيد او پښه نيولې شو. دلته يو ستر محراب جوړ کړل شوی و. په دې ګيلرې کې چې دکومو کوټو تر مخ محرابونه موجود وو نوهغه کوټې دسترو سترو خلکو د اوسيدو ځايونه و. قاسم دلته په دې خاطر تم شو چې هغه وکتل د يوه ستر محراب په فرش باندې ګڼ شمير ښځې را ټولې شوې دې. اوپه يوه خاص ډول عبادت کې مصروفه وې. دوې ټولو يو ډول خاورين لباس په تن کړی و. قاسم ددې ښځو تر شاولاړ و. دغه ښځې هملته دمحرابي برنډې په فرش باندې ناستې وې خو ددې محراب تر مخه دکوټې دروازه تړلې وه. قاسم فکر وکړ چې دا به دکوم عبادت کونکې راهب خونه وی چې ښځې مريدانې يی ترې بيرون ناستې اودهغه انتظار کوي. قاسم تر لږه وخته پورې همدلته ولاړ و اوبيا په خپل فکر کې ډوب شو.

دمناجاتو نه دفراغت وروسته بيرته راستون شو ،نوبيا دهمغه لارې څخه را تير شو . خودا ښځې اوس هم همغسې ناستې وې ، قاسم چې دعبادت کولو دا شکل وکوت نو ډير حيران پاته شو ،کله چې خپلې خونې ته راغې نوسونيا په کمره کې موجوده وه. قاسم هسې په سرسرې توګه د سونيا څخه وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا !.... دغه بل لورې.....ګیلري په ښي لورې کونج کې ګڼ شمیر ښځې په یوې برنډې کې سره راټولې شوې دی او ټولنیز عبادت کوي. هسې پوښتنه مې کوله چې دا څوک دي ؟ ، ،»

قاسم په لمړي ځل د سونیا نوم اخستې و . دهغې په مخ باندې دخوشحالۍ نښې را پیدا شوې ،بیا یې په ډیره معصومه توګه قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:

« بلې ! هغوې !...هغه ښځې دي چې دسسټر میري مریدانې دي. هغوې د ایاصوفیا ننانې یا راهبانې نه دي بلکه د قسطنطنیې عزتمندې ښځې دي چې د سسټر میري په نوم ژوندۍ دې......»

قاسم نور څه اوریدل نه غوښتل. ځکه هغه ته د سسټر میري نوم اخري لفظ ثابت شو ، دهغه په شریانو کې دویني ګردش نور هم تیز شو ، هغه د ډیمونان څخه اوریدلې و چې مارسي ته په ایاصوفیا کې ټول خلک سسټر میري وایي ، دقاسم په سترګو کې ځلا نوره هم زیاته شوه اودواړه لاسونه یې په اضطراري توګه په حرکت راغلل. هغه دخپلو لاسو ګوتې یو په بل کې سره ننویستلې اوبیرته ویستلې.... اوبیا دلږ ځنډ وروسته ، معلومه نه شوه ، چې ولې یې د سونیا له پاره غوړه مالي پیل کړه.

« سونیا ! ته خو دومره حسینه اوښایسته یې چې ته باید دکوم شرقي هیواد شهزادګۍ وې. ستا په سترګو کې د بدخشان د لعلو په څیر ځلا ده. اوپه شونډو دې دګلابو په څیر سوروالې. زه چې تا وینم نوحیران پاته کیږم چې خداوند به ستا په جوړښت کې څومره روښنایانې را ټولې کړې وي......»

دا خبرې دیوه سړي له اړخه کلکه حربه شمیرل کیږي... یعنې دکومې ښځې په دام کې د راګیر ولو له پاره دا اخرۍ حربه ده. او دا ریښتیا هم اخري حربه وه. په نړۍ کې هیڅ داسې ښځه نه شته چې په خپلې ستاینې باندې خوشحاله نه شی. که څه هم دا ستاینه په درواغو ، ولاړه وه او یا غیر متوقع هم وي. په هر صورت دادښځو کمزوري ده. قاسم هم د سونیا د همدې کمزورتیا نه ګټه پورته کول غوښتل. دقاسم دخولې څخه دغسې ناڅاپې او پرته له هیلې ستاینه اوریدل سونیا د نشو په زانګو کې وروغورزوله. دهغې یو لاس ناڅاپه دهغې په زړه کیښوول شو او غوښتل یې په ژبه څه ووایي خوژبه یې د څه ویلو نه وتلې وه. هغې قاسم ته دا ویل غوښتل چې ....ته ولې خاموشه شوې .....وایه اوهمداسې زما ستاینه وکړه .... دقاسم په څیر دښه قامت او قوارې انسان د قسمت خاوندانو ته تر لاسه کیږي. سونیا هم په خپل بخت باندې ونازیده ، کله چې قاسم دهغې هیجانې کیفیت وکوت نو پوه شو چې تیر یې په نښه لګیدلې دې. نوپه دې اساس یې ورته وویل:

« سونیا ته ډیره حسینه یې او ښایسته خلک درواغ نه وایي. ماته ریښتیا ریښتیا ووایه ،زما خدمت ته د رالیږلو نه مخته بطریق اعظم تاسو ته څه ډول هدایت کړی دي....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو سونیا دموم په څیر ویلي شوې وه. هغه به دقاسم څخه ځنګه خبره پټه کړې وې ،همغه و چې سمدلاسه یې ورته وویل چې بطریق اعظم هغوې ستا د جاسوسۍ له پاره ټاکلې دي. قاسم په زړه کې خپل ځانته شاباش وویل . اوس نو هغه غوښتل سونیا نوره هم په اعتماد کې واخلي اودخپلو خبرو په جال کې یې راګیره کړي.خو قاسم ددې یوې خبرې ډیر خیال ساته اوهغه دا چې هغه په خپلو ټولو خبرو کې دې لورې ته هیڅ اشاره ونه کړه چې هغه په سونیا باندې عاشق شوی دی. ځکه هغه نه غوښتل کوم درواغ خبره دخولې وکاږي.. لږه شیبه وروسته سوینا د زړه او ځان دواړو له مخې د قاسم په مریدۍ کې راپریوتې وه. او کله چې هغه بیرته تلله نو قاسم ترې هسې په سرسري توګه وپوښتل چې:

«او هو ! ..... دا سسټر میري څوک ده.... ایا کومه راهبه ده...؟»

« هو ! هغه یوه البانوي راهبه ده ،خو دټولو راهباو څخه مختلفه ده . هغه چرچ ته دعبادت له پاره یوازې د یکشنبې په ورځ راځی ، پاته ټول وخت په بنده کمره کې ناسته وي. داسې بریښې چې دروحانیت کوم غټ پړاو ته رسیدلې وي، ځکه کله چې هغه لیکچر ورکوی نو ټولې ښځې ورته ژاړي. د ښار ډیرې سترې سترې ښځې د سسټر میري څخه برکت تر لاسه کوی. یقین وکړه چې په ایا صوفیا کې د هغه درنښت او قدر د « مادر سوزینا » څخه هم ډیر دی.»

قاسم په پوره دلچسپۍ سره د سونیا خبرې اوریدلې. هغه حیران و چې مارسی په دې څوکالو کې څومره بدله شوې ده. معلومه نه ده چې قاسم څه فکر کړې و چې یو ځل بیا یې وپوښتل:

« ایا دهغې په لیکچر کې یوآځې ښځې ګډون کوي نارینه په کې نه وی...؟»

« هو ! بلکل نه ، هغه خو د نارینه و مخې ته بلکل راځی نه ، ډیر وخت په پرده کې اوسیږي. هو !.....کله کله دمیلې یا کرسمس په وختونو کې په ټولنیزو عباداتو کې ګډون کوي ، نو کله چې د حجابه پرته محفل دهغې مخ ووینې نو دسپوږمۍ په څیر روښانه مخ یې ټول محفل تر اغیز لاندې راوړي. سونیا دا اخری خبرې د شرارت له پاره په خندا خندا کې کولې.. ځکه هغې غوښتل د قاسم سره خپل ځان درسمیاتو څخه وکاږي. دقاسم سره هغه ښایسته ډیره و ځنډیده او غوښتل یې نوره هم هلته دهغه سره پاته شي. خو بیا هم په پوره نازړه توب سره ددروازې په لور ولاړه او دخوشحالۍ نه ډک زړه سره دهغه ځایه ووتله.

قاسم ته اوس دمارسي درک لږیدلې و. ددې خبرو په اوریدو سره دهغه په زړه کې نوې اندیښنې را وټوکیدې ،کله به یې فکر کاوه چې دا د البانوي کنیزې هغه لور نه ده چې د لاله شاهین په یادګار کې به یې ورسره کتلې. اوکله به یې فکر کاوه چې مارسی اوس یوه باعزت او باوقاره راهبه ګرزیدلې په دې خاطر به دسسټر میری څخه دهغې بیرته مارسی ته راوړل شوني نه وي. هغه دا فکر هم کاوه چې ایا مارسي بیرته داسلامه ګرزیدلې او عیسویت

(c) ketabton.com: The Digital Library

یی خپل کړې دې ، حال دا چې هغه مسلمانه شوې وه او د اسلام لمرنی ښوونې یی هم تر سره کړې وې. خو زړه یی ځواب ورکاوه چې نه. مارسي اسلام نه پرېږدي.

د سونیا د تللو وروسته ، قاسم تر ډیره پورې په همدې خیالاتو کې ډوب و . هغه په همدې کشمکش کې و چې ډیوډ ورته د بطریق اعظم په لور د ورتللو پیغام راوړ. هملته قاسم ته دا هم په یاد راغلل چې هغه خو به نن د فوځ سپه سالار «نوریټاس» سره د کتلو له پاره هم ورځي ، ټوپ یی کړ ، راپورته شو او د بطریق اعظم ځانګړې خونې ته ور روان شو.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډوډۍ په سر اختلاف

په قسطنطنيې کې د جنګ له پاره ځانونه تيارول په پوره بيړې سره روان و. دښار ټولو اوسيدونکو لکه د ميږيو په څير دميوو او غلو په را ټولولو کې منډې ترړې وهلې. شهنشاه دغربي اروپا څخه د مرستو د ترلاسه کولو له پاره خپل تجربه لرونکي سفيران استولي و. هغه د «پوپ جان نکلسن» د ملاتړ د تر لاسه کولو له پاره د روم د کليسا ټولې غوښتنې منلې وې او د هغې سره د يوناني کليسا د يوځاي کولو هوډ هم ښوولې و. د «وينس» او «جينوا» بحري بيړۍ د فاسفورس ابنا ته را رسيدونکې وې، په قسطنطنيه کې ديوه لکو نه زيات خلک اوسيدل، دښار ټولو معمارانو د ښار ديوالونه ترميمول. د اهنګرانو بازار شپه او ورځ پرانستې و او په سلګونو کار ګرانو شپه او ورځ د جنګ سامانونه تيارول. په ګولډن هارن کې پروت زنځير نورهم غښتلي کړل شو، دښار د ديوال چې ځلوارلس ميله نيم دايره شکله پروت و يوناقابل تسخير ديوال و ګرزيد. د ديوال شاوخوا ته يو ستر خندق هم وکندل شو چې د اړتياو په وخت کې په کې د سمندر اوبه راپريښوول کيدې شوې، په دې توګه د ښار ځلور واړه خواوې اوبه ګرزيدلې. د پخوانی تعمير دوه ستر برجونه چې توپونه پرې اېښول شوي و له نوي سره مضبوط او مستحکم کړل شول.

د جينوا په فوځونو کې هغه مشهور او معروف سالار هم و چې «کمانډر جان جستيماني» نوميده. نوموړې داروپا ډير ميړنې جنګجو او تجربه لرونکې سالار و. شهنشاه جستيماني ته په نا ارامۍ سره انتظار کاوه، دهغه جهاز ډير ژر د دانيال د دروازې څخه را تيريدونکې و.

مقصد داچې د قسطنطنيې خلکو د سلطان محمد د راتلو له پاره ځانونه پوره پوره تيار کړي و. د بله اړخه سلطان محمد خان هم په دې ښار باندې د يرغل له پاره دخپلو تياريو په اخري پړاونو کې و. په دې خاطر چې هغه د قسطنطنيې د کلابندی په وخت کې بلې کومې لورې ته متوجه نه شي نو د کرمانيا دامير سره يې سوله کړې وه اودهغه لور يې ځانته نکاح کړې وه. بيا يې د هنګري دپادشاه هونياډې سره ددرې کالو له پاره س وله وکړه، هونياډې دکاتوليک مذهب پيرو وو او دقسطنطنيې سره داختلاف په اساس يې د سلطان سره سوله وکړه. په دې توګه سلطان خپل شاته د شمالي اروپا ګواښونه تم کړل، خو د موريا سيمې ته يې چې هلته د قسطنطين بل ورور حاکم و د تجربه لرونکو سپاهيانو يو لښکر ورولیږه تر څو د اړتياو په وخت کې دهغه د راتلو مخه ونيسي.

دفاسفورس په ابنا باندې د روميلې کلات جوړښت هم په خپل اخري پړاو کې و، سلطان په اورنه کې اتيا زره سپاهيان را ټول کړل. خو لا تر اوسه دسپاهيانو د راټولو کار جريان درلود. ځکه سلطان پوهيده چې دقسطنطنيې د سوبې له پاره يوائې دعسکرو را ټولول بسنه نه کوي. په همدې خاطر د سلطان انجير «اربان» شپه او ورځ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ستر او تباه کونکي توپ په جوړلو مصروف و ، تر څنګ یې دسلطان بحري بېړه هم په پوره تیزۍ سره د تکمیل په لور روانه وه.

د «اورنه» په سلطاني قصر کې د کوچني معصوم شهزاده د وژلو نه وروسته دملکې سروین حالت ډیر خراب شوې و. سلطان پخپله دملکې تر مخه حاضر شو او په دې پیښه یې خپل غم او ژور خفګان و ښود او هغې ته یې د هر اړخه ډاډ ورکړ چې دهغې کوچني شهزاده په وژلو کې دهغه هیڅ ډول لاس نه و. د سلطان مشهور سالاران « احمدکدک پاشا» او محمود پاشا» د فوځې تیاریو په لړ کې یو دبل نه مخته روان و. اغاحسن هم دیني چري د ځوانانود روزنې له پاره د مصنوعي دیوالونو په ورختلو اودهغو څخه دتیریدلو تمرینونه کول. په دې تمرینونو کې داغا حسن په ګډون پنځه نور سالاران او دوه سوه غښتلي عسکر شامل و. اغا حسن پاته فوځ ته د غشي د ویشتلو او د توري د وهلو د فن روزنه هم پیل کړې وه. که له یوه اړخه په اورنه کې دهر وګړي په سترګو کې د جوش او ولولې احساسات تر سترګو کیدل نو دبله اړخه په قسطنطنیه کې دهر وګړي دسترګو اومخ څخه خاورې بادیدې.

قاسم د سپه سالار نورټاس میلمستون ته ور ننوت. نو دهغه پوزې ته دشرابو بوې راغې. دروازه چې قاسم ته یوه ستره څوکۍ وړاندې کړه اوپخپله د سپه سالار نورټاس د رابللو له پاره دهغه خونې ته ورغې...... کله چې د پیر او غټ وجود خاوند نورټاس د قاسم خواته راغې نوقاسم ور پورته شو اودهغه سره یې لاس ورکړ ، خو نورټاس د شرابو په نشه کې مست و ، سترګې یې درنې وې ، دقاسم تر څنګ کیناست اوبیا په دروند اواز سره وویل:

« تاسې د بطریق اعظم ځانګړې نماینده یاست. په همدې خاطر زه یو ځل بیا میلمستون ته راغلم ، اوکه نه ستا څخه لږه شیبه مخته ما د شهنشاه ددوو کسو نماینده ګانو سره پوره وخت تیر کړې و »

سپه سالار همدومره وویل اوبیا لاس ور اوږود کړ او یو ځل بیا یې دخپل ځان له پاره دشرابو پیاله ډکه کړه ، دسپنیو زرو جام یې راواخست او قاسم ته یې وویل:« بده یې مه ګڼه ، زه ډیر زیات شراب څښم ، اوبیا په ځانګړې توګه مې کله چې د سلطان محمدخان له اړخه د حملې کولو خبر اوریدلې دې نو په ذهن مې ډیر زیات دروندوالي راغلي دې.....په همدې خاطر ډیر څښم. زه نه غواړم چې زماپه زړه کې دنوې ځوان سلطان څخه ویره راپیدا شي.....زه ډیر تجربه کاره یم ، او ته خو ما ډیر ښه پیژنې...»

دنورټاس د خبرو څخه ښرګندیده چې هغه ډیر زیات شرا ب څښونکې دې ، قاسم د دې فرصت نه ګټه واخسته اوسمدلاسه یې وویل« درونده سپه سالاره ! ته یې بې شکه څښه. دشرابو د څښلو سره به ستا میړانه دوه هومره زیاته شوي ..... هسې خو هم ته ډیر میړنې اوبهادر انسان یې. ستا په شتون کې به څوک جرءت وکړي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقسطنطنيې په لور سترګې راپورته کړې ،خو تا د شهنشاه د نمايندګانو په اړه ماته څه ويل غوښتل. اوستا خبرې په نيمايي کې پاتې شوې....»

قاسم چې که وکتل چې نورټاس د دې جام څخه هم څلور پنځه ګوټه وکړل نو دخپل مطلب خبره يې ورته وکړه ، اوس نو د نورټاس نشه نوره هم زياته شوې وه، دقاسم دخبرو په اوريدو ډير زيات خوشحاله شو ، دخوشحالۍ په ټال کې کيناست اوقاسم ته يې دهغه په ستاينې باندې افرين ووايه. دقاسم د خبرو په ځواب کې نورټاس په نشه کې به خبرو پيل وکړ:

« دشهنشاه نمايندګان !......هو ! هغوې بې عقله په دې خاطر ماته دلته راغلي و چې له ما وپوښتې چې د جنرال جستيماني د ښه راغلاست له پاره څه ډول تيارې ونيول شي ؟ .....اوس ته راته ووايه چې زه د يوه کوچني کلي د قومندان له پاره لاس په سينه دريدلي شم ؟ نوټارس دقاسم په سترګو کې سترګې ور ننويستې اودا خبره يې ورته وکړه.

« بلکل نه !دا کار خو د بازنطينې سلطنت د ډوبيدو په خير دې. ستا خبره سهي ده. د جينوا په څير د يوه کوچني رياست د قومندان بايد ستا په څيرد ستر سالار د حکم لاندې وي....تا دشهنشاه کسانو ته څه ځواب ورکړ.

قاسم د هر وخت څخه پوره پوره ګټه اخستله ، او د نورټاس د غوښتنوو سره سمه خبره يې کوله. اوس نو نورټاس په مکمله توګه د هوا په څپو سپور شوې و.

« واه ،...واه..... فادر ! ته څومره نيک انسان يې. ته زما په دردونو ښه پوهيږې ، دهغه وخته راهيسې چې جستيماني د قسطنطينې په لور را خوزيدلې دې د شهنشاه په سترګو کې زما قدر را کم شوې دې. خو زه به په دې جنګ کې شهنشاه ته دا ډاګيزه کړم چې زه څومره ستر سالاريم .... هغوې چې نن سبا زمونږ په سرونو باندې مسلط شوې دې ..... هغوې ..... هغوې خو ته ښه پيژنې ..... زه دکارډينل خبره کوم ......کاردينل اسيډرو .... غلط او ناولې انسان .....» سپه سالار نورټاس دخپلې نشې په وخت کې همغې لور ې ته ولاړ کومې ته قاسم دهغه بوتلل غوښتل. سپه سالار په خپله دکارډينل خبره راوسپړوده. په دې وخت کې ورته قاسم وويل:

« ته د کارډينل اسيډرو په اړه خبره کوې. زه خو پخپله په همدې لړ کې تاته راغلې يم ، ته خو خپل غم او درد د شرابو دڅښلو په نشه کې له ياده باسې ،خو بطريق اعظم داسې نه شې کولې..... خداوند دې خير وکړې ، معلومه نه ده چې په شهنشاه باندې څه شوې دې چې دقسطنطنيې دټولو امراو دسپکاوې له پاره په منډو تړرو کې مصروف دې. ديوې خوا يې تاته حکم کړې چې د يوه کوچني حنرال جستيماني د استقبال له پاره ځان تيار کړې اودهغه تر مخه ټيټ شې اودبلې خوا يې په اياصوفيا کې ددواړو کليساو د ګډې غونډې درابللو اعلان کړې دې اوبيا يې دهغې مشرې هم کارډينل استيډرو ته روکړې ده. ته خو پوهيږې چې کارډينل د دروم دکليسا يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

معمولي مامور دي. په داسې حال کې چې دبطريق اعظم دنده دټولي عيسوي نړۍ تر ټولو ستر دنده ده. همدا علت دې چې بطريق اعظم ډير زيات انديښمن شوې دې ، هغه دلته زه تاته په دې خاطر را استولې يم تر څو تا دبطريق اعظم د احساساتو څخه خبر کړم. دهغه فرمان دې چې د کارډينل مشري به د يوناني کليسا له پاره د سپکوالي سبب وګرځي.

قاسم دهمدې خبرو دکولو وروسته خاموشه شو .هغه دخپلو خبرو په وخت کې دنورټاس مخ اوذهن هم مطالعه کاوه . نورټاس پخپله يوناني و او سخت مذهبي انسان و. په دې اساس د يوناني کليسا دسپکوالې دخبرې د اوريدو سره سم په غضب شو او ويې ويل:

« هيڅکله هم نه ! زه به هيڅکله هم د « دې هولي ارتودکس » چرچ سپکوالې و نه زغمم. بطريق اعظم ته زما داپيغام ور ورسوه چې ته هيڅکله هم انديښمن کيږه مه. بلکه هغه ته زما له اړخه دا مشوره ورکړه چې هغه دې سبا د ښار د ټولو پادريانو اوراهبانو يوه ګډه غونډه راوبولي اوپه هغې کې ټولو چرچونه ته داحکم وليږي چې هغوې دې په ولس کې د شهنشاه ددې کار په خلاف غورنګ پيل کړي. اوخلک دې راوګماري چې هغوې دې دکارډينل مشري او درومن کتوليک د چرچ برلاسې په هيڅ توګه و نه منی»

قاسم په دې پوهيده چې سپه سالار په نشې کې ډوب شوې دې خو دسپه سالار دمشورې د اوريدو وروسته قاسم داسې و انګيرله چې سالار د نشې څخه راوتلې دې ،نورټاس ډير زيات شراب څښونکې و په دې خاطر کم نشه کيده. قاسم دنورټاس د مشورې څخه ډير خوشحاله شو او نورټاس يې ډير وستايه او ژمنه يې ورسره وکړه چې هغه به بطريق اعظم ته د ګډې غونډې دپيليدو تر مخه د يوناني کليسا د يوې ځانګړې غونډې درابللو له پاره مشوره ورکوي....

په همدې وخت کې د قاسم په ذهن کې يوه خبره راغله او په ډيرې ښې سليقې سره يې د نوټارس څخه يوه ډيره مهمه پوښتنه وکړه.« درونده سپه سالاره !که ته يې بده ونه ګڼې نو زه دخپل ډاډ په خاطر يوه پوښتنه کول غواړم ...... اوهغه دا چې ايا مونږ د رومي کليسا د بسپنې نه پرته دسلطان محمد خان دځواکمن فوځ دمقابلې توان لرو او که نه ؟..... زما مقصد دادې چې له مونږ سره اوس څومره فوځ شته.

دقاسم دپوښتنې په اوريدو سره نوټارس يو ناڅاپه تک ژيړ شو ، دا سې معلوميده لکه چا يې چې وينه زبيښلې وي ، په حقيقت کې دا د سلطان محمد د نوم داوريدو ويره وه ، ځکه نوټاراس د عثماني سلطانيو په اړه ډير ښه معلومات درلودل. خوبيا يې هم په ډير احتياط سره قاسم ته ځواب ورکړ.

« زمونږ سره اوس خپل پنځوس زره فوځ موجود دې. چې د نيمايي څخه ډير يې سپاره فوځيان دې ، ددې نه علاوه د قسطنطنيې د شاو خوا او يونان د سيمو څخه هم د همدومره فوځ د راتلو هيله شته. او په دې توګه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ د فوځونو شمیره د سلطان محمد د فوځونو په اندازه برابره شي. خو مونږ د سلطان څخه په یوه شي کې ډیر مخکې یو او هغه زمونږ بحری ځواک دې. ځکه د عثمانیانو سره نه بحري ځواک شته او نه په دې اړه کومه تجربه لري. دهغوې په مقابله کې خو مونږ د بحر په منځ کې اوسیږو او په بحر باندې حاوي یو. او ددې ټولو نه ستره خبره داده چې زمونږ دیوالونه دومره مستحکم دي چې تر اوسه پورې ترې کوم فاتح نه دې راتیر شوې ..»

قاسم ترې دډیرو زیاتو مهمو معلوماتو د اخستلو پروګرام پیل کړې و. او په قسطنطنیه کې ددې مهمه دنده هم همدا وه. کله چې نوټاراس د دیوالونو مهمې خبرې ته ورسید نو قاسم ترې یو دم بیا وپوښتل:

« خو ما اوریدلې دي چې دښار دیوالونه په یو شمیر ځایو کې ناکاره شوی دي.... ایا دا سهي خبره ده ؟»

« هو ! دا سهي ده ، خو اوس په ډیره بیړه دهغو نا کاره ځایونو جوړښت روان دې..... مونږ به دمسلمانانو په لاسو مات نه کړل شو . ځکه چې په قسطنطنیه باندې دیسوع مسیح سیورې دې.

ته خو پخپله فادر یې او له ماڅخه په دې خبرو ښه پوهیږې. نوټاراس دخپل ذهني اوزړه د داډ په خاطر د مذهبې برکتونو په لور مخه کړه. قاسم کله دا فرصت له لاسه ورکاوه. سمدلاسه یې ترې وپوښتل:

« ولې نه ! په کوم ښار کې چې دایاصوفیا په څیر ستر مرکز وي نو په هغه ښار باندې به څه ډول مصیبت راشی. زه تاته په پوره ډاډ سره ویلې شم چې دابښار به د دنیا تر پایه رسیدو پورې همداسې خوشحاله اوباد پاته وی....»

« افرین ! ځوان فادر !..... ستا حوصله ډیره ستره ده. .... زه ډاډ من یم چې مونږ به د رومن کتولیک د چرچ تر مخه د سپکاوي څخه خوندي پاته شو .»

په همدې توګه خبرو کولو کې د وخت دتیریدو فکر هم چاته نه و پیدا شوې. حال دا چې ډیر زیات وخت تیر شوې و . قاسم دنوټاراس څخه ډیر زیات مهم معلوماتونه تر لاسه کړي و ، قاسم له همدې ځایه هوډ وکړ چې همدا نن شپه به د سلطان په نامه یو اوږود لیک چې دغه ټول معلومات په کې درج شوي وی لیکي.

کله چې قاسم د نوټاراس د خوني څخه بیرته ستون شو نو سونیا یې په کمره کې منتظره ناسته وه. هغې لمبلي و او نوي کالي یې په ځان کړي و تر څنګ یې د سترګو د ښو له پاره هم ځانګړې تور رنګ استعمال کړې و. سونیا راهبه نه وه بلکه یوائې یوه خدمتګاره وه. خوبیا د ایاصوفیا د چرچ په څیر یو عبادتځای کې دهغې دغه ډول ځان ښایسته کول څه حیرانونکې معلومیدل. خو قاسم په هدف دخپل غشي په لګیدو باندې په زړه کې ډیر خوشحاله و ، سونیا په دې خاطر دومره ځان جوړ کړې و اوراغلې وه چې قاسم یې د ښایست اوښکلا ډیره ستاینه کړې وه. خوبیا هم قاسم ته په خپله کمره کې د سونیا منتظر پاته کیدل دحیرانتیا وړ و . خو هغه خپله پخوانۍ رویه په ځاې وساتله او د سونیا څخه یې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا ! که ته ځان داسې ښایسته او ښکلې کړې نو د کوم لیوني په سترګو کې به راشې. زه خو وایم چې د خپل ځان خیال و ساته ...... او هو ! په دې وخت کې زما خوني ته څنګه راغلې یی ؟»

د قاسم د خبرو لمړۍ برخې سونیا ته نوره هم خوشحالي او فرحت ور ببنلې و. خو په ناڅاپي توګه یی خپله دنده ورته رایاده شوه او قاسم ته یی وویل: « زه خو د بطریق اعظم په حکم دلته راغلې یم ، هغه ویلي و چې تاته ووایم چې کله هم راستون شوې نو له ماسره یو ځل ووینه.»

قاسم د یوې لمحې له پاره په فکر کې شو اوبیا یی د لږ څه فکر کولو وروسته د بطریق اعظم د کتلو له پاره هغه لورې ته مخه کړه. وروسته ورپسې سونیا ورغږ کړ.

« بطریق اعظم زما څخه ستا په اړه هم پوښتلی و...»

قاسم ددې خبرې په اوریدو سره تم شو. او بیا یی سونیا ته مخ کړ او ورته یی وویل چې له تا څخه یی څه پوښتلي و: اوبیا تا ورته څه ویلي دي.؟»

« ما هغه ته وویل چې تاسې د یسوع مسیح ددین ریښتونې خادم اومخلص عیسوي یاست. ستاسې په زړه کې د قسطنطنیی د خوندي ساتلو له پاره پوره ولولې شته اوتاسې بلکل یو ریښتونې او میړنې انسان یاست .....ایا ما ورته سهي خبرې کړې دي ؟»

اوس نو قاسم ډیر حیران پاته و ، ځکه هغه فکر هم نه کاوه چې ددومره لږې ستاینې په اساس به سونیا پرې دومره فدا کیږي. د بله اړخه هغه اندیښمن هم شو چې هسې نه چې دغه پیغله پرې ځان مین نه کړي. دهمدې فکرونو په اساس هغه سونیا ته د لمړي ځل له پاره لږ څه دروند ځواب ورکړ.

« سونیا ! ستا نه ډیره ډیره مننه . چې بطریق اعظم ته دې ریښتیا ریښتیا خبرې کړې دي.»

قاسم د خپلې خونې څخه ووت او سونیا یی تر شا ورته په خوږو خوږو سترګوکتل.

بله ورځ د قاسم له پاره ډیره مصروفه ورځ وه ، بطریق اعظم د نوټاراس په سلا دیوناني کلیساو د راهبانو اوپاد ریانو غونډه رابللې وه. قاسم د بطریق اعظم په حکم باندې د ضروري کاغذونو په راټولو اوجوړولو کې مصروف و. ځکه بطریق اعظم دیوناني کلیساو راهبانو ته دشهنشاه دهر تیرې په اړه ثبوت وړاندې کول غوښتل. دبطریق اعظم اغیز او رسوخ د کوچنیو کوچنیو پادریانو او راهبانو په واسطه په عوامو کې پوره خپور شوې و. او دا همغه دور و چې په « روم» کې دپوپ ځواک د شهنشاه د ځواک څخه زیات و ، اوهمدې وخت ته د اروپا د زوال وخت هم وایی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مذهبي کرکه اونفرت خپل اوج ته رسیدلي و. لا تر دې وخته پورې د «مارټن لوتر» ډله نه وه را پیدا شوې. د روم پاپ نه یواځې د ټولې اروپا روحاني مشر و بلکه د ټولو سرو اوسپینو مالک هم و. په دې وختو کې د روم د کلیسا عدالت په عوامو باندې هر ډول ظلم او تیری کاوه. عیسایت د هوس پالو مذهبی مشرانو د لوبو اله ګرزیدلی وه. او د اروپا مذهبی مشران دبې لاریو ښکار شوي و، دبیا راپورته کیدو د وخت نه نژدې دوه پیړۍ مخته اروپایی عیسوي پادریان د ظلم، تیرې اوهوس بندګان و.

په دیارلسمه عیسوي پیړۍ کې د سسلي او جرمني په پادشاه (فریډرک ثاني) باندې د روم پوپ د کفر فتوې ولګوله. پر هغې د الزامونو په لیست کې دا هم و چې هغه هره ورځ دمسلمانانو په څیر غسل کوي، د مردار و اوخیرنو کالیو د اغوستلو په پایلو کې به د سپږو دومره زیاتوالې راپیدا کیده چې د «کنټربري» لاټ پادري به کله بیرون وت نو په قبا به په سلګونو سپږې له ورایه معلومیدې. تر ۱۰۲۰ پورې د لندن په بازارونو کې د انسانانو غوښې پلورل کیدې. د روم د پاپا عدالت دخپل جوړښت په همغه لمړي کال دوه زره کسان ژوندي وسوځول اوپه لسو کلونو کې یې اویا زره کسان په اور کې ور واچول. دفرانسې مشهورې ازادی غوښتونکې ښځې «جون اف آرک» هم په ۱۴۳۱ کې په همدې ډول سزا محکومه شوې وه. داخلاقو معیار دا و چې دهغوې د لمړنیو پادشاهانو ښځه یې پنځلس همجنس پاله و.

قاسم په خپله کمره کې د نن ماښام د غونډې له پاره د اسنادو د راټولولو په کار کې مصروف و. چې په دې وخت کې شعله کونکي سونیا یو ځل بیا کمرې ته راننوتله. د راننوتلو سره سم یې دروازه د ځان پسې و تړله. هغه په یوه منډه راغله او دقاسم په پښو کې کیناسته. قاسم هغه وخت ډیر وارخطا شو چې ویې کتل چې سونیا ژاړي.....قاسم ترې وپوښتل: څه درپیښ شوي دي.... سونیا همداسې ژړل او قاسم خپل سترګې پټولې او همدا یې ترې پوښتل چې: چل څه شوي دي؟ لږه شیبه وروسته قاسم په خپل حال شو او سونیا ته یې مخ کړ: «سونیا ! څه در پیښ شوي دي؟ ولې ژاړې ؟ چا درته څه ویلي دی؟»

«نه ! درونده میلمه ! ماته هیچا هم څه نه دي ویلي ، ماته چې هر څه ویلي دی هغه تا ویلي .....زه اندیښمنه یم ، ماته ټوله شپه خوب نه دې راغلې. ...زه نه پوهیږم چې زه څه وکړم ؟...»

قاسم د سونیا په ناروغتیا پوه شوې و. هغه حالاتو وهلی یوه غمژنه پیغله وه. دهغې غوړونه دنرمې لهجې او دمحبت نه ډکو الفاظو اوریدو ته تږی و. هغې ته چې په ژوند کې هر څوک مخې ته راغلې نو د جنسي هوس له پاره یې استعمال کړې ده ، هغه د سترو سترو راهبانو اوبطریقانو د پټو رازونو څخه خبره وه. ان تر دې چې دغه زوړ ستر بطریق هم سونیا سلامته نه وه پریښې. خو هیچا هم د سونیا زړه نه و راسپړودې چې ووینې چې هغه څومره زخمې دې. پرون چې قاسم د خپل مقصد له پاره دسونیا سره څو نرمې خبرې وکړې اوهغه یې وستایله . نو هغه ګیچ پاته شوې وه. دهغه په زړه څه داسې هیجان راغلې و چې ټوله شپه یې یوه لمحه هم خوب ته نه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېښې. تر څنګ یې دقاسم انځور د سترګو تر مخه ایښوول شوې و ، هغه دسهار څخه تر اوسه پورې په خپله کمره کې ناسته وه او په خپل قسمت یې ژړل. هغې خپل ځان ددې ځوان لایق او ورې نه ګاڼه چې ددې لورې ته یې التفات کړې و. هغه د قاسم په پښو کې ناسته وه اوژړل یې ، کله یې چې ښه وژړل نو سمدلاسه پخپله په خندا شوه ، دا نو ډیره عجیبه منظره وه ، دهغې سترګې لا د ژړا څخه لمدې وې اوپه مخ یې د اوښکولیکې نه وې خرابې شوې خو اوس یې دیوه معصوم کوچنی په څیر په خندا لاس پورې کړ.....قاسم فکر کاوه چې دا دایاصوفیا خادمه نه بلکه د اسمانه راغلې کومه پرېښته ده.

قاسم هم دهغې ددې خلوص څخه په خندا شو ، ته خوسونیا ډیره عجیبه پیغله یې ، هم ژاړې اوهم خاندې. پورته شه او دروازه پرانیزه اوبیرته راځه. دغسې په بنده دروازه کې کیناستل ښه نه برېښي.

سونیا ته دقاسم دمحبت او مینی نه ډکه لهجه ډیره خوښه شوه ، سمدلاسه ولاړه او دروازه یې پرانسته ، خو هغې ددروازې کنجې و ګرزوله ، ددروازې کومه پله یې خلاصه نه کړه. بیرته دقاسم مخې ته راغله او دشرارت نه په ډکه لهجه یې ورته وویل:

«ایا سسترمیري ستا ډیره خوښیږي ؟زه به یې در ته ووایم چې سسترمیری زما هم ډیره خوښه ده. زه د ورځې یو ځل نیم دهغې کتلو ته هرو مرو ورځم. هغه زما سره د یوې خور په څیر ناسته پاسته کوی ، دهغې سره دناستې په وخت کې زما ټول غمونه له منځه ځي»

دمارسی د نوم په یادولو سره د قاسم زړه بل لورې ته ولاړ. دسونیا دا خبره چې هغه د ورځې یو ځل د سسترمیري لور ې ته ورځې د قاسم له پاره ټکان ورکونکي وه. په دې وخت کې یو ناڅاپه دقاسم په زړه کې یو عجیب فکر راپیدا شو. قاسم تر یوه وخته پورې په خپل دغه فکر کې ډوب و اوبیا کومې پریکړې ته ورسید او د خپل ځان سره یې و خندل. لږه شیبه وروسته هغه دخپله ځایه پورته شو او دخپل سامان څخه یې د مارسی ګوته راوویستله. که څه هم هغه په دې فکر کې شو چې دهغه ددې اقدام څخه به بې چاره سونیا نوره هم په غلط فکر کې ولویږي، تر یوې لمحې یې صبر وکړ خوبیا یې خپل ستر مقصد په فکر کې راوست او ډاډمن شو ، هغه یو دوه قدمه د سونیا په لور ورغې اوبیا یې دمارسی ګوته دسونیا په لور ور نژدې کړه او په ډیر اخلاص یې ورته وویل:

« سونیا ! زه یو راهب یم.....تاته خو جسماني محبت نه شم درکولې ، خو د خپل ورحاني محبت تحفه تاته درکوم. له تانه هیله لرم چې پر ماپورې به خپل امیدونه نه تړې .ځکه چې ته خو پوهیږې چې یو راهب محبت کولې شي خو واده نه شي کولې..... دا واخله اوپه ګوته یې کړه....»

دسونیا حالت دکتلو وړو. د قاسم خبرې دسونیا په غوږونو کې د سختو نیشه کونکو شرابو په څیر ور پریوتې او هغه یې زړه بایلیدونکې کړه. دهغې سترګې د عقیدت په نشې کې ډوبې شوې اوشونډې یې د احساساتو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخې په رپېدو شوې ، دخپل نصیب څخه په ویره کې شوه . ځکه نن قاسم هغې ته ګوته د تحفې په توګه ورکړه ،ګویا هغه یې دمحبت په غشي وویشتله .هغې خپل لاس ورمخته کړ او د ګوتې د په ګوته کولو له پاره یې خپله ګوته هم رامخته کړه. کله چې دقاسم لاس دهغې په نرمې او نازکې ګوتې ولګېدنو دسونیا په بدن کې د لړزیدو په ځای ارام او سکون راپیدا شو . هغې ته داسې ډاګیزه شوه چې قاسم دهغې د لاس اوګوتې په نیولو سره هغه د نړۍ د جهنم څخه رابیرون کړې ده. دهغې د سترګو څخه د اوښکو دوه ستر ستر څاڅکې لاندې په فرش باندې را توې شول. سونیا ته داسې څرګنده شوه لکه د نړۍ ټول بار یې چې د اوږو څخه پورته کړل شوې وي.

په همدې وخت کې چې قاسم سونیا ته ګوته په ګوته کړه نو دقاسم د کوټې دروازه په غږ سره پرانستل شوه او یو اجنبی وګړې دهغه کوټې ته راننوت ، د دې اجنبی په کتلوسره دقاسم اوسان وار خطا شول ، سونیا هم په وارخطایی سره یوې لورې ته ودریده. ځکه چې په دروازه کې په خپل سره راننوتې اجنبي قاسم ته په کرکجنه توګه کتل . دا پنځوس کلن زوړ وګړې خو د ځواکمن وجود خاوند و . قوې سترګې یې درلودې ، سترګې یې داسې سرې وې لکه چا چې په کې د اورتکې سرې سکروټې ایښودې وي . دبطریق په څیر کالي یې په ځان و اوپه لاس کې یې امصا نیولی وه .... دا شاګال و ..... د ایاصوفیا پیرې .... سونیا به ورته د ایاصوفیا پیرې وایه .... بلکه سونیا په ریښتیا هم هغه د پیرې په څیر منلې و . ځکه هغه به د ورځو ورځو راهیسې ورکیده ، هیجاته به یې په اړه معلومات نه و چې شاګال چیرې تللې دې ؟ اوبیا به یو ناڅاپه په ایا صوفیا کې را څرګند شو ، دهغه په اړه یوه خبره ډیره مشهوره وه چې هیڅوک د شاګال په سترګو کې سترګې نه شي ور ننویستلې . ان تر دې چې د بطریق اعظم پورې د پورته مرتبې خلک هم د شاګال دسترګو څخه ځان تیروي . دخلک ګمان خودا هم و چې دشاګال په سترګو کې د یوې دقیقې له پاره د سترګو ننویستل انسان له منځه وړي ، هغه انسان بیا په څلورویشت ساعتو کې له منځه ځي ... داخبره څومره سهي وه او څومره غلطه ... خو دسونیا تر مخه شاګال یو دوه کسان په همدې توګه له منځه وړې و ، شاګال به عادتا خاموشه و . دهغه څیره د رازونو څخه ډکه وه او هر انسان به چې ورته ډیر وکتل هغه به د ویرې اودهشت سره مخامخ کیده . په چرچ کې نورو خلکو هم دا ګمان کاوه چې شاګال انسان نه دې بلکه دقسطنطین پیرې دې چې عمر یې ددرې سوه کالو څخه ډیر دې . او دقسطنطنیی د خوندې ساتلو له پاره د خداوند یسوع مسیح له اړخه ټاکل شوې دې. د هغه د اوږود عمر دباور کونکو دلیل دا و چې هغوې دغه شاګال د تیرو ډیرو کلونو راهیسې په همدغه شکل سره وینې. دبطریق اعظم تر څنګ د یو شمیر سترو خلکو فکر هم همدا و چې شاګال پیرې نه دې خو دا یې منله چې شاګال د پټو ځواکونو مالک دې او د تور جادو خاوند هم دې.

شاګال په داسې وخت کې دقاسم د کمرې دروازه پرانسته چې قاسم سونیا ته ګوته ور په لاس کوله. خودهغوې بخت ښه و چې د دروازې د پرانستو اواز سونیا او قاسم واورید اوقاسم سمدلاسه د سونیا څخه خپل لاس راښکود. قاسم ته د شاګال تر شا خپل خادم ډیوډ هم تر سترګو شو ، او ډیوډ ورته هم د رازونو ډک انسان معلوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو . سونيا خو شاګال پېژانده اما قاسم هغه د لمړي ځل له پاره کوت. ځکه شاګال دقاسم داجازې پرته دهغه خونې ته راننوتې و . دهغه تګ لکه د هندوستان دسوامیانو په څیر و ، دتلو په وخت کې یې د انسان د قد په اندازه امصا په زمکه وهله او دکمرې منځته راغې. دهغې د سترګو څخه را پورته کیدونکې حرارت قاسم هلته په خپل ځان کې محسوساوه. هغه دقاسم مخې ته راغې او دهغه تر مخه خاموشه ودرید. لږه شیبه کې یې د قاسم په سترګو کې خپلې سترګې ورننویستلې ، قاسم ته دشاګال دغه ډول راتګ د زغم وړ نه و . په دې خاطر قاسم هم دغصې نه ډکې سترګې د شاګال په سترګو کې ور ننویستلې ، خو لږه شیبه کې قاسم ته داسې ډاګیزه شوه چې دهغه تر مخه انسان نه بلکه کوم شیطان ولاړ دې. قاسم د شاګال د سترګو څخه د راوتلې حرارت په اساس ناارامه شو اوخپل وجود یې دخپل وزن څخه ډیر دروند احساساوه.

پخوا له دې چې قاسم دهغه د سترګو دحرارت ځواک له لاسه ورکړي اوخپلې سترګې ترې را واړوي ، اندېښمنې سونیا رامنډه کړه اوقاسم یې پورې واهه او د شاګال د سترګو څخه یې لرې کړ اوبیا یې په لړزانده اواز سره وویل:

« دا بطریق شاګال نومیږي .....دهغه په سترګو کې سترګې ننویستونکې ژوندې نه پاته کیږي. هغه د زرګونو پیریانو ځواک لري.....»

سونیا ددې نه اخوا نور څه و نه شو ویلې. ځکه چې دشاګال څیرونکې سترګې په هغې ور ونښتې ، معلومه نه ده چې قاسم ته څنګه معلومه شوه چې د شاګال شاته دهغه خادم په خندا دي خو قاسم تر ډیره پورې خپله غصه پټه نه کړای شوه اوشاګال ته یې وویل:

« درونده بطریقه ! تا به ما ته حکم کړې وې چې زه په خپله ستاسې خدمت کې حاضر شوې وې. دغه ډول ، د یو چا کمرې ته ، دهغه داجازې پرته ورننوتل ښه نه ښکاری.....»

« هو هوهو ! .....تا سهي خبره وکړه ..... ما تاسې دواړه هسې په هسې پریشانه کړئ ... خو زه حیران یم چې په قسطنطنیه باندې دمرګ ویره را خپره شوې ده او تاسې دواړه د ایاصوفیا په پاکو حجرو کې رومانس ته ملاتړلې ده..... ما اوریدلې دې چې ته د تهریس څخه راغلې یې. ایا دا رېښتیا دي ؟»

اوس نو دقاسم غصه یو ناڅاپه په هوا کې ولاړه او دېښولاندې یې زمکه وښویده. ځکه د شاګال په لهجه کې دګیدړو په څیر مکر اوفریب پټ و. قاسم ته دا لهجه ډیره پر اسراره ښکاره شوه. خو ځان یې سنبال کړ او ویې ویل:

«بلې ، هو ......دا رېښتیا دي ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا خو ډېره ښه خبره ده .....تهريس خوزما ډېر خوښ دې.. زه ډېر وخت د تهريس کليسا ته ورځم..... حيران يم چې تاسره مې ولې هلته نه دي ليدلې.....»

اوس به قاسم څه ويلې واې. هغه د خپل ځان د خلاصون له پاره خبره شاته وغورځوله « په حقيقت کې به زه ډېر وخت په ځانته عبادت کې مصروف ووم ، او د ډېرو خلکو سره به نه شو کتلاې ، دا خو زما ډېره بد قسمتي ده چې ما هلته له تاسره نه دي کتلي.....»

« هووووو !.....دا رښتيا هم ستا بد قسمتي ده ...خير ! اوس خو زما او ستا تر منځ ليدنه وشوه نور نو ته بد قسمته نه يې.... زه به يو ځل بيا له تاسره وينم. د څه ضروري خبره له پاره .... زما منتظر اوسه..»

قاسم ته داسې ډاګيزه شوه لکه شاګال چې ګواښ ورته کوي. خوبيا هم قاسم ورته مسکې شو او ورته يې وويل: «ضرور ضرور .....زه به ستا انتظار کوم»

شاګال لکه څنګه چې راغلې و همغسې د خونې څخه بيرته ووت. خو ډېوډ په خپل ځاې ولاړ پاته شو. قاسم ډېوډ ته مخ کړ او ورڅخه يې وپوښتل « ايا بطريق همداسې وي ؟ انسانيت ته د محبت د درس د ورکولو له پاره ديسوع مسيح راهب دغسې نه وي، دا موصوف دا يا صوفيا سره د څومره مودې راهيسې اړيکې لري..»

« په دې خو هيڅوک نه پوهيږي ، د هر چا څخه چې پوښتنه کوې وايې چې شاګال يې دهمغې لمړۍ ورځې څخه همداسې کتلې لکه دا اوس چې دې.»

معلومه نه ده چې قاسم ته څنګه څرګنده شوه چې ډېوډ هڅه کوي قاسم د شاګال څخه وويروي ، قاسم د ډېوډ په خبرو باندې په مسخريې توګه و خندل « ښه ، ډېر ښه ، سهي ده. تاسې ولاړشئ ، زه د غونډې له پاره څه ضرور کار ترسره کول غواړم...»

سونيا غوښتل چې تم شي. خو قاسم دواړو ته د بيرته تللو حکم کړې و. نو هغه هم مجبورا دهغه ځايه ولاړه. کله چې هغوې دواړه ولاړل نو قاسم پورته شو او د خپلې کمرې دروازه يې له دننه څخه بنده کړه. اوبيا په خپلو کارو کې مشغول شو. هغه سر ښکته کړې و او څه يې ليکل چې ټکان يې وخوړ او فکر يې وکړ چې شاګال يې تر مخ ولاړ دې اوپه ډېرو بدو سترګو هغه څاري... قاسم سر راپورته کړ ، مخته يې وکتل خو څوک يې و نه ميندل. خو دا د قاسم وهم و. قاسم خپل ځانته په قهر شو او له ځانه سره يې وويل چې د يوه مؤمن په صفت د يوه شيطانه ويره احساسوی. اوبيا بيرته په خپلو کارو کې مشغول شو.

کله چې سونيا خپلې کوچنۍ شانته خونی ته راغله نو زمکې ځاې نه ورکاوه. هغه دقاسم له اړخه ورکړل شوي ګوتي ارام ته نه پريښوده ، خپلې کمرې ته د راننوتلو سره سم يې د کمرې دروازه و تړله. اودقاسم له اړخه ورکړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې ګوته یې په لاس کې را واخسته او په ډیره مینه یې ورته کتل. بیابیا یې هغه ګوته ښکلوله اوبیا بیا یې په خپلو سترګو مخښله. اوبیابیا به یې خپل پخواني ترخه یادونه را یادول او دسترګو څخه به یې پرې اوښکې تللې. هغې خو چرچ ته پناه راوړې وه. خو دلته په راتلو سره یوه یوه راهب په جدا جدا توګه دهغه ابرو او عزت له منځه وړې و ، دا چې دغه د خلکو ترمخ د اوږدو اوږدو ویناو کونکې دخداوند یسوع مسیح یواځې په نوم راهبان دپاکو اوسپیڅلو پیغلو دلوڅو جسمونو څخه خه‌ډول ګټه اخلي ، دا خبره سونیا ته دلته چرچ ته د راتلو وروسته معلومه شوه. هغوې چې د غمونو د پرېښودو له‌پاره دلته راغلې وې ، خو په ایاصوفیا کې ورته دهغې نه زیات غمونه منتظر وو. هغې چې کله په ایاصوفیا کې خپل لباس لویدلې وکوت نو ډاډمنه شوه چې په نړۍ کې ورته دعزت د خوندي کیدو له پاره دپناه هیڅ ځای ځیږې نه شته همدا علت و چې هغې خپل ځان د ایاصوفیا د شرایطو په مطابق ور وغورزاوه.

خو نن ورته قاسم دخپلې مینې نښه ،ګوته، د تحفې په څیر ورکړې وه اوهغې ته یې یو ځل بیا ژوند وربښلې و. اوس نو هغې په ایاصوفیا کې په خپل تیر ژوند باندې افسوس کاوه. کاش چې هغې خپله ابرو او عزت خوندي ساتلې وې نو نن به یې د ایرون په پښو کې هرڅه په پوره ویاړ سره قربان کړې وې ، همدا پیښماني دهغې په زړه اودماغ کې راګرزیده ، ډیره پریشانه وه خو د قاسم له اړخه ورکړل شوې تحفې به بیرته خوشحالیو ته را ستنوله. څومره زیاته چې هغه نن ناقراره وه په خپل ټول ژوند کې پرې دومره ناقراري نه وه راغلې. په همدې وخت کې یې په ذهن کې د سسټر میري روڼ مخ هم را وګرزید. په داسې وختو کې یواځې سسټر میري وه چې هغې ته یې حوصله ورکولې شوه. هماغه وه چې سونیا خپل سترغلي پاک کړل او دسیسټر میري په لور د تللو له پاره یې ځان تیار کړ.

نن د سیسټر میري په دروازې کې دهغې مریدانې ښځې یوه هم نه وه .ځکه دهغوې له پاره یواځې د خالي اویکشنبې ورځې مختص شوې وې. او نن ددوشنبې ورځ وه. سونیا په ډیره کراره توګه د سسټر میرې دروازه و ر وټوکوله. او کله یې چې ځوابې اشاره ترلاسه کړه نو دننه ور ننوتله.

سسټر میري په خپله کمره کې ناسته وه اودخپل عادت په مطابق یې یو عجیب اوغریب کتاب لوست . دسونیا په کتلو سره یې هغه کتاب بند کړ او هغه یې په یوه صندوق کې کیښود او د سونیا سره د کتلو له پاره راپورته شوه. سیسټر میري سپین کالي اغوستې واومخ یې د وقار او رعب نه ډک و. دا د «ایاصوفیا» یواځنۍ راهبه وه چې تر اوسه یې کوم نارینه ځانته نژدې نه و پریښې.... هغې دهمغه لمړۍ ورځې څخه دیوې عبادت کونکې راهبه شکل او بڼه اختیار کړې وه..... دا پخپله مارسی وه.

مارسي سونیا په ډیره مینه دخپلې سینې سره رایوځای کړه اوپه خپل څنګ کې یې کینوله اوبیا یې ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا څه خبره شوې ده ، نن خوستا په څیره کې اندیښنې راولاړې شوې ښکاري. ماته ووایه ، زه به دې دغم دبدلیدو هڅه وکړم.»

خو سونیا د ځواب ورکولو په ځای په ژړا او واویلا پیل وکړ. سر یې د مارسي په سینې کیښود ، مارسي خپل لاس دهغې په ملا کیښود اوهغې ته یې دقرار ورکولو هڅه پیل کړه.....سونیا ژړل خو مارسي خاموشه وه. داسې بریښیده چې هغې سونیا ته د ژړا کولو فرصت ورکاوه ..... په همدې وخت کې د سونیا دګوتې لاس چې هغې په خپل وجود کې پټ کړې و په غیر اختیاري توګه بیرون را ووت. او دمارسي سترګې پرې ولګیدې.... دمارسي سترګو په سرسري توګه دسونیا دا ګوته وکتله خو جدی یې ونه ګڼله. خو لږه شیبه وروسته دمارسی سترګې یو ځل بیا په دغه ګوته باندې ورونښتې اوس نو مارسی په ډیره جدي توګه د سونیا په لاس کې دغې ګوتې ته کتل. دهغې په زړه کې دماضی یادونه را څرخیدل....دهغې سره د مارتها هغه یادګار ګوته وه چې مارسي قاسم ته ورکړې وه. نو په دې فکر کې چې هسې نه چې دهغې سترګې فریب وخوري نو د ګوتې په جوړښت باندې یې غور کول پیل کړل ، خو دا همغه ګوته وه. وجود یې په لړزان شو ، سونیا یې په ډیر احتیاط سره را سمه کړه او په خپل هیجاني کیفیت یې قابو پیدا کړ اوبیا یې په ډیرې نرمې لهجې سره سونیا ته وویل:

« ګوره سونیا ! ..... دداسې ژړاګانو څخه څه نه جوړیږي ... اوس چپ شه ، شاباس.. اوماته ووایه چې څه خبره شوې ده.؟»

مارسي خپلې پاکې ګوتې د سونیا په مخ ووهلې ، اوس نو سونیا خپل ځان ډیر سنبا ل کړې و ، رانیغه شوه او کیناسته. اوپخپل لاس کې یې په ګوته کړل شوې ګوته را مخته کړه اوسسټر میري ته یې وویل:

« ته خودا ګوته ویني که نه ! داماته هغه ځوان راکړې چې د پریښتو په څیر پاک انسان دې ، هغه د قسطنطنیی اوسیدونکې نه دې ، دبیرون څخه راغلې دې ، خو سیسټر .....زه څه وکړم....؟ما په هغه خپل زړه بایلودې دې. خو نه زما په وس کې ده او نه مې په اختیار کې چې زه هغه دخپل ځان کړم. هغه یو راهب دې اوزه د یوه چرچ خادمه یم..... سسټر ! زه خپل ځان دهغې وړ نه وینم ، زه به هغه ته څنګه ووایم چې زه ښه نه یم پاته شوې ..... هغه ډیر ښه دې.....»

خو مارسی د څه اوریدو ته تیاره نه وه. هغه په خپل ځای باندې لکه د تیږې په څیر جامده ناسته وه ، هغې ته په خپلو سترګو او غوږونو باور نه و ، هغې په تیرو اوو کلونو کې ډیر زیات ژړلي و ، ډیرې سجدې یې کړې وې ، ډیر لمونځونه یې کړي و اوپه پټه پټه یې دغه تیر اوه کلونه د الله تعالې په مخ کې ډیر ژړلي وخو هیڅکله یې د خپل فریاد ځواب نه و اوریدلې. خو نن بې په ناڅاپي توګه قاسم ته د خپل اړخه ورکړې ګوته وکتله. سونیا ورته ویلې چې هغه ځوان همدلته د ې او دا دمارسي له پاره ډیر عجیبه لمحه وه ، ځکه قاسم بلکل دهغې سره نژدې و ، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې د زړه ددرزهار انداز هم بدل شوې و ، دا درزهار لمړی دیوې راهبی د زړه اواز و چې دټولې دنیا د دنارینه و ځخه یی ځان یوې خوا کړې و او دخپل پروردګار سره یی مینه پیدا کړې وه ، خو نن یی زړه په یوه بل انداز کې درزیده او دا دیوې ځوانې پیغلې د زړه درزار و چې د کلونو کلونو راهیسې یی دخپل محبوب کتلوته لیوالتیا درلوده. هغې یقین نه شو کولې ، په دې فکر کې شوه چې کیدې شي دا ګوته دبل کوم کس لاسو ته ورغلی وی او تر دې ځایه را رسیدلې وي،په دې اساس یی په پوره ناقراری سره دسونیا ځخه وپوښتل:

« دهغه ځوان راهب قواره او ځیره څه ډول ده .... ایا ته یی ماته ویلې شې ؟»

سونیا ددې خبرې په اوریدو سره ټکان شانته وخوړ خوبیا یی دقاسم ځیره مخته راوړه او په ډیره ښه توګه یی هغه تعریف کړه . اوس نو سونیا هم ډاډمنه شوې وه چې تعریف کړل شوې راهب پخپل قاسم بن هشام دې . دمارسی کیفیت هم بدل شو . هغې غوښتل چې همدا اوس او همدا شیبه راپورته شي اودقاسم په لور ورمنډه کړي.د قاسم په غیږې کې سرور ننباسې او دزړه له کومې وژاړي اوهغه ته ووایی چې .....« درځه ! .....ټول هر څه پریږده او ما ددې ستونزمن ژوند ځخه بیرون کړه ....» خوهغې داسې نه شواې کولې . هغې سونیا له یاده وویسته او د خپل تیر پخوانې ژوند په یادونو کې را ونغښتله . هغې یوه یوه خبره رایادوله .« لاله شاهین» یادګار ، دقاسم کور ، د قاسم خندانه ورندار ، د قاسم وریرونه .... اوبیا یی خپله مور رایاده شوه . او بیا یی یو ناڅاپه ذهن و درید اوپه دې فکر کې شوه چې هسې نه چې ډیمونان هم دقاسم په لاسو وژل شوې وي. او بیا یی همدا فکر په زړه کې پوخ شو چې قاسم دلته قسطنطنیې ته د راتلوسره سم ډیمونان وژلې دې ، خو هغه وخت چې هغې اوریدلې و چې دسلطان مرادخان زوې سلطان محمد خان په تخت د کیناستو نه وروسته په قسطنطنیه باندې دحملې کولو ګواښ کړې دې نودهغې په دعاوګانوکې هم ډیرښت راغلې و . هغې به شپه او ورځ دخپل مالک تر مخه همدا دعاوې کولې چې هغه ورځ ډیره ژر راوړې چې سلطان محمد په قسطنطنیه باندې حمله وکړي ، هغه په دې هم ډاډمنه وه چې دسلطان په لښکرو کې به قاسم بن هشام هم ورګډ وي ، په تیرو اووکلنو کې به مارسی ډیروخت په دې حیرانه وه چې ولې یی قاسم د لټون هڅه نه ده کړې . هغه په دې پوهیده چې که چیرې قاسم یی دلټون هڅه وکړي نوپیدا کیدل به یی ورته ستونزمن نه وي اودهغې سره کتلاې شي . خو نن ډاډمنه شوې وه چې قاسم دهغې پل تعقیب کړې ، اوس نو دقاسم د کتلو له پاره نا ارامه وه خو دصبر لمن یی پرېښښوله .او خپل وقار یی په ځاې وساته اوسونیا ته یی وویل:

«ډیر ښه .....اوس نو تا دهغه سره مینه پیدا کړې ده . خو دا راته ووایه چې هغه هم له تاسره مینه کوي اوک نه ؟»

«هو کوي یی ! او ډیره زیاته یی کوي ، خو هغه مجبور دې ، هغه وایی چې زه تاته جسمانې محبت نه شم درکولې ،ځکه چې زه یو راهب یم ، خو روحانې محبت درکولې شم ،هغه ماته روحانې محبت راکړې دې ،اودا ګوته دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحبت ننبه ده. خو سستر میري ، زه په دې نه پوهیږم چې روحاني محبت څه ته وایی ؟ تا ته به معلومه وي ، که څنګه ؟»

مارسي یوه پوهه او رسیدلې پیغله وه. هغه په ډیره اسانۍ سره دخبرو بیخ ته ور رسیدله. هغه په دې فکر کې وه چې قاسم دې نجلۍ ته قصدا دا ګوته ورکړې ده تر څو یې تر ما پورې را ورسوي. او زه یې و پیژنم. دا دقاسم له اړخه یو ډول پیغام و. مارسي دقاسم دپیغام څخه ډیره خوشحاله شوې وه ، خو هغه په دې ډیره خفه وه چې دا ناپوهه سونیا هسې په هسې د قاسم په محبت کې را ننبتې ده. په ناڅاپې توګه د قاسم په ذهن کې یو خیال راغې او سمدلاسه یې سونیا ته وویل:

« ډیره ښه ! ..... هغه راهب اوس له تاسره روحاني محبت کوي. زه تاته یوه خبره درښیم ، ته یې هغه ته وکړه .... نو هغه به پرتا نور هم ډیر مهربانه شي.... خو تر هر څه لمړۍ زما یوې خبرې ته کلک غوږ کیږده. چې خپل ځان دهغه په مینه کې دومره مه لیونې کوه ،هسې نه چې خپل یې نه کړې او بیا یې دجداوالي غم هم و نه شې زغملې.....»

سونیا مسکۍ شوه او بیا یې په ډیره بې صبرۍ سره ورته وویل: « ماته هغه خبره وښیه چې راته دې یې دښوولو ژمنه کړې وه . » ته خو پخپله د یسوع مسیح راهبه یې. نو تاته به دمحبت په اړه څه معلوم وی ؟» معلوم نه شوه چې ولې د مارسي په شونډو باندې عارفانه مسکا را پیدا شوه. هغې یوه اوږده ساه واخسته اودهغې خبره یې تکرار کړه اوویې ویل:

« هو ! ته سهي وایی. ماته به د محبت په اړه څه معلومات وی ؟»

سونیا داسې وانګیرله چې د سستر زړه یې خفه کړ. سمدلاسه یې ښښنه وغوښتله ، او بیا یې په زارۍ کونکې لهجې سره وویل « سیستر !که چیرې ماته ښښنه وکړې نو بیا راته ووایه چې ماته څه ویل غواړې ؟»

مارسي د یوې لمحې له پاره د سونیا په څیرې باندې سترګې ور ښخې کړې او بیا یې ورته وویل:« ته هغه ته ووایه ..... د لاله شاهین کوترې الوتې دي.. کله چې نیلا اوبه سرې شي نو بیا به خپلو کورنو ته بیرته راستنې شي.»

سونیا په ډیره حیرانتیا سره د مارسي خبرې واوریدې. یوځل یې هڅه وکړه دا الفاظ په خپله ژبه باندې تکرار کړي او ځان پرې پوه کړي خو بیا یې په حیرانونکې توګه وویل:

« سستر !دا څه خبره ده ؟.... زه خو پرې هیڅ پوه نه شوم. د لاله شاهین کوترې زمونږ دمحبت سره څه اړیکې لري..»

« ته ددې جملې په مطلب پوهیدل پریږده اودا یو ډول روحاني منتر و ګڼه. ماتاته د محبت یو یادګار پیغام در ښوولې دې. دا دیو چا دمحبت پیغام دې...... او ډېر زیات اغیزمن دې....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

سونیا پرې بیا هم ونه پوهیده خو د سیستر میري پیغام یې په ژبه یاد کړ.

د ایاصوفیا د پادریانو غونډه چې ماسپښین څخه پیل شوې وه دشپې تر ناوخته پورې یې دوام وکړ. په دې غونډه کې د قسطنطنیې ټولو پادریانو برخه اخستې وه. اوټول په دې خبره ډیر په قهر و چې ولې شهنشاه ددواړو کلیساو د ګډې غونډې له پاره کارډینل اسیډرو د مشر په څیر ټاکلی دی. دا خو د ایاصوفیا دبطریق له پاره سپکوالی دی. دقسطنطنیې ټولو مذهبي مشرانو په ګډه دا پریکړه وکړه چې هغوې به د غونډې په ورځ د شهنشاه تر مخه احتجاج کوي. او کله چې ددواړو کلیساو دغه غونډه خپل اوج ته رسیږي نودوي به یې په همغه شیبه کې بایکاټ کوي او ناکاموي به یې. دا حقیقت و چې دښار د خلکو زړونه او دماغونه د کلیسا دمذهبي مشرانو په لاس کې و. خلک ددې حالاتو په کتلو سره مجبور و دمذهبي مشرانو لورې ته مراجعه وکړي ځکه همدې مذهبی خلکو، عوامو ته د هغوې دپیسو، سرو او سپینو زرو په مقابل کې د جنت ټکټونه ورکول. دا ډاډمنه وه چې که چیرې ټولو پادریانو دشهنشاه په خلک راپارول نو خلک به لکه د اور سکروټې ګرزیدلې وې. په دې اساس د بطریق اعظم سازش بریالی شو او ټولو پادریانو ورسره په دې اړه ژمنه وکړه....

کله چې دشپې غونډه پای ته ورسیده نو قاسم د بطریق اعظم څخه اجازه واخسته او په خوشحالۍ سره د خپلې کمرې په لور ولاړ. دهلیزونه ټول خاموشه و او ډیره کې خلک په خپلو خونو کې ویده شوي و.

قاسم په زینو وخوت او دویم منزل ته ولاړ خو معلومه نه ده چې دویم منزل ورته ولې دومره وران ویجاړ ښکاریده. دلته هم په دیوالونو او دروازو باندې دمشالونو په رڼاو پتنګانو نڅاوې کولې. کله چې قاسم په لمړي موړ کې را وګرزید نو یو سورې لرونکې شکل یې وکوت چې ښې او چپ لورې ته یې حرکت کاوه...... داسې څرګندیده لکه کوم کس چې یو ناڅاپه کومې خونې ته ور ننوځي... قاسم سخت متوجه شو.

په حقیقت کې قاسم د غونډې د جریان نه وروسته د ګڼ شمیر پادریانو سره دد ې ستر مقصد دترلاسه کولو له پاره د یوځاې پاته کیدو تبلیغ کاوه. اوتر دې وخته پورې بطریق اعظم او نور ستر پادریان خپلو خپلو کمرو ته ورغلي و. کله چې د ښاره راغلې د کوچنیو کلیساو پادریان رخصت شول نو دشپې لمړۍ برخه تیره شوې وه او په هغه وخت کې د ایاصوفیا دغه برخه لکه دقبرستان په څیر خاموشه پرته وه.

قاسم په داسې حال کې چې ویښتان یې په بدن را پورته شوي و د دهلیز څخه تیر شو او خپلې کمرې ته ورسید. خو کمرې ته په ورننېژدې کیدو سره یې چې کله وکتل چې دکمرې دروازه یې پرانستې ده نو حیرانتیا یې نوره هم زیاته شوه. قاسم په ډیر احتیاط سره خونې ته ور ننوت خو په کمره کې هیڅوک هم نه و. البته دکوټې ټول سامان یې خپور ور شوی و او داسې بریښیدله چې چا یې سامان ټول پلټلی دی. دقاسم ذهن سمدلاسه دبطریق شاګال په لور ولاړ ځکه د نن سهاره څخه هغه شاګال نه و کتلی. قاسم خپل سامان راټول کړ او بیرته ولاړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویده شو. خو خوب یې د سترګو څخه لرې تښتیدلی و. اوس نو هغه ډېرو عجیبو حالاتو سره مخ و، تر هغې چې ددندې پورې یې اړونده وه نو دقاسم کار د وړتیا وړ و. خو تر هغې چې دمحبت پورې یې اړه درلوده نو لا تر اوسه دقاسم هڅو او کوششونو کومه د ډاډ وړ نتیجه نه وه ورکړې. قاسم دخپلې خونې دروازه د دننه څخه وتړله او په خپلې بسترې باندې پریوت. اوبیا معلومه نه ده چې څه وخت به یې سترګې ورغلې وې. کله چې دقاسم سترګې ورغلې نو دقاسم دکوټې کړکۍ کې یو حرکت شانته پیدا شو، دا یوه ډېره درنه کړکۍ وه او د یوه نری اواز سره سم خلاصه شوه.

دمشال په ګرزیدو کې په کوټه کې دهرشي سیورې په حرکت راغلې و، کله چې کړکۍ پرانستل شوه نو دمشال رڼا دکړکۍ یوې لورې ته هم ور وعځیده. اوپه دې توګه تر مخه سیورې هم رڼا شو. لږ وروسته دغه سیورې د اواز دپیدا کیدو پرته د قاسم د کوټې په لور را روان شو، د قاسم کوټې ته راننوت او کړکۍ یې د ځان پسې بنده کړه، دشپې دویمه برخه هم تیریدونکې وه، د ایا صوفیا ټوله وادي په خوب کې غرقه وه، هرې لورې ته چپه چپتیا وه او د ستنې د غورزیدو اواز هم اوریدل کیده. خو دقاسم په خونه کې موجود سیورې هیڅ ډول اواز نه راپیدا کاوه. سیورې چې کله د قاسم تر پښو را ورسید نو یو دم تم شو د رڼا سیورې په سیورې باندې پریوتې و. په دې اساس هغه سیورې نه و بلکه یو ژوندې انسان و. کمرې ته د راننوتلو سره سم یې دخپلې خولې پرده لرې کړه رڼا وښووله چې هغه سونیا وه. سونیا د «ایاصوفیاء» جذباتي کنیزه.

سونیا د قاسم په قدمونو کې کیناسته او دهغه لوڅې پښې یې لکه دلیونو په څیر کتلې. د قاسم وجاهت، د هغه قد و قامت، دهغه ځواني اوښایست ....ټول هر څه لکه دسپوږمۍ په څیر ځلیدل. سونیا غوښتل چې ورشي او دقاسم تر څنګ څملي.. خو کوم نالیدلي قوت هغه ددې کاره منه کوله ، هغه تر ډېره پورې د قاسم په پښو کې ناسته وه، بیا راپورته شوه او دقاسم په پښو باندې ورښکته شوه اوهغه یې ښکل کړې ..... په همدې وخت کې دقاسم سترګې را خلاصې شوې، خپلې پښې یې کش کړې او راپاڅید اوکیناست:

« دا څنګه حرکت دې؟....سونیا ! دا ته یې؟.... په دې وخت کې....؟اوبیا زما په خونه کې ؟...»

سونیا ورته په خپلو شونډو لاس کیښود او د خاموشه پاته کیدو اشاره یې ورته وکړه. اوپه ډېره خاموشانو توګه یې ورته داسې وویل لکه څوک چې منتر وایي ......

« د لاله شاهین کوترې والوتې..... کله چې نیلا اوبه سرې شي نوبیرته به خپلو کورنو ته را وګرځي..»

قاسم یو ناڅاپه په خپل ځاې باندې ګونګ سونګ کیناست. دا خو نیغ په نیغه دمارسی پیغام و. دهغې د جسم هر رګ دخوشحالۍ نه په نڅا کې و.دهغه نه دا ویر شول چې دا دشپې دویمه برخه ده او سونیایې په کمره کې ځانته ورسره ده. هغه راټوپ کړ او په بستر کې نیغ کیناست او په ډېره بې تابۍ سره یې د سونیا څخه وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«ځ..ځ...... څه.....تا .... تا څه وويل ؟ يو ځل بيا يې وواېه !»

سونيا يو ځل بيا وويل « د لاله شاهين کوترې الوتې دې او کله چې نيلا اوبه سرې شي نو بيرته به خپله ځالو ته را ستنې شي.»

قاسم د مارسي په پيغام و پوهيده. مارسي ورته همدا ويل چې کله چې په ابناې فاسفورس کې د عيسوي فوځيانو ويني و بهيږي نو دې سپين روبې راهبه به هم د خلاصون لاره بيامومي ...

د مارسي پيغام د قاسم په زړه کې نوې روح را وپاراوه ، دا لمړې ځل و چې هغه ته په محبت کې بريالیتوب تر لاسه کيده. هغه د خوشحالۍ نه جذباتي شوې و ، مخته راغې او خپل لاس يې د سونيا په اوږه کيښود ، سونيا د انار د ګل په څيرتکه سره شوه . قاسم سونيا ته وويل:

« سونيا ! تا نن زما زړه د مينې نه ډک کړې دې ، نن چې ته له ما څخه هر څه غواړې اوله ماسره ويې نو زه به يې هرو مرو درکړم»

سونيا په زړه کې سستړ ميري ته دعاګانې پيل کړې ، ځکه هغې ورته د قاسم درام کولو له پاره منتر ښوولې و. د سونيا زړه د مينې او محبت نه درزيده.او په خپل قسمت يې ناز کاوه. سونيا د قاسم د خبرې په اوريدو سره په شرارت سره وويل:

« رينښتيا ؟......ايا رينښتيا دې چې هغه څه چې زه يې وغواړم ته به يې هرو مرو راکوې ؟»

« هو ! بې شکه ، ما چې کومه ژمنه کړې ده هغه به خامخا پوره کوم»

« نو بيا ما د خپل ځان سره ملګرې کړه»

قاسم حيران شو ځکه د سونيا خبره ذومعنې وه. قاسم ډاډ من و چې هغه به ترې محبت و نه غواړی ،ځکه چې قاسم يو راهب و اوهغه په دې پوهيده. خو هغې د خپل ځان سره يو ځاې دده ملګرتيا غوښتې وه. قاسم وويريد او ناڅاپه يې د سونيا په لور وکتل:

« دا ته څه وايې ؟.... ته خو پوهيږې چې زه يو راهب يم »

« نو څه وشول چې راهب يې ؟ که يو راهب واده نه شي کولې نو ما سره خو نزديکت کولې شي ؟ زه غواړم ستا په قدمونو کې سر کيږدم او د ټولې نړۍ څخه په بې خبرۍ کې ژوند و کړم......»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم حالت د کتلو وړ و . هغه په خپل جال کې را نښتې و . هغه په وختي توګه د سونیا د ټالولو له پاره په یوځو ټکو تکیه وکړه بیا همغه ځو ټکي د سونیا د راتلونکې ژوند له پاره د ټولو ستره تکیه وګرزیده .. قاسم ورته وویل:

« سهي ده نوبیا د قسطنطنیې د جنګ پورې انتظار وکړه ، که چیرې مسلمانانو جنګ و ګاټه نو زه به درته تکیه و ګرځم. او که چیرې هغوې ناکامه شول نو بیا به دې له ځایه وکاږم.»

دقاسم دغه جمله دهغه د فکر له مخې بلکل په ځای و ه اوقاسم په خپله زړه کې همدا ډول پریکړه کړې هم وه چې هغه به په دواړو حالاتو کې دغې غمځپلې پیغلې سره کومک کوي، سونیا ددې خبرو په اوریدو سره یو دم د خپل مستقبل په خوبونو کې ډوبه شوه. قاسم ورته یوځل بیا وویل:

« لیونۍ ! ته اوس ولاړه شه ،شپه ډیره تیره شوې ده او تر ډیره پورې زما په کمره کې ستاپاته کیدله سهي نه ي ....»

« ولې سهی نه دي ؟ دلته ته کوم داسې راهب وني چې دشپې یې خونه په ښایسته نجونو نه وي ښکل کړل شوی..»

« زه ستا تر مخه ولاړ یم ، او ته پوښتې چې داسې کوم راهب شته چې پاک لمنې وي ....ماته ووینه ، زه پاک لمنې یم. په دې خاطر ته اوس خپلې کمرې ته ولاړه شه ....»

دسونیا زړه خو نه غوښتل خو په ډیره ناخوالې توګه دهغه دکمرې څخه ووتله او دتلو تلو په وخت کې یې قاسم ته په ډیرو حسرتناکو سترګو سره کتل. کله چې سونیا ولاړه نو قاسم لږه شیبه وروسته دخپلې کمرې دروازې ته روغې اودهغه ځایه بیرون وکتل ، دهلیزونه وران ویجاړ معلومیدل، هغه شاوخوا وکتل اوبیا یې سترګې په هغه اوږود دهلیز باندې ور ونښلوې ، خو ددهلیز په اخرې برخه کې یې د چا په کتلو سره هک پک حیران پاته شو ..... ځکه هلته ډیر لرې شاګال بطریق ولاړ و. دمشال په رڼا کې دهغه سره ځیره د ورایه ځلیده ، قاسم ته دهغه سترګې لکه د اور د بڅرکو په څیر ډاګیزه کیدې ، هغه دقاسم په لور متوجه و اوپه ډیره کرکجنه توګه یې دقاسم په لور کتل. پخوا له دې چې قاسم څه وکړي ، شاګال یو دوه قدمه مخته ولاړ او د قاسم دسترګو څخه یې ځان پټ کړ. دقاسم د ملا په هډوکې کې یوډول برقي امواج راپیدا شوې و ، هغه بیرته کمرې ته راستون شو او دخپلې کمرې دروازه یې د دننه څخه کلکه بنده کړه. قاسم په خپله بستره باندې څملاست خو د شاګال دواړه سرې سترګې یې په ذهن کې وې او دهرې لورې یې کتلې. بلاخره قاسم خپل سر په زوره وواهه او بیا یې سترګې پټې کړې او د ویده کیدو هڅه یې وکړه خو اوس خوب دهغه څخه ډیر لرې تللې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ورځ اخری ورځ وه ..... ځکه چې د هغې په سبا په کلیسا کې د دواړو کلیساګانو یوه ګډه غونډه جوړېدونکې وه .هلته په کلیسا کې ددې غونډې دګډونکونکو له پاره نوې کرسۍ خپرېدې ، د عبادتځاې پرته نور ټول سالون ددایرې په څېر په دوه سوه څوکیو ښکلې کړل شوې و. په چوترې یې د غونډې د مشر او شهنشاه له پاره دوه ستر تختونه ایښودې و ، دسالون په منځ کې یو ستر اوپراخه میدان جوړ کړل شوې و ، نن د ایاصوفیا د پاکولو کار روان و. ځکه چې یوه وروسته یې د یونان او روم ددوو کلیسا ګانو تر منځ دجوړ جاړی او اتحاد له پاره خبرې کیدې. خو قاسم غوښتل دا اتحاد له منځه ولاړ شي ، نن یو ځل بیا قاسم د بطریق اعظم په لار ښوونه د فوځ د سالار نورټاس د کتلو له پاره ورغی. قاسم د غونډې د خرابولو په خاطر سپه سالار د سخت قدم اخستو له پاره تیار کړ. دهغه ځاې د بیرته راستنیدو په وخت کې قاسم په ډیره نا محسوسه توګه د یو شمیر پټو دوستانو سره دکتلو له پاره هم ورغې. خو کله چې قاسم دخپلو ملګرو سره دکتلو وروسته بیرته را روان و نو دبازار په منځ کې یې خپل خادم ډیوډ تر سترګو شو ، قاسم تندې ته ټک ورکړ ،چې هسې نه چې ډیوډ دهغه په تعقیب پسې راوتلې وي ،دغه فکر قاسم ډیر نا ارامه کړ. هغه پخپل همدې فکر کې را روان و او په دې توګه د ماسپښین نه مخته ایا صوفیا ته را ورسید ، په ایاصوفیا کې دغونډی له پاره تیاری خپل اخري پړاو ته رسیدلې وه اودسالون دهرې ستنې سره مشالونه روښانه شوې و.

قاسم په بیړه بیړه خپلې کمرې ته ځان ورساوه .... ډیوډ لا تر اوسه دهغه د ذهن څخه نه و وتلې. دقاسم د راتلو څخه لږه شیبه وروسته هغه لیونۍ پیغله یوځل بیا دقاسم تر مخ ولاړه وه ، دراتلو سره سم ترې قاسم وپوښتل:

«ډیوډ چیرې دې ؟»

« نه پوهیږم ، نن سهار مې یو ځل د بطریق شاګال سره کتلې و. هغه وخت هغوې دواړه د ایاصوفیا څخه بیرون روان و..»

دقاسم په زړه کې ډول ډول اندیښنې راولاړې شوې. هغه دکوم خطر څخه نه ویریده خو په دې اندیښمن و چې هسې چې دخپلې دندې د پاې ته رسیدو دمخه یې کار شنډ شي ، قاسم سونیا ته د بیرته تللو اجازه ورکړه اوپخپله دبطریق اعظم د کمرې په لور ور وخوځید. هغه دغه زوړ بطریق ته د نوټاراس دبسپنې په اړه ډاډ ورکړ خو کله یې چې بطریق اعظم په اندیښنو اوفکرونو کې ډوب وکوت نو په ډیر احتیاط سره یې ترې وپوښتل:

« مقدسه پلاره ! ته ډیر اندیښمن معلومیږې ، زه ستا د اندیښنو د لرې کولو له پاره د هر خدمت کولو ته تیار یم. »

زوړ بطریق د قاسم په لور په ډیر غور او دقت سره وکتل او بیا یې په لږڅه اندیښمنه توګه وویل: « هو ! ریښتیا هم زه ډیرپه اندیښنه کې یم. سبا ددواړو کلیساګانو غونډه جوړیدونکې ده اوشهنشاه هوډ کړې چې په هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې به د رومی کلیسا سره اتحاد کوي ، زه په دې فکر کې یی چې د رومی کلیسا دواکمنۍ نه وروسته به د هیواد په کوم کونج کې ځان پټوم....»

قاسم د لږ څه غور نه وروسته عرض وکړ « مقدسه پلاره ! ته اندیښمن کیږه مه ،دقسطنطنی دټولو فوځونو سالار نوټاراس ماته ډاډ راکړې چې هغه به په هیڅ قیمت شهنشاه پرې نږدې چې دا یووالې راوړي.»

دقاسم دخبرو وروسته دبطریق حوصله لږ څه په ځای شوه اوبیا یی قاسم خپلې خواته کیناوه او تر ډیره پورې یی ورسره په مختلفو موضوعاتو خبرې اترې کولې… خو په هر صورت هغه مضطرب اوپریشانه وه ، هغه قاسم ته دقسطنطنی او ایاصوفیا په اړه ډیرې د راز خبرې وکړې چې قاسم ته یی دسلطان په لور دلیږلو اړتیا احساسیده.

غرمه سسټرمیري دخپلې خادمې په خوله باندې سونیا ته ځواب ولیږه ، سونیا بې له ځنډه د سسټر میري خونې ته راغله نو سسټر میري په ډیره خوشحالۍ سره هغې ته ښه راغلاست ووایه. او په مصنوعي توګه یی ترې لږ څه ځان مرور شانته کړ.

« سونیا ! ته ډیره مطلب پاله یی..... هغه نسخه چې ما پرون تاته ښوولې وه نو بیا دې زه دهغې دپایلو څخه خبره نه کړم....»

سونیا ته د سسټر میري په څیر د یوې بزرګې اوعابدې ښځې په دې سلوک باندې حیرانتیا پیدا شوه. ځکه هغې دسسټر میری په مخ کې یو بل رنګ کوت. اودا د پریښتوپه څیر دپاکوالې په ځای باندې بل ډول رنګ و. خوبیا هم دسسټر میري په خبرو باندې سونیا خجالت شانته شوه او په خندا یی وویل:

« سسټر !.....ستا نسخه ډیره بریالۍ وختله. اوس نوهغه ځوان راهب په پوره توګه زما په موټې کې پروت دې. زه چې کله وغواړم هغه د ایاصوفیا څخه دخپله ځانه سره یو ځای ویستلې شم.» سونیا په هواکې خپل موټې پرانست او ویې ویل. مارسي لږ څخه ځوړنده شوه. غوښتل یی څه ووایی چې سونیا ورته یو ځل بیا وویل: « خو سسټر ! زه چې نن تا وینم داسې راته بریښي چې په تا کې د دغو وچو مناجاتو او عباداتو څخه لږ نور څه هم شته. سسټر !نن ته د یوې راهبې په ځای یوه ښځه ښکاریږې.»

سونیا په شرارتناکه توګه ډیره ستر خبره کړې وه… اوس نو مراسي ته هم د خپلو احساساتو په اړه احساس پیدا شوې و ،په خپل ځان یی کنترول پیدا کړ اوبیا یی وویل: « نه ! داسې څه خاص خبره نه شته ، ما خو ستا دخوشحالۍ له پاره دا ټولې خبرې کولې....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا تر اوسه پورې به د سونيا او مارسي تر منځه نورې خبرې هم کيدلې چې په دې وخت کې ډيويډ چې د سونيا د لټون پسې ان د مارسی خوني ته رارسيدلې و نوپه دې خاطر سونيا دمارسي سره خپله خبره په نيمايی کې پريښوده او دډيويډ سره ولاړه.

قاسم د شپې تر ډيره پورې د بطريق اعظم سره په خبرو مصروف و اوبلاخره د ټولو اموراتو د جوړښت نه وروسته بيرته خپلې کمرې ته راستون شو او په خپله بستره کې و غوځيد.

بله ورځ د سهار دلمر دراختو نه سمدستي وروسته دقسطنطنيی د اياصوفيا دکليسا تر مخه د امرانو ، رئيسانو ، وزيرانو ، دسلطنت دمشرانو ، د شاهي کورنۍ ، دزمکنيو اوبحري قواو دمشرانو او دروم د کليسا د پادريانو بگۍ په کتار کتار په دريدو شوې. کانفرس ماسپښين پيليدونکې و ، هغه ګډون کونکي چې راغلي و نو هغوې په خپلو خپلو ځايو کيناستل. د اياصوفيا سالون د ماسپښين نه مخته دخلکو څخه ډک شو ، اوبيا «چوبدار» ددروازې تر مخه اعلان وکړ چې لږه شيبه کې به دمعظم شهنشاه بگۍ را ورسيږي. د ايا صوفيا بطريق اعظم او د سلطنت نور اراکين ټول راغلل تر څو د شهنشاه استقبال وکړي، قاسم هم دبطريق اعظم سره يو ځاې راغې. په دې وخت کې د شاهي ساتونکې ډلې سالار د شهنشاه استقبال کونکو ته په دوو خواو کې د دريدو لار ښوونه وکړه.

تر ټولو دمخه قاسم ته دسل کسو سپرو يوه ډله تر سترګو شوه ، دا ډله په ډيره منظمه توګه را روانه وه ، د آسونو سرونه يې پورته او په پوره مستۍ کې شنړيدل. ددې معنې داوه چې شاهي بگۍ رارسيدونکې ده. ددې آسونو شاته يو ځانته اس سپور چې بازنطينی بيرغ يې په لاس کې و ، پړکيدونکې لباس يې په تن و او خپله لوڅه توره يې په هوا کې خوځوله هم را روان و. دهمدې سپور شاته د قسطنطين شاهي بگۍ هم را روانه وه. دلرګي په دې بگۍ يې د سروزرو تارونه ګيډولي و ......د بگۍ دواړو اړخونو ته پردې پرتې وې ، ددې پردو خواوې لږ څه راپورته کړل شوې او شهنشاه په کې د ورايه ځليده ، کله چې دقاسم سترګې په قسطنطين ور ونښتې نو سمدلاسه يې د رسول الله صلي الله عليه وسلم دا حديث ذهن ته راغې .....اذا هلک قيصرا فلاقيصر بعده ...... کله چې قيصر هلاک کړل شي نوبل قيصر به بيا نه راځي... قاسم په همدې فکر کې و چې دا همدا قيصر دې چې د هلاکيدو وروسته به يې بل نه راځي. دقاسم سترګې د قيصر په څيرې ور ننښتې وې، دا يوځوان هلک و چې مخ يې لکه دزمري په څير ښکاريده او سترګې يې لکه دپړانګ په څير را وتې وې.

کله چې شهنشاه دبگۍ څخه را ښکته شو نو قاسم دهغه د تنومنده جسم په کتلو سره حيران پاته شو ، دا په يقيني توګه دکوم عيش و عشرت کونکی پادشاه وجود نه و. دقسطنطين په سر د بازنطينی سلطنت يولس سوه کلن تاج ايښې و. دبازنطينی سلطنت لمړی قسطنطين دهمدې تاج دپه سرولو په اساس پادشاه شوې و، قسطنطين په پوره بيړه ولاړ اواياصوفيا ته ورننوت. دشاهي بگۍ شاته په پرلپسې توګه درې نورې بگۍ هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلې ،په دې بګیو کې د شاهي کورنۍ ښځیه مشرانې سپرې وې. په منځنۍ بګۍ کې ملکه او په دوو نورو کې شهزاګۍ سپرې وې ،دوې هم دبګیو څخه را کیوتل او دایاصوفیا دننه ولاړل.

دشهنشاه د ور رسیدو سره سم دایاصوفیا غونډه پیل شوه، دایا صوفیا بطریق اعظم د یوه میلمه پال په څیر د غونډې کار روایی پیل کړه. په هال کې ټولې چوکۍ دیوې دایرې په شکل کې ایښوول شوې وې ، په ځاې ځآې کې د چوکیو دمنځه دتیریدو له پاره لارې جوړې کړل شوې وې ،په دې توګه ددوه سوو وګړو دغه دایره په څو برخو ویشل شوې وه. دا ویش یې داسې کړې و چې ددواړو کلیساګانو مذهبي مشران یې په بیلو بیلو برخو کې کینولې و،د راهبانو او ننانو له پاره په دایرې کې ځانته نور ځایونه جوړکړل شوي و. شهنشاه ، بطریق اعظم او کارډینل اسیډرو په چوتې باندې ایښول شوو لوړو کرسیو باندې ناست و. دشاهي کورنۍ ښځې هم د ننانو ترڅنګ ناستې وې او د غونډې جریان یې ځاره..... د کلیساګانو د ویش له کبله ددایرې هره برخه په ډلو ډلو ویشل شوې وه . دچوترې تر مخه او ددایرې ترمنځه په مخکنې ځاې کې د فوځونو سالار نوټآراس ته ځانګړې ځاې جوړ کړل شوې و.....

د ټولو ترمخه بطریق اعظم پورته شو او د « مقدس کتاب انجیل» څخه یې لږ ولوسته.اوبیا یې خپله پرانستې وینا واوروله. بطریق په خپلې وینا کې وویل:

درونده شهنشاه او د غونډې معززو ګډون کونکو !

په تاسې دې خداوند دخپل رحمت سیوري وکړي....

نن دا غونډه د قسطنطنیې د شهنشاه ، دبازنطین د تخت وارث ، بهادر، یولسم قسطنطین چې دروم په قیصر مشهور دې...... په حکم دلته رابلل شوې ده.....

د «رومن کتولیک» او « دې هولي ارتوډکس چرچ» تر منځه اتحاد او یووالې د دروند شهنشاه یواځنې ارزو ده ، تر څو ددواړو کلیساو تر منځ یووالې راشي ، منافرت او ډله بازي له منځه ولاړه شي. ددواړو کلیساو ترمنځه دغه اختلاف د نهه سوه کالو راهیسې روان دې ، معظم شهنشاه او دهغې نیکونه او غور نیکونه ټول د « دې هولي ارتوډکش چرچ» ریښتونې پیروان دي . عظیم قیصر ، « جستینین» د ډیر و زیاتو مصاروفو په واسطه د ایاصوفیا دغه مانۍ اباده کړه چې اوس په کې مونږ ټول ناست یو.

تاریخ ګواه دې چې قسطنطنیې د خداوند یسوع مسیح بلنې ته تر ټولو لمړۍ لبیک ویلې و. په دې خاطر د قسطنطنیې چرچ دخداوند یسوع مسیح د لمړنیو منونکو څخه دې. تاریخ ددې خبرې ګواهي هم ورکوي چې دیولسمې پیړۍ په صلیبي جنګونو کې قسطنطنیې په لکونو شهیدان ورکړې دي او په دې توګه یې دخپل ریښتونې عیسویت ثبوت وړاندې کړې دې. همدا راز تاریخ ددې هم ګواهي ورکوي چې د یسوع مسیح تر ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمړۍ کليسا په اروپا کې همدلته جوړه شوه. اوهغه هم لمړني قسطنطين د ډيرو ښکلو لرګيو څخه اباده کړې وه. اوبيا پيړۍ پيړۍ مخکې د اياصوفيا يو ډير ستر بطريق اوزمونږ دټولو مقدس پلار قسطنطين ته يو زيرې ورکړې و چې تاسې ټول ترې خبرياست ، خوزه به ددې خبرې يادول اړين وګڼم « زمونږ مقدس پلار زيرې ورکړې و ، چې يوه ورځ به دترکانو خلک قسطنطنيى ته را ننوځي اود روميانو پسې به ان د صوفيا سينټ تر هغې ستنې پورې و رسيږي چې د قسطنطين دپادشا په نامه مشهوره ده. بيا به دهمدې ځايه د ترکانو مصيبتونه پيل شي ، ځکه چې په دې وخت کې به داسمانه يو پرينښته توره په لاس راښکته شي....«ګبن»

درنو ميلمنو ! ددې اسماني الهام مقصد بلکل څرګند دې اوهغه دا چې يواځې د اياصوفيا کليسا ددې ښار دپايښت او خوندي ساتنې ضامنه ده. نن دشرق اوغرب ټول عيسوي مذهبی مشران دلته په اياصوفيا کې موجود دي ، مونږ دسلطان محمد خان په مقابل کې ددواړو کليساو په يووالې هيڅ ډول نيوکه نه کوو. مونږ ته به د ډيرې خوشحالۍ ځاې وي چې زمونږ پخواني ورونه (روميان) خپل بدعات پريږدي او زمونږ سره بيرته را يوځاې شی.....

د « دې هولي ارتو ډکس چرچ » په ريښتوني توګه د عيسويت نماينده دي. دد ي نه علاوه ، زه د معظم شهنشاه په وړاندې په پوره درنښت سره عرض کوم تر څو دغه غونډه په خپلو خبرو سره پرانزي. تر څنګ يې ور څخه غوارم چې د غونډې د صدارت د اعلان په وخت کې د يوناني کليسا « اياصوفيا» حرمت او تقدس د خپل مبارک آند څخه و نه غورزوي. ددې سره خپلې خبرې پاې ته رسوم.... شکريه.»

بطريق اعظم په خپل ځاې کيناست او شهنشاه د غونډې د صدارت اعلان وکړ. هغه د بطريق اعظم غوښتنه له سترګو و غورزوله او کارډينل اسيډرو يې د غونډې رئيس اعلان کړ. د شهنشاه ددې اعلان سره سم د يوناي کليساو پادريان په خپلو کرسيو کې په بنګسيو کې اخته شول ، اوس نو غونډه پيل شوې وه ، شهنشاه تر هر څه لمړۍ دغونډې اهداف او موخې بيا ن کړې او ددواړو کليسا د يووالې او د قسطنطنيى څخه د دفاع له پاره يې ددې يووالې په اهميت باندې اړوده وينا وکړه. شهنشاه دخپلو خبرو په جريان کې د اياصوفيا پادريانو ته د ارامو کيناستو مشوره ورکه او په مختلفو جملو کې يې دهغوې دپوهولو هڅه وکړه او هغوې ته يې د ډاګيزه کړه چې د روم دپاپا او غربي اروپا مرسته د قسطنطنيى د خوندي ساتلو او دفاع له پاره ځومره اړينه ده. په حقيقت کې شهنشاه ته دکليسا ګانو تر منځ د مذهبي اتحاد اويووالې څخه دغربي اروپا مرستې ډيرې مهمې وې. په دی خاطر يی غوښتل ددواړو ډلو ترمنځ اختلافات له آنده و غورځوی او د ټولو عيسويانو د يوځاى کولو هڅی وکړی.په حقيقت کی دقسطنطين فکر ډير په ځای و. دا عيسوی نړۍ بدقسمتی وه چی دهغوی دملت په مرکز باندی حمله کيدونکی وه خو هغوی تر اوسه هم په اختلافاتو کی غرق پراته وو. تاريخ ګواه دی چی هغه قومونه هيڅکله هم ژوندی نه دی پاته شوی چی خپل مرکز له ياده وباسي او په خپلو منځو کی ډلی ډلی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول الله صلی الله علیه وسلم په مدینی منوری کی دمنافقینو له خوا جوړ شوی د (ضرار جومات) په دی خاطر له منځه یوړ چی الله تعالی هغی ته په قران کریم کی د تفرقی او ضرر رسونی نوم ورکړی و.

په قسطنطنیی باندی ډیر قوی او ځواکمن دشمن حمله کونکی و. او تر ټولو ستره خبره داوه چی قسطنطنیه د اروپایی عیسویت تر ټولو ستر مرکز و. خو ددی سره بیا هم د جنګ په ورځو کی ددوی تر منځ اختلاف په لوړه کچه و. بطریق په خپلو خبرو کی دا ډاګیزه کړی وه چی.....که د رومن کتولیک چرچ خپل بدعات پریږدي نو دوی به ورسره اتحاد وکړی.... خو شهنشاه ددی برعکس ټول عیسویان د ګډ دښمن د خطر څخه ویرول او ددوی تر منځ یی د یووالی هڅه کوله. د شهنشاه د آند سره د فوځونو سپه سالار ګرانډ ډیوس نوټآرس تر ټولو زیات مخالفت کاوه، هغه په خپل ځای کی پورته شو اودشهنشاه ترمخه یی ډیره ګستاخي وکړه او په دغی ستری غونډی کی یی هغه ته په ډاګیزه توګه وویل: «که چیری معظم شنهشاه ددی خطری او ګوابښ احساس کوي چی په قسطنطنیه باندی به مسلمانان ولکه وکړی ،نو زما په آند دا دومره سترګوابښ نه دی، ددی نه سترګوابښ په قسطنطنیه باندی د ظالم پوپ ولکه ده...... زه غوره ګڼم چی په قسطنطنیه کی د کارډینل د (خولۍ) په ځآی د ترکانو (لونګۍ) ووینم. (عثمانی دولت)

د نورټاس خبرو په غونډی باندی ډیر سخت اغیز وکړ. دیوی لحظی له پاره ټول حیران پاته وو. ټولو د قسطنطین سترګو او مخ ته کتل. د شهنشاه مخ لحظه په لحظه لکه د اور په څیر سور ګرزیده. نورټاس د شهنشاه په مقابل کی ډیره ګستاخی کړی وه. خو شهنشاه په خپله چوکۍ کی تاو راتاو شو او په خپل ځآی کیناست. دا ځای دهغه دربار هم نه و چی جلاد ته یی حکم کړی وای ترڅو د نورټاس سر له تنه غوڅ کړی. دا خو مقدسه کلیسا وه اودلته د چا وینه تویول حرام و و. دبله اړخه شهنشاه هم نه غوښتل چی په دی حساس وخت کی د نورټاس په څیر تجربه لرونکی جرنیل له لاسه ورکړی. په دی خاطر شهنشاه هیڅ هم و نه ویل. د نورټاس په خبرو او د شهنشاه په مقابل کی دهغه په دغه ګستاخۍ باندی که له یوه اړخه شهنشاه سخت غصه کړی و د بله اړخه یی د رومن کتولیک پادریان هم په غضب شوی و، خو د یونانی کلیسا پادریان پری ډیر خوشحاله و و.

نورټاس اوس هم شراب څښلی و او د شرابو په نشه کی ډوب و او دخولی څخه یی همغه الفاظ راوتل چی قاسم په ډیره مینه دهغه په ذهن کی ورځای کړی و و. قاسم په خپلی کرسۍ باندی خوشحاله ناست و.

نوټاراس دخپلو خبرو وروسته بیرته کیناست، دهغه دکیناستو وروسته کارډینل اسیډورد لمړي ځل له پاره راپورته شو او غوښتل یی چی څه ووایی:

«درنو حاضرینو ! زه د پوپ جان نکلسن ځآنګړی نماینده یم. قسطنطنیه یوائی ستاسو له پاره د اهمیت وړ نه ده ، زمونږ له پاره هم همدومره داهمیت وړ ده. هغه زیری چی بطریق اعظم دخپل تقریر په دوران کی وکړ خو هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقدس بطریق په پوره توګه بیان نه کړای شو. پوهیږم چې ستاسې ډیر وبه ددې زیرې په اړه اوریدلي وی خو زه به یو ځل بیا د مقدس پلار د غه زیر تاسې ته تکرار کړم:

زیرې دا ډول وو چې .....یوه ورځ به ترکان قسطنطنیې ته را ننوځي او درومیانو د تعقیبولو پسې به د(سینټ صوفیا) د عبادتځای تر مخه دغې ستنې پورې چې د پادشاه قسطنطین په نامه یې شهرت موندلی دی رارسیږي. خو دهمدې ځایه به دهغوی زوال پیلیږي ، ځکه په دې وخت کې به د اسمان څخه یوه فرشته توره په لاس راکیوځي او د همدې اسماني وسلې په واسطه به دقسطنطني سلطنت داسې یو غریب انسان ته ورسپاري چې په هغه وخت کې به دهمدې ستنې سره ناست وي، فرشته به دغه کس ته ووایي.....دا توره در واخله او دهمدې په واسطه د خداوند یسوع مسیح بدله واخله. بس دهمدغې یوې پریکنده جملې د ویلو سره سم به ترکان په تیښته پیل وکړي او رومیان به د فاتحینو په ځیر ترکان د غرب او اناطولیه څخه ان د ایران تر پولو پورې و ځغلوي.....(The Decline and fell of the Roman Empire)

دهمدې زیرې په اساس دبطریق اعظم څخه پوښتنه کوم چې ایا دا غریب انسان چې د ستنې تر څنګ به ناست وي د قسطنطین د کورنۍ څخه به وي ؟ زه پوښتنه کوم چې خدای مه کړه زمونږ شهنشاه به هغه وخت موجود نه وي ؟ بطریق اعظم دې دخپلې وینا په اړه وضاحت وکړي. هغه د شهنشاه په شتون کې د خپلو پخوانیو مشرانو یو ډیر کمزوری حکایت وړاندې کاوه او په دې توګه یې د شهنشاه سپکاوی کاوه .تر دې وروسته یې سپه سالار ډیوک نوټاراس هم ګواښه .... هغه دې په دې پوه شي که مسلمانان په قسطنطنیه باندې ولکه وکړي نوبیا به ستا وطن ته هیڅوک هم دعیسویانو مرکز و نه وایي. مسلمانان به زمونږ په کلیساګانو کې خپل عربي نسله اسونه تړي او په دې توګه به زمونږ د عبادتځایو سپکاوی کوي ، هغوی به د قسطنطنیې هیڅ عیسوی ژوندی پرې نه ږدي او زمونږ ښځې به بې ابرو کړي ، خو ددې برعکس د کارډینل هغه خولۍ چې ته ترې نفرت او کرکه کوې د عیسویانو له پاره د پناه ځآی وګرځي. اوبیا به هغه وخت د یوناني کلیسا پادریان پښیماني کوي چې ولې یې په خپلو رومي ورونو باندې باور نه دې کړی.

قاسم هم په دغې غونډه کې ناست و ، دهغه کرسۍ د ایاصوفیا دراهبانو او بطریقانو سره یو ځآی ایښوول شوی وه . هغه دغونډې جریانات په ډیر غور اودقت سره تعقیبول ، په هغه ځآی کې چې قاسم ناست و هغه ځای د غونډې د ګډونکونکو ددایرې دښې لورې اخرې برخه وه . دهغه تر مخه د ایاصوفیا راهباني اوشهزادګۍ ناستې وې. یعنې د قاسم د ناستې ځایو دښځو د ناست ځای سره بلکل مخامخ و ددوی تر منځ څو قدمه واټن و اوهغه هم د چوترې غاړه وه. د چوترې دپاسه شهنشاه ، بطریق اعظم او کارډینل ناست وو. قاسم د خپل ناست ځای څخه په ډیره ناقرارۍ سره یوه راهبه تر سترګو لاندې نیولې وه هغه فکر کاوه چې شونې ده چې دا به مارسي وي خو مارسي په دې غونډه کې دګډون له پاره نه وه راغلې، هلته مخامخ په چو کیو باندې دشاهي کورنۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيغلی اونوری مقدسی راهبانی ناستی وی. خو کله چی کارډينل د مسلمانانو د مظالمو يادونه کول نو دقاسم وينه په جوش کی راتله.

ددی غونډی ناظم يو ځوان بطريق و، چی د قاسم ښی اړخ ته ناست و او د غونډی کاغذونه يی په لاسو کی اړول را اړول او دغونډی څارنه يی کوله. په دی وخت کی يو ناڅاپه هغه پورته شو او کوم ضروری اعلان کولو ته يی ځآن جوړ کړ.

«د غونډی درنو ګډون کونکو ! نن زمونږ په دی غونډه کی د يسوع مسيح خدای د پيدايښت د ځای (يورشلم) يو مقدس بشپ شتون لری ، هغه د تيری شپی پوری د معظم شهنشاه ميلمه و . زه دهغه څخه غوښتنه کوم چی دمسيح د تعليماتو په رڼا کی د قسطنطنيی ددغونازکو حالاتو او ددواړو کليساو ترمنځه د اتحاد او يووالی له پاره خپل آند وړاندی کړی .»

ددی اعلان سره قاسم ټکان وخوړ ځکه هغه ته تر اوسه پوری ددی ميلمه د شتون په اړه کوم معلومات نه و . داسی معلوميده چی بطريق اعظم هم د بيت المقدس ددی بشپ د راتلو څخه بی خبره پاته شوی و . په داسی حال کی چی بيت المقدس هم د عثمانی سلطنت يوه برخه وه خو دهغه ځای پادريان اوبشپان تر اوسه پوری په عيسوی نړۍ کی د ډير عزت خاوندان ګڼل کيدل. دا د شهنشاه يو چال و چی د غونډی په جريان کی يی را مخته کړ. د بيت المقدس بشپ پورته شو او ددواړو کليساګانو ترمنځه د اتحاد په اړه يی ډير اغيزمن تقرير وکړ. نژدی و چی ډير مخلص عيسوی راهبان هم دغه اتحاد ته تيار شي... چی په همدی وخت کی يو درويشي کړی دروازه چی د شهنشاه څنګ ته راغی او په غوږ کی يی ورته څه وويل: دهغه په خبرو باندی شهنشاه حيران شانته شو ، شهنشاه تر ډيره پوری د دروازه چی خبری اوريدلی ، او په اخر کی شهنشاه څه داسی سر وخوځوو لکه دکوم کار دکولو اجازه چی ورکوی. لږه شيبه وروسته همدغه دروازه چی د قاسم تر څنګ ناست د غونډی د ناظم خواته راغی او څ يی ورته وويل ، په همدی وخت کی دغونډی ناظم د خپله ځايه پورته شو او د لږی شيبی له پاره يی د غونډی د جريان د ځنډولو اعلان وکړ. دقاسم تندی تريو شو ، ځکه دغونډی دغسی ناڅاپی ځنډيدل دهغه د هيلی پرخلاف کار و. قاسم په فکرونو کی ډوب شو، داعلان نه وروسته شهنشاه دخپله ځايه پورته شو او د لږشيبی له پاره چيری ولاړ. دغونډی دګډون کونکو څخه هم څه خلک چی ډيری يی دشاهی کورنۍ ښځی وی پورته شوی او ولاړی. خوهغوی چی شاته پاته شول هغوی هم په خپلو خپلو کرسيو کی ناست په خپلو منځو کی په خبرو اترو بوخت شول. خو دا خبری اتری وروسته په يوه اوږده بحث باندی بدلی شوی ، او ددواړو کليساو پادريانو يو بل ته په لوړ اواز ويل پيل کړل ، په دی وخت کی د قسطنطنيی يو عام پادری په خپل ځای کی ودريد او ويی ويل:

«تاسی خلک..... د شرابو سره پتيره ډوډۍ استعمالوئ ، دا په کوم کتاب کی راغلی دی ؟ مونږ خو د شرابو سره د پتيري ډوډۍ خوړونکی حرام خوړونکی او د عيسوی دين څخه بيرون ګڼو . مونږ د شرابو سره دخمبيره شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوډۍ په خوړولو قایل یو، څوک چې خمبیره شوی ډوډۍ نه خوری او پتیره ډوډۍ خوري ، دهغه خوراک حرام ګڼل کیږی. تاسو بدعتونه راویستلی دی ، تاسی حرام کارونه کوی او حرام خورئ ، دعیسوی دین څخه خارج او کافر یاست.»

په همدی وخت کی د ایاصوفیا یو پادری پورته شو او ویی ویل: « شرم وکړئ شرم !...که دخمبیره شوی ډوډۍ څخه کرکه کوئ نو بیا خمبیره شوی شراب ولی څښئ؟ تاسی خو لا دپخوا څخه کافر واست.»

د تاریخ پاڼو د « ډوډۍ» دغه اختلاف په خپلو زرینو کرښو کی ځای کړی دی. په همدی وخت کی د ایا صوفیا ماڼۍ د پادریانو د خپل منځی چغو په واسطه په لړزه کی راغله. څومره راهبان چی هلته د غونډي په خونه کی ناست و ټولو دغه جګړه په پوره غور سره کتله. او څه نورو دغه کار د شرم نه ډک ګاڼه. په دی وخت کی بطریق اعظم او کارډینال هم د غونډی په سالون کی نه و موجود. نوټاراس او یو شمیر نور مشران هم دغونډی د ځای څخه بیرون تللی وو. د تللو په وخت کی بطریق اعظم قاسم هم له ځانه سره وړی و ، کله چی قاسم د بطریق اعظم سره د نیم ساعت وخت دتیرولو وروسته بیرته راستون شو او بیرته دغونډی ځآی ته را ننوت نو د عجیب اوحیرانونکی حال سره مخ وو، ځکه په هال کی ددواړو خواوو پادریانو یوبل ته پوره سپکی سپوری ویلی. نژدی دوو سوو پادریانو د ایاصوفیا دغه سالون د سوک اوڅپیړو ځای ګرځولی و. قاسم ددی حالت په کتلوسره په زړه کی خندل ، لږه شیبه وروسته غونډه بیا پیلیدونکی وه قاسم راغی اوپه خپل ځای کی کیناست اود غونډی دغه بدنظمی یی کتله. خو دا الهګوله هغه وخت یو ناڅاپه پای ته ورسیده چی اعلان کونکی د شهنشاه د راتلو اعلان وکړ. پادریانو په بیړه بیړه خپلی خپلی کرسۍ را سمی کړی. د شهنشاه دراتلو ترمخه بطریق اعظم اوکارډینل هم په خپلو خپلو ځایو کی کیناستل.

دلږ ځنډ وروسته شهنشاه سالون ته راننوت. هغه خپل ناست ځای ته راورسید خو دکیناستو په ځای همداسی ولاړ پاته شو. هغه ډیر قهریدلی معلومیده. اوبیا یی په ډیره تنده لهجه وویل: «بدبخته ولسه ! زه ستاسی تباهی اوهلاکت په خپلو سترګو باندی وینم ، دښمن مو سر ته رارسیدلی دی خو تاسی تر اوسه هم په پتیره او خمبیره شوی ډوډۍ باندی جنګ یاست.... یوه خبره چی ما تر اوسه نه غوښتل تاسی ته یی وکړم ، اوس غواړم تاسی ته یی ووایم:

ای تفرقه اچونکو مذهبی مشرانو ! په غور سره یی واورئ ! ما تیره شپه ډیر خطرناکه خوب کتلی دی ، ما په یوه ستر دیوال باندی په زرګونو کارغان په چغار کتلی دی ، هغوی دومره په زوره ټاغ ټاغ کوی چی ټول اسمان یی په سر راخستی دی. بیا ګورم چی د غرب له لوری د غوښی خوړونکو مرغانو یوه ډیره ستره ډله را الوتلی اوپه همدی دیوال باندی کینی. بیا زه وینم چی دغه کارغان او دغه نور مرغان یو دبل سره په جنګ کی ولویږی اوپه همدی وخت کی هغه دیوال په لړزه راشی. اوبیا زه وینم چی د اسمان څخه ګڼ شمیر بازان په دیوال باندی ناستو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرغانو باندی را ولویږی او دسترګو په رپ کی یی سره وخوري. بیا یوه کشتۍ په دریاب کی وینم چی سوری په کی شوی وی او د اوبو څخه ډکه شوی وی ،اوپه اخر کی یو ډیر بد شکله دیو وینم چی سترګی یی داور دبڅرکو په څیر سری وی ، دا دیو غواړي ما دخپلی لمنی لاندی پټ کړی خو زه دهغه سره دپټیدو په ځای خپله توره را وکاږم اودهغه دیو سر له تنی بیل کړم.....

مادغه ډول خوب کتلی خو هیڅ ته می نه دی ویلی . ای بدبخته مذهبی مشرانو ! زه نه پوهیږم چی ددی خوب تعبیر به څه ډول وي ،خو دومره حتما پوهیږم چی د قسطنطنیی په اړه ددی خوب تعبیر ښه نه راوزي. زه تاسی ته د اخری ځل له پاره نصیحت کوم چی په خپلو منځو کی متحد شئ او که نه مسلمانان به ستاسی نوم اونښان ورک کړي.

د شهنشاه قسطنطین وینا ډیره اغیزمنه او د جوش نه ډکه وه . ټول ناست خلک چپ چاپ ناست و . بیا د ایاصوفیا یوی زړی راهبی جرئت وکړ او پورته شوه ،د خبرو کولو اجازه یی واخسته ، ویی ویل: « درونده شهنشاه ! ددی خوب هسی غورزول به د عقل نه لری خبره وي. تر هر څه دمخه ددی خوب سهی تعبیر تر لاسه کړئ تر څو دهمدي خوب په رڼا کی د قسطنطنیی د راتلونکی له پاره پلان جوړ کړل شي.»

زوړ فادر بروس هم د دی راهبی دخبرو سره خبره یوه کړه ، نورو څو کسو هم شهنشاه ته سلا ورکړه چی تر هر څه لمړۍ ددی خوب د تعبیر په اړه باید معلومات تر لاسه کړل شي. شهنشاه دخلکو دسلا له مخی بطریق اعظم او کارډینل ته ددی خوب د تعبیرولو په اړه وویل. خو دواړو خپل څټونه وګرول ، په همدی وخت کی یوی ځوانی راهبی دخبرو کولو اجازه وغوښته او ویی ویل:

« درونده شهنشاه ! دخوبونو دتعبیرولو په لړ کی دلته په ایاصوفیا کی یوه همداسی معتبره او باوری هستی شتون لری او هغه عبادت کونکی سسټر میری... غوره به وی چی سسټر میری دی غونډی ته را وبلل شي او ددی خوب د تعبیر په اړه تری وپوښتل شی.»

د شهنشاه دحکم سره سم بطریق اعظم سسټر میری ته په دی غونډی کی دحاضریدو امر وکړ. د سسټر میری دنوم د اوریدو سره سم د قاسم غړی بی ترتیبه شول اوبیا یی چی کله واوریدل چی سسټر میري په غونډه کی ګډون کوی نوبیا یی دخوشحالۍ نه زړه ټوپونه وهل. هغه دکوچنیانو په څیر تر جذباتو لاندی راغلی و. دهغه په سترګو کی دبیلتون زخم و او داوو کالو څخه ددی کتلو له پاره تږی ناست و. دهغه بی تابه سترګی په همغه دروازه باندی ښښتی وی په کومه چی سسټر میری را ننوتله. په کلیسا کی موجود هر کس ددغی پیغلی کتلو ته بی تابه و. شهنشاه هم دخپل خوب دتعبیرولو له پاره ناقراره و. بیا هغه وخت هم راغی چی مارسي د غونډی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سالون ته راننوتله. کله چې د قاسم سترګې په دغه سپینه فرشته باندې ولګیدې نو هملته په چوکۍ کې وچ کلک شو.

مارسی په ډیره کراره توګه قدم اخست او د راهبانو څوکیو ته ور روانه وه. هغې ته یې هملته په لمړي کتار کې یوه څوکۍ خالي کړې وه ، کله چې خپل ناست ځآی ته ورسیده نو یوځل د شهنشاه او بیا دحاضرینو تر مخ لږ څه ټیټه شوه .....او کیناسته.

شهنشاه مارسی ته وویل: سسټر میري ! ایا تاته ددې دواړو کلیساو د اتحاد دغونډې په اړه بلنه نه وه درکړل شوې ؟ ته خو د ایاصوفیا ډیره پخوانۍ راهبه یې. تاته په کار نه و چې د ننۍ غونډې څخه غیرحاضره پاته شوې وای.

د قسطنطین ددې پوښتنې په اړه مارسي په ډیره ارامه توګه ځواب ووایه.« دورنده شهنشاه ! ددې اختلافی غونډو له پاره زمونږ بشپ او بطریق بسنه کوي. زه خو دیسوع یوه معمولي خادمه یم. اود کلیسا ګانو د اختلافي مسایلو څخه ځان لرې ساتم. خو بیا هم زه دخپلې غیر حاضرۍ په اړه بښنه غواړم»

دخپلو خبرو په وخت کې د مارسی سترګې په قاسم ور ونښتې. او نژدې و چې د زړه حالت یې بدلون ومومې. قاسم هم دمارسي په مخ سترګې ورکلکې کړې وې. ددواړو سترګې یو دبل سره په ټکر کې وې او ددواړو په وجودونو کې په زرګونو برقي موجونو څپې وهلې. د اوو کالو بیلتون مارسی له هر څه غورځولې وه. کله چې دهغې سترګو د قاسم مخ وکوت نو دهغې په مات وجود کې یو نوی ځواک راتازه شو ، تر لږه ځنډه پورې دمارسی څخه دا هیر شوی و چې چیرې ولاړه ده ځکه دهغې دسترګو ترمخ تیرشوي یادونه لکه دتاریخ د پاڼو په څیر تیریدل اوپه همدې خیالونو کې ډوبه اوځان یې د سالون څخه غیر حاضر کوت، هغې ته اورنه را په زړه شوه چې د کوچنیوالی خوږې شپې یې په کې تیرې کړې وې ،هغې ته د سلطاني قصر یو دهیلیز په یاد راغی ، د ملکې سروین د مینې اومحبت نه ډک مخ ، د شهزاده محمد مهربانه کړچار ، دسلطان مرادخان پلرنی شفقت.... او خپله مور مارتها یې هم تر سترګو شوه ، او بیا هغې هغه یادګاره ورځ کله د زړه ویستلې شوه په کومه کې یې چې قاسم بن هشام دخلکو نه په ډک لوبغاړې کې د لمړي ځل له پاره کتلی و. نن یوځل بیا قاسم د هغې تر مخه ناست و .... په یوه ډک سالون کې.. خو نن حالات څه بلمنګه وو، نن قاسم د ګوانښونو لاندې و. دهغې ورځې نه چې هغه دلته راغلې و د مارسي وجود په دار ځړول شوی معلومیده. هغه ډیره حیرانه وه چې دهغې قاسم دهغې سره ددومره نژدې والي سره هم د هغې څخه لرې و. هغې د شهنشاه د پوښتنې ځواب و وایه خو بیا یې ځان کنترول نه شو کړای. ځکه دهغې د سترګو مخې ته قاسم ناست و ، معلوم نه شوه چې د هغې په وجود کې کومه برقي بریښنا څپانده شوه چې یو ناڅاپه یې د سترګو څخه دمرغلرو په څیر اوښکې راغلې. خو پخوا تر دې چې د مارسي اوښکې لاندې را توی شي شهنشاه ورباندې غږ کړ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ ستا ښښنه منو . او غواړم چې ته زما دخوب تعبیر ماته ووایې .»

ددی نه وروسته شهنشاه خپل خوب ووایه. چې په اوریدو سره یې مارسي تر ډیره ځنډه پوری د بی هوشۍ په حالت کی ولاړه وه. دټولو خلکو سترګی د ایا صوفیا په دغی پخوانۍ عبادت کونکي سستړ میري باندی ښښتی وی ، هیچاته ډاګیزه نه وه چې دمارسي دسترګو څخه دغه د مرغلرو قطری دکومه ځایه راغلی. په سالون کی ناست خلک د مارسي ددغو اوښکو په کتلو سره بی روحه شوی و. په خپله شهنشاه هم ډیر وارخطا شوی و او فکر یې کاوه چې دخوب تعبیر یې ډیر ګواښمن او خطرناکه دی. په دی خاطر سستړ میری ژاړی. خو یوازي قاسم په دی پوهیده چې دمارسی دسترګو څخه د مرغلرو را تویدل او د کلیسا په فرش باندی دهغی پریوتل دڅومره ستر ارزښت لرونکی دی. اوبیا ....د قاسم په سترګو کی را ټوکیدلی نم د هیچا په لید کی نه راته.

کله چې شهنشاه ددویم ځل له پاره مارسی مخاطب کړه نو هغه داسی شوه لکه څوک چې نوی دخوبه رابیدار شی، هغی ناستو خلکو ته خپلی سترګی وروا ړولی اوبیا یې ډک اواز باندی وویل:

«دورنده شهنشاه ! تا چې کوم خوب کتلی دهغی تعبیر ډیر خطرناکه دی. زه وینم چې قدرت د قسطنطین تقدیر لیکلی دی. په دیوال ناست کارغان دقسطنطنیی مذهبی مشران او پخپلو منځو کی اختلاف اچونکی عوام دی ، دغرب نه راغلی غوښې خوړونکی مرغان دغه کارډینل او دهغه ملګری دی. اوپه هغه دیوال چې دوی ناست دی هغه د قسطنطنیی دیوال دی ، د اسمان څخه را تلونکی بازان د عثمانی سلطنت ترکی عسکر دی ، او لکه څنګه چې تا وویل چې شاهین یا بازان په دیوال ناست مرغان خوري نو ددی څخه دا مطلب اخستل کیږی چې فتحه به د مسلمانانو په برخه وی.

تا چې په دریاب کی تلونکی کومه کشتۍ کتلی ، دا دسمندر په اوبو کی لاهو شوی قسطنطنیه ده او په کشتۍ کی د سوری دپیدا کیدو نه مقصد کورنی اختلافات دي.... اودا چې په اخر کی تا کتلی چې د سرو سترګو دیو صفته انسان تاته پناه درکوي....نو په حقیقت کی دغه دیو ستا دښمن دی چې غواړی تا د ماتی سره مخ کړی او عیسوی دین رسوا اوسپک کړی...

درونده شهنشاه !دا ټول خوب زمونږ له پاره ښه شګون نه لري ، خو دهغی په اخر کی یواځې یو ښه شګون کتل کیږی اوهغه هم ستاسی د ذات پوری تړلی دی اوهمغه زه د خپلو هیلو اخری تمځای ګڼم. څرنګه چې تا دخوب په اخر کی د دیو سر له تنی پری کړی په دی اساس ته په یوه صورت د شاهین صفته مسلمانانو مقابله کولی شی»

ددی خبری دکولو وروسته مارسي خاموشه شوه. شهنشاه چې دمارسي دګستاخانه تعبیر څخه تک سور شوی و....دتعبیر داخری برخی په اوریدو سره را نرم شو اوپه ډیره بی صبری سره یې تری وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مقدسی راهبی !.....تا ماته زما د خوب دتعبیر په ویلوسره، که څه زه او ددی غونډی حاضرین دی لږ څه ناهیلی کړل خو مونږ غواړو وپوهیږو چی د شاهین صفته مسلمانانو د مقابلی له پاره لاری پیدا کړو. مونږ ته یی ژر ووایه چی څه باید وکړو ؟....

مارسي دداسی لاری څه تدبیرونه جوړ کړی و چی لمړی خو د شهنشاه په ګډون ټول خلک دغصی او قهر د حالته راووتل او یخ شول ، قاسم په خپل زړه کی مارسی ډیره وستایله. اوس نو مارسی وویل: درونده شهنشاه ! د سرو سترګو هغه منحوس دیو همدلته ستا ترڅنګ په کوم ځآی کی موجود دی ، هغه راپیدا کړئ او په خپلو لاسو یی ووژنئ ، بیا به د جنګ په ډګر کی حتمی بری ستا په برخه شي.»

د شهنشاه په تندی باندی کرښی را ښکاره شوی ،هغه به دسرو سترګو بد مخه دیو چیری لټوو. ډیر پریشانه شو او سمدلاسه یی مارسي ته وویل: « مقدسی راهبی ! مونږ به دسرو سترګو دغه منحوس دیو چیری و لټوو ؟ مونږ ته په دی لړ کی څه لارښوونه وکړئ.

« نه درونده شهنشاه ! زما سترګی ددومره ژور نظر څخه معذوره دی... خو زه په ډاډمنه توګه ویلای شم چی دا شخص به همدلته ستا ترڅنګ کوم ځای موجود وی.»

مارسی دا ځل خپله خبره په داسی ښه وکړه چی قسطنطین په ډیره ناکراری سره خپلی سترګی د غونډی په ګډون کی ګرځولی را ګرځولی. مارسي بیرته په خپله چوکۍ کیناسته. د غونډی ټول ګډون کونکی ګونګ صم په خپلو ځایو کی ناست و . بطریق اعظم هم په خپله کرسۍ کی ځان تاوو را تاوو. خو کارډینل استډ د شونډو لاندی خندل. د رومی کلیسا نور پادریان هم وارخطا نه وو. خو د یونانی کلیسا راهبان داسی شوی وو لکه مار چی خوړلی وی. دشهنشاه خوب هم ډیر خطرناک و او تعبیر یی دهغی څخه زیات خطرناک ښکاریده. خو یو ناڅاپه قسطنطین دغونډی د پاته برخی دپیلیدو حکم وکړ.

دمارسی تعبیر شهنشاه ته ډیره ګټه ور ورسوله.او د قاسم په ټول فعالیت یی اوبه ور وشیندلی ځکه قاسم نه غوښتل ددواړو کلیساو تر منځه یووالی او اتحاد رامنځته شي. خو مارسی د قاسم د عزایمو څخه بی خبره وه. هغی تر اوسه پوری همدا یو فکر کاوه چی قاسم دهغی د اختتلو له پاره دلته راغلی دی. حقیقت دادی چی مارسی د خپل علم په مطابق د شهنشاه دخوب تعبیر کړی و او په هغی کی یی کومه بددیانتي نه وه کړی. دمارسی دخوب د تعبیر ګټه شهنشاه ته دا شوه چی تر اوسه پوری چی د یونانی کلیسا کوم پادریان ویریدلی وو هغوی ددواړو کلیساو تر منځه په اتحاد او یووالی باندی راضی شول کله چی شهنشاه ته دخپل خوب د تعبیر څخه ددغی ګټی داخستو احساس پیدا شو نو ویی ویل:....ډیر ښه شول ، هغه خو یو خوب و . خو دهغی د ویری څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول پادریان په لړزه شول ، اوس هیله پیدا شوی ده چې د روم د کلیسا سره به ټول پادریان توافق وکړي ....شهنشاه د غونډې د پیلیدو حکم وکړ اوبیا یې سپه سالار نورټاس ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« نورټاسه ! دا وخت په خپلو منځو کې د جنګ جګړو له پاره مناسب نه دی. زه د یوه شهنشاه په څیر تاته حکم نه کوم خو د قسطنطنیې دیوه سپاهي په څیر تاته په دغه مقدس اتحاد کې د ګډون کولو بلنه درکوم»

نورټاس لا تر اوسه هم په خپله خبره کلک ولاړ و. خو اوس یې د شرابو نیشه را کمه شوې وه. په ډېره مودبانه توګه یې شهنشاه ته وویل: « درونده شهنشاه !نورټاس به په هر قیمت د مسلمانانو پر خلاف جنګیږي. او د خپلې وینې داخرې څاڅکې پورې به جنګیږي. که څه هم کلیسا ګانو ترمنځ یووالي راشي او یا رانه شي. زه د معظم شهنشاه په لښکر کې دیوه عسکر په څیر په جنګ کې ګډون کول دخپل ځان له پاره فخر او ویاړ ګڼم.» سپه سالار دغسې ګول مول خبرې وکړې او نور بیرته خاموشه شو.

قاسم او مارسي یو بل ته د سترګو په کونجو کې کتل.... غونډه هم په پوره ځواک سره روانه وه. شهنشاه ، دسلطنت وزیران ، د ایا صوفیا بطریق ، کارډینل او بشپانو ټولو خپلې خپلې خبرې کولې.... په سالون کې هر ډول اوازونو انګازې کولې خو دقاسم او مارسي له پاره غونډه لا پخوا پای ته رسیدلې وه. په سالون کې ناست هر کس د سټیج په لور متوجه و. خو مارسي او قاسم یود بل په لور متوجه وو. معلومه نه ده چې څومره وخت به تیر شوی و .... د ایا صوفیا تر ټولو ستره تاریخي غونډه جاري وه ، قاسم خپله دنده له یاده ویستلې وه ، هغه راپاڅید او غوښتل یې چې دمارسي په لور ولاړ شي خو داسې یې نه شوای کولی ، اومارسي هم دداسې کولو جوګه نه وه.

غونډه روانه وه. ان تر دې چې د ایاصوفیا د شلو څخه څلور بطریقان او د سلو څخه دیارلس پادریان د روم دکلیسا برلاسۍ منلو ته تیار شوي و. په دې ډله کې زوړ فادر بروس هم ورګډ شوی و. خو بطریق اعظم لا تر اوسه پورې کومه پریکړه نه وه کړې. اوبیا هغه وخت هم راغی چې شهنشاه د سولې دتړون د تیارولو حکم هم وکړ. چې په هغې کې د قسطنطنیې په کلیسا باندې د روم د کلیسا برلاسی منل شوی وه. اوشهنشاه په خپله په رومي کلیسا کې د یوناني کلیسا د مدغم کیدو اعلان کړی و. داسې معلومیده چې یو ډول اتحاد منځته راغلی و خو په سهي معنی ورته اتحاد نه ویل کیده. ځکه چې ګڼ شمیر پادریان په دې خبرو باندې سخت په غصه او په غضب وو.

د شهنشاه داعلان نه وروسته دکوم اړخ نه کوم راهب دبطریق اعظم ثاني ډیمونان د وژلو خبره رایاده کړه. دې خبرې قاسم سخت متوجه کړ او دلمړي ځل له پاره یې د غونډې په لور مخ واړاوو. په غونډې کې د ډیمونان د وژلو دخبرې د یادولو سره دا هم وویل شول چې لا تراوسه یې وژنکې نه دي نیول شوي. په داسې حال کې چې ددې خبرې څرګندښوتونه تر لاسه شوي و چې په دې وژلو کې د روم د کلیسا دپادریانو لاس وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترون نه وروسته په قسطنطین باندی دا خبره ښه و نه لګیده. په دی خاطر یی د دربار حاضرینو ته سختی سپکی سپوری وویلی. خو په همدی وخت کی چی دډیمونان د قاتل د نه پیدا کیدو خبری کیدی هغه د اسرارو او رازونو ډک شاګال دغونډی ځای ته راننوت. خپله امصا یی په فرش ټکوله او مخته را روان وو. دهغه د امصا په ټکار د غونډی ټول ګډون کونکی دهغه لوری ته متوجه شول ، قاسم چی کله شاګال وکوت نو سمدلاسه یی په زړه وخوړه. د قاسم شپږم حس د خطر زنګ احساساوو. د شاګال په کتلوسره قاسم په خپلی چوکۍ کی دورندوالی احساسوو. زړه یی غوښتل چی سمدلاسه ورپاڅی او د شاګال کار ورختم کړي اویا هم ددی ځایه و تښتی. خو شاګال د خپلی امصا په کوم سره د غونډۍ له منځه را ووت ، که څه هم هغه یو بطریق و خو دهغه کړچار د مصر د پخوانیو جادوګرانو په څیر و. هغه دخلکو له منځه راووت او دشهنشاه مخی ته راغی او ودرید ، سترګی یی په شهنشاه باندی ښښتی وی او دخپلو سرو سترګو له لاری یی شهنشاه ته په غور سره کتل.

په دی وخت کی یو ناڅاپه شهنشاه ته هغه د سرو سترګو دیو په فکر کی راغی. اوکله چی شهنشاه د شاګال شکل و صورت ته وکتل نو داسی ورته څرګنده شوه چی دا به په حقیقت کی همغه دیو وی چی تیره شپه یی په خوب کی کتلی و، شهنشاه ته د سسټرمیری له اړخه ویل شوی دخوب تعبیر په یاد و. سمدلاسه یی د ټولی نړۍ دپروا کولو پرته دخپلی توری په لاستی باندی لاس کیښود ، غوښتل یی مخته راشی او دغه د سرو سترګو دیو له منځه یوسی. هغه لا تر اوسه د راپورته کیدو اراده کوله چی شاګال په مخ یی مکروه خندا وکتله ، ودرید. کله چی شاګال د شهنشاه په لور خپله ګوته راپورته کړه او خبری یی پیل کړی نو دهغه داواز په اوریدو سره قاسم داسی وبریښیده لکه دهغه د ستونی څخه چی په یوه وخت کی دوه انسانان خبری کوی. شاګال وویل:

« درونده شهنشاه ! دخپلی توری څخه دی لاس لری کړه. اوس خو زه تاته په خپله لمن کی پناه درکونکی یم. او که نه زمونږ د اسلافو دغه تاریخی ښار به د نابودۍ سره مخ شي.

شهشناه دشپی په خوب کی کتلی و چی هغه د سرو سترګو خاوند دیو به هغه ته په خپلی لمن کی دپناه ورکولو خبره کوی ، او اوس شاګال هم شهنشاه ته په خپله لمن کی دپنا دورکولو خبره وکړه. شهنشاه فکر وکړ چی دا همغه شخص دی چی په وژلو سره به یی قسطنطین د تباهۍ نه خوندي شی او سوبه به یی په برخه شي. خو دشاګال په سترګو کی داسی ځواک و چی شهنشاه دخپله ځایه یو قدم هم وانه خست. شاګال ورته یو ځل بیا وویل
:

« درونده شهنشاه !زه تاته دداسی یو خبر په اړه معلومات درکوم چی دهغی په اوریدو سره به ته ما بی اختیاره د قسطنطنیی خوندي پاته کونکی و ګڼی »

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د شهنشاه په ذهن کې همغه یوه خبره ګرزیده او هغه دا چې یوازې د سرو سترګو خاوند شاګال همغه دیو د ی. شاګال خپله خبره جاري و ساتله او ویې ویل:

« درونده شهنشاه ! ما د ډیمونان بطریق قاتل پیدا کړی دی. »

د شاګال د خولې څخه د دې خبرو د راوتلو سره سم قاسم په خپله چوکۍ کې هک پک شو ، یوائې قاسم نه بلکه مارسی هم د ویرې احساس وکړ. ځکه چې هغې هم دا ګمان کاوه چې ډیمونان به قاسم وژلې وی. خو شهنشاه په ډیره حیرانتیا سره خپلې سترګې را وویستلې او ترې ویې پوښتل:

» درونده بطریقه ! هغه کوم بدبخته قاتل دی چې د دواړو کلیساګانو اتحاد ته یې د زیان رسولو هڅې کړی دی. او د اسس مذموم حرکت یې کړی دی ؟

د شهنشاه د خبرې د تکمیل سره سم د بطریق سر و ګرزید او د قاتل په لور یې ور واړاوه. اوس نو د هغې سرې سترګې د قاسم په سترګو ورنښتې وې. ناڅاپه یې خپل ښې لاس پورته کړ او د قاسم په لور یې اشاره وکړه او شهنشاه ته یې وویل:

« دا د بطریق اعظم ثاني قاتل دی. چې همدا اوس ستا تر مخه ناست دی ، د همدې توری د ډیمونان سر د هغه له تنې څخه جدا کړی دی. »

مارسی داسې وپوهیده چې د هغې دنیا چې یوازې دوه ورځې ترمخه روښانه شوې وه بیرته تیاره شوه. قاسم هم په خپل زړه کې د شهادت کلیمه و لوسته او ځای یې د مرګ سزا ته تیار کړ. په دې وخت کې یو ناڅاپه د قاسم د زړه څخه ټوله ویره ووتله او یو ډول ډاډ ورته پیدا شو. څه داسې ډاډ چې مسافر یې منزل ته د رسیدو په وخت کې تر لاسه کوی. ټول سالون داسې وو لکه مار چې خوړلې وی. هغه بطریق اعظم چې قاسم یې خپل سلاکار ټاکلې و په لړزه کې راغلې و. شهنشاه هم قاسم ته په سختو سترګو کتل. په دې وخت شهنشاه د برق په څیر و ګرزید. « دا شخص څوک دی ؟.... او له تا سره کوم ثبوت دی چې هغه به د ډیمونان قاتل وی ؟ «

« زما سره ثبوت شته.... » شاګال وویل: شاګال په خپلو لاسو کې څه کاغذونه را واخستل او د شهنشاه مخې کې یې کیښوول. او ویې ویل: « درونده شهنشاه ! دغه درې لیکنې دی ، د دې څخه یو هغه جعلي لیک دی چې د ډیمونان د جسد څخه تر لاسه شوی دی. دا په نیلا رنګ شاهي لفافه کې پټ کړل شوی و. او کوم الفاظ چې په کې لیکل شوی دی هغه ټول ستا تر مخه دي. دویم لیک د تریس د بشپ لیمارک له اړخه لیکل شوی دی او هغه هم جعلي دی چې دې ځوان بطریق اعظم ته ورکړی ، خو کله چې ماته معلومه شوه نو زما تندی و سوزید ځکه چې زه د تریس چرچ ته ډیر ځم راځم. ما هیڅکله هم دا وګړی هلته نه دی کتلی. او دریم لیک ما د هغه د کمرې څخه په هغو کاغذونو کې تر لاسه کړی دی چې هغه همدا اوس پخپل لاس لیکلی وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درونده شهنشاه ! په دغو دري واړو ليکونو باندې يو نظر واچوئ نوکېداى شي تاسې ته هم معلومه شي چې دا دري واړه د يوه لاس ليکل شوي خطونه دي. زه په ډاډمنه توګه ويلى شم چې دا شخص مسلمان دى او د سلطان محمد خان جاسوس دى.»

د حاضرينو دمخونو څخه رنګونه الوتي وو. بطريق اعظم د حيرانتيا په سمندر کې غوټې خوړې. اود شهنشاه مخ دغصې اوقهر څخه تک سور ګرځيدلى و. شهنشاه په ډېر لوړ اواز سره په کرکجنه توګه وويل: « جلاده ! ددې بداخلاقه سر پرې کړه او زمونږ په پښو کې يې واچوه»

قاسم ددې حکم د اوريدو سره سم دخپله ځايه راپورته شو ، هغه په ظاهرې توګه يو راهب ښکاريده ، نو په دې اساس هيڅ ډول وسله يې نه درلوده خو په زړه کې يې دا هوډ کړى و چې د شهيد کيدو نه مخته به د څو عيسويانو روح دخپله ځانه مخته باسي. شهنشاه خو جلاد ته ورغږ کړ او حکم يې ورته صادر کړ خو هيڅ جلاد مخې ته را نه غى. ځکه چې د امقدس چرچ و اودلته هيڅ جلاد نه و موجود. يو ناڅاپه شهنشاه ته دخپلې بې عقلۍ احساس وشو اوسمدلاسه يې وويل:

«سپاهيانو !.... دغه مسلمان ونيسئ ، مونږ به دا د عامو خلکو تر منځه په سخته سزا باندې محکوم کړو.»

کله چې قاسم د شهنشاه دويم حکم واوريد نو دجنګيدو اراده يې پرېښوده. له ځانه سره يې وويل چې نيول و بندي کول يې په ګټه دي. ځکه هغه يو جاسوس دى او دزندانه د تيښتې لارې ورته معلومې دي. د ساتونکې ډلې کسان را مخته شول او دقاسم په لاسو اوپښو کې يې زنځيرونه ورواچول.

غونډه د لمر د پريوتو نه مخته پاى ته ورسيده. او د قاسم د نيولو نه وروسته څه نور خلک هم په خلاص زړه دکليساګانو په يووالې کې را ګډ شول. شهنشاه غوښتل شاګال ته انعامونه ورکړي خو شاګال د ځه اخستلو څخه انکار وکړ. اولکه څنګه چې ر اغلي وو همغسې بېرته ستون شو او دايا صوفيا د سالون څخه ووت. غونډه پاى ته رسيدلې وه او خلکو ددننې پيښې اغيز هم له ځانه سر يو ځاى يوړ ، خو په دې وخت کې دبطريق اعظم او نورتړارس حالت د کتلو وړ وو. ځکه دوى دواړه د قاسم په دام کې را نښتي وو. په دې خاطر يې خپل سرونه د شرم نه ښکته اچولي وو . د ټولو نه زيات دمارسې حالت و. هغې خو خپلې کمرې په لور قدم اخست خو داسې معلوميده چې دهغه هر قدم يو يو من ګرځيدلى دى. هغه په خپل قسمت باندې حيرانه پاته وه ، هغه چې دايې د قاسم سره اوه کاله وروسته يو ځاى کړه خو دهغې سره يې دوه خبرو ته هم وخت ور نه کړ. مارسې په خپل ژوند کې ددې نه زياته نه وه غمګينه شوې ،اوس نو هغې ته د قاسم د ژوند نه زيات نور څه مخکې نه و. هغې سر ښکته کړ او په ډېره درنه درنه توګه دخپلې کمرې په لورې ولاړه.

، ******

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روم قيصر

قاسم يې د نيولو وروسته د شاهي زندان د زمکې لاندې تياره کوټه کې ور واچاوو. سلطان محمد خان ته د قاسم اخري ليک همدا ور رسيدلی و چې په کې يې ليکلي و چې ددواړو کليساو تر منځ اتحاد مې سبوتاژ کړی دی. او دا چې سپه سالار نورټاس د رومي کليسا په خلاف سخت قهريدلی دی. قاسم سلطان ته دا هم ښکلي وو چې (جان حستيانی) به ډير ژر دفاسفورس ابنا ته را ورسيږي. ددی ترڅنګ په ښار کې د کلونو کلونو محاصرې په خاطر په ټنونو مواد راټول کړل شوی دی. سلطان دتيرو څو مياشتو راهيسې د قاسم دغه ډول ليکونه تر لاسه کول، چې په دې کې يې تر ټولو مهم ليک د ښار دديوالونو او د « ګولډن هارن» په اړه وو. خو نن سلطان ته خبر ورغلی و چې قاسم يې د بطريق ډيمونان په وژلو باندې نيولی دی. او ډير ژر به ورته شهنشاه دمرګ سزا ورکړي . سلطان په لوړ اواز .....مرحبا وويله اوقاسم بن هشام يې ډير و ستايه. ترڅنګ يې دخپلو سالارانو سره دقاسم بن هشام په اړه خبرې اترې پيل کړې.

لا تر اوسه قاسم ته دمرګ سزا نه وه ورکړل شوې، پخپله شهنشاه خپل محل ته د راتلو وروسته دغه سزا ځنډولې وه هغه يې يوازې په يوې تياري خونه کې ور غورځولی و. شهنشاه فکر کاوه چې هغه به دقاسم څخه د سلطان محمد د ځواکونو په اړه ډير څه را وکاږي ، په قسطنطنيه کې دقاسم هغه دوستان چې د قاسم سره يې اړيکې وو هم دخپلو کورو څخه پټو ځايو ته ولاړل. دا خبر په ډيره بيړه د روميل کورته هم ورسيد . او بريټا هم واوريدل چې د فادر ډيمونان قاتل چې يو مسلمان جاسوس و ....د اياصوفيا څخه و نيول شو.

مارسي لا تر اوسه هم بې هوشه پرته وه. اوځان يې د بې وسه مرغۍ په څير بند احساساوو. داسې مرغۍ چې په يوې اوسپنيزې پنجره کې بنده کړل شوې وي، هغه به ښکته پورته کيده او دقاسم د ازاديدو په اړه يې فکرونه کول خوهيڅ ممکن لاره يې مخې ته نه راتله. دا د مارسي حال و ، اخوا « سونيا» چې قاسم به د ليونۍ پيغلې په نامه يادوله ، د قاسم د نيولو وروسته په خپله کوچنۍ کوټه کې بې سده پرته وه. هغې ته د قاسم د مسلمان په څير ډاګيزه کيدل هم يو شوک وو . که څه هم هغه ډيره مذهبي پيغله نه وه خوبيا هم په دې ويريده او فکر يې کاوه چې ، ښه نو، يومسلمان جاسوس د يوې عيسوي خادمې سره ولې دومره مخلص و. ورځې په چټکۍ سره تيريدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په «اورنه» کی د سلطان قصر دخلکو دګڼې ګوڼې څخه خوزیده ، نن سلطان محمد دخپلې بحری بیړی د کتلو له پاره د «بحر اسود» په لور ور روان وو. دهغه تر ټولو غوره سالار احمد کدک پاشا ، او محمود پاشا هم دهغه سره یو ځای تلل. د سلطان دتلو سپرلۍ تیاره وه چی په همدی وخت کی د سلطان یو قاصد ورته رامخته شو. قاصد ورته پیغام ورکړ چی د رومیلی کلا تیاره شوی ده ، یوازی یوه میاشت معمولی کار ته اړتیا لري. او ډیر ژر به دکلا برجونه د توپونو د نصبولو له پاره تیار کړل شي

دسلطان له پاره دا تر ټولو ښه خبرو. د بله اړخه دهغه بحری بیړه هم د تیاری په حال کی وه. ستر ستر بحری جهازونه تیارکړل شوی و او نن سلطان دهمدی جهازونو دمعاینه کولو له پاره دتوری بحیری په لور ور روان وو. سلطان لکه د نورو پادشاهانو په څیر د بګیو په کتارونو کی د تګ عادی نه و. دهغه سپرلۍ یوازی یو عربی نسله « ابلخ» اسپ و ، سلطان دخپلو ملګرو سره دلمر د راختلو سره سم هغه لوری ته وخوزید ، دا دعثمانی سلطنت لمړنی سلطان و چی په طبیعت کی یی د فنون لطیفه سره محبت او دلچسپی وه. « محمود پاشا» هم یو شاعر و. نوکله به چی هغه د سلطان سره یو ځای کومی لوری ته ورته نوپه ټوله لاره به یی زعفرانو په څیر محفل جوړ کړی و. سلطان محمد خان ته په زرګونو فارسی اشعار په یاد وو. هغه په فارسی او ترکی دواړو ژبو باندی ډیر شه شعرونه ویل ، په دی اساس تر توری بحیری پوری دغه اوږود سفر په ټوکو ټکالو او شاعرۍ کی په خندا اوخوشالۍ تر سره شو. سلطان محمد دبحری فوځ څنګ ته راغی ، دا یو ستر او پراخه ساحل وو ، دسلطان بحری بیړۍ په ازادو اوبو کی ولاړی وی او هری لوری ته یی د زانګو په څیر موجونه خوړل. ګڼ شمیر سپاهیانو هلته تګ راتګ کاوه ، یوه ملاح چی کله سلطانی ډله وکتله نو سمدلاسه یی منډه کړه او امیر البحر ته یی ځان خبر ورکړ ، په دی وخت کی امیر البحر « بلوط اغلن» د یوه بحری جهاز په چت ولاړ و او د سمندر په لور یی دخپلو ځواکونو ننداره کوله. کله چی امیر البحر ته څرګنده شوه چی سلطان دخپلو دوو سوو کسانو سره یو ځای دلته رارسیدلی دی نو ډیر وارخطا شو او دلیونو په څیر یی لاندی را و دانګل ، کله چی هغه ساحل ته را ورسید نو ویی کتل چی سلطان د یوه زوړ ملاح سره په خبرو بوخت دی. هغه وکتل چی ګڼ شمیر سپاهیانو اوملاحانو د سلطان دروند استقبال کړی دی ، امیرالبحر هم دسلطان خواته راغی ، هغه ته یی په ډیر ادب سره سلام وکړ او هلته توری بحیری ته یی دهغه د راتګ له پاره ښه راغلاست ووایه.

زوړ کپتان «عباس» هم دسلطان سره یوځای روان و. د ساحل هوا د سلطان توره لونګۍ په هوا کی الوزوله. دغه زوړ ملاح د یونانی جهازونو پخوانی کیپتان (بارټا کوزین) وو چی د مسلمانیدو وروسته همدلته اورنه ته راغلی و. او بیا سلطان ورته همدلته په توره بحیره کی د دبحری فوځونو د تیارولو حکم ورکړی و. اصل مسؤلیت خو د امیرالبحر و خو زوړ عباس دهغه دمعاون په څیر دهغه سره یو ځای و. سلطان دخپلو معاوینینو او نورو ملګرو سره یو ځای د یوه ستر جهاز په چت ور وخوت ، دا د بحری بیړۍ بیرغ وړونکی جهاز و. دغه ډول بیرغ وړونکی جهازونه څلور و ، سلطان د جهاز د چت نه لمړی خپله بحری بیړه وکتله چی دهغوی په کتلو یی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینه دخوشحالۍ نه خلاصه شوه او د بحر دمستۍ هوا په لګیدو سره یې خوله دخندا نه وازه شوه ، په دې وخت کې یې دمحمود پاشا په لور مخ کړ او ورته یې وویل:

« محمود پاشا ! وینې یې ، د دانیال هوا زمونږ دبللو له پاره دلته را رسیدلې ده. د فاسفورس نیلا اوبه زمونږ د جهازونو د استقبال له پاره نا ارامه دي..... محمود پاشا ! نن درته یوه خاصه خبره کوم...»

ټول خلک دسلطان لورې ته متوجه شول. سلطان د جنوب غرب ساحل لورې ته چیرې چې قسطنطین پادشاهي کوله مخ کړ او ویې ویل:

« محمود پاشا ! مونږ کوچنیان وو چې د قسطنطنیې په اړه به قصې اوریدلې اوبیا مو کله چې دروم د قیصر ، دقسطنطنیې دپادشاه د سازشونو په اړه خبرې اوریدې نو زمونږ د زړونو څخه به یوازې یوه خبره را وتله چې کله چې زه سلطان شم نو د کفر دغه ستر مرکز قسطنطنیه به حتما داسلامي سلطنت یوه برخه ګرځوم.» سلطان ددې خبرې سره سم دعربي ژبې یو شعر ووایه چې په کې راغلي وو: ای دقسطنطنیې لوړو دیوالونو ! ته به د لیونیانو په لاره کې خنډ نه شې ،مونږ خو لیونیان یو اودخپل محبوب په عشق کې لیونیان.»

محمود پاشا د سلطانې ذوق ډیره ستاینه وکړه او په خند کې یې ورته وویل: درونده سلطانه ! ستا د احساساتو په کتلو سره ددې وړاند وینې له پاره د هیڅ ډول بصیرت اړتیا نه شته چې ووایو د قسطنطنیې ورځې شمیرل شوې دي او ډیر ژر به دا ښار قسطنطنیه نه بلکه «اسلام بول» وګرځي.

د سلطان د محمود پاشا د خولې څخه د قسطنطنیې نوی نوم واورید . او ډیر زیات یې خوښ شو ، سلطان پریکړه وکړه چې هغه به د «رومیلي کلا» او د « اناضول کلا» په لور د څو جهازونو او کشتیو یوه ډله ور استوي. په همدې خاطر یې زوړ عباس د څلورو جهازونو د ډلې مشر وټاکه او هغه ته یې هدایت وکړ چې په ابنای فاسفورس کې ور ننوځي او د همدې لارې د « ابنای مارمورا» څخه تیر شي . دڅلورو واړو جهازونو سره یې لس لس کشتۍ هم وتړلې. سلطان زوړ عباس ته هدایت وکړ چې هغه دې دده ترمخه ددې مبارک جهاد دلمړني ډلګۍ په خیر حرکت وکړي. همغه و چې د زوړ عباس اودهغه د ملګرو دجهازونو دتللو له پاره وخت و ټاکل شو او سلطان بیرته خپل تمځای ته چې همله د بحیرې په غاړه ورته جوړ کړل شوی و راستون شو. نن شپه دسلطان او د بحرې بیړۍ د عسکرو له پاره د رڼا ګانو شپه وه ، سلطان تلونکې ډلې ته د جشن د جوړولو لار ښوونه وکړه ، ترکې عسکرو نوی کالي واغوستل ، مشالونه یې روښانه کړل ، او ځای ځای یې په رڼاو ښایسته کړ ، یو شمیر سپاهیانو د جنګ ډول راو خست او په هغې یې خپل وخت خوشحاله تیراوو ، د تورې دوهلو مقابلې ، غیږې او کبډې ....د ا ټولې مقابلې روانې وې سلطان ددوی د میلمستیا په خاطر بې شمیره میږې او ګډې حلالې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه یې په مکمله توګه وریتې کړي. دخوراک ښنباک وروسته سلطان په ټولو باندې انعامات وویشل او په دې توګه د عثماني سلطنت د بحریې لمړنۍ ډلې د خپلو تللو جشن و لمانځه.

بله ورځ سهار دلمر خاته سره سم د عباس جهازونو د توري بحیرې ساحل پریښود ، زوړ عباس د خپل جهاز په چت باندې ولاړ و ،په ټولو جهازونو د عثماني سلطنت بیرغونه رپانده وو. سلطان ، امیرالبحر ، محمود پاشا ، احمد کدک پاشا او اغا حسن ټول ساحل کې ولاړ وو او د عباس بیړۍ ته یې دخدای پامانۍ په خاطر لاسونه خوځول. د ساحل ټول کارکونکي ، ، ټول سپاهیان اوملاحان دخدای پامانۍ په وخت کې حاضر وو. او په دې توګه د توري بحیرې لکونو کالو ساحل د ۱۴۵۲ کال په سهار کې د «الله اکبر» په نارو کې را و نغښت. دهغه زاړه په رګونو کې یو ځل بیا وینه را څوانه شوه، په تن کې یې جوش او خروش ډیرښت و مونده او یوائې په څوارلس ورځو کې یې توره بحیره ووهله اوخپل جهازونه یې د فاسفورس د ابنا غاړو ته ورسول.

مصلح الدین اغا د خپلې جوړې شوې کلا په یوه برج باندې ولاړ و او په ابنای فاسفورس کې را ننوتونکې جهازونه یې څارل ، هغه ته دا جهازونه د لرې څخه ډیر کوچني کوچني تر سترګو کیدل ، کله چې دا جهازونه د توري بحیرې څخه ووتل او په ابنای فاسفورس کې ور داخل شول نو مصلح الدین داسې وانګیرله چې شونې ده چې دا جهازونه به د قسطنطنیې ته دشمالي اروپا څخه کومکونه راوړي. دمصلح الدین اغا عصابو ځواب ورکاوه. ځکه دا جهازونه اوس د رومیلي دکلا تر څنګ نه تیریدل. مصلح الدین اغا سمدلاسه خپل عسکر سره راټول کړل اوهدایت یې ورته وکړ چې د کلا دروازې بندې کړي. په دې وخت کې مصلح الدین اغا د برج په سر ولاړ و و او ددې جهازونو د راتلو انتظار یې کاوه ، خو کله چې مصلح الدین اغا په جهازونو باندې د عثماني سلطنت بیرغونه وکتل نود تکبیر په ویلو یې دکلا ټول دیوالونه په لړزه شول ، سمدلاسه یې دکلا ټولې دروازې پرانستې اوخپلو سپاهیانو ته یې حکم وکړ چې مخته ورشي او دعثماني بحري بیړۍ دغې دلې ته ښه راغلاست ووایي.

دعباس جهاز رومیلي ته د رارسیدو سره سم هملته لنګر واچاوو. مصلح الدین اغا د زاړه کپتان عباس ډیره ښه استقبال وکړ ، عباس ورته وویل چې سلطان د بانای فاسفورس د کلابندۍ کولو حکم کړی دی ، په حقیقت کې دا زمونږ له اړخه د جنګ پیلامه ده، اوس زمونږ سره څلور ستر جهازونه او څلویښت کوچنۍ کشتۍ د یوې بیړۍ په څیر موجود دي او په ځانته ځان دابنای فاسفور محافظ او ساتونکې یو.

د عثماني سلطنت بحري ځواکونو دغې ډلې د ابنایې فاسفورس په تر ټولو لویې برخې چې د توري بحیرې خوله وه خپله حکمراني جوړه کړه. په پیل کې څو عیسوي جهازونو دې لورې ته مخه کړې وه خو د عباس بهادرو سپاهیانو هغوی ابنا کې داخلیدو ته نه و پرې ایښې. او داور په اورولو سره یې هغوی بیرته په شا کړې وو. بیا د ګولډن هارن څو کشتۍ هم دې لورې ته راغلې وې خو دعباس شاهین صفته عسکرو هغوی ونیولې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه کشتۍ یې ضبط کړې. اوس نو عثماني فوځونه په ابنا کې په پوره میړانه ګرزیدل. دغه ابنا چې ددوو سمندرونو د یوځای کیدو ځای او دکشتیو د تلو را تلو لاره وه اوس د جنوب له اړخه د نیمایی څخه زیاته د مسلمانانو په ولکه کې راغلې وه. خو د شمال له لوری په ابنا کې داخلیدونکې د دانیال دره تر اوسه پوری پرانستې وه. او دهمدې درې له لارې به د روم د بحیری عیسوی جهازونو په اسانۍ سره قسطنطنیې ته مال او وسایل ور رسول. وینس، اسپین، جینوا، او د روم له اړخه ټول کومکونه دهمدې دانیال ددرې څخه قسطنطنیې ته ور رسیدل.

کله چې د ابنایی فاسفورس د محاصرې خبر شهنشاه ته ورسید نو دهغه اوسان وار خطا شول، سمدلاسه یې خپل خاص وزیر را وباله او په غصه ناکه توګه یې ورڅخه وپوښتل:

خاص وزیره! د عثماني سلطنت بحری بیړۍ زمونږ په ابنا کې په سرو سترګو ګرځی راګرځی، او جان حتینانی تر اوسه پوری نه دی رارسیدلی......ایا د جینوا د بحری بیړۍ د ملاحانو په متو کی د کشتیو د بوتلو زور نه شته ؟ دوی خو د ابنای فاسفورس د خوندي ساتلو له پاره راتولونکی وو. خو اوس د ابنا دا برخه د مسلمانانو په ولکه کی راغلی ده...که چیری په ګولډن هارن او دقسطنطنیې په ساحل باندی زمونږ خپل جهازونه موجود نه وای، نو تر اوسه پوری به د عثماني امپراطورۍ لمړۍ ډله زمونږ تر دیوالونو پوری را رسیدلی وه. خاص وزیره! زه ډیر اندیښمن یم، ماته ووایه چې څه وکړو؟

د شهنشاه دخبرو په اوریدو سره وزیر را ټیټ شو او دخاص ادب وروسته یې وویل: « زمونږ قاصد خبر راوړی دی چې د جان حستیمانی بحری جهازونه به په یو دوو ورځو کې ددانیا ددرې نه را ووځی او په ابنا کی به ور ننوځی. درونده شهنشاه! ته اندیښنه مه کوه د جان جستیمانی بحری جهازونه چې زمونږ دبحری بیړۍ سره یو ځای شی نو مونږ به و توانیږو چې دعثماني سلطنت بحری ځواکونه د ابنا څخه وشړو.»

خو شهنشاه ډاډمن شوی نه و. هغه سمدلاسه سپه سالار نورټارس ته پیغام ولیږه چې د ښار د ټولو دروازو او دیوالونو مسؤلیت دی نیغ په نیغه په خپله ولکه کی واخلی. ورځ یوه په بله پسی تیریده او دقسطنطین په زړه کی ویره زیاتیده، هغه ته سمدلاسه خپل خوب په یاد راغی، او د سستر میری تعبیر یې هم په ذهن کی انګازی کولی، هغه د کانفرنس په ورځ هغه دسرو سترګو خاوند دیو شاګال ښه پیژندلی و خو شاګال په ټولی غونډی کی داسی یو کار وکړ چې شهنشاه دهغه په مقابل کی هیڅ نه شو کولی. په دی توګه شاګال شهنشاه په خپله پناه کی اخستی و، یا په بل عبارت دشهنشاه خوب پوره شوی و. هغه ته سستر میري ویلی و چې هغه دی د سرو سترګو خاوند دیو بی له ځنډه ووژني خو شهنشاه داسی و نه کړای شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسطنطین به نن سبا ډیر پریشانه وو. دهغه خوب دسترګو څخه الوتی وو. هغه به هره ورځ په یوه نه یوه ځای کی د جنګ په کارونو کی اخته و. خو کله به چی ځانته شو نو شراب به یی څښل.

د جان جستیمانی بحریه چی د څو جهازونو او سلګونو کشتیو څخه جوړه شوی وه دیوه ستر فوځ سره یو ځای د ابنا په شمالی برخه کی را ننوتل. دبحریی په لمړي جهاز باندی د صلیبیانو بیرغ رپیده. په جهازونو کی سپاره سپاهیان د جهازونو چتونو ته را وختل او دلری څخه یی دقسطنطنیی ننداره کوله ، قسطنطنیه دهغوی څخه یوازی دری میله لری واټن کی پرته وه. دقسطنطنیی یوه برخه ګولډن هارن سره نښتی وه ، خو د ابنای فاسفورس بله یعنی جنوبی برخه دمسلمانانو په ولکه کی وه چی دقسطنطنیی څخه یی پنځه میله واټن درلود. خو عثمانی کشتیو به کله کله ګشت کاوه او ان تر دیوالو پوری به یی ځآنونه را رسول. د جان جستیمانی جهازونه د دیوال تر څنګ تر ګولډن هارن پوری ورسیدل. د ګولډن هارن اوسپنیز زنځیر یی خوشی کړ او ډیری کشتۍ او جهازونه دننه ور ننوتل. خو یو شمیر نور وجهازونه د د ګولډن هارن څخه بیرون د ابناا په ساحل کی لنګر ونه واچول. هغه ځای چی د جستیمانی کشتیو د لنګر اچولو له پاره ټاکلی و هغه په حقیقت کی د ماهی نیونکو ځای ځیګی و. هغوی به د ورځی ماهیان نیول اوبیا به یی خپلی کشتۍ هملته په ساحل کی پریښودی ، دماهی نیونکو کوچنیانو به هلته په هغی کی لوی کولی. کله چی کوچنیانو دا ستری ستر کشتۍ و کتلی نو وویریدل او دخپلو جونپړو په لور یی ورمنډی کړی.

ټآرمن چی د عیسوي بیړی ددی برخی قومندان و دخپل جهاز د چت څخه یی د ماهی نیونکو دغه کوچنی کلی کوت. ټارمن د جینوا یو ډیر تجربه لورنکی سپاهی او سپه سالار و. په حقیقت کی هغه یو بحری قزاق وو خو جستیمانی د زیات رشوت په مقابل کی دلته ټاکلی و. دهغه د زوند ځلوییښت کاله دبحر په اوبو کی تیر شوی و. دهغه په مخ باندی دزخمونو د نښو څخه دا ډاګیزه کیده چی ټارمن څو جنګونه تر شا پری ایښی دی، هغه وخت چی هغه بحری قزاق و نو شهرت یی تر لری لری پوری خپور شوی و. څومره چی ټارمن په خپلی میړانی او توری وهلو کی مشهور و نو دهغی نه زیات په وحشت او بربریت کی مشهور شوی و ، دهغه تر ټولو ستر بد عادت داو چی ډیر زیات شراب به یی څښل او هره ورځ به یی یوه نوی ښایسته پیغله په خپله بستره باندی درلوده. ټارمن د ماهی نیونکو کلی وکوت. نوخپل جهازونه یی هملته لنګرګړل او پخپله یی د ساحل په غاړه خیمی ووهلی.

ددی نه اخوا په څلور میله واټن کی مسلمانان پراته وو. او دمسلمانانو کشتۍ په د ورځی څو ځلی راتلی او د ماهی نیونکو تر کلی پوری به یی چکر واهه اوبیرته به ستنیدی. نن چی د ټارمن کشتیو دلته لنګر واچاوو. نو په ګشت باندی ماموری د مسلمانانو دوه کشتۍ په ډیره بیړه خپل سالار ته د اطلاع ورکولو له پاره ورغلی. داګست میاشت وه. او د رومیلی کلا په برجونو باندی د اربان په لاسو ستر توپونه نصب کړل شوی وو. کپتان عباس هملته په رومیلی کلا کی موجود وو. کله چی خبر شو چی د جینوا جهازونه هغوی ته نژدی راغلی دی نو دهغوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور پرمختګ د مخنیوي له پاره یې خپلو جهازونو ته دمخکې تلو حکم وکړ. ترڅنګ یې په کلا باندې د نصب توپونو خولې هم دشمال لورې ته راواړولې ، اوس نو دعباس په شریانو کې جوش او جذبه را پاریدلې وه. عباس خپلو ګشتي کشتیو ته حکم وکړچې دعیسویانو دجهازونو په تلو راتلو باندې کلکه څارنه وکړي.

د جستیماني د استقبال له پاره شهنشاه په خپله ترګولډن هارن پورې راغلی و ، دجستیماني دکومک په کتلو سره په بندرګاه کې دموجودو عیسوي فوځیانو حوصلې غښتلې شوې او دخوشحالۍ څخه یې چغې وهل پیل کړل. خوپخپله شهنشاه دومره خوشحاله نه و. جستیماني خو راغلی و خو دهغه جنګي کومک د شهنشاه دهیلو څخه ډیر کم و. خوبیا هم شهنشاه په ډیره ښه توګه د جینوا د فوځونو استقبال وکړ. اودهغوی دخوشحالیو له پاره یې په شاهي قصر کې د شپې جشن جوړ کړ.

دشپې تر ډیره وخته پورې په شاهي محل کې د شرابو جامونه کړنګیدل ، هلته د ځوانۍ اوکبابو له پاره هم خاص پروګرام جوړ شوی و. د جستیماني د فوځ په کتلو سره شهنشاه دومره ویرې اخستی و چې په بله ورځ یې د ټولو هیوادونو په لور خپل ګړندي قاصدان و لیږل او د نور کومک غوښتنه یې تر ی وکړه. په دوی کې د اسپین د شمالي ولایت اراګون او فسطله نه علاوه دغربي اروپا نور هیوادونه هم شامل و. دهغه وخته راهیسې چې عثماني بحريي ځواکونو د توری بحیرې لاره بنده کړې وه نو د شهنشاه اړیکې د شمالي اروپا سره پرې شوې و و. په شمالي اروپا کې بلغاریه ، یوکرائن ، چیکوسلواکیه او د جرمني ځینې سیمې شاملې وې. شهنشاه به ډیر دی فکر ځوراوه چې هسې نه چې قسطنطنیه یې دلاسو څخه ووځي.

هغه خپل ځان د قسطنطنیې د ډیرو بدقسمته شهنشاه ګانو څخه ګاڼه. هغه په دې ویره کې و چې د یولس سوو کالو راهیسې دهغه دپلرونو او نیکونو دغه جوړ کړل شوی نظام به پای ته ورسیږي. خو نه یې غوښتل قسطنطنیه له لاسه ورکړي.تر اخرې حده یې هڅه کوله د قسطنطنیې څخه دفاع وکړي هغه ته دخپلو نیکونو اوپلرونو تاریخ ډاګیزه و چې په تیرو اوه سوه کلونو کې یې مسلمانان قسطنطنیې ته نژدې هم نه و راپریښي.....
شهنشاه د جشن په خوشحالیو کې لږ څه مصروف شو خو نن سبا یې زړه په هیڅ شي نه راټولیده. قسطنطین یوائې په یوه فکر کې ډوب و او هغه دا چې څه ډول به وتوانیږي دخپلو پلرونو جوړ کړل شوی دغه سلطنت دسلطان محمد خان د یرغل څخه خوندي وساتي. هغه د عثمانیانو دهوډ څخه ښه خبر و ، همدا ځوکاله مخته چې هغه د «موریا» په تخت باندې ناست و نو هغه د سلطان محمد خان د پلار سلطان مرادخان دلاسه دعثماني تورو خوند څکلی و. هغه وخت چې قسطنطین د موریا حکمران و نو دخپلو ولکه شوو سیمو دخوندي ساتلو له پاره یې د « دکورت سیمه » کلابنده کړې وه اوبیا یې دهغه ځآیه د ډاډ اخستو وروسته د « تهیس » په ښار چې د عثماني سلطنت تر څنګ د عثمانیانو په ولکه کې و ناڅآپي حمله وکړه او هغه یې و نیوه. قسطنطین ته دا په یاد وو چې دپیښې د خبریدو سره سم سلطان مراد خان سمدلاسه د «موریا» په لور روان شوی و. خو په لاره کې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «کورتهـ» مستحکمه کلا خنډ ګرزیدلی و. اوبیا هغه وخت قسطنطین ډیر حیرانه شوی و چی عثماني توپونو په ګولیو ورولو پیل وکړ او دکورتهـ دغه مستحکمه کلا یې دخاور سره خاوری کړه. دا د توپونو د استعمال لمړنۍ تجربه و چی عثمانی فوځونو تر سره کړی وه. هغه وخت قسطنطین ته په ټوله «موریا» کی د پناه او پټیدو ځای نه پیدا کیده په دی خاطر قسطنطین او دهغه ورور تهامس د سلطان مراد خان سره سوله وکړه ، په ځان یې باج کینښود او موریا یې هم د عثمانی سلطنت د باج ورکونکو ریاستونو څخه وګرځوله. قسطنطین به دا هر څه څه ډول هیر کړی وای. دا خو دهغه خپل برخلیک و ، په داسی حال کی چی دهغه دنیکونو برخلیک هم تری پټ نه و پاته.

بازینطینی سلطنت چی یو وخت په اروپا کی د «ډینوب د دریاب» اوپه اسیا کی د «اناطولیه» او «شام» پوری غځیدلی و ، نن یواځی تر قسطنطنیی پوری را نغاړل شوی و. دا سلطنت د بازنطینیانو له پاره د زوال سبب و ګرزید. شهنشاه په دی فکر کی و چی دهغه نیکونو پخپله مسلمانانو ته اجازه ورکړی وه چی په اروپا کی میشت شي، همدا راز هغه ته دا هم څرګنده وه چی په ۱۳۳۸ کال، ددریم شهنشاه «اینډرو نیکس» د مړینی وروسته چی کله دهغه زوی «جان پلیولوګس» کوچنی ماشوم پاته شو نو ملکی اینا» خپل ستر چانسلر کنټا کوزین د کوچني شهزاده جان پلیولوګس له پاره ساتونکی او دهغه لار ښوود ټاکلی و. خو د شهزاده دغه ساتونکی کنټا کوزین ډیر زر په لالچ کی راغی او هڅه یې وکړه چی د قسطنطنیی تخت په خپله ولکه کی واخلی او شهزاده د مخی څخه لری کړی. د کنټا کوزین همدا خیانت ددی سبب شو چی مسلمانان اروپا ته راننوځی. کنټا کوزین د ساتونکی اولارښود ټاکل کیدو نه څو کاله وروسته یعنی په ۱۲۴۳ کال کی خپل ځان د شهنشاه په نامه اعلان کړ. په دی وخت کی کنټا کوزین په «نیکوټیکا» کی میشت و. ملکی ته دا خبره د زغم وړ نه وه او د کنټاکوزین ددی کار مخالفت یې وکړ. پایلی یې دا شوی چی ددواړو ترمنځه نښتی پیل شوی ، دواړو د عثمانی فرمانروا د زوی «اورخان» څخه دمرستی غوښتنه وکړه. ددی نه مخته هم عثمانی فرمانروایانو د قسطنطنیی د تخت تر منځ د جنجال کونکو څخه د یوی نه یوی ډلی سره همکاري کوله ړ

کنټا کوزی د اورخان څخه شپږزره فوځیان وغوښتل او ددی په بدل کی یې خپله لور «تهیوډورا» هغه ته د ژوند د شریکی په څیر وړاندی کړه. اورخان هم دا شرط و مانه. اوپه ۱۳۴۵ کی یې شپږزره فوځیان د کنټا کوزین د مرستی له پاره اروپا ته ور ولیږل کنټا کوزین دهمدی سپاهیانو په مرسته قسطنطنیه، چی دا وخت دملکی په لاسو کی وه ، کلابنده کړه. ملکه مجبوره شوه سوله وکړی اوسوله هم په دی حیرانونکی خبره وشوه چی کنټا کوزین اوښځه یې اوهمدا راز ملکه اینا او شهزاده جان پلیولوګس ....څلور واړه به په یوه وخت دتخت خاوندان اوسي ، همغه و چی دڅلورو واړو د تخت د کیناستو رسم ادا کړل شو. ددی اتحاد د نور ټینګښت له پاره کنټا کوزین خپله کوچنۍ لور شهزاده جان پلیولوګس ته واده کړه. په همدی وخت کی اورخان هم د شهزادګۍ تهیوډورا سره واده وکړ. اورخان خپلی نوی ناوی ته په خپل پلرنی مذهب د پاته کیدو اجازه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا اتحاد تر ډېره پوري پاته نه شو ځکه کنټاکوزين يو ځل بيا د تخت او اقتدار دنيولو له پاره ليونتوب پيل کړ او دعثماني فوځ څخه يې مرسته وغوښتله. په ۱۳۵۳ کال يې دحکومت ټولې چارې په خپلو لاسو کې واخستې تر دې وخته پوري شهزاده لوګس هم ځوان شوی و، شهزاده د کنټا کوزين سره مخالفت وکړ او په دې توګه کورنۍ شخړې پيل شوې. په دې وخت کې عثمانی سلطان اورخان دکنټا کوزين د مرستې له پاره شل زره عسکر را واستول، ددې فوځ له پاره يې خپل زوی سلمان سپه سالار ټاکلی و. کنټاکوزين د اورخان له پاره داځل په اروپايي ساحل کې خپله يوه کلا د معاوضې په توګه وړاندې کړه، دا همغه ورځ ده چې په اروپا کې دمسلمانانو د ولکې او پښې ايښودو له پاره لمړۍ ورځ ګڼل کيدای شي. کنټا کوزين د عثماني فوځونو په مرسته خپل زوم پليو لوګس ته ماتې ورکړه او د قسطنطنيې په تخت يې ولکه وکړه. سليمان پاشا د تړون له مخې د اروپايي ساحل يوه کلا د «زنپ» په نامه په خپله ولکه کې راوړه او هلته يې د عثمانی سلطنت فوځونه ميشت کړل. ددې کار څخه څو ورځې وروسته په تهريس کې سخته زلزله راغله. او دډېرو ښارونو ديوالونه را پريوتل. په دې کې د «ګيلي پولي» دکلا ديوالونه هم شامل و. دا کلا د دانيال د درې په غربی ساحل کې تر ټولو ستره او مستحکمه کلا ګڼل کيده. دا کلا د زنپ دکلا څخه په ډېر لږ واټن کې پرته وه، سليمان پاشا هغه يو غيبي تائيد وګاڼه او سمدلاسه يې په دې کلا هم ولکه وکړه. دکلا يونانی عسکرو دا فکر وکړ چې د خدای تقدير به همداسې وی په دې خاطر يې د عثمانی فوځونو تر مخه کومه ستونزه پيدا نه کړه.

د ګيلي پولي د سوبې وروسته د ترکانو په تاريخ کې يوه نوی دروازه پرانستل شوه، ددې پيښو وروسته دکنټاکوزين په خلاف په قسطنطنيه کې سخته کرکه راپيدا شوه، اودې کرکې د بغاوت او انقلاب بڼه خپله کړه. هر وګړی به په کنټاکوزين باندې د غدارۍ ټاپه لګوله اوهمغه يې اروپا ته دترکانو په راوستلو باندې تورن کړ. دعوامو دغه تحريکاتو کنټاکوزين مجبور کړ چې دتخت اوتاجه لاس په سر شي اودخپل ژوند پاته ديرش کاله په يوې خانقاه کې په عبادت تيری کړي، په دې وخت کې کنټاکوزين دخپلې دورې يو تاريخ وليکه. اودا همغه کتاب و چې قسطنطين په ډېره ښه توګه لوستی و. کله چې جان پليولوګس په تخت کيناست نوهغه مجبور شو دمسلمانانو سره سوله وکړي او په اروپايي دغو کلاګانو باندې د اورخان ولکه په رسميت و پيژني. په دې توګه بازنطينی سلطنت په يوه ډول د مسلمانانو باج ورکونکی وګرزيد. تر څه مودې پوري د قسطنطنيې شهنشاه مسلمانانو ته په پټه خوله باج ورکاوه خو وروسته ورته دا کار د زغم وړ نه ښکاريده. هماغه و چې په ۱۳۶۹ کال شهنشاه په خپله روم ته ولاړ اود پوپ په خدمت کې حاضر شو او دهغه څخه يې د مسلمانانو پر خلاف د اروپايي حکومتونو کومک وغوښت. هغه د پوپ د ملاتړ د تر لاسه کولو له پاره داسې دذلت اوسپکاوی نه ډکه لاره خپله کړه او خپل ځآن يې د يونانی کليسا د ټولو هغو عقيدو څخه منحرف و ښود چې د رومی کليسا سره يې ټکر درلود. په دې توګه هغه په مذهبی معاملاتو کې دروم دکليسا علويت و مانه. خو ددې ټولو هڅو سره سره بيا هم هغه خپل مقصد ته و نه رسيد. ځکه مسيحی حکومتونو د عثمانی ترکانو په خلاف د جنګ کولو څخه ډډه کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه و چی شهنشاه ناکامه او نامراده بیرته قسطنطنیې ته راستون شو، دبیرته راستنیدو په وخت کی ، کله چی هغه د وینس څخه راتیریده نو د «دیان» یو شمیر خلکو ، چی روم ته د تللو په وخت کی یی ورته قرض ورکړی و هغه ونیوه. دهغه سره دومره پیسی هم نه وی چی پور کونکو ته یی ورکړي. دهغه مشر زوی ایډرونیکس چی دخپل ځان نه وروسته یی ولیعهد ټاکلی و د حکومت او واکمنۍ څخه دخوند د اخستو وروسته یی د خپل پلار د راخوشی کولو هیله هم څرګنده نه کړه. او نه یی دخپل پلار د پور د ورکولو هڅه وکړه. خو دهغه کشر زوی مینوئیل خپله شتمنی وپلورله اودخپل پلار پور اخستونکو ته یی دهغوی پورونه ورکړل او شهنشاه یی ازاد کړ ، قسطنطنیې ته د را رسیدو سره هغه خپل مشر زوی اینډرونیکس د تخت څخه وشړه. اودهغه په ځای یی مینوئیل خپل ولیعهد و ټاکه.

اینډرونیکس هم یو زوی درلود چی دخپل پلار په حق تلفۍ باندی سخت خواشینی شوی و. هغه په یوه ډول د سلطان مراد خان زوی « شهزاده صادو جی » دی خبری ته تیار کړ چی دواړه به یو ځای شهنشاه او « مرادخان» دتختونو څخه کیباسي اودهغوي په ځای به پخپله حکمرانان ګرځیږی. په دی وخت کی مراد خان په کوچنۍ اسیا کی و او صادوجي په اروپا کی د ترکی فوځونو سالار و. هغه د مرادخان په غیرحاضرۍ کی بغاوت اعلان کړ ، دبله اړخه د اینډرونیکس زوی هم د بازنطینی ځوانانو د یوی ډلی سره یو ځای دخپل نیکه شهنشاه په خلاف د جنګ له پاره ځانونه تیارول. ددی شهزادګانو ګډ بغاوت حالات ډیر کړکیچن کړي وو. مرادخان ددی خبر داوریدو سره سم اروپا ته راورسید ، شهنشاه هم دخپل لمسی د جرم څخه د برائت اعلان وکړ او ددی فتنی د له منځه وړلو له پاره یی ځان تیار کړ. هغه د مراد خان دا وړاندیز هم ومانه چی د نیولو وروسته به ددواړو شهزادګانو څخه سترګی ویستل کیږی. د صادو جی فوځ چی کله د خپل پادشاه مراد خان دخولی څخه دبښنی خبره واوریده نو سمدلاسه یی خپل سپه سالار پریښود. صادو جی ، داینډرونیکس زوی او نور ځوان بازنطینی امراء ټول ونیول شول ، مرادخان تر ټولو اول دخپل زوی شهزاده صادو جی په سترګو کی ویلی شوی سیسه ور واچوله او ړوند یی کړ. اوبیا یی دهغه د وژلو حکم وکړ. دبازنطین امراء هم د « مارتیزا » په دریاب کی غرق کړل شول ، خو د اینډرونیکس زوی یی د شهنشاه مخی ته ور وست ، شهنشاه هم د ژمنی مطابق دخپل لمسی په سترګو کی ویلی کړی ګرمه سیسه ور واچوله خو ددی سره هم دهغه د سترګو لید د ضایع کیدو څخه خوندي پاته شو.

نن قسطنطین دخپلو پلرونو تاریخ را سپړودی و اودهغوی په کمښتونو باندی یی ژړا کوله. هغه ته دا هم ډاګیزه وه چی د عثمانی سلطان « بایزید یلدرم» په وخت کی هم شهنشاه ته ګوابښ شوی و چی هغه به دهغه مشر زوی اینډرونیکس د توری په زور په تخت کینوی. په دی خاطر پلیولوګس د یوه نوي ترون له پاره ځان تیار کړ اوهمدی ترون د بازنطینی سلطنت هغه پاته وقار اوعزت هم دخاورو سره خاوری کړ. جان پلیولوګس اودهغه کشر زوی مینوئیل چی په سلطنت کی دخپل پلار سره شریک و ، ژمنه وکړه چی دیرش زره طلایی سکی به هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کال دخراج په توګه ادا کوي او د شهنشاه له لوري به ددولس زره کسيز فوځ يوه ډله تل دبايزيد په خدمت کې حاضره وي، په کوچنۍ اسيا کې د بازينطيني سلطنت په مقبوضاتو کې يوازې يوه کلا د « فلاډلفيا» په نامه پاته شوې وه. خو ددې ترون په وخت کې هغه هم بايزيد په خپل نامه وليکله. خو ددې کلا يوناني افسرانو د شهنشاه دحکم سره سره بيا هم دکلا دخالي کولو څخه ډډه وکړه. همغه و چې د بازنطيني سلطنت د سخت زوال وخت هم راورسيد ، څکه يوناني فوځيانو په خپله په فلادلفيا باندې يرغل وروست ، هغه يې فتحه کړه او بايزيد ته يې ورحواله کړه. همدې کار د قسطنطنيې د پای ننبې نښانې ښوولې.

د جان بليولوګس د مړينې وروسته دهغه کشر زوی مينوئيل په تخت کيناست. او هغه د شهنشاه له اړخه دبايزيد په دربار کې دحاضريدو پابند ګرزيدلی و. په دې توګه هغه تر ځارنې لاندې و ، د پلار د وفات نه وروسته هغه د سلطاني دربار څخه و تښتيد او قسطنطنيې ته ورسيد او په تخت کيناست ، بايزيد ته دهغه دا حرکت د زغم وړ ښکاره نه شو. هماغه و چې سمدلاسه يې قسطنطنيه کلابنده کړه ، نژدې اوه مياشتې دا کلابندي روانه وه اوبيا هغه د لسو کالو له پاره يو ژمن ليک لاسليک کړ او کلابندې يې پای ته ورسوله. ددې کلابندۍ د سولې شرايط هم ډير سخت وو. د خراج رقم يې د يرش زره طلايي کراون و ټاکل ، په قسطنطنيه کې يې دمسلمانانو له پاره د يوه شرعي عدالت د جوړولو کار ترسره کړ ، بايزيد ددې کار له پاره يو ترک قاضي و ټاکه او شرق د کليسا په دې مرکز يعنې قسطنطنيه کې يو ډير ستر او عليشان جومات جوړ کړ چې د منارو څخه به يې هر وخت د توحيد اعلان کيده .(ګبن ځلورم ټوک ، ۳۹۲مخ)

د ترون له مخې مينوئيل اوه سوه کورونه مسلمانانو ته ورکړل ، د «غلطې » نيمايي برخه يې بايزيد ته ورکړه چې هغه په کې شپږ زره عثماني فوځونه ځای په ځای کړل ، دښار نه بيرون د انګورو باغونه او فصلونه وو ، ددې پيدا وارو عشر هم عثماني خزانې ته ورکول کيده ،دهمغه وخته راهيسې عثمانيانو قسطنطنيې ته د «اسلام بول» نوم ورکړی و .

د قسطنطين شهنشاه دخپلو دوو ورونو وروسته د ددې هيواد شهنشاه ګرزيدلی و ، دقسطنطين نه مخته جان پليولوګس نومې شهنشاه تير شوی و اودهمدې دويم پليو لوګس د مړينې وروسته دا قسطنطين د دولسم شهنشاه په څير په دې هيواد واکمن شوی و ، که څه هم قسطنطين دخپلو اسلافو پرخلاف ډير د ميړانې ، بهادرۍ او جنګې تجربو خاوند ګڼل کيده او غوښتل يې ددواړو کليساګانو تر منځ اتحاد او يووالي راوړي خو دهغه دا ټولې هڅې هسې خوشې تللې. هغه په دې هم پوهيده چې د سلطان محمد مقابله نه شي کولی خو بيا يې هم هوډ کړی چې دخپلې وينې د اخرې ځاځکې پورې به د قسطنطين څخه دفاع وکړي.

د جان جستيماني د جشن څخه د خلاصيدو سمدستي شهنشاه دښار د ديوالونو دکتلو له پاره ولاړ او دديوالونو د خرابو شوو برخو د سمدستي جوړښت له پاره يې خلک په کار واچول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم روم يو ځانګړی ښار و خو مسلمانانو به د پخوانيو اړيکو په اساس د قسطنطنيي شهنشاه ته د روم قيصر ويلې. ددې قيصرانو دغه سلطنت په څوارلسمه پيړۍ کې جوړ شوی و، داسې وخت هم راغلی چې د روم دقيصر واکمني دشرق او غرب تر لرې لرې ځايو پورې خپره وه. د قسطنطين شهنشاه هم دروم قيصر و .... کيدی شي چې د روم اخرې قيصر به و.

که څه هم قيصر د کليسا ګانو تر منځ اتحاد راوست خو هغه ډېر ناکامه اتحاد و. درومي او يوناني کليساګانو تر منځ دومره اختلافات و چې هغه په داسې معمولي اتحادونو له منځه نو شو تللای. دغونډې په ورځ ددواړو کليساګانو پادريانو په خپلو منځو کې خپرې لګولې وې، سپه سالار نوټاس خو تر دې ځايه ويل چې د کارډينال د خولۍ په ځای راته د ترکانو لونګۍ او عمامې ښه ښکاري. د غونډې په ورځ پخپله د يوناني کليسا مذهبي مشران په دوو ډلو باندې ويشل شوي و، يوه ډله يې د شهنشاه خواخوږې و چې د کليسا ګانو تر منځ يې يووالی غوښت.او هيله يې درلوده چې پوپ ورته مرسته ورکړي. خو بله ډله هغه خلک وو چې په دغسې نازکو حالاتو کې يې هم نه غوښتل چې دکليساګانو تر منځه اتحاد اويووالی راشي. دا دويمه ډله د لمړۍ ډلې څخه ستره وه په دې اساس ددې ډلې ګرجا ګانو شهنشاه ته خپلې مالي بسپنې و درولې. او ددوی د ډلې څخه چې کومو خلکو غوښتل په جنګ کې ګډون وکړي هغه هم په ډېر لږ شمير کې يواځې دديوالونو دخونديساتلو له پاره حاضر شول، قسطنطينه د ډېر ګڼ شمير خلکو ميشت ځای و خو دمتعصبي يوناني کليسا له اړخه ورته يواځې شپږزره عسکر ،هغه هم په ډېره ناخوالې توګه تيار کړل شوي و. سپه سالار نوټاس هم په همدې ډول خلکو کې ورګډ و. قيصر کتل چې قسطنطنيه يې دلاسو څخه وځي. خو حوصله او همت يې له لاسه نه ورکاوه.

هغه ته ډير ژر يو ښه خبر ترلاسه شو اوهغه دا چې د سپين او ايټاليا ځواکونه د قسطنطنيې څخه ددفاع له پاره را روان دي. اوبيا چې کومه ورځ د «کټالونيا» او «اراګن» فوځې ډلې دګولډن هارن سره را يو ځای شوې نو دروم قيصر ته يې نوی همت ورکړ. دهغه په وجود کې وينه و چليده او دسلطان محمد خان په خلاف يې د جنګ له پاره پلانونه جوړول پيل کړل. دشرق او غرب عيسوی ځوانان په پوره شوق او ذوق سره د قسطنطنيې د دفاع له پاره په دې ښار کې سره راټول شول خو عيسوی حکومتونو اوپه ځانګړې توګه فرانسي، جرمني، هنګرې او پولينډ د قيصر سره هيڅ ډول کومک ته زړه ښه نه کړ. نه يوازې کومک يې ونه کړ بلکه دداسې بې حسۍ او بې پرواهۍ څرګندونه يې وکړه چې د مسيحيت تاريخ ورته حيران پاته دی. په حقيقت کې په تيرو څلورو پيړيو کې مسلمانانو د عيسويانو داسې ستر او ځواکمن اتحادونه مات کړي او د جنګ په ميدان کې يې ځغلولي و چې اوس دغو اروپايي هيوادونو دمسلمانانو په مقابل کې د بل اتحاد دکولو جرئت له لاسه ورکړی و. د تيرو پنځه شپيتو کالو راهيسې عيسوی اروپايانو داروپا څخه د مسلمانانو د ويستلو له پاره څلور ځلې مذهبي اتحاد کړی و ، ،(کسوده ۱۳۸۹، هائکولس ۱۳۹۲، وارنه ۱۴۴۴، او بيا کسوده ۱۴۴۸) خو په دې ټولو اتحادونو کې هغوی ملا ماتونکې ماتې خوړلې وه ، هغوی به هر ځل اتحاد وکړ او دستر لښکر سره به راغلل خو بيرته به د سختې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماتی او شکست څخه په تیښته و تښتیدل. په دی اساس اوس نو دغه اروپایی حکومتونه د **بل** کوم اتحاد له پاره تیار نه و. قیصر د کلیساګانو تر منځ اتحاد هم وکوت خوبیا هم هغه د تیرو وختو په څیر د یوه صلیبی اتحاد په راوستلو کی بریالی نه شو.

وخت په بیړه بیړه تیریده. د **۱۴۵۲** کال د اپریل دمیاشتی **۲۴** مه ورځ وه. رومیلی کلا د **۱۴۵۲** کال د اګست په **۲۸** مه مکمله شوی وه. کله چی د شهنشاه جاسوسانو هغه ته د رومیلی کلا د تکمیلیدو خبر ورکړ نو هغه د مسلمانانو معمارانو دغه ډول ګړندی کار حیران کړی و. اوس نو جنګ **پیل** شوی و و. د «ټارمن» جنګی جهازونه دفاسفورس د ابنا په شمالی برخی کی او عثمانی بحری ځواکونه په جنوبی برخو کی ګرزیدل. کله کله به یی یو دبله سره مخامخ ټکر هم کاوه. په یوه **بل** به یی غشي ورول، په توپونو به یی یو **بل** ویشتل. پخپل ټارمن هملته دماهی نیونکو په کلی کی پروت و، دغه ماهی نیونکی چی پخپله هم یونانی عیسویان و دخپلو لښکرو په خدمت کی یی یوه لحظه هم نه ضایع کوله. «باقو» خو به ټوله ورځ هملته د فوځونو په قومندانی کی پروت و و. دهغه اوږده اوږده ویښتان به **تل** دهغه په تندی باندی راځړیدلی وو. هغه په پښه ګوډ و خو د رومی سپاهیانو له پاره به یی د ښه شرابو دراپیداکولو دنده تر سره کوله. هغه دټارمن سره هم نژدی دوست ګرزیدلی و و.

دوه میاشتی په همدی توګه تیری شوی، کله چی یخنی **پیل** شوه نو د ټارمن په فوځی کړچار کی کمښت راغی، دا غرنۍ سیمه وه او دبلقان تیزی هوا به د رومی عسکرو وینه یخوله. دروم په بحیره کی شپه او ورځ اوسیدونکی دغه سپاهیان د توری بحیری د یخو هواګانو سره نا اشنا وو. ټارمن به **خپل** ډیر وخت همدلته په ساحل کی تیروو. یو ماښام د لمر پریوتو څخه دمخه په ساحل باندی دتورو وریځو لړۍ راغلی، اسمان د تورو وریځو څخه ډک شوی و، کله چی د باران څاڅکی **پیل** شول نو ټارمن د خپلی خیمی په لور ورغی. نن دهغه له پاره ډیر غوره موسم وو او شراب یی هم په خیمه کی پراته وو. سر یی راپورته کړ او کله یی چی په اسمان کی غوړیدونکی وریځی وکتلی نو په ډیره مکروه توګه یی و خندل اوبیا یی فکر وکړ چی ډیر وخت وشو چی د ځوانۍ څخه یی خوند نه دی اخستی، خیمی کی پروت د شرابو یو بوتل یی را واخست او ټول یی خولی ته ونیوه. لږه شیبه سخت باران وریدل **پیل** شول. دټارمن ذهن په پرلپسی توګه د کوم ځوان جسم په لمسولو کی مصروف وو. دهغه یوه عسکر ورته د پسه د پښی وریته کړی غوښه راوړه نو ټارمن ورته وویل:

اوهو......دا باقو ماهی نیونکی چیری ورک شوی ...... دا وریت کړی ورون همدلته کیږده اوباقو زما مخی ته حاضر کړه.»

ټارمن دشرابیانو په لهجی خبری کولی، سپاهی بیرته دخیمی څخه ووت اوپه یوه منډه ولاړ. په دی وخت کی ټارمن هغه وریت کړل شوی ورون راواخست، دخولی څخه یی دشرابو څاڅکی را څڅیدل، بیرون د ژمی سخته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوا او د فاسفورس په ابنا کی د سخت باران وریدو دغه چاپیریال ډیر هیبت ناکه ګرځولی و .ځکه شپه پیل شوی وه اودهغو مشالونو نه پرته چی په خیمو کی روښانه کړل شوی وو نوره ټوله سیمه تیاره تیاره وه. باقو هم ډیر ژر بیرته خپل کور ته ستون شوی و خو د ټارمن فوځونو هغه دخپلی تیاری کوټی څخه په دغه سخته یخنۍ کی را وویست اوپه شرابو کی بدمست ټارمن ته یی راوست، باقو د یخنۍ څخه لړزیده ، کله چی ټارمن باقو وکوت نو په خپل څنګ کی بوتل په لور یی اشاره وکړه او ورته یی وویل:

« واخله .... ویی څښه ، او خوند تری واخله . سمدلاسه به دی یخنی ورکه شي خو یاد ساته چی ستا په څیر چټل انسان ته ټارمن خپل بوتل ور وړاندی کوی .ځنډ مه کوه او که نه زه په غضب کیږم.»

د ټارمن ګوابښ په خپل ځای و خو د باقو له پاره دداسی شرابو یو بوتل موندل پخپله ستره خزانه ده ، باقو د وږی کارغه په څیر پری ور پریوت او په جرمنی کی جوړ شوی دغه شراب یی دخپل ستونی څخه تیر کړل ، دسترګو په رپ کی د باقو سترګی درنی شوی ، ټولی اندیښنی یی له یاده ووتلی اودموسم اوهوا څخه یی خوند اخستل پیل کړل. په همدی وخت کی ورته ټارمن ور غږ کړ:

« ایا ستاسی په کلی کی کومه نجلۍ .... نه شته ؟ چی زمونږ په درد وخوري. زمونږ خدمت وکړي ، مونږ ماهیان نه خورو خو ماهی نیونکي پیغلی خورو . ولاړ شه او زمونږ عسکر هم له ځانه سره واخله اودخپل کلی کومه ځوانه له لاسه ونیسه او زمونږ خدمت ته یی راوړه. دومره یخه او اوږده شپه اوبیا دخپله کوره هم لری پاته کیدل .... ته پخپله پوهیږی .... په هر څه پوهیږی ..... ته اندیښنه مه کوه ، زمونږ په موجودیت کی تا ته هیڅوک هم ستونزه نه شي پیدا کولی. زه د جستیانی دفوځ سالار یم....سپه سالارټارمن......»

د باقو سترګی د شرابو څخه درنی وی او ذهن یی دکاره وتلی و . کله یی چی د شرابو د نشي په مستۍ کی د پیغلی ځوانی نجلۍ خبره واوریدله نو په تن اوبدن کی خوندونو او لذتونو لاری پیدا کړی. یو ناڅاپه یی ذهن د ځوان راهب په محبوبی روزی باندی پریوت. دشیطانت نه په ډکه لهجه یی وویل:

« ستره سالاره ! ته اندیښنه مه کوه زه به د ماهی نیونکی د کلی هغه نیګینه ستا په خدمت کی وړاندی کړم چی په کتلو سره به یی د خپل تیر ژوند ټولی ښایسته او ښکلی نجونی له یاده وکاږی. درونده سالاره ! هغه زمونږ دکلی دټولو نجونو ښایسته او ښکلی پیغله ده ، او کیدی شی چی ځوانی یی تر اوسه پوری خوندي پاته شوی وی ، ته له ماسره څوکسه عسکر و استوه زه به سمدلاسه هغه ستا حضور کی را حاضره کړم.

بریښنا ټول اسمان نیولی و . او دژمی یخی هوا د ونو د پاڼو بیخ راویسته. چی د جینوا شیطانی عسکر د باقو سره یوځای د روزي په مقدر باندی د برق په څیر د ور پریوتلو له پاره روان و . .... باران د پخوا څخه نور هم زیات شو او کوچنۍ کوچنۍ ویالی د اوبو د شور څخه ډکی روانی شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ عباس د روميلي کلا څخه د يوه نوي فوځي ميشن په لور دتللو له پاره ځان تياروو. دهغه سرتيرو ورته خبر ورکړی و چې نن د عيسايي بحريې سپاهيان د ابنايي فاسفورس څخه غافله شوي دي. او ديخو هوا و نه د پټيدو په خاطر په خپلو خيمو کې ځآی په ځای شوي دي ، که څه هم دهغوی جهازونه په سمندر کې موجود وو خو ټولو لنګرونه اچولی وو . په دې وخت کې د ټارمن د څو جهازونو څخه يې اوه د ترک بحريې تر اور لاندې راتلل. دا جهازونه په خلاص سمندر کې ولاړ و په داسې حال کې چې نور يې په ساحل کې لنګرکړل شوي و و . د ټارمن عسکرو د ځآنو دګرمولو له پاره اورونه بل کړي و او په خبرو اترو کې مصروف و و . د عباس له پاره دا ډير ښه فرصت و اوهغه غوښتل دهمدې فرصت څخه ګټه پورته کړي. هغه پريکړه وکړه چې دشپې د پښيدو سره سم به په عيسوی جهازونو حمله کوي اوهغه به سوزوي. په دې يخه شپه کې ټارمن اود هغه ملګرو داګمان هم نه کاوه چې دتوحيد پتنګان به د يخو هوا د پروا کولو پرته دهغوی په بحري بيړۍ باندې يرغل راوړي. په همغه وخت کې چې د ټارمن دشيطاني غوښتنو د تر سره کولو له پاره دهغه د ځواکونو يوه ډله د ماهي نيونکو د کلي په لور د شيطاني موخو له پاره ورغلی وه ... د زاړه عباس يوه جهاز او څو بادي کشتيو ... دمسيحي بيړۍ په لور حرکت وکړ. زوړ عباس دهغه عسکرو دهغه دعمر په لحاظ ددې کشتيو سره د تګ څخه منه کړ ....خو ...هغه کله ځان زوړ ګڼه. هغه خو اوس ځوان وو.... ځکه چې د هغې جذبه او احساسات ځوان وو. عباس غوښتل چې مسيحي جهازونو زوندي ونيسي تر څو دمسلمانانو په بحري ځواک کې ډيرښت راشي ، خو د جنګ په صورت کې به ورته اور ولګوي. عباس غوښتل دمسحيانو جهازونه په بې خبرۍ کې را ګير کړي ، نژدې يو ساعت وروسته د عباس سرتيرو د مسيحي جهازونو خواو ته ورسيدل. مسيحي ملاحان او عسکر د جهازونو په تاخانو کې په شرابو اوکبابو باندې مست وول ، کله چې دعباس سترګې دمسيحي جهازونو په رڼاو پريوتې. نو سمدلاسه يې خپلو ملګرو ته د تم کيدو اشاره وکړه او حکم يې ورته وکړ چې دجهاز تر څنګ تړل شوي کشتۍ راپرانيزي اوپه هره کشتۍ کې اوه اوه توره وهونکي سپاهيان سپاره شي او دمسيحي جهازونو په لور دي ورشي ، هغه دا حکم هم وکړ چې په ډير احتياط سره دې د دښمن په جهازونو باندې ولکه وکړل شي، لږه شيبه وروسته د عثماني بيړۍ شل کشتۍ د عيسوی دښمنانو په لور په حرکت کې راغلې ، سخت طوفان او باد وباران پيل شوي و .په اسمان کې وريځې په تندۍ سره ګرزيدلې او بريښنا او برق په غورس کې راغلي و . خو د عثماني فوځ سرتيری ددې هر څه د پروا کولو پرته د عيسوی دشمن د کشتيو په لور ور روان وو . زوړ عباس د ځوانو هلکانو په څير هغه او دغه لوری ته منډې ترړي وهلي او د کشتيو دغه کوچنی لښکر يې په ډير مهارت سره رهبري کاوه.

ډيره ژر منځنۍ فاصله ختمه شوه او د عباس کشتۍ د عيسوی جهاز سره يو ځای شوی ، د جهاز مسؤلين په پوره بې خبرۍ کې پراته وو ، بادبانونه يې راپريوتي وو او کشتۍ په سمندر کې لنګر اچولي وی، عباس دخپله ځانه سره د پنځه کشتيو سپرو ته په دې جهاز باندې د ورختلو حکم وکړ،پاته کشتۍ د بل مسيحي جهاز په لور ورغلې. هغه بل جهاز درې سوه متره واټن کې ولاړ وو . عباس د کوم مزاحمت پرته ددشمن جهاز ته ور داخل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شول. دوی ټول ۳۵ کسان وو. ټول دباران په اوبو کې د سر نه ترپښو پوری لامده شوی وو. خو ځرمنیزو کالیو دهغوی وجودونه دنم څخه خوندي ساتل. دهغوی په سرونو اهنی خولونه وو او وجسمونه یې په زرو باندی پوښل شوی وو. هغوی د کوم شور پیدا کیدو پرته د جهاز په چټ ور وختل اوبیا به خویدو خویدو سره دجهاز لاندی برخی ته ورښکته شول، تر ټولو دمخه عباس و اوبیا ورپسی دهغه نور سرتیری یو په بل پسی د جهاز لاندی برخی ته ورکیوتل. دلته دری غوړیدلی وی اودوه کسه غلامان په کونجونو کی د یخنۍ له لاسه غونج پراته وو. عباس خپل ساتونکی د هغوی په سرونو باندی و درول او پخپله د نورو عسکرو سره یو ځای تاخانی ته ورکیوت. خو په دی وخت کی د عباس د سرتیرو د بوټانو ټکار په تاخانی کی په شرابو مست ملاحان اوعسکر متوجه کړی وو. کله چی دعباس ډله لاندی ورغله نو مسیحیان هم په وسله سنبال وو. همغه و چی ځو لمحی او سپنه د اوسپنی سره ټکرشوه او ددی شور د بیرونی طوفانی هواو څخه هم زیات و. خو په شرابو کی مستو سپاهیانو دعباس دعسکرو سره مقابله و نه شوه کولای. او د ګازرو اومولیو په څیر لاندی پریوتل. اوس نو په جهاز باندی عثمانی فوځ ولکه کړی وه. عباس سمدلاسه د بادبانونو د دریدو حکم ورکړ او جهاز یی د لنګر څخه پورته کړ، عباس په یوه منډه د جهاز چت ته راغی او په دی کتلو سره یی ډیره خوشحالی احساس کړه چی دهغه سرتیرو ملګرو دمسیحیانو په هغه بل جهاز باندی هم ولکه کړی وه. عباس دخوشحالۍ نه په کالیو کی نه ځایده. هغه اوس د اسمانی برق په رڼا کی غوښتل د مسیحیانو پاته نور پنځه جهازونه هم په نښه کړی. د عباس بحری سرتیری دخپل سالار دحکم منتظر وو. ددواړو نیول شوو جهازونو بادبانونه پرانستل شوی و او تیزو هواو هغه دواړه سره یوه بل ته را نژدی کول. کله چی هغه دواړه جهازونه یو بل ته سره را نژدی شول نو زوړ عباس خپلو سرتیرو ته حکم وکړ چی د مسیحی لښکرو دنظر څخه د خوندي پاته کیدو په خاطر دی یو اوږود چکر ووهی او د ماهی نیونکو دکلی سره دی لنګرونه واچوي. هغه فکر کاوه چی دمسیحیانو پاته پنځه جهازونه به د وچی له لاری په خپله ولکه کی راوړي، هغه په دی ډاډمن و چی د دغو دوو جهازونو د عملی په څیر به د ټارمن نور جهازونه هم په همدی توګه خپله ولکه کی واخلی دعباس ددی فکر لوی علت طوفانی شپه وه. نن اسمان په عثمانیانو باندی رحمت را وراوو خو اسمانی تندر د ټارمن اودهغه د فوځونو په برخه وو.

ولکه شوی جهاز او عثمانی کشتۍ اوس د ماهی نیونکو کلی ته را نژدی شوی وی، دلته د ماهی نیونکو ډیری کشتۍ دپخوا څخه ولاړی وی، یخنی په خپله لوړه کچه وه خو د زوړ عباس وینه ګرمه شوی وه، هغه را ټوپ کړ او دجهاز نه را کیوت، بیا یی خپل دیرش کسه سپاهیان ددی کشتیو او جهازونو دخوندي ساتلو له پاره پریښوو ل اوپخپله یی د ځوکسو ملګروسره یو ځای د عیسوی جهازونو په لور حرکت وکړ. هغه د ساحل تر څنګ روان و. او دخپله ځانه سره یی د ۹۰ کسانو یوه ډله اخستی وه، دوی په سخت باران کی روان وو، ټول لامده او دبرق او تندر په څیر د عیسوی بیړۍ دنیولو له پاره ور روان وو. د زوړ عباس دماغ هم ډیر اغیزمن کار کاوه. هغه د احتیاط هر اړخ په نظر کی درلود. هغه د ساحل تر څنګ په غونډیو او ځنګلونو کی په ډیره پته توګه ور تیر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

، شپه دخپلی لمړنۍ برخی په اخری پړاو کی وه ، دفاسفورس تږوله وادی به توپان اوباد وباران کی راګیر شوی وه خو توره په لاس مجاهدینو په خپلو عقابی سترګو باندی د عیسوی بحری جهازونو په لور مخه کړی وه.

د ټارمن په بحری ډله کی یواځی همدا اوه جهازونه نه و بلکه ددی بحریی نورو جهازونو د ګولېن هارن په سیمه کی لنګرونه اچولی وو ، ټارمن په خپله پاساحلی غرنیو برخو کی عالیشانه خیمی نصب کړی وی اوهملته دخپلو دوو سوو سپاهیانو سره پروت و. ننی سخت باران او توپان د ټارمن جنسی غریضه ډیره راپارولی وه. په همدی خاطر یی باقو دخپلو څو کسو عسکرو سره یو ځای د ماهی نیونکو کلی ته د ښایسته او ښکلی پیغلی روزی د راوړلو له پاره ور استولی و.

په همغه وخت کی چی باقو د څو کسه وحشی عسکرو سره د روزی کور ته ور ننوت. نو د عباس سرتیری دمسیحی جهازونو څنګ ته ور رسیدلی وو. خو پخوا له دی نه چی د ساحل څخه تیر او جهازونو ته ورسیږی په سمندر کی یی کوم ځیز وکوت چی دهغوی په لوری په حرکت کی دی. عباس د اسماني بجلۍ په مرسته باندی وکتل چی هغه متحرک شیان دوه کشتۍ دی چی په بیړه د لنګر اچونکو جهازونو په لور ور روانی دی. عباس فکر وکړ چی یا خو دا کشتۍ د هغو ماهی نیونکو دی چی د کورنو تر څنګ یی عثمانی جهازونو لنګرونه اچولی دی اویا دنیول شوو جهازونو څخه خوندي پاته شوی خلک دی چی دی لوری ته ځانونه را رسوي. عباس هوډ وکړ چی دهغو جهازونو د راتلو تر مخه به په خپله دهغی مخی ته ورځی خو هغه په خپلی دغی پریکړی باندی عمل و نه کړای شو. ځکه چی مخامخ راتلونکو کشتیو دجهاز عمله خبره کړی وه. هغوی اوبه ځیری کولی او مخامخ کشتیو ته یی ځآن ورساوه. هلته په لنګر اچول شوو جهازونو کی هم شور و غوغا تر غوږو کیده ....هغوی ته اوس یوه لاره پاته وه اوهغه دا چی بیرته شاته ولاړ شي او د ماهی نیونکو کلی ته ولاړ شي اوهلته خپل ولکه کړل شوی جهازونه له ځانه سره واخلی اود هغه ځایه یی وکاږي. عباس دهمداسی خطر د احساسولو له پاره خپل دیرش کسه عسکر هلته پریښی وو.... او هغوی ته یی حکم کړی و چی دخطر د احساسولو سره سم دی دغه جهازونه رومیلی کلا ته ورسوي. ځکه چی عباس او دهغه ملګري په ساحل کی وو او هغوی ته دزمکی له لاری بیرته ستنیدل اویا دری څلورمیله فاصله وهل اوبیا د رومی کلا پوری رسیدل دومره ستونزمن کار نه و و.

د ښکر د اواز داوریدو سره سم مسیحی جهازونه ټول متحرک شول. خپل لښکر یی راواخست ، بادبانونه یی پرانستل او لنګرونه یی پورته کړل. ټارمن ددی څخه بی خبره و چی د ابنای فاسفورس په دغه دوه دری میله چاپیریال کی څه تیریږی، دهغه غوږونو ته د ښکر اواز ډیر کمزوری ور رسیدلی و. خو هغه هیڅکله هم په دغسی توپانی شپه کی د دشمن د حملی تصور نه کاوه. ترڅنګ یی د یوی ځوانی حسینی انتظار دهغه په ذهن باندی سپورو ، هغه به ددی انتظار دکوفت دکمښت له پاره وار په وار دشرابو جامونه په سر را اړول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبيا د ډير انتظار نه وروسته د ټارمن عسکرو هغه معصومه پيغله .... مظلومه «روزی» را پورته کړه او د ټارمن خيمی ته يې راوسته. روزی په باران کی لمده شوی وه ، او کالی يې په ختو ککړ و ، داسی معلوميده چی دغو وحشی عسکرو دهغی په راوړلو کی هغه په ختو کی را ښکودی وی ،کله چی ټارمن روزی وکتله نو ورنونه يې په رپيدو شول ، رينښتيا هم دا پيغله په لکونو کی يوه وه. حکم يې وکړ چی دی نجلۍ ته په ګرمو اوبو کی غسل ورکړئ او نوی لباس ورته واغوندئ اوبيا يې ددی مخی ته راوړئ. خو روزی کله داسی کول. هغی د ټآرمن د حکم د اوريدو سره سم ليونۍ شوه اوپه زوره زوره يې چغی وهل پيل کړل او ټآرمن او باقو ته يې بد رد ويل پيل کړل ، د عسکرو له پاره دا ستونزمنه شوه چی دغه ناتوانه پيغله کنترول کړي اويا يې د ټارمن دعياشئ له پاره سينګار کړي ، دعيسوی لښکرو د جنسي اړتياو د پوره کولو له پاره به ځوانی نجونی دهغوی سره يو ځای راوستل کيدی او دا شونی وه چی د ټارمن په ډلګۍ کی هم دغسی نجونی موجودی وی او هغوی روزی د ټارمن د عياشۍ له پاره ښايسته کړی وای خوپه همدی وخت کی يوه پيښه رامنځته شوه اود ټارمن ټول شيطانی هوس يې په هوا کی والوزاوه. دهغه نشه راښکته شوه ، ټول هر څه يې له ياده وويستل او فوځی لباس يې واغوست.

په همدی وخت کی په ختو ککړ يوځوان د ټآرمن خيمی ته را ننوت دا د هغو جهازونو دعملی څخه يو کس و چی د عباس سرتيرو ملګرو د صليبيانو څخه ولکه کړی وو. اودا د هماغه سپاهيانو څخه و چی په دی حمله کی ژوندی پاته شوی و او د ابنای فاسفورس يو ميل اوږدی اوبه يې په لامبو سره وهلی وی او تری را وتلی و. کله چی دا فوځی د ماهی نيونکو دکلی د ساحل سره را وتلی و نو هلته يې خپل د لاسه ورکړی جهازونه کتلی وو ، دوی ټول شپږ کسان و کله يې چی وکتل چی دمسلمانانو پياده لښکر د نورو جهازونو دنيولو اوولکه کولو له پاره دساحل په غاړه روان دي نو دوی سمدلاسه د ماهی نيونکو کشتۍ راپټی کړی او دنورو جهازونو دخبرولو له پاره يې هغی لوری ته وروخوځولی. په ختو ککړ پکړ دغه ځوان ټارمن ته وويلی چی د مسلمانان پيدل ډله يې په همدی ساحل کتلی ده چی همدلته چيری په غرنۍ سيمه کی پټه شوی ده ټارمن ته دا ټول خبرونه لړوزونکی وو. دهغه نشه له منځه ولاړه او هغه د خپلو د لاسه تللو جهازونو دبيرته تر لاسه کولو له پاره دمسلمانانو پر خلاف دجنګ له پاره ووت. خو پخوا ددی چی خپلو سپاهيانو ته حکم وکړي يو غريدونکی غشي دهغی په خيمی ولګيد او په فرش کی ور ننوت. هلته په خيمی کی موجود ټارمن او ورسره نور عسکر دحيرانتيا نه وازه خوله پاته شول ، د ټارمن رنګ تک ژيړ شوی و ، خو د روزی حال بلمنګه وو. هغه دخپل عزت دخوندی پاته کيدو په خوشحاليو کی نه ځايده ، هغه ډاډمنه شوی وه چی دحمله کونکو ډله د ټارمن خيمی ته را رسيدلی ده او ټارمن هم په همدی فکر کی ډوب و. هغه دخيمی څخه د وتلو اراده ترک کړه. اوسپاهيانو ته يې حکم وکړ چی خپل ځانونه په وسله سنبال کړي اود مقابلی له پاره تيار شي ، ټارمن خپله توره دتيکی څخه را وويستله او په خيمی کی دننه د نه ليدونکی دښمن څخه په ويره کی ولاړ وو. د روزی راوړنکی څو کسه سپاهيان اوباقو هم همدلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

موجود وو . په همدې وخت کې دخيمې نه دباندې ټک و ټوک پيدا شو او دسترګو په رپ کې څو کسه وسلوال سپاهيان دټارمن خيمې ته راننوتل.

په حقيقت کې هغه وخت چې عباس د عيسوي عسکرو د خبريدو نه وروسته د بيرته په شاتګ اراده کړې وه نوهمغه وخت يې دکومې مظلومې نجلۍ چيغې اوريدلې وې. سمدلاسه يې مخ واړاوه او د اواز لورې يې ځانته معلوم کړ ، په همدې وخت کې يې د نارمن خيمه تر سترګو شوه، هغه وکتل چې دا اواز دساحل څخه او هلته د نصب شوو خيمو څخه راپورته کيږي. هغه وکتل چې مسيحي جهازونه د ساحل څخه د فرار او تيښتې په درشل کې دي په دې اساس يې د نارمن په خيمې د حملې کولو هوډ وکړ. تر ټولو دمخه دنارمن خيمې ته ورغې ، اوسمدلاسه يې دهغه په سپاهيانو باندې حمله وکړه. ددواړو اړخونو څخه سخت جنګ ونښت ، نارمن پخپله يو توره وهونکې و ، هغه زوړ عباس وکوت نو هغه ورته کمزوري معلوم شو او حمله يې پرې وکړه خو نارمن ته هغه وخت دخپلې غلطۍ احساس وشو چې د عباس تجربه لرونکي دواړ نارمن په سختو ستونزو کې راګير کړ. کله چې مسلمانانو عسکرو خپل سالار د يوه وحشي سره په جنګ کې وکوت نو دهغه دمرستې له پاره مخته راغلل.

باقو بې وسلې و او د خيمې په يوه کونج کې ولاړ و، حالات يې وکتل اودخيمې څخه د تيښتې له پاره يې د خيمې شاته لاره ونيوله.که د روزي سترګې پرې نه واى لګيدلې نو هغه به دخيمې څخه وتلې واى. روزي چغې کړې او يو مسلمان عسکر يې د هغه لورې ته متوجه کړ.

« هلئ !هغه خو تښتي !.... هغه ګوډ شيطان ، چې زه يې دلته دبدبخته کيدو له پاره راوستي يم. هغه تښتي...»

باقو خپل بخت بيلودې و، که څه هم هغه د ګوډ والي په اساس تښتيدې نه شو ، سمدلاسه را وګرزيد او د خپل ځآن په لور د راتلونکي عسکر په پښو کې پريوت. « د خداى له پاره ما مه وژنئ ،ما هيڅ نه دې کړي دخداى له پاره ما مه وژنئ ، ما هيڅ نه دې کړې..»

اوس نو ديوه مسلمان سپاهي له پاره دا شونې نه وه چې هغه دې يو زاري کونکي ګوډ انسان ووژني. همغه و چې دغه مسلمان عسکر د باقو د وژلو څخه لاس واخست. په همدې وخت کې عباس د جنګ په ميدان باندې برلاسي پيدا کړې وه. نارمن سخت زخمي شوې و اويوې لورې ته په خپلو وينو کې ډوب پروت و.دهغه د خوندي پاته کيدو امکان ډير کم وو. دهغه پاته ملګرې هم د تيغه وتلې وو. دنارمن په خيمې خو دعباس يو څو ملګرو حمله کړې وه. په داسې حال کې چې دهغه پاته ملګرو په نورو مسيحي خيمو باندې يرغل وروستې و. په دې ساحل کې د نارمن ددوو سوو څخه زيات عسکر په خيمو کې پراته وو. خو دعباس سره د سلو څخه کم عسکروو. خو په شرابو کې مستو عيسوى عسکرو دمسلمانانو مقابله و نه شوه کړاى. همدا علت و چې په ډير لږ وخت کې دعباس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرتيرو مجاهدينو دنارمن تول سپاهيان تر خپل ځان لاندې کړي وو. په دې جنګ کې د ۷۰ څخه زيات عيسويان ووژل شول او نورو پاتې کسانو د قسطنطنيې په لور تيښته وکړه. مسلمان عسکرو دهغوی څخه دغنيمت مالونه راټول کړل او په بېړه يې دبېرته تللو له پاره ځانونه تيار کړل. اوس نو روزی د زاړه عباس سره يوځای روانه وه. کله چې عباس دماهي نيونکو کلي ته ورسيد نو روزي ته يې وويل: «ګوره لورې!... ستاسې کلي را ورسيد.... اوس نو ته خپل کور ته تللی شې...»

«کوم کور.... زه خو کور نه لرم.... زه اوس په دې دنيا کې هيڅوک نه لرم.... ما دخپله ځانه سره يوسه. زه به ستا د لور په څير ستا خدمت کوم...»

د عباس له پاره دروزی ځواب غير متوقع و. هغه پخپله دکوره لرې اود جنګ په محاذ کې مصروف وو. نوځکه به يې روزی له ځانه سره وړې وی. د بله اړخه روزی عيسوۍ وه او دمسلمانانو په جنګي محاذ کې دهغې اوسيدل ددفاعي نظره درست نه و. خو عباس مجبور شو چې يوې بې اسرې او مظلومې پيغلې ته په خپله لمن کې پناه ورکړي، په دې اساس هغه انکار و نه شو کړای.

د عثماني بحريه مجاهدين دخپلو عملياتو ته بريمند راوتلي وو. دهغوی لمړۍ شپنۍ حمله ددښمن له پاره ملاماتونکې ثابته شوه. نارمن هم په اخرې وختو کې قسطنطنيې ته رسول شوی و او هلته يې علاج کيده. په دې جنګ کې دعيسويانو د سلو څخه زيات کسان هلاک شوي وو. باقو هم خوندي پاته شوی و. خو روزي بيرته دخپل کلي ته د تللو په ځای د زوړ عباس سره دهغه د لور په څير د روميلي کلا په لور ولاړه. په دې شپينۍ حمله کې د عيسويانو هغه پنځه جهازونه هم خوندي پاته شوی و چې هلته په ساحل کې ولاړ وو. خوبيا هم دا حمله سل په سلو کې بريالۍ وه.

دشهنشاه له پاره دا يوه کلکه ضربه ثابته شوه.هغه د جينوی بحري بيړۍ سپه سالار جستيماني راوباله او د نارمن دغلطيو په اړه يې متوجه کړ، جستيماني ته يې حکم وکړ چې سمدلاسه دې د عثماني بحري بيړۍ څخه ددې جنګ بدله واخلي اوکه نه د قسطنطنيې د ښاريانو باور به له لاسه ورکړو. که څه هم شهنشاه جستيماني ته د مسلمانانو په خلاف د جنګ حکم ورکړ خو په دې باور و چې جستيماني به دمسلمانانو سره د جنګ توان ونه لري. ددې پيښې وروسته د فاسفورس په ابناء کې د مسلمانانو ولکه نوره هم ټينګه شوی وه. دماهي نيونکو په کلي کې لا تر اوسه پورې باقو همغسې سهي اوسلامت اوسيده. خو پاته ماهي نيونکو دعيسوی فوځيانو سره خپل ملاتړ بند کړی و.

کله چې د مسيحي جهازونو د نيولو خبر هلته «اورنه» ته ورسيد نو سلطان دخوشحالۍ څخه په کاليو کې نه ځايده. سلطان محمد خان سمدلاسه دخپلو سپه سالارانو غونډه را وبلله. اوهغوی ته يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د اسلام سربښندونکو مجاهدینو !.... اوس وخت را نژدی شوی چی مونږ د یونوی تاریخ د لیکلو له پاره مخته ولاړ شو .مونږ هیله لرو چی د یخنۍ د موسم د پای ته رسیدو سره سم به خپل میړنی فوځ له ځانه سره اخلو او د قسطنطنیی په لور به خوزیږو .اوهغه ښار به کلابندوو »

دسلطان محمد خان په باوقاره مخ باندی دغرونو په څیر عزم تر سترګو کیده ، دینی چری د فوځونو سپه سالار اغاحسن دسلطان خبری ته لبیک ووایه او خپل لښکر یی د قسطنطنی په لور دلیږد له پاره تیار کړ. د یخنۍ دموسم پای لری نه و. یوازی د ځو ورځو خبره وه. همغه وو چی په غونډه کی درایو په اتفاق دا پریکړه وشوه چی د ۱۴۵۳ کال د جنوري د میاشتی په اخر کی سلطانی لښکر ته دکوچ کولو حکم ورکړل شي.

دروم دقیصر (دولسم قسطنطین) له پاره دا خبر دمرګ زیری ثابت شو. په قسطنطنیه کی یی دعثمانی شاهینو څخه ددفاع له پاره هری لوری ته تیاری پیل کړ. اوس نو دقیصر زیات وخت په دفاعی تیاریو کی تیریده. ټوله ورځ به په جنګی کارونو او د دیوالونو د استحکام له پاره په منډو ترړو کی مصروف و. اودشپی به یی دخپلو خاصو سلاکارانو او مشرانو غونډی را بللی.

د جنوری په اخر کی شهنشاه د شاوخوا ټولی لښکری هلته په قسطنطنیه کی سره راټولی کړی ، خپل فوځ یی د نوی سره منظم کړ ، دیونان تکړه توره وهونکی یی د پاته فوځ څخه جدا کړل او هغوی ته یی د پنځه پنځه سوو جنګجویانو قومندانی ور وسپارله. او دا یونانی سالاران یی د دیوال جنوبی او غربي سیمو کی و ټاکل. شهنشاه د ټولو فوځونو څخه زر کسه تکړه توره وهونکی را جدا کړل او خپلی ساتونکی ډلی یی هم له سره منظمی کړی. اوس نو دساتونکی ډلی هر سپاهی په خپل ځای یو سالار ګرزیدلی و. په همدی سپاهیانو کی په اطرافو کی ټاکل شوی پخوانی قومندان مقرون هم شامل و. دا همغه مقرون و چی څلور سوه سپاره یی د قاسم بن هشام او مصلح الدین اغا له اړخه د توری څخه تیر شوی و، مقرون ډیر بدطینه او خپل سری فوځی و. کله چی په شاهی ډله کی شامل شو نو دبدبه یی نوره هم ډیره شوه.

دنوی کال د پیل سره سم دروم د قیصر په پخوانی قصر کی جنګی فعالیتونه هم زیات شول. دغه شاهی محل د یوی جنګی کلا څخه کم نه و. د سرو مرمری تیږو څخه جوړ شوی ددغه شاهی محل ستره دروازه د زمکی څخه ۲۴ فټه لوړه وه. پراخولی یی اتلس فټه و او د اوسپنی څخه جوړه شوی وه. ددی دروازی ښی اوکیڼ لوری ته د شاهی فصیل دوه دیو شکله برجونه جوړ کړل شوی و چی لوړوالی یی د ځلویښت فټو څخه هم زیات و. د لوی دروازی څخه د تیریدو وروسته یو ستر میدان و چی دنړۍ دمختلفو سیمو میوه داری اوګلداری ونی په کی کرل شوی وی. په فرش باندی دقالین په څیر شنه واښه راشنه شوی و، دفصیل د ستری دروازی څخه د راننوتلو سره سم یو ستر اوږود پوخ سړک جوړ شوی و ،د سړک دواړو اړخونو ته د نکریزو په څیر سور دیوال جوړ کړل شوی و، دمحل داخلی عمارت پخپله د لری څخه د خپل عظمت اعلان کاوه. دا پیړیو پیړیو راهیسی

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ کړل شوی دشکوه او جلال نه ډک عمارت وو. دشاهی محل په داخلی عمارت باندی د پیتلو یو ستر صلیب را ځړول شوی و اود عمارت په دروازو کی د ببرشیر دوه ستری مجسمی ولاړی وی، دهغوی خولی وازی وی. دهمدی مجسمو تر څنګ په شاهی لباس کی ملبس نیزه لرونکی پهره داران ولاړ و، دمحل دداخلی عمارت لمړی برخه قسطنطین د جنګی امورو له پاره په دفتر باندی بدله کړی وه، دلته به اعلی افسران، او د شاهی ډلو ساتونکی قومندانان اوسالاران را ټولیدل.

دروم دقیصر محل په ډیره پراخه زمکه کی پروت و، د محل د جنوبی دیوال سره یوځای د شاهی داروغه صدر دفتر پروت و. دمحل څو فټه پلن دیوال دزمکی څخه دومره پورته و چی ټوله قسطنطنیه تری لیدل کیدی شوه، ددی دیوال په سر په ځای ځای کی کوچنی کوچنی برجونه جوړ کړل شوی وو. چی هروخت به پری تجربه لرونکی غشي ویشتونکی موجود و. شاهی داروغه د شهنشاهي پولیسو مشر و او دهغه صدر دفتر په څو سترو خونو باندی مشتمل و. په دی دفتر کی به هر وخت تر پنځوسو پوری تکړه سپاهیان موجود وو. او همدی سپاهیانو به د اړتیاو په وخت کی دشاهی ساتونکی ډلی کړچار هم تر سره کاوه.

دهغه ورځی څخه یی چی قاسم د شاهی محل په تاخانی ته راوستی نه و داروغه دپخوا څخه زیات مستعد او چالاکه تر سترګو کیده. هغه ته دا ډاګیزه شوی وه چی بندی جاسوس د سلطان محمد خان دلښکرو خاص سړی دی، ځکه دی ځای ته د قاسم د راوستلو سره سم همدی داروغه دهغه څخه پوښتنی ګرویزنی کولی، قاسم هم دپوره پوهی څخه کار واخست او شهنشاهی پولیسو ته یی دسلطان محمد دلښکر ټول حالات بیان کړل، هغه په دی فکر کی وو چی که چیری د شهنشاه مستنطیقینو ته د سلطان محمد دلښکر ټول حالات وویل شي نو دوی به دهغه د هیبت او ویری لاندی راشي په دی خاطر یی د سلطان لښکر دهغه څه څخه چی و نور هم ډیر ځواکمن او تجربه لرونکی وښوود. قاسم ته ددی هر څه د ویلو دوه ګټی تر لاسه شوی. لمړی خو شهنشاه د هغه څخه د دی هرڅه داوریدو په واسطه دهغه د مرګ سزا و ځنډوله. دویم دا چی قاسم د اذیت ورکونکو د اذیت څخه خوندي پاته شو.

شاهی داروغه په دی پوهیده چی قاسم یو ډیر خطرناکه جاسوس دی، په دی خاطر به کله چی دهغه څخه دپوښتنو ګرویزنو له پاره راته نو له ځانه سره به یی د لسوکسو خطرناکه سپاهیانو یوه وسلواله ډله هم راوړه. قاسم ته به دهغوی څخه د تیښتی لاری نه تر سترګو کیدی. په کوم ځای کی چی قاسم بندی وو د هغی شاوخوا ټولی اوسپنیزی پنجری وی خو دکومی ورځی څخه یی چی قاسم دلته راوستی و نو هغه دخپل ځان څخه اخوا د بل کوم بندی اواز نه و اوریدلی. په کوم ځای کی چی قاسم بندی و دهغه ځایه تیښته څه اسانه کار نه و.

قاسم په یوی تیاره خونه کی پروت و. دا ځای د شاهی محل تاخانه وه چی د زندان په څیر تری ګټه اخستل کیده. په دی تاخانه کی کومه کړکۍ او یا روشندان نه و. په زمکه باندی وچ واښه خپاره کړل شوی و، ددی تاخانی چت

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم د قاسم د قد څخه زيات لوړ نه و .که قاسم غوښتلي نو دلاس په اوږيدو سره يې چت مسح کولی شو ، ددی کوچنۍ خونی دروازه د اوسپنيزو سيخانو څخه جوړه شوی وه ، خو يوی وړی کوڅی ته پرانستل کيدای شوه ، په دی کوڅه کی څو نوری خونی هم وی چی د زندان په توګه استعماليدی. ددی کوڅی په اخری برخه کی پاتخی وی ، ددی شميره شلو ته رسيده چی د شاهی محل شاتنۍ برخی ته ور پورته کيدی. په سر کی يی د شاهی داروغه دفتر و . شاهی داروغه به تل دخپلو خطرناکو سپاهيانو سره دلته موجود وو . خو دهغی ورځی څخه چی قاسم په دی ځای کی بندی شوی و نو تل به يی د تيښتی له پاره پلانونه جوړول. د اوسپنی د سيخانو ماتول د هغه د وسه وتلی وو . هغه هڅه وکړه چی د خوراک ښباک راوړونکی غلام سره اړيکی کلک کړی تر څو کوم وخت دهغه سره دهغه د تيښتی په اړه مرسته وکړی. خو دقاسم بدبختی داوه چی دغه غلام په ژبه ګونګی وو . دلته په زندان کی په قاسم باندی يوه يوه ورځ د پيړيو د عمر په څير اوږده تيريده. خوبيا هم قاسم دلته په زندان کي بی شميره ورځی تيری کړی. ان تر دی چی اوس د ژمی موسم هم په تيريدو و.

د جنوری دمياشتی په لمړيو کی ،يوه يخه شپه د زندانی شوی قاسم په ژوند کی ډيره مهمه ثابته شوه. دتياره زندان يواځنی روڼ مشال لکه د يوه لری ستوری په څير په يوه کونج کی ځليده . دتاخانی نوری خونی چی هره ورځ به ورانی ويجاړی پرتی وی په دغه يخه شپه ډکی معلوميدی. يخنی دومره زياته وه چی هلته دورځی ګرزيدونکی مږی او موږکان هم د يخنۍ له لاسه په خپلو سوړو کی پټ شوی وو . پاس عمارت کی هم د چا دپښو ټک و ټوک نه اوريدل کيده ، ټول ساتونکي په خپلو بسترو کی بدمسته پراته وو . د قيصر په ټول شاهی محل کی هری لوری ته خاموشي خپره وه.

خو دلته په تاخانی کی قاسم بيداره ناست و . دهغه چټله او شکيدلی کمبله د دی يخنی له پاره په هيڅ ډول بسنه نه کوله. خو د تاخانی موسم د بيرون په نسبت ښه و. قاسم دخپلی خونی په يوه کونج کی ډه ډه وهلی وه او ناست و او د عثمانی فوځونو د راتلو په اړه يی فکر کاوه . هغه په همدی فکر کی و چی اوس نو دسلطان محمدخان د فاتحانه راتګ په واسطه به هغه د زندان څخه خلاصون مومی. د تاخانی په دهليز کی يو کوچنی مشال روښانه و خو روښنايی د قاسم تر کوټی پوری پوره نه رارسيدله. هغه ديوال ته چی قاسم تکيه کړی وه هغه شاتنی ديوال و اوقاسم دهغه ځايه دخونی دروازه ځارلی شوه. په همدی وخت کی قاسم ته په ناسته ناسته يو عجيب شانته احساس راپيدا شو ، دهغه شپږم حس رابيداره شوی و او هغه ته دا احساس را پيدا شوی و چی دلته په تاخانی کی دهغه نه علاوه يو بل څوک هم شته.ځکه هغه دلته په تاخانی کی يو ډول اواز اوريده. خو د تاخانی هيبتې همغسی په خپل ځای و . معلومه نه ده چی د قاسم په زړه کی دکومه ځايه د پيريانو او جادوګرانو خبری راګرزيدی ، هغه په دی ښه پوهيده چی تاخانه يوازی يوه دروازه لری چی د ټولو خونو څخه د تيريدونکی دهليز په اخری سر کی پرته ده. هرڅوک به چی دی تاخانی ته راننوت نودهماغه دروازی څخه به راته. هغه ګونګی غلام به هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چی راته نو دهغه دپښو د ټکار نه به قاسم ته معلومیده چی ځوک راغی. خو نن دا دروازه بنده وه. نوبیا قاسم ته ولی داسی څرګندیده چی زندان ته څوک را ننوتی دی.

هغه سمدلاسه را نیغ شو او کیناست.سترګی یی د خونی په اوسپنیزو سیخانو کی ور ښخی کړی ، هغه ته یو ناڅاپه داسی څرګنده شوه چی د مشال رڼا په خپله بنده شوه. اوبیا دقاسم غوږونو د لمړي ځل له پاره نری شانته ګړګړار واورید ،اوس نو هغه ډاډ من شوی و چی د زندان په دهلیز کی کوم مافوق الفطرت هستی موجوده ده. هغه ددی انتظار کاوه چی اوس به دهغه تر مخه کوم پیری یا دیو را ښکاره کیږی. اوبیا قاسم د خپلی خونی تر مخه دسرو سترګو یو دیو وکوت....دا شاګال و. دهغه پلن وجود او ګنجی سر په دی تیاره دهلیز کی څه ډیر عجیب شانته معلومیده. دقاسم روح تر یوی لحظی پوری و درید ، هغه د سونیا په خبرو باندی یقین پیدا کړ چی شاګال پخپله یو پیری دی. خو قاسم سمدلاسه خپل ځان ملامته کړ اوخپل سر ته یی یو ټکان ورکړ ځکه هغه یو بهادر سپاهی و. په دی خاطر ویره او خوف دهغه څخه په کوسو تښتیده. کله چی دهغه د زړه څخه ویره ولاړه نو ځای یی غصی او قهر و نیوه ، اوس نو هغه ته ددی پرواه نه وه چی شاګال د کومی لاری تاخانی ته راننوتی دی خو دا فکر یی ضرور کاوه چی کاش هغه ددی سلاخونو څخه وتلی شوی اوپه شاګال یی حمله کړی وی.

شاګال ډیر کرار کرار روان و اوکله چی دهغه د زندان کوټی ته ورسید نو ددروازی تر مخه یی و درید ، قاسم راپورته شو اوهمدلته کیناست...... دشاګال په ښي لاس کی همغه مخصوصه امصا وه اوپه توره تیاره کی هم دهغه شیشناکه سرو سترګو قاسم په کلکه څاره. شاګال تر ډیره پوری هملته ولاړ و. داپخوانی تاخانه ، د زندان ستر ستر سلاخونه ، د مشال په رڼا کی په زمکه باندی پروت د شاګال خطرناکه سیوری ،..... دغو هرڅه د شاګال په هیبت کی نور هم ډیرښت راوست. کله چی شاګال د زندان دی خونی ته ډیر را نژدی شو نو په خپله امصا یی د هغه دخونی اوسپنیزه دروازه ووهله او قاسم ته یی وویل:

« ځوانه ! ته پوهیږی چی ستا دغه تکلیف ورکونکی اوستونزمن قید زمونږ په یوی اشاری سره ترسره شوی دی. او اوس زمونږ یوه اشاره ستا دازادۍ له پاره کافی ده. خو دهغی له پاره به ته عظیم شاګال ته دمقدسی نقشی په اړه معلومات ورکوی.»

د شاګال په ستونی کی عجیب شانته غرغرا وه. داسی معلومیده لکه دوه کسان چی په یوه ځل یوه خبره کوی ، په حقیقت کی دا ویرونکی اواز و په دی وخت کی دقاسم سترګی د شاګال په امصا باندی ور پریوتی. دا د انسانی قد په اندازه اوږده امصا په حقیقت کی یوه ستره ډنډه وه. قاسم وکتل چی د شاګال امصا دهغه څخه خویه شوی او د یوی لویشت په اندازه ددروازی دننه را غلی ده. معلومه نه ده چی ولی دقاسم ذهن د شاګال په امصا باندی متمرکزشوی و خو قاسم د شاګال د ځواب څخه غافله نه و ، هغه د مقدسی نقشی په اړه اوریدلی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه ته دا ډاډ ور په برخه و چې مقدسه نقشه به د قسطنطنیې اویا د ایاصوفیا په اړه کوم مهم سند وي. اوس نو قاسم غوښتل د شاګال څخه د مقدسې نقشې په اړه نور معلومات هم ترلاسه کړي. نوقاسم ترې وپوښتل:

« شاګاله ! ته د یسوع مسیح سهی راهب نه یې. که ریښتیا درته ووایم نو ته یو مکاره جادوګر یې. ما مقدسه نقشه ترلاسه کړې ده خو تاته یې نه شم درکولی. که په دې لاره کې بندې خانه خو لاپریږده چې روح مې هم له جسده ووځي هم د نقشې د ورکولو له پاره تیار نه یم.

ددې خبرې سره سم قاسم د شاګال په څېرې باندې سترګې ور ښخې کړې ،ځکه هغه غوښتل د شاګال عکس العمل ووینې. د شاګال عکس العمل د هغه د هیلې په مطابق راووت. ځکه چې د شاګال په سترګو کې د تجسس او پلټنې څپې تر سترګو شوې. هغه یو قدم نور هم رامخته شو او د اوسپنیزو سیخانو سره یوځای و درید. قاسم هم خپله کمبله واغوسته او په خپلو کمزورو قدمونو رامخته شو او هملته ددروازې تر څنګ و درید. خو پخوا تر دې چې قاسم دروازې ته را نژدې شي شاګال خپله امصا ورنیغه کړه اوهغه ته یې په خپل ځای د تمکیدو حکم وکړ.

« ځوانه جاسوسه ! هملته و دریږه. یاد ساته چې زه به په هر قیمت له تاڅخه مقدسه نقشه ترلاسه کوم. ځکه چې په هغې مقدسې نقشې کې د ټولې قسطنطنیې ځان پروت دی.»

حقیقت خو دا دی چې قاسم پخپله هم د مقدسې نقشې په اړه هیڅ نه پوهیده. خو د مقدسې نقشې په خبرې سره یې په تیاره کې غشي ویشتلي و. خواوس ورته د مقدسې نقشې د اهمیت په اړه معلومات ور په برخه شوي و.

په همدې وخت کې شاګال یوځل بیا خپله امصا را پورته کړه. اوقاسم ته یې د اخرې ځل له پاره وویل:

« ځوانه ! زه پوهیږم چې تا د سپه سالار نورټاس په واسطه دا مقدسه نقشه ترلاسه کړې ده اوبیا دې دبطریق اعظم سره دکار کولو په وخت کې په کوم ځای کې پټه کړې ده ....که چیرې تا ماته د نقشې په اړه څه و نه ویل نو ژوند به دې د عثمانی لښکر له پاره دعبرت نښه وګرځوو.»

د شاګال امصا همغسې دهغه په لاسو کې پورته نیول شوې وه. په دې وخت کې دقاسم په ذهن کې یو عجیب ترکیب را پیدا شو ، سمدلاسه یې د شاګال په امصا باندې حمله وکړه ، د قاسم دغه حرکت دهغه مکار بطریق له پاره غیر متوقع و. شاګال هڅه وکړې چې ځان سنبال کړي خو قاسم په دواړو لاسو هغه امصا دخپل ځان په لور راښکوده. شاګال د سلاخونو هغه لورې ته ولاړ و نو دامصا د راکشکیدو سره سم هغه ځآن کنترول نه شو کړای اوپه پوره زور سره د سلاخونو هغه لورې ته راپریوت. دقاسم دغه ټکان ډیر اغیزمن و. د شاګال سر اوتندی د اوسپنیزو سلاخونو سره ولګید او زخمي شول. امصا یې دلاسو څخه ازاده شوه. اوس نو دقاسم لاسو ته د شاګال دغه امصا راغلې وه. خوشاګال د تندې اوسر د زخمي کیدو سره سم لکه د پیرې په څیر دهغه ځایه ورک شو. قاسم سمدلاسه ښې او چپ لورې ته وکتل غوښتل یې شاګال ووینې ، اوغوښتل یې په دې وپوهیږي چې شاګال

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې اخرې وخت کې کومې لورې ته ځان غيب کړ. دهغه په لاسو کې د شاګال کلکه امصا وه. په همدې وخت کې هغه د دهليز په چپ لورې کې يو اواز واوريد، اوس نو دقاسم په ذهن کې يو عجيبه فکر را وګرزيد .....ښه، ډيرښه.... داسې معلومه شوه چې دې لورې ته هم کومه لاره شته. ځکه چې د ديوال د ګړګړا څخه داسې څرګنديږې چې د دهليز په چپ اړخ کې په ديوال کې کومه سوره شته. اوس نو قاسم ته د لمړي ځل له پاره دا احساس راپيدا شو چې که چيرې هغه په کوم ډول ددې سلاخونو دخونې څخه بيرون شي نو دهمدې پټې لارې په واسطه د تاخانې څخه تښتيداى شي. قاسم فکر کاوه چې شاګال د همدې پټې لارې څخه بيرته ستون شوې دى. د قاسم ذهن په چټکۍ سره خپل کار پيل کړ، هغه داسې فکر کاوه چې شاهې داروغه به ددې لارې څخ بې خبره وې خو دهغه داخيال غلط و ځکه شاهې داروغه د تاخانې ددې پټې لارې څخه ښه خبرو.

بيا داسې وشول چې.... د شاګال د تللو وروسته د دهيليز ددروزاى د پرانستلو اواز واوريدل شو...داسې معلوميده چې اوس نو د نيغې لارې څخه څوک دلته راځي. دنيغې لارې څخه يوازې کوم سپاهې راتلاى شو اويا پخپله شاهې داروغه د پوښتنو ګرويزونو له پاره. شونې ده چې د شاګال د راپريوتو اودسلاخونو سره دهغه د سراو تندې د لړيدو څخه راپورته شوې زوګ به بيرون هم اوريدل شوې و. او دهمدې اواز په اوريدو سره به سپاهې دلته راغلې وې، ددې اواز داوريدو سره سم قاسم د شاګال اوږده امصا هملته په پرتو وښو کې پټه کړه. د قاسم خيال سهې و، ريښتيا هم درې کسه سپاهيان تورې په لاس د زينو له لارې را کيوتل، دهغوې په نورو لاسونو کې مشالونه و. سپاهيان په ډير احتياط سره راغلل اودقاسم د خونې مخې ته و دريدل.دهغوې دډلې څخه يوه يې د راتلو سره سم د قاسم څخه وپوښتل:

دا اواز دڅه شي و؟

«کوم اواز؟»

«د بم اواز، چې لږ څه دمخه دلته په تاخانې کې و چاوديد.»

د قاسم اوسپاهيانو تر منځه مکالمه روان وه. قاسم ورته وويل:

«په حقيقت کې کوم پيرې دلته تاخانې ته راغلې و.» قاسم دا خبره د طنز په توګه هغه سپاهې ته وکړه.

«پيرې؟....ته سهې خبره کوې؟»

داسې معلوميده چې درې واړه سپاهيان توهم پرسته وو. د پيرې د ذکر سره سم يې د ويرې احساس وکړ، اوس نو قاسم په خوند خوند سره ورته وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو! پیری. د سرو سترګو خاوند دیو شکله ګنجی پیری.... په حقیقت کی هغه یو دیو وو. قاسم په رینښتیا هم دا عسکر وویرول....

اوس نو هغوی دری واړو دلته ځنډیدل نه غوښتل. دهغوی په لاسو کی مشالونه وو. هغوی ته دلته تاخانی ته دشاګال د راتلو یویو ثبوت تر مخه و. خو د پیری د ذکر سره سم هغوی بیرته شاته ستانه شول اوس نو قاسم پری اخری وار هم وکړ او ورته یی وویل:

« بهادرو سپاهیانو ،لږځه صبر وکړئ ! لمړی خو دا سلاخونه ووینئ...»

قاسم شاګال ته دومره سخته ټیله ورکړی وه چی هغه د دروازی دسلاخونو سره ټکر وکړ او ددی سلاخونه سیخونه یی کاږه کړل. دقاسم دوینا سره سم هغه سپاهیان راغلل او دقاسم دکوټی دروازه یی وکتله خوکله یی چی د سلاخونو دپاسه د وینی قطری وکتلی نو د ویری څخه یی پښی په لړزیدو شوی اوس نو هغوی ډاډمن شوی و چی دلته رینښتیا هم کوم پیری راغلی د ی. هغوی دکومی خبری پرته سمدلاسه بیرته وګرزیدل.

دسپاهیانو د تلو څخه ډیره شیبه وروسته شاهی داروغه تاخانی ته راکیوت ،دهغه په لاس کی مشال و او ورپسی دوه سپاهیان هم را روان وو. داسی معلومیده چی هغو عسکرو دشپی په دی ناوخته وخت کی شاهی داروغه دخوبه رابیدا ر کړی او ټوله خبره یی ورته ور رسولی وه. شاهی داروغه توهم پرسته نه و. هغه سمدلاسه تاخانی ته راغی او نیغ د قاسم خونی ته ورغی. په وینه ککړ سلاخونه یی معاینه کړل اوبیا یی د دهلیز په فرش باندی دمشال د رڼا په واسطه نښی نښانی وکتلی ، شاهی داروغه ته دلته تاخانی ته د یوچا د راتلو نښی د ورایه ښکاره کیدی. د دهلیز د شمال لوری ته وانښه خپاره واره پراته و. او په همدی وښو کی د چا دقدمونو چاپ تر سترګو کیده چی دديوال د شمال لوری ته تللی و. دغه تیږلوړی دیوال ددهلیز دغه برخه نوره بندوله.د ا ځای د تاخانی ترټولو تیاره ځای و او د مارانو اوموږکانو ځاله وه. داروغه ددی دیوال په تیږو باندی ښه نظر وکړ ، غوښتل یی چی وپوهیږ چی څوک خو د پټی لاری نه دلته نه دی را داخل شوی. داروغه ته دا لاره معلومه وه. دا دیوال د یوی پټی خښتی د خوزولو په واسطه دخپله ځایه د ګړګړاسره پرانستل کیږی. شاهی داروغه ته دا ډاګیزه شوه چی کوم څوک دهمدی پټی لاری څخه دلته راغلی دی ، ځکه دا یو سورنګ و چی د شاهی محل څخه بیرون وتلی و.

په حقیقت کی ددی سرنګ د راز څخه د شهنشاه او داروغه څخه بل څوک خبر نه و. شهنشاه هم د داروغه په واسطه ددی سرنګ څخه خبر شوی و په دی اساس شاهی داروغه په دی ډیر حیران و چی ووینی چی دا دریم کس چی ددی ځای د حاله خبر دی هغه څوک دی ؟ هغه ته دا نه وه ډاګیزه چی هغه کس پخپله بطریق شاګال دی. داروغه غوښتل دی سرنګ ته پخپله ور ننوځی نوپه دی خاطر یی له ځانه سره راوړی دواړه عسکر بیرته رخصت کړل ، کله چی عسکر بیرته ستانه شول نو شاهی داروغه بیرته زیر خانی ته راکیوت اودهغی دروازه یی بنده کړه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو هیڅوک ددی نیغی لاری څخه زندان ته نه شو را ننوتلی. شاهی داروغه خپله توره را وویستله او په لاس کی یی و نیوله. دقاسم د خوني څخه د تیریدو په وخت کی پښه نیولی شو او ویی ویل:

« اوریدلی می دی چی تا کوم پیری کتلی دی؟..... دسرو سترګو خاوند دیو؟»

« هو ! هغه ګنجی هم و .....او د غوایی په څیر پلن او پړسیدلی هم»

دقاسم په لهجی کی دریښتونولۍ په اساس شاهی داروغه په فکر کی پریوت. خو بله لمحه یی په هغه سرنګ کی د ورننوتلو پریکړه عملی کړه. شاهی داروغه ته دا فکر هم راپیدا شوی و چی هسی نه چی قاسم د دی پټی لاری د راز څخه خبر شي، په دی خاطر یی د ډیر احتیاط څخه کار اخست. هسی هم د دهلیز دا بل سر دقاسم د سترګو نه پټ وو. خو قاسم لا د پخوا څخه دا انګیرلی وه چی دلته بله پټه لاره هم شته.

شاهی داروغه د شمالی دیوال سره و درید اوبیا یی په خپل ښی لاس دخپل سر د پاسه د چت لاندی یوی ښختی ته زور ورکړ. لږه شیبه وروسته د دهلیز په دیوال کی ګړګړاهټ پیدا شو او دیوال دخپله ځایه وخوزید. دا یو تیاره سرنګ و ، کله چی د مشال رڼا سورنګ کی ور ننوتله نو شاهی داروغه دسرنګ دحالاتو په کتلو سره داسی و انګیرله لکه سرنګ چی د پیړیو پیړیو راهیسی همداسی وران ویجاړ پروت وی، ددیوال دپاسه دغنو جالی او نور حشرات په خپلو ځالو کی د رڼا د کتلو سره نا ارامه شول. خو ددی لاری څخه د شاګال د وتلو په وخت کی دغنو په ځالو کی محراب شکله دروازی جوړی شوی وی. د سرنګ په فرش باندی خاوری پرتی وی او د شاګال قدمونه یی په څرګنده توګه ډاګیزه کول.

معلومه نه ده چی ولی به د شاهی داروغه زړه ټکانونه خوړل ، ځکه هغه په پیری او نورو شیانو باندی یقین نه درلوده. خوبیا یی هم زړه د غمونو په ولکه کی پروت و . دشاهی داروغه په لاس کی د مشال رڼا نڅا کوله اوپه سرنګ کی جوړی کړل شوو هیبت ناکه سیورو دبدو روحونو په څیر ټوپونه وهل. سرنګ ډیر اوږود و خو دداروغه په لاس کی د شته مشال رڼا دومره لری نه وررسیده. بلکه لږ څه مخته به رڼا او تیاره دواړه سره داسی را یوځای کیدی چی هرسیوری به په خپله د یو دیو په څیر څرګندیده.

اوس نو د شاهی داروغه په زړه کی هم دهشت او ویره خپره شوی وه. کله چی داروغه څو قدمه مخته کیښودل نو په خپل مخکی یی د سرو سترګو خاوند ،په داسی حال کی چی سترګی یی ددی لوری ته ځلیدی وکوت. دهغه سترګی داسی وی لکه د شپی په تیاره کی چی د توری پیشو سترګی د ورایه ځلیږی. د شاهی داروغه قدمونه و دریدل او پښی یی په لړزیدو شوی ، هغه ډاډمن شوی و چی په سرنګ کی پیری دی ، د لږځنډ له پاره پری سکته راغله خو ډیر ژر یی ځآن راکنترول کړ ، سمدلاسه بیرته شاته راستون شو ، هغه شاته د کتلو پرته د سرنګ دخولی څخه راووت ، د سرنګ په خوله کی د چت ښخته یی زور کړه او سرنګ یی بند کړ ، خو هغه تر اوسه پوری

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویریدلی و ، ساه یې په سختۍ سره اخسته. اوذهن یې په پرلپسې توګه دهغو سرو سترګو د کتلو په کشمکش کې مصروف و. کله چې شاهي داروغه دشمالي دیوال څخه بیرته ستنیده اویو ځل بیا دتلو په وخت کې دقاسم دزندان خونې ته راغی نو قاسم دخپلې لمړۍ او اخرۍ پلان سره یو ځای هلته مستعد ولاړ وو.

قاسم د سلاخونو سره یو ځای ددهلیز سره نژدې په تیاره کې ولاړ و. په لاسو کې یې دشاګال کلکه امصا نیولې وه. کله چې شاهي داروغه د قاسم د خونې څخه تیریده نو د قاسم په لور یې وکتل خو پخوا ددې چې قاسم په دریدو باندې حیرانتیا ښکاره کړي اویا ورته څه ووایي نو د قاسم ډنډې خپل کار کړی و. دا د شاګال همغه امصا وه چې قاسم هلته په وښو کې پټه کړې وه ، قاسم دشاګال امصا په دواړو لاسو کې و نیوله او د شاهي داروغه په سر یې راپریښوده ، د ټس اواز راغی او شاهي داروغه په زمکه پریوت دهغه سر دوه ټوټې شوی و او ماغزه یې په دیوالونو باندې ښښتي و . هغه جهنم ته رسیدلی و .د هغه جسد په خوزیدو خوزیدو سره په دهلیز کې شرقا اوغربا پریوت ، دلاسو څخه یې مشال و لوید او ومړ. قاسم سمدلاسه کیناست ، او د شاهي داروغه جسد یې دخپل ځان په لور راښکود. ددې ټولو پیښو څخه پاس موجود سپاهیان بې خبره وو. قاسم د شاهي داروغه لباس چاڼ کړ او دخپلې زنداني کوټې کونجې یې تری راوویستله. اوس نو دقاسم له پاره ددې ځایه د تیښتې ستونزه حل شوې وه. سمدلاسه را پورته شو او د اوسپنیزې دروازې قلف یې په کونجې پرانست ، د شاګال امصا هم د قاسم په لاسو کې وه ، قاسم څو میاشتې وروسته دخپل زندان اوسپنیزه دروازه په لغته ووهله او دخوشحالۍ نه مست دهلیز ته راووت.. په دهلیز کې یواځې یو مشال ، هغه هم د پاتخو په لور، روښانه و. قاسم په ډیر احتیاط سره د هغه مشال د رانیولو له پاره ورغی ،مشال یې راواخست او د پټې لارې د لټون پسې دشمال دیوال ته ورغی ، قاسم دغه تیرلوړه دیوال ته د ورسیدو سره سم و درید اوددیوال په څلورو خواو یې لاس وواهه تر څو هغه ښخته پیدا کړي چې ددې لارې د پرانستو له پاره د کونجې حیثیت لري.

دبله اړخه ، کله چې قاسم د پاتخو څخه مشال راواخست نو دپورته منزل عسکرو ته دا ډاګیزه شوه چې مشال یا خو تیاره شوی دی اویا دهغه ځایه لرې کړل شوی دی ، ځکه چې دتاخانې بیروني دروازه چې پورته منزل کې پرانستل کیده دکوچنیو کوچنیو سوریو په واسطه د تاخانې رڼا بیرون رسوله. خو کله چې سپاهیانو ته په تاخانې کې دغیر معمولي حرکتونو احساس وشو ، متوجه شول ، خپلې توري یې را وویستلې خو د پیرۍ او دیو هیبت هغوی لاندې تاخانې ته دراښکته کیدو څخه منه کول... یو عسکر جرئت وکړ او خپل شاهي داروغه ته یې اواز وکړ ،خو کوم ځواب یې تر لاسه نه کړای شو ، هغوی درې واړه د پیریانو او دیوانو په ویره کې اخته شوي وو. هغوی خو د ټس اواز اوریدلی و خو دهغوی په وهم او ګمان کې هم نه و چې دا جاسوس قیدی به ازادیږي ، قاسم لا تر اوسه پورې هم د دهلیز په دیوال کې د سورنګ کونجې لټوله ، هغه د سپاهیانو د چغو اوازونه اوریدل ، دهغه زړه درزیده ، هغه چې هر څه کول باید ډیر ژر یې کړي وي ، دقاسم په ښې لاس کې د شاګال امصا او مشال دواړه وو خو په چپ لاس یې ددیوال ښختې لټولې تر څو هغه ښخته را پیدا کړي چې سورنګ پرې پرانستل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږي، قاسم د ډیره وخته راهیسی دا ښخته لټوله ،بلاخره هغه په خپل سر باندی دشته چت په ښختو باندی لاس وهل پیل کړل او بیا یی یو ناڅاپه د ګړګړاهټ اواز واورید اودسرنګ دروازه پرانستل شوه.

کله چی قاسم سورنګ ته ور ننوت نه بیا یی خپل وخت د سرنګ د دروازی په بندولو باندی ضایع نه کړ او د مشال په رڼا کی په بیړه مخته ولاړ. دمخکی تلو په وخت کی ورته فکر را پیدا شو چی شونی ده چی مکروه شاګال هم همدلته وی..... اوبیا هغه وخت هم راغی چی شاګال یی مخکی ناست و. په حقیقت کی هغه دوه سترګی وی چی قاسم یی دلری څخه کوت ، همدی دوه سرو سترګو شاهی داروغه تیښتی او شاتګ ته مجبور کړی و ، یعنی شاګال تر اوسه په سورنګ کی موجود و ، د قاسم اعصابو کار ورکړ او د شاهی داروغه هغه توره یی بی تیکی کړه چی دهغه څخه یی راخستی وه. په داسی حال کی چی د قاسم په چپ لاس کی مشال هم و او هغه ډنډه هم. ددی دواړو شیانو په یوه لاس کی نیول قاسم ته ستونزمن شوی و. په همدی خاطر قاسم د ډنډی او مشال څخه د یوه انتخاب وکړ او هغه هم د مشال دنیولو .د شاګال منحوسه ډنډه یی یوی لوری ته خطا کړه ، کله چی قاسم هغه ډنډه و غورځوله نو یو عجیبه پیښه یی وکتله چی په خپله هم ورته حیران پاته و. ویی کتل چی همغه ددوو سرو سترګو خاوند چی سترګی یی لکه د پیشو د سترګو په څیر ځلیدی یو ناڅاپه د ډنډی په لور ور ټوپ کړ، اوبیا قاسم و کتل چی یوه ستره تور رنګه شادو را ټوپ کړ او د شاګال امصا یی واخسته اوبیرته د برق په څیر و تښتیده. په دغه تیاره او تنګ سورنګ کی قاسم ددغسی شادو په کتلو سره نزدی بی هوشه شوی و ، خولی پری راماتی وی ، خو ځان یی کنترول کړ ، توره یی په هوا کی خوځوله او په شادو یی دحملی له پاره ځان تیارو و. خو د زندان د سرنګ دغه د اسرارو ډکه شادو د سترګو په رپ کی ورکه شوه ، قاسم تر ډیره پوری دحملی له پاره مستعد ولاړ وو خو اوس په سورنګ کی پوره پوره خاموشي خپره شوی وه اوهغه سری سترګی اوس دهغه ځایه غیب شوی وی.

قاسم فکر وکړ چی د شاګال په امصا کی کومه خاصه خبره وه. په همدی خاطر دهغی د اسرارو ډکه دغه شادو دلته په سورنګ کی دډنډی د تر لاسه کولو له پاره موجوده وه. تر یوه وخته پوری خو قاسم داسی انګیرله چی پخپله شاګال د شادو شکل اختیار کړی دی خو بیا یی خپل سر ټیټ کړ او خپل ځان یی وپوهاوه چی دا د شاګال پالل شوی شادو وه چی دهغه د امصا د اخستو له پاره دلته موجوده وه ، اوس نو قاسم محسوس کړه چی په سرنګ کی څوک نه شته په دی خاطر په چټکۍ سره دسرنګ څخه بیرون ووت. اوڅو ساعته وروسته هغه ازاد شوی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقدسه نقشه

دروم په قیصر دقاسم د تیښتی خبر د تندرپه څیر راپریوت. دپخوانی او تجربه لرونکی داروغه مړینی دسلطنت ټولی ستنی سره وخوزولی ، کله چی د تیښتی دقصی حقیقت قیصر ته معلوم شو نوسترګی یی دحیرانتیا څخه پرانستی پاته شوی اوبیا کله چی ساتونکو سپاهیانو ورته دا وویل چی تر ټولو د مخه تاخانی ته د سرو سترګو یو دیو را ننوتی وو نو دروم دقیصر فکر دخپل خوب په لور ولاړ ، مارسی قیصر ته دا تعبیر ویلی و چی تر هغی چی د سرو سترګو دیو شکله انسان دروم قیصر په خپله و نه وژنی د قسطنطنیی نجات ممکن نه دی. قیصر هم شاګال ته د خپل خوب د دیو په سترګو کتل. دقاسم د نیولو په ورځ په ایا صوفیا کی کله چی قیصر شاګال وکوت نو هغه سمدلاسه د مارسی د ویل شوی تعبیر سره سم دهغه د وژلو له پاره راپورته شو خو دشاګال خطرناکو سترګو هغه ددی کار څخه منه کړ . او نن ورته خبر ورکړل شو چی د قاسم د تیښتی نه لږه شیبه مخته د سرو سترګو دیو شکله انسان د زندان په تاخانه کی کتل شوی دی ، اوس نو قیصر ته دمارسي تعبیر نور هم باوری څرګند شوی و ، ځکه په دی نازکو ورځو کی د قاسم تیښته د روم د قیصر له پاره ښه شګون نه درلود.

دقیصر جاسوسانو اوقاصدانو به د روم قیصر ته د سلطان محمد خان د لښکرو یوه یوه خبره رارسوله ، سلطانی لښکر د «اورنه» څخه را روان شوی و ، دیخنۍ شپی نوری ختمیدونکی وی ،کله چی د اورنه څخه دمسلمانانو لښکر را روانیده نو دهغه ځای خلکو خپل لښکر ته تر لری لری ځایو پوری خدای پامانی ویله. دهغوی محبوب پادشاه سلطان محمد خان د مرادخان ثانی زوی د یوه ستر تاریخی جنګ په لور روان و په دی اساس د سلطان دلښکر هر عسکر خپل ځان ددغی مبارک لښکر یوه برخه ګڼله چی رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته بهترین لښکر ویلی و. لښکر خپل لمړنی پړاو یوائی په پنځوس کوسه واټن کی کاوه، دسلطان لمړنۍ ډله عسکر چی دینی چری د میړنو ځوانانو څخه جوړه شوی وه په خپلو اسونو سپاره د ټول لښکر دمخه په ډیره عجیبه شان باندی روان وو. د جاګیرلرونکو فوځ که ورسره یو ځای شي نو دسلطان د ټول لښکر شمیره تر سلو زرو پوری رسیده.

د سپروفوځونو تر شا د درنو وسلو او توپونو بګئ او ګاډی روانی وی ،دهغوی شاته دپیاده فوځونو او زره پوش فوځونو ډلی روانی وی، دینی چری د لمړی دستی سپه سالار «اغاحسن» ښی اړخ کی «احمد کدک» چپ اړخ کی «محمود پاشا» ټول موجود و. د لښکر په قلب کی پخپله سلطان په یوه سپین لوړ قدی اسپ باندی سپور د ټولو فوځونو قومندانی یی کوله. د لښکر شاته په سلګونو غوایی ګاډی ، خرو ګاډی ، داوښانو ګاډی اوبی شمیره نورحیوانات را روان وو. په دی ټولو باندی د لښکر دخوراک څښاک سامانونه بار وو. دزخمیانو دمرهم پټۍ له پاره د «اورنه» دمسلمانو پیغلو او نجونو یوه ستره ډله هم روانه وه. ددی ډلی مشري د بوسنیا دشهزادګۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

...حمیرا په غاړه وه. په دې ستر لښکر کې د ګډون دتبرک څخه د قاسم بن هشام مشر وررور طاهر بن هشام هم بې برخې نه و. په دې توګه د قاسم ټوله کورنۍ په دې مبارک لښکر کې موجوده وه. د طاهر دواړه زامن عمر او علی اوس ستر ستر ځوانان شوي و او دکوچنیو مجاهدینو په څیر یې دلښکر په خادمانو کې ځانونه ورګډ کړي و . د زاړه عباس لور مریم هم دزخمیانو دتداوۍ په ګروپ کې شامله وه.

په لښکر یک تر ټولو ستر او د ویاړ شي د پیتلو څخه جوړ شوی هغه ځلیدونکی توپ و چې تر څنګ یې په یوه ځای کې دهغه جوړونکی اهنګر «اربان» ناست و. دغه دیوه هیکله توپ به چې دهر ځای څخه تیریده نو سلطان محمد خان د سوبې خبر به یې روکاوه. اسلامی فوځونو به په لړلړ واټن کې پړاو کاوه ودقسطنطنیې په لور مخته ورتلل.

دا همغه لښکر و چې په قسطنطنیه باندی یې پریکنده یرغل وروست. ددی لښکر په اړه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی وو « تاسی به ضرور قسطنطنیه سوبه کوئ ، نو بهترین امیر به ددی لښکر امیر وي او بهترین لښکر به همدا لښکر وي»

دهمدی لښکر یوه برخه دعثماني بحریې ځواک څخه جوړه شوی وه چې امیرالبحریې د سلطان محمد خان له اړخه یو ډیر ستر ملاح «بلوط اغلن» ټاکل شوی و. د سلطان په بحری فوځ کې ډیري بیړۍ نوی جوړکړل شوی وی ، ددی بحری ځواکونو لمړۍ ډلی لا دمخه ابنای فاسفورس کلابنده کړي وه. دعثمانی لښکر دراتلو د اوازو سره په قسطنطنیه کی یو ډول اندیښنی را پیدا شوی وی ، د قسطنطنیې د فوځونو سپه سالار به دخپل غم دغلطولو له پاره شراب یو په بل پسی په سر را اړول ، شهنشاه د نورو هیوداونو دکومک منتظر و ، خو عامو خلکو دخدای تعالی په حضور کی ددی خطر د له منځه وړلو له پاره شپه او ورځ دعاګانی کولی. په ایاصوفیا کی به هم په دی ورځو کی دخلکو ګڼه ګونه زیاته شوی وه ، په ځانګړې توګه به د یکشنبې په ورځ په دی عبادتځای کی دخلکو د کیناستو ځای نه تر سترګو کیده.

او بیا کله چې د یکشنبې په یوه سهار چې د جنګ وریځې دقسطنطنیې په اسمانو کی ګرزیدی نو ایاصوفیاته د عبادتکونکو ګڼه ګونه دومره زیاته وه چې اندازه لګول یې مشکل وو. سونیا هم دخپلی کمری څخه را ووتله او سالون ته راغله. هغه تر اوسه هم دخپل خدای تر مخه په ژړا وه او دخپل محبوب د راخوشی کیدو دعاوی یې کولی. دهغی زړه مات مات وو.، دهغه وخته چې قاسم نیول شوی د سونیا د زړه دنیا تیاره شوی وه ، خو دا تاریکی یوازی په غم کی تیریده او که نه دقاسم سره د سونیا دکتلو وروسته دسونیا ژوند ته رڼا راغلی وه ، دهغی ورځی نه تر ننه پوری هغی خپل ځان دهیچا د بستری ښایست نه و ګرځولی ، هغه د قاسم پسی لیونۍ وه او ددی ثابتیدو وروسته هم چې قاسم مسلمان جاسوس دی دهغی په لیونتوب کی کوم کمی نه و راغلی. هغی شپه او ورځ د شاهی تاخانو د تورو زندانو څخه دقاسم دخوشی کولو له پاره دځانه سره پلانونه جوړول. خو هغی څه کولی شول ، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو یوه معمولی خادمه وه ، دهغی سره یوآځی یوه وسله وه اوهغه وه دهغی ښایسته او ښکلی ځواني ..... خو په خپل زړه کی یی داپریکړه کړی وه چی پس له دی به د هیڅا د هوس له پاره خپل ځان په ګناه کی نه اچوي. دهغه وخته چی سونیا په ښه اوبد پوه شوی وه نو مخی ته یی یواځی هوس پاله نارینه راتلل خو دقاسم سره دهغه لیدنه دهغی له پاره یوه نوی تجربه وه ، قاسم په هغی کی د یوی نیکی پیغلی خوی را وپاروو .... ددی سره هغه داسی شوه لکه نوي چی رابیداره شوی وی، هغه خو تر اوسه پوری د بدبویه راهبانو دهوسونو وسیله وه ، خو اوس هغی دقاسم نه پرته دبل چا له پاره ژوند نه کاوه. دهغی په ګوته کی دقاسم لخوا ورکړل شوی ګوته وه چی هغی به هر وخت دخپلی سینی سره لګوله.

نن یوځل بیا دخپل خدای تر مخه د ژړا او فریاد له پاره هغه د ایاصوفیا سالون ته راغلی وه. ټول سالون د ویریدلو ښاریانو څخه ډک وو. هغوی دا ګمان کاوه چی د ایاصوفیا په شتون کی به هیڅوک هم قسطنطنیه سوبه نه کړای شي ...خلک ډلی ډلی دلته دعبادت له پاره راتلل .په حقیقت کی په خلکو کی دپیرړیو راهیسی دا خبره مشهوره شوی وه چی یوه راهب ته دالهام په واسطه خدای تعالی ویلی وو چی په قسطنطنیه باندی به ترکان حمله کوي او ترکان به د رومیانو په تعقیب پسی دایا صوفیا دغی ستنی پوری رارسیږی چی د قسطنطین په نامه مشهوره ده. خو دهمدی ځایه به دترکانو په شاتګ او ماتی پیلیږی. نن سبا دهمدی زیری په خاطر په ایا صوفیا کی دمذهبی خلکوتګ راتګ ډیر زیات شوی و.

نن هم چرچ دعبادت کونکو څخه ډک شوی و، سونیا د عبادتځای دخالی چوکیو څخه په یوی سر ټیټ کړ او کیناسته. دهغی زړه مات مات و او سترګی یی دټولی شپی د ژړا په واسطه پړسیدلی وی، سونیا په خپل ښی او چپ اړخه کی ناستو ښځو ته هیڅ هم و نه کتل.....

د چرچ بشپ د چوتری په ممبر و درید او په لوړ اواز یی مناجات وویلی ، ټولو حاضرینو دغه مناجات په ډیر شوق سره اوریدل. هر چا په زړه کی د ترکانو د حملی څخه د خلاصون له پاره دعاوی کولی خو د سونیا دسترګو څخه را څڅیدونکی هری اوښکی د ایرون ایرون چغی وهلی.

د قاسم سره محبت د سونیا ژوند بدل کړی و ، هغه بلکل بدله شوی وه. اوس هغه هغه پخوانۍ سونیا نه وه ، خلکو د سلطان محمد خان د قهر څخه پناه غوښتله ، خو سونیادخپل قاسم دلیدلو له پاره دخداوند به حضور کی په ژړا کی ډوبه وه. هغی قاسم دهمغه ایرون په نامه پیژانده ، هغی ته قاسم د یوه راهب په شکل کی ورغلی و. او دیوه مسلمان په شکل کی تری جدا شوی و. خو دسونیا له پاره یی خپل خواړه یادونه پری ایښی و..... ایرون ، دقاسم جعلی نوم و. چی هغه د ایاصوفیا د جعلی راهبیت له پاره اختیار کړی و. سونیا دایرون د خوشي کیدو له پاره دعاوی کولی ، دهغی دواړه لاسونه مخته غوځیدلی و ، په یوه لاس کی یی د قاسم دلاس ګوته په ګوته د ورایه ځلیده. د سونیا تر څنګ ناستی ښځی تر ډیره پوری د سونیا په ګوته کی ګوتی ته په ډیر زیر زیر سره کتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

.دا ښځه «بریتها» وه. د رومیل ښځه ، چې هره یکشنبه به چرچ ته دعبادت له پاره را تلله. هغې سونیا مخته هم څو ځلې کتلې وه ، خو نن یې چې کله د سونیا په ګوته کې هغه ګوته وکتله نو حیرانه پاتې شوه. دا خو همغه ګوته وه چې دهغه ویل شوي ورور قاسم بن هشام ورته د «ډیمونان» ددعوت په شپه دې ته ورکړې وه. بریتها به کله ګوتې ته کتل او کله به یې دسونیا د سترګو څخه را څڅیدلو اوښکوته. په بریتها باندې سر و ګرزید. اوذهن یې په تیزۍ سره کار پیل کړ. هغې سوچ کاوه چې ایا دا همغه پیغله ده چې دقاسم سره یې لمړۍ محبت کړی و اوبیا قاسم دهغې د پیدا کیدو له پاره دلته د ډیمونان پسې راغی ، دبریتها په زړه کې سترو سترو موجونو ټوپونه وهل. سونیا همغسې په عبادت کې مصروفه وه خو بریتها د تجسس اوپلټنې له لاسه عبادت و نه شوکړای. او بیا کله چې بشپ اعظم دعا پای ته ورسوله نوبریتها په ډیره بې صبرۍ سره د سونیا مړوند کلک کړ.

« ای نجلۍ ! ایا ستا نوم سسټر میری دی ؟...تا دا ګوته د کومه کړې ده ؟...ته خو سسټر میری کیدی نه شي.... یوه مقدسه راهبه ګوتې نه په لاسوی ؟ دا ووایه چې دا ګوته دې څنګه تر لاسه کړې ده....؟

بریتها په یوی ساه څو پوښتنې را وورولې. هغه یوه عامه کورنۍ ښځه وه ، هغې ته د ژورو رازونو د ساتلو فن نه و زده . هغې په دیر احساساتي توګه د سونیا مړوند کلک کړی و او دسونیا څخه یې پوښتنې ګرویزنې پیل کړې وې خو سونیا ...... هلته نه موجود نه وه.....هغه چیری ورکه وه.... د سسټر میری معامله څه وه ، اودې ګوتې د سسټر میری سره څه اړیکې درلودل. اوهغې ته دا هم په یاد راغله چې سسټر میری څو ورځې دمخه دسونیا څخه ددې ګوتې دترلاسه کولو هڅې کړې وې ، دهغې په دماغ کې یو توپان را پیدا شو ،اوس نو هغه ته ایرون قصه نوره هم پیچلې شوې وه ، هغه نا ارامه وه..... هغې غوښتل چې ډیره ژر وپوهیږي چې د ایرون لخوا د ورکړل شوې ګوتې شاته کوم رازونه پټ دي...اودا ښځه څوک وه چې په ډکه کلیسا کې یې د هغې لاس ونیوه ....هغې د یوې شیبې له پاره فکر وکړ اوبیا یې په بیړه بریتها له لاسه و نیوه او له ځانه سره یې یوړه......

سونیا خپلې کمرې ته درسیدو په وخت کې هم بریتها ته دا ونه ویل چې هغه څوک ده خو پخپله یې د بریتها څخه پوښتنې پیل کړې.

« خورې !.... ماته لمړۍ دا ووایه....چې دا ګوته.....ته د کومه درکه پیژنې.... او ددې ګوتې د سسټر میرې سره تعلق دی.؟

سونیا خپله ګوته رامخته کړه او ویې ویل خواسو بریتها په خپلو احساساتو باندې کنترول پیدا کړې و ، دخپل زړه خبره یې پټه کړه او لنډ شانته ځواب یې ورکړ.

« دا د سسټر میری ګوته ده. ماته ددې نه اخوا نور څه نه دي معلوم. خو ته لمړی ماته دا ووایه چې ته څوک یې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سونیا پوه شوی وه چې اوس بریټا سمې حقیقت نه وایي ، په دی خاطر یې یو عجیب پلان جوړ کړ . او بریټا ته یې وویل :

« خور جانې !... زه په حقیقت کې سسټر میری یم ،زه یوه راهبه یم . او داګوته په د ی خاطر په ګوته کوم چې ددی ګوتې سره زه ډیر جذباتي اړیکې لرم .

بریټا د سونیا په دام کې راګیر شوی وه . دخوشحالۍ نه یې چیغې کړې او سونیا یې په غیږ کې راکلکه کړه .

« واه زما خوری ! .....مارسي ....بلاخره تاته خپل جداشوی محبت بیرته تر لاسه شوی دی .ما د مقدس ډیمونان څخه ستا ټوله قصه اوریدلی وه ، تا ډیر غم ګاللی دی .... مورګن زما ورور دی ،ماته معلومه ده چې هغه مسلمان دی ماته دا هم معلومه ده چې ته د هغه سره ډیره مینه کوی . ما غوښتل چې له تاسره ووینم . خو دهغه وخته راهیسې چې مورګن ډیمونان وواژه ، نو زه وویریدم او چرچ ته مې تګ راتګ کم کړ . شکر دی چې تاته خپل محبت تر لاسه شو. ماخو اوریدلی دی چې مورګن یې دایا صوفیا څخه نیولی دی ، هغه له تاسره کله کتلی و ؟ څه خو راته ووایه !»

بریټا ډیره جذباتي کیدله خو سونیا د تیرې په څیر ګرزیدلی وه ، دهغې په ذهن کې ټولې کړکې خلاصې شوی وی ، اوس نو هغې ته دا هم معلومه شوی وه چې هغه مسلمان جاسوس په حقیقت کې د سسټر میری محبوب و . دهغې زړه مات شوی و . دیوال ته یې تکیه وکړه او ودریده .....لکه چا چې ورسره دوکه اوفریب کړی وی . یواځې یو څوک و چې په دی دنیا کې یې دهغې زړه ګټلی و ،....هغه هم دوکه کونکی وخوت. هغه خو دلته دمارسي په چکر کې راغلی و ، دبطریق ډیمونان قتل کونکی مسلمان جاسوس و اوغوښتل یې یوه اوه کلنه عبادکونکی راهبه تر لاسه کړي، ایرون هغه هم استعمال کړی وه .او دیوی لوبې دالې په څیر یې استعمال کړی وه . هغې سونیا ته ګوته په دی خاطر ورکړی وه چې هغه دا ګوته واخلي او سسټر میری ته یې وښئی . اوسسټر میری هم دوکه ورکړی وه ځکه چې اصل حقیقت یې ورته نه و ویلی . دسونیا زړه د غم او درد نه ډک شوی و غوښتل یې په چغو چغو وژاړي خو معلومه نه ده چې ولې یې خپله ژړا په سینه کې پټه کړه ، یواځې اوښکې وی لکه د سیلاب په څیر یې د سترګو څخه را روانې وی ، هغې خو یواځې څو ورځې دمخه دخپل ګناکونکی ژوند لاره بدله کړی وه او دا ټول بدلون یواځې او یواځې دقاسم په خاطر ترسره شوی و ، خو اوس دا څه پیښ شوی و .... دی چې څوک دخپل ځان ګاڼه هغه دبل چا وخوت. هغې چې چاته خدایه وایه .... هغه د بل چا عبادت کونکی و.... دسونیا له پاره د ټولو غمونو څخه دا غم ستر غم او ټکان و. هغه بې هوشه کیدله . اوبریټایی تر څنګ ولاړه وه او هره شیبه یې دهغې بدلیدونکی حالت کوت. هغه حیرانیده چې دی نجلۍ ته څه ورپیښ شوی دی ، حقیقت دا و چې سونیا اوس هم دقاسم څخه نفرت نه کاوه . خو په زړه کې یې په خپل حیثیت باندی غور کاوه ، یو بیګانه ځوان د سونیا په ژوند کې ور داخل شوی په حقیقت کې هغه د سسټر میری په څیر دیوی پاکې ښځې سره مینه کوله ....په داسې حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې سونیا دسستېر میري په مقابله کې خپل ځان یوه بازاري نجلۍ تصور کوله ، هغې ته خپل ځان سپک ښکاریده ، تر ډېره پورې یې د بریټا سره کومه خبره ونه کړه. بلاخره بریټا ورته پخپله وویل:

« سسټر میری ! څه خبره ده ، ته خو ډیره پریشانه شوی. فکر مه کوه. که مورګن مسلمان دی نو څه وشول. زه په ډاډمن زړه ویلی شم چې کله هم هغه د بندی خانی څخه ازاد شي نو نیغ به ستا خواته راشی ، زه پوهیږم چې مورګن ستا نه پرته ژوند نه شي کولی. هغه ماته ستا او خپل ټوله قصه په پوره تفصیل سره کړی ده.

دسونیا له پاره ددی نه زیاتی خبری اوریدل د زغم وړ نه وی. سر پری ګرزیده . د مخ رنګ یې الوتی و او شونډی یې وچی شوی وی ، په بستره باندی کیناسته. نن هغې په خپل زوند کی تر ټولو سرګردانه اودغم نه ډکه ورځ تیره کړې وه، دهغی د سترګو تر مخه تیاره خپره وه.

بریټا تری ولاړه. خو د سونیا له پاره دغمونو نه ډکه دروازه خلاصه شوه. تر څو چی هغه نه پوهیده چی ایرون د سسټر میری سره مینه کوی نو خپل ځان یې د ایرون په مینه کی ور ستی کړی و . خو کله چی ورته حقیقت معلوم شو نوبیا د شیشی دګیلاس په څیر ټوټې شوه.

اوبیا په همدی شپه « د ایاصوفیا » پورتنی منزل کی د سسټر میري د دروازی مخی ته یو نقاب پوشه وکتل شو . د ایاصوفیا په پورتنی منزل کی دا وخت هیڅوک هم نه و . په فرش باندی دستنی دلویدو اواز هم اوریدل کیدی شو ، دګیلري په دیوالونو باندی دمعمول په مطابق مشالونه روښانه وو. نقاب پوشه دمارسی ددروازی تر څنګ و درید او دمارسی دخونی دروازه یې ور وهله . او دځواب په انتظار شو ،خو دومره منتظر پاته نه شو ځکه مارسي سمدلاسه دخپلی خونی دروازه پرانسته. خو دیوه نقاب پوشه په لیدلو ډیره حیرانه شوه ، یو ناڅاپه تم شوه اوبیا څو قدمه شاته ولاړه ، او دغه نقاب پوش ته یې په برندو برندو سترګو کتل. دا څوک دی چی په نیمه شپه یې نقاب په مخ را خپور کړی او مارسی دخونی دروازه ورټکوی ؟

خو لږه شیبه وروسته دمارسي ذهن ډیر قوی ټکان وخوړ. دهغی تر مخه قاسم ولاړ و .....قاسم بن هشام ...د« اورنه» قاسم بن هشام . دسلطان مرادخان ثانی سراغ رسان ، دسکندربیګ په څیر یوه ماهر توره وهونکی ته په ډک سټیډیوم کی ماتی ورکونکی عرب ځوان چی د حجاز دودي اوسیدونکی دی ....قاسم بن هشام ....دنن څخه اوه کاله مخته ، دچا محبت چی مارسي د عیسویت نه د اسلام په لور راواړوله . همغه قاسم چی مارسی یې په ډول ډول غمونو او ازمیښتونو کی راګیر کړی وه ، نن د کلونو کلونو وروسته دهغی تر مخه ولاړ و . دهغی جدا شوی ملګری ، د چاسره یې چی دژوندانه د سختیو د یوځای تیرولو ژمنه کړی وه ، د قاسم مخ او سر په نقاب کی راپوښل شوی و خوبیا هم هغه مارسي وپیژانده . هغی دخپل غم او غمګساره خوشبویی محسوس کړه ، قاسم یې دسترګو درنګ نه وپیژانده ، هغی د همدی سترګو له پاره خپل ټول ژوند په داو کی ایښی و . دمارسي جسم وچ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی و او د سکتی په حالت کی وه ، دهغی خوله خلاصه وه او شونډی یی پرانستی پاته شوی وی ، دمارسي ژبه ګنګه شوی وه اوسترګی یی په پرلپسی توګه په قاسم کی ورنښتی وی.

قاسم په کرار دهغی خونی ته ور ننوت .کمری ته د ورننوتلوسره سم یی دروازه د دننه څخه بنده کړه ، دی مقدسی حجری ته نن دلمړي ځل له پاره یو نارینه ور ننوتی و ، مارسی تر اوسه هم د سکتی په حال کی وه ، قاسم منتظر و چی مارسی به څه ووایی. لیکن مارسي .....مارسي د یوی تیږلوړه مجسمی په څیر بی حرکته او ساکته ولاړه وه. داوو کالو جدایی او د پرلپسی مصیبتونو دتیریدو نه وروسته مارسي دحالاتو سره یوځای کیدل زده کړی و. دخبرو څخه یی ځان لری ساته. خونن حالات بدل شوی و. کله چی قاسم دمارسی حالت وکوت نو دوه قدمه نور هم راوړاندی شو او دمارسي سره نژدی و درید ، لږ شیبه وروسته دهغه دواړه لاسونه دمارسي په اوږو ایښوول شوی و او مارسی یی خوزوله او ورته یی ویل:

« مارسي !....مارسي !.... په هوش کی راشه....مارسي ! زه قاسم یم ، ستا قاسم....قاسم بن هشام.....»

د قاسم غږ ډیر اغیزمن و. دهغه د اواز داوریدو سره سم دمارسي په وجود کی دژوندانه څپی را ولاړی شوی. یودم رابیداره شوه. او په چغو چغو یی وژړل. د اوښکو سیلاب یی دسترګو څخه را روان و. داهغه سیلاب و چی دکلونوکلونو مصیبتونو ورته بندونه اچولی و. خو نن یی د سترګو له لاری دبیرون راوتلو لاره پیدا کړی وه. مارسی د خپل قاسم د سینی سره یوځای شوی وه ، دژړا په واسطه یی ټول وجود نور په لړزه کی راغلی و ، نن مارسي غوښتل د سترګو له لاری دزړه ټول داغونه پریمنځی. خو دقاسم سره ددی خوشحالیو له پاره ډیر وخت نه و. هغه خو دمارسي د وړلو له پاره راغلی و .دخپله ځانه سره د وړلو له پاره. هغه د مارسی اوږی په خپلو ګوتو لږ څه زور کړی او ورته یی وویل:

« مارسی !...زه راغلی یم، زه ستا د بوتلو له پاره راغلی یم ، تا خو ډیرغمونه تیر کړی دی ، خو اوس ستا ټولی دعاګانی قبولی شوی دی.... راځه زما سره یوځای راځه ، زه به هیڅکله هم له تا څخه جدا نه شم.»

مارسي اوس هم د ژړا ډکه وه ، تر اوسه یی په ژبه یوه کلیمه هم نه وه ویلی. د مارسي په خوبصورته جسم کی دزلزلی په څیر کیفیت جاری و. په دی خاطر قاسم هوډ وکړ چی مارسی د سمدستی بوتلو په ځای پریږدی لږ څه په حال کی راشي. مارسی یی له لاسه ونیوله اوخپلی بستری ته یی راوړه .خو اوس دمارسي حال هم لږ څه راښه شوی و. په بستری باندی د کیناستو نه مخته یی دقاسم دواړه لاسونه په خپلو لاسو کی ونیول اوبیا قاسم ډیر حیران شو چی مارسي دهغه لاسونه یی په ډیره والهانه توګه ښکلول. هغی د قاسم ګوتی دخپلو لمدو ګوتو سره بیا بیا منبلی ، اوس نومارسي غوښتل خبری وکړی. خو الفاظ یی په ستونی کی نښتی و. قاسم د مارسي والهانه محبت او مینه محسوسوله. نوپه زړه کی ډیر پښیمانه شو ، ځکه چی هغه خو یو واده هم کړی و او یوه ډیره مینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناکه ښایسته لور یې هم درلوده ... یا الهی ! دا څه حال دی ؟ مارسي خو هغه د زړه له کومې غوښته. خو هغه دخپل زوند ملګری بل څوک ګرځولی وه ، خو په دی کی قاسم څه قصور درلود . هغه ته خو اوه کاله مخته همدا خبر ورکړ شوی و چی مارسی شهیده شوی ده ، بیا قاسم د بوسنیا دشهزادګۍ سره وکتل ،ریښتیا خو داو چی قاسم اوس هم مارسی همغسی غوښتله.

قاسم د مارسی سره په بستره کیناست. مارسی اوس دلمړی ځل له پاره خبری پیل کړی « زه ډاډمنه وم چی ته به خامخا زما د بوتلو له پاره دلته راځی ،ما ستا دانتظار له پاره اوه کاله خو پریږده چی اوه پیړۍ هم انتظار کولی شو .. قاسم ! ..... نن ستا په کتلو باندی زه نه پوهیږم چی په ما څه چل کیږی .....زه نه پوهیږم...... ته خو څو میاشتی مخته دلته په ایا صوفیا کی وی او زمونږتر منځه لیدل کتل هم شوی و لیکن .... » دمارسی خبرو دهغی سره ملګرتیا نه کوله. هغی غوښتل هره خبره یوځل وکړی ، په ایا صوفیا کی سکوت و . یوائې دمارسي په کمره کی یو مشال روښانه و . دمارسي رخسار په اوښکو لوند و اودقاسم په شونډو باندی نری شانته خندا و. مارسی ته یې وویل:

« مارسی ! اوس یې هیر کړه ....هغه وخت چی تیرشوی دی په هغی ژړا کول بې ګټې دی. زه راغلی یم ، اوراغلی یم چی تا له ځانه سره یوسم.،ماته معلومه ده چی په تا ډیر غمونه تیر شوی دی ، مونږ باید دډیر څه په اړه خبری وکړو . اویو دبل څخه ډیر څه واورو . خودا ټولی خبری دلته شونی نه دی ،شاګال زمونږ دښمن دی ، او زما پسی ګرځی. په دا خاطر دا به ډیره مناسبه وی چی مونږ د دی ځایه سمدلاسه ووځو .

خو مارسی د قاسم په خوشبیو کی مسته وه. هغه ته په خپلو غوږونو او سترګو باندی باور نه راته ، هغه دپخوانیو یادونو په هره لحظه کی غوټه کیده ، قاسم یې دخپله ځانه سره نژدی وکوت نو هرڅه یې هیر کړل ، هغه به بیا بیا احساساتی کیدله او د قاسم لاسونه به یې په خپلو لاسو کی نیول اوژړل به یې.

قاسمه ! اوس نو زه له تا نه شم جدا کیدی. ما اوه کاله په سولۍ ځوړند تیر کړی دی. د سکندربیګ دهوس او دهغه د لاس اوږودونی څخه می دلته دراهبی شکل اختیار کړی دی او اوه کاله می په دی بنده خونه کی دزندانۍ په څیر تیر کړی دی. دلته می په خونه کی په پټه لمونځ کاوه ، قاسمه ! زه مسلمانه وم ، او اوس هم مسلمانه یم...»

مارسی یوځل بیا په چغو چغو ژړا پیل کړه ، دمارسی زړه داحساساتو څخه ډک و ، دقاسم په اوږو یې سرکیښودی و او سلګۍ یې وهلې. معلومه نه ده چی په دی وختو کی څه څه وشول ، نړۍ بدله شوی وه ، سلطان مرادخانی ثانی وفات شوی، دقاسم مور و پلار اوس په نړۍ کی نه و . بوسنیایی شهزادګۍ دقاسم سره واده کړی و او مارسي د تیرو اوو کالو راهیسی دیوی عیسوي راهبی په بڼه ، په حقیقت کی شپه او ورځ په اسلامی

(c) ketabton.com: The Digital Library

عباداتو کی مصروفه وه ، دمارسی له پاره دقاسم سره دا لیدنه دمعجزې څخه کمه نه وه . هغی همداسی ژړل او سلګۍ یی وهلې. اوښکی یی بهیدی اوخبری یی کولی ، هغی یواځی خپلی خبری کولی ، اوس نو قاسم هم ارام ناست و ، ټول ګوابنونه یی له یاده ویستلی و ، دمارسی ترڅنګ ناست و او د هغی خبری یی اوریدلی. دا لمړی ځل و چی مارسی دقاسم بدن مسحه کړ ، هغی نه غوښتل دا پاکیزه لمحی له لاسه ورکړی. هغی قاسم ته وویل:

« ابوجعفر زه په زخمی حالت کی د اورنه څخه البانیا ته راو ستلم. دالبانیه په شاهی محل کی سکندربیګ زمونږ انتظار کاوه ، لمړی خو سکندربیګ زما سره ډیره ښه رویه وکړه ،زما دزخمونو علاج یی وکړ اوما ته یی هر ډول اسانتیاوی را کړی ،خو زه پوهیدم چی سکندر بیګ دا هر څه زما د ترلاسه کولو له پاره کوی.هغه زه د کوچینوالی څخه خوښولم خو ما نه غوښتل دهغه منحوس شکلووینم. زه ابوجعفر د سکندر بیګ له پاره را وتښتولم ، ما د ناروغتیا په ورځو کی را انګیرلی وه چی زما دروغتیا وروسته به سکندر بیګ ما خامخا خپلوی ، که څه هم هغه د زور او تزویر له لاری وی. خوما شپه او ورځ فکر کاوه چی څه ډول دسکندربیګ د لاسو څخه خپل عصمت اوعزت خوندي وساتم. بلاخره یوه ورځ زما په ذهن کی عجیب شانته فکر را پیدا شو ،ما ابوجعفر را وباله او ورته می وویل چی زه غواړم یوه راهبه واوسم. غواړم د عیسوی دین خادمه واوسم ، د ابوجعفر له پاره دا خبره ټکان ورکونکی وه. زما دا حربه ډیره بریالۍ ځکه وه چی یو پادشاه هم راهبه نه شي تر لاسه کولی. هماغه وچی ما دخپلی ابرو او ستا د امانت دخوندي ساتلو په خاطر د عیسوی راهبی ښه اختیار کره. او ددی پرته ماته بله لار هم نه وه. ابوجعفر چی په حقیقت کی بطریق ډیمونان و زما ددی پریکړی څخه ډیر خوشحاله شو خو دسکندر بیګ له پاره زما پریکړه په هیڅ توګه دمنلو وړ نه وه .کله یی چی زما دراهبه کیدو خبر واورید نو ډیر قهرجن شو ، خوبطریق ډیمونان د ارتوډکس کلیسا ډیر ستر پادری و او زه په دی پوهیدم چی هغه به زما د خوندي کیدو په خاطر دسکندر بیګ سره ټکر ته هم تیار شی ، اوبیا همغسی وشول ،بطریق ډیمونان ګڼ شمیر پادریان له ځانه سره کړل او سکندر بیګ یی په خاموشه کولو مجبور کړ. بطریق ډیمونان زه دخپله ځانه سره دلته قسطنطنیی ته راوستم اوما دیوی راهبی په شکل دلته ژوند پیل کړ. دلته د هر راهب اوپادری سترګی په مالګیدی ، دا چی ما دهغوی دبدو سترګو او هوس څخه څنګه او څه ډول ځان خوندی وساته یواځی زما مالک پری ښه پوهیږی. که څه هم بطریق ډیمونان زه دلته راوستم خو دهغه نیت ماته پخپله خراب و .ما دبطریق ډیمونان دبدو سترګو څخه دخوند ي پاته کیدو په خاطر د بطریق اعظم لمن و نیوله. زوړ بطریق اعظم زما ډیر عزت اوتکریم کاوه ، ماته یی هیڅ ډول زیان و نه رساوه. په ایاصوفیا کی هر شخص زما د ښایست اوحسن اخستونکی وو. ما ستا دامانت د خوندی ساتلو په غرض ډیر څه کړی چی اندازه یی نه شی کیدی. ما په دی وختو کی د الله تعالی څخه یوازی یوه دعا غوښتله چی هغه دی تاله ماسره یوځای کړي ، نن ددومره اوږد وخت وروسته زما دعا قبوله شوی ده....قاسمه ! ما هیڅکله هم ځانته مه پریږده. زه ستا نه پرته ژوندی نه شم پاته کیدی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دغم نه ډکی قصی په اوریدو سره قاسم دا هیر کړی و چی هغه یو مفرور قاتل دی.او په ایا صوفیا کی د شاګال په څیر تیز دشمن ورپسی نښتی دی ، یو ناڅاپه قاسم ته د ډیر زیات وخت دتیریدو احساس و شو . سمدلاسه یی مارسي ته وویل:

« مارسي ! اوس خو مونږ یو دبل سره یو ځای شوی یو . هیڅکله هم یو دبل څخه د نه جدا کیدو له پاره یوځای شوی یو .مونږ به ډیر خبری کوو . دا چی په دی وختو کی په مونږ څه تیر شوی اویا موڅه کړی دی ؟ خو اوس بایددی ځایه ووځو ،شپه د نیمایی څخه ډیره تیره شوی ده اومونږ ددښمن په کور کی ناست یو . ما شاهی داروغه وژلی او تری راتښتیدلی یم ،په ټول ښار کی زما لټون روان دی ، زه غوارم چی دشپی په تیارو کی ددی ځایه ووځم ،مونږ به ددی ځایه نیغ اورنه ته ورځو ، سلطانی لښکر دقسطنطنیی دسوبی له پاره راوتلی دی ،دا لښکر به مونږ ته په لاره کی مخی ته راشی. اوس باید مونږ ددی ځایه سمدلاسه ووځو .

اوس نو مارسي هم ځان پوره کنترول کی کړی و . دهغی د زړه براس دهغه داوښکو سره وتلی و . مارسي د حالاتو نزاکت ښه درک کړی و . سمدلاسه راپورته شوه ، دخپلی خونی څخه یی هیڅ شی را وانه خیست.یوازی دقران کریم هغه نسخه یی له ځانه سره راواخسته چی د تیرو اوو کالو راهیسی یی له ځانه سره درلوده. درهبانیت په ژوند کی مارسي تر ټولو زیاته فایده دا تر لاسه کړی وه چی قرانکریم یی ټکی په ټکی یاد کړی و ، اوس نو ددی ستر کتاب ټکی ټکی دهغی په ذهن کی موجود وو. هغه اوس قاریه وه. دوتلو څخه مخته مارسی دقاسم څخه وپوښتل:

قاسمه ! مونږ دکومی لوری څخه وځو .د نیغی لاری څخه خو مونږ ته وتل شونی نه دی ،مونږباید د عقبی زینو څخه ښکته شو او دباغ له لاری بیرون ولاړ شو . په دی لاره د تیښتی په وخت کی به مونږ د ایا صوفیا شاتنۍ دروازه پرانزو. اویا به ددیوال څخه ځان اچوو. خو دیوال ډیر پورته اولوړ دی.

قاسم دمارسي خبری په ډیر غور سره اوریدی. هغه پخپله غوښتل د عقبی لار څخه ولاړ شي ...خوکله چی هغه ایاصوفیا ته را ننوتی و نو هغه وخت د چرچ دروازی پرانستی وی، قاسم د شپی د لمړۍ برخی پوری په ایا صوفیا کی پټ ناست و او وخت یی تیراوه. خو اوس هغه ته ریښتیا هم د شاتنۍ دروازی اړتیا وه ، قاسم او مارسي خپل مخونه پټ کړل او دهلیز ته راغلل. په ډیر احتیاط سره روان وو ، قاسم په هر قدم کی خیال کاوه چی د شاګال سره به ټکر کوي ،دا د ایا صوفیا مانۍ وه ، دلته د قاسم له پاره په هر قدم کی مرګ منتظر و . او اوس خو دمارسي له پاره هم د بیرته ستنیدو لاره نه وه پاته. ځکه چی هغه د یوه مسلمان جاسوس سره دتیښتی په حال کی وه ، دواړه په ډیر احتیاط سره عقبی زینو ته ورسیدل ، قاسم به په هره زینه باندی داسی په احتیاط قدم ایښوده لکه مار یی چیچي . اوس نو قاسم خپله توره په لاس کی نیولی وه او اعصاب یی په ډیره سخته توګه ستومانه شوی و. په بریالیتوب سره د زینو څخه ښکته شول او باغ کی ور داخل شول ، دایا صوفیا تر څنګ یو څو سوه ګزه لوی باغ پروت و . په زمکه باندی شنه واښه لکه دفرش په څیر راشنه شوی و و.ګلی ونی په کتارونو کی ولاړی وی ، ددی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونو په منځ منځ کې یوه پټه لاره تللې وه ، قاسم او مارسي په همدې لاره باندې روان شول ، دوی په بیړه او چټکۍ سره مخته روان و چې قاسم یو ناڅاپه تم شو . ځکه دهغې مخې ته شاګال ولاړ و ....ګنجي بطریق .... دهغه غټ پټ وجود د یوه دیوال په څیر د قاسم او مارسي په لاره کې خنډ ګرزیدلی و . قاسم سمدلاسه مارسي خپل شاته کړه او پخپله یې توره راواخسته او په شاګال یې ورحمله کړه خو شاګال بې فکره و او مسکی مسکی کیده . دهغه دغه مسکا هم د مکر اوفریب نه ډکه وه . څنګه چې قاسم ورمخته شو نو د شاګال اوازیې دغوږونو سره ټکر وکړ .

« همدلته ودریږه . ته ددې ځایه دغه غداره حسینه له ځانه سره نه شې بوتللی .ددې ځای یوه یوه ذره به ستاسو تر مخ ددیوال په څیر خنډ جوړیږی ، خو که چیر ی ته غواړې نو خپل ژوند دی خوندي کولی شې. ځکه چې ته باید ماته یوا ځې دمقدسي نقشې په اړه معلومات راکړې.

اوس نو قاسم ته مقدسه نقشه په یاد راغله .ځکه شاګال تری ددویم ځل له پاره دمقدسي نقشې په اړه پوښتل . هغه به داسې کوم څیز و چې شاګال د قاسم له پاره د هغې دمعلوماتو د تر لاسه کولو وروسته دهغه د ژوند ښښنه کوله، د قاسم په زړه کې د مقدسي نقشې د پیدا کولو له پاره ډیر تجسس را پیدا شو . په دې خاطر یې په شاګال دحملې کولو ترمخه یې غوښتل دهغه څخه په دې اړه نور معلومات هم تر لاسه کړي ، هغه د شاګال څخه وپوښتل :

« په مقدسي نقشې کې څه شی د ی؟ ...ایا ته ماته ویلی شې ؟ ځکه چې که له ماسره کومه نقشه وی هم نو زه دهغې په اړه دومره معلومات نه لرم .»

« ته په هر څه پوهیږې ، ته درواغ وایې ، مقدس نقشه هم تاسره ده . اوهمتا نورټاس دمقدسي نقشې د غلاکولو له پاره هڅولی و. مقدسه نقشه اوس په خپل ځای کې نشته .نو څرګنده ده چې هغه به له تاسره وي . نو که چیری ته ماته هغه مقدسه نقشه راکړې نوزه به ستا ټولې ګناوی وبښم . »

دقاسم تجسس نور هم زیات شو . ځکه هر هغه څه چې شاګال ویل دقاسم له پاره نوي وو . قاسم به د سپه سالار نورټاس د غلولو هڅې حتما کړې وی خو قاسم دکومې مقدسي نقشې په اړه څه معلومات نه درلود. قاسم شاګال ته وویل : زما دلاری څخه لری شه . ستا نقشه له ماسره نه شته .که چیری تا زما دلاری دبندیدو هڅه وکړه نو زه به په خوشحالۍ سره تا له لاری لری کړم .

قاسم د دې خبر ی دکولوسره سم توره پورته کړه او مخکې ورغی ،خو پخوا تر دې چې هغه ورمخته شي دهغه د ښی ، چپ اود شا له لوری درې کوچنۍ ونې په حرکت کې راغلې ، قاسم او مارسي وویریدل ، دا چې د اکوچنۍ ونې ولې پخپله په حرکت کې راغلې ؟...هو !دا د ارنډ کوچنۍ کوچنۍ ونې وی خو په حقیقت کې ددې ونو شاته د شاګال خپل کسان ناست و ، د شاګال کسانو خپلې توری را وویستې او په قاسم باندې یې یرغل راوست ، دا درې واړه سپاهیانو و چې د راهبانو لباس یې اغوستی و اوپه سرګنجیان وو . دوی درې واړه د توری د ګذار په فن

(c) ketabton.com: The Digital Library

کی هم پوره پوهیدل. قاسم دری واړه پخپله توره و درول او دهغوی سره په جنګ کی مصروف شو ،قاسم د ځو میاشتو راهیسی دتوری وهلو د تمرین څخه بی برخه پاته شوی و په داسی حال کی چی دا دری واړه ډیر تورزن او پوه ځواکمن کسان وو. قاسم ددری واړو توری له ځانه لری ساتلی خو دهغوی دری واړو سره دمقابلی په وخت کی قاسم ته دلمړي ځل له پاره احساس وشو چی د توری وهلو دا مقابله به ونه ګټی. خوبیا هم قاسم خپل زړه ته تسلی ورکړه اودا فکر یی وکړ چی دا خو ډیر ستر شهادت دی.... په پوره بی پروایی سره یی جنګ پیل کړ. د ډیر اوږود کشمکش نه وروسته قاسم یو حجازی داو وچلوو. سمدلاسه په زمکه کیناست او دیوه سپاهی پښی یی ور وهلی. بله لمحه راپورته شو او ددوو نورو سره یی مقابله پیل کړه ، اوس نودهغه تر مخه دوه دښمنان وو،په دی یخه شپه کی د قاسم وجود دخولو څخه ډک و. په دی وخت کی قاسم داسی محسوس کړه چی شاګال اومارسي په خپلو ځایو کی نه شته. دمارسي نه موجودیت دقاسم قهر او غضب را وپاروو او دلیونی په څیر یی په دواړو توره وهونکو باندی ور حمله کړه اوپه ډیر لږ وخت کی یی ددواړو څټونه ورپری کړل. خومارسی تری بیا ورکه شوی وه.

کله چی قاسم د جنګ نه فارغه شو نو مارسي اوشاګال دواړه ورک وو. یقینا چی شاګال به مارسی له ځانه سره وړی وی ، قاسم په دی فکر کی شو چی دمارسی سره قرانکریم هم شته ، نو اوس خو به دمارسي د تیرو اوو کالو راز را ښکاره شی اوټولو ته به ډاګیزه شی چی دا راهبه نه بلکه مسلمانه جاسوسه وه. قاسم ډیر اندیښمن شو او فکر یی کاوه چی شاګال به دمارسي سره ښه سلوک ونه کړي ،شپه تر نیمایی زیاته تیره شوی وه، ټول مرغان اوخزندی په خپلو خپلو ځالو کی پټ شوی و خو د ایاصوفیا شاته قاسم د خپل تندی خولی وچولی. تر اوسه پوری په دی فکر کی و چی څه وکړی او څه و نه کړي... چی د ایا صوفیا د عمارت څخه د ځو سپاهیانو در اتلو اواز یی تر غوږو شو ،اوس نو دقاسم له پاره دلته پاته کیدل حماقت و. قاسم یو ناڅاپه پریکړه وکړه او د یوه زمری په څیر یی منډه کړه او دایاصوفیا بیرونی دیوال ته یی ځان ورساوه. قاسم دلته هم صبر ونه کړ او د انځر د ونو څخه یوه منتخب کړه او پری وخوت. هغه دمارسي پرته دایا صوفیا څخه په تیښته کی و ، مارسی دهغه سره دیوځای کیدو وروسته یوځل بیا جدا شوی وه. خو اوس ددی ځایه دقاسم تیښته ډیره اړینه وه. لږه شیبه وروسته د ایا صوفیا د چرچ ساتونکو د چرچ کونج کونج و لټاوه خو اوس قاسم بن هشام دهغوی دلاسو څخه وتلی و .خو بله ورځ قاسم د یونانی عسکر په کالیو کی د «رومیل» دکور تر مخه ولاړ و. دلته یی غوښتل دبریتا سره ووینی. هغه د شاهی ډلی لباس په ځان کړی و. چي په اسانۍ سره نه پیژندل کیده. دقاسم په سر باندی یو ستر اوسپنیز خول و چی په غاړو یی اوسپنیز زنځیرونه را ځړول شوی و ، دقاسم ملا صلیب شکله توره را ځوړنده وه، راغی او د بریتا دکور دروازه یی وروهله. بریتا هم په کور کی موجوده وه ، د ټک ټک نه وروسته یی دروازه پرانسته اودپرنستو سره سم هکه پکه و دریده ، ځکه دهغه ورور اوس دځومیاشتو بندی کیدو وروسته دهغی تر مخه ولاړ و. بریتا چی قاسم وکوت نو په احساساتی توګه یی وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته !...ته دلته څنګه راغلی یې؟...ته خو په بندی خانه کې وی ؟»

دبریټا په مخ باندی دخوشحالۍ ، ویری او حیرانتیا ګډوډ احساسات اوختل را اوختل. کله یې چې قاسم دسپاهیانو د سپاهیانو په لباس کې وکوت نوپوه شوه چې قاسم خپل ځان بدل کړی دی ،قاسم هم ورته په خند کې وویل:

« بریټا خوری !...ایا خپل ورور ته دی د کور ته در اننوتلو نه وایې ؟»

معلومه نه ده چې د قاسم په لهجه کې څه راز پټ و چې بریټا سمدلاسه دروازه پرانسته او قاسم ته یې دکور دننه د راتلو وویل. په دی وخت کې دبریټا خاوند رومیل په کور کې نه موجود. قاسم لا د پخوا څخه د رومیل د نه موجودیت په اړه خپل ځان ډاډمن کړی و ، کله چې قاسم دننه راغی نوپخوا ددی چې خبره وکړی بریټا ورته په خبرو پیل وکړ.

« وروره ! ته باید دلته نه وی راغلی ، رومیل تاته سخت په قهر دی. که چیری هغه خبرشي چې ته دلته راغلی یې نو سمدلاسه به دی بندی کړی.»

قاسم د بریټا دخبرو په اوریدو سره مسکی شو او ورته یې وویل:« ماته معلومه ده ، په همدی خاطر خو ستا سره د کتلو له پراه په دی وخت کې راغلی یم چې رومیل په کور کې نشته.»

بریټا قاسم ته د مینی او محبت نه په ډکو سترګو کتل ،هغه قاسم ته ورور ویلی و. هغه وخت چې قاسم دهغوی دکوره ووت نو هغې ډیر زیات ژړلی و. خو کله یې چې نن قاسم یو ځل بیا په کور کې وکوت نو سترګې یې د ژړا ډکې شوی خو ډیر ژر یې خپلې اوښکې پټې کړی او په خندا یې وویل:

« وروره ! زه پرون ستا دمارسي سره ناسته وم. هغه له تاسره ډیره مینه کوی ، ترهغې چې زه ورسره ناسته وم نو ته یې یادولې او دسترګو څخه یې داوښکو سیلاب راروان وو. ما هغه دهغې ګوتې نه وپیژندله چې یو ورځ تا ماته هم را کړی وه.، وروره ! مارسی دی ډیر زیات غواړی.»

قاسم د بریټا په خبرو باندی حیران پاته شو، دا څه چل دی ؟ ایا بریټا بل څوک دمارسي په نامه پیژندلی ده؟ ځکه چې د مارسي ګوته خو د چرچ د خادمی سوینا په ګوته وه. هو ! په یقین سره چې بریټا به سونیا کتلی وی و د سسټر میری ګمان به یې پری کړی وی. قاسم د خبری اخر ته رسیدلی و. خو کله یې چې دسونیا په اړه واوریدل نو زړه یې بیا خفه شو. ځکه چې هغه په ناپوهۍ سره د سونیا زړه خپل ځان ته راښکودی وو. نن هغه د همدی مقصد له پاره راغلی و تر څو دبریټا سره په دی اړه خبری وکړی تر څو هغه د مارسي په پیداکیدو کی د هغه سره مرسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړي. خو دلته معامله څه بلمنګه وه ، بریټا د چرچ خادمه سونیا د سستر میري په نامه پیژندلی وه. په همدی وخت کی دقاسم په ذهن کی یو فکر راغی او بریټا ته یی وویل:

« بریټا خوری ! تا چی دکومی پیغلی سره کتلی دی ،هغه له ماسره هم مخ کړه. ځکه چی زه ایاصوفیا ته نشم تللی بلکه ته تللی شي. زه دلته دهمدی کار له پاره راغلی یم. زه غواړم خپله مارسي تر لاسه کړم ، تا له ما سره تر اوسه پوری دومره ښیګڼه کړی ده نو دا ښیګڼه راسره هم وکړه او دهمدی ګوتی لرونکی پیغلی سره می یو ځل بیا مخ کړه.

بریټا لا د پخوا څخه دخپل ویل شوی ورور او پخوانی محسن باندی ځان ځاراوه ، په دی خاطر یی سمدلاسه هوکړه وکړه خو دقاسم څخه یی وپوښتل:

« وروره !ته به دهغی سره چیری ووینی ؟ په دی ښار کی خو هر ځای ستا له پاره خطرناک دی. ...» قاسم په بیړه د بریټا خبری غوڅی کړی او ورته یی وویل: « د هغی سره د کتلو ځای ما لا دپخوا څخه په نظر کی نیولی د ی.... ته هغی ته د پخوانیو بازنطینی کنډرو درک ورکړه او ورته ووایه چی دلمر دپریوتو څخه یو ساعت دمخه دی همغه کنډرو ته راشي زه به یی همتله انتظار کوم.»

که څه هم دا کنډری دښار په منځنۍ برخه کی پرتی وی ، خو هغه لوری ته هیڅوک نه ورته. قاسم په دی خاطر دپخوانیو بازینطینی کنډرو یادونه وکړه چی هغه به هلته د ټولو د نظرونو نه په پټه د سونیا سره ووینې. هغه په زړه کی دا هوډ کړی و چی هغه به سونیا ته هر څه وایي. او د دوی تر منځه د راپیدا شوی غلط فهمۍ په اړه به تری ښښنه غواړی. هغه دا فکر هم کړی و چی د مارسی په اړه به هم دسونیا سره خبره شریکوي. بریټا دخپل ویل شوی ورور قاسم سره ډیره مینه کوله. هغی ددی نه مخته هم دقاسم له پاره خبره کړی وه. دا ځل هم بریټا د قاسم ملاتړ اعلان کړ او سمدلاسه ایاصوفیا ته دتللو له پاره تیاره شوه.

د لمر د پریوتو دمخه د پخوانۍ بازنطینی په کنډرو کی ، د تیاره چتونو لاندی ، دخلکو د نظرونو څخه په پټه قاسم د چرچ دخادمی سونیا سره لیدنه کوله. دسونیا په ګوته د مارسي ګوته وه اوپه سترګو کی یی د زمردو په څیر د اوښکو سیلاب. هغی نه سلګی وهلی او نه یی ژړا معلومیده ، بس یواځی اوښکی یی دسترګو څخه را روانی وی. هغی دخپل محبوب نه ګیله او شکوه کوله ، ځکه چی هغه دهغی زړه مات کړی و. نن هغه دخپل محبوب تر مخه ناسته وه او اوښکی یی تویولی. قاسم د سونیا څخه دخپلو غلطیو په اړه بیا بیا ښښنه غوښتله. هغه سونیا ته د لمرۍ ورځی څخه تر دی وخته پوری دخپل ژوند ټول داستان ووایه. اوپه پوره تاکید سره یی ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«سونیا ! تاته یاد دی چی ما در ته ویلی و چی زه له تاسره روحانی محبت کولی شم. جسمانی محبت درسره نه شم کولی.تا ماته ډیره محبوبه یی او زما په زړه کی تا ته ډیر زیات ځای شته. زه به ستا نه پرته دقسطنطنیی څخه ولاړ نه شم....خو زه له تاسره واده نه شم کولی. ... که شونی وی نو ما به وبښی....»

سونیاته خو لا دپخوا څخه د ټولو خبرو په اړه معلومات تر لاسه شوی و. هغی دبریتیا څخه ټول حقیقت را سپړودی وو. څومره یی چی د لاسه کیدل وبی ژړل ، خو نن ورته د خوشحالی وخت و چی دهغه محبوب په کتلوسره یی زړه یخ شوی و چی په دعاو کی یی غوښته. سونیا په خندا کی دقاسم خبرو ته ځواب ووایه.« زما د جسم او ځان مالکه !....زه له تانه هیڅ ګیله نه لرم. تقدیر زما په اړه دغه ټول هر څه لیکلی دی. ته خو اوس زما محسن یی. زما ژوند دی بدل کړی دی ، اوس زه د چا وینځه نه یم. ستا مینه او دا ګوته زما له پاره د ژوندانه لویه تکیه ده. زه به ستا انتظار کوم. کله چی هم ته په ماپسی راشی نو ما به دخپل ځان له پاره منتظره ومومی.

دسونیا دخبرو څخه د قاسم زړه ټکان وخوړ . خو هغه نور څه کولای شول ؟ خپلی اوښکی یی بیرته تیری کړی. دسونیا او قاسم تر منځه دا لیدنه ډیره اوږده وه. کله چی سونیا د قاسم دخولی څخه د سستر میری د تښتولو خبره واوریده نوحیرانه پاته شوه. سمدلاسه یی وویل چی د سستر میری په اړه به د ولاړو ساتونکو څخه معلومات تر لاسه کړي ، ډیوډ ته به ،چی ډیر وخت به د شاګال سره یوځای ګرزیده، خامخا په دی اړه څه معلومات وی.قاسم د ډیوډ په اړه لږ څه فکر وکړ اوبیا یی سونیا ته وویل:

«زه نن شپه یوځل بیا ایا صوفیا ته ورځم. نن به زه د ډیوډ سره دکتلو له پاره هملته ورځم. زه به د زوړبطریق دخونی پلټنه هم کوم....سونیا ته له ماسره په دی اړه څه مرسته کولی شی ؟»

دزاړه بطریق دخونی پلټنه ، مګر دڅه له پاره ؟....

زه د یوی نقشی په لټون پسی یم.... د مقدسی نقشي لټون.....

« مقدسه نقشه....لیکن هغه خو دبطریق اعظم سره نه شته. هغه دیوه بل چا سره ده ،.... دنقشی په اړه زه تاته ویلی شم چی هغه د بطریق اعظم سره نه شته.»

د سونیا څخه د مقدسی نقشی په اړه خبره اوریدل د قاسم د هیلو په خلاف خبره وه. هغه حیران پاته شوی و اوسترګی یی دحیرانتیا څخه برندی راوتلی وی.« ایا تا ته د مقدسی نقشی په اړه معلومات شته. لیکن څنګه ؟ ددومره مهم څیز په اړه تا څه ډول معلومات تر لاسه کړی دی ؟

سونیا مسکی مسکی کیده، په مخ یی دغم او مصیبت نښی د ورایه ځلیدی. سونیا په ماته ژبه وویل: « مالکه !.... زه په ډیرو مهمو خبرو باندی پوهیږم. له ما څخه په زیاتو پټو خبرو باندی دلته بل څوک نه پوهیږي. څکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ما د ټولو مهمو خلکو سره دهغوی په بسترو باندی شپې تیری کړی دی ....ستا سره د کتلو مخته به زما هره شپه دکوم بطریق یا حکومتی افسر سره تیریده. همداسی یوه شپه ما د خپل پلار په څیر دزوړ سپه سالار نورټاس په بستره هم تیره کړی ده ،همغی ماته د مقدسی نقشی په اړه هر څه ویلی دی. هغه ډیر شراب څښلی و او ماته یی د نشی په حال کی وویل چی څه ډول یی د بازنطینی سلطنت مقدسه نقشه د شهنشاه د دربار څخه راوړی ده. سپه سالار نورټاس د قسطنطین مخالف دی ، هغه دغه مقدسه نقشه غلا کړه او د ارتودکس کلیسا پخوانی زوړ روحانی مشر « مقدس بطلیموس» ته ورکړی وه. مقدس بطلیموس اوس د دنیاوی ژوند څخه ګوښه شوی دی. او د تیرو شلو کالو راهیسی د «برج غلاطه» په اتم منزل کی د تجرد ژوند تیروي. سپه سالار نورټاس مقدس بطلیموس د ارتوډکس چرچ ساتونکی او محافظ ګڼی. اوقسطنطین دخپلی ډلی دښمن. همدا علت و چی هغه مقدسه نقشه د شاهی دربار څخه غلا کړه او هلته په برج غلاطه کی یی مقدس بطلیموس ته ور کړه. دا خبره په نړی کی یواځی سپه سالار نورټاس ، بطلیموس او ستا دی خادمی ته معولومه ده. خو ما په دی اړه هیڅ علاقه نه درلوده چی وپوښتم چی دا مقدس نقشه څه شی دی ؟

سونیا په ډیر تفصیل سره قاسم ته دمقدسی نقشی په اړه معلومات ورکړل. قاسم دحیرانتیانه جامد او ساکت ودرید. دهغه زړه دخوشحالۍ نه الوت. اوپه دی فکر کی و چی د چرچ معمولی خادمی سونیا دهغه له پاره څومره ستر او نادر معلومات وړاندی کړی دی. اوس نو هغه ته دشاګال خبره په یاد راغله. شاګال ورته ویلی وو چی مقدسه نقشه سپه سالار نورټاس غلا کړی ده. شاګال په شک کی و چی قاسم به دا نقشه د نورټاس څخه تر لاسه کړی وی. قاسم خپل ځان ډیر د ښه نصیب خاوند ګاڼه چی د شاګال په څیر د چالاکه انسان څخه یی هم مخته د مقدسی نقشی په اړه معلومات تر لاسه کړل. اوس یی نو اراده وکړه چی همدا نن شپه به د ډیویډ او مقدس بطلیموس دواړو سره وینی ، قاسم د لمر د پریوتو سره سم سونیا دهغه ځایه رخصت کړه اوپخپله هم دپخوانیو بازنطینی کنډرو څخه ووت اودقسطنطنیی په بازار کی پیدل روان شو. هغه لا تر اوسه پوری هم د یونانی سپاهی په کالیو کی ملبس و. اوپه ډیره بی پروایی سره روان و. غوښتل یی خپل ځان د راتلونکی مشن له پاره تیار کړی ، په همدی خاطر د قسطنطنیی د یوی پخوانۍ محلی په لور ولاړ ، په دی محله کی دهغه دوست صلاح الدین اوسیده. صلاح الدین د یوه عرب تاجر په لباس کی د « محمد اول» په زمانی کی په قسطنطنیه کی میشت شوی و ، هغه په اصل کی دعثمانی سلطنت خیر غوښتونکی اودهمدی سلطنت جاسوس هم و. قاسم به هم وخت په وخت د شیخ صلاح الدین څخه کار اخست.

قاسم دشیخ صلاح الدین په میلمستون کی ناست و او دهغه د راتلو انتظار یی کاوه کله چی شیخ صلاح الدین راغی اوقاسم یی وکوت نو ډیر په خوشحالۍ سره یی دهغه استقبال وکړ ، هغه دقاسم د نوی مشن له پاره ټول وسایل برابر کړل اودا یی هم ورته وویل چی دهغه په نامه دسلطان محمد خان له اړخه یو پیغام راغلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«پیغام» قاسم تری په حیرانتیا سره وپوښتل.

«هو !.... دا پیغام ماته څو ورځې مخته را رسیدلی دی. خو ماستا درک پیدا نه شو کړی..... د سلطان پیغام دادی چې کله هم درته فرصت پیدا شي دهغه په خدمت کې حاضر شه.»

«بس، ایا همدومره خبره وه ؟»

هو !....یوائې همدا خبره وه..... نور ته دلته ډیر مه تم کیږه. ځکه د ښار پولیس په تاپسی ګرځی »

قاسم د شیخ صلاح الدین د کوره ووت او دخپل راتلونکی پلان دعملی کولو له پاره په نامعلومو لارو روان شو .....

******

د ایا صوفیا خادم په خپلی خونی کی ویده و او خراټې یی دلری لری څخه اوریدل کیدی. قاسم دخپلی توری څوکه دهغه په سینه ورکیښوده، هغه سمدلاسه راپورته شو، لا تراوسه پوری د شپی لمړني برخه وه چې قاسم د ډیویډ په سر باندی سپور شو، کله چې ډیویډ قاسم وکوت نو غوښتل یی چغه ووهي خواواز یی په ستونی کی ونښت. ځکه دقاسم دتوری تیزه څوکه دهغه په سینه باندی ایښی وه، په دی وخت کی قاسم خپلی وینه تویونکی سترګی د ډیویډ په سترګو کی ور ونښلولی او ورته یی وویل:

«ښښه غواړم....ماته دسسټر میري په اړه ووایه. ریښتیا ووایه چې شاګال سسټر میري چیری پټه کړی ده ؟»

د ډیویډ سترګی د ضرورت نه زیاتی خلاصی شوی وی، دمرګ ویره یی په سر سپره وه، خوبیا یی هم دمارسي په اړه دڅه ویلو څخه ډډه کوله....ډیویډ د شاګال خاص سړی واوپه دومره اسانۍ سره دقاسم لاسو ته نه شو راتلای. قاسم د ډیویډ په سینه باندی د خپلی توری څوکه نوره هم ورزور کړه اوبیا یی تری وپوښتل: «ووایه ! او که نه په داسی مرګ به دی ووژنم چې نه به مړکیږی او نه به ژوندی.»

ډیویډ د ویری څخه لړزیده. رنګ یی الوتی و. قاسم لږه شیبه کی پریکړه وکړه اوبیا دهغه توره په هوا کی پورته شوه او بیرته د را اخلاصیدو سره سم یی د ډیوید دښی اړخه غوږ پری کړ. د ډیوډ غوږ لاندی پریوت او د توری څوکه بیرته خپل ځای یعنی د ډیویډ په سینی باندی و نښته. پخوا تر دی چې ډیویډ چغی ووهی د قاسم لاسونو دهغه خوله ورټپه کړی وه، دقاسم په سر باندی وینه ختلی وه او دهغه فکر د ډیویډ په مرګ باندی نښتی و. اوس نو قاسم یو ځل بیا د وینه تویونکی زمري په څیر و غرید :

«ژر ووایه ! شاګال سسټرمیری چیری وړی ده ؟ اوکه نه ستا د بدن غړي به یو یو درڅخه پری کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم دډیویډ د خولی څخه لاس لری کړ ،اوس نو د ډیویډ همت ځواب ورکاوه . خپل دواړه لاسونه یی یو ځای کړل او د قاسم نه یی د خپل ژوند غوښتنه کوله .

د خدای له پاره ماته څه مه وایه . زه به درته ووایم .....زه به تاته ټول حقیقت ووایم ....چی بطریق شاګال سستړ میری چیری وړی ده ....بطریق شاګال سستړ میری تورجهاز ته وړی ده . ددی جهاز ټول لرګی تور رنګه دي. دا د بطریق شاګال خپل جهاز دی . دبطریق شاګال جهاز به ډیر لری نه وی تللی . هغه به یا د « دردانیال» په اوبو کی وی اویا به د « مارمورا » په ساحل کی ولاړ وي. دبطریق شاګال سپاهیان ډیر خطرناکه دی ، ما به ووژنی .... اوهو ! ما خو تاته راز ووایه اوخپل مرګ می پخپله واخست ....»

ډیویډ دمرګ په اړه عجیبی عجیبی خبری کولی ، قاسم د ډیویډ په خبره ډاډمن نه شو نو دمار په څیر ورته وپرشید او ورته یی وویل:

« ته درواغ وایی ، دا د جهاز مهاز خبره هسی درواغ دی .»

« نه ، د خداوند یسوع مسیح په نامه ، زه ریښتیا وایم .... وای له ماسره به څه کیږی ، زه خو له هره اړخه دمرګ سره مخ یم ....»

ډیوید سخت په ویره کی و ، قاسم فکر وکړ چی ولی ډیویډ د ژوند ددی تکلیف څخه نه ازادوي ، همغه و چی قاسم خپله توره یوځل بیا پورته کړه او د ډیویډ سر یی د هغه د تن څخه جدا کړ. اوس نو قاسم ته ددی نه زیات ځنډیدل دعقل خبره نه وه . خپله توره یی په نیام کی کینښوده او د ډیویډ دخونی څخه راووت.نن هغه ایاصوفیا ته د چیتر په څیر ور ننوتی و. دډیویډ دکمری څخه د راوتلو وروسته هغه د دیوال ترڅنګ څنګ روان و، خو دلته په رارسیدو سره یو ځل بیا و درید. سونیا دهغه مخی ته ولاړه وه . خونن قاسم ایاصوفیا ته د سونیا سره دکتلو له پاره نه وراغلی . هغه خو غوښتل ډیویډ ته سزا ورکړی، دهغه سره وخت ډیر کم و. هغه غوښتل چی یوه شپه د غلاطی دبرج کار هم فیصله کړی.دسوینا په کتلو سره هغه پښه نیولی شو اوپه تیزۍ سره یی ورته وویل:

« سونیا !...ما خو ډیویډ ددی دنیا څخه رخصت کړی دی ،خو ته په دی وخت کی دلته ولی راغلی یی . که چیری څوک دی زما سره ووینی نوبیا به ستا له پاره ژوند ډیر ستونزمن وګرځي.

خو په سونیا دقاسم خبرو هیڅ اغیز ونه کړ . هغه همغسی په خپل ځای ولاړه وه . قاسم مخ ته ورغی او دسونیا تر څنګ ودرید.دهغی سترګو ته یی وکتل اوپه ډیره نرمه لهجه یی ورته وویل:

سونیا ما له تاسره ژمنه کړی ده ،چی زه به راځم . ته د خپل خدای په دربار کی ماته دعا وکړه .چی ماته په خپل مقصد کی بریا راکړی ، په ما باور وکړه . زه به خامخا راځم...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو نن د سونیا په سترګو کې بله کومه خبره وه. داسې ځرګندیده لکه د زمکې او اسمانونو خالق چې دنړۍ ټول حسرتونه او ناهیلۍ دهغې په سترګو کې را ټولی کړي وي. د سونیا په ځیره باندې دغمونو انبار پروت وو. سترګې یې وچې شوي وي اوشونډې یې خاموشه. هغې تر ډیره پورې دقاسم په سترګو کې سترګې ور ننویستې وي ، معلومه نه شوه چې په هغوی کې یې څه کتل. اوبیا یو ناڅاپه دلاري څخه لرې شوه او په ډیر متانت سره یې قاسم ته وویل:

« ورځه ، ولاړ شه ، ...په تا ناوخته کیږي .. زه به ستا انتظار کوم .. ته چې کله هم راځې نو زما دغه د حسرتونو ډکې سترګې به منتظرې بیامومې... زه هم ورځم.....شاید .... پرما هم ناوخته کیږي....

معلومه نه ده چې د سونیا په لهجې کې کومه داسې خبره وه چې قاسم خپل زړه همدلته پرینښود . خو دقاسم سره په حقیقت کې وخت ډیر کم و . هغه د سونیا د غمناکه حالت دکتلو له پاره ددې نه زیات نه شو تم کیدی. همغه و چې قاسم د سونیا په اوږه باندې نرم شانته لاس کینښود او دچیتر په ځیر دهغه ځایه ووت.

اوس خو قاسم ته دمارسي په اړه معلومات تر لاسه شوي و،خو دا یې منلې وه چې اوس مارسي یو ځل بیا دهغه څخه لرې وړل شوې ده. د شاګال تور جهاز به چیرې وي ؟ په سمندر کې د یوه بحري جهاز لټون هم ستونزمن کار و. دبله اړخه قاسم ته دسلطان محمد خان پیغام هم را رسیدلی و . هغه د مارسي څخه ډیر خپل عظیم مقصد ته رسیدل محترم ګڼل. په دې اساس یې هوډ وکړ چې دمقدسې نقشې د ترلاسه کولو سمدلاسه وروسته به دسلطان محمد په دربار کې حاضري ورکوي .اوس نو قاسم ته دښاره دوتلو لاره د ګولډن هارن په لور د ښار ددیوال تر څنګ ، د ښار دسترې دروازې څخه تیریده. دقاسم سره د شیخ صلاح الدین له اړخه تیار کړل شوي سامان او وسایل هم و ، هغه په اسپ سپور و او د یویوناني فوځي عسکر لباس یې په ځان و. قاسم ته معلومه وه چې دښار په دروازې کې به ترې سخته پوښتنه ګرویزنه کیږي خو په ذهني توګه دهر ډول حالاتو له پاره تیار و. هغه غوښتل ځومره ژر چې شونې وي د سلطان محمد خان لورې ته ځان ورسوي. هغ باید د قسطنطنیې دښاره دشپې په تیاره کې وتلی وای. په همدې وخت کې هغه دښار لویې دروازې ته ورسید ، دروازه بنده وه ، ددروازې دننه یوناني فوځي ډلګیو خپلو ځانو ته اورونه بل کړي و او شاوخوا ته یې ناست و ، خپلې خبرې یې کولې او ساعت یې تیراوه. ددې سترې ماڼې دفترونه هم بند وو ، یوازې دساتونکو دډلې قومندان هملته ددروازې تر څنګ دیوه میز تر شاناست و او په پرلپسې توګه یې شراب څښل ، کله چې قاسم دروازې ته ورنژدې شو نو دهغه د اسپ د سومونو په ټکار ټول سپاهیان متوجه شول ، دساتونکو د ډلې قومندان هم خپل شراب یوې خواته کینښوول او راپورته شو ، که څه هم د شپې په دې وخت کې دیو شاسوار عسکر دې لورې ته راتلل معمولي خبره وه خو بیا هم دساتونکې ډلې ټول پهره داران و دریدل ، د ساتونکو دډلې قومندان دقاسم دکتلو سره دهغه په لور ورغی او دقاسم دخبرو څخه مخته یې په خپله خبرې پیل کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ستا دلباس څخه خو څرګندیږي چې ته د شاهي ساتونکي ډلې عسکر یې خوپه دې وخت کې ستا دلته راتلل زمونږ له پاره دحیرانتیا سبب ګرزیدلی دی»

قاسم لا دپخوا څخه همدا ډول فکر کړی و چې هغه به خپل ځان د شاهي ساتونکي ډلې عسکر څرګندوي ، دهغه لباس او خول هم دشاهي ساتونکو د عسکرو په څیر وو . خو اوس د ساتونکو د ډلې د قومندان پوښتنې پخپله د قاسم کار اسانه کړ. قاسم ورته ځواب ورکړ.

« هو ! زه د شاهي ساتونکي ډلې عسکر یم . او دمعظم شهنشاه یو مهم پیغام د برج غلاطه تر اتم منزل پوری ، بطریق بطلیموس ته ور رسول غواړم.

قاسم قصدا په خپلې لهجې کې لږ څه کړلیچ راپیدا کړ. ځکه چې دشاهي ډلې ساتونکي په همدې لهجې باندې خبري کوي. دساتونکو قومندا ن د قاسم دخبرو د اوریدو نه وروسته ګیچ شانته شو ، ځکه هغه ته حکم شوی و چې دلمر د پریوتو نه وروسته او یا د لمردر اختو نه مخکې هیڅوک د ښار ددروازې نه بیرون تلو اویارا ننوتلو ته پرې نه ږدي. که څه هم داکس کوم لوی افسر هم وي. خو اوس د شاهي ساتونکي ډلې یو عام عسکر ددروازې دپرانستو خبره کوي. په دې خاطر یې لږ څه په تردد سره قاسم ته وویل:

« ګوره صاحبه ! مونږ د سهار دمخه هیچا ته دروازه نه شو پرانستلی. د سهاره پوری دوه دری ساعته پاته دي ، ته لږ څه دلته زمونږ سره ځنډ وکړه ، د لمر خاته سره سم به تاته دروازه پرانیزو.

قاسم هم د همداسې خبرې هیله درلوده ، سمدلاسه یې د جیب څخه یوه لفافه را وویستله چې په جعلي توګه یې لیکلې وه ، دا اجازت لیک و ، قاسم په دې ډول کارون کې ډیر ماهر وو . هغه د شیخ صلاح الدین سره یو ځای دخپل دغه سفر له پاره ټولې اړتیاوې تیاری کړې وې.،همغه و چې هغه په شاهي مهر مهرشوی اجازت لیک دساتونکو قومندان ته وښوده .سالار سخت وویرید . ځکه چې ستر ستر افسران هم کله کله همداسې اجازت لیکونه له ځانه سره لري.سالار سمدلاسه عسکرو ته د کړکۍ د پرانستلو حکم وکړ اوپخپله یوی لوری ته ودرید. قاسم هغه شاهي اجازت لیک بیرته په جیب کې کیښود ،په خپل اس باندې ناست و ، سر یې لږ څه ټیټ کړ او دکړکۍ څخه بیرون راووت. اوس نو هغه د قسطنطنیې څخه بیرون راوتلی و او د برج غلاطه په لور ور روان و. ددې برج په لسم منزل کې ستر ستر مشالونه روښانه و. علت یې په سمندر کې په سلګونو میله لرې جهازونو ته لار ښوونه کول وو. برج غلاطه دقسطنطنیې ډیر پخوانی برج و . دا برج په ۵۰۷ کال د رومي حکومت له اړخه د « رنړا د برج» په نامه جوړ کړل شوی و . ددې برج په چاپیریال کې جوړو شوو کورونو ته یې د غلاطې کورنه ویل ، دا ځای قسطنطنیې ته د راتلونکو تجارانو ستر مرکز و. دې برج لس ستر ستر منزلونه درلودل . د غلاطه کلی خاموشه پراته و. قاسم برج ته د ورسیدو سره سم دخپله آسه راکیوت ، او خپل چاپیریال یې په ژوره توګه تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګو تیر کړ ، ددی برج لاندی منزل سره څنګ کی څو خیمی نصب شوی وی خو په دی خیمو کی چی هر څوک و و هغوی په خوا ږه خوب ویده وو. قاسم ته همغه وخت دقسطنطنیی په ساتونکی باندی حیرانتیا ښکاره شوه چی دهر خطر څخه بی خبره د شرابو په نشه کی مست ویده وو. کله چی قاسم د برج د لمړی منزل دروازی ته ورسید ، نو دروازه بنده وه. خو قاسم اندیښمن نه شو. دروازه یی و ټکوله ، خو دننه پهره دار هم ویده و. قاسم بیا بیا دروازه و ټکوله اوبیا لږه شیبه وروسته ددننه څخه یو څوک د دروازی لوری ته راغی.

په برج غلاطه باندی د ساتونکو شمیره دومره زیاته نه وه. ځکه دا د رڼا ورکولو ځای و. دلته هیڅ ډول وسله نه وه . دابرج د کشتیو اوبیړیو د لارښوونی له پاره جوړ شوی و ، په دی خاطر دلته د دښمن د راتلو هیله هم نه کیده. ددروازی دپرانستلو سره سم دپهره دار سترګی په قاسم ور ونښتی. هغه سمدلاسه خپل درنښت وکړ ، قاسم ورته په تحکمانه ښه وویل: «ایا ته ویده وی ، ایا تاسی همداسی خپلی دندی تر سره کوئ...؟»

چوکیدار ګونګی شانته شو . څیره یی تکه ژیړه شوه . او پښی یی په رپیدا شوی. هغه داسی وپوهیده چی د شاهی ډلی یو افسر به ورته د خپلی دندی په نه ترسره کولو سزا ورکړی ، هغه لاسونه یو ځای کړل او عذر یی وکړ.

«صاحبه !.... په حقیقت کی می هسی سترګی ورغلی وی ، اوکه نه ددی نه مخته ویخ ناست وم..»

دقاسم سره وخت کم و. نو په نرمه لهجه یی ورته وویل:

«پخوا ویخ وی....ډیره ښه... نوبیا سهی ده. ته همدلته کینه ، دروازه بنده کړه اوترهغی چی زه بیرته نه یم راستون شوی هیچاته هم دروازه خلاصه نه کړی.»

دقاسم د کړچار څخه پهره دار ډیر خوشحاله شو اوسمدلاسه یی دهغه دحکم تعمیل وکړ. قاسم هم مخته ولاړ .اوس نو هغه دغه لس منزله مینار ته ور خوت. دهغه تر مخه یوه ستونزمنه او سخته دنده وه. د برج غلاطه دټولو زینو شمیره ۱۹۲ ته رسیده ، دا زینی لکه د مار په څیر تاوی راتاوی شوی وی ، قاسم اوس په دی زینو باندی پاس ورخوت.دشپی دریمه برخه پیل شوی وه ، دلږ څه ورختلو وروسته یی د درنو بوټانو ټک ټک لکه د مشینداری د ټکار په څیر تر غوږو کیده. قاسم نور پوره ستومانه شوی و. ساه یی تله راتله. خو هغه نه غوښتل چی تم شی، هغه د هیڅ شي پروانه کوله. هغه بلاخره د ۱۹۲ زینو د ختلو وروسته اتم منزل ته ور ورسید. هلته دکوټی تر مخه و درید . غوښتل یی همدلته د کمری تر مخه لږ څه ساه سمه کړی خو کله یی چی اخری زینه ووهله نو ویی کتل چی دکمری مخی ته یو سپین ږیری معمر شخص مشال په لاس دهغه انتظار کوی. قاسم ته دا حالت دهغه دهیلو پر خلاف معلومیده. دغه سپین ږیری د قاسم ښه راغلاست وکړ اوپه ډیر حلیم اواز سره یی ورته وویل:

«رازه زویه !....دننه راشه... تا دا زینی په ډیره بیړه سر کړی.... دننه راشه او ساه دی سمه کړه. بیرون هوا یخه ده ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د یخنی احساس څکه نه کاوه چی هغه دومره زینی په دومره بیړه سر کړی وی چی ټول وجود یی د خولو څخه لوند شوی و . هغه ددی زاړه سړی خبره هم په حیرانتیا سره واوریده خو باور یی پری ونه کړ .څکه چی هغه فکر کاوه چی دا به په کوم جال کی د راګیریدو چال وی. قاسم سمدلاسه خپلی توری ته لاس کړ . هغه همدا فکر کاوه چی د زاړه بطلیموس ژوند ته به د پای ټکی ږدی او مقدسه نقشه به تری را اخلی. خو دلته حالات بلکل مختلف وو. په اتم منزل کی پروت بطلیموس د قاسم څخه دکومی پوښتنی پرته هغه ته خپلی کوټی ته د راننوتلو بلنه ورکړی وه. حال دا چی قاسم ته دشپی په دی تیاره کی برج غلاطه ته ور ننوتل پخپله د پوښتنی وړ وو. کله چی زاړه بطلیموس وکتل چی قاسم خپله توره راباسی نو مسکی شو او ورته یی وویل:

« نه زویه ! نه ، ددی د راویستلو اړتیا نه شته ....ما خو همستا انتظار کاوه ، یواځی نن نه بلکه د تیرو شلو کالو راهیسی می ستا انتظار کاوه. ما هره شپه همداسی مشال په لاس دروازه پرانستی ، ستا انتظار کاوه. ماته معلومه چی ته به راځی ، یوه ورځ به حتما راځی ...راځه اوس دننه راشه.

قاسم د حیرانتیا نه هک پک و درید . هغه ته داسی معلومه شوه چی بطلیموس پری کوم سحر کړی دی، دقاسم سترګی تیاره شوی. دیوال ته یی تکیه وکړه او و درید. بیا هملته کیناست. زوړ بطلیموس ډیر په ویره کی شو ، ژر یی مشال په دیوال کی نصب کړ او قاسم ته یی تکیه ورکړه. کله چی زاړه بطلیمو قاسم ددواړو اوږو څخه ونیو او پورته یی کړ نو د قاسم سترګی هم روښانه شوی ، سمدلاسه مستعد شو ، قاسم دبطلیموس په تکیه دهغه کوټی ته ورننوت. کوټی کی دننه د تاریک الدنیا بطلیموس یوه زړه بستره په یوه کونج کی ایښی وه .دکوټی په یوه بل کونج کی دلرګی یو زوړ صندوق ایښوول شوی و . هلته یی په یوه لوړ ځای رڼا ایښوول شوی وه چی تر څنګ یی مذهبی کتابونه خواره واره پراته وو. بطلیموس قاسم ته یو ځل بیا وویل:

« زویه ! ډیر ښه شول چی ته راغلی .اوس خو زه ډیر زیات کمزوری شوی یم ما ډیره اوږده موده ستا انتظار وکړ ، له ماسره ستا له پاره یو امانت دی. دا په ډیر امانت سره خپل امیر ته ورسوه ....دا دقسطنطنیی د زرګونو کلونو کونجیګانی دی. ماته یی اوس ساتل ستونزمن شوی و. شکر دی چی ته راغلی ، زه ډاډمن یم چی ستاسی سلطان به قسطنطنیه سوبه کړی څکه چی ستاسی امیر بهتر امیر دی او ستاسی لښکر تر ټولو غوره او بهتر لښکر دی.

دبطللیموس داخری خبرو د اوریدولو سره دقاسم په سینه کی یو ډول څپی څپانده شوی. دا خو دمبارک حدیث الفاظ دی. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی وو چی: « تاسی به ضرور قسطنطنیه سوبه کوئ ، او ددی لشکر امیر به بهترین امیر وی اودا لښکر به بهترین لښکر وی.» ددی خبری داوریدو سره سم په قاسم باندی وجد شانته راغی. هغه ددی زاړه خبری په حیرانتیا سره اوریدلی. د نور په څیر د روښانه څیری دا شخص یقینا چی کوم رسیدلی انسان دی ، دقاسم له پاره دا هر څه د یقین وړ نه وو . داسی وو لکه څوک چی خوب وینی. غوښتل یی څه ووایی خو ژبه یی درنه وه. په دی وخت کی ورته زاړه بطلیموس وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«زویه فکر مه کوه ....دقسطنطنیې انجام په اسمانو کې لیکل شوی دی ، اوس به په دې ښار باندې خدای تعالی رحمتونه را وورويې. ته خپل امانت له ځانه سره یوسه او په پوره ډاډ سره د خپل مالک لوری ته ورشه.»

قاسم په دې وخت کې دخبرو کولو جرئت وکړ اوویې ویل:

«مقدسه بزرګه ! ماته دا هرڅه د یقین وړ نه دی. زما زړه خو وایي چې ته د الله تعالی یو غوره شوی شخصیت یې .زه به خپل سلطان ته ستا د امانت په رسولو کې لږ څه ځنډ هم ونه کړم. خو زه دا خبره کول غواړم... »

هو ! زویه ! بې شکه.....ته خپله خبره وکړه.... ته څه ویل غواړې...؟

مقدسه بزرګه ! زه دلته دپخوانیو کونجیکانو پسې نه یم راغلی بلکه د مقدسې نقشې پسې راغلی یم.

دقاسم خبره لا نه وه خلاصه شوې چې هغه زاړه بزرګ ورته په خندا شو او ورته یې وویل:

مقدسه نقشه خو ماته را رسیدلې ده. هغه به هم تاته حواله کړم... خو ته ډېر ځنډ مه کوه سمدلاسه دبیرته ستنیدو له پاره ځان تیار کړه ، خو د تللو تر مخه دې زه د خپلو څو الفاظو لپاره ګواه جوړوم.

دقاسم له پاره ددې مقدس بزرګ هره خبره حیرانونکې وه .هغه ورته پوره غوږ کیښود او دمقدس بزرګ خبرو اوریدو ته چمتو شو. بطلیموس ورته وویل:

« ای زما پروردګاره !..... زه ګواهي ورکوم چې ستا نه پرته بل څوک بل څوک دعبادت وړ نه ګڼم ، اوګواهي ورکوم چې محمد صلی الله علیه وسلم ستا بنده او ستا استازی دی..»

دقاسم سترګې دحیرانتیا څخه پرانستې پاته شوې ځکه چې بطلیموس د توحید کلیمه ویلې وه. اوهمدا دغه دمسلمانیدو له پاره ثبوت و. مقدس بزرګ دتوحید د کلیمې د لوست نه وروسته په ژبه څه ویل. دهغه مخ د قبلې په لور وو. اوسترګې یې بندې شوې وې. ډېره شیبه تیره شوې وه. قاسم په خپل ځای ناست و اوهغه یې کوت. اوبیا پوره ساعت وروسته مقدس بطلیموس خپلې سترګې پرانستې او د قاسم په کتلو سره یې وخندل. قاسم غوښتل څه ووایي. خومقدس بطلیموس هغه ته په شونډو ګوته کیښوده او دخاموشه پاته کیدو حکم یې ورته وکړ. بیا پورته شو او د لرګي دصندوق لوری ته ورغی او دهغې څخه یو دروند سند را پورته کړ او قاسم ته یې ورکړ.

« دا دقسطنطنیې کونجیکانې دی ، د اوه نیم سوه کالو راهیسې داکونجیکانې دیوه حجازي عرب ځوان دراتلو انتظار کوي. دا په همدې صندوق کې ایښې وې ، دا کونجیکانې د روم هرقل دخپلې مړینې نه مخته دې صندوق کې ایښودې وې ، ټول ددې خبرې څخه بې خبره وو. ان تر دې چې د قسطنطین شهنشاه هم په دې راز باندې ونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهیده. په دې کې د ښار د پخوانیو دیوالونو نه علاوه د شاهي محل د نوم ورکو تاخانو کونجیګانې هم پرتې دي. په دې ځایو کې د پخوانیو رومیانو سترې سترې خزانې پرتې دي چې اصلي مالکان یې تاسې اوستاسې لښکر دي.

قاسم په پوره خاموشۍ سره د دې زاړه بطلیموس خبرې اوریدلې. کله یې چې د روم د قیصر خبره واوریده نو ټکان یې وخوړ. دا د روم همغه پادشاه و چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته پخپله مکتوب را استولی و. هرقل د ایران د شهنشاه کسرۍ (خسرو پرویز) په مقابل کې د رسالت د دې مکتوب اودهغه د قاصد ډیر درنښت کړی و. په داسې حال کې چې خسرو پرویز د ډیر خباثت نه کار اخستی و او د رسول الله صلی الله علیه وسلم مکتوب یې په ډیره بې باکۍ سره څیرلی و. زاړه بطلیموس اوس د هر قل خبره کوله. قاسم په پوره وجد سره د هغه خبرې اوریدلې. مقدس بطلیموس د زمري په پوستکې باندې جوړه شوې مقدسه نقشه هم قاسم ته ور وسپارله. په دې نقشه کې د قسطنطنیې شاوخوا لارې ، کوڅې ، داوبو لارې او درکونه ټول په ډیره ښه توګه انځور شوي وو. په دې نقشه کې دهغو برجونو او دروازو په اړه هم معلومات درج وو چې په زرګونو کاله پخوا جوړ شوي وو.

د قسطنطین شهنشاه د دیوالو دمرمت کولو کار په پوره احتیاط سره تر سره کاوه. خو په هغې کې ډیر داسې ځایونه تر سترګو کیدل چې د خرابیدو اویا زړښت اثار هم په کې نه تر سترګو کیدل. او دا همغه ځایونه دي چې د بیرون څخه د درنو تیږو او د دننه څخه دختیو اوخاورو څخه جوړ شوي وو. دوچې لورې ته ، په کوم ځای کې چې د «سینټ رومانس» دروازه ولاړه ده ، د ښار یو دیوال نه و بلکه یو په بل پسې درې دیوالونه په لړ لړ واټن کې جوړ کړل شوي وو. دننه هم دوه ستر ستر دیوالونه جوړ کړل شوي و ، په دوی کې ، په ۱۷۰ فټه فاصلې باندې یو مضبوط برج جوړ کړل شوی و. د دواړو دیوالونو تر منځه شپیته فټه واټن و. د بیرون له اړخه د دیوالونو تر منځه خندقونه کنل شوي و چې د هر خندق ژوروالی تر سلو فټو پورې رسیده. د داسې خندقونو څخه تیریدل د هیڅ فاتح له پاره شونې نه وو. دغه دریواړه دیوالونه نه سوه کاله مخته لمړي شهنشاه « دویم تیوډوسیس» جوړ کړي و. او تر اوسه پورې یې د دښمن د یوشت کلابندیو څخه قسطنطنیه خوندي ساتلې وه. د ټولې قسطنطنې څخه د سترو دیوالونو فاصله نژدې څوارلس میله جوړیده.

په دې مقدسه نقشه کې پخوانۍ بازنطینې ژبه استعمال شوې وه نو په دې خاطر زاړه بطلیموس قاسم ته دنقشې په اړه ټول معلومات ورکړل. قاسم دا نقشه دخپلې سینې سره وتړله. او د پاسه یې پرې فوځي لباس واغوست. دخزانو کونجیګانې یې هم د خپلې ملا سره کلکې وتړلې. اوس نو قاسم د تللو له پاره تیار و. زاړه بطلیموس هغه په ډیره مینه اوشفقت سره رخصت کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په بیړه د غلاطه دبرج څخه راکیوت ،کله چی لاندی منزل ته راغی نو ویی کتل چی سهار رابنکاره شوی دی ،کله چی دقاسم اسپ قاسم وکوت نو به شرنهار یی پیل وکړ ، دا سهار و او مرغی رابیداری شوی وی اوس نو دقاسم منزل سلطانی لښکر واو دقاسم په لاره کی هیڅ خنډ خنډ نه حسابیده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فاتح یلغار

بلاخره د **۱۴۵۳** کال د اپریل په شپږمه سلطان محمد خان د خپلو بهادرو فوځونو سره یو ځای د وچې له لارې د قسطنطنیې د دیوال سره را څرګند شو ، په دې وخت کې د ښار ټولې دروازې بندې وې. او د ښار ګڼ شمیر خلک په دیوالونو راپورته شوي وو او دلرې څخه یې د سلطاني لښکر د راتلو ننداره کوله.

قاسم د تیرو پنځلسو ورځو راهیسې دهمدې لښکر سره را روان و ،هغه اوس دخپل پخواني دوست سپه سالار حسن اغا سره په فوځ کې ماموریت تر سره کاوه .د قاسم تر لاس لاندې پخوانیو فوځیانو دقاسم په بیرته راتلو باندې ډیره خوشحالي احساسوله. دا ځل د سلطاني لښکر هر عسکر د فتح یا شهادت شعار له ځانه سره درلود ، د اغا حسن په مخ کې د جهاد ولولې د ورایه څرګندیدلې.

کله چې قاسم سلطان ته ور ورسید نو سلطان د قاسم د استقبال له پاره دخپلې خیمې څخه بیرون راووت. اوقاسم یې داسې په غیږ کې و نیولکه د مدو مدو دوستان چې د جدا کیدو وروسته یو بل په غیږ کې نیسي. قاسم سلطان ته خپل ټول فعالیتونه په تفصیل سره بیان کړل او بیا یې ورته دمقدس بطلیموس په اړه راپور ورکړ او مقدسه نقشه یې دهغو کنجیګانو سره یوځای دهغه تر مخ کیښوده چې مقدس بطلیموس ورته ورکړې وه. سلطان د خوشحالۍ نه یو ځل بیا راپورته شو اوقاسم یې په غیږ کې و نیو ، قاسم سلطان ته دنقشې ټول تفصیلات واورول او د ځوارلس میله ستر دیوال کمزورې ځایونه یې ورته په ښه کړل ، په هغه ورځ قاسم د سلطان سره پاته شو ان تر دې چې شپه پرې هم تیره شوه او مؤذن د سهار اذان ووایه. بله ورځ قاسم ولاړ اودخپلې کورنۍ دغړو سره یوځای شو ، دهغه ښځه بي بي حمیرا درضا کارو ښځو مشري په غاړه درلوده ، قاسم دحمیرا ددې کار څخه ډیر زیات خوشحاله شو. دلښکر کوچنی او دنوي عمر رضاکاران هر یو عمر اوعلي هم دخپل جدا شوي پلار په لیدو ډیر خوشحاله وو اوسمدلاسه راغلل اود خپل پلار څخه را چاپیره شول. کله چې قاسم خپل وریرونه وکتل نو سمدلاسه ورته غزاله هم په یاد راغله ، دحمیرا څخه یې دهغې په اړه وپوښتل « حمیراجانې !....غزاله دې په «اورنه » کې چاته پریښې ده .؟» حمیرا ورته وخندل او په شرارتي توګه یې ورته وویل « ستا څه فکر دی چې زمونږ لور به هلته په « اورنه» کې دچاسره پاته شوې وي ؟»

دحمیرا پلټونکې لهجې قاسم په فکر کې واچوو . هغه حیران پاته و چې اخر هغه شپږ کلنه کوچنۍ نجلۍ به زمونږ پرځای د چا سره ډیره خوشحاله وي... زه به درته ووایم چې غزاله چیرې ده ..؟ .... هغه د غم ځپلې ملکې اود معظم سلطان ددویمې ښځې ملکه سروین په ځانګړې پالنه کې ده...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم دسینی څخه یو اوږود اوسیلی راووت. اوورته دا یاد شول چی د مرحوم سلطان ځوانی ښځی ملکه سروین چی اوس خو د تتاج خاونده ملکه نه ده خو په سلطانی قصر کی میشت وه ،په ریښتیا هم یوه زړه سوانده او غمځپلی ښځه وه. ځکه چی په همغه ورځ چی سلطان محمد د تاج دپه سرولو وخت و ملکه سروین دخپل تي خوړونکی ماشوم زوی څخه بی برخی شوه ، دهغه زوی یوه ظالم سالار وژلی وو ... قاسم په دی ډیر زیات خوشحاله شو چی دهغی لور دملکی سروین تر روزنی لاندی ده .... هغه ډاډمن شو .قاسم ورغی اودخپل ورور طاهر سره یی وکتل ، بیا دواړو ورونو تر ډیره پوری په خپلو منځو کی د نظریاتوبدلون رابدلون وکړ ، د زاړه عباس لور مریم هم چی اوس د طاهر ښځه وه په رضاکارو ښځو کی شامله شوی وه، بیا قاسم ولاړ او د اهنگر «اربان» سره یی وکتل ، دا همغه شخص و چی په اورنه کی یی د ټولو تر مخه د قاسم سره اړیکی ټینګ کړی وو. د تیرو پنځلسو ورځو راهیسی قاسم دلښکر سره یو ځای را روان و. اونن د ۱۴۵۳ کال د اپریل په شپږمه د سلطان دلښکر سره یو ځای قسطنطنیی ته مخامخ را ورسید.

د بله اړخه ، هغه وخت چی دامیرالبحر بلوط اغلن جنګی جهازونه ابنای فاسفورس ته ورسیدل نودهغوی د استقبال له پاره زوړ عباس دخپلو ملګرو او جهازونو سره یو ځای موجود وو. بلوط اغلن د راتلو سره سم د نارمن بحری جهازونه تر ډیره پوری شاته و تمبول. او په ټوله ابنایی فاسفورس باندی یی ولکه وکړه. اوس نو د ښار په شاتنی سمندری اوبو باندی هم سلطاني بحریی خپله ولکه پوره کړی وه. اروپایی جهازونو ابنای فاسفورس خالی کړ او د مارمورا د بحر په لور و تښتیدل. اوس نو درومیانو له پاره یوائی ددانیال دره پرانستی وه او هغه هم په هغه وخت کی چی دعثمانی بحری بیړۍ کشتۍ په اوبو کی لا په ګشت نه وی مصروف شوی. خو په ګولډن هارن کی ستر وسله وړونکی مسیحی جهازونه تر اوسه پوری موجود وو. د رومی بحریی جهازونو به ټوله ورځ د عثمانی بحریی د جهازونو سره سپک ټکرونه کول. هغوی به کله کله د مارمورا دبحر څخه ابنا ته داخلیدل او عثمانی بحریی ته به یی زیان رساوه او بیا به بیرته تښتیدل.

د ګولډن هارن افسرانو به هم وخت په وخت د عثمانی بحریی سره لاس پنجه اچوله. ددی نه داسی معلومیده چی دقسطنطنی په چاپیریال کی د بحریی ځواکونو تر منځ اصولی جنګ پیل شوی و. دقسطنطنیی په دریم اړخ کی چی ګولډن هارن پروت و لا تر اوسه پوری خاموشي وه.

سلطان خپله شاهی خیمه د ښار مخی ته ، بلکل دسینټ رومانس ددروازی مخامخ نصب کړه. سلطان لښکر ته د پراو کولو حکم وکړ او دقسطنطنیی کلابندی یی پیل کړه. تر څنګ یی سپاهیانو ته د خیمو د نصبولو حکم وکړ اوپه خپله په خپل سپین اس سپور شو او د قسطنطنیی د دیوالونو د جاج اخستو له پاره یی اوږود چکر وواهه. دسلطان سره په دی دوره کی دهغه نوموړي سپه سالاران ښی او چپ لوری ته موجود وو. هغه د کلابندۍ مختلف حالات تر کتنی لاندی راوړل ، هغه خپل میړنی فوځیان په ځای ځای کی و ټاکل اوپخپله یی د دیوال دکمزورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځايونو په لور دتوپونو دنصبولو حکم وکړ. همدا راز یې د بیل لرونکو سردار را وباله اوهغه ته یې دسرنګونو او لارو د جوړولو حکم وکړ. بیل لرونکو د سلطان دحکم سره سم د انځیرو ونی را وغورځولی او او سرنګونو په جوړولو یې پیل وکړ. دوی یو ډول ساباط هم جوړول چې دهغه شاته به سپاهیان پټیدل اودښار مهمو ځایو ته به یې ځانونه رسول. دغو ساباطونو به سپاهیان د غشو او تیږو د ویشتلو څخه هم خوندی ساتل. سپاهیانو به د همدی په کومک سره د ښار په دیوالونو باندی غشي ویشتل.

سلطاني لښکر خیمی ووهلی ، شپږم اپریل و. دسهار څخه تر ماښامه پوری ټول عیسویان دښار په دیوالونو باندی سپاره و او دعثماني لښکر حالات یې کتل ، د ښار دننه قسطنطین دخپلو سرتیرو په جنګی تمرینو کی مصروف و ، د جینوا سپه سالار جان جستیماني او دقسطنطنیې سپه سالار ډیوک نوټارس د ښار د ستری دروازی څخه ووتل اود جنګ په تیاریو کی مصروف شول. اوبیا په همدی ورځ د ترکانو او رومیانو تر منځ داسمان سترګو دهلال اوصلیب د جنګ نظاره پیل کړه ،سلطان د پړاو په وخت کی دخپلی وړتیا ثبوت ورکړ اومحاصرینو په ډیره بیړه خپله دمحاصری کړۍ راتنګه کړه یعنی ددیوالونو څنګو ته یې ځانونه ور ورسول. منجنیقان او توپونه یې په مناسبو ځایو کی نصب کړل او د بارودو سره یو ځای یې دتیږو باران پیل کړ.

دقسطنطنیې په داخل کی د پنځم پوپ جان نکلسن نائب کارډینل اسیډرو هم موجود و. دکلابندۍ د پیل کیدو سره سم کارډینل اسیډرو او بطریق اعظم دعیسویانو دمذهبی جذبې د راپاریدو هڅی پیل کړی ، هغوی به خلکو ته د جنګ په لور دترغیب او د شهادت فضایل بیانول ، ټولو سترو سترو پادریانو او بشپانو به و عظونه او نصیحتونه کول. کارډینل اسیډرو په خپله دسپاهیانو لباس وا غوست او د ډیرو ښو عسکرو کمان یې په خپل لاس کی واخست. د ټولو عسکرو او سپه سالارنو څارنه د شهنشاه په لاسو کی وه. د اپریل په اومه د سینټ رومانس ددروازی شاته جان جستیماني دخپلی اوسپنیزی ډلی دسپرو سره یو ځای ددروازی څخه بیرون راووتلو ته تیار ولاړوو. د لمر د راختو په وخت کی د جنګ دپیلامی له پاره ناکراره عیسوی عسکر دسینټ رومانس دروازه پرانسته او د توپان په څیر تری بیرون راووتل. د راوتلو سره سم دهغوی روزل شوو عسکرو خپل ځانونه منظم کړ ل، او خپل صفونه یې جوړ کړل. دوی په مسلمانانو باندی دحملی کولو له پاره ناکراره و و. دعیسوی لښکرو د راوتلو سره سم د سینټ رومانس دروازه دهغوی تر شا بیرته وتړل شوه اوس نو هغوی د سلطان دلښکرو په مقابل کی په سپین میدان ولاړ وو. مسلمانانو هم خپل فوځ منظم کړ خو پخوا تر دی چې په یوه بل باندی ورپریوځی ،په فوځونو کی د ینی چری د فوځ یو بهادر رامخته شو ، دمیدان منځته راغی ، اوعیسویانو ته یې دمبارزی بلنه ورکړه. دهغه دمقابلی له پاره یو عیسوی ځوان میدان ته راغی ، یو بل ته مخامخ شول ، مسلمان سپاهی عبدالله دخپل دښمن منتظر و. دراتلو سره سم یې خپل مخالف سره ټکر پیل کړ ، د اوسپنو ټکر پیل شو ، دواړو عسکر و خپلی خپلی نعری وهلی ، د عسکرو نه علاوه په دیوالو باندی ناستو خلکو هم د جنګ دا نظاره د ورایه کتله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړو ځوانانو یو د بله سره تر ډیره پوری ټکر وکړ خو بلاخره عبدالله د ټکر د پای ته رسولو پریکړه وکړه ،خپلی حملی یی تیزی کړی او رومی عسکر ته یی دخپل ځان څخه دفاع کول ستونزمن کړل په دی اساس هغه وتښتید . دهغه آس د خپل لښکر په لور په منډه ولاړ. دمبارزی دغه لړۍ تر ډیره پوری پاته نه شوه ، ځکه ددواړو خواو عسکرو خپلی خپلی نعری وهلی اویو دبل په خلاف په جنګ کی مصروف شول ، د ښار ددیوالونو څخه دخلکو شور وزوږ راپورته کیده ، عیسوی نجونو به دخپلو فوځونو د ګرمولو له پاره په هغوی اوازونه کول. په همدی وخت کی بهادر جستېماني پخپله راووت او د مسلمانانو د لښکر په قلب یی حمله وکړه ، هغه دینی چری بهادر فوځیان تتر بتر کړل او د عثمانی بیرغ په لور ور مخته شو. د جستېماني توره د برق په څیر ځلیده اودهغه یو یو ګذار د عثمانی عسکرو له پاره د هغه میړانه اوبهادری ښووله .سلطان په خپله په یوی غونډۍ ولاړ و او د جستېماني بهادری یی کتله. دسلطان په مخ باندی د جستېماني ددی بهادرۍ له پاره د تحسین اوخوښۍ نه ډک جذبات وو.

دقلب په کمزورتیا باندی دنظر پریوتو سره سم اغا حسن خپل خپاره فوځیان بیرته سره را ټول کړل تر څو د جستېماني په مقابل کی و دریږی. دواړه لښکری تر دوو ساعتو پوری یو دبل سره ښتی وی ، او بیا عیسوی فوځونه د پخوا څخه د جوړ کړل شوی پلان په مطابق شاته و تمبیدل. اودسترګو په رپ کی یی دجنګ میدان خالی کړ. دښار دروازی دخپلو سپاهیانو له پاره پرانستل شوی اوښاریانو دخپلو بهادرو فوځیانو په غاړو کی دګولو هارونه واچول. کله چی ټول عیسوي لښکر ښار ته ننوت نو د سینټ رومانس دروازه بیرته و تړل شوه اورومیان کلابند شول. دقسطنطین قیصر په خپله د دیوال په یوه برج باندی موجود وو. ددیوال نه مخته یو اوږود خندق کندل شوی و اوهغه یی د اوبو څخه ډک کړی و.

دسلطان محمدخان فوځونو د اربان په لاسو د جوړو شوو توپونو په واسطه د ښار په دیوالونو باندی دګولیو ویشتل پیل کړل ، داربان ستر توپ چی ددی جنګ دناوی حیثیت یی درلود د سینټ رومانس مخامخ نصب کړل شوی و .ددی توپ هره ګولۍ دیرش انچه قطر درلود. اربان پخپله ددی توپ دویشتلو دنده درلوده. دبله اړخه د سلطان پیاده فوځ د ساباطونو په کومک سره خپل ځانونه دیوالونو ته ور رسول. خو دخندق په موجودیت کی هغوی نه توانیدل دیوالونه ته ور ورسیږی. په دی وخت کی ددیوالونو د پاسه نصب شوی عیسوی توپونو په مسلمانانو باندی دنیا سور اور ګرځولی وه. سلطان محمد خان پخپله ټوله ورځ د فوځ قومندانی کوله ،دسهار نه تر ماښامه پوری د اس په شا ناست و اویوی لوری بلی ته یی ځغلاوه.

دلمر د پریوتو سره سم ددواړو خواو څخه جنګ بند شو ، دټولی ورځ جنګ ستومانه کړی عسکر بیرته خپلو خپلو ځایوته راغلل. خو هغوی دخپلو ځانو څخه د وسلی د لری کولو پرته بسترو ته ځانونه ورسول. په دی ورځ چی مسلمانانو سپاهیانو دښار دیوالو ته د ورسیدو څومره هلی ځلی کړی وی ټولی ناکامه وی. په همدی خاطر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان دمشاورت غونډه را وبلله ،اود خندق څخه د تیریدو مشوره یې تری واخسته. بله ورځ سهار وختی مسلمانانو خندق ځای ځای د ډبرو اوخاورو څخه ډک کړ ، دا دښار نه بیرون خندق و اودومره ژورتیا یې نه درلوده . تر غرمی پوری یې خندق په مختلفو ځانو کی وویشه او دتیریدو لاری یې راپیدا کړی ، په دی توګه عثمانی لښکر د ښار تر دیوالونو پوری ورسید. خو ددیوالو دپاسه یې زور نه رسیده . ځکه دپاسه به عیسویانو په غوړو کی مالوچ لمدول اوبیا به یې اور ورته کاوه او په مسلمانانو به یې راشیندل. دغی کار ترکانو ته ډیر زیان ور رساوه . په دی خاطر عثمانی فوځونه مجبور شول تر څو د دیوالونو څخه بیرته شاته شي. دا ورځ هم بی نیله اوبی مرامه تیره شوه.

بله ورځ هم په جوش او جذبی باندی ملبس عیسویانو مسلمانان هیڅ کار ته پری نه ښوول.

اوس نو سلطان یو بل پلان جوړ کړ.   هغه د لرګیو مضبوطی تختی یوځای کړی او دهغوی څخه یې ستر ستر مینارونه جوړ کړل. ددی لوړوالی د ښار ددیوالو په اندازه و ، د لرګیو ددی مینارونو په سرونو کی یې پاتخی ونښلولی او ورلاندی یې ورته عربی نصب کړی تر څو په اسانۍ سره حرکت وکولی شي. سلطان خپلو بهادرو سپاهیانو ته حکم وکړ چی دا مینارونه دیوالو ته نژدی یوسی اوهلته یې پاتخی د دیوالو سره یوځای کړي په دی توګه به دوی ته د خندق څخه یوپل جوړ کړل شي. ددی ټول کار مسؤلیت اغا حسن په خپله په غاړه واخست ، هغه خپل مینار ان تر دیوال پوری ورساوه او هلته یې د دیوال سره ونښلاوه خو کلابندو عیسوي عسکرو هم پوره وړتیا وښوده ، هغوی دغه مینارونه په سور کی وسځول او په دی توګه عثمانی لښکر د ډیر زیات ځانی او مالی تاوان نه وروسته بیرته شاته راغی. اوپه دی توګه ددی مینارون په واسطه د ښار د نیولو دا ترکیب ناکام شو.

نن د جنګ دپیلامی اوومه ورځ وه ، قاسم بن هشام د څو ورځو راهیسی په لښکر کی نه لیدل کیده. نن چی کله د ټولی ورځی دکاروایی دکتلو وروسته سترړی ستومانه سلطان خپلی خیمی ته بیرته راستون شونو قاسم بن هشام یې منتظر ومومد. قاسم هم ډیر ستومانه معلومیده . داسی ځرګندیده لکه دکوم ډیر مهم کار څخه چی راستون شوی وی..قاسم ستومانه سلطان ته یو خوشحالونکی خبر ورکړ او ورته یې وویل:

« درونده سلطانه ! زه ستا دحکم په مطابق د تیرو پنځو ورځو څخه په ښار کی وم ، ماته دخپلو سرچینو څخه دا خبر تر لاسه شوی دی چی د نن څخه دوه ورځی وروسته یعنی د اپریل په ۱۵ مه د جینوا نهه ستر جهازونه غله او بارود قسطنطنیی ته را وړي . دوی به د ابنای فاسفورس څخه دجنګ په واسطه را تیریږي او د ګولډن هارن بندګاه ته به ځانونه رسوي.

سلطان دخپل ماهر اوپوه ملګری ددی خبر په اوریدو سره دخوشحالیو نه په کالیو کی نه ځایده . هغه خپل امیر البحر ته سمدلاسه پیغام ولیږه چی هغوی دی هڅه وکړی چی هغه جهازونه سهي او سلامت ونیسي اوبیا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم د اپریل همغسی وشول چی قاسم یی اطلاع ورکړی وه ، د جینوا ځلور جهازونه د غلی او بارودو نه ډک ابنایی فاسفورس ته راورسیدل. دا جهازونه د عثمانی جهازونو په نسبت ډیر غټ او ستر وو . امیر البحر اغلن بلوط هڅه وکړه دا جهازونه تم کړی خو د جینوا دجهازونو ملاحان د شهادت د جذبی نه ډک وو . هغوی د ترکی جهازونو کتار مات کړ او بیرون تری راووتل. او ګولډن هارن ته ور ننوتل اوښاریانو ته یی دا ارزښتناکه هدیه په بري سره ور ورسوله.

سلطان ته چی کله دامیرالبحر بلوط اغلن دناکامۍ خبر ورغی نو ډیر په غصه شو، دهمدی غصی په حال کی پورته شو او په خپل اس سپور شو او پخپله د سمندر لوری ته ولاړ. په بری سره دجینوا د جهازونو تیریدل او ګولډن هارن ته ور رسیدل د ښاریانو په زړنو کی نوی روح راتازه کړی و. عوامو ته دا خبر هم ورسید چی تر اوسه پوری د جینوا پنځه نور جهازونه هم په مارمورا بحر کی موجود دی چی لږه شیبه وروسته به ابنای فاسفورس ته راننوځی. خلکو ددی جهازونو د لیدلو له پار ددیوالونو سرونو ته منډی کړی او ډیره ګڼه ګوڼه هلته سره راټول شول ترڅو د جهازونو دراتیریدو نظاره وکړي ، سلطان په خپل آس سپور و اوخپل امیر البحر ته یی سخت احکام ور لیږل. هغه ورته ولیکل چی دغه پاته پنځه جهازونه په هیڅ قمیت پری نږدی چی د ابنای فاسفورس څخه ور تیر شی.

په زړګونو سترګی د سمندر په لورمرکوزی وی ،خلکو وکتل چی کله چی دجینوا جهازونه سمندر ته را ننوتل نوعثمانی بحریی په ډیر زور وشور سره په هغوی حملی پیل کړی ، دهغوی اوږود قطار یی مات کړ اوهغه ټول په یوه ځای کی مخکی وروسته اویا یو دبل سره یوځای و دریدل. عثماني بحریی دځلورو خواو څخه دا جهازونه کلابند کړل او اوسپنه او اور یی پری ور خوشي کړل. کله چی عثماني جهازونو په پوره توګه د جینوا جهازونه تر خپل کنترول لاندی راوستل نوبلوط اغلن خپل جهازونه د مسیحی جهازونو سره یو ځای کړل ، د مسلمانو مجاهدینو دا غوښتنه وه چی هغوی دی په دی جهازونو باندی سپاره شي اودهغوی ملاحان دی یا ووژني اویا دی یی و نیسی. خو د جینوا جهازونه دومره ستر او لوړ وو چی عثمانی سپاهیان دخپلو ټیټواو کمزورو جهازونو په واسطه هغوی ته ور ونه ختلای شول.

په پیل کی ، هغه وخت چی عثماني جهازونو عیسوی بیړۍ په خپلی کلابندۍ کی راوستی نو لیدونکو سترګو ته دا یقین تر لاسه شوی و چی دا ستر پنځه جهازونه به خامخا ونیول شي. خو بیا یو نا څاپه د ښار د دیوالو څخه هغه وخت شور و غوغا راپورته شوه چی کلابند شوو جهازونو د ترکانو محاصره ماته کړه اوپه ډیره بیړه د ګولډن هارن بندرګاه ته را ورسیدل. سلطان محمد خان دخپلی بحریی دا ناکامی په خپلو سترګو کتله. او ډیر غمګین و . کله چی عیسوی جهازونه د ولکی څخه ووتل نو سلطان زغم له لاسه ورکړ اوسمدلاسه یی خپل آس په اوبو کی ور کیوست. ټوله فضا د قسطنطنیی دخلکو خوشحالۍ ډکه کړی وه ، د جینوا د جهازونو دا فتح د اخلاقی اړخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کلابند شوو خلکو باندې ډير مثبت اغيز درلود. سلطان د ډيرې غصې په حال کې خپل امير البحر را وباله ، او د ډيرې غصې څخه يې په هغه لاس پورته کړ. خو په دې کې دامير البحر کومه ګناه نه وه. هغه خو دخپلو کوچنيو جهازونو په واسطه د عيسويانو غول پيکره جهازونه کلابند کړي وو. خو د مسلمانانو له پاره هغو جهازونه ته ورختل شونې نه و. خوبيا هم دسلطان دقهر په واسطه امير البحر نور هم مستعد شو ، ددې نه وروسته هيڅ جهاز دا جرئت نه کاوه چې د ابنايې فاسفورس څخه تير شي او دمارمورا په بحيره کې ور داخل شي. په دې جهازونو کې چې کوم کومک را غلی و هغه د قسطنطنيې له پاره اول او اخرې کومک و. سلطان دکلابندۍ کار په ډيره بنه توګه تر سره کړ. بيا بيا يې حملې وکړې ، بيا بيا يې ناکامې په برخه شوه اوهر څه بې نتيجې پاته شول. د کلابند شوو حوصلې نورې هم لوړې شوې ، هغوی ته د سامانو نو له پلوه هيڅ تکليف نه و ،هغوی دکلونو کلونو له پاره دکلابندۍ تابيا کړې وه. هغوی دا هيله درلوده چې د هنګرې پادشاه «هونياډی» به خپله ژمنه ماته کړي او د شمال له لورې به حمله وکړي اود قسطنطنيې کلابندي به پای ته ورسوي.

که په دې حالاتو کې دسلطان محمدخان په ځای بل هر څوک وی نو خامخا به يې دا کلابندي پای ته رسولې وی او په خپله لاره به تللی. خو سلطان په خپله اراده کې کلک او په خپل عزم کې راسخ و.دهغه په عزم او استقلال کې هيڅ کمښت نه و اودهغه ارادې د هرې ناکامي وروسته نورې هم کلکيدې.

هغه وخت چې سلطان محمد خان د اورنه څخه سفر پيلاوه. نودخپل ځان سره يې د علماو ، فضلاو اوعابدانو يوه ډله هم راوړې وه ، هغه به دهمدې خلکو د خبرو څخه ګټمن کيده. درويش صفته سلطان مرادخان ثاني دخپل ژوند په اخري شپږو کلنو کې سلطان محمد خان د «ايدين» دعلماو محفل ته ليږلی و. دهمدې نيکو خلکو د صحبت څخه دهغه په عزم اواستقلال کې لوړوالی راپيدا شوی و. هغه به د محاصرې په دوران کې هم ددې خلکوسره مشورې کولې ، دخپلې لمړنۍ بحرې ماتې وروسته د کلابندۍ د لا زياتې سختيدو له پاره يې يوه ورځ داسې تاريخې فکر په سر کې و ګرزيد چې سلطان محمد خان يې د تل له پاره په «سلطان محمد خان فاتح» باندې بدل کړ.

سلطان محمد خان ته دا ډاګيزه شوې وه چې د ابنای فاسفورس دغې برخې کې ،چيرې چې اوبه ډيرې ژورې دې ، ترکې بيړه په مشکله توګه په عيسوي بيړۍ باندې بريالۍ کيدی شي. په دې خاطر يې پريکړه وکړه چې يو زيات شمير کشتۍ او ګڼ شمير بحرې جهازونه چې د عيسوی جهازونو څخه کوچنې دي دبندرګاه پاسنۍ برخې ته منتقل کړي. په دې ځآی کې اوبه تنګې دي ، او يونانې ستر جهازونه هم دلته نه دي بريالی شوی ،دبندرګاه پورتنۍ برخه ګولډن هارن پورې رسيږي او ګولډن هارن ته هيڅ ډول زيان نه رسيږي. د کلابندۍ ټول زور د وچې په لور مصرفيږي. په ځانګړې توګه د سينټ رومانس د دروازې په لور دکلا د سوبې ټول سامان اووسايل را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولیږی. په دی خاطر دقسطنطنیی خلک دنور خوا و څخه بی فکر اوسي او په همدی یوی لوری خپل دفاعی ځواک مصرفوي.

سلطان فکر وکړ چی که چیری دګولډن هارن له لوری که په ښار باندی حمله وکړل شی نو درومی فوځونو توجه به سره وویشل شی او په دی توګه مونږ ته هم ددیوال ماتول او ښار ته ننوتل اسانه شي ،خو دسمندر له لوری حمله هغه وخت شونی ده چی په ګولډ ن هارن کی اوسپنیز زنځیر نه وای ، اوهلته جهازونه ور ننوتلی شوای. په همدی وخت کی سلطان دخپل ذهانت او استقلال څخه کار واخیست اویو نمونه ی هوډ یی وکړ. دسلطان دغه وړاندیز اغاحسن ، احمدکدک پاشاه ، اومحمودپاشا په څیر پوه او تجربه لرونکی سپه سالاران هم حیران پاته کړل. سلطان د یوه ناشونی کار د شونی کولو هڅی کولی.

سلطان وویل چی د ابنای فاسفورس په زورو اوبو کی خپل ټول جهازونه ګولډن هارن ته ور ننباسي. خو دوی ته به په اوبو کی د تللو په ځای د وچی د لاری تلل په کار وي ، ددی کار له پاره هغه یو ډیر عجیب اوغریب وړاندیز وکړ. دغه وړاندیز د نړۍ په تاریخ کی ساری نه لری. هغه پریکړه وکړه چی ګولډن هارن ته دجهازونو د ورسولو له پاره به لس میله واټن په وچی وهل کیږی. ددی له پاره د ابنای فاسفورس دغربی ساحل څخه جنګی جهازونو وچی ته راوړل کیږی اوبیا به دغه جهازونه د یوی سختی غرنۍ او تیږلوړه لاری نه دګولډن هارن شمالی غاړی ته رسول کیږی او هملته به په ګولډن هارن کی ځای په ځای کیږی. د وچی دا لاره نژدی لس میله واټن درلود. سلطان دروان کال د جمادي الاول ځوارلسمه شپه چی په پوره توګه دسپوږمۍ په رڼا باندی روښانه وی و ټاکله. هغه حکم وکړ چی ان تر ګولډن هارن پوری د لرګیو تختی و غوړوی. دا د سلطان یو عجیب وړاندیز اودهغه محیرالعقوله تجربه وه. سلطان ددی کار د پای ته رسولو له پاره همدا یوه شپه ټاکلی وه ، دهغه دحکم سره سم په دغه لس میله واټن کی دلرګیو تختی و غوړول شوی ، ددی تختیو دپاسه یی غوړی واچول. د دغوړوالی په واسطه دا تختۍ پخپله یو سمندر وګرزید.

دښار دديوالونو څخه ټوله ورځ سیل کونکو د سلطان عسکر کتل چی د لرګی تختۍ غوړوی او یو ځای کوی یی. خو هغوی حیران و چی اخر مسلمانان ددی څخه څه ډول کار اخستل غواړی ؟ دشپی درا ختلو سره سم مسلمانو سپاهیانو خپلی ۸۰ جنګی کشتۍ اوجهازونه را ښکودل او د لرګیو په تختیو یی ور وخیژول ، کله چی ددی اتیاو جهازونو ټرین په تختیو باندی سپور کړل شو نو په زرګونو عسکرو هغوی ټیله کولی. په دی شپه دهوا څپو هم دمسلمانو عسکرو سره پوره مرسته کوله ، په دی اساس د جهازونو ملاحانو بادبانونه پرانستل. د جهازونو ددی ټرین د پر مخ بوتلو له پاره دانسانانو نه علاوه حیواناتو هم خپله ونده تر سره کوله. لاره اوږده او ډیره سخته وه ، دسپوږمۍ رڼا هری لوری ته خپلی وړانګی غوړولی وی ، په دی سپوږمیزه شپه کی هری لوری ته شور ماشور ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحالۍ ناری او فوځی سندری په دیوالو ناستو عیسوی عسکرو اوریدی. او په دی سوچ اوفکر کی حیران و چی اخر مسلمانانو دکوم کار له پاره ملاتړلی ده.

پخپله قسطنطین هم دیوال ته راغی او دمسلمانانو ددی کار نظاره یی وکړه ، هغه دعثمانی فوځ د باجو غږ اوریده. خو ددی نه زیات په نور څه نه پوهیده. خومسلمانانو خوشحالی کوله. ټوله شپه دغو اتیا جهازونو سفر وکړ او دقسطنطنیی عیسویان تر اخری وخته پوری هم هیڅ و نه پوهیدل ، بلاخره د سهار رڼا د دی ستر راز څخه پرده پورته کړه ،په دی وخت کی دسلطان لښکر اتیا جهازونه او درنه توپخانه په ګولډن هارن کی ځای په ځای شوی وه.

کله چی دقسطنطنیی خلکو د سلطان دلښکر اتیا وسلوال جهازونه اودرنه توپخانه په ګولډن هارن کی وکتله نو دښاریانو ساه ګانی و دریدی....دا څه شوی دی ؟...دوی خو یا ناشونی خبره شونی کړی ده.... دقسطنطنیی خلکو په خپلو سترګو باور نه کاوه ، هغوی دا هم وکتل چی عثمانی فوځونو د دیوال تر څنګ یو پل هم درولی دی اوخپل توپونه یی په مناسبو ځایو کی نصب کړی او ددیوال دی لوری ته یی د ګولیو د ورولو له پاره هم ځانونه تیار کړی دی. عیسویان ډیر وارخطا شوی و ، د قسطنطین ځومره جهازونه چی په ګولډن هارن کی موجود و ، هغوی ټول د زنځیر تر څنګ په یوه لیکه کی ولاړ و ترڅو پردی جهازونه دننه را داخل نه شي.کله چی دقسطنطین جهازونو دعثمانی بحری بیړۍ جهازونه په ګولډن هارن کی وکتل نوپرهغوی دحملی کولو له پاره رامخته شول. خو سلطان محمد خان د بندرګاه دواړو غاړو ته خپله توپخانه نصب کړی وه. عثمانی توپخانی په عیسوی جهازونو باندی ګوله باری پیل کړه او هر جهاز به چی مخی ته راته نو هغه به یی دهمدی ګولیو په واسطه په اوبو کی غرقاوه. د اربان توپونو سخته ګوله باری کوله اوهر لوری یی ګولۍ ویشتلی. دا د جنګ هغه اساس نقطه وه چی توپونو په کی ډیر بنستیز اوپریکنده رول و لوبوو. په دی توګه د سمندر له لوری دحملی په واسطه عیسویان مجبور شول چی خپل فوځ ځواک سره وویشي. دګولډن هارن اوبه ډیری ژوری نه وی. په دی اساس عثمانی جهازونو په ډیره اسانۍ سره هغه استعمالولی. سلطان په ګولډن هارن باندی دیوه پل د جوړولو حکم وکړ اوپه دی توګه یی دښار شمالی دیوال هم د سختی کلابندۍ لاندی راوست ړ.

اوس نود **۱۴۵۳** کال د مئ دمیاشتی څلور ویشتمه ورځ وه. په همدی ورځ قسطنطین سلطان ته پیغام ولیږه: « ته چی پرما څومره خراج ټاکل غواړی زه یی ورکړی ته تیار یم. ما خپل باجګذار وګرزوه اوقسطنطنیه ماته پریږده»

خو اوس سلطان په دی ډاډمن شوی و چی هغه به ښار سوبه کوی. په دی خاطر یی قسطنطین ته ځواب ولیږه چی: « که چیری ته اطاعت قبلوی نوتاته به دیونان جنوبی برخه درکړل شي خو زه به په اسلامی دولت کی دقسطنطنیی د یوځای کیدو پرته بیرته ستون نه شم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان په دی پوهیده چی ترهغی چی دقسطنطنی عیسوی سلطنت چی دعثمانی سلطنت تر منځ خنډ گرزیدلی دی ، په خپل ځای پاته وی نو په گواښونو او خطرونو کی به کوم کمښت نه راځی. هغه دقسطنطین اودهغه څخه د پخوانیو قیصرانو د شرارت څخه پوره خبر و . او بیا خو اوس د قسطنطنیی په سوبه کی ډیر کم وخت پاته و . په دی خاطر د قیصر قاصد د سلطان دخیمی څخه نامراده اوناکام و گرزید. په دی وختو کی د وچی له لاری هم یو پر بل سختی حملی پیل شوی وی ، خود قسطنطنیی پر هغو دیوالونو چی د زرکالو راهیسی یی دهر ډول دښمن څخه دغه ښار خوندی ساتلی وه د عثمانی حملی کوم اثر نه ښکاریده. عثمانی توپونو د دیوالو په دواړو غاړو باندی په پرلپسی توگه گوله باری کوله ، بلاخره د اوو ورځو پرلپسی گوله باری نه وروسته دقسطنطنیی ددیوالونو په دری ځایو کی درزونو راپیدا شول.

هغه دیوالونه چی د پیړیو پیړیو راهیسی یی په پوره ځواک سره دهر دښمن مقابله کړی وه دعثماني توپونو په مقابل کی تم نه شول او په ځای ځای کی وشکیدل.... اوبیا داسی وخت هم راغی چی د سینټ رومانس ددروازی تر څنگ څلور واړه برجونه دتوپونو د ۳۰ انچه گولیو په مقابل کی تر ډیره و نه دریدل او په ځمکه راپریوتل. اوس نو سلطان محمد خان ته خپل اخری بری تر سترگو کیده (گبن)

سلطان قسطنطین ته پیغام ولیږه چی که چیری هغه دغه ښار په امنناکه توگه ورته حواله کړی نو دښاریانو ژوند ته به هیڅ ډول زیان نه ور رسیږی. ددی ترڅنگ به د موریا حکومت هم ده ته ورحواله کړی. خو قسطنطین دا وړاندیز و نه مانه . هماغه و چی سلطان محمدخان په خپل لښکر کی اعلان وکړچی دمئ په ۲۹مه به اخری اوپریکنده حمله کیږی.ددی نه مخته په ۲۸ دمئ سلطان یو ځل بیا خپل فوځ کی اعلان وکړ چی سبا سهار به د هره اړخه په ښار حمله کیږی ، فوځ ته به دښار د تاج او تاخت له پاره اجازه ورکول کیږی. خو سرکاری املاکو ته به څوک زیان نه ور رسوي ، ددی نه علاوه هیڅ عثمانی سپاهی به ، امن غووښتونکو ، وسله غورزونکو ، زړو ، کوچنیانو ، ښځو او ....ته زیان نه ور رسوی. ددی خبر سره سم دمسلمانانو په لښکرو کی دخوشحالۍ څپی خپری شوی او دتکبیر غږونه پورته شول.

دبله اړخه په شاهی قصر کی قسطنطین خپل سپه سالاران ، دحکومت مسؤلین ، قومی مشران ، مذهبی مشران ټول راټول کړل اویوه غونډه یی جوړه کړه ،هغه ته ډاگیزه شوی وه چی سبا سهار مسلمانان یوه هر اړخیزه حمله کوی. په دی خاطر یی ښاریانو ته تر اخری ساعته پوری د جنگیدواو دفاع حکم وکړ. پخپله یی هم په ډکی مجمع کی په خداوند یسوع مسیح باندی سوگند یاد کړ چی دخپلی وینی د اخری قطری پوری به دترکانو په مقابل کی جنگیږی. دغونډی د پای ته رسیدو سره سم ټول سالاران راپورته شو او داخری معرکی له پاره یی ځانونه تیارول پیل کړل. قیصر ددی غونډی د پای ته رسیدو څخه سمدلاسه وروسته ایا صوفیا ته راغی اوپه خپل اخری عبادت کی مصروف شو . په ای صوفیا کی په هر پادری باندی ویره اوخوف سپور شوی و ،قیصر دعبادتځای څخه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارغیدو وروسته خپل ځای ته ولاړ، هلته یې دځو لمحی ارام نه وروسته په آس پښه واړوله اودسینټ رومانس په لور راغی ، دلته دکلابند شوو لخوا سخته حمله شوی وه.

عثمانی فوځ هم ټوله شپه په ذکر و عبادت کی مصروف وو . پخپله سلطان محمد خان دسهار د لمانځه څخه د فاریغیدو وروسته د علماو اوروحانیونو غونډی ته ورغی اودخپلی اخری حملی دبریا له پاره یې تری دعاوغوښته. په دی غونډه کی دسلطان پیر « ایدنی رحمة الله » هم موجود وو. دغه پیر داخری حملی دبری له پاره ددعاکولو په نیت ځانته خیمه درولی وه ، دخیمی بیرون یې یو ساتونکی درولی و تر څو څوک یې مزاحم نه شي . په دی توګه د سلطان مرشد په خپله په دعاو کی مصروف وو. سلطان د لمر دراختو نه مخته د خپلو فوځونو لیکی سمی کړی ، اوهغوی ته یې یو په زړه پوره تقریر وکړ.

« نن به مونږ د ماسپښین لمونځ په ایاصوفیا کی ادآ کوو .»

سلطان د خپلی وینا د ختمولو وروسته خپلو سالارانو ته دحملی کولو حکم وکړ. نن د **۱۴۵۳**کال د مئ د میاشتی **۲۹** مه ورځ وه ، عثمانی فوځونو د مختلفو اړخونو څخه حمله وکړه ، توپونو او منجنیقونو دښار په دیوالونو ګولی وورلی ، دیوالونه ځای په ځای سوری شوی وو . خودحملی ډیر زور دسینټ رومانس ددروازی په لور و. عثمانی فوځونو په ځای کی د خندقونو څخه تیر شول ، هغوی دخندقونو دپاسه پاتخی کیښودی ، کمندونه یې واچول اوپه دی توګه د لمر د راختوسره سم د وینو اواور دا پریکند جنګ پیل شو. دسینټ رومانس دیوالونه لا دپخوا څخه د ترکانو په توپونو سوری سوري شوی و. په دی اساس مسلمانو سپاهیانو ددیوالونو د همغه درزونو څخه ګټه پورته کړه اوښار ته دننوتلو هڅه یې وکړه. خو هر ځل به دهغوی هڅی دسختی مقابلی سره مخامخ کیدی. دعثمانی فوځونو بهادرو څو ځلی د لویدلو برجونو او ددیوالو د درزنو څخه دتیریدو هڅی کولی ، خوهلته دننه د جستیمانی اونورټاس فوځونو، دقسطنطنیی عامو ښاریانو ، ان ښځو اوکوچینانو دخپلو ځانو څخه دفاع کوله ،هری لوری ته همدا حال و ..... د سمندر او وچی دواړو څخه په یوه وخت کی سختی حملی روانی وی ،یو عجیب اوحیرانونکی قیامت و. یو اړخ هم د تسلیمی له پاره تیار نه و ، قسطنطین په خپله په اس ناست و او د سهاره تر غرمی یې دڅه خوړلو څښلو پرته منډی تړی وهلی ، جان جستیمانی توری کارولو داسی مهارت ښوده چی سلطان محمد ورته په خپله ګوته په خوله و.اوبی اختیاره یې دا خواهش کاوه چی کاشکی دا شخص زما په فوځ کی وای.«عثمانی دولت» ... تر غرمی پوری دعثمانی دولت یوعسکر هم ښار ته ور داخل نه شو. عیسویانو دخپل مرکز د خوندی ساتلو له پاره حیرانونکی شجاعت تر سره کاوو. هر سپاهی به دخپل ځان په قیمت دفاع کوله . هر ځل به یې د ترکانو حملی درولی ، توری د تورو سره جنګیدی ، ترکی عسکر به د عیسوی عسکرو د وژلو اویا پخپله دشهید کیدو ....وروسته ددیوال څخه راغورزیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوسلطان محمد خان د خپلو لمړنیو ناکامیو څخه ناهیلی شوی نه و . په پوره عزم سره را پورته شو او د ښار ددیوال څنګ ته ورغی ، دوه رکعته لمونځ یی په جمعه وکړ ، دزمکی هغه برخه چی سلطان اودهغه ملګرو په کی لمونځ ادا کړ دتل له پاره د« فاتح د لمانځه ځای » په نامه مشهوره شوه .(جهان دیده) .... بلاخره سلطان د خپل نازولی فوځ ینی چری زرکسیزه ډله له ځانه سره کړه ، ددی ډلی په لمړی لیکه کی اغا حسن ، عبدالرحمن ، اوریاض بیګ په څیر تجربه لرونکی عسکر شامل و . تردی وخته پوری یونانی اورومی عسکر پوره ستومانه شوی وو . په هغوی کی د تازه حملو تاب نه وپاته. ددی تازه مهم د روانیدو نه مخته سلطان خپل پیرته یو قاصد ور ولیږه او ورڅخه یی وغوښتل چی ځانګړی دعا ورته وکړی. ځکه سلطان اندیښمن و چی که نن قسطنطنیه فتحه نه شی نوبیا به هیڅکله هم فتحه نه شي . ځکه چی نن حمله کونکو خپل ټول توان په کار اچولی و . کله چی دسلطان قاصد هلته ورغی نو ساتونکی هغه منه کړ خو عثمانی وزیر ساتونکی ته په قهر شو او ورته یی وویل چی هغه به پیر ته دسلطان پیغام هرومرو ور رسوی.

ددی خبری سره سم هغه خیمی ته ور ننوت وبی کتل چی پیر په سجده پروت دی او دعا کوی. دعثمانی وزیر په کتلوسره یی سر راپورته کړاو ورته یی په خندا کی وویل چی ورځه قسطنطنیه فتحه شوه ...(تاریخ اسلام).

عثمانی وزیر ته د دی بزرګ په خبرو باندی باور را نه غی اوبیرته یی منډی کړی. خو د هغه بزرګ د خیمی څخه د وتلو وروسته یی وکتل چی د ښار په دیوالونو باندی داسلام بیرغ رپانده دی . په حقیقت کی هغه وخت چی سلطان خپل پیر ته دا قاصد ور لیږه نوهغه وخت ډیر نازکه وه . اوبیا په دی وخت کی ددیوال هغه برخه د سلطان تر مخه وه یوناڅاپه را پریوته او د راپریوتو سره سم خندق ډک شو اوښار ته د ور ننوتلولاره پرانستل شوه . د بله اړخه بحري فوځ هم په همغه وخت کی په یوه ستر برج باندی ولکه وکړه اوسلطانی بیرغ یی پری نصب کړ . ددی بیرغ د پورته کیدو او د دیوال د راپرزیدو وروسته سلطان اودهغه ملګری چی په سر کی یی اغا حسن شامل و ښار ته ورننوتل. خو عیسویانو تراوسه پوری خپله ماتی نه منله . په همدی وخت کی قسطنطین ته یو ډیر ژور زخم دا راپیداشو چی دهغه دجنګ نازولی جستیمانی سخت زخمی شو او اوجنګ میدان یی پریښود . سلطان په همداسی وخت کی حمله کوله چی حستیمانی دخپلو ملګرو سره لاره پری اینبی وه . اوپه دی توګه یی ښار خپلو دښمنانو ته حواله کړی و. قسطنطین د جستیمانی دتم کولو له پاره ډیری هلی ځلی وکړی و خو هغه د مسلمانانو دتورو څخه ویریدلی و . هغه سمدلاسه د بندرګاه په لور ولاړ . دهغه د تللو سره سم په عیسویانو کی کمزورتیاوی راپیدا شوی ،په دی وخت کی قسطنطین په خپله قومنده په لاسو کی واخسته. خو دینی چری حمله ډیره سخته وه ، عیسویانو یی مقابله ونه شوه کړای.

دینی چری سردار اغاحسن په ډیره میړانه دخپلو ملګرو سره یو ځای په دیوال ور وخوت ....قسطنطین اودهغه ملګرو هڅه وکړه چی اغا حسن شاته و تمبوي. په دی وخت کی ددغو دری مسلمانانو دمقابلی له پاره سل کسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عیسویان راغلل ، خو اغا حسن د پایلونه بی پرواه د قسطنطین په فوځونو کی خپله توره وچلوله. په دی وخت کی داغا حسن وجود زخمی زخمی شو. بلاخره یی دزخمونو اوزیاتی وینی له لاسه هملته دشهادت کلیمه ولوسته او ځان یی خالق ته وسپاره ...... په دی جنګ کی دینی چری د دیرشو عسکرو څخه اتلس شهیدان شول. خو دا نور بریالی شول ځکه دهغوی شاته نور ترکی فوځونه ور ورسیدل ، اوس نو حمله کونکی دهره اړخه ښار ته ور ننوتی و. هری لوری ته دعیسوی فوځیانو جسدونه پراته وو. اوس دښار په ستر دیوال باندی سور هلالی بیرغ رپانده وو.

قسطنطین چی تر اوسه پوری په پوره زړه ورتیا سره جنګیده دخپلو ډیر و مخلصو ملګرو په دلاسه ورکولو سره یی هیلی له لاسه ورکړی او په لوړ اواز یی وویل چی:

« ایا کوم عیسوی شته چی ما پخپلو لاسو ووژنی...؟ ایا کوم عیسوی شته چی ما پخپلو لاسو ووژنی؟»

خو کله چی دروم اخری قیصرته کوم ځواب پیدا نه شو نو بیا یی د روم د قیصر لباس د ځانه لری کړ او دعثمانی فوځ په سیلاب کی ورګډ شو او دیو سپاهی په څیر په پوره میړانه و جنګید او ووژل شو.... په دی توګه دهغه دمرګ نه وروسته یولس سوه کلنه بازنطینی پادشاهی هم له منځه ولاړه ....ددی پادشاهی پیل دقسطنطین له خوا شوی و او اخریی هم قسطنطین و. اوددی نه وروسته ....دقیصر لقب یو تاریخی داستان پاته شو. دعالمیانو دسرور دا ارشاد پوره شو چی فرمایلی یی وو ....«اذا هلک قیصرا ، فلاقیصر بعده ...»

څو شیبی وروسته قسطنطنیه د فاتحینو دلښکرو څخه ډکه شوه ، دعیسویانود مدافعت جوش د منځه ولاړ او حالات ارام شول. عثمانی فوځونو خپلی توری په نیامو کی کیښودی ، سلطان محمد خان دخپلو ملګرو سره یوځای په خپل اس سپور د دیوال د لویدلی برخی څخه راتیر اوښار ته راننوت اوځان یی دایا صوفیا چرچ ته ورساوه. دلته هغه ستنی ته چی د ترکانو ماتی یی ورسره تړلی وه په زرګونو عیسویانو پناه اخستی وه ورغی.

کله چی دسلطان آس دی ستنی ته ورسید نو په زرګونو عیسویانو خپل سرونه راپورته کړل اوداسمان په لور یی کتل چی هغه اسمانی فرشته به توره په لاس راکیوزی او ترک سلطان به دخپلو ملګرو سره یوځای ددی ځایه باسی او دماتی سره به یی مخ کوي، خو سلطان محمد خان دهغی ستنی څخه ور تیر شو اود ایا صوفیا دروازی ته ورغی ، په دی وخت کی نه کومه فرشته د اسمانه راښکته شوه او نه درومیانو ماتی په فتحه بدله شوه. په کلیسا کی را ټول شوی خلک په اخری وختو کی دغیبی کومک منتظر وو. ان تر دی چی ددی کلیسا په اړه دغه توهماتی عقیده دسلطان په لاسو د تل له پاره په خاورو بدله شوه.

نن هغه سلطان محمد خان نه و ....بلکه « سلطان محمد خان فاتح» و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم بن هشام هم د سلطان سره یوځای د ایاصوفیا تر مخه د خپله اسه کوز شوی و ،هغه ددی نه مخته هم ځو ځلی دلته راغلی و. لا تراوسه سلطان همدلته د ایاصوفیا په دروازی کی و چی قاسم په ډیره بی صبری، سره ایا صوفیا ته ور ننوت. د چرچ په هال کی دهغه پیژندونکی راهبانی او پادریان سره را ټول شوی و. ټول قاسم ته په حیرانتیا سره وکتل اودهغه په فاتحانه راننوتلو سره یی سرونه ټیټ کړل. خوقاسم غوښتل سوینا ته ځان ورسوی. هغه ته سوینا هیچری هم تر سترګو نه شوه. په منډه پاس منزل ته ولاړ. او په بیړه یی ځان د سونیا خونی ته ورساوه.

کله یی چی د سونیا دکوټی دروازه پرانستله نو بی اختیاره یی آه وویل ....ځکه سونیا دخپلی کوټی په منځ کی پرته وه ، دهغی په ګیډه کی یو توره ننویستل شوی وه. د سونیا وینه په فرش باندی بیدله. سونیا په وینو کی لت پت وه خو خپلی سترګی یی د دروازی په لور نیولی وی ،،،

قاسم ورمنډه کړه او سونیا ته یی ځان ور ساوه. خو هغه مړه شوی وه. دهغی سترګی پرانستی وی اوهغه د وعدی په مطابق اوس هم دقاسم منتظریوی. قاسم دهغی په سترګو باندی لاس کیښود او په لوړ اواز یی انا لله و انا الیه راجعون وویل. قاسم د حالاتو څخه داسی وانګیرله چی سونیا په خپله خپل ځان نه دی وژلی بلکه هغه وژل شوی ده . دهغه ذهن د شاګال په لور ولاړ او فکر وکړ چی دا دهمدی مکروه انسان کار دی. دقاسم په سترګو کی د شاګال انځور راګرزیده اوسترګی یی د وینو نه ډکیدی.

سلطان محمد فاتح دخپلو ملګرو سره وعده کړی وه چی دماسپښین لمونځ به په ایا صوفیا کی کوی .په دی اساس سمدلاسه دایاصوفیا د هال څخه چوکۍ لری کړل شوی اوپه ایا صوفیا کی دسلطان محمد د الله اکبر اواز پورته شو. سلطان اودهغه ملګری د الله په دربار کی په سجده پریوتل. په دی وخت کی په ایا صوفیا کی د زرګونو عیسویانو او پادریانو د سترګو څخه اوښکی روانی شوی ، دلمانځه څخه د فاریغیدو وروسته سلطان خپلو جنګیالیو ته حکم وکړ چی ولاړ شي اود قسطنطین لاش ولټوي ،....قسطنطین هلته د سینټ رومانس په دروازه کی د جنګ په جریان کی وژل شوی و. هلته د ډیرو لاشونو تر منځه دقسطنطین لاش وموندل شو چی په جسم یی یوازی دوه زخمونه وو. دسلطان سپاهیانو دقسطنطین سر پری کړ او د سلطان مخی ته یی راوست اوپه دی توګه د قسطنطنیی فتحه مکمله شوه .... بله ورځ سلطان دقیصرانو شاهی محل ته ورغی ، ویی کتل چی په دی پراخه محل کی هیڅ نوع حرکت نه شته. کله چی سلطان دا ورانی ویجاړی وکتلی نو بی اختیاره یی دا شعر له ځانه سره زمزمه کړ.

پرده داری می کند برقصر کسری عنکبوت

چغد نوبت می زند برګنبد افراسیاب (عثمانی دولت)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دی جنګ کی د مسلمانانو په لاسو څلویښت زره عیسویان وژل شوی و. او شپیته زره عیسوی عسکر په بند کی اچول شوی و. دقیصر دکورني هیڅوک هم و نه نیول شول ځکه هغوی ټول په تیښته بریالی شوی وو. ډیر یی ایټالیی او یو شمیر نورو اروپایی هیوادونو ته تښتیدلی وو. دقیصر یو لمسی څو ورځی وروسته مسلمان شو او هملته په قسطنطنیه کی واوسید. بلاخره ددی کورنی نوم او نښه ورکه شوه.

د شاهی محل دکتلو وروسته سلطان هلته داس ځغلولو په ستر میدان کی خپل لښکر را ټول کړ اود شکرانی لمونځ یی ادا کړ. (هیپوډ روم) یواځی د اس ځغلولو میدان نه وی بلکه دلته به د نوو پادشاهانو دتاج د په سرکولو اعلان هم کیده. همدلته به فاتحو جنرالونو خپله جشنونه جوړول. همدلته به مجرمانو ته سزا ورکول کیده او منحرف عیسویان به په کی سوزول کیده. په تاریخ کی څو ځله دحکومت پر خلاف بغاوتونه دهمدی میدان څخه پیل شوی و. معلومه نه ده چی دامیدان به څو ځله دانسانانو په وینو خړوبه شوی وي،

په هیپوډ روم کی دری ستنی نصب شوی وی ، لمړی یی دمسیح نه مخته په څلورمه پیړی کی بله یی په پنځمه عیسوی پیړی کی اودریمه یی په لسمه عیسوي پیړی کی. داستنی ددری بازینطینی شهنشانو له اړخه د یادګار په توګه نصب کړل شوی وی ، سلطان محمد خان فاتح د تر ټولو کوچنۍ ستنی تر څنګ خپل دربار جوړ کړ. په دی ستنی باندی ددریو اژدهاو انځورونه کندل شوی و. کله چی سلطان دا انځورونه وکتل نو دخپله ځایه راپورته شو اودخپلو جنګي غشو په واسطه یی دهغی ازدهاو سرونه ور پری کړل.

په هیپوډ روم کی دسلطان دربار جاری و ، هغه نوی احکامات ورکول ، په دی میدان کی دسلطاني فوځونو اومسلمانانو نه علاوه په زرګونو عیسویان هم موجود وو. نن دقسطنطنیی خلک دخپل نوی پادشاه دکتلو له پاره راغونډ شوی وو. عثماني فوځ د پرون راهیسی په ښار کی امن وامان قایم کړی و ، سلطان اعلان کړی و چی دقسطنطنیی دښاریانو هرڅه په امان او محفوظ دی. همدا علت و چی نن د مفتوح قوم هر کس په ویره ویره تر دی ځایه راغلی و.

قاسم بن هشام دسلطان دربار ته لږ څه ځنډن راغلی و. هغه ټوله ورځ په بندرګاه کی ګرزیده. هغه ته د شاګال د پیدا کیدو له پاره یو تیز بحری جهاز او څوکسه عسکرو ته اړتیا وه. خو تر ماسپښینه پوری قاسم کومه پریکړه نه وه کړی ،په حقیقت کی هغه اوس دقسطنطنیی څخه وتلای هم نه شو. ځکه سلطان هر وخت هغه ته اړتیا درلوده. خواوس قاسم پتییلی وه چی د مارسی دپیدا کیدو له پاره به د سلطان سره نیغ په نیغه خبره کوي. اوبیا به په دی مشن باندی دسلطان د اجازی سره سم کار کوي.دقاسم کورنۍ هم همدلته په قسطنطنیه کی مقیم شوی و. دهغه خلک چی خپل کورونه یی پری ایښی و دهغوی په کورونو کی د مسلمانانو کورنۍ ځای په ځای شوی وی. حمیرا هم ورسره هملته یو ځای وه. خوقاسم غوښتل د مارسي لټون وکړی. قاسم د هیپوډروم میدان ته راغی...اونیغ د سلطنت د عمایدینو ټولی ته ور روان شو ، تر اوسه هغه څو قدمه اخستی و چی یو ناڅاپه ودرید. هغه ته یو پیژندل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی څیره مخته راغله اوهغه مقرون وو . دا هغه یونانی سالار و چی قاسم ورسره د ماهی نیونکو په کلی کی لاس و ګریوان شوی و . ځکه همدی مقرون روزی تبنتولی وه او بیا قاسم دروزي دپیدا کولو له پاره په یونانی عسکرو حمله کړی وه . مقرون په عام لباس کی و اودعامو کلیوالو خلکو په څیر یی په سر ټوټه راتاوه کړی وه . هغه ته د مقرون په څیری کی یو ډول تجسس پیدا شو ، داسی معلومیده چی هغه په چا د لټی پسی دی . مقرون دسلطانی غونډی څخه بی پرواه دقسطنطنیی په خلکو کی ګرزیده . هغه د یوه یوه شخص مخ ته کتل . دقاسم شپږم حس رابیداره شو په دی خاطر یی دسلطاني دربار په لور د تللو په ځای دمقرون په لور مخه کړه .

مقرون تر ډیره وخته پوری دچاپلټنه کوله .دحالاتو څخه یی داسی ډاګیزیده چی په بیړه کی دی خوکله یی چی خپل مطلوبه کس پیدا نه کړ نوبیا د غونډی څخه ووت .قاسم یی تر شا شو ، مقرون پیدل روان و اوقاسم په زړه کی دعا کوله چی همداسی پیدل ولاړ شي . ځکه که مقرون په اس باندی سپور شوی وی نوبیا قاسم هغه نه شو تعقیبولی . مقرون د ښار دکوڅو څخه ووت او دشرق په لور روان شو ، دی لوری ته دښار ابادی کمه وه . ځکه چی په دیوال کی کومه ستره دروازه نه وه . دادقسطنطنیی شاتنی برخه وه . مقرون د اوږدی فاصلی وروسته دشمال شرق په لوری کنډراتو ولاړ . دقاسم تجسس نور هم زیات شو . په دی پوه شو هرومرو کومه خبره شته ....او خبره هم د راز ده... قاسم د مقرون اوخپل ځان ترمنځ دومره واټن پریښود چی مقرون د تعقیب احساس ونه کړی.

بلاخره قاسم ته یو مات اووران ویجاړ عمارت تر سترګو شو ، دا دکوم پخوانی چرچ عمارت و . دعمارت په دروازی باندی صلیب نصب کړی شوی ، مقرون همدی کنډر شکله عمارت ته ور ننوت . قاسم چی وکتل مقرون هغه زوړ عمارت ته ور ننوځی نو لږ څه ګړندی شو ، ځکه هغه غوښتل وپوهیږی چی مقرون دلته د چا سره د کتلو اود څه مقصد له پاره ورغلی دی ، قاسم په ډیره منډه ځان د چرچ عمارت ته ورنژدی کړ.

دقسطنطنیی داسیمه د سترو ستر غونډیو د یوی لړی څخه جوړه شوی وه . اودا کنډر شکله چرچ په همدی غونډیو کی پروت و . قاسم نیغ چرچ ته د ورننوتلو په ځای د چرچ خواته وګرزید او دشا له لوری چرچ ته راغی .دچرچ شاته هم یوه دروازه وه . خو دا دروازه بنده وه ، قاسم دروازی ته ورنژدی شو او د دروازی د سوریو څخه یی ددننه ځای اندازه واخسته . هغه ته د وچو پاڼو او دغنو دجالو پرته نور څه تر سترګو نه شول.....هغه حیران شو چی مقرون چیری ولاړ. قاسم رامنډه کړه او د نیغی لاری څخه چرچ ته راغی .توره یی را وویسته اودهر ډول حالاتو له پاره یی ځان تیار کړ.

قاسم په ډیر احتیاط سره چرچ ته ورننوت . خودلته هیڅوک هم نه وو . دا ډیر کوچنی چرچ و ، قاسم هلته په وچو پاڼو باندی پښی ایښودی او ددیوال تر څنګ ولاړ خو دغه چرچ دیوی ستری غونډی سره نښتی و .....یعنی د چرچ دروازه د غونډی لوری ته پرانستل کیده . قاسم په احتیاط سره دروازه پرانسته او هلته یی دیوی حجری په کتلو حیرانتیا احساس کړه خو هغه حجره هم خالی پرته وه . هغه دمقرون پسی ګرزیده خو دمقرون درک نه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم. دا کوچنۍ حجره په حقیقت کیددی غونډۍ د تراشلو څخه جوړه شوی وه. اودکوم پادری دعبادتځای له پاره استعمالیده. خو اوس دا خونه هم خالی وه . ددی ځای د خالی پیداکیدو سره دقاسم شپږم حس په حرکت راغی اودخطر احساس یی وکړ. ځکه قاسم په خپلو سترګو وکتل چی مقرون چرچ ته را ننوت. خو اوس هغه غائب شوی و.

په همدی وخت کی هغه فکر وکړ چی شونی ده چی ددی حجری دروازه بلی کومی لوری ته وتلی وی، په همدی خاطر یی دیوالونو ته په غور سره وکتل ، دحجری دفرش دپاسه په یوه کونج کی د وښو ډیری لګیدلی و، قاسم سمدلاسه مخته ورغی او هغه واښه او ګیاه یی دهغه ځایه لری کړه .....دلته ریښتیا هم یوه لاره پیدا شوه. ددی دپاسه د لرګیو یوه کلکه تښته اینښوول شوی وه. قاسم دغه تخته لری کړه ، ورلاندی یو سرنګ و خو دفرش نه سرنګ ته باید قاسم اته فته ټوپ وهلی وی. په سرنګ کی دومره تیاره وه چی قاسم که په کی ورکیوتی وی نو هر څه په کی شونی وو. ځکه هغه نه پوهیده چی مقرون به دسرنګ په کوم ځای کی پټ شوی وی. خو قاسم ددی خطر اخستو ته تیار و. نو هغه سرنګ ته دوړټوپ کولو په ځای ځان په سرنګ کی را ځوړند کړ او لږه شیبه وروسته هغه په سرنګ کی وو .لمړۍ قاسم ته څه نه تر سترګو کیدل خو وروسته یی سترګی د تیاری سره عادي شوی اوخپلی مخی ته یی یو اوږود سرنګ کوت. دا سرنګ دشرق په لور ته او نژدی نیم کوس اوږودوالی یی درلود. قاسم داسی و انګیرله چی دا سرنګ به ددیوال شرقی برخی لاندی تیریږی ، ددی معنی دا شوه چی دا سرنګ به قسطنطنیی څخه تیریږی او بیرون تر پاسفورس پوری په رسیږی، ځکه چی نژدی لږ مخته قاسم ته رڼا تر سترګو شوه. اوس قاسم په سرنګ کی هر څه کتل خو مقرون یی نه کوت. لږ څه وروسته قاسم بیړه وکړه او په منډه دسورنګ څخه ووت ، ځکه هغه نه غوښتل مقرون په کشتۍ کی کیني او ددی ځایه ووځی. هغه پریکړه کړی وه چی مقرون به نیسي او ډیرو شیانو په اړه به تری پوښتنی ګرویزنی کوي.

لږه شیبه وروسته قاسم د سورنګ نه بیرون ووت. دا د قسطنطنیی شاتنۍ برخه وه ، څنګه چی قاسم د سورنګ څخه راووت نو سمدلاسه یی سترګی په فاسفورس ابنا کی په یوی لنګر اچونکی جهاز ور ونښتی. د جهاز بادبانونه پرانستی و او دساحل څخه پنځوس ګزه لری ولاړ و. په دی جهاز باندی دهیچا بیرغ نه و. خو د جهاز د رنګ د کتلو سره دقاسم تندي وغوړید .ځکه د جهاز ټولی تښتی توری کړل شوی وی، کیدی شی دشپی په تیارو کی د نه په نښه کیدو په خاطر داکار کړل شوی وي خو دقاسم په ذهن کی د ډیوډ الفاظ راوګرزیدل. ډیوډ ورته ویلی و چی د شاګال جهاز تک تور دی، دقاسم ټول حسونه رابیداره شول. ځکه هغه چی دکوم جهاز پلټنه کول هغه پخپله دهغه مخی ته ولاړ و. په قاسم باندی قدرت مهربانه شوی و. مکروه شاګال مارسي همدی جهاز ته راوړی وه. خو په دی وخت کی قاسم د خپل شاوخوا غونډیو لوری ته متوجه شو اوس نو قاسم مقرون له یاده ویستلی و. اود شاګال په اړه یی فکر کاوه. د غونډیو له اړخه قاسم یو اواز واورید. بلکل همداسی اواز لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک چې کوم شي په اوبو کې غورځوي...قاسم یو دم ښۍ لورې ته منډه کړه ، توره یې راوویسته ، او په لاس کې یې ونیوله. په یوه منډه یې ځان غونډۍ ته ورساوه.

قاسم د مقرون تر مخه ولاړ و....ددې غونډیو په منځ کې داوبو په غاړه دمقرون کشتۍ ولاړه وه. خو کله چې قاسم ور ورسید نو مقرون په کشتۍ کې سپور شوی و. په یقیني توګه چې مقرون به دشاګال د جهاز په لور ورته. مقرون لا تراوسه پورې قاسم نه و کتلی. ځکه قاسم دمقرون څخه په لوړه ولاړ و او دهغه ځایه یې دجهاز څارنه کوله. قاسم پریکړه کړې وه او د لږ څه ځنډ پرته یې په مقرون باندې ور ټوپ کړ.... دوې دواړه په کشتۍ کې ور پریوتل. دټوپ د وهلو په وخت کې دهغه توره د هغه په لاس کې وه. د راټوپ کولو سره سم دهغه توری د مقرون سر دوه ځایه کړی و. خو مقرون لا تراوسه ژوندی و، قاسم یو ځل بیا خپله توره دهغه په وجود کې ورننویسته. مقرون چغې په ستونې کې وچې شوې ، هغه دمړینې نه مخته قاسم پیژندلی و ....مقرون له منځه ولاړ ، قاسم مقرون دکشتۍ نه لاندې په اوبو کې را پریوست ، او د باسفورس اوبه یې پرې تکې سرې کړې.

اوس نو د قاسم کشتۍ د شاګال دجهاز په لور ور روانه وه. قاسم په زړه کې دا ویل چې که همدا جهاز دشاګال جهاز وي نو دهغه مارسي به ورته همدلته تر لاسه شي. لمر ښه تیز و او قاسم په پوره بیړه خپله کشتۍ د شاګال د جهاز په لور ورځغلوله

اوبیا لږه شیبه همغه څه وشول چې قاسم ته ورپیښیدل. کوم چا د جهاز د عرشې نه قاسم کتلی و. دا دمقرون په خیر کوم عسکر و چې د قاسم کشتۍ یې د جهاز په لور په حرکت کې لیدله ، هغه په یوه منډه د جهاز د عرشې څخه راکیوت ، لږه شیبه وروسته قاسم وکتل چې ددې سپاهي سره یو ځای دقسطنطنې تر ټولو پراسراره انسان شاګال هم د جهاز عرشې ته را وخوت. قاسم ډیر خوشحاله شو ، او ډاډمن شو چې دا جهاز همغه دشاګال جهاز دی. خواوس دقاسم له پاره تر ټولوستره خطره پیدا شوې وه. کله چې شاګال وکتل قاسم یې د جهاز په لورې ور روان دی نو هغه کله غوښتل چې قاسم دې دهغه جهاز ته ور وخیژي. خو قاسم هڅه کوله تر مارسي ته ځان ور ورسوي ، هغه دهر ډول خطرې ګاللو ته ځان تیار کړی و. هغه لا د شاګال د جهاز نه کافي لرې و چې شاګال دخپل جهاز لنګر پورته کړ او جهاز یې په اوبو کې خوشې کړ،شاګال دمقابلې کولو په ځای د تیښتې لاره اختیار کړې وه. که شاګال دخپل جهاز بادبانونه هم پرانستې وي نو دهغه د جهاز رفتار به د قاسم د کشتۍ دوه برابره شوی وي اوقاسم به هیڅکله هم نه وی توانیدلی د شاګال جهاز ته ور ورسیږي. خو قاسم هم خپله کشتۍ ګړندۍ کړه او دهغې رفتار یې دوه هومره زیات کړ اوپه ډیره چټکۍ سره یې هغې لورې ته ورځغلوله.

کله چې دقاسم دکشتۍ او هغې جهاز تر منځه واټن یوازې شل قدمه پاته شو نو دجهاز بادبانونه په یوه ټکان سره پرانستل شول.او جهاز په سمندر کې ور پریوت. دقاسم له پاره هغه وخت ډیره ستونزمنه شوه چې د جهاز څخه د قاسم په کشتۍ باندې د غشو باران پیل شو ، قاسم هڅه کوله ځان یوې لورې بلې لورې ته کړي ، په دې خاطر به

(c) ketabton.com: The Digital Library

غشي د کشتۍ په لرګیو کې ننښتل. خوپخوا تر دې چې قاسم ځان سنبال کړي دغشو بله حمله پرې راتله.د شاګال کسانو په پوره قوت سره خپل غشي ورول ، پخپله شاګال د جهاز په عرش باندې ولاړ واو ددې کار څارنه یې کوله، په دې وخت کې قاسم یوه عجیبه پریکړه وکړه، هغه یو ناڅاپه د کشتۍ څخه ټوپ کړ اوپه اوبو کې یې ځان وغورځاوه . اوس نو شاګال اودهغه کسان ډېر وارخطا شول ځکه قاسم په اوبو کې غوپه خوړلې وه او ځان یې غایب کړی و .

اوبیا چې کله هغه را ښکاره شو نوهغه دتور جهاز په یوې څنډې باندې د ورختلو هڅه کوله. قاسم خپله توره په خوله کې نیولې وه . او په دواړو لاسو یې د جهاز جنګلې نیولې وې. دلږ څه کوشش نه وروسته هغه په جهاز کې سپور شوی و ، د شاګال کسان هم دهمدې هیلې سره دجهاز خلورو اړخونو ته ځغلیدل. ځکه هغوی پوهیدل چې دهغوی دښمن به کوم اړخه څخه جهاز ته را خیژي. خو هغوی ته هغه وخت معلومه شوه چې قاسم توره په لاس دهغوی تر مخه ولاړ و . په دې وخت کې د شاګال دوو کسانو په قاسم حمله ر اوړه خو د قاسم په څیر تورزن ته ماتې ورکول څه اسانه کار نه و . ددوی څخه یو کس قاسم له منځه یوړ خو د بل سره دمقابلې په وخت کې د شاګال نور سپاهیان هم رامنځته شول ، خو قاسم زړه کوچنی نه کړ ، هغه په یوه وخت کې دشاګال د اوو کسو سپاهیانو سره جنګیده . قاسم په منځ کې ولاړ و او اوه کسه سپاهیان تر ی شاوخوا . هغه د طاهر ورور او د هشام زوی و. دعربو ډېر تکړه ځوان او د توری وهلو ستر ماهر . د لږ څه وخت مقابلې وروسته اوو واړه سپاهیان ستومانه شول ، ځکه چې قاسم غوښتل هغوی په همدې ډول ستومانه کړي،په دې وخت کې قاسم دداسې یوه داو څخه کار واخست چې دشاګال دوه سپاهیان یوځای دخپلو تورو ښکار شول. په زمکه دهغوی دپریوتو سره سم قاسم د یوه بل کار هم وختم کړ.

دجهاز بادبانونه پرانستې و اوپه چټکۍ سره مخته روان و . په همدې وخت کې دقاسم په زړه کې یو فکر راپیدا شو ، د جنګ ځای یې پریښود او په یوه منډه یې ځان د جهاز هغې برخې ته ورسو چې هلته د جهاز اخرې تختې لګیدلې وې. پاته پنځه کسه سپاهیانو هم دهغه پسې ور منډې کړې ،هغه د جهاز داخرې کونج پورې منډه کړه ، په دې ځای کې د لرګیو کمزورې جنګلې لګیدلې وې ، دقاسم پسې راځغلیدونکې پنځه واړو خپل ځانونه کنترول نه شو کړای او د لرګیو جنګلې یې ماتې کړې اوپه اوبو کې ور پریوتل. اخرې دوه کسو سپاهیانو ماتې جنګلې نیولې وې او ځوړند شوی و. اوس نو قاسم ور مخته شو اودهغوی دواړو کار یې همLته ورختم کړ.

جهاز په پوره قوت سره د بحر مارمورا په لور ور روان و . قاسم ویریده چې هسې نه چې هغه دری کسه په سمندر کې لویدلې کسان بیرته جهاز ته را ونه خیژي خو هیڅ پروا یې ونه کړه او بیرته د جهاز دننۍ برخې ته ورغی. قاسم دخپل ټول جنګ په دوران کې شاګال هیڅ و نه کوت. دلته درې کابینه جوړ کړل شوی و. قاسم دخپلې تورې سره بیل بیل کابین وکوت. خو شاګال یې تر سترګو نه شو . قاسم سمدلاسه د دننۍ برخې څخه راووت او د جهاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

عرشي ته يې ځان ورساوه ، هغه وار خطا و ترڅو ووينې چې شاګال خو چيرې نه دی تښتيدلی. هغه په دی فکر کی و چی ايا شاګال به ځان پخپله سمندر ته ور غورځولی وی؟ ..

په دی وخت کی قاسم ته د جهاز د تاخانی په اړه فکر راپيدا شو ، سمدلاسه را ښکته شو او د تاخانی د زينی د پيدا کولو په هڅو کی شو. هلته لاندی هغه د لرګيو څخه جوړه شوی يوه پاتخه وکتله. اوس نو هغه د چيتاپه څير سخت متوجه و. د لاندی کيوتو په وخت کی قاسم هڅه کوله چی دپښو اواز يی څوک وا نه وري ،خو کله چی لاندی منزل ته ور ښکته شو نو يو برچه يی مخته وويشتل شوه. سمدستي په خپل ځای کيناست. برچه د هغه شاته ديوال باندی ونښته.

دا برچه دهغه سخت دښمن شاګال ويشتلی وه. په همدی وخت کی د قاسم سترګی په شاګال باندی و نښتی. شاګال د جهاز په تاخانی کی موجود و. خو دقاسم نظر دشاګال تر څنګ دهغه شاته په مارسی باندی هم ولګيدی. قاسم شاګال هير کړ او دمارسي په غم کی شو. دمارسی حال ډير خراب و. لږ څه دمخه شاګال د مارسي رسۍ پرانستی وی ، هغه غوښتل مارسی له ځانه سره وتښتوی خو په همدی وخت کی پری قاسم را ورسيد. شاګال د قاسم دکتلو سره سم په ديوال ځوړند د اوسپنی تبر راواخست. کله چی قاسم د شاګال په لاس کی تبر وکوت نو ورته په خندا شو ،ځکه دی لرګی پريکونکی تبر دقاسم دتوری مقابله نه شوه کولی. اوس نو کله چی قاسم د شاګال په لور دحملی کولو له پاره ورته نو شاګال به سمدلاسه دمارسی شاته ځان پټاوه،دهغی ستونی به يی خفه کاوه او قاسم ته به يی ويل:

« قاسم بن هشامه توره وغورزوه او که نه د محبوبی څټ به دی ورمات کړم.»

کله چی قاسم مارسی ته وکتل نو دهغی سترګی د ډير درد نه بيرون راوتلی وی. دهغی ستونی ددومره فشار لاندی و چی اواز يی هم نه شو ويستلی. قاسم ددی منظر په کتلوسره سمدلاسه خپله توره وغورزوله. د توری د غورزولو سره سم شاګال مارسی پريښوده او لکه د وږي ليوه په څير يی په قاسم باندی حمله وکړه ، قاسم د شاګال د ګذار څخه دخوندی پاته کيدو له پاره تيار ولاړ و ، شاګال خپل تبر په دواړو لاسو ونيو او د قاسم سر ته يی راخلاص کړ قاسم خپل سر ټيټ کړ اود شاګال تبر په پوره قوت سره د جهاز په لرګی ولګيد او همelته ونښت. دجهاز دلاندی برخی يوه ستره ټوټه ماته شوه. خو شاګال ډير ژر خپل تبر بيرته راوويست او په قاسم باندی يی دبل ګذار له پاره په دوو ثانيو کی ځان تيار کړ. د قاسم له پاره دشاګال ددويم ګذار څخه خوندي پاته کيدل ډير ستونزمن وو ،خوبيا هم د قاسم قسمت دهغه سره ياری وکړه اودشاګال دويم ګذار هم خالی ولاړ. د جهاز د تختو دماتيدو په اساس جهاز کی اوبه را ننوتی او رو رو داوبو نه ډکيده. خو شاګال د قاسم په خيال کی پاګل شوی و. په پرلپسی توګه يی په قاسم باندی حملی کولی او قاسم به هر ځل خپل ځان څنګ ته کاوه. داوبو د زياتوالی په اساس د قاسم پښه هلته وښويده. اوس نو د سمندر اوبه لکه دنلونو په څير په جهاز کی را روانی وی اودجهاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغرقیدو خطر وار په وار زیاتیده. داسی وخت راغی چی قاسم د شاګال د حملو نه شاته ورته. په دی وخت کی مارسي د شاګال د نظر څخه غایبه شوه. مارسی د موقع نه ګټه پورته کړه اوپه اوبو کی ولاړه او قاسم توره یی راواخسته. شاګال د مارسي ددی کار څخه پوره بی خبره و. اوس نو مارسی ته دشاګال د خبریدو پرته بله لاره نه وه. دبله اړخه وخت هم کم و. ځکه جهاز هر وخت ډوبیدی شو. په دی خاطر مارسي دشاګال په لور ور منډه کړه اوددی نه مخته چی شاګال په قاسم باندی اخری ګذار وکړی...ځکه چی قاسم په ډیر بد ځای کی را ګیر شوی و... کله چی شاګال خپل تبر پورته کړ، نوبیرته یی تبر زمکی ته رانغی، ځکه چی دمارسي توره د شاګال په ملا کی ور ننوتی وه.او دکوم حلال شوی غوایی په څیررمباړي کړی.

قاسم او مارسي په یوه منډه د تاخانی څخه راووتل او د جهاز سره یوی تړلی کشتۍ ته یی ځانونه راورسول. څنګه چی قاسم او مارسی دجهازه کشتۍ راپرانسته اوپه کی کیناستل په همغه وخت کی دجهاز ټوله برخه په اوبو کی ډوبه شو اوغرق شو. او قاسم اومارسي دواړه د شاګال د جهاز دغرقیدو نه وروسته دباسفورس په اوبو کی بیرون راوتل.

دبله اړخه د هیوډ روم په غونډه کی سلطان د ټولو عیسویانو له پاره دامن وامان اعلان کړی و. هغوی چی په خپلو کورنو اوشتمنیو باندی پراته دی اوهغوی چی په خوشحالۍ سره یی اطاعت قبول کړی و، هغوی ته اودهغوی اموالوته به هیڅ ډول زیان نه ور رسیږی. دعیسویانو دنورو کلیساو تر څنګ به ایاصوفیا په همغه شکل اوښه پاته وي. بطریق اعظم د سلطان مخی ته راوغوښتل شو او ورته وویل شول چی ته به همغسی بطریق اعظم اوسی.اوستا په مذهبی واکمنی کی به هیڅ ډول مداخله نه کیږي ،سلطان محمد فاتح په خپله د یونانی چرچ پالنه ومنله. اوبطریق اعظم ته یی همغسی واک ورکړ لکه عیسوی سلطنت چی ورکړی و.دکلیسا د اخراجاتو د پوره کولو له پاره یی ستر ستر جاګیرونه وروبښل، بندی فوځیان چی دجنګ په وخت کی نیول شوی، سلطان دخپل فوځ څخه په پیسو واخستل اوازاد یی کړل. اوهغوی یی د قسطنطنیی په یوه خاص ځای کی اباد کړل. ددی سوبی نه وروسته سلطان محمد فاتح و کتل چی د قسطنطنی ډیر کورونه وران ویجاړ پراته دي، دهغوی د ابادیدو له پاره یی مسلمانانو ته د ورتلو بلنه ورکړه او دکوچنۍ اسیا څخه یی د پنځه زرو مسلمانانو کورونه هلته قسطنطنیی ته منتقل کړل. هغه خلک چی دقسطنطنیی څخه تښتیدلی و سلطان هغوی ته دبیرته راستنیدو بلنه ورکړه او هغوی یی دی ته تیار کړل تر څو بیرته خپلو پخوانیو کسبونو او کارونو ته راوګرځي او دښارپه ابادیدو کی برخه واخلی.

د پخوانیو قرنونو د رواجونو په اساس مفتوحین مال او ځان ټول دفاتحینو په ملکیت کی راته.اروپایی سلطنتونو دهمدی رواجونو په پوره کولو کی هیڅ وخت نه ضایع کاوه او په دی لاره کی یی دهیڅ ډول ظلم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیری څخه دریغ نه کاوه خو ددوی په مقابله کی هغه وخت چی ترکان قسطنطنیی ته ور داخل شول هلته یی امن وامان قایم کړاو د مروت داسی بیلګی یی پریښودی چی دوستان او دښمنان یی ټول ځانته حیران پاته کړل.

د فتح په لمړۍ ورځ سلطان اعلان وکړ چی هر هغه څوک چی سیدنا ایوب انصاري رضی الله تعالی عنه قبر پیدا کړی نو هغه ته به انعامات ورکړل شی. د فتحی په دریمه ورځ یو ډیر زوړ بزرګ دوو مسلمانو عسکرو ته د ابوایوب انصاری مبارک قبر په ګوته کړ، خو بیا هغه زوړ شخص هیڅکله هم تر سترګو نه شو. سلطان محمد خان فاتح د ابو ایوب انصاری دمزار تر څنګ یو جومات جوړ کړ چی په تاریخ کی د «جامعه ابو ایوب» په نامه مشهور شوی دی. سلطان قسطنطنیه خپل دارالسلطنت وګرځاوه اود همدی ښاره یی نور پاته ممالک لکه یونان، سربیا، بوسنیا، موریا، طرابزون، سنیوپ، مجمع الجزایر، کریمیا، والیشیا، البانیا، هزریګونیا، وینس، روډس او اوټرانټو.... سوبه کړل. او په عثمانی سلطنت کی یی راګډ کړل.

قاسم دخپلی کورنۍ سره یو ځای هملته په قسطنطنیه کی میشت شو، او په قسطنطنیه کی یی کور د زوړ عباس تر سترګو لاندی شین او سمسور وګرزید. اوس د قاسم دوه ښځی وی، دقاسم ښځی حمیرا د قاسم لمړۍ ښځه دسر په سترګو و منله، مارسي دقاسم څخه ټول داستان اوریدلی و، اوس نو هغی دقاسم په کور کی خپل ځان اوخپل ژوند د خپل وخت دبهترینو او خوشحاله وختونو څخه شمیرل.

دقسطنطنیی دسوبی نه پنځلس ورځی وروسته یوه عجیبه پیښه رامنځته شوه، قاسم د شپی غذا دخپلی کورنۍ سره وخوړه اوبیا یی خپلی قصی پیل کړی. په دی وخت کی د کور په دروازه باندی ټک ټک وشو. دقاسم وریرونو علي اوعمر ددروازی په لور ورغلل. لږ څه وروسته دهغوی کمری ته یوه محجوبه ښځه را ننوته. زوړ عباس چی دغه په پرده کی ښځه وکتله نو خپلی کورنۍ ته یی وویلی: «ورشي او هغی ته ښه راغلاست ووایی. پوهیږئ چی دا څوک ده، دا هم زما لور ده، عباس دی پرده کونکی ښځی ته وویل «لوری نقاب دی لری کړه. داستا خپل کور دی.... ایا ته ځآنته راغلی یی، عبدالله دی له ځانه سره نه دی راوړی.، عبدالله څه شو؟ خو تاته زمونږ دکور پته چا درکړه؟

عباس په پوره جوش سره لګیا و، دکور ټول خلک حیران پاته وو. دعباس لور مریم، مارسی، حمیرا مخته راغلی او دخپلی میلمنی سره یی روغبړ وکړ او هغی ته یی دکیناستو له پاره وویل. هغه ښځی عباس ته وویل چی دهغه خاوند عبدالله هم دهغی سره یو ځای راغلی دی خو بیرون د بګۍ سره ولاړ دی.

عمر او علی دعبدالله پسی ور ووتل. قاسم چی ددی پرده کونکی ښځی اواز واورید نو ټکان یی وخوړ. ځکه هغه ته دا اواز پیژندونکی معلومیده. تر اوسه هغه په همدی فکر کی و چی هغه ښځی دخپل مخ څخه نقاب لری کړ. په همدی وخت کی د زاړه عباس غږ هم تر غوږو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا زما لور «روزی »ده، دا یوه معصومه ماهی نیونکی وه ، تیر کال په همدی ورځو کی د جان جستېمانی عسکرو په زور راپورته کړی وه، اتفاقا چی په هغه وخت کی مونږ هم هلته ور ورسیدو .... مونږ عیسوی ځواکونو ته درس ورکړ. اوبیا مو روزي له ځانه سره د « رومیلی کلا » ته یوړه. روزی هلته په رومیلی کلا کی دری ځلور میاشتی زمونږ خدمت کاوه ، ددی قصه ډیره دردناکه او د اوریدو لایقه ده.

دقاسم دماغ همداسی خوټیده. وجود یی په لړزان و. دا خو همغه روزي وه چی د ماهی نیونکو په کلی کی یی دقاسم له پاره هر ډول خطره په ځان اخستی وه. هغی هم دسونیا په څیر په قاسم باندی زړه بایلودی و.او دهغه په انتظار کی یی هر شپه دمینی اومحبت خوبونه کتل.

هو ! دا هماغه روزی ده ، د رومیلی په کلا کی کله چی زاړه عباس مختلفی قصی بیانولی په دی وخت کی د شهزادګۍ حمیرا نوم هم مخ ته راغلی و ، روزی هم دقاسم په اړه داخبری اوریدلی وی. او په دی پوه شوی وه چی دهغه محبوب چی د یوه رومي پادری په کالیو کی ددی سره یو ځای شوی و دحمیرا خاوند قاسم بن هشام دی. کله یی چی دا واوریدل چی قاسم بن هشام د بل چا شوی دی نوبیا روزی دهغه په اړه خوبونه کتل پریښودل او د زور عباس د لور په څیر یی په رومیلی کلا کی واړول. دری ځلور میاشتی وروسته بیا زوړ عباس خپل یو ډیر تکړه سپاهی عبدالله ته په نکاح کړه او دمسلمانیدو وروسته روزی خپل کور اباد کړ.

نن روزي د خپل خاوند سره یو ځای دعباس کتلو ته راغلی وه نو ناڅاپه یی قاسم مخی ته و درید. که څه هم روزی لږ څه وویریده خو قاسم په ډیره بده توګه ټکان خوړلی و. په څو لمحو کی د روزي سترګود قاسم څخه په زرګونو پوښتنی کړی وی چی د قاسم سره یی دیوه ځواب هم نه و.

کله چی حمیرا د عباس د خولی څخه د روزی قصه واوریده نوبه شرارتی توګه یی د خپل میړه په لور وکتل ،ځکه چی هغی دقاسم دخولی څخه د همدی ځوانی ماهی نیونکی داستان لا دپخوا څخه اوریدلی و. د قاسم څخه نور څه جوړ نه شول نو سر یی ټیټ کړ او دخپلی کمری څخه بیرون راووت.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پای ځو ټکي

دسلطان محمد فاتح دوران په۱۴۸۱ کال کی پای ته ورسید. د ۱۴۵۱ نه تر ۱۴۸۱ پوری ،په دیرشو کالو کی سلطان محمد فاتح په قسطنطنیه باندی حکومت وکړ. د سلطان په وخت کی اسلامی حکومت د اروپا تر لری لری ځایو پوری و غځید.

دسلطان فاتح نه وروسته عثماني حکمران « سلیمان اعظم قانونی» (۱۵۵۰ نه تر ۱۵۷۲) پوری ډیر شهرت وموند . مشهور امیر البحر (خیرالدین باربروسا) دهمدی سلطان په وخت کی مشهور شو ، دخادم الحرمین االشریفین لمړنی لقب تر ټولو دمخه « بایزید» خپل کړی و . خو په عثمانی حکمرانانو کی د خلافت منصب تر ټولو دمخه (لمړی سلیم عثمانی) ته ورکړل شوی و .

اخری عباسی خلیفه « المتوکل» و چی په قاهره کی یی د سلاطین مملوک تر سیوری لاندی ظاهری شان وشوکت درلود خو په حقیقت کی دواکمنۍ څخه بی برخي وو ..... دخلافت پګړۍ (اول سلیم عثمانی) ته په سر ایښول شوی وه . دمقدسو مقاماتو کنجګانی ، د انحضرت صلی الله علیه وسلم مبارکه توره ، علم او څادر د خلافت دسند په توګه « سلیم» ته ورکړل شوی و . دهمدی وروسته د عثمانی خلفاؤ نومونه په خطبه کی اخستل کیدل.

عثماني سلطنت نژدی شپږ سوه کاله دوام وکړ او د عثمانی خلافت اخری بدنصیبه خلیفه « سلطان عبدالحمید خان ثانی» و ، چی حکومت یی د لمړۍ عمومي جنګ پا پایلو کی له منځه ولاړ. دغه خلیفه په ۱۹۱۸ کال د نظربندۍ په دوران کی ساه ورکړه.

پای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استاد قریب الرحمن سعید نوري پښتو ژباړي:

1. اسلامي سیاست.(مولانا گوهر الرحمن«رح») (چاپ شوی)
2. اسلامي ریاست.(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(د چاپ لاندې)
3. خلافت او ملوکیت..(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(چاپ شوی)
4. پرده..(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(چاپ شوی)
5. د حدیثو د انکار نه د قران تر انکاره پورې.(مولانا عبدالسلام رستمي «رح»)(چاپ شوی)
6. دنبوت پائ.(مولانا عبدالسلام رستمي «رح»)(چاپ شوې)
7. دصلاح الدین یوبي ریښتني پیښې (دایمان پلورونکو داستان) (التمش) (چاپ شوې)
8. د رسول الله(ص) د انقلاب حکمت.(سید اسعد گیلاني «رح»)(چاپ شوی)
9. یو شمیر نورې کوچنۍ رسالې (په اردو او پښتوژبو) چې نومونه یې زما په لیکنو کې کتلائ شئ.
10. د بایزید یلدرم تاریخي په زړه پورې ناول. (چاپ شوې)
11. دسلطان علاو الدین خلجیي په زړه پورې ناول.(چاپ شوې)
12. دشیرشاه سورې مشهور ناول(همدا اوس دچاپ لاندې دې)
13. لاسوندونه او وثیقې: د رسول الله ص له وخته تر راشدینو خلفاؤ پورې(ترچاپ لاندې دې)
14. په هیواد کې د سولې د پایښت په اړه زمونږ آند (چاپ شوی دی)
15. (مونږ او توحید) د بشیر احمد لودهي لیکنه (د چاپ لاندې)
16. (دسلطان محمد خان فاتح ، دعثمانی سلطنت د ځوان سلطان ، په زړه پوری داستان) د چاپ لاندی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

17.زيات شمير پښتو مضامين او دانګليسي او د اردو ژبو څخه ژباړل شوي او هم په انګليسي ژبه سياسي شنني ، مقالې او ليکنې چې په پښتو او نګليسي ژبو ورځپاڼو او يو شمير اونيزو او مياشتنيزو کې خپاره شوي دي.(په خواشينۍ سره چې ريکارډ يې له ژباړن سره نشته.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library